

MS 6300

Midrash ha-gadol.

Midrash ha-gadol. Exodus.

System no. 0075750

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

שלעולם לא פצח אדם לא יחידיו וממנו
 מלא העולם ובך אברהם יצחק ויעקב היו
 יחידים עד שהוליד יעקב שנים עשר שבטים
 ונתמלא העולם מדענו אעפ"ש שנתמלא העולם
 מהן לפי חיתוק שלי שלי לפי הקצוה קנאם
 יחידים דבת ומי בעמך ישל גוי אחד בארץ
 לבך כאמ' אחת היא יונת המעט' דמוה בנות
 ויאשכוח אמ' הקצוה ראויין היו ישל שיבדאו
 לבדך ולא יבדאו אומות העולם עמך אם בן
 למה כבדאו לשבחך שלי שלי' היה ל' יוחכך
 מושלו מלך' לאחד שהיה לו חלוק והוציאו
 לשוק למכרו ולא היה כיכר אם טאה הוא אם
 לאו' מה עשה אותו האיש הוציא חלוק אחר
 שהוא פחות ממנו וכתבו בצדו והשביר
 אותו החלוק הראשון' בך אמ' הקצוה אם אב
 בורא את ישל לבדך בטולם הזה מי מכיר
 לך נשבחך ומעשיה' לא מתוך שאנו בורא
 אמות העולם ומכעיסין לפי טכרין ישל
 מעשיה' הפוזבים ויהיו הכל משבחין חוק
 ידיו אשרי אומה זו אשרי
 דבר אשרי העם שבכה
 שש' אהיו לבך טאמ' לאנה
 ויאשכוח מלכות ופילגשים ויהללוה'
 אה' חושך שבטח שוטא בכו ואוהבו
 יחזו מוסר' והלא בכוהג שבעולם אומרו
 לאדם פלוני הכה בכך יורד עמו לחייו'
 מה הל' חושך שבטח שוטא בגו ללמוד שכל
 מוכע בכו מן המדרות סוף בא לתבורת
 ושוטאיהן שכן מתיכור בי שמעל שהיה
 גמרונין עכל אביו אברהם ולא כדהו ויצא
 תבנות רעה' ושטאו אברהם והוציאו מביתו
 י' דבת ותרא שרה את בן הגר המצרית
 שר ילדה לאברהם מצחק' מהוא מצחק
 והיה מביא תלמים מן השוק ומשתחווה
 הם' מיד ותאמר לאברהם גרש האמה

הזאת ואת בנה' וכן עשה שם על שכמה נאת
 הילד וישלחיה' אם פן מהא וירע עשה' נכך
 עשו לפי שיהיה אביו אנהל אנהל דבת מאהב
 יצחק את עשו' ולא כדהו יצא לתבנות רעה
 ועבר חמש עבירות וביקש להרוג את אביו
 ולבסוף שחאהו יצחק דבת ויקרא יצחק אל
 יעקב ויבדך אנהל ויהי לך את ברכת אברהם
 לך ולקרעך אהך' והוציא עשו שאינו
 מקדענו' נכך את מנצח בדוד לפי שלא יסד
 לאבטלים יצא לתבנות רעה וביקש להרוג
 את אביו ובעל כשי אביו והפיל כמנה לפים
 מישל' ועליו אמ' דוד י' מה כבו יצ'
 נסמכו למלחמת גוג נמגוג דאמ' ל' יוחכך
 משנים ל' שמעון בן יוחאי קשה דגבות רעה
 ברוך ביתו של אדם יהי ממלכת גוג ומגו
 דאלו מלכת גוג ב' למה כרשורנים ולאמנים
 יהגו ביק יתיצבו על י' י' מה כבו יצ'
 לא ב' ולא גבי תבנות רעה ב' מקדענו ל' דוד
 בבחון מפני אבטלים בכוי' מה כבו יצ'
 מקדענו ל' דוד בכייה ל' דוד מיצעי ליה ד' רש
 ל' שמעון בן אבטלים כעל לאדם שהיו אנהל
 לו למחר מוציאין עליך שפור חוב קודם
 שחאהו עצב' לאחר שחאהו שמח אף כך דוד
 שאמ' לו הקצוה הכי מקים עליך רעה
 מביתך מיד עיצב אמ' שמח עבד הוא אנו
 ממאד הוא ולא ירחם עלי ביון שחאה שאבש
 לום בכו הוא שמח פתח במזמור ואמ' שירה
 ואמ' ב' היכא דאית ברא חומי חחים' נכך
 את מנצח באדכיה לפי שלא יסרו אביו ולא
 גער בו לפיכך יצא לתבנות רעה דבת ולא
 עיצבו אביו מימיו לאמר מדוע בכה עשית
 וגם הוא פונב תאר מאד ואותו ילדה אחר
 אבטלים לא מה אבטלים יצא לתבנות רעה
 בך אדכיה יצא לתבנות רעה' כד אמ' ל' ינקי
 בר חכיה מאי דבת ואנהל ילדה אחרי אבש

יהרד
 עוץ
 סאלם

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

יצנועו ולא כסתובל אחד מוחן באשתחבירו
 מטהג הבניות שיהא אדם יצנוע בהגך בירת
 ובשהוא מנהלך בדרכך משנה מעדתו אבל
 השבטים איכזרן לא אף כשהק מהלבך בדרך
 לא שיכו מדהק לא היו כוהגין בקדושה וכן
 בלשם אומ' כשראה ישל' טכן לעצבותו כאד
 שאין פתחו שלדה מכוון ככגד פתחו שלדה
 ולא חלכו שלדה ככגד חלכו שלדה אמ' דאויין
 לו שתשרה עליהם שכינה לכך נאמ' אישנבינו
 באו' דאובן שמעון למנה פירטו הבית שמנתן
 באן לפי שהיו מרחקין את בני השפחות ולא היו
 כוהגין בהן אחוה לפיכך פירטו הבית שמורתן
 להודיעך שכולן חביבין לפני המקום באחד
 אמ' ל' יהושע דסכנין בשם ל' לוי אין שמותן
 של שבטים שוין בכל מקום לא פשמים טלה
 מוקדם לדה ודה מוקדם לדה ולמה כן טלה
 יאמרו בני הרבירות החלה ובני השפחות
 אתרוכים וללמדך שלא היו לו גדולים מלו
 לא בולך שוין במראה בקומה בעשר וב
 ובגבורה בכואי ובחכמה וכן הוא אומ' כל
 אלה שבטי ישראל שנים עשר דא' למטה
 הקדים לו ללו לפי שהן תקדמו שלעולם והם
 נהמרתקין תקדה כראוי כותן עביה של תקדה
 דו בצד ראשה של אחרת לפיכך מקדים לו
 ללו' ומטן שהן תקדמו שלעולם שכן ישעיה
 אומ' שמעאל יעקב וישל' מקודאי' ויהי
 בלכפש בלכפשות מיבעי ליה אמ' ל' חמא
 לפי שהעדיקים בולן כקראו כפש אחת מפני
 שדעתן אחת וכך הן חשובין כפש אחת
 חטא אחד מנהן חפאו כולן זכה אחד מהן
 קחו בולן אבל אומות העולם קדוין כפשן
 דבית ויקח עשו את נשיו ואת בניו ואת כל
 כפשות ביתו יצאי ירך יעקב שבטים כפ
 וכן שבטים כפש בלבד והלא כל ששים לבוא
 יצאו ממצרים הן יצאי ירכין לאאין הבית

מדבר לא באותן שידרו למצרים ובי
 שבטים והלא תשנה וששים הם לא קו יוכבד
 שהשלימה מנטן שליטתו במצרים בדבר
 לעיל' ויוסף היה במצרים ובי כל השבטים
 לא היו במצרים לא כל זמן שיוסף קיים לא
 כשתעבוד ישל' וימות יוסף אמ' לב יהוד
 אמ' לב מפני מה מות יוסף קודם לאחיו
 מפני שהג עצמו בדבור' ובי כל השבטים
 מהו באחד נהלא לוי האריך ימים מכולן לא
 ביון שמות יוסף לאו השבטים את עצמך
 פלו הן מותים למטה שלט הטח כבודו לא לאחיו
 ולא לבניו' וכל הדור הוא שכי דוכדת
 שהכות מוקלסן דורן של שבטים דבית וכל
 הדור הוא' ודורו של הושע דבית וגב כל
 הדור הוא כאספו אל אבותיו דא' וכל
 הדור הוא מלמ' שלא כשתעבדו בהן כל
 זמן שאחד מן השבטים קיים טאין לך בכל
 השבטים שקייטל ימים פחות מיוסף ואין
 לך בכל השבטים שהאריך ימים יהל מלוי
 וכל זמן שהיה לוי קיים לא כשתעבדו ישל'
 במצרים שנוימת יוסף וכל אחיו ויקם
 מלך חדש במצא משמת לוי ועד שיצאו יש
 ממצרים מאה וטש עשרה שנה ואין השנע
 בוד יתד על כן נלא פחות משמונים וטש
 שנה בשנותיה שלמדים' ולמה נקרא שמטה
 מרים אמ' ל' יתחך על שם מילור עבודד
 המצרים' ובני ישראל פלו יתבדך טמו של
 הקצה שאין מדותיו במדת בשר ודם' בשך
 ודם שיש לו אודב בצמן שהוא מוצא אתבן
 אודבן בחיי אביו מה פפו נאנעקו ומאכילו
 ומשקיהו' ואם מוצאו אחר מיתת אביו אינו
 מקציל לו פנים אבל הקצה אינו כן לא כיון
 שהעדיקים כפטרין מן העולם הדה לבית
 עולמן הוא כפסה לבניהן ומצרכן ית' מ'
 מחיי אביהן' ביצחק מיה בלוי יהי אחרי

והלא הדכית בן תגית ואבשלום בן מעכה
 בת תלמי מלך גשור לאמתך כעשה מעשה
 אבשלום דמלך תלמי הכולל ~~הכלל~~
 יוחנן משום ש' שמעון בן יוחאי מבאן שחגלן
 את הקללה במעלה ^{לפי} הוי תושך שבפלו
 שנתא בכר' ואנהבן שיחלו מנתק ודע לך
 שהרי שלמה שהיתה אמנו מוקרתה דבה נישב
 על כסא עיי למלך וכאמ' בו נוחם מכל האדם
 ומכין שהיתה אמנו מוקרתה דבת משא אשר
 יקרתו אמנו' אמ' ל יוקי בל חניטה סגלמך
 שפחתה בת שבע אל העמוד והידה מבה
 אותה בשבט ואמרת לנ מנה ברי נמה בר
 בגובי נמה בר כדרי הכל יודעין שאבך מלך
 ירא שמנים ואם יעלה בך דופי אמרו אמנו
 גדמה לנ' וכן אברהם לפי שיסרו ליתחך
 ולימדו תורה שמח בו ועמנה כמותה דבת
 אברהם הנליד את יצחק וכן יצחק לפי
 שיסרו ליעקב היה איש הם ישב אנהלים
 ששימש בבתי מדרשות הוצה ונתחם
 במוות דבת אלה הנלרות יעקב' וכן השב'
 פים לפי שיסרוך אביהן היו בונן לבאחד
 נעצה אחת נשקף הכת כי עקב דבת ואלה
 שמלות בני ישל' הבאים מצרימה אמר
 יעקב' ואמר שמלות' ל יוחנן אומר
 אל תקרא שמלות לא שימות שהן כנגד שמלות
 הרבה שנים עשר שבטים' שנים עשר ס'
 מקלות שנים עשרה שמות ביתם' שנים עשר
 שמות בניה' שנים עשר חדשים בשנה'
 שנים עשרה אבנ חשן' הבאים להשה
 הבאים ישלש יעקב יתיך ופדח ישלאל
 אמ' ל תחומא בכל מקום ישלאל באים
 ובפטים שז וכפופתים על אדמתם' ואמרו
 העולם אף בלכטענו' ישל' נדרשתה ל בארץ
 אומות העולם אף בל דתענו' ישל' שרשוך
 פתוח אל מים' ואומנת העולם אף בג

שאל' בדקות מוי בדקות יעקב' ישל' יש
 לך שורש' ואומנת העולם אף לך שורש'
 ודל' יוחנן שם שורש' אבל ישל' אף מאתנו
 תקיע דבת ^{לפי} ותשרש שרשיה ותמלא
 ארץ' ואומר ^{לפי} לישל' פדה פשוטה
 ויד שרשין בלבנון אף מלכם משורש דבת
 שורש יישי אשר עומד לבם עמים'
 ומלכותם משורשת ויקטה פליפת בית יהודה
 הנשאה שורש למפוח' אבל אומנת העולם
 כשדפין בקש נהיו עמים משלכות אש סיר
 דקונים בקוחים באש יצתו' הבאים מצרי
 לפי שינדו לצנוך כול בהן ביאה על שם הבאים
 ישלש יעקב אבל בעת שינדו ^{לפי} לצנוך
 כאמ' בהן יכידה דבת הוי היודים מצרימה
 לעזרה' דא' הבאים מצרימה וכי כד
 עכשו לא באו למצרים נהלא כבד כה גר
 ואלה שמות בני ישל' הבאים מצרימה
 נלמה חזר ואמ' פאן הבאים לא בל דמן שי

יוקף קיים נדן אותך בלתי
 שמות באל אותה ששה גב'
 אמ' ל שמעון בן חלפתא בכו

שיש לו בנים בל דמן שיש בנכח בנוכ' /
 פופיה לו' הדקין הוא כעשה פופיה לצנוך
 הבא אכלו בדקנותו ואחר מיתתו בנו כינו
 לו הדא היא דבת את יעקב' דא' את יעקב'
 אפ' שכולך גדולך ומגדליך בניהם אינך פי
 מתעסקין בצרכי עזמך עד שמענעסקין
 בצרכי אביהן תחלה לבך כאמ' את יעקב'
 נביתו באו' מהוא איש נביתו באו אמ' ל
 חמוא מפני שידע יעקב אבינו שהמצריים
 שפופים בצמה לבך עמד והשיא את בן
 נבנו בניו כשים קודם שיבואו למצריים
 דא' איש נביתו באו בא הבת להודיע
 שלש צמים שאפ' שהיו מהלכין בדרכה

כדי לשבור לבן פלגיו ויאמר מן הכרעה שחמ
 מנך עוסק במלכותה אנו על אחת כמה וכמה
 שלי ממים דבר שממים לבן בלוי הדים כדורג
 כמקו' ועבן פני מסככות לפרעה ל' חודרה
 אומ' כדכין הק' ל' כחמיה אומ' אוצנות הק'
 ד' עני מסככות רב ושמול חר אמ' שם
 שמסככות את בעליהן פעמים שכולל כבך
 הצבין ומת' ופעמים שכולל הצבין על האנשים
 והם מתים' וחד אמ' שמסככות את בעליהן
 דאמ' מר כל הגוסק בצבין מתמסקין את
 פיתם ואת נעמקם כדי להצר על ישראל' ד' א'
 פיתם שכלמה שהן בוכין פי תהום עולה בעלגון
 ואת נעמקם שכלמה שהיו עושין היה מתמק'
 מס' וכאשר יענו אותו בן יגדה וכן וכך
 בנהג שבעולם שכל דמין שמעבדין את האד'
 הוא הגשש ודעו מהמעט אבל כאן בן יגדה
 וכן יפריץ' ויקזומפט בני ישראל' אמ' ל' יוחנן
 שהיו ביניהן בקוים' ויעבדו מצרים ארבע
 שנה בפחד' ל' אפוד אומ' בנה רך' אמ' כל
 מי שהוא עמיה לביטה נוטל שקל כדי לפתות
 את ישראל והן מאעין עצמן יותר מודאי כדי
 לפתול שכל הרבה חוץ מעמדם שלא כתפטה
 צו לא היה עושה לביטה בכל יום ולבסוף מה
 הוא אומ' ואת מתבוטת הלצים אשר הם עוש'
 ממול שלשם תשומן עליהם לא תגרעו ממכר
 אפלו הצבן לא נתנו להם כל שבין שנה' ד' א'
 פחד ל' שמואל צד כחמט אומ' בפדיוה' ד' א'
 פחד אמ' ל' יוחנן שכתבו מלכות האיש על
 אשה ומלכות האשה על האיש' ד' א'
 פחד איתן היא עבודת פחד דו עבודה שאין
 קצבה' וימרוז את חיהם ארבעה דברי
 מר בהן מיעור עזירותן מן הולך כקראת
 לור דכות והיא מלת כפש' ושיכול הצבים
 לא מיעור דכות חפפה לה פי נפשה מנה לה'
 צידת הלב כקראת מיעור דכות ל' יודיט

מולת כפשו' וחלום דעים קרניים מיעור דכות
 לא יהינה השב דוחי כי שביעט ממלכורים'
 והיא אמצעים מושעבדין את ישראל וגומלין לה'
 כל חול' בעבדה קשה בזמני נבלגטם' כב
 ושאל דאמרי נאמ' באן עבודה בפיוסוק דר'
 ארבעה פעמים מלמ' שהיה שטבנד מצדים
 קשה משעבדו ארבע מלכות' ובכל עבודה
 בשדה מה ה' בשדה וכי בעיד לא היו עבדין
 לא אמ' להן האנשים יליכו בשדה והנשים יליכו
 בעיר כדי למעפוק מפריה ונביה והיו הנשים
 מחימות חמין ומוציאים לבעליהן ומחממות
 אותן ואומרות להן לא לעולם מצדים משעבדין
 אתכם סוף ה' קצה גולכם מידם ומתוך שמת'
 כחמין אובטן ושוחין וכקרקין להן וכדין נביין
 בעטן שכל רבה בצמח השדה כתיבך והרבי
 והגדלי ומה היה שכרן אמ' ליש לקיש לכו
 לשתה בלכ בזות בדות מצדים ובדותהים'
 ועליהם הוא אומ' אם תשכבון בין שפתים
 בשכר שתשכבון בין שפתים תלכו בכת'
 יונה כחה בבסם ואבדותיה בידקרק חרונך
 ניאמר מנך מצדים למילדת העבריות
 תנו רבנן בתי ישראל לא תילך את הככרית מפני
 שמילדתה בן לעל' וככרית לא תילך ארבע'
 ישאל מפני שהן חשודין על שפיכות דמים
 דברי ל' מאיר' וחכמים אומ' ככרית מילדת
 ארבעת שנים בצמק שאחרים עומדין על גבה
 אבל לא ביכו לביטה' ול' מאיר אומ' אפלו אחרי
 עומדין על גבה לא' דמטין דמחבא ליה ירא
 על אפותיה וקפלה ליה דההיא אותה דהוד'
 מכתיב בהדי חברתה אמרה לה מילדת יהודית
 בת מילדת יהודית אמרה לה כפישא בשתא
 דההיא אותה דקא משפילתא מאי טוהו בי אימי
 בנהא' ורבנן אמרי נלא הוא מלתא בעלמא
 היא דאי קריא באפ' ונמי כתיב היהודית כ'
 מילדת את הככרית בשכר לא בחנם' אמ'

ואלו הן שמות דהא פות חודש' ולמאן דאמר
 שחודש גזירתו דלא פת וימות יסוף' ומאי
 חזר לא ידע את יוסף דהוה דאמי דלא ידע ליה
 ליוסף בל' אשר לא ידע את יוסף ואלא עד
 היום מצרים ידעין חסדו של יוסף לא שהיה ידע
 ולא השקית עמך וכסה פונתו' ולבמק' כפר
 פונתו שנהקפה שכ לא ידעת את עי' הא למדת
 שכפיית הפונה הוקשה לפיכך בעיקר אמ'
 נב אבון לה' לאחד שכפול אבן וזרקה באי קוכן
 של דוכוס אמ' המלך התיזו את ראשו עכשו בשל
 דוכוס למחל הוא ענושה בי כך פרעה הדשכב
 עכשו לא ידע את יוסף ולמחר לא ידעת את עי'
 איך לך קשה בעולם מצפני פונה שהאגורם
 שלא תהיה פונה בעולם לכך הקפה מזהיר את
 ישאל ואומ' להן אנבי יגי' אהיך אשר הויאתיך
 מארץ מצרים הדרו שלא הבן טובה שכפני
 פונה איכו יכול לקבל מלכות שמים' וכן יהושע
 אומ' לישאל אם כפיתם הפונה הזאת לא תוכלו
 לעבוד את יגי' והן משיבין אותו כי יגי' אהיכו הוא
 המעלה אותנו ואת אבותינו מארץ מצרים מציד
 עבדים ואשר עשה לביטנו את צאתנו מגדולת
 האלה' ישמר אל עמנו הוא ההחיל בצרה
 תחלה לטובך לכה תחלה שכ וצפה ואחר כך נצטמ'
 הבה כחבמה לו אמ' ל' שמענו בן יוחאי למנו
 שלעולם אמ' אם כשדוף בכין באש לא כוכב
 שאצרהם כותל מצבטן האש מאור פשרים
 כהגם בחרב לא כוכב שהרי יצחק נוצלמן החרב
 במקול אותם באבנים לא כוכב שהרי יעקב אביהם
 עשה מצבת אבנים ואומ' מנשם מוכה אבן ישל'
 לא כשנדך אותם צמים שכבר נשבע שאין מצבן
 מבול שלמים לעולם' אמ' ל' יוחנן ענהם הכת'
 אומ' גם אני אבחר בתעלת ליהם ומגרותם אבין
 להם' כינמן הקפוח והפולן לים' וישלמו ענין
 שרי מוקים' אמ' ל' לפחד בנבשמועק מלמע'
 סלקח מלפן והכחו על פתם שלפמעה תחלה

מלך מצרים ויבדך להים את יצחק בכול נכחן
 חמת יוסף נכח חמתו בות צנניה נבני נבל'
 סגור שריו אמ' פכנו בזה סגור שריו בפתים
 ורבו ברגים ופונתו בגבתי' במהד פמור
 שתי פעמים אמ' ל' יוחנן שפן הן עתידין לפ'
 לכבות ולרבות לעתיד לבוא דבות אמר
 בלבבך מני ילך ליה את אלה' דא' וישלמו
 וירבו מלמ' שהיו מונדיין פשרים הללו נכ'
 ופרגים ופנקרבים' הדג מענין ששד'
 והעקרב ששים' דא' וישלמו דצין אמרין
 חד אמ' אמ' לבדול שבשרים את מודמר
 אותך' והיא עקרבא יכידת שתין' דא' פכו
 וישלמו שהיו מונדיין שנים שנים בפרס אחת
 דבת פכו' רבן אמרי עשה בבדס אחת דבת
 פכו' וישלמו רבו ויעצמו במאד מאד' ואית
 דאמרי שנים עשר בבדס אחת דבת פכו' ניש
 וירבו ויעצמו במאד מאד' לעוק רבים פולחן
 אמ' ל' לני ששים נצמא תינקות עיבדו כשות'
 הן שלישאל בליה אחת ופולן הושלכו ליה
 ועלו בדכות שליו' משה שכ ויאמר משה
 שש מאות אף רגלי לרגלי עכו כולן' ותמלא
 הארץ אורם אמ' ל' חניטה ביל פמא ככבון
 למצרים' ותמלא הארץ אורם ככבון למאוב
 ויבס את עין הארץ' אף בשכבטן הארץ' שכל
 פכית לפעה ותשרש שרשיה ותמלא ארץ'
 ויקם מלך חדש' דהשה בעי בגדו כיבנים
 דלים יכדו עתה יאכלם חדש את חלקיהם'
 מהיד הכת שפתי שמות יוסף ואחיו שבב
 יעקב לפועות הגנים ותעיידם ופולן הפרו
 ברית מילה חוץ משבט לוי וכיון טעשו כן
 הפר הקפה את אהבת המצרים שהיו אוהבין
 אותו שכ הפר לבם לשכוא עמו להבכר
 בעבדיו ועבד עליהן מלך חדש שחידש גדיו
 תין' מלך חדש רב נשמט' חד אמ' חדש
 ממש' וחד אמ' שכתודשו גדיו וטעו' מסן

והיה
 עקרבא
 כלה
 שמה
 ואם
 לקמן
 ששעתי
 את
 מצמיה
 חוץ
 והיה

כוח הקדש ביהבא ותלבושת אשתו מלמדת נב
 התם נזח לבשה את עמשי לאיז חגל
 ויאמר בילדך את העבדות ומהי
 מאי על האבנים אמר נב רבוחם מוקם שהבן
 כבטה כעטן שנאמר אל בית היצד והסה הוא
 עושה מלמדה של האבנים' אם בן הוא והמטק
 אותו אמר להון אתין לבון קימן אם ככיו למטה
 בידוע שהוא דכל הכיחו יד על גולגולת וימנה
 ואם פטו למעלה בקצה היא הכיחו אותה לאמה
 של התלמידים אתג דוסתאי ביל יסאי מפכ
 מה איש פכו למטה ואשה פכה למעלה אמ
 להם דה ממקום שנברא זה ממקום שנברא
 מפכ מה איש קולו עבה ואשה קולה עכב דה
 ממקום שנברא וזה ממקום שנברא מפכ
 מה איש מחזק על האשה ואי האשה מחזקת
 על האיש משל לאדם שאברה לנאפידה מי
 מחזק על מי הוי אומ' בעל האפידה מחזק
 על אפידה' ואם בת היא ותיה פנסם הרע
 שנחמרת אנתו ולא פנסם הפוסה שכ נחיה
 אבל חזיריקים מפנסמין הטוב ואין מפנסמ
 חרע שהן דמאן ליוצקן שאמ' כפי מבצדי אב
 וברזי יקלן אמ' ל לוי אנוכין הן הנשעים
 שהן מתגמקין בגדירותיהן על ישל כל אחד
 אומ' עצתו יפה משלח בינו קין הרג את אחיו
 בא עשד ואמ' שופה היה קין שהרג את אחיו
 בחיי אבין אינו יודע שאבין פודה ונובה ומ
 ומביא כיוצא בו אבל אט איכענשה בן לא
 יקרבו ימני אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי
 בא פדעה הרשע סאמ' שופה היה עשו אינו
 יודע שאחיו פודה ונובה עד שלא ימנה
 אביו אכי איכענשה בן לא ער דאיכון יקין
 תחות כוכסי אמהותהן אטא מתידי יתהון דבת
 אם בן הוא והמטק אותו' אתה המק ממדיכא
 ואמ' שופה היה פדעה שאמ' וכל הבתתחיון
 איכ' יניכ' שהבנות בשאות לאכשים ופלות

ונבנות אכי איכענשה בן אשוק ונשים אתם
 אחד : לעתיד לבחודתה נמרה אומ' שפנים
 אומ' אשוקים שהן מנאיכין כנגד ושן איכ
 יודעין שיש להן פגועה ונאמ' אכי איכ
 כלחם לא בפדענות תחלה הו' התיצבן מלבי
 אכך על יני ועל משיחו' אמ' להן הקצה שופו
 שבעולם אתם כדקקין כנגדי חייבם שאכי
 משחק בכס תחלה דכת ינשבשמים ישחק
 כלבסוק אכי ככרע מכס דכת ויצא יני וכלחם
 בגוים ההם ביום הלחמן ביום קרב' ותיכאן
 המילדת את האלים ותחייק את הלדים' לא דיין
 שלא המיתהם אא שסיפקן להם לחם ומחוק
 והאמון המילדת אל פרעה כי לא בכשים
 המצדיות העבדיות כי תיות הטה אמרו לו
 אומה זו כמעלה בחנה גוד אליה י הודה בצמ'
 דאבי סורף' כפתה אינה שלמה איכ' צריכין
 למילדות לבך כאמ' כי תיות הטה אלי תקמחיות
 לא תיחד' אמ' נבכחמין אמ' נבא בג אברהמ
 אמ' נב כל האמור בפדעת תגפחה ענשין לחיה
 בשבת ומולדותיך ביום הולדת אהרן' מבאן
 שמיילדת שמיילדין את האשה בשבת וקוראין
 לה חכמה ממקום למקום ומחללין ענה את
 השבת נקושטין את הפבור ואם היתה צריכה
 לכר חברה מר לקדלה' ואם היתה צריכה
 לשמן חבטה מראה לה בידה ואם אינו מ
 מספיק מביאה בכל דרך לשות הרבים' לא
 ברת שרך מבאן שחותבין את הטבור
 ובמים לא כחצת למשעי מבאן שמחייצין
 את הולד בשבת ואכלו בחמין שהוחמו בשבת
 והמלת לא המלחת מבאן שמולחין את הולד
 בשבת' ויהי כי ילאו המילדות ניכש להם
 בתים לנטעב לא היה להם בתים לא ששלח
 פרעה להכאן ובסה אנהן הקצה בשת קונות
 שלביתם' אמ' קימלי פיתס וכלב כעשו
 בשת תלות שלעמור דבת נתקח האשה את

תשי

ויהי עתה דבר ונתת לב אחרת מלחמה לרעה מה יעש
 לך לידע מה יהא בעתה בנחמה צבחה דבת
 חסדו אשר כביחה אשת לבדות אמר ייחוק
 דבית אמי שהיה עושה פרילות למשכן שילה
 והיא ילפתת תחת תבאר רבנה ל' שמעון בן
 אבשלום אומ' תחת משום ייחוד רמור מר
 תמר זה ילנו מועטו אף תלמידיו צמי
 שבחורג הדור הק מועטין מה רמור זה אקל
 לא לב אחד כך ישל' בולק לב אחד לא ציהם
 שבשמים חנה דבת ותתגלב חסה ותאמר
 עלק לבי בני רמה קרני ולא כמח פבי יוד
 ושלמה כמשחו מן הקרן כמשכה מלכותם
 שאול יהוא שכמשחו מן הפך לון משכה
 מלכותך אציל דבת נהיה היא נוכבת על
 החמור נונדת בטרם ההל' מן ההל' מיצעי ליה
 אמ' רבא בר שמול עלסקי דם הבא מבית
 הקרבים נבולה דם מחיקה והדחה לן אמ' ליה
 נבי כואק דם בלינה אמרה לן נבי דען וי
 בפשות בלינה אמרה האיי מנוד במלכות הוא
 נבואע דיכיה נקאיי אמרה ליה נבואע שאול
 קיים ולא יצא פגעך לעולם אמרה נבוקך
 פועך נבוכה את אשר בלתי חסם חזה
 מבוא בדמים מאי מבוא בדמים גילתה שוקה
 והלך אורה שלש פדסאות אמ' דשמעני כ
 אמרה לן ולא תהיה דאת לך לפוקה דאת לא מ
 מכלל דאיכא מחתית איי איכא מעשה דבת
 שבע חולדה דבת נילך חלקיה הכין ואחיקם
 ועבבור נשכך ועשייה אל חולדה הכביאה מקום
 דאיכא ינמיה היכי מתבאי חולדה אמרי בי
 רבא משמא דרב' חולדה קנבת ינמיה היתה
 ולא היה מקביר עלה ויאשיה גופיה היכי שבין
 ינמיה ומשך אבי חולדה אמרי דבין לשיכא
 מסע שהנשם להטכותהן אסתג דבתע
 ותלבש אסתג מלכות בגדי מלכות מינבי
 ליה אמ' לאפדל אמ' ל חסדו אמ' שלבשה

ויהי עתה דבר ונתת לב אחרת מלחמה לרעה מה יעש
 לך לידע מה יהא בעתה בנחמה צבחה דבת
 חסדו אשר כביחה אשת לבדות אמר ייחוק
 דבית אמי שהיה עושה פרילות למשכן שילה
 והיא ילפתת תחת תבאר רבנה ל' שמעון בן
 אבשלום אומ' תחת משום ייחוד רמור מר
 תמר זה ילנו מועטו אף תלמידיו צמי
 שבחורג הדור הק מועטין מה רמור זה אקל
 לא לב אחד כך ישל' בולק לב אחד לא ציהם
 שבשמים חנה דבת ותתגלב חסה ותאמר
 עלק לבי בני רמה קרני ולא כמח פבי יוד
 ושלמה כמשחו מן הקרן כמשכה מלכותם
 שאול יהוא שכמשחו מן הפך לון משכה
 מלכותך אציל דבת נהיה היא נוכבת על
 החמור נונדת בטרם ההל' מן ההל' מיצעי ליה
 אמ' רבא בר שמול עלסקי דם הבא מבית
 הקרבים נבולה דם מחיקה והדחה לן אמ' ליה
 נבי כואק דם בלינה אמרה לן נבי דען וי
 בפשות בלינה אמרה האיי מנוד במלכות הוא
 נבואע דיכיה נקאיי אמרה ליה נבואע שאול
 קיים ולא יצא פגעך לעולם אמרה נבוקך
 פועך נבוכה את אשר בלתי חסם חזה
 מבוא בדמים מאי מבוא בדמים גילתה שוקה
 והלך אורה שלש פדסאות אמ' דשמעני כ
 אמרה לן ולא תהיה דאת לך לפוקה דאת לא מ
 מכלל דאיכא מחתית איי איכא מעשה דבת
 שבע חולדה דבת נילך חלקיה הכין ואחיקם
 ועבבור נשכך ועשייה אל חולדה הכביאה מקום
 דאיכא ינמיה היכי מתבאי חולדה אמרי בי
 רבא משמא דרב' חולדה קנבת ינמיה היתה
 ולא היה מקביר עלה ויאשיה גופיה היכי שבין
 ינמיה ומשך אבי חולדה אמרי דבין לשיכא
 מסע שהנשם להטכותהן אסתג דבתע
 ותלבש אסתג מלכות בגדי מלכות מינבי
 ליה אמ' לאפדל אמ' ל חסדו אמ' שלבשה

כחמולא כל תעית אנו ביה שפוא...
 וכהבן הנא אנו נשיא ידיו את האור...
 נשכי ימיו סמך החותם...
 תשעה תעית מוליך חלמון שלפניה יצאו
 לתפיל בכל המקומות מיד ותקח לו תביל
 גמא בשטה בסיון הושלך משה ליאר
 בשטה בסיון טעלה ומשה עלה אל האלים
 שהוא יום מותן תורה להודיעך היום שהיה בו
 יעור גדול על מעשה נעשה לו יום שפוא
 וקדנלה ועלי אמ דוד ביום קדאתי ותעניכ
 תדי יבכי בכפשי עוז ותתצ אחונג
 אמ ל יוחכך הפיק הזה לא כאמ אה לשון
 כבואה ותתצ ויבא עי נתיצב ויקרא בפעם
 בפעם שמואל שמואל אמורת אמור לחבמה
 אחונג את מרחק מרחק יני כדאה גי
 לרעה פי אל דפנות יני מה ונעה ישלאל
 מה יני להיק יעשה כי לא יעשה יני אהים
 דבל ואומ בי עשה יעשה יני לאחונג ביד
 טמק לר ויקרא ל יני שלגם ותדד בד
 פבעה לרחק על תיאר ל שמעון אמ שוררה
 לרחוק מגלולי ביה אביה ויש אומי שכנפונע
 ופיון שפפנה ידה לאהתי צדיק טרופות
 ותשלת את אמורה ותקחיה שנמשה ונמתחה
 וכן את מוצא ומשט המלך למורת ותקרב
 אמת ותגבר נפמתה שלבי פוג וכמה נמתח
 ל ידמיה אומי שתי אמנות היה והעמידו על
 נותם פשחה אמנה ואמרי לה על שש עשדה
 אמנה ל יהושע בק לוי אומי פשרים ואלבג
 ואמרי לה עשרים נשמותה לב חסדא אמ
 לבן גמולי אומי נשים לבנה בר אפרון אמ
 מענת פלינגר ששמוע מוצבו ורבו מרבו
 מאתים ופאחא מוצא בשכי לשנים וכך
 דת מוצא באמתה שלבת פרעה שט לשנים

נשמיעי שפפנת מוצא בשכילי...
 ה פיס הזה שבד בית מלך...
 גדינה צננה גדימה מותק...
 המלך מלך שבדדין גדינות...
 ומעבידך בקודלת מין גדינות...
 שכן את מוצא בפניה המעט שהיה קודד קדי
 על ישלאל ואין אחת מהן מתקיימת כיון טדאה
 עמרים נבית דינו שגדר פכעה כך מיד ישבו
 אף הם ואמנו מה אנו מולידין בנים וקא מויתין
 אותך ליאר מוטב שטבול מעבדיה וכביה וכ
 וכרש כל אחד מהן מאשר וקא עמרים פי
 פילע מאשרת נבאת מרים אצל אביה ואמנה
 לו גדינה שלבם קשה משלפניה פכעה קר
 על הקברים ואדם קצתם על הקברים ועל
 הכניבות פכעה לשט ספק גדינותו מרת
 קיימין ספק איכך מותקיימין אצל אהה צדוק
 גמור והגדר אמלך ויקם לך ולא ענד אכל
 שדאיתי ברוח הקודש שעתה לנאת ממך
 בקצחא אשיע את ישלאל כיון שדאה עמרים
 כך אלך למידדין וביטול אתה גדינה והחזית
 את יובקא לבך כאמ וילך איש מבית לוי ויק
 חתבת לוי וכי בת היתה והלא בת מעודה
 ושלשים היתה שפן את מוצא שיטבו ישלאל
 במצרים מאתים ופטר שמש מוכן דדו נהא
 כולדה ביק החומות ובת צנה ומשה בן ש
 שמונים שנה בדבם אל פרעה כמי אמת בת
 מאה נשלמים שנה באותה הפרק והאמר בת
 לא אמ ל יהודה בר דביסא מלמ שכולדו לה
 סימט בטרות ולמה בקרא שמש יוכבד
 שהי כטה דומק לציו הכבוד ותהר האש
 ותלך בן באותה הלילה שטעבדה כאה ככע
 החלום ומסה תשעה חדשים והן לא ידבר
 שפט המביאים לא נולדו לא לעבדה חדשים
 ומאשרת מלכביאים ותבא אותה פי פונג
 אה ופולד מנהו דא כיון שולדה אנדנו

וישא בתורה שמואל ויהי
 בנסיון חסדו ויהי חסדו
 ותבאנה והחיה והחיה
 גדול שגמל כדרך הנבלים
 יציאת יצא אלה צדיק וכתב
 ויצא ביום השש הכי ששתם
 מהוא ויצא שהיה מואה
 חבל לי עליכם מי יתן
 קשה ממלכות הפיטו והיה
 נמסר יוע לכל אחד ואחד
 מצמי מצער הצבור דה
 שהיו מופיעין את הקק
 באיש את הקק בגדול ועמוד
 לפיכך זכה שתנתן פקשת
 להבחין בין האשה לאיש
 הקק לגדול וינא איש מצמי
 טבלי מי הוא זה איש מצמי
 שגוחא בין איש מצמי מכה
 בענה שלטון אבות דבלי
 היה אודג כורגש טשוי
 והיה מוציא אמתן למלכות
 נמותק שהיה רגיל להוציא
 לבתיקן מאה לטלומית
 מכלל מום נתן עיניו בה
 הגבר והוציאן מצביתו
 על אשתו והיא סבורה
 ומצא המצרי יוצא מן
 כגע בין אמרה לו היק
 פיון שידע הכורגש שהרגיש
 פדך והיה מכה אותה
 באשתו בנות הקודש
 לא דיוק שאת מעטה
 ויבן בהזכה מנהו בה
 אמות והוא חוקר נמכה
 איש מה הלי כי אין איש

שלמלאכי השנה נאמ' להן
 לו הנג' דה' ביאור
 מידת המצוי חמ' ל' חכמה
 חייב מיתה שכיניפן
 עך את המועדי צמח
 טיטו כפול והוציא את
 עליו את השם והרגו בעטן
 לישע ויקללם צמח יני
 דובים מן היעד ותבקעם
 ילדים' מה דאה חמ' ל'
 שאיזלו צלנרית בגוים' ני
 אין חול לא ישל דבת
 בחול הים' אמ' להם אתם
 החול הזה אדם כונתו
 לקוית וכוונתו בקוית
 חל יצא דבר מפיכם' ויצא
 שני אנשים יעברים כיום
 יוחאי כלמה שאתה יפול
 מי הן שני אנשים הללו
 שאמרו כתבה דאש ונשופה
 שהמנו על הים' והן שהותירו
 היו במחלקתן שלקדח' הוא
 שטמדו בגשעם מתחלה ועד
 לנשע למה תבה רעיק
 תבה' ל' חכמה חמ' ל' חכמה
 חופא שכל ואם לא לקחת
 חמאת הכערים גדולה
 תקצץ יד שכל נדרוע
 קץ ידא' ל' אי עקר
 קבנה שכל ואיש דרוע
 שבמנותן מלמ' ששכיהם
 מי שמוך לאיש ועדיין
 שהיה פחות מבין עשלים
 ותצד להיות שופט עליכם
 אומ' אהמבקש אין בול

איש מצרי היה משה לא אלהים מצרי
 מניין ויהי ככנס למדין ויאמר אל
 ואני אמר לך פסוק זה מה שאנתם חומדתם לה
 ותשקה מלודיג שהיא מוצגת בכות של
 האיש שעמד על הצדק השאר מכרת את
 אדוניה קצת לו ויאכל לחם שמוא יש אחת
 מכס שאין אכילה לחם כאן לא אשה בעשן שנ
 ביהם הלחם אשר הוא חופל דא קראן לו
 ויאכל לחם אמר ליוחנן משום ל יוקי בק ק
 ק צדקה גדולה מלוגמא שהדחיקה עתי מ
 משפחות מישראל שכ לא יבא עמוכי ומאבי
 בקהל יי מאי טעמא על דבר אשר לא קרא
 אתכם בלחם ובמים בדקדק ונל יוחנן דודיה
 אמר גדולה מלוגמא שמקדבת את החוקים
 ומחקת את הקרובים ומעלמת עין כגון
 הכשעים ומשנה שכינה על כביאי חכמי
 השקר ושגרתה עולה דדון מוחקת את
 הקרובים מעמון ומואב מקדבת את
 החוקים מיתב דאמ דבא חין בטבר קראן
 לו ויאכל לחם זכו מבני צביו לישב בלשכת
 הגדיות שנ וממשפחות סופרים יושבי
 יעבץ תבעתים שמשנים סופרים וכתוב
 ובט קיני חתן משה עלו מעיר התמרים
 מעלמות עין מאן העשעים ממיכה דרביא
 ל כתן אומ' מכוב לשיכה שלשת מילין והיה
 עשן המערכה ועשן פסל שלמיכה מעונבין
 דה בדה בקשן מלואבי השדת לדחפו אמ' להן
 הקצה הכחולנו מפני שפתי מצויה לעוברי
 דרבים ואמ' ל יוחנן מפני מה לא מכנו את
 מיכה מפני שפתי מצויה לעוברי דרבים
 משנה שכינה על כביאי השקר מפבירן של
 צדו דבת ויאמר גם אפי נביא במוך ומאן
 דבר אלוצתא עי לאמר ובלויהי הם יושבים
 על השפתותי דבר יי אלה כביא אשר השעו
 שגרתה פתה דיון מיקדן בן שארן דאמ' לב

על מלוארן כרי שיתקדש שמון ענתים ויהי
 מן האומנות אפים וקבוצת בגדיו וכך יתה
 שלא לאה בגדל ממש הרחל לעושה
 קודם שיבוא משה אצלו וקרא עיר
 ואמ' להם עכשו הייתי מעמדתכם עכשו
 אני זקן בחרו לכם כומר ועמד והוציא כל כלי
 תשמישו על וכתב להם באותה שעה עמדו
 הם וכדוהו שלא ידקק לו אדם ולא יעש עמו
 במלואה ולא ירעו את מאכו לפיכך היו צבוח
 יוצאות ללענות דבר והבאה והרלכה ותמלא
 את הרה פנים להשקות צאן אציהן ויבאו
 הרועים וירגשום אפשר יתנו כהן מדין כב
 שבמדין והן עושין מריצה עם בנותיו אלא
 לצמוד שבידוהו ורגשו את המדות באשר
 מתרגשת מאישה וכמה דאמא וירגש את
 האדם ויקם משה ויושיען שבקשו לענות
 בלא צנקה הכערה המאורשה ואין מושיע
 אמ' רבן שמעון בן גמליל בוא ודמה כמה צין
 שכנים ושכנים להלך לא היתה לא נוטה אחת
 ולא הריב עמה בליה אבל כאן היו שבעה נה
 והריבן עמהן הרועים עו שיעכו למשד
 גחושיען ויקם משה ויושען בא משה רבי
 והשיב עליהן מדת הדין אמ' להם מנהגו של
 עולם אנשים דולין ונשים משקות כאן נשים
 דולות ואנשים משקין קלקול הדין יש כאן
 סמותחייבין הדין לעשתן באוצאה ענותבן
 תו שלמשה אע"פ שהיה בולח באחד מאן ה
 ההדיופים דאה בנות יתרו מצטעדות ולא
 כרגאה מלעמוד ולדלות להן הוא היה בנפשו
 כבן בתו שלמלך וישק את יאם אמ' כל
 דמן שהיה משה גומד על שפת הבאר חיד
 המים טובין ועולין לקראתו כיון שחזר חזרו
 המים לאחוריהן והבאה אל כעול אציה
 כעול דה יתנו ולמה כקרא שמו כעול שהח
 כינו לא והאמר משה מצדי ופי בדמות

ויבא משה ויאמך אבן
 כנעני ויהי עמו כעמו
 ואמר לו משה
 הדבר הזה ידוע שגורם להטות
 פניו ויבקר להורג את משה
 אומ' הגעו את משה ונהרגו
 והכירו חרב על צוארו להרגו
 מיד יחד מלאך
 מן השמים ברמות משה
 הגעו את המלאך
 והכירו למשה ל' עדר
 אומ' בגידים שתמו
 את משה עשאו המקום
 בתים בתים עשאו
 למים חרשים וסומים
 אומ' ללמים היבן
 הוא משה ואיבן בולק
 לדבר לחרשים ואיבן
 שומעין לקומין ואיבן
 כואין הודי ויאמר יי
 אלהי מי שם פה לאדם
 אן מי ישום אלה
 יושב בארץ מדין וישב
 על הצאן שלטה
 כדודוהו להן דווגין
 מן הצאן ולוהן יתחק
 יעקב משה יתחק ויתחק
 בא מצוה באר
 להי לאה יסא סימו
 נכא וחדה גמלים באים
 יעקב ויהי באר בשוה
 משה וישב על
 הצאן ולבדן מדין
 שבע בכור בל שבחו
 שלחוהו יריק להיות
 הולך אצל בומרי על
 והקצה מוקט בעל
 והיאך הוא כדבר בה לא
 ידעו בומר בעל היה
 צותלה ולפולם עבודה
 דנה במקנה בפני
 עובדיה והיה יתעו
 כואר את החרבומים
 ובוסד עליהם לפי
 שלא כאה בהמוש
 כעבדית בעיטו אמ' ל
 אצון איך על עולה
 שלטת לא על הנשים
 ועל הקטנים ושאר
 עמיה ארץ אמ' ל פיסח
 מעשו בדמיון שהיה
 שם בית צלם אחד
 והיה לו כומר
 לשמו אבא גוליש
 וחיה מעשמו לפני
 הצלם ימים רבים
 וכיום הרבה פעם
 אחת הגיע הכיכר
 שלצער יעקב לפני
 הצלם ימים הרבה ולא
 הועיל כלום אחד
 כך יצא לחוף צליה
 ואמ' כבולו שלבולמים
 שמוע תבלו נפדיע
 מצדתי ושמוע אל
 הפלתו ונתעב ונתב את

עיניו ויהי עמו כעמו
 ואמר לו משה
 הדבר הזה ידוע שגורם
 להטות פניו ויבקר להורג
 את משה אומ' הגעו את
 משה ונהרגו והכירו חרב
 על צוארו להרגו מיד יחד
 מלאך מן השמים ברמות
 משה הגעו את המלאך
 והכירו למשה ל' עדר
 אומ' בגידים שתמו את
 משה עשאו המקום בתים
 בתים עשאו למים חרשים
 וסומים אומ' ללמים היבן
 הוא משה ואיבן בולק
 לדבר לחרשים ואיבן
 שומעין לקומים ואיבן
 כואין הודי ויאמר יי
 אלהי מי שם פה לאדם
 אן מי ישום אלה יושב
 בארץ מדין וישב על הצאן
 שלטה כדודוהו להן
 דווגין מן הצאן ולוהן
 יתחק יעקב משה יתחק
 ויתחק בא מצוה באר
 להי לאה יסא סימו נכא
 וחדה גמלים באים יעקב
 ויהי באר בשוה משה
 וישב על הצאן ולבדן
 מדין שבע בכור בל שבחו
 שלחוהו יריק להיות הולך
 אצל בומרי על והקצה
 מוקט בעל והיאך הוא
 כדבר בה לא ידעו בומר
 בעל היה צותלה ולפולם
 עבודה דנה במקנה
 בפני עובדיה והיה יתעו
 כואר את החרבומים
 ובוסד עליהם לפי שלא
 כאה בהמוש כעבדית
 בעיטו אמ' ל אצון איך
 על עולה שלטת לא על
 הנשים ועל הקטנים
 ושאר עמיה ארץ אמ' ל
 פיסח מעשו בדמיון
 שהיה שם בית צלם אחד
 והיה לו כומר לשמו
 אבא גוליש וחיה מעשמו
 לפני הצלם ימים רבים
 וכיום הרבה פעם אחת
 הגיע הכיכר שלצער
 יעקב לפני הצלם ימים
 הרבה ולא הועיל כלום
 אחד כך יצא לחוף צליה
 ואמ' כבולו שלבולמים
 שמוע תבלו נפדיע מצדתי
 ושמוע אל הפלתו ונתעב
 ונתב את

מתנים ובמורשת תעבד ליהוה וכל כבוד ושמך
 שובת כל גופי שלמים של ענין כי יאמר ויהי
 על מה אתה כותב ומגדת אל שמונת בני ישראל
 וכמו כל לב ורפנו כל ימים נחתה ויהי כל
 ברכים תלכזה מים ואירך כוונתה ממתנים
 מתחלה ואירך שאני שמונה רבית המקדש ו
 דתקיר' ההוא ישלל רגוי יהוה קא אלני באונח
 לא הנה מאתי רגוי לקרוי בהדיה אמ' ליה לא א
 אמרית ואנחה שובת חצגופו שלמים אמ' ליה
 הנא מיני מילתא חדתי אבל אנן בהא די שטאבה
 והיכודאמרי איכאשי דמלבא תבלא לא בהותא
 וישמע אהים את מאקתם ויל' אהים את ברי
 דכר האבות כולן לפי שדיבר עם דה יתג מקה'
 באברהם וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי
 יצחק כאמ' ל' שיאמ' ל' עקב יעבדוך עמית
 יעקב ואנכי מעלך גם י עליה וילא אהים את
 בני ישלל ראה שעשו תשובה בענין שכ וילא אה
 את מעשיהם כי שבו וידע אהים ידע ששלם
 הקץ בעטון שכ ידע ימי תמימים אמ' ל'
 איסד מתוך חמשה דברים כאלו ישלל ממעני
 מתוך ערה דבת ויאנחן בני ישלל מן העבה
 ויהי מתוך תשובה דבת ותעל שועתם אל
 אהים מתוך זכות אבות דבת ויקבר אהים את
 בלית' מתוך לחמים דבת וילא אהים את בנ
 ישלל' מתוך שלום הקץ דבת וידע אהים'
 ולעתיד לבוא כך הן כגלין מתוך חמשה דברים
 וכן הוא אמ' בצד לך ומצאוך הרי תדה' ושבת
 הרי תשובה' כי אל לחום הרי לחמים' ולא ישבח
 את בנית אבותיך הרי זכות אבות' באחרית
 הימים הרי הקץ' וכן דוד אמ' וילא בצד להם
 הרי צדה' בשמענו את רצתם הרי תשובה' ויצב
 להם בלית' הרי זכות אבות' ויהן אותם לחמים
 הרי לחמים' הושיענו' לבנך אמרי' מתוך
 חמשה עשר דברים ישלל כגלין באחרית הימים
 מתוך תשובה' מתוך לחמים' מתוך צבורת

אבות' מתוך צדה' מתוך מעשים טובים' מתוך
 הגיון ונחה' מתוך צדקות' מתוך שפלות קשה'
 מתוך שפלות' מתוך שלום הקץ' מתוך קטנה'
 מתוך תפלה' מתוך הקץ' מתוך שפלות הבור'
 מתוך מאנה' מתוך תשובה דבת וברקשתם
 מעש' את יי' אהיה ומצאת' מתוך לחמים דבת
 נשב יי' אהיה את שבותך ונחמיק' מתוך זכות
 אבות דבת וזכרת את צדיק עקב' מתוך צדה
 דבת בצד לך ומצאוך' מתוך מעשים טובים
 דבת לעשותכם אותם בארץ' מתוך הגיון ונח
 דבת דכרו תורת משה עבדי' וממיק ליה הכה
 שולח לבם את איהו הכביא' מתוך עניות וצדק
 וכפלות כפץ יד עם קדש' מתוך שפלות קשה
 דבת ועת צדה היא ליעקב וממנה יושע' מתוך
 הכנעה דבת ויכנעו עמי אשר נקרא שמי עליהם'
 מתוך שילום קץ המלכות דבת באדיין דקו כ
 בחדא' מתוך קטנה דבת יי' כגבול יצאמיש
 מלחמות יעיד קטנה' מתוך תפלה דבת בצדק
 יצילוך קבוציך' מתוך הקץ דבת כיעת לחנה
 כי בא מועד' מתוך שפלות הדור דבת כי יראה
 כי אקלת יד' מתוך ייאוש דבת על כן נחך
 משפט מומנו לא תשיגנו צדקה וממיק ליה
 וצא לציון גוא' דא וילא אהים את בעישי
 ראה שהגיע הקץ שיגלו לא שלא היו בידם
 מעשים טובים שכך הוא אמ' על ידי חקקא
 כבבה כצמח השדה טהור' והגבי והגדלי ותבאי
 בגדי עדיים שדים ככוכו ושעך צמות' וכילא
 היה לו לבתב לא שדים ככוכו ושעך צמת שדים
 ושעך' לא שדים זה משה נאהרן דבת בשיר
 השירים שני שדיך כמני עפלים תאומי צביה
 ככוכו שהוכנו לגאולה' ושעך צמת שהאי
 הקץ לא ואת עינכם ועליה ממעשים טובים
 ובמה כספלתו בטובים' דודיק מייך אכלו
 האבות שנקראו דודים הדא היא ויקבר אהים
 את בניתו' לפך שאל וילא אהים את בעישישלו

ציד משה וחסדך פאטיץ שהיה מנטיץ למדבר
 שני ויבהר את הארץ ואת המדבר ויבנה
 נוטה אמר ל לני כל מי שיש בו נחמה ויהיה
 וסופו בער ל יוחנן אומר כל מי שיש בו נחמה
 ומכרם אמרו לו והלא בתי והכחש היה ערום אמר
 להן חף הוא היה מרתקן לפונענות והלא בתיב
 וקין היה עבר ארמה אמר להן חף הוא היה מרתק
 לגלות והרי בתי והיה באשר כגבדה ירושלים
 אמר להן חף הוא היה סימן יפה לה שאין לה כגבדה
 ירושלים כתבנו שוכתי ישלם בתורה ולא עוד לא
 שכפולה אפופים שני תם עונך בתיוון עבך
 אמרי כל מי שיש בו נחמה יהיה רואה עולם חדש לכל
 כאמר נמשה היה לופה את צאן יתגו חתבו היה
 נוטה במפה צאנו שליטנו ארבעים שנה ולא
 שפלה אותן חית הארץ והיו פריץ נכבין עד
 מאד ויבהר את הצאן את המדבר אמר ל
 יוחנן למה היה נודף אחר המדבר לפי שישלם
 כתבנו מן המדבר הבאר מן המדבר המשכן
 מן המדבר השכינה מן המדבר הבהנפה מן
 המדבר המלכות מן המדבר המן והשלין מן
 המדבר תורה מן המדבר עמוד הענק מן
 המדבר וכדא מי זאת עולה מן המדבר לכך
 ויבהר את הצאן אחר הצאן המדבר ויבא אל
 הר האלהים חרבה אמר ל שמעון בן יוסף בן לקוח
 הלה צאנו שלמשה ארבעים יום ולא טעמנו
 כלום בשם שהלך איהו לל דכות וילך בכח האכיל
 היא ארבעים יום וארבעים לילה עד הר האלהים
 חורב תאט הר חורב הוא הר סיני הר סיני נל
 עבו כתבנו אומות העולם להקביל וסתן להן
 אפיסקון והגנים חרוב יחננו אמר לב אחרי
 בר פהלא בשם ל יוחנן הגנים מחורב יחננו
 שפולנו אפיסקון שלהם משם אמר לאבא בר
 בר חאמא אמר ל האם פייאשט תא אחוי לך
 מורא דסיני אגלי נחלאי דהוה הדין לך
 עקרבאי פייחמארי חילואתא ושאלעי בר

קלא דקא אמנא את לי טענא דמתי פיי מופר לי
 פיי חמא לבי מורעא אמרו לו בלאבא חמנא
 בלבד חמנא חמנא איבעי לה פיימל לך
 מופר לך ויהי חמנא דלמטא אשגנחא דמבול
 היא חמ בן אחי לי חמא ויכא מלאך יגי חליו
 בלבד אש רבנן אמרי בשאמר הקב"ה למשה
 לך בשלחודי והוצא את עמי בני ישראל אמר
 משה לפט הקב"ה רבונו של עולם למה הגידה
 לי שאהבה נפשי איבה תרעה כמה חיות יש בהן
 כמה מעובדות יש בהן כמה אגוזים וקליות
 התקנת להן כמה דקוחים התקנת להן הגידה
 לי שאהבה נפשי אמר לו הקב"ה חם לא תדעי לך
 היפה בנשים תאי לך בעקבי הצאן כמך שהגיע
 לחורב מיד מלאך יגי חליו בלבד אש כדילבבו
 שיצא לקיני וילאה אותן אשות שלא יתרא
 מהן בלבד אש מתוך הסנה ל שמעון בן
 יוחאי אומר מפני מה נגלה הקב"ה משמי מרום
 והיה מדבר עם משה מתוך הסנה למה לך מה
 הסנה הזה קשה מכל האילנות שבעולם וכל
 יפור שכל נקט להלכו אין יוצאת ממנו בעולם
 לאבתכת איברים איברים כך ששנוך מצדו
 קשה לפט המקום מכל שטבודין שבעולם
 מעולם לא יצא עמד או שפחה בן חורין ממנו
 לא הרר בלבד שכל יתנו עליו פרעה אנשים
 וישלחו אותו ואת אשתו ואת כל אשר לך דא
 מתוך הסנה ל יהושע אומר מפני מה נגלה
 הקב"ה משמי מרום והיה מדבר עם משה
 מתוך הסנה שכל דמון שישלם שנויין בצדה
 כאלו צדה לפניו שכל צדה צדה לו צד ואומר
 עמו אכבי בצדה ואומר בי הנורע בכם נורע
 בבת עיניו בינה הכת שכל המדיק את ישלם
 בביכול אין מדיק לא במי שאמר והיה העולם
 כולו וכך היה ל יהושע אומר כמה דחמין
 ולכיותיו של הקב"ה וכל אלה ירדו למצרים
 שביסד עמדם שני אכבי אנד עמך מצרימה

ביום כעשיתם פנים ויירע אלהים
 פניהם שיהיו שבויהם כמות אלה
 פניהם חזק כמות אלה והיה זהו
 כמות הויה שיהיו קרובים איה חזק
 ממשיתם איה חזק שיהיו חזק בזכות
 הוא חזק ופנים שלם חזק ופנים ממשיתם
 במועשיותם כך אינו מדקדק עמון באחריות
 הימים דברתי לא יפוש שיהיה את עמו וכחלתו
 לא יעזב ואומ' והיה כאשר הייתם קללה בגנים
 בית יהודה ובבני ישראל כן אנשיב אתכם והייתם
 ברכה וכן הוא אומ' וכאשר אין איש במשרה
 כל בו והאיש משה כענו מאד וישתו נאם כי
 אין מפגיע כפיסוק דברביה ועמד כי נחם
 ופנה ותעזר המגפה ואין מושיע בשופטים
 ואין סומך בעדלא וכחמה וביה דינו אפ' כן
 והשענו לו ולו עוין וידקתו היא סמכתהו'
 ומשה היה לופה זה' שיה' ענה עמו בשבת
 ואיך יראו כחלתך בוא וראה שלא פמדה בעו'
 ודם מדת הקבה עונה בשכ נדס מוליד היצאן
 למרעה שהוא עונה אותן בו אבל הקבה אינו
 כל מעשהו ישרא במרבה היה מוליד להם
 מלציהם מאצל שכ חכב ממוליד להם לחם
 מן השמים' עונה בשכ נדס גודל את ימכו
 פעם אחת בשנה אבל הקבה הלבית את ישראל
 שהן ימכו במדבר לבוש שלא פלה אנצעים
 שנה שנה שמתק' לא בלתי מעליך עונה
 בשכ נדס מוליד היצאן את המים אבל הקבה
 עשה הבאר מהלבל עמון משמע למעט
 דברבאר חכמה שלים' עונה בשכ נדס
 מוליד ימכו את היצ' אבל הקבה וענן ימי
 עניהם יומם' עונה בשכ נדס פעמים הן
 שלו פעמים אינו שלו אבל הקבה היצאן נה
 והמניעה שלו שכ ואסוכו עמו ויצאן מנעו'
 עונה בשכ נדס פעמים עונה במדעה שלו
 פעמים אינו שלו אבל הקבה עני הארץ

ועשה עו' עונה בשכ נדס עמו למעט
 עו' איה ממשיתם ובלתי חזק
 עו' איה ממשיתם והיה זהו כמות
 הוא חזק ואני אנצעים בוא וראה
 כשישלא עומק ניצונו שלמקום הוא מעמיד
 להם פעמים שובים והן מטולים אותן ברחמים
 וכן הוא אומ' ונתת לכם עושים כלבי ועו' והבנ
 דעה והשלל' ובזמן שאין עושיך ניצונו שכל
 מקום הוא מוקרך ציד פתקים בענינים בענין
 שכל ונתתיך בש' אנשים בועלים וכן הוא אומ'
 ואקח לי שני מקלות לאחד קראתי עומו ולאחד
 קראתי חובלים' בזמן שעושיך ניצונו העמודי
 להם עושים כועמים כרון משה ודוד וביוצא
 בהן' ובזמן שאין עושיך ניצונו הריש מושרן
 ציד עושים חובלים כרון צבעם כן נבט וחבילי'
 תכח אין הקבה נותן גדולה לאדם עד שהוא
 בודק בדבר קפץ שני גדולי עולם כבוד ודון
 ומצאו כמנען וכפץ להם הקבה גדולה ולא הן
 משה ודוד' הן היה עונה לצינו בצמן מע'
 עשה גם את האלי גם הדום הכה עבדיך ולא
 עתה לא שהיה מזליכו למדבר כדי להגדלה קמון
 הגל וכן הוא אומ' ועלמני כפשת מלעמי היצאן
 ההנה במדבר' אמ' לו הקבה הנאיל וכמדת
 כאמן בראש בוא וכנה את ימכו וכן הוא אומ'
 ויבחר בלד עבדו ניקחהו ממדבארות יצאן
 מאחר עבלת הביאו לרעות ביעקב עמו ופיעט
 כחלת שהיה כחמנע והיה מוניתא הגדיים חתלה
 ומאכילן לאשי העשבים העליזים שהן לכין
 ומוניתא התיישים אחריהן ואוכלין אמצ'
 העשבים ואחר כך מוניתא הקיכות ואוכלות
 השרשים אמ' הקבה נאויה לה לרעות את עמי'
 ומשה היה עונה את ימכו והיה
 מתליך היצאן למדבר ומכחיקן מן הגלזל אמ' לו
 הקבה כמלאת כאמן על היצאן חט אממור לכך
 את ימכו שתנה אותם שכלתה בציאן עמון

בן קרייה לדובב' שאמר בדבור אלהי מוסד שאני
 באש תל ויקטא אלמשה ויחדד ימי אליו מוחלם
 לאמר' לא הצי השחה עבהן שחוח חסוד
 קדש למשה הקדים בהן קרייה לדובב' מנען
 שכל קרייה וקרייה היו משה משה תל ויקרא לו
 מלמד האלים מתוך הסטה ויאמר משה משה
 שאין תל ויאמר מלמ' שכל הקריאות היו משה
 משה' ומעין על כל קרייה היה אומ' הכט
 תל מתוך הסטה ויאמר הכט' שאין תל ויאמר
 מלמ' שכל כל קרייה וקרייה היה אומ' הכט
 משה משה' אברהם אברהם' יעקב יעקב
 שמוא שמוא' לשון חיבה ולשון דירות'
 משה משה הוא משה עד שלא כדבר עמו חו
 משה מעשה עמו ויאמר אל תקרב
 הלם' אמ' ל יהושע בן קרח בשאמ' משה
 הכט אין לשון הכט לא הריע למלכות' אמ' ל
 הקצה במקום עמודו שלטונם אתה עומד
 אברהם אומ' הכט נחתה אומ' הכט' אל תקרב
 הלום אין הלום לא מלכות שכמי אנכי ומי
 ביתי כי הבאתי עד הלום' וכן הוא אומ' הבא
 עד הלום איש' שלכעליך מעל רגליך'
 ביהושע כח שלכעליך וצמשה כח שלכעליך
 שכל אחד ואחד לפי מעלתו' כי המקום אשר
 אתה עומד עליו ארמת קדש הוא' תכן לא
 יכנס אדם להר הבית במל' במקלו ובמנעלו
 ובאפודתו ובאפק שעל רגלו כל זה גדולה
 לשמו הגדול והכבוד ולכבוד מה מעט זה
 שהיא פחותה מכל ערבי האוף אין ככנסין
 בהלמקום קודש כך אין ככנסין לדברי קודש
 באחד מן ההורים והמחשבות הרעות וה
 והדיעות החסירות לא מרחיקין אותן ואחר
 כך כדבקין בהן דברי קדש' ויאמר אנכי
 זהו אביך כגלה עטו הקצה בקולו שלטונם
 אביו כדי שלא יתרא לפי שמעמיעין את ה'
 האוזן מה שיכולה לשמוע' באותה שעה

כסמך משה ואמ' נדיין עמדת אבי חי אמ'
 לו הקצה אברהם אברהם צפתי באדני
 לך שלא תניחא מייד ויקח משה פני פי
 ידו מהביט אל האלים' מפוא אמר חכמ'
 אשרי המכיר את מקומו והעומד במקומו
 עתה אמ' שלמדהם דוח המושל תעלה עליך
 מקומך אל תב' אמ' ל שמוא בר כחמכ
 אמ' ל יוסף בשכר שלוש זכה לשלוש' בשכר
 ויקח משה פניו זכה לקלספור פנים' בשכר
 ויקח זכה קייחא מגשת אליו' בשכר פ'
 אל האלים זכה ותמונת ימי נביא'
 שפותיה דל יהושע בן קרח דאמ'
 בן קרח ויאמר לא תכל ללואותא
 לו הקצה בשלציתו לא כצית ועכסון כ'
 כשאתה לוצה אין אני לוצה' ויאמ' לאה
 לאיתי את עט עמי מגיד הכות ששעבוד
 מצרים קשה לפנה מקום מכל שעבוד ין
 שבטכם שכ לאה לאיתי מה תל לאה לאיתי
 שט פעמים שמאחר טמטבעין אותך בים
 חודקין ובובשין אותך בבטן מושלך מלחך
 לאחד שגמול את המוקל והכה בו שני בכ'
 אדם שכוהם קבלו את הרצונה מתוך המוקל
 כך צעקו ושעבודן שלי שלי גלוי וידוע לבני
 המקום שכך כחכי ידעתי את מכאובין'
 לא לאה לאיתי להשה כיהוא ידע מתי שוא
 ירא און ולא הרבונן אמ' הקצה למשה לאה
 לאיתי וידעתי את מכאובין שהן עתידין
 להביעיקני במעשה העגל מעפ כן הריני
 גואל' אמ' ל שמוא בר כחמכ דבר לך
 הזכירו דניא לפי הקצה דבת ועתה ימי אהי
 אשר הוצאת את עמך מארץ מצרים ביד
 חזקה ותעש לך שם כיום הזה חטאנו לשע'
 אמ' לבטו לבונן שלטונם הברחת את
 משה בין שפונשין לצונך בין שאין עושין
 לצונך שאתה גואל' ואדר להתיכל' דו

על שכינה עשית ונאמר חסדך גם עולה
 שרתיך בצדק וצדקתך כחן וצדקתך כחן
 סמך חסדך וצדקתך כחן וצדקתך כחן
 לכחות צדקתך וצדקתך כחן וצדקתך כחן
 גויך להחלה לבעם כחלתך דא מתוך הסטה
 ל יוסי אומ' מפט מה כגלה הק'צה מעמי
 מלום והיה מדבר עם מעשה מתוך הסטה מתוך
 שהוא פוהור ואין אומות העולם טונשין אותו על
 דא מתוך הסטה גוי אחד של אהרן רבן רמלא
 אמ' לו מפני מה כגלה הק'צה למשה מתוך הסטה
 אמ' לו לו כגלה על חרוב אחד או על חרוב אחת
 הייתי אומ' שיש מקום בארץ פני מן השכינה
 עכשו כגלה על הסטה לצמדך שאין מקום בארץ
 פני מן השכינה דא מתוך הסטה אמ' לו
 יוסיו למטה מתוך הסטה מה דרכו שלמטה אדם
 מכניס ידו לתוכו איכו כידק ובשמוציאה כידק
 מפני שקוצין כפופין למפוח אם ביקש להוציא
 את ידו הקוצים הנפשיין אותה כך פשינדרו ישכל
 למצנים קיבלו אותך שנאמר מצנים לפיך היא
 במיטוב הארץ הושב" נבין שביקשו לציאת
 תפשו אותך שכ' וגם את ישכל לא אשנה דא
 מתוך הסטה כס גדול כזה מעשה שנאה אתה סמך
 והוא מלצב ועולה מן האש ואם תגיה אהה
 על הדבר הזה בנא וכאם מעקלן שלא הנין שלי
 עץ נש ודוציא שקדים ופרחים דא מתוך
 הסטה ל לעדן בן עקר אומ' מפט מה כגלה
 הק'צה מפט מעמי מעום והיה פחדר עם
 משה מתוך הסטה לפי שיכול המאמר לדבר
 מראש הדים ומראש גבעות מגובה עולם נמ
 ומארדי לצבוק לא השפיל המקום עתמו מתוך
 הסטה ועלו אמ' שלמה ושכל דוח יהמוך כבוד
 אי אתה מוציא מן האיננות שכלמן הסטה וכן הו
 אומ' כי נם יש נשכל יראה דא מתוך הסטה
 מפט מה כגלה ל הק'צה על מעשה בסטה ל
 מפני על ידי שטחה ש שמו אחי יוסף לוסף ו

הק'צה ליריאת ישכל לא יתנים וצדקות יוסף אמ
 ק'צה אש אהלם ודברתה בקדוה עמך בני ערב
 ויוסף סמך נא סמך לא אמ' הק'צה אני מידמה
 בפנימי בפנימי שאסיה משנים מלה העולם
 דבות הלא את השמים ואת הארץ אני מלא נאם שי
 ופעמים אמר על אמנה שנ' ודברתי אהך מעל
 הכפלות מפין שט הכובים ופעמים מלא
 אצבע שנ' בלבת אש מתוך הסטה בצבו שלמטה
 ולא אני בלבד לא אהך שמעתי כן דבור גוריו נר
 פתריש" דא בלבת אש מתוך הסטה הראהו
 שנהבת עולה מתוך הסטה נאיכו חובל' אמ' לנה
 כמז שאם חום ושלום יעבדו העם הזה שאכ
 מוציא על ידיך תורתך תורת המשוכה באש
 הרי אני כותף אותך ביד ארבע מלבינת ואיכו מ
 מכלין אותך שהן משולין באש דא למטה
 מתוך הסטה לא לצמדך שגדול הוא השלום
 שלא כגלה הק'צה על מעשה לא בחיות ולא באופ'
 נים ולא בכובים לא מתוך רב שבו שלום
 שנ' ירא מלאך ישי אליו בלבת אש מתוך הסטה
 הראהו האש בועדת בידקות ואיזה חובלן ואיך
 מוצין אותה דא מתוך הסטה דורשי נמ
 מות היו אומ' מפני מה כגלה עליו מתוך הסטה
 שדמד לו במה הן שכדו" ויאמר משה
 אסרה כמ' נאדאה כיון שנאה ותמה על מעשה
 בדאשית בקש לעמוד על סודו של הדבר ל יוחנן
 אומ' שלש פסיעות פסע' ל שמעון אומר לא
 פסע לא צוארו עיקם אמ' לו הק'צה בתפוערת
 לכחות חייך שאת כדאי שטגלה עלך מיד
 ויקרא אליו אלהים מתוך הסטה ויאמר משה
 משה זה בען אב בכל מקום שנ' דבר כקדים
 לו קרייה לדיבר' לא אם אמרה בדבור הסטה
 שהוא תלה לדבר תאמר בדבור הסטה שאיכו
 תלה לדיבור תל' ומשה עלה אל האלים ויקרא
 אליו יש מן ההר לאמר אם אמרת היד חשונה
 שבהך שחלל דבר נאש ומפני קדש למשה הקדים

חכיות מקיטון אהרן היקר אט צבול ל' ויאמר
 כי אהיה עמך שביט עמך וזה לך האות
 חכבי שלחתיך הנביא אפטר שתהא מעותו ל'
 לעצמו בצבד להרחיק דעתו ולחצין באורן
 הסודות הגדולות ולחצית דרכו ואפטר ש'
 שיתכבא לפס או למדינה לצונן אונתם ולחצהו
 כס על דרך הפונה ולהחזיק בתשובה
 וכשמשלחין אותו כותבין לו אות ומופת כד'
 שידעו העם שיגיי שלחו באמת וכן אתמוצא
 במשה רבי בשנשתלח כתבו לאות שכ נזה לך
 האות כי אכבי שלחתיך בהוציאך את העם מאמצ'
 תעבדוך את האלים על ההר הזה לפשיאן מלא'
 ניעמדו על ההר הזה יסתלק ההר שמהדהרין
 אחריך וירעו שאט שלחתיך באמה בתחלה
 וכן הוא אומ' הנה אכבי בא אליך בעב הענן בע'
 ישמ' הע' בל עמו וגם בך יאמ' לעולם ויאמ'
 משה אל האלים הנה אכבי בא אל בני ישראל
 ואמרו לימה שמו כתבייש משה מלגמ ואמרו
 לימי הוא בלגמ הכל יודעין שיש שם מצוני ל'
 דאטון והוא ממציא הכל בענין שכ מי לא ירחיק
 מלך הגוים כי לך יאדה כי בכל חכמי הגוים
 ובכל מלכותם מאין פמוך לא אמ' אם יאמרו ל'
 מה שמו בקש משה לעמוד על סודו שלשם
 ויאמר יגיי אל משה אהיה אשר אהיה אמ'
 לו הק'בה שמי אתה מבקש לדע לפי מעשיאמי
 כקרא בשאמי דן את הבניות אני כקרא אהים
 ובשאמי עושה מלחמה בדשעים אני כקרא
 צבאות ובשאמי תולה על חטאיו של אדם אני
 כקרא שדי ובשאמי יושב על מדת לחמים
 אני כקרא לחום נכך קדוש ונוקם ומוריי
 ומעשיר ודיין וצדיק וחסיד וקטן וכאמן וחזק
 ורביר וכנודא ודומיין לכך כאמ' אהיה אשר
 אהיה בלגמ' השם הוא אחד הוא שמו נשמו
 הוא בענין שנאמי יגיי הוא שמי ואם כתביר
 חשימות לפי המעשים והזמטם והטוים לכך

אמ' בקוף הפיסוק אהיה שלחני אליכם אמ'
 הק'בה אפטר שנשתדגו המלעשים שאמי עושה
 נכקרא שמי על שם אותו המעשה בגין אש
 כוחמתי כקראתי לחום' ואם כקראתי כקראתי
 כוקם' ואם החייתי כקראתי מחייה' שמי זה
 לא ישתד לעולם דא אהיה אשר אהיה
 אמ' הק'בה אני הייתי ואני הייתי קודם שנברא
 העולם ואני אהיה משנברא העולם ואני הוא
 שאהיה לעולם הבא דא אהיה אשר אהיה
 אמ' הק'בה במדת לחמים בראתי את עולמי
 במדת לחמים אני מטהגן ועתיד אני לחדשו
 במדת לחמים' במדת לחמים ברא עולמנו
 דבת זכור לחמיק יגיי וחסדיך כי מטולם המ'
 במדת לחמים מטהגן דבת ויעבר יגיי על כטון
 ויקרא יגיי אל לחום וחקון' ועתיד לחדשו
 במדת לחמים דבת לכך בה אמ' יגיי שברי
 לירושלם בדחמים' דא אהיה אשר אהיה
 אמ' הק'בה במדת טוב בראתי עולמי במדת
 טוב אני מטהגן' ועתיד אני לחדשו במדת
 הטוב' במדת טוב בראו דבת פוב יגיי לכל'
 במדת טוב מטהגן דבת פוב יגיי למעוד ציוס
 צדה' ועתיד אני לחדשו במדת הפוב דבת
 הפיבה יגיי לפובים' דא אהיה אשר אהיה
 אמ' הק'בה במדת אמונה בראתי עולמי במדת
 אמונה אני מטהגן' במדת אמונה אני מחדשו
 במדת אמונה בראו דבת יגיי אהי אהי אמומאך
 אודה שמך ביעשית פלא עצות מוחק אמונה
 אומן' במדת לחמים מטהגן דבת אלא אמונה
 טאין עול' במדת אמונה מחדשו דבת
 ואמונתו נחסדי עמו ובשמי תגום קרכל'
 דא אהיה אשר אהיה מלך אהיה בגימפריא
 אחד ועשלים אמ' לו הק'בה בשם שהייתי עם
 אברהם יצחק ויעקב אהיה עמך בשתשוב
 כאשי אחתינות שלהן אף מאברהם יוד מיצחק
 יוד מייעקב הני אחד ועשלים' דא אהיה

ירדה חמישית שבת בששית ל שמועון
 בן יוחאי את בשבעה הקצה על מותו
 וקנה לשליו למצרים אמר לטור רבנו של
 גנלם וסעו לי שכלמה שאני מבקש ממך
 אתה כותף לי ונשבע לי על כך חנף משט רבל
 מהכסת ארץ ישלח יום המיתה ונשבע
 נשמו מה שנשבע לי שני כי נשבעת טאם
 עי יצא מפי צדקה דבר ולא ישוב כי להכע
 בלבך תשבע כל לשון ולהטלת מן האל
 מגיד הכה שארץ ישלח בגבהו שלטנולם
 אל ארץ פגובה ורחבה שמרחבת לבו שלמים
 ובן הוא אומר ואתן לך את ארץ חמדה כחלת
 צבי מה צבי זה קלברגלנו מכל בהמה וחייה
 כך פירות ארץ ישלח קלים לבוא פינור
 הארצות דא מה צבי משאתה מפשיפו
 עורו איך עורו מחזיק הדבשלו כך איך
 ארץ ישלח מחזקת פירותיה בשנה שיש
 עושין את התורה כדאמר רב יהודה אמר רב
 אקו ששים כבוא עיירות היו לו ליטאי המלך
 בהר המלך ובלאתת טחת היו בה פירותיה
 מצרים חוץ משלשה שהיה בהן כפלים
 כינצאי מצרים נאן הן כפר ביש כפר
 שחלים כפר דבליא כפר ביש דהווי בישי
 מן השכחנת כפר שחלים שהיתה פלכסתן
 מן השחלים כפר דבליא אמר ליוחנן שהיו
 בשותיהן יונרות דברים וינורות כקצה באח
 כונה ופוסקות אמר ענתא לדידי חזי לי ההוא
 אתבא אכיל שתין כבונאתא קט לא מחדיק
 אמר ליה ההוא מיטא לך חכמה שקורי קא ל
 משקרידג אמר ליה ארץ צבי מה צבי קה
 איך עורו מחדיק את בשלנו כך ארץ ישלח
 בזמן שיושביה עטה יתירה בזמן שאין
 יושביה עטה גמרא דא מה צבי קה
 קל לאכול מכל פירות הארץ או קלון ופגל
 לא הן שמינים תל ארץ דבת חלב ודבש

ורבש

שמינים כחלב וסמיתוקים בדבש וכן הוא אומ
 השורה נא לידידי שיעת דודי לכנמו כרם
 הי ארץ בקרן בן שמן מה שור זה איך בו
 גבנה מקרבו כך ארץ ישלח גבוהה מן ה
 הארצות או מה שור זה איך בו פסולת מ
 מקרבו כך ארץ ישלח פסולת מן הארצות תל
 בקרן בן שמן שמינה היא ארץ ישלח למודך
 שכל גבוה מחביו משובח מחביו ארץ ישלח
 לפי שהיא גבוהה מכל משובחת מכל בית
 המקדש לפי שהוא גבוה מכל משובח מכל
 חלת צבי כחלת גוים ארץ שהיא עושה ד
 חיליות חויליות למלכים ושלמו במ שכל
 מלך ושלפון שלא קנה בארץ ישלח אומ לא עשית
 כלום אמר ל יהודה וכי מלשים היו לשעבר
 בולק היו בארץ ישלח לא כדרך שעושין ברומי
 עכשו שכל מלך ושלפון שלא קנה ברומי אומ
 לא עשיתי כלום כך כל מלך ושלפון שלא קנה
 פלפונות וחיליות בארץ ישלח אומ לא עשיתי
 כלום ועדה הנה צעקת צבי ישלח באחאלי
 גחל בת בנו שלתושלח היתה הנה ללדת וכמסה
 החומר עם צעלה ויצא הולך מתוך מעיה
 וכתעלב בתך המלצן ועלטה צעקתה לפי
 כמא הכבוד ובאותה לילה כרנה הקצה והנה כל
 בבורי מצרים וגם לאיתי את הלחץ זה
 הדוחק שהיו דוחקין אותן בשעבוד ועתה
 לך ואשלחך לך הגאולה מצפה והוציא ארת
 עמי אם אתה מוציאן הן יוצאין ואם לאו איכן
 יוצאין ויאמר משה אל ה' הים מי אנכי כי
 ארץ אל פרעה אצל מי שנקרא התבין הגדול
 אמר לטור רבנו שלטנולם היאך אני יכול לכתב
 למקום לקסיום למקום הנרגי כפשות שכן
 אמרו ארבע מאות פתחים יש לי לפליטון שלי
 פרעה וכל פתח ופתח מאה גרודין מאה
 הפרתקים וכל הפרתקמה והפרתקמה מאה
 לפים גבולים שולפי חרב וקאבים ודובים

ואריות

בבג שנתה בק צפחנות' אמר' ויך' ויכ' ויכ' ויכ'
 כך לא הן ישי' וישי' וישי' וישי' וישי' וישי'
 להן גשמים' לצמורך' ש' במ' וישי' וישי'
 דרכי המקום' דרכי' בש' וישי' וישי' וישי'
 שהן דנין ומכנסין אותי' וישי' וישי' וישי'
 הטולם קונה לו עבדים' שיהא הוא דמ' ומכנסין
 ושמונו לקלין' כהן' וישי' וישי' וישי'
 נמבידין את השם ויודעין מה שאומ' להם'
 וישי' וישי' וישי' וישי' וישי' וישי'
 אתה וזקני' וישי' וישי' וישי' וישי'
 שהמאמין עלפי האותות יש בלבם דופי' ומחול'
 הר' והיה פ' כשמונו מוליך' עד שאמר' כך
 בהוציאך את העם ממצרים' תגבדוק את הא'
 י' וישי' וישי' וישי' וישי' וישי' וישי'
 שמביא עליהן' ועתה בלבה' כ' דרך שלשת
 ימים מכאן שמעטן בדברי שלום' ואט'
 ידעתי כי לא יתק' אתכם מולך מצרים' להלך'
 הודיעו הק' ש' כ' ממנו התשובה
 וישי' וישי' וישי' וישי' וישי' וישי'
 לכל באי העולם' שבזמן שהק' מוכע תשנו
 מן החוטא איכו' יכול לשוב' לא מתבעונו שעש'
 בתחלה בצרכו' ושלחתי את ידי והבית את
 מצרים בכל כפלותי חס' במקצת פלאות הכהן'
 ונתי את חן העם והיה כ' תלכו' לא תלכו' וישי'
 זו מצות לא תעשה' ושאלה אשה מעכבתה
 זו מצות עשה' ב' בקס' וכלי זהב וש' וישי'
 האחרון האחרון חביב' הראוי לשאול בקס' של
 ב' זהב שולי' בגדים שולי' אמ' ל' וישי'
 מתבות פובות כתן הק' ל' וישי' וישי'
 כיפולו מהן וחזרו כ' וישי' וישי'
 ואתכה לך את לוחות האבן והתגדה והמצוה'
 ואומ' כי מן השמים דברתי עמכם וכשארם
 למד פרק ושכחו לשמים הוא עולה ד' וישי'
 התעין עיניך בו וישי' וישי' וישי'
 בנפים כנשנים כנשנים' וישי' וישי' וישי'

נאקה את אביכם את האנשים אשר עמך וישי'
 נבשחפאו ויגלם מעבר ל' וישי' וישי'
 מצרים וכשחפאו עליה שישי' וישי' וישי'
 נלקח את אנצרות בית ישי' וישי' וישי'
 והן לא יאמינו לי אמ' משה לפ' הק' הריני
 אומ' להן אלתי' אבותיכם שלחתי אליכם והם
 מאמינין בך ויודעין גדלך וישי' וישי'
 לי שמא לא שלחך הן לי אות כדי שיאמינו בי
 מיד ויאמר ישי' אליו משה זה בידך ויאמר משה
 ד' והן לא יאמינו לי אמ' לו הק' משה בני
 מאמינים בט מאמינים' מאמינים דברתי
 ויאמן העם' בני מאמינים דברתי והאמן בני'
 ואתה מלשיך עליהם ואומ' והן לא יאמינו לי לא
 היה לך לצמור' מן הכחש' משה זה בידך ויאמר
 משה ויאמר השלכהו ארצה וישלכהו ארצה
 ויהי כחש הרי דיכך כחש מה כחש כלק' וישי'
 בצרעת כך אהיה בא' נא ידך בחקיק' וישי'
 והנה ידו מצרעת בשלך' שכל המלשיך ער'
 חבירו כידון בצרעת' דבר דבר תהיה תגדל
 המצורע אל תקרא מצורע' לא מוציא שם ע' מזה
 מזה בידך מזה דבר אמ' לו הק' מזה
 שבידך אהיה לוקה' ויאמר השלכהו ארצה
 וישלכהו ארצה ויהי כחש' אמ' לו שמואל הגיד
 הק' למשה מה שעתיד פרעה לעשות את
 לו מזה בידך ויאמר משה אמ' השלכהו ארצה
 והשלך אותו ונעשה כחש אמ' כשם שהכחש הזה
 מתעקם כך פרעה עתיד להתעקם' ד' למה
 הכחש שהוא הכופר הראשון שאמ' לא מורה
 תמונתו' והק' אומ' כי ביום אכלך מיטכנו
 תמות' לא שכפר הכחש נחשבה את חוה' וכך
 פרעה כפר בעיקר ואמ' לי יאחי ואט עשיתני
 שלח לכופר השני בדמות הכופר הראשון
 לומר שדינו כמותך' ד' משה נחש כושך
 וממיתך כך פרעה וישי' וישי' וישי'
 וממיתך' נחש ואמ' שלח ידך נאחז בנחש

ברי שלם יגנו בך אף אמונתה גמולך נשדדיתך
 אשר תדבר' ויאמר בראייתו אתה ביד גמולך
 ויחה אף יפי במשה' אמר ליעקב בן עקב ליהוה
 הקצה עם משה לא בדרכי ארץ שלא היא אומת
 העולם אומ' מכבי שהיא ליה ובטל עולם יעשה
 רבין שלא בדין לכך היה הקצה מכביש אר
 משה שילך בשליחותו למצרים' ומכין שהיה
 הקצה מכביש בו כלששת הימים של מתמונ
 גם משלשום גם מאז דברך אל עבדיך ובשבי
 עי אמ' לו שלח נא ביד תשלח' מושלך מלכה
 למלך בשלך ודם שהיה לו עבד והיה אזהב
 אהבה גמורה בקש המלך לעשותו הפמולתם
 לפכסם בני ציה שלמלך מה עשה המלך
 תפק עבדך בידך והכניסו לבית גכדי' הוציאו
 לשדה הראה רכות ופרדקים וכל שיש לו
 בשדה כשט עבד את ידו ואמ' איכי יכונ
 להיעשות אפסורפוס לפכסם בכי ביתו שלמלך
 בעם עליו המלך אמ' לא היאה יכונ להיעשות
 אפסורפוס למה המדחתני בלאותי פוורח
 כשבע לי שלא יכנס לפרח פלפונרין שלך כך
 היה המקום מכביש את משה כל ששדת
 הימים שילך בשליחותו למצרים' ובשביעי
 אמ' לו שלח נא ביד תשלח' אמ' לו הקצה
 משה אתה אומ' לי שלח נא ביד תשלח'
 ינושע תלמידך קפן נכך ורבוין הוא יכנס
 את ישל לארץ אתה היאה מכביס אותם
 ולא ככנס עמהן לארץ של לכן לא תביאו
 משה השיב ואמ' לפני הקצה רבנו שלטנו
 אתה אומ' לי כד למצרים והוציא את בני
 ישל ממצרים בזדאי אכי שלוח וירי ש
 שלוח שתי שליחות באדם בפנס אחר
 רבוכי אין שליחותו דן יפה לא בשכי בכי
 אדם באחד בעטין של פונבים השנים מן
 האחד ואומ' עלפי שש נגדים יקום דבר
 משיב הקצה ואומ' לו למשה משה אמ'

יודיע בך עלמי אתה שומר ומקדש דתם
 שנתך אתה ושמך בשליחותי ליתום יתום
 שנת עליו רוח הקצה' הקדש נחמתי
 ומשמך לך בשביעי מצרים נבטת שדואה
 אותך הוא שמך בעטין של וראך ושמך בלבו
 משיב הקצה אומ' לו למשה בתחלה בשנת
 תיעליך בסטה היית מסתיר פניך ממני בעט
 של ויסתר משה פניו עכשו אימתי כידך לך
 סתחוק פה לדבר בפני עבד בשלך ודם שיש
 לו לדבר בפני רבו משה דברך את אין לי ש
 שלוחין אין לי גדודים אין לי שרפים אין לי א
 אופכים ואין לי מלאכי השרת ואין לי רבגלי
 מורכבה נא שלח ואוציא את בני ישראל ממצ
 ואתה אומ' לי שלח נא ביד תשלח מן הדין הוא
 ראוי אתה לעפויפה מיד אצלמה אעשה לך בעט
 הדחמים אכי' בעל אמסו אכי' וחפמים אומדין
 אמ' לו הקצה למשה משה דבות עמדם אביך
 עמדה לך שפטה דבר גדול בישראל שכשהב
 בידו מצבים עבודה קשה על ישראל והיו
 מטביעיין אותך ביאר אמנו אנכושאין כנעים
 ומולדיין בכים ומצרים מטביעיין אותך ביאר
 למה אנו מירעיין עצמינו לחכם עמיד עמדם
 ועשה דבר גדול והסכימה דעתנו לדעת
 המקום' גידש את אשתו כשהיא מעובדת
 שלשה חדשים בסוף שלשה חזר ועשה זה
 קדושין שכוילך איש מבית לוי נוקח את בת
 לוי והיו מלאכי השרת מקלסין לפטה בחתנים
 וכפלות של אם הפטם שמחה ומצרים מכו
 לה תשעה חדשים והיא ילדה בתוך השטה
 חדשים וכי למה הוצרך הדבר אם לקח עמדם
 אשה אם לא לקח לא לזוהר יע לכבאי המולם
 דבותו של עמדם הצדיק' משיב משה ואומ'
 לפני הקצה רבנו שלטנו אנו צוא בן כבי
 מספק ספיקות כפסדת לך בדין פועה לשע
 בן דשע ומצרים מצוהים בני מורכים היאך

צדק נגילה פועלם שלבו נחזק גמלאם ונשפועדך
 בדברים' ל' שמועך על אדני אמשול לך
 מלך ל' עקובה חמה ל' קתת נשדית מסתת בהנים
 כעם אחת בטל קודדום בידו והלך וישב ל' ב' ער
 ההר והיה מטטט מטנו צבונות דקודת באו ב' ע
 אדם נדאו אותה נאמכו לו מה אתה עושה אמ' להן
 הניכיעוקרו ומטיילו לתוך הינדך והיה מכדנד
 צדור בים והגיטא על סלע גדול ככנס תחתיו ע'
 סתרו ועקרו והטיילו לתוך הינדך עד שפוקר
 כל ההר והטיילו לתוך הינדך' אמ' ל' ינדך איקזה
 מקומך לא מקום זה של בחלמיש שלח ידו הכך
 משנדש הרים כך עשה להם ל' עקובה ל' עקובה
 ול' יהושע' אמ' ל' מדכון עקובה טליך טאמר
 מבכי טהרות חבש ותטלמוה ינציא אנך שהוציא
 העלומים וסתרם שבתודה לאנרה בכליום ויום
 היה מביא חבילה שלקש חציה היה מוכד להתפל'
 כס ממטה וחציה להדליק בתוך ביתו' כעם אחת
 עמדו עליו טכנו אמרו לו ל' עקובה אבדנתו
 בטען לא מכור אותך לכו וטול מהן שמן בדמי'
 הקושטה לאור הנר אמ' להן הרבה סיפוקים אכ
 מסתפק מהן אטשונה בהן' אני מותחמם בהן'
 אני מתבלכס בהן' והיה עוסק בתודה מדוחק
 ולא כפטר מן העולם עד שטתן לו הק' בה מקצת
 ש'כנו בעולם הזה ולא כפטר עד שהיו לו קולמות
 שלכס ושלצהב ועד שהיה עולה למפות ב
 בסולמות שלצהב ועד שהיתה אשתו יוצאת
 בקודרסין ובעייר שלצהב' אמרו לו בניו אבא
 ביושתכו במה שאתה עושה לאמנוכ אמ' להן
 בני מטטו הוא כבוד שאכ עמשה לה שהמבר
 צער נטוטרה עמי בתורה' שהיה ל' עקובה
 כ' עשה טאכו שלכך כלבא ש'בוע וקיה צבנג
 בדרכיו וכיון שדאתה רחל בתו שלכך כלבא
 ש'בוע אמרה לו בוא והשבעני שתקרא בתורה
 וכשבע לה כיון שכשבע לה עמדה וקיבצתה
 ע' עמדה לו שלא מדעת אביה ושלא מדעת אמרה

ל'מים בא אחך מגדולי הדור ל'כס אותה אמרה
 מקודשת את אמ' ל'מי אמרה ל'כד ע' ער
 עשה אביה נמנד וגיטטה מטמוטג הלפה ויש
 וישבה אצל דקיסה אחת אמנו שלל עקובה והיו
 שכיכותה מביאות לה מלאכה בוחשאי כד' ע' ע' ע'
 ותבייש שמיא מגדולי הדור נמאות השכר
 היתה מתפרנסת והשאר היתה משלחת ל' ב' ע'
 שלל עקובה והיה חגר אחד בשכיכותיה והיה
 מצטער ואומ' כאו שופה זו שהיא בת עשירים
 שולבין ראשה והיא יושבת ומשעמדת עצמה
 ל' ע' ע' אחד שאיכו מכיר אכלו ברכת המדון והוא
 הלך ל' ע' ע' תורה בן ארבעים שנה היה כשהלך
 ל' ע' ע' תורה ולסוף ארבע עשרה שנה ל' ע' ע'
 תורה בדבים וצא ועמו כמה אפים זנגור
 תלמידים כיון ששמעו כל גדולי ינושלם שבא
 חכם אחד גדול יצאו כולן לקראתו בשמחה
 יתירה' וכיון ששמעו בן כלבא ש'בוע בא וכפף
 עצמו וישב לפניו כדלמיד לפני דבא אמ' לו ל'
 שאלה אחת שאל אמ' לו שאל אמ' לו יש לי בת אחת
 הבעיקה אותי מכמה שנים נרצתה מבירתי
 וכשבעתי שלא אכדכס אותה נאמרו לי שהיא
 מצטרכת ביותר דעיקבה נצמיאה ונתגולל'
 כחמי ע' ע' ועכשו התיר לי ש'בועתי שאחזיקה
 ל' ב' ע' אמ' ל' עקובה ומה טיבו אמ' לו ע' ע' ע'
 בור עם ארץ מטומטום גוי גבל דבניו איכו
 יודיע ל' ע' ע' ברכת המדון עמדה וקדשה עצמ
 לו אמ' לו ל' עקובה אל היה יודיע מקרא ומשנה
 מה היית עושה לו אמ' לו אל היה יודיע בכתהס
 ל' ע' ע' הייתי כותן לו חצי מטמוט' אמ' לו ל' עקוב
 אני הוא עקובה חונתך מיד עמנד וכישקו ע' ע'
 כאשר וכתן שבת והודייה להק' בה וכיון שעמנד
 ל' עקובה מישיבתו בא לו להכנס לביתו יצאת
 אשתו לקראתו ותפלה על רגליו נשקה אותו
 בארתי ל' ע' ע' ל' ע' ע' אמ' להם הניחו אותה
 שהתורה הזאת מאתה היא שלי ושלכם קראו

ואלה שמות בני ישראל אשר יקראו להם
 כאשר יבא אל ארץ מצרים
 ראשית בני ישראל
 ראובן ראובן בן שמעון
 שמעון שמעון בן למך
 גד גד בן סווא
 אפרים אפרים בן חפני
 יהודה יהודה בן פרי
 זבולון זבולון בן גונן
 יוסף בן יוסף
 בנימין בנימין בן פלגי
 דן דן בן עמי
 נפתלי נפתלי בן מישי
 אשר אשר בן נחשי
 ששון ששון בן חור
 אשר אשר בן נחשי
 ואלה שמות בני ישראל אשר יקראו להם
 כאשר יבא אל ארץ מצרים
 ראובן ראובן בן שמעון
 שמעון שמעון בן למך
 גד גד בן סווא
 אפרים אפרים בן חפני
 יהודה יהודה בן פרי
 זבולון זבולון בן גונן
 יוסף בן יוסף
 בנימין בנימין בן פלגי
 דן דן בן עמי
 נפתלי נפתלי בן מישי
 אשר אשר בן נחשי
 ששון ששון בן חור

ואלה שמות בני ישראל אשר יקראו להם
 כאשר יבא אל ארץ מצרים
 ראובן ראובן בן שמעון
 שמעון שמעון בן למך
 גד גד בן סווא
 אפרים אפרים בן חפני
 יהודה יהודה בן פרי
 זבולון זבולון בן גונן
 יוסף בן יוסף
 בנימין בנימין בן פלגי
 דן דן בן עמי
 נפתלי נפתלי בן מישי
 אשר אשר בן נחשי
 ששון ששון בן חור
 ואלה שמות בני ישראל אשר יקראו להם
 כאשר יבא אל ארץ מצרים
 ראובן ראובן בן שמעון
 שמעון שמעון בן למך
 גד גד בן סווא
 אפרים אפרים בן חפני
 יהודה יהודה בן פרי
 זבולון זבולון בן גונן
 יוסף בן יוסף
 בנימין בנימין בן פלגי
 דן דן בן עמי
 נפתלי נפתלי בן מישי
 אשר אשר בן נחשי
 ששון ששון בן חור

מצדדי מוכה איש עברי פסחה ביתו וטמטנו
 בחוץ ובשבעה בנחה הרבה בקש אחתי ה
 והביא מרצולמה שבפל העולם לא היה במחנה
 והכה בה על צואתי עשמה פמטם ועשנה הקצה
 נק וכרמה ינארי בעמור שלשים שלם שלבה בי
 החרב מייד ברחתי אצלי יתרו אף הוא חבשני במד
 שבע שנים ובשיצאתי ממצרים בקדבעים שנ
 הייתי וכשעמדתי עלה באר מצאתי בנות ומ
 נמצאתי זכרה בת יתרו וראיתי אותה שהיא
 זכונה ביותר אמרתי לה שאשמה לאשה מייד
 קפנה לי מנהג אביה ואמרה לי כל אדם שבקש
 לישא מבנותיו שלא בי מנסה אותי באינך אחד
 שיש לו בגתו וכשמגיע לאינך מייד בולכנו
 אמר לה אינך זה מאין הוא אמרה לי אמנו הוא
 מקל שבא הקצה מערב שבת כשבא עולמו
 והפקידו לאדם הראשון ואדם הראשון הפקידו
 לחנוך נחנוך הפקידו לכוח וכוח לשם וש
 הפקיד לאברהם ואברהם הפקיד ליעקב ויעקב
 הפקיד ליעקב ויעקב הפקידו למצרים והפקיד
 ליוסף בכו וכשמת יוסף שללו המצרים את
 ביתו והביאו אותו מטה בפליפין שלפטר
 ויתנו אבי היה אחר מגדולי חכמומי כרעה
 וכמה אותה מטה וחמדו בלבו רכבו והביאו ל
 לביתו ובאותו מטה חקוק עליו שם המפורש
 וכתבו ליתך עולש בלחב ועד
 כמה ימים וכמה שנים
 היה מנוח המטה בבית אבי עד שבא פעם אחת
 ולקחו בידו וככנס לגנה ונעצו ושם לגנה ללקחו
 מיטאו שפחה ויעץ יעץ והכחו שם ובו היה כל
 מבקש לישא אחת מבנותיו בורקו בו ובשש
 מעתי דבריה הפונים וראיתי שהלועים ג
 גי כשום העלתי צפנה ואחיותיה מייד הלועים
 נגם דלה דליתי להם והשקיתי את יאנם מייד
 ותבא אל לעול אביהן ואני באתי עמהן וככמו
 הן תחלה ואני עמדותי מבחוק בשראה אורק

יתרו אמר להן מדוע פה הנהן בא היום אמנו
 איש מצדי התי לבו מייד הלועים נגם דלה סלה
 לנו ואני שמעתי מבחוק שהן משדות שלי
 שאני איש מצרי ובגבול שלא נבסדתי ולא
 אמרתי איש עברי לא אדם שאכנס לארץ יש
 וכיון שאמרות בנות יתרו איש מצרי התי לבו
 אמר להם אדם שעשה עמכם מורה אתם גמלתם
 אותו גמול זה קראן לך ויאכל לחם כיון שכנסתי
 לבית אכלתי ושתיתי ודברתי ליתנו שיהן לי צלה
 בתו לאשה ועט לי אם הוכל להביא לי את המטה
 העומד ברחתי אני אתבנה לך הלכתי ופשפתי
 את הגן ומצאתי אותו והבאתני בידי מייד
 הרהר יתרו ואמר בודאי קה הוא האיש הכביא
 שכל חכמי מצרים מקסמין עליו שעתיד נביא
 לצאת מישלם שעל ידו תחרב מצרים וכל
 המצריים בתובה מייד כעס עלי יתנו ותגשני
 והכניס אותי לבור שהיה בתוך ביתו באותה
 שעה אמרה זכרה בלבה היאך אני יכולה להדיל
 את הצדיק הזה ממיתה משונה אמרה לאשה
 אבי אם רצונך לשמוע עיתי אתה אדם שאין
 לך אשה ויש לך שבע בנות אם רצונך תשמרה
 שש אחיותי בבית ואני אלך עם הצאן ואם לא
 תלכנה שש אחיותי עם הצאן ואני אהקן צורך
 הבית אמר לה אביה יפה אמרתי תדעה שש א
 אחיותיך עם הצאן ואת שבי גשמרי את ביתי
 וכל מה שיש בו ובכל יום יום היתא צפנה
 מפרכסת אותי מכל מטותי בית אביה עד
 שהשלימו שבע שנים ואני צפנה לאחד שבע
 שנים אמרה צפנה לאביה דוברת אני פעם
 אחת שלקחת איש אחד שהביא לך את המקל
 והשלכתו בבור ועשית עק גדול בדבר אם
 רצונך פתח הבור וכאה אם תזממת הוציא
 משם כבלתי והשליכה לארץ בדי שלא יהא
 גופו מסרית בביתך ואם הוא חי תדע שהוא
 צדיק גמור אמרה בת יפה אמרתי בלום

וכן את מוטיא בניעקב שאמר בקופה שוב אל
 ארץ מצרים ולמלך המצרים ואחיה גמול וישמעאל
 יעקב כלמה ורחל בדיבר זה לא אמר לאמר
 עבדי של לאחי אבי היה עמדי ואם שמתו
 החטוא ויאמר יתנו למשה לך לשלום אמר
 ל לוי בן חיתא הנפטר מן חמת אל יאמר לך
 לשלום לא לך לשלום שהרי דבר שאמר לאבשלום
 לך בשלום הלך ונרצח וידברו שאמר למשה לך
 לשלום הלך והצליח ויאמר ישיאל משה לך
 טוב מצרים כי מעתה כל האנשים המציקים
 את כפטיך וכי מעתה והלא דתן ואבירם הן לא
 עירדו מנבסיהן ויקח משה את אשתו ואת
 בניו וירכיבם על החמור דה אחר משמון כהן
 עטר דבר ששנו להלמי המלך בשעה שכתבו
 לו את התורה יוכית דתכן לבני מעשר
 בתלמי המלך שכינס שבגים ושנים זקנים
 והושיבן בשבגים ושטם בתים ולא גילה להן
 על מה כינסן וככנס את כל אחד ואחד ואמר
 להן כתבו לי את התורה וכך הקיפה ענה בלב
 כל אחד ואחד והסכימה דעתן לדעת כולם
 וכדברו לו להים ברא בכאסיה אמעשה אדם
 בצלם ובדמות זכר ונקובין ברא אותן זכר
 ונקובין בראו ויכל להים ביום הששי וישבת
 ביום השביעי הבה ארדה ואכלה עם שפתם
 ותצחק שרה בקרוביה כי באפס הרגו שור
 ובצרכם עקרו אבוס ויקח משה את אשר
 ואת בניו וירכיבם על נושא אדם ומושב בני
 ישראל אשר ישבו במצרים ובשאר הארצות
 שלשים שנה והדבע מאות שנה וישבת את
 עכונו בוי בני ישראל ואל דעכונו בני ישראל
 לא שלח ידו לא חמור אחד מהם נשאתי אשר
 חלק ישי אהיך אהם לכם להאיר לכל העמים
 אשר לא צויתו לאומות לעבדן ובתבואת צמרת
 הכגלים ולא כדברו ואת הארצות לפי שאשתו של
 הלמי המלך ארצות שמה שלא יאמר חקו בני

למלך המצרים ועל גבי אחיך עמך ואת עבד
 ואת ידו לא תשברם לא ימנע וישב כודר אמר
 לו לך שיתו ודבר לו הייתי כודר הרי זה מותר
 ולא התיר לכתובין ולא עמך לו בסנה ואת הא
 דתבוכ המנדר הכיפה ואת חתנין לו
 אז בפניו ועל דבר זה דממו סתודין וכתוב
 וגם במלך כבוד כתר מלך אגד וישבו
 בלחים על מה השביעו שלא ימרו בו ושלא
 יתחבר אל פרעה מלך מצרים דא מצא
 עדיקו לכו כדכתיב שהוא אוכל ארצות חיה
 וכתב דה אמר לו השבע לי שאין אתה מגלה
 דבר זה וכשבע לך לקוף חרפו על השבועה
 והתירו לו חכמים וגיורו הדבר שמע כבוד
 כער שהיו ישכל מצדין אותו שלח והביא ה
 הסכה דרין והביא עדיקו והושיבו לפניו
 וידבר אתו משפטים אמר להם לאיתם מה
 עשה זה כשבע בשם ישי ופבר אמר לו באדני
 אצל החכמים והתירו לי אמר להם ובימתין
 אתם השבועות אמרו לו היך דכת לא יחלדבולו
 אבל אחרים מוחלן לך אמר להם בפכו או שלא
 בפכו אמרו לו בפכו מיד ישבו לארץ ידמו
 זקני בת ציון אמר לי צחק מלמי ששמו פוכים
 ובקרות מתחתיהן ואלה העוודם חיים למה
 לא נאמר שהא שלחו להוציא את ישראל מימצרי
 אמר משה בינו לבין עצמו אם אני אומר לוכך
 שמו יתקשה הדבר בעיניו ויתשוב כמה מ
 מתטבות לא אני אומר תחלה דבר הקל אם כדן
 לי נטות מוטב נאם לאן אני אומר לו בשליחות
 המקום אני הולך ולא הצריכו יתג לדבר אלא
 מיד אמר לו לך לשלום דא למה לא הגיד
 לו בדבר אמר לו אמר לי הקיפה להוציא את ישראל
 לא על תבאי מתוך תשובה שמו חוס ושלים
 לא יעשו תשובה ויגרנו החטוא שלא יצדו
 וכמצאתי מי שקר ברבני המקום לא היה ה
 הדבר סתום וקוף מילתא עבדא לאיגלויי

ד"ה
ל

עדי גזמנותיה ויהי לי לנסתה ואלך עמה
 וישב אל יום הקדש לאלהי בני ישראל ומה
 וזהו לענה יולי מי הוא זה זה יתגד שקיבל למשה
 שהיה ברוח מופכי פרעה סובאן חתה למדי עכל
 המקבל פלעזמו לטעה מונה אין חוזה מונה
 פוסקת מצותו יהבו קיבל לתוך ביתו גול שבח
 מוכה השונא לפיכך עמד מבידג מי שקיבל
 לשונא שבח מוכה הגול והרגו ואיזה זה זה
 סיקרא וסיקרא כס ברגליו אלה לי על והאמר
 אליו סודה אדוני סודה אני אלהיך אג' ותקח
 ועל חסות חבר הקט את יד האהל והתקע
 את היתד בנקתו ואומ' ובני קיט חתך משה
 וישב אל יתג חתבו לא היה עדיך לומר אלא
 וישב מצבימה נלמה אליה חתבו להתיר לו
 את גריו וליפול ממנו נשות שבתחלה הוגו
 אומ' ניואל משה לטבת את האיש ואין אלה לא
 שבועה' וכיון שאם לו הקצה לך והוציא את
 ישל אמי אלק ואשל על כדלי הדא היא חכה
 ואשובה אל אחי היה בדעתי שלמשה להערים
 כדי שימצא פתח לכדרו אמי אם אני אומ' אלך
 ואשוב אל אחי שמא איכנו כונה לא מצליע לו
 הרבר חכה כא ואשובה' יתרו הביק בדברים
 השיב על הדאשונה והנה השניה' ויאמר
 יתרו למשה לך לשלום התחיל משה מיצד מיד
 כגלה עליו הקצה בפומליא שלמעלה והתיר לו
 הכרד דכה ויאמר ימי אל משה במדין לך שוב
 מצרים בכך כהן לך יתנו נשות' הקצה למע
 הוצרך לכך מלמ' שהתיר לו הכרד והיאך התיר
 לו אמ'לו משה אם היית יודע שישל מותכ'
 ביק ואיכן בגליו לא עליך היית כודר אמ'
 לככו רבוכו שלעולם אכלן על אחד מהם לא
 היית כודר אומ' לו הקצה אם כן מותג לך
 מופר לך הדא היא דהצכך אמ'ל מאלך כותחין
 לו מן חבת בר' לו היית יודע שאודה עובר על לא
 תקום ולא תפוזר ולא תשט את אחיך ועלמא חבת

אמר עמך מוס שמוק אמנה לו חסותאני ע
 ששמן גמול בן עמוס מיד הקי יתנו ופרעו
 את שכל זקמאט משה כעשה מיד עשה אודג
 ואמרה חסם דחוקיאני מושם ושקנר על כאל
 ואמ' לי המוקם צלוק הוא שעמך חוקך בצול
 שבע שנים צעיר אני עליו שקוא מנחה ומח
 ומעיד אני בך שאותה צדיק גמור ועל ידך
 עתודה מצרים שתחרב ועליך עתיד הקצה
 להוציא את ישראל ממצרים ועליך עתידים
 המצרים להטבע בים וכפעה וחילו עמהם
 וכתן לי ממון הרבה וכתן לי את עפפה בהלמט
 והתנה עמי זה התנאי כלמה שתוליד יהודי
 מוחצה יהודי ומחצה ישמעאלי' לאחר זמן
 כתעבדה יפמה וילדה גרשם בחלקו וכמלתיו
 והזקתו אמר שתי שנים' לשטה שלישית כול
 ליעזר ואמרת איהא עשה עבשו לא יכחו
 אותי למוצא מיד להקתי אשתי ובט לשוב
 לאיך מצרים באותה שעה בא ט'טש שכח
 בדמות כחש ונגע בי ובלעט מכאשי ועד
 המילה ולא היה יכול ליגע בבירית מילה
 הדחה תפמה בלצה ואמרה יודעת אני שאין
 דבר זה לא צעזע לטון שלא מלתי את בני
 ליעזר כיד נקחה עפרה צור ותבדת את
 עכלת בטה וצולה מן הדם וזקקה על כגלי'
 באותה שעה שאתה בת קול ואמרה לכתש
 והקיא אותי זכן עשה והוא שאמ' הכה וינק
 ממנו אז אמרה חתך דמים למולת' הדי
 העילה אחת אשתי מטוג מיתות ביוק שבא'
 תי למצרים פגענו בי דוק ואביכם שהן היו
 כאשי ישל ואמרו לי להלע לבו באותה או
 שמא לעשות לבו בדך שעשית למצרי
 מיד חזרתי למדין ועמודת שם שתי שנים
 עד שנגלו עלי הקצה באורב ואמ' לי לך
 והוציא את ישראל ממצרים תכל זאת עשה
 לי הקצה דלכך אם תיב לשוד לפיכך ולומ'

לכך

ונפרגו עניהם כחם חקר באמת כפרט זרק
 נשלבם כשקו חקר זה חתך דבר וכלי אמר
 הנמיק ואנפיק לאיש חסידך ואמת לה משה
 דבר בכל ביתו כאמין הוא ידך זה משה דבר
 ידקת ישי עשה נשלבם זה אחר דמי אשלים
 ובמישור הלך אתי כשקו נישק לך ענו רבות
 כל משיקות מלתולות חזק משה נשיקות
 נשיקת פני עשית נשיקת גדולה נשיקת פנקים
 נשיקת פנישור דבר והשק ערפה לחמורה
 נשיקת גדולה דבר יקח שמואל את קנו השמן
 וישק על ראשו וישקו נשיקת פנקים דבר
 ויפרגו בהר האלים נישק לך נירד משה
 לאהרן הגיד לו כלמה שאמין להקרה היחד
 כלך והיאך נעשה האותות נישק משה ואהרן
 ויאמרו את כל דקנו בני ישראל כהרגו צבוד לקנו
 כנגד שנהג בהן המקום שכל לך ואסרת את דקנו
 ישראל וידבר אהרן ויעש האותות לעיני
 העם מה הלי ויעש האותות שבהלה קראיעק
 לבניו והשליך מקל לפניהם ונעשה כחש שלח
 ידו ואחד בה נעשית מקל הוציא ידו לפניהם
 ונעשית שלב חזר והפסקה לחיקו ונעשית
 כבשרו אמין להן יודע אני שמצרים מעשעדין
 אתכם כאן שאם יבוא אדם ויטעה אתכם
 ויאמר לכם הגיע זמן ותאמינו בו ותצאו
 אחריו ויעמוד מצרים עליכם ויהרגו אתכם
 לא אם בא אדם ויעשה לפיכם האותות הללו
 האמינו בו וצאו אחריו ולקוף שבא משה ועשה
 כל האותות הללו האמינו בו ויצאו אחריו לכך
 כאמין ויעש האותות לעיני העם ויאמין העם
 ל כחמיה אומין גדולה האמנה א שכל כראכלו
 ישראל שמצרים לא בשכר אמנה שכל ויאמין
 העם נכח את מוצא שאין גליות מתבנסות
 לא באמנה שכל את מוצא כלה אתי מוצאנו
 תשור מראש אמנה ויעשעכו פקד ישי
 אמין לאמנה בד חנינה צמא נראה פבשים

ויאמין עמי אמת בטימוכא חתמה ואין
 נשיקת פני עשית נשיקת גדולה נשיקת פנקים
 נשיקת פנישור דבר והשק ערפה לחמורה
 נשיקת גדולה דבר יקח שמואל את קנו השמן
 וישק על ראשו וישקו נשיקת פנקים דבר
 ויפרגו בהר האלים נישק לך נירד משה
 לאהרן הגיד לו כלמה שאמין להקרה היחד
 כלך והיאך נעשה האותות נישק משה ואהרן
 ויאמרו את כל דקנו בני ישראל כהרגו צבוד לקנו
 כנגד שנהג בהן המקום שכל לך ואסרת את דקנו
 ישראל וידבר אהרן ויעש האותות לעיני
 העם מה הלי ויעש האותות שבהלה קראיעק
 לבניו והשליך מקל לפניהם ונעשה כחש שלח
 ידו ואחד בה נעשית מקל הוציא ידו לפניהם
 ונעשית שלב חזר והפסקה לחיקו ונעשית
 כבשרו אמין להן יודע אני שמצרים מעשעדין
 אתכם כאן שאם יבוא אדם ויטעה אתכם
 ויאמר לכם הגיע זמן ותאמינו בו ותצאו
 אחריו ויעמוד מצרים עליכם ויהרגו אתכם
 לא אם בא אדם ויעשה לפיכם האותות הללו
 האמינו בו וצאו אחריו ולקוף שבא משה ועשה
 כל האותות הללו האמינו בו ויצאו אחריו לכך
 כאמין ויעש האותות לעיני העם ויאמין העם
 ל כחמיה אומין גדולה האמנה א שכל כראכלו
 ישראל שמצרים לא בשכר אמנה שכל ויאמין
 העם נכח את מוצא שאין גליות מתבנסות
 לא באמנה שכל את מוצא כלה אתי מוצאנו
 תשור מראש אמנה ויעשעכו פקד ישי
 אמין לאמנה בד חנינה צמא נראה פבשים

ואלו על בולו חלה והוא סומקו על כל המלך
 ואלו לא תפסק למלכם ולעלמיהם למי
 אמרו חכמינו זכרונם לברכה שיש שם
 בבית גדול צלם וקנה שלו לפי שהם
 בעולם שלא שנה לי כתב וזונו עם אמרת
 אדם אומ' עכשיו אמרתי ואלו שלישי
 תנה והוציאו לפטו כל אירלות וקטנים שיש
 שהיו בבית גדול מימי צדאסיה וכתבם
 לעבעים סופרים מבינים בשבעים לשון
 וברקו ופשטשו וכיון שלא מצאו עם אמר להן
 לבו לעצמכם לא ידעתי את ש' ולא שמעתי
 מעולם שמועתו לא הוא ולא שמו כיון שיצא
 ממנו שלח בשביל כל חכמיו ויועציו אמר
 להם בלום שמעתם שם אלה העברים מעול
 או ששמעתם שיש אלה לעברים אמרו לו
 כך שמענו מעולם שיש להן אלה בן חכמים
 בן מלבי קדם אמ' ה' ה' שופים אדם קדיתם
 לעצמכם חכמים ולי בן חכמים איכן תהא
 חכמתם בשעה שאני מאבד את מצרים
 ובשעה שאני משימה שממה ומשמה ודעו
 דבר אף אלהים שרי צעק חכמי יועצי פגעו
 עצה כבערה אף האמרו אל פרעה בן חכמים
 אני בן מלבי קדם אים איפה חכמך ויגידו
 כא לך וידעו מה יעץ י' יצאנת על מצרים
 ד' אמ' להם מה היא אומענה של אלהים
 שבאתם בשליחותי אמרו לו הוא ברא שמים
 נאסף והוא צד עובר במעי אמו והוא מוריד
 פול ומפור והוא קן ומכרם את כל העולם כולו
 אמ' להם יש בו כל המדות הללו אמרו לו היך
 אמ' להם איך אני צריך לו שאני בראתי את העולם
 יש לי כילום בהך שמעקה את ארצי דבר לי
 יארי נאני עשיתים לביכך לקה כילום החלה
 ומה חסא כילום ללכת כדו שידע פרעה
 שאין בו ממש ובדבר שחיקך וגידך בו לקה
 אמ' מי י' קריק שתי אונות מים יוד הכיין

יש תאני משום ל' יושע בן קרחה פרעה הוא
 שחיקך בעצמו בפרע סומנו הקצה סומא לך דבר
 מי י' כפרע סומנו הקצה בעצמו דבר דלבר
 בים קוסק' וזאמ' ויכעני י' את מצרים צעק
 היט' סכתי יב שחיקך על ידי שליח כפ' ב
 סומנו על ידי שליח דבר שליח לה הודות
 יצא סלחתי י' וך בראתי אשור' לא ידעתי
 ארצי וגם את ישל לא השלח' אמ' שם זה לא
 נגלה לי ואפלג כלה לי אף אני יודעו ואפלג אני
 יודעו איני משלח את ישל' ד' ויאמר
 פנעה מי י' תנן הרים אומ' מין גלילי ק'
 קובל אני עליכם פרושין שאתם בותבין את
 המשל הזה עם השם בדר אומקין פרושים
 קובלין אנו עליכם מין גלילי שאתם בותבין
 את המשל עם השם ולא עוד לא שאתם בותבין
 את המשל מלמעלה ואת השם מלמטה שאתם
 ניהמל פרעה מי י' ובשלקה מה הוא אומר
 י' הצדיק' כלכה כא דרך שלטת ימים כן
 יפרעינג בדבר או בחרב מיבשי ליה לא מכאן
 שחולקין בבוד למלכות' למה משה ואהרן
 תפריעו את השם ומבטלין אותן ממלכות
 לבו לסבלותיכם והוציאתי למשה ולאהרן
 באותה שעה אמ' לשומריך ולכדקבליך אימתי
 מכנסו שני צפומים הללו אצלי אני הורג אתכם
 והיו משה ואהרן כבנסין ויצאתי ואיך נאני
 אותן וצוה פנעה והרג את כל השומריך ויצו
 פרעה ביום החוא לא האספון לזה תבין לעם
 עליו נאמ' כבד אבן וכבול החול ובעס אויך
 כבד משכחם לא דין שלא כיפייס להן אמ' א
 שהצבד עליהם על שם של למען פגה הנוה
 את הצמאה' כי נפסים איך נפסים אלא לשון
 מיכוק' תבד העבודה' הוא אומ' תבד
 העבודה אף הקצה פרעה לו ויטהריו בכבד'
 ויכו שפתי בני ישל אשר שמו עליהם
 כורשי פרעה בוגשים משלפדעה ושוטרים

לכסוך הזה והיכל לא הוצלתה דוגמתך לא אמר
 לך במוכר שלמנוכם וודע לנו כי טאהה שנת
 לך ואלו פונתים נכסו על ידי אדם אחר
 הן יראו ויפחדו שמתעורר הדבר למנוח ויאמ
 י אלמטה שמתעורר דא עתה תבאה
 מעשה כפול הפקוק של מתעורר הדבר
 לאחץ דכול שיה תבאה אתה היתה
 כרעה ואין אתה כנאח במלחמת שלשים נאחד
 מלך כי ביד חזקה ישלחם ביד חזקה ירנש
 ביד חזקה מלמטה דכול ענוד כרע אחר אביא
 על פרעה ועל מצרים אחרי כן ישלח אתכם
 מזה זומכת בפנות וביד חזקה ירנש
 מארצו מלמטה דכול ותחזק מצרים על העם
 למעור לשלחם מן הארץ ואם טמא מצרים
 בצאתם כיגבל פחדם עליהם וכעם שטמא
 המצרים ביציאת אבותינו והיו מעקעין אותן
 בקרנות ובעגלות ובקדראות כך עתידין א
 אומנות העולם לשמנוח ביום גאולתנו ומרכי
 בן אותנו אפלו בעל כרחינו וכן הוא אמר
 והביאו את כל אחיכם מכל הגוים מנחה לי
 בקוסים נכוב ובצבים ובפרדים ובברכות
 על הרקיעי וישלחם אמ יי באשר יביאו בני
 ישלח את המטות בבלי פוהוק בית יי אמ כי יב

וארוא אל אברהם

מכשת קדוש	יושב ההלות ישרא
אין לו טעם ודמיון	כבודו איך בא
יהבך טמו נכנר	הבעור באר יא
טומע הפל	ועוכה לכל שו
פודה עמלו ומאשימם	על יד יקותיא
בכתמים וחמד	ויערות בודיא
כן ישמע המליכו	ויחל ויוא
יעקור וישבור	לארבל נמדה יא
יציץ כזר משיחכו	ובא לטוק גוא
יקצץ פוקריו	ועמלה לעיר ההר

יטבול מוכבינו לטובו
 אמר כן יקיים
 פלי יי איש המהולות
 כבת ובעת הקיא יעמנו מניח
 יצפור לנו חושם בעית
 הויריב מאהבני יטבול
 יושע אינומה בקרב
 נירפא ויחיה ויחיה
 יחיה לך חתונה
 נאפנסטורה יפנהרה
 יקרב קץ גאולתה
 ואלטא ענוד יאחררה
 ישמחה ויעצרה לעד
 וכימיקדם יפזרה
 וכדביר גדולה הנפלה
 ולדור אחרון נספדה
 וכהרה בגדהו המיד
 אשר אין קץ לשעדה
 כשכנה בחקרה כגמרה
 ובתוך קהל כמדריה

כפול אף באה ויסקפה הכיפה וגם חקרה
 דהטה אל באה ויסקפה הכיפה וגם חקרה לא סמו
 הפיקוק הזה לא ללמדך דרך ארץ לכל באי העג
 טאם ביה אדם חכם ובן הגנה לא יהא לנרון
 גסה עליו לומר דבר לפני הציבור עד שיפטור
 אודג טעם שלטה פעמים צינר לבין עצמו אמ
 עניו עלל עקובה פטם אחת קראו החקן לקנות
 בהגדה בלצים ולא רצה לפלות אמנו לו הגמדי
 למדדנו רבינו שלשה דברים מקצתן ימניש
 אדם הנודעין לו ספר הגנה לבקך ואינו מצדך
 שנ כי היא חייך מאך ימך צ אהרמהן נלמה
 כמנעת מלעכרת אמ להם בט לא כמנעד יי
 מלעכרת לא על שלא פודתי אותה הפרשה שטם
 שלטה פעמים ביני לבין עצמי שכן מציינו
 בהקרה שאח כנה מנעה לשון לכל הבדיות
 וכל פועמט הגדה גלויין לפטו כפוכב אחד
 וכשבא ליהן אותה לישל מו כוהג אד כאה
 ויסקפה הכיפה וגם חקרה מאך כך ויאמר
 לאדם הן יראת יי היא חכמה וכן הוא אמר
 וידבר אהים את כל הדברים האלה לאמר נתור
 אנכי יי אהיך ולא סוף דבר לצבור בלבד אלא
 אפלו צינר לבין הכצייאם אינו אומר דבר עד

מושל שלי זהו נגדשים מוכים את השופרים
 וישלם שבתם לביכר זמבגדולה ויפאק
 יומתי גש יום אטם זמנע לאסג כאנהקאר
 סתם בוחן ברעה קלגתומג לעאר יסול
 ויכלול את שמה ואת אחק נצבים לקנאתם
 לפייסם בודבשם לאחק את לבם ויאמרו
 אלהים ינא יי עליכם ויפאק שמה גש
 כהפס על צעמך אשר הבא שמה את ריחו
 אמנו היינו דומין לחבית שהיא מוכחת ושוקף
 על שמניה באהם ועכרתם אותה לא ייכו שלא
 כגלג לא שהכבדו עולינו וישב משה אל
 יי ויאמר אמל לעזר בין יומי פעם אחת
 הלכתי לאמכבדריה שלמצרים וראיתי שיער
 ועצמות הרבה משוקעין בצכך כי פתל לי
 דקן אחד אמל לי בוא נראה מה עשו אבור
 לאבותיך מהם הלכו בחרב ומהם פוצעו בים
 ומהם סמגעבו בצכך ועל דבר זה כענש
 משה שאמל למה הרעות לעם הזה ביקש
 משה לידע אם זה בעון שטער שכ בעון בצע
 קצפתי ואכהו הסתר ואקצוף או לכנותם
 שכ אטרי הגבר אשר תיסרכו יה אם הוא בעון
 יחזרונו בהשובה ואם לכנותם אני מבשר
 לטובה ועוד שאן במה שהוסיק פרעה ואמ
 תבצר העבודה השיבו על האחרון עתה הגאה
 אשר אעשה לפרעה אמל למה היה פרעה דומ
 בשעה שבה משה ליו בשליחותו שלמקום סמ
 לו מי יי אשר אשמע בקולו למנוח שמכוהו
 על המכס כלמי שיעבור עליו כוהן לו מכסו
 פעם אחת קל מלך שבחיות נפקח שבחיות
 ואז הן הארי והשועל עברו עליו בדעת לטול
 מכסו כדרך כל אדם אמל להם תבו לי מכסי
 אמרו לו ומה פניך אמל להן המלך מיכה אותו
 על המבק וצוה אותו על כל העמבג באן ש
 שאקח ממנו מבמי אמל לו השועל והלא
 זה מלך שבחיות וכי אפשר ליקח מן המלך

מכס אמל החסנו ידענו שהוא מלך לא חלג
 כן אינו קד עז סאקבד ממונ מבמי אמר
 השועל במדותיה אר שפר באן אנה מושק
 מכס סמעה הצבס צפס לא קלעצמך קודם
 שיושיפו המלך את יונך ולא שמע אחר כך
 למקחו ולא קלעצמך זהו נלא כעקף ביון ש
 שמה שפוקת אמל לעזעל איני יבול
 למבול סבלותיו לא הניכ פושה אותו חתיכות
 והבא לי ואובל כך עשה הושיט ידו והפילחו
 לארץ ועשה הימנו חתיכות חתיכות הלך וישב
 לו וצוה לעזעל להביא לו מה עשה פשפש
 ללבו שלחמור ואכלו בפומן בשדתיקה ולקח
 חתיכה חתיכה והביא לפני המלך ואכל ביון
 שהגיע ללבו מעיון פשפש על לבו ולא מצאו
 אמל לו הלב איכן הוא אמל לו אדתי המלך חכם
 ורביר שבמורדך שול שלה דו לו היה לו לב לא
 היה מצריך עימנו לבל הדברים האל ולאבד
 כפשו על מכסו חזר המלך ואמל אין לבו לא
 דברי פופם שלמלא היה לו לב לא היה למורד
 לבל דאת כך פרעה הרשע שדומה לחמור
 והקבה במשכ צארי ומשה לעזעל ביון שבה
 לפני פרעה ואמל לו אהי העברים שלחתי אליך
 ואמל לו פרעה מי יי חזר משה לפנה לקצה מאמ
 לו למנה הרעות לעם הזה למנה זה שלחתי אצל
 מי שאין לו לב ואיכו יודע מה שאני אומר אמ
 לו הקצה עתה הגאה אשר אעשה לפרעה
 וחזקתי את לב פרעה ומאז באדתי אלפרעה
 לדבר בשמין הרע לעם הזה אמל לפני פבוכ
 סלפגלם אנה השם שאמרת לי שהוא אל נחש
 וחכנו אכך אפים נלב חסר משה זכרתו לפרעה
 הרע לעם הזה והצל לא הצלת את עמין אמ
 לעקבה כל בעס שכעס הקצה על משה על
 שאמל והצל לא הצלת את עמין אמל לפני פבוכ
 שלבעלם מי שהוא שמציל מי הוא שגול אמל
 לעקר המודעי חלילה לאנה צדיק שיאמר

בלשון

ואומ' תעשה למען שמי ויהיני מבקש להוציאם
 ממצרים ואתה אומ' לי שלח נא ביד השלח
 ויבאנו אל משה וידבר אלהים אל משה
 אמ' לו ה' למעשה לא היו כאוייך ישאל לתת לך
 מן במדבר לא רעב וצמא ועירם ופריה אבל
 מה אעשה שמשלם אתם לכם שבע אברהם אונבי
 שעשה לפי כמלחם השור' ויבאנו
 עליהם תחת העץ ויאכלו והריני מבקש להוציא
 ממצרים ואתה אומ' לי שלח נא ביד השלח
 כ עקיבה אומ' וידבר אלהים אל משה אמ' לו
 הק' לה למשה באמירה וברז יכה ובשבעה
 מלפני שלא תיבכס לארץ וכך הוא אומ' לכן
 לא תביאו את הקהל הזה ואיך לבן לא שבעה
 שכל לבן כשבעתי לבית עלי ואמא אכ
 אברהם אל יצחק ואל יעקב בא שדי' לה' שה
 אל הבהל על פיך ולבך אל ימהר להוציא דבר
 לפי האלהים כי האלהים בשמים ואתה על הארץ
 עלכן יהיו דבריך מעטים לא טאמ' הפיסוק
 הזה לא כנגד משה רבי כששלח אותה הק' לה
 מצל פרעה בבגס הוא ואהרן וקומתם כארזים
 ועליהם הוא אומ' זאת קומתך ומתה לתמר
 וככנסו בלא נשות ולא כתבו לו נשות ולא ק
 סיפכוהו והיה אהרן היום יום אפססנות שלי
 מלכים נשא פניו ואמ' להם משלמי אהם אמ'
 לו אכו משלנותי של הק' לה מיד אמ' וברקובד
 גנדיו וחיפש ולא מצא שם יגי אמ' להם לא ידעת
 את יגי וגם את ישאל לא אשלח חדר משה ואמ'
 רבוכו שלעמלם השם שאמרת לי שהוא אנרחום
 וחכוק' ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמ' הרע
 לכם הזה חלש שבח לשנים למעלה ורב
 שבר בורים למטה איזה מנהך כניח הרי שלי
 מעלך גבור שבר בורים למעלה וחלש למטה
 על אחת כמה וכמה לבך נאמ' כי האלהים בש
 ואתה על הארץ עלכן יהיו דבריך מעטים
 אמ' לו הק' לה חבל על דמוצדיך ולא משהבתיך

איברתי את אברהם ולא מצאתי כיוצא בו כמה
 פעמים כגליתי על אברהם על יצחק ועל יעקב
 בל שדי ולא אמרתי להם ששמי עי פנים שאמ'
 לך ולא הרהר אחר מדותי אמרתי לאברהם
 קום התהלך בארץ לח' לה לא תכה כי לך אהבה
 ולסוף ביקש מקום קבורה ולא מצאתי אהרן
 אחר מדותי עד שקטה בארץ סנאות שקל
 וכל אהרן אחר מדותי אמרתי לי יצחק
 גנן בארץ הזאת ואהיה עמך כי לך ולדעך
 אהרן את כל הארצות הא' ולבסוף ביקש מים
 לשהגת ולא מצא לא ויניבו עי גרר עם עני
 יצחק לאמר לכו המים ולא הרהר אחר מדותי
 אמרתי לי יעקב הארץ אשר אתה שכב עליה
 לך אהרן ולדעך ולבסוף ביקש מקום
 לכמות בואהלו ולא מצא עד שקטה במאר
 קשיטו' ולא הרהר אחר מדותי ואתה ותלת
 שליחותך אמרת מה שמך וגלית לך ועכשיו
 אתה אומ' ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך
 הרע לכם הזה עתה תראה אשר אעשה לפעם
 במלחמת פרעה אתה נואה ואיך אתה נואה
 במלחמת שלשים ואחד מלך דא נאמ'
 אל אברהם ל' אישך בכו שלך יוסי הגלילי
 אומ' הפניש בין כבואת האבות לבבואת משה
 ושאר הבאים האבות כשהיה הק' לה כגלה
 עליהן לדבר עמהן לא היה כגלה לא בתיות לא
 במרכבה ולא בשאר מיני הכבוד לא על גבן
 הידה שכיתה שורה אמ' ל שמעון האבות הן
 הן המרכבה שכ' ויכל לדבר אתו ויעל אלהים
 מעל אברהם והטו יגי כתב עלי' מפני מר
 מפני שהיו מקודשין לשכיית שכיסה אבל
 שאר הבאים היה כגלה עליהן בכבוד בלאחד
 ואחר כפי כחן האבות כשהיה הק' לה כגלה
 עליהן לדבר עמהן לא היה כגלה לא בבדקים
 ולא בדעמים ולא בקולות ולא בדועות מפני
 שהן יודעין את כוחו ואת גבורתו ואת גדולתו

ששונה אמת שטם שלשה כעמית ואחר כך
 עשה לטובתם שצדיק אחד שקול לבנו פנגד
 על העולם שצדיק יסוד עולם תדע לך שהיה
 עונה שקצונו בעסק נידבר להים אל משה
 וציונו לצד צמון ואחר כך ויאמר אליו אב
 יי' וידבר להים אל משה ויאמר לי
 אני יי' דהנה הנה וידבר ויאמר
 ממוזרח שמש עד מבואו כאלה עמך
 כשנבנה הקבה על משה במה ואמ' לו לך והודיע
 את פמיו בני ישאל ממעצרים בתחלה הסתיר פניו
 ש' ויסתר משה פניו ולבסוף חדר ואמר מלאכי
 כי אף אל פדמה השיבו הקבה כי אהיה עמך
 חדר ואמ' לו ואמרו לי מה שמו מה אמר אליהם
 השיבו הקבה בה תאמר לבני ישאל אהיה שלחתי
 ליכם חדר ואמ' והן לא יאמינו לי השיבו מזה
 בידך וכתן לו אות והיה מכתיש בו כל שבעה
 לבסוף אמ' משה בי יי' שלח נא ביד השלח
 מושיב הקבה ואמר למשה בתחלה בשכגלית
 ענין בסנה היית מקוטר פטך כענין שנוסתר
 משה פניו עכשיו אימות כיהן לך פתחון פד
 לדבר בפני בעבד בשר נדם שיש לו לדבר בפני
 רבו משה דברך את' איך לישלחך ואיך לירודוך
 איך לישלחך ואיך לי אופנים ואיך לי מלאכי של
 ואיך לי גלגלי מרובה שאשלח ואמ' ואוציא את בני
 ישאל ממעצרים שאתה אומר לי שלח נא ביד השלח
 אני הוא שקראתי פולם ממוזרח שמש עד מבוא
 מן הדין ההוא אתה ראוי לשפית מיד מצלמה
 אשה לך בעל החמנים אני בעל המנה אבי
 לכך נא וידבר להים אל משה ויאמר לי אני
 יי' דא' ליעדך אומר אמ' לו הקבה למשה
 אני שאמרתי והיה העולם שאלהים יי' דבר
 ויקרא אף אני שאמרתי לאברהם שבער
 מבהלת נבואת לפני שלח כדרך אף שאוציא את
 בני ישאל ממעצרים ואתה אומר לי שלח נא ביד
 תשלח אלהים לשון דין ופן הוא אומר על האהים

שאמר שניהם ואמר אם יחפא איש ליש וכלל
 להים יי' דא' מדת רחמים ופן הוא אומר יי'
 אל מחוס וחכך דא' פ' יהוסע אומר
 להים אל משה ויאמר אליו אני יי' ואלו הקבה
 למשה נאמן את שלם שפר יי' בן אברהם
 שכתן רבית ויהיה המצב ואמרתי לו
 ויהי בבימונה ואני מבקש ל
 להוציאם ממעצרים ואתה אומר לי שלח נא ביד
 השלח פ' שמעון אומר וידבר להים אל משה
 ויאמר אליו אני יי' אמ' לו הקבה למשה נאמן
 אני לקיים מה שאמרתי ליעקב והיה דכרך
 בעפר הארץ עכשיו הרי שבעה מבהלת נבואת
 לפני שלח כדרך אף שאוציא את בני ישראל
 ממעצרים ואתה אומר שלח נא ביד השלח פ'
 יהודה אומר וידבר להים אל משה אמ' לו הקבה
 למשה אני אדון לכל העולם אני מלא רחמים אני
 נאמן לשלם שפר בני שמשלח ביד בשר
 נדם ואתה אומר לי שלח נא ביד השלח רבי
 כחמיה אומר וידבר להים אל משה אמ' לו הקבה
 למשה גלוי וידע לפני ענין שלבני במעצרים
 ש' ויקרא להים את בני ישאל וידע להים בני
 שנויין בצדה ואתה שרני בריוח ואת נאני מבקש
 להוציאם ואתה אומר לי שלח נא ביד השלח פ'
 יחיי הגלילי אומר וידבר להים אל משה אמ' לו
 הקבה למשה כליה כתייבו לי בני במעצרים
 שכ ואמר איהם איש שקוצי עיניך השליכו נבאל
 מצרים אל תבומאו וימרו בי בית ישאל ולא אבר
 לשמוע את הריכי עושה עמון בעבור שמני
 הגדול שלח יתחלל שכ ואעש למען שמני לצלתי
 החל לעיני הגוים אשר כודעת להם לעיניהם
 והריכי מבקש להוציאם ממעצרים ואתה אומר לי
 שלח נא ביד השלח פ' פרנץ אומר וידבר להי
 אל משה אמ' לו הקבה למשה כחייך הק ישלח
 להכתן ביד עמון ומנאב ומדין ועמלק אצל גדלה
 היא שלח ממקדם בידם שכ ויאמר כי ירעל כסיה

סבל העבודה של ובכל עבודה בשרה' וגלתי
 אתכם וכל במומוך ה' חכם כמכרתם ולא בבקש
 בידו סבל עליו כולם' דא' בדכונט כפוזי
 דו קריעת' חום של כוונתך לימין משה זרוב
 הבאתו בוקש' חום מופגזם לעשות לגשם עולם
 ובשפכים גדולים ד' חום מופגזם
 ולקחתי אתכם ליעם בתורה שנה יתהדר
 כהיית ליעם' והיית לכם ללאים עלמטת כן
 אני מוציא אתכם ממצרים על מנת שתקבלו
 עליכם עול מלכותי ותקדשו את שמי ברבים
 וידעתם כי אני י' אלהיכם המוציא אתכם
 כשם שהצאתי אתכם ממצרים כך אני עתיד
 לגאול אתכם ולהציל אתכם מכל צרה וצנקה
 וכן הוא אומ' כימי צאתי מארץ מצרים אנאנו
 נפלאות' ואומ' אנכי י' אלהי המצילך מארץ
 מצרים הרחב פיך ואמלואו' תג כבן
 על הפת הוא אומ' המוציא לחם' ל' כחמיה
 אומ' מוציא לחם' אמ' כאבא במוציא דכולי
 עלמא לא פליגי דאפיק משמע דבית המעצא
 לך מים מצור החלמיש' ול' כחמיה סבר
 המוציא דמוכיק משמע דבית וידעתם כי אני
 י' המוציא אתכם מותת סבלות מצרים'
 וכבן מיהבי קאמ' להו כחמטא לבי נפקיד
 ידעיתג' דא' והוצאתי אתכם והצלת אתכם
 וגלתי אתכם ולקחתי אתכם' כבגד ארבע גאול
 הללו הקטו חכמים ארבעה כנסות בלתי הפסח'
 וכבגד עתיד הקב' להסקות אתי שכל ארבעה
 כנסות שלתבנומין וכן הוא אומ' דסטת בטמן
 קאסי כוסי כויה' ואומ' י' מטתחלקי כוסי'
 ואומ' כוס יטובות אשא' ואומ' למען תיכרך
 נעבעתם מטוד התוומיה נאין התוומים אלא
 בכוס בעטין של להלך ולא ישקו אותם כוס ד'
 התוומין' וכבגד עתידין הכשעים לטהות
 ארבעה כנסות שלפורענות וכן הוא אומ' קח

את כוס היין החמה הזאת מידי והשקית אותי
 את כל הגוים ואומ' כוס זהב בכל ביד י' כ'
 משכנת כל יארץ' ואומ' ימטר על כשעים
 פחים אש וגפנית ונוח דלעפות מנת פוסת
 ואומ' כי כוס ציד י' ויין חמר מלא מסך יין
 מזה אך שמריה ימזו ישתו כל כשע יארץ'
 דא' כבגד ארבע גאולות טענת חן כהשמיד
 לטענת חן כהשמיד וי' חן י' וי' חן י' ומשיח בן
 דוד' ומשיח בן יוסף' וכהן גדול נעליהן הוא
 אומ' ויכאכ י' ארבעה חרשים' ולקחתי אתכם
 והבאתי אתכם אל הארץ תביא ל' סימאי אומר
 נאמ' ולקחתי אתכם ונאמ' והבאתי אתכם
 מקיש קיחתן ממצרים לביאתן לארץ' מה
 ביאתן לארץ' שנים מששים נבוא ובלק אימתי
 מרג בשלשת ימי החשך ופליהן הוא אומר
 ואכרש ככפי עליך ואכסה ערותך הביא חשך
 על המצרים כדי שיקברו ישל הכשעים
 שבהן' אמ' ל' יוחנן כדרדש ל' סימאי ל'
 דרש לא מה כול' לשפוך חמתי עליהם לבלות
 אפי בהם בהוך ארץ מצרים' ואש ל' מען
 שמי' ואוציאם מארץ מצרים ואביאם אל
 המדבר' וכל' ואומ' לשפוך חמתי עליהם כמ'
 לבלותם ואעשה למען שמי ואביאם אל הארץ
 מה ביאתן שנים מששים נבוא כן יצאתם
 שנים מששים נבוא' ל' כוהנאי אומ' העבודה
 ולא אחד מששים נבוא ש' ועכתי שמה כימי
 נעודיה וכיום עלתה מארץ מצרים' ונתי
 אותה לכם מורשה יכונה היא לבס' מעלב
 היא לא שאתם גרים כדרך שהכשעיים גלים
 בתובה אא שלכם היא שהיא חלקו שלכם נותם
 חביו' ומה פויבן שלכשעיים בתובה שומרי
 מקום עד שהבאו לה' אני י' אפי פאמן לשלם
 ש'כר' וידבר משה כן אל בני ישראל ולא ש'
 סמעו אל משה' אמ' ל' יהודה ובי שלך עבד
 שאומדין לו צא בן חננין טיכו יוצא א' כן

ירמיה כה
 ירמיה כה
 תלם עה

עבוד ויניח עמו בששן בכה את בחידיך את
 מוצא שלש בריהות ושלש שבועות נכונת עמו
 שלשה אבות על הארץ ישלח באברהם וישלח
 ביום ההוא ברת יגי את אברהם בניתח למור לזרע
 נתתי את הארץ הזאת ואומ' ואמר דבר לי נא
 טעמי לי נאם לזרעתי את הארץ הזאת
 ביום ההוא בארץ הזאת ואהיה עמך
 כי לך ולזרעך אתה את כל הארצות האלה והקימתי
 את הסבובה אשר נשבעתי לאברהם אביך
 ביעקב הוא אומ' הארץ אשר אתה שוכב עליה
 לך אהבתי ולזרעך ואומ' ויצא יעקב מבאר
 שבע מבאר שבע שלש בנות וכן הוא אומ' ותתן
 אמרת ליעקב חסד לאברהם אשר נשבעת לאבות
 מימי קדם וגם אני שמעתי את נאקת צדי
 ישלח מכאן אמ' ל' איתר מתוך חמשה דברים
 נגאו ישלח ממזרים מתוך צרה מתוך השוב
 מתוך חמשים מתוך זכות אבות מתוך שילום
 הקץ לכן אמר לבני ישלח ל' יודן אומ' כדאי
 היו ישלח לאויין לישפוק במצרים שהפנו צדיק
 גילה ועבדו על אמלא שהביא תקפה עתה
 בשבועה שכל לכן אמר לבני ישלח אמי יגי ואיך
 לכן לא שבועה שכל לכן נשבעתי לבית עלי אני
 יודיע שמות למכור בי ולהכעיס לבני אלפכר
 אני גולן למען שמני וכן הוא אומ' ויבא אהים את
 בכי ישלח וידע אהים ל' יהודה בן לקיש אומ'
 ויבא אהים שעתידין להכעיס וידע אהים ש
 שעתידין למכור ולכאוף אפכר בן אמי גולן למען
 שמני וכן הוא אומ' נאעש למען שמני ל' לעזר
 ביל שמעון אומ' הכי הוודאומ' ניאמר אך עמי
 המה בכים לא ישקרו יבול לא היה גלמי לבניו ש
 שעתידין לשקר תלך אך יבול גולאם כבני אדם
 משקרים תלך בכים לא ישקרו מלמ' שעשו השו
 ודכן לפי שעתה והוצאתי אתכם מתחת
 סבלות מצרים שהיא עבודה קשה של הקימותי
 מקבל שכמו והצלת אתכם מעבודתם

ואמר הנביאים היה הקפה כגלה עליהן
 בנות ובקמים ובברקים ולפידים לפי זנבך
 ויודן אומ' מה מוכני שאין בני דוכן יודעין
 על הקפה הלואי בקולות ובברקים
 האבות כשהיה הקפה כגלה
 על הקפה לא היה מתה עליהן אם בחקתי
 תלכו ואם בחקתי תלכו מוכני מוכני
 יודעין כוח מותן שכרן של צדיקים כח
 של כשעים ואיכן צריכין להתנות בהן אבל
 שאר האבות הנביאים הלואי יכרש להן מותן
 שכרן של צדיקים ופונטנותן של כשעים כמה
 פעמים הלואי יכנעו בני דוכן האבות כשהיה
 הקפה מודבר עמהן לא היה קולו מרעיש את
 העולם לא בוחשאי שלא היה הצורך להשמיע
 בני דוכן אבל שאר הנביאים כשהיה הקפה
 מדבר עמהן היה מרעיש את העולם שנקול
 יגי שובר ארזים בלא עד שלא הוקם המשכן
 אבל משחוקם המשכן נתיחד מקום לדיבור
 ולא היה העולם מרעיש האבות כשהיה הקפה
 כגלה עליהן ומצווה אותן ליכנות מארץ לארץ
 לא היה מבפיהן מה הוא עושה להן מוכני מה
 מוכני שהיו בעלי אמוס אבל שאר הנביאים
 כמה התבחרו הבטוחן והלואי יאמינו בני דוכן
 כמה הבטיח את אבותינו בארץ מצרים ארץ
 זבת חלב ודבש נבן במדבר אלפכר היה
 בספק כמה הבטיחו אף לנו כני עקרה קומי
 אומי כחמו כחמו עמי גילי מאד בת ציון הכה
 יום בא ל' יגי הכס שולח מלואי נאעכר אנו
 מתמוגרים האבות לא היו צריכין לפבש להם
 שם המפורש אבל שאר הנביאים נתברש
 להן השם שהיו בני דוכן צריכין לכך כאיה
 לרצו מומשה רבו שכל נאמא אל אברהם אל יגי
 אל יעקב בל שדי ועמי יגי לא נודעתי להם
 לא נגליתי להם כמוך וגם הקימותי את
 בריתי קשה כי עבד את דבר קדשו את אברהם

היה מדבר עמהם' ושלח היה בהם פלוץ עלוה
לשון הנש הרי את מונח שהיה דבר מופקד
אצלם כל שנים עשר חודש לא היה אחר מהן
מלטיף על חביבך' ושלח היה בהן כדן עמו
תדע לך שחא בן אחת היתה ופדקמה הפתוב
שכ' וטם אמר שלמית' צדברי למטה דן'
ועליהן הוא אומ' גן כעול אחותם ללכעול
מעיק חתום' גן כעול' לו הבתולות' גל כעול'
או הבתולות' מעיק חתום' או הזכרים דבי בטם
ל כותך גן כעול' שני פעמים מוכרכה ושלח
בדרכה' ל חוכא בטם ל חייא בר אבא שרה
יורה למצרים וגדדה עצמה מן העונה יגדרו
כל הכשים בזכותה' יוסף ירר למצרים וגדו
עצמו מן העונה וכגדו כל האנשים בזכותו'
אמ' ל חייא בר אבא בדאי יהיה יוסף גדו
בעונה לעצמו שיגאן ישל' ממצול בזכותו'
ויקח עמדם את יוכבד למה נקרא שמ'
יוכבד שהיו פניה דומין לזו הכבוד ועליה
ועל מרים הוא אומ' ומשפחת אחרת' בן
חרום' אחרת' דומים שכבה ותאן כל הנש'
אחרת' בתפיש ובמחולות' חרום זו יוכבד
שישא מעמה אהרן וטא' זו כל חרם בישל
ל' יהיה' ביתן למרים בית מלכות וליוכבד
בית כהונה גדולה זמן הוא אומ' נישל' להם
בתים מה בתים עטה לחם אמרת ויהי מקץ
שנשים שטה אשר ביה' את שכי הבתים
את בית יני' ואת בית ה' וית' יני' זה בית
בחוזה גדולה' ואת בית המלך' זה בית המלך'
ויקח אהרן את יוכבד בת עמרם
אחות מרים ויבנה בית' ויבנה בית' ויבנה בית'
מה אמר אהרן ויהי ויהי ויהי כן כחשון
בן עמרם אומ' ויהי ויהי ויהי כן כחשון
אמ' ויהי ויהי ויהי כן כחשון
אמ' ויהי ויהי ויהי כן כחשון
אמ' ויהי ויהי ויהי כן כחשון

לוב בני אבות בושנים' לוב פנים אמין לחאי
האם' הכשר שכלוטאים בגהם' כשר ש'
כיצטבחים שורתם שלעמלק' אמ' לאחד
כל הנשא אשה ירין לבדוק באחיה של ניהת
אהרן את אישבע בת עמינדב אחות בת שון
ממשמע בת עמינדב איני יודע שהיא אחות
כחשון מה תל' אחות בת שון' אמ' כחשון שהנשא
אשה ירין לבדוק באחיה' הגא לוב פנים דומין
לאחי האם' אמ' ל אישבע לענכם ידבק אדם
במוזבים שהנימטה דנקיב מיהדו נפק מניה
יהוה' אהרן דנקיב מעמינדב כפק מכיד'
פיטחם' ופיטחם לאומיהדו קא אתי והא בתיב
ולערך בן אהרן לקח לומצנת פופיאל' מאי
פופיאל' לאו דקא אתי מיהדו שפיטחם עגלים
לעיל' לא מיוסף שפופכו ביצרו והלא שבבים
מבצין אורג נאמ' והלא באיהם בן הפטייהזה
בן שפיטחם אבי אמו עגלים לעיל שהרג כשיא
משפט שמעון' לאמי אבנה דאמיה מיוסף
אבנה דאימא דאימיה מיהדו' או דאבנו'
דאימיה מיהדו אבנה דאימא דאימיה מיוסף
דוקא כמי דבר' מוצנת פופיאל שמע מינה
ויהוה' מאי הנה ליה דבר' ניהי איש מכיד'
לחם יהודה ממשפחת יהודה והוא לני והוא
גל שם' ממשפחת יהודה אימיה מיהודה
קא אתי והוא לני' אמא מלני קא אתי לא לאו
דאבנה מלני' ואמיה מיהודה' ומיקרי ליה כ'
ממשפחת יהודה והא אמ' לאבא אמ' קרא כ'
ממשפחת נישא אהרן ממשפחת אב קדוה'
משפחה ואין משפחתם קדוה ממשפחה
אמ' לאבא אמ' אב דאמ' לאו גבא די שמיה
לני' הכי היכו דקא אמ' מניה עתה ידעו כי
חיוב ייטוב ל' עיבי' תל' הל' בהן דאמ' מ'
ל' גבא די שמיה ממשפחה דלני' ובילוי שמיה
דהלוי שמיה ממשפחת יהודה' ויהוה' בן גרשם בן
ממשפחת יהודה' ויהוה' ממשפחה דלני' ופי

אמר משה לאלהינו מולנו עמלתיכם וכפתי סעודת
 מצדדים זה עמלתי וקבלתי את התורה אמרו לנו
 ואלו עמלתי שני אדושים לטעמינו ואלו עמלתי
 עמלתי היאך כעבוד על גדינותו הכי אמר
 ויבאין לפני נאמי מוקצר כוח ומעצרה קשה
 מוציא מן אדם כתבש על צערו וידבר
 יג' אל משה ואל בני ישראל מן מצרים
 וישלח את בני ישראל וישלח את בני ישראל
 שלא עבדו ישראל לצאת לא על ידי משה ונשגב
 פנה בבורה שלמשה הפנים אהרן אחיו עמו י
 ובאת גאוה על ידך וידבר משה לפני י
 לאמר הק בני ישראל לא שמעו אלי מלמד
 שבטעם עליהן משה ואמר ומה אם ישלח טאט
 מבשך בארץ לא שמעו אלי ואיך ישמע
 לי פתח ויוציאם מרחתי ידו ואני ערכ
 שפתיים עכלה שפתי מלדבר בכך ומנילך
 בזו השליחות בשעה שאמר משה לפני הקד
 אני עכל שפתיים כדעצמו כל בריות העולם
 ואמרו מה משה שעתידה שבינה לדבר עמנו
 במאה וחמשה ושבטים מקומות והוא אומר
 כל אות ואות וכל דבר ודבר וכל פיסן ופיסן
 שבתורה בשפתיים לשון הוא אומר אני עכל
 שפתיים זכה לבסוק אנכי עומד ביק לי ופני
 וידבר יג' אל משה נאל אהרן ויצוה אל
 בני ישראל יזה אותם שיסבלו מונח הצבא אמר
 להן פרבעין הק פוכחין הק על מטתך יהוה
 מקבלין עליכם שיהוה מקלליך אהבם ומקללי
 אהבם באבים נאל פתח מלך מצרים
 יזה אותם לחלק כבוד למלכות אל הפרצו
 בכבודו שאני עתיד להכרע ממנו על שם ש
 משגיא לגרים ואברים אלה נאשי בית
 אבותם קחשה כוצר תאנה יאכלפכיה נאמי
 הפיקו הזה כנגד שבטו של צו שדוקר עצמו
 על המצות והיו ממתיך על קדושת השם נבן
 הוא אומר פי שמנו אמרתיך במצרים ובגיר

כצדו במדבר ומעולם לא עבד שבטו לניג
 ומעולם לא יפול שבט לוי בשית מטלה לפיכך
 זכה וברחם מכל השבטים ל אי עזר הדין
 אומר לא שבט לוי בלבד שלא עבדו עמלתי
 לא שלשה שבטים בולן לא עבדו לא עבדו שמע
 לוי שכן את מוציא ששפתיים וסו באחד וכן
 כאן ל מוציא ששפתיים וסו באחד וכן
 אמר ל מוציא ששפתיים וסו באחד וכן
 חלל לשדנה מפני שקיבלו תוכחה מי עקב
 אביהם שמה שהוכיח הנריקו פניהן לפיכך
 דבר לשדנה ל עקבה אומר לא נאמרדה פתח
 זו ויצום אל בני ישראל לא אמרנו הקצה שדק עמך
 נאשים לעולם איך העוף פונה בלא כנפים ל
 יהודה אומר לא נאמר לנו לא ליחם שבטו של לוי
 בלבד אמר לנו כחמיה אם כן היה לו לייחמו בלבד
 מפני מה שיהק עמו מאובך זשמעק אמר לנשא
 לפרום את שלפנו אמר ל יהושע בן קנתה לא
 כאמר לו לייחם לא בני קרח שכ נבני קרח אמר
 ולקחה ואביאם ל אי עזר בנו של לוי ופי הגללי
 אומר לא נאמר לנו לא לייחם פוכח עם שבטו של
 לוי שכ ולעזר בן אהרן לקחה מצבות פומיה לו
 אמר אלה נאשי בית אבותם הגו נבבן
 בשלשה מקומות חששו אומות העולם על ישראל
 שכתעבדו באומות וביקשו להכותן ובשלבח
 פסד הקצה ייחוסך במצרים היו אומר אם באוכן
 שלש המצרים לשעבד מלך מצרים ופני
 ששלמו באם ובאותה שעה ששפתיים
 אבותן שאלה נאשי בית אבותם שכייה בשפתי
 שלשית בימי עזרא ל יודן בשם ל טעמי
 בר כחמן בצבא ארבעה דברים נגל ישלח
 ממצרים שלא שני את שמו ושלי שני
 לשוכם ושלי היה בהן לשון הרע ושלי
 בהם פרוץ ערוה שלא שפתיים
 ושמוון כהרין באותו שפתיים קלתי ופי
 שכו אצלנום כי פי המדבר אליכם

סמחל לו הקצה על אהז עון אמ' רב יהודה אמ' רב
 רב באותה שעה כתביישו כל שונאין שלדוד וכה
 כבג פהק לשולי קדרה ולבשו כלמה היכו דכתיב
 עשה עמי אלה למוצה וימאו שונאי ויבשו אמ'
 לפכו רבומ שלגולם השתא וקבילות עלאי יסורי
 עביר לי מילתא גבתיבו דלידעו כי מחלת לי אמ'
 ליה בחייך לא עבירכא דלמא יימרו חבובי קא מ
 מחניק ליה בתיי שלמה בכך עבירכא דא מי
 הוא זה מלך הבבוי אמ' ל סימון מלך שהוא ת
 חולק מכבודו לבשר ודם ליריאוי שלא במדרת
 בשל ודם מדהו שלהקצה מלך בשל ודם אין יוש
 על כסאו אבל הקצה השיב שלמה על כסאו שכ
 יושב שלמה על כסא יגי למלך ותת דוד אביר
 ייצלח מלך בשל ודם אין נוכבין עלסומר
 אבל הקצה הרביב איהו על סוסו ומה הוא סוסו
 שלהקצה סופה וספרה שכ יגי בסופה ובספרה
 דרכו וכת באיהו ויעל איהו בספרה השמיים
 מלך בשל ודם אין משתמשין בשרביטו אבל
 הקצה מסר שרביטו למשה שכ ויקח משה את
 מטת האלים בירו מלך בשל ודם אין לובשין
 פטרה שלו והקצה עתיד להלביש פטרה שכו
 למלך המשיח ומה היא הפטרה שלהקצה כותם
 שכ נאשו כותם פז וכת במלך המשיח תשית
 לדאשו עטרת פז מלך בשל ודם אין לובשין
 לבושו אבל הקצה מלביש ירושלם לבושו ומהו
 לבושו שלהקצה ערך שכ יגי מלך גאות לבש לבש
 יגי עור התאדר וכת בירושלם עמאי ענני לבשיל
 ציון מלך בשל ודם אין כקראין בשמו קיסר
 אגוסטוס ואם כקרא בשמו ממיתין אותו אבל
 הקצה קרא למשה בשמו שכ ראה נהניך אהים
 לפכשו הוי יגי צבאות הוא מלך הבבוי סלה שהו
 חולק בבוי ליריאוי דא ראה נהניך אהים
 לפכשו אמ' לו הקצה למשה פדעה הרעב
 עשה עצמו אזה הודיעו שאיכו כלום הריכו
 עושה אזהק אזה עליו ומנין שעשה עצמו אזה

של לי יארי ראטי עשיתני הבו רבך כרעה
 אחד מארבעה שעשו עצמן אהז ובעלו כ
 כנשים ואלהן חידם מלך צל' וכו' כדכר
 ויואש מלך יהודה ופדעה חידם מנין רבך
 יען כי גבה לבך והאמג אלכני מושב אהים
 ישבתי בלב ימים מה עשה עשה לו ארבעה
 עמודים שלברדל ארובין והעמיון זה כנגד
 זה מרוב עיך ועשה לו שבטה כקיעים וכסא וח
 וחיות וכעמים וברקים וזיקים הרקיע הנאש
 עשה שלככות חמש מאות אמה על חמש
 מאות אמה ועשה לו חמה ולבטה כוכבים ומ
 ומקלות הרקיע השש שלברדל אלף אמה
 על אלף אמה וסילון שלמים מפריש בין נאשו
 לשש הרקיע השלישי שלבדיל אלף וחמש
 מאות אמה על אלף וחמש מאות אמה וסילון
 שלמים מפריש ביניהן ואבטם מובות ומדגליו
 עשה ברקיע שלבדיל שהיו מתבקעות אועם לו
 וכשמעין כמין רעמים הרקיע הכביעי של
 עופרת לפים אמה על לפים אמה וסילון שלמים
 מפריש ביניהן הרקיע החמישי שלכחשר
 לפים וחמש מאות אמה על לפים וחמש מאות
 אמה וסילון שלמים גודר ביניהן הרקיע ה
 הששי שלכקק שלשת לפים אמה על שלשת
 לפים אמה וסילון שלמים מפריש ביניהן
 הרקיע השביעי שלשה שלשת לפים אמה על
 שלשת לפים אמה וקבע בו אבטם מובות
 ומדגליות ועשה בו כסא וחיות וכוכבים
 כמו שכאח לשלמה מלך ישכא ועשה לעצמו
 מטת שלשה ובארבע פנותיה ארבע מדגליות
 שאין כמותן בכל העולם שהן כהכין לכמה
 גווכים וכשהיה עולה ויושב למעלה מכוכב
 היה מדעלע עצמו ומכאן כעשיך דיקין ומ
 ומכאן כעשיך ברקים ומכאן כעשיך לפודים
 ואותן האבטם משתק שקות דו עם דו וכעשיך
 במין רעמים וכלבב אדם באין ומשתחווין לו

בן מנשה הוא והלא בן משה הוא לא מתוך
 שיעשה מעשה מוכסה דקא אתי מיהודה תלא
 ביהודיה אמ' ל יוחנן משום ל שמעון בן
 מאי אבאן שתוטיך הקלקלה במוקלמל' ואומ'
 וקאמאליך ויאמרו לו סני הציהך הלום נמרה
 אתה שמה נמה לך פה אמ' ליה לאו מנשה
 קא אתית דכתיב אתה אל תקרב הלום לאו מנשה
 קא אתית דכתיב מזה בידוך לאו מנשה קא
 אתית דכתיב ביה נארה פה עמוד עמדי אמ' להן
 כך אתי מקובל מעבית אביו אבא לעולם ישכיר
 אדם עצמו לעל' נאל' יצטרך לבכירת' והאמיני
 יודע סני על' על' הימנו כד דאמ' ליה רב לרב
 כהנא פשוט כבינתא בשוקא ואיבול' אגרה
 בשוקא ולא הימא דבהנא אמא וביון שנאה
 דוד שמעון חביב עליו ביותר מטהו על' ה
 האוצרות של ושבול' בן גרשום בן מנשה כגיד
 על' האוצרות ושבול' שמו והלא יהונתן שמו
 לא אמ' ל יוחנן ששב אל אל בכל לבו' ואעזר
 בן אהרן לקח לו מבכות פופול' אמ' ל יהוש
 פופול' דה יתבו' ולמה כקרא שמו פופול' על
 שם שהאיר לו הקצה בתשובה שבן קוראין
 בלשון יוני לבר פופו' דא פופול' שפול'
 כל על' שבעולם' הוא אהרן ומנשה אשר אמ'
 ולהלן הוא אומ' הוא מנשה נאהרן הקדים אהרן
 לייחוס והקדים מנשה לדיבול' אמ' ל שמעון בן
 לעזר פמנים שהוא מנשה לאהרן ואהרן למנשה
 מאיד ששכיהן שקולין דה בזה' הוא מנשה
 ואהרן' הן בצדקן כמתחלה ועד סוף' כיוצא
 בו אדם הוא אבהם הוא בצדקן מתחלה ועד
 סופו' כיוצא בו נדור הוא הקפך הוא באמונת
 מתחלה ועד סוף' כשם שבקבוצתו הקטין עצמו
 אצל מי שהוא גדול ממנו ללמוד תורה כך במ'
 בכללותו הקטין עצמו אצל מי שהוא גדול ממ'
 ללמוד תורה' ויהי ביש דבג עי' אל מנשה באר'
 מצדדים' ל יוסי הגלילי אומ' בשלשה מקומות

פ
 כחופו
 ענף
 הבעילות
 העל
 מנשה
 מנולת

טובה התורה באהל מועד' ובהך סיני' ובאכף מצ'
 בארץ מצרים מהוא אומ' ויהי ביום דבר יי' אל מנשה
 באכף מצרים' מיטפ' אתהרן מדי ברע' אהרן מצ'
 בהך סיני' הוא אומ' נאלה תגלוה אהרן ומנשה ביום
 דבר יי' אל מנשה בהך סיני' מיטפ' אתהרן מדי'
 בזות הד סיני' באהל מועד מהוא אומ' ויקרא
 אל מנשה ויברך' אליו מנשה למועד לאמר' מיטפ'
 אתהרן מדי ברע' אהרן מועד' וידבר יי' אל
 מנשה לאמ' אני יי' אני הוא שאמרתי ויהי העולם
 וכל מי שיש בידו למחות יבטא נימחה' דבר אל
 פרעה מלך מצרים' גודל אתי עלך שדאמג'
 לפרעה שלח את עמי' משיב מנשה נאומ' הך אתי
 עכל שפרים ואיך ישמע אלי פרעה' מאיד הכר'
 עכונה נרג שלמשה נמה אם משה שכל העולם
 בולו לא כבדא לא בשבילו הוא אומ' כך שאר בני
 אדם שאינם כדאי על אחת כמה וכמה' ויאמר
 יי' אל מנשה נאה כתיבך אהים למנשה לפרעה'
 דהשה שאר שעדים נאשיכם ושאו פתחי ענלם
 ויבא מלך הכבוד' אמ' רב יהודה אמ' רב בשעה
 שבכה שלמה בית המקדש וביקש להכניס ארון
 לבית קדש הקדשים דבין ספים זה בזה ולא ה
 השגיחו עליו אמ' שלמה עלשים ארבע עכנור'
 ורג שפחות ולא השגיחו עליו אמ' שאו שעדים
 נאשיכם ושאו פתחי ענלם ויבא מלך הכבוד'
 באותה שעה בקשו שעדים ליד עליו ולרוץ את
 מוחו אמרו לו מיהוא זה מלך הכבוד כבודין שעל
 עצמו הוא אומ' אמ' יי' צבאות הוא מלך הכבוד'
 סלה' ולא השגיחו עליו עד שהזכיר שם דויד
 בתפלה של יי' אהים אל תשב פע משיחך דבנה
 לחסדי דוד עבדיך מיד פתחו ספים זה את זה
 באותה שעה ידעו כל ישראל שמחללו הקצה
 על אותה עונ' היכו דבית ביום השמיני שלח את
 העם ויצברו את המלך וילכו לאהליהם שמותים
 ופוזבי לב על כל המלכה אשר עשה יי' לדוד
 עבדו ולישעיה עמו מאי היא שיער ישראל

שמחה

כרעה' ומהך אחיק יהיה כביאיק' שפלאמי ש
 ששמשענידי מלך כקרא כביא וכבואתג שלאחז
 על ידי מלך ומעין זה משה' ולא ישמע אליכם
 פרעה עליו הכת' אמר בדברים למ יוסר עבד'
 ונתתי את ידי במצרים' והרצחת את צבאורי
 בשכטים גדולים' אמר הק' בנפולם הזה פגשני
 מן המצרים בעשר מכור אבל לעתיד לבוא אבי
 נפרע לבם מגור ומגור בשכטים גדולים' וכן
 הוא אמר' וכשפתי אתג בדבר ובדם' ומשה
 בן שמונים שנה דושה מצדק לכסף ובור לקח
 ואיש לפי מהללו' רב אמ' לא כירג המצוות לא
 לצדקו בהן את הבניות מה הצדק הזה מבנים
 את הזהב לבור ומסככו כעם מאשוכה ושניה
 ושלישית עד שהוא מעמידו על בגיו כך הק' ב
 מיסר את הצדיקים כל אחד ואחד לפי כוחו'
 יש תבלה שהיא כעכית למאה שנה מאברהם עד
 ואברהם בן מאת שנה בחולד לו' ויש תבלה
 שהיא כעכית לתשעים שנה משנה דבת ואם
 שנה הזה תשעים שנה תל' ויש תבלה שהיא
 נעכית לשמונים שנה ממשנה שנ ומשה בן
 שמונים שנה' ויש תבלה שהיא כעכית לשב
 עים שנה מישעאל דבת כי לפי מלות לבבל שבע
 שנה אפקד אתכם בית ישל' ויש תבלה שהיא
 כעכית לששים שנה מיצחק ויצחק בן ששים
 שנה בלדראותם' ויש תבלה כעכית לחמשים
 שנה משמואל שאמרה חנה ויש שם עד עולם'
 ועולמן שללרים חמשים שנה דבת ומצן חמש
 שנה ישוב מצבא העבודה וכי חמשים שנה
 חיה שמואל והא אכון חמשין ותרתק' ליוסיבין
 אמני אמ' שתי שנים שגמלה בהם' ויש תבלה
 שהיא כעכית למצעים שנה מיצחק שגניה
 יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה' יש
 תבלה שהיא כעכית לשנים שנה מיוסף ש
 ויוסף בן שלשים שנה בעמדו לפני פרעה'
 מלך מצרים' ויש תבלה שהיא כעכית לשנים

שנה מייעקב שכ זה לי עשרים שנה בביתך'
 ויש תבלה שהיא כעכית לשנים ימים מינוה
 שנהיה יונה במעי הדג שלשה ימים' ויש
 תבלה שלא חפיקה מפי אומרה עד שנעטת
 ממשנה שז' ויאמר י'י אל משה מלה תצטק אלי'
 ויש תבלה שהיא כעכית ברגל שכ אלטא נכאט
 לה' אבל חנה לא שמענו לכמה כעכית תבלה
 וניתן לה שמואל אמ' ל שמעון בן לקיש ממנה דבת
 עלך לבי בי'י או למאה באברהם או לתשעים
 שנה כשרה' ל שמואל בשם ל יוחנן אומ' במאה
 ושנים שנה כפקדה חנה בשם שנפקדה יוכבד'
 ויאמר י'י אל משה' כי ידבר איכם כרעה'
 לה'שה כי הנה יוצר הרים ובורא נוח ומגיד לדם
 מה שיחו ככרד מי אמ' עמוס למקרא הזה' לא
 אמ' לא ככרד שבחו ו גדולתו שנה קבה שבשעה
 שאדם עולה במחשבה ליברות גודר עליו כמה
 שיחות הוא ישיח וכמה דיבורת הוא ידבר'
 וכן הוא אומ' כי אין מלה בלשוננו הן י'י ידענה
 כנלה' ואכלו עמידות וישיבות שאדם פוסיע
 בעולם הוא עולה במחשבה וכן איוב אומר כי
 אותה צערי תספור' ולא מה שאדם עושה בפדקמי
 בלבד שגמלי לפכיו לא מעת שבורת הלב והנהור
 כליות שז' עקוב הלב מכל ואנוש הוא מי ידעכו
 אחי י'י חוקר לב בוחן כליות ואנוש שכולן גלויין
 לפכיו אבל בדרב אין ככה בין עד שנוצר הנכד
 במעט אמר וכעשה גולם שז' גלמי ראו עיכך
 ועל ספקך בולם נבדבו אין כותבן לא יכתבו
 הא למדת שבשעה דו כותבין לאדם גבור יהיה
 אם חלש יהיה' עשיר אם עני' בעל קומה יהיה
 או נכס' חכם יהיה או פפש' כמה טובות יבאו
 עליו ואם פכעה הרשע כבדענה במחשבתו
 לקבל אותן הכורענות' י'י יהבאר שמו של
 הק' שאין מידותיו כמדת בשר ודם' בשר ודם
 אינו יודיע לא מה שעיניו רואות אבל הק' הכל
 גלוי וידוע לפכיו שכ הוא גלוי עמיקתא ומסתרתא

אמר לי הקב"ה כי חקקתי לך ואמרת כי כתיבת מה
 אמר פתחתי ונתי לך אשה אלה אמר לפיכך
 ששאלתי הייך אט מגיע אצל והוא תלמי צאני
 באותה שעה כפולת רוח ולקחת בני ציה נאמן
 ונשאלת אצל חידם דב"ה תבנותיך ויקח צדיק
 ראשי ציון שבא אצלנו פדו מדע חידם ונחמא
 אמר לו מה אתה מרגמה ולא ילוד אשה אלה
 אמר לו ילוד אשה אט לא שאט חי וקיים מה
 הקב"ה מושבו במים אף אני מושבי במים
 מה הקב"ה מושבו בשבעה רקיעים אף אני
 מושבי בשבעה רקיעים מה הקב"ה קביעותי
 דיקים וברקים ורעמים אף אני סביבותי
 דיקים וברקים ורעמים מה הקב"ה קבע בנפ
 ומזלות ברקיע שלי אף אני קבעתי כוכבים
 ומזלות ברקיע שלי תרע שהרי כמה מלכים
 מותג ואט חי וקיים עשרים ואחד מלך ממלכו
 בית דוד ובנגדן ממלכו ישלח ועשרים בניו
 ועשרה כהנים גדולים ואני חי וקיים אמר לו
 יחקקתי והלא כמה מלכים עמדו גדולים מסך
 ולא עשו כמנטיך להוד לעבר שעשה לבוש
 לאדוטר ובלדמן שהעבר נאה את הלבוש על
 הדוטו היה מתגאה בלגמ אני עשיתי לבוש
 לאדוטר אמר המלך אני קודע את הלבוש כדי
 שלא יתגאה עלי העבר כך חידם היה מתגאה
 ששכל אנדים לבית המקדש עד שחם המקדש
 מהוא אומ' עליו על אפי השלכתך לכפי מלכים
 טתוך לדאווה בך אל תקרא לדאווה לא לענוה
 כעוהו יעבדוך בך מלג' שנבעל בכשים
 פבובדנצר מנטיך שעשה עצמו אלה שכל אעלה
 על במות עב ארמה לעטון אמר הקב"ה אף אני
 שאני תודד אל ירפתי בור מה עשה לו הגלהו
 למדבצי עד שהוא במלכותו יושב והאפילו עש
 בזהמה שכ ופמן אנשא פריד וטמבא בתגרי
 ייבול והיו החיות והבהמות לואין אותה רמת
 בהמה והולכין ובורטין אותה שכ ושד בהמות

וישלה

יחוקך שנעשה חוקך לבהמה ולחיה פדא ולא ותתקן
 בם יואש מנטיך שעשה עצמו אלה שנאמר
 ואחריו סמות יהוידע הבהן באו שרי יהודה וישאלו
 למלך אף שמע המלך אליהם חממו למלואה אלה
 לפי שעשית שש שנים בצות קדש הקדשים
 ופחך גדול אין פכס לא פעם אחת בשנה והכל
 מתיבא עלינו ומתבללני עלינו למלא שאהה אלה
 לא היית עושה שש שנים מיד נישמע המלך
 אליהם קיבל עלינו שכבעל כנשים שכויה לתקופ
 השנה עטה עלינו חיל אדם ויבאו אל וימשלם וישחי
 את כל שרי העם ואת יואש עשו שפפים אל
 תקרא שפפים לא שופפים מלג' שמסרו אותה
 לבדיוטן קשים שלא ידעו במעכב אשה והיו
 מעכין אותה במשכב זכור ועליו הוא אומ' ועטה
 גאון ישלח בכור פרעה מנטיך שעשה עצמו
 אלה שכלי יארי ואני עשיתי כו' ומנטיך שכבעל
 כנשים שכ חככי כותן את פרעה המלך מלך מצר
 מהוא הכרע שהיה זכר ופרע עצמו ככקבה כו'
 ופרע את ראש האשה וכן ישעיה אומ' ביום ההו
 יהיה מצרים כנשים עליהן ועל כיוצא בהן אמר
 דוד קומה יי' אל יעוד אנוש ישכפו גוים עלפכך
 שיתה יי' מורה להם ידעו גוים אנוש המה סלח
 אמר ל אבן אמר דוד לפני הקב"ה רבוכו שלגמלם כל
 האריות והקוראין עצמן אלה שיתה יי' מורה
 להם הכניס בהן רוח שלשפיות שכן בלשון יוכי
 קורין לשומה מערה ידעו גוים אנוש המה סלח
 לבי שעשו עצמם אדוכים חדיפן שהן בשל ורם
 ואת אדון על כולך אלה תדבר את כל אשר אמר
 ואהרן אחיך ידבר אל פרעה לממה הוסיף הקב"ה
 כשות לאהרן כן לא שבתחלה אמר לו הקב"ה ודבר
 הוא לך אל העם אמ' אהרן איפ מדבר לא לטם אמר
 לפרעה לא אכפכ שכל כן לי כשות חזר ואמר וידבר
 יי' אל משה ואל אהרן ויצום אל בני ישראל ולפרעה
 מלך מצרים אמ' אהרן הריפ כבש אצל פרעה
 ואח ארבע עמו חזר ואמר ואהרן אחיך ידבר אכ

פרעה

לנ שז על כן יקבחו לחימו ויקטור למבטמיה
 לפיכך אמר הקב"ה למשה הר כולוס טור גיהכך
 הוא ומימי מצרים לדם' ויהא תיחן כמבלה
 יהא למצרים ולפכעה בנשה גדולה שלקרה
 אהיהק תחלה' דא מפכיסה לקה טעק טור
 תחלה שלא יאמרו אהצנו בעק עליוכו' מפכי
 מה הביא עליהן מכות דם מפכי שהטטבו את
 ולדי ישכל לים שז כל הכן הילור היארה תשל
 לפיכך את המים אשר ביואר' דא לפי ש
 שמכענו בנות ישראל מלפובול כדי למעטם
 מפכיה ורביה' לפיכך לקה היאר' ויאמר שי
 אל משה אמר אל אהרן קח מנך' מפכי מה
 מכות דם וצפנדוב וכנים עלידי אהרן אה אמ
 ל תבחום אמ' לו הקב"ה למשה ששמעוך בשעה
 שהושלכת ליואר ועפר שהגיק עליך בשעה
 שהכרת את המצרי איכו דיק שילקו על ידיך
 הדא דאמרי איסאשו בירא דשתית מינה קלא
 לא דחית לה' וכפיה ירך על מימי מצרים
 איך לילא מים ביואר שבבנות ושביחיק ו
 ושבימעות מכין תלכעל כהרותם עליאוריהם
 ועל אגמיהם ועל כל מקוה מימיהם ויהיו דם'
 כאמ' הדם חמשה פעמים וכהפכו לדם' ויהיו
 דם' והיה דם' ויהככו כל המים אשר ביואר לדם'
 ויהי הדם בכל ארץ מצרים' כנגד מי המים
 יארים ואגמים כהרות מקוה מים' ובעצים
 ובאבנים מה תל' והלא כבר כאמ' ועל כל מקו
 מימיהם אה מכאן שהמים השאובין שבבליים
 אין כקראין מקוה מים והוא שאמרו חכמים
 מים שאובין מקבלין טומאה והמקוה אין
 מקבלין טומאה לכך כאמ' ובעצים ובאבנים
 או מים שאובין' ועל כל מקוה מימיהם אלו
 מים שאיכו שאובין' אין לי לא מים שבאבנים
 ושבבעצים מכין לכל המים השאובין שבכל
 הכלים שטהבו תל' הכך את מימיהם לדם' אף
 מימי הכירות בין שהן גשמיין כעשיין דם

שז בעצים ובאבנים' דא מהו ובעצים
 ובאבנים שהיה הדם מבצבץ וינוד מן העצים
 ומן האבנים וכשהיתה אשה לשה עיקרה ומצו'
 אה לתבגר היה דם מבצבץ את העצים ומכבה
 את האור ומרים ברעב' וכשהיה פרעה נכנס
 לפליטין שלו רוח את הדם מבצבץ מעציו ה
 הצניק וכפשו מיפודכת עליו' ואכל על שלהן
 מעצים ואבנים היו מבצבצין דם שז ובעצים
 ובאבנים נאומ' אומדין לרץ אבי אהה וטאון את
 ילדתיכו' איך לי לא שהיה מלאההן דם ומכין
 אף פוטמו טעם דם תל' והדגה אשר ביואר פטה
 נמטיין שאף יחון היה כית דם תל' ויבאש היאר'
 ויטעון כן חרפומי מצדים בלפיהם או מעשה
 שרים' בלהפיהם או מעשה בשפים וכך הוא
 אומ' ואת להט חרב המנהכפת' ויפן כנעה
 ויבא אל ביתו ולא שת לבו גם לדאת' מגיד חב
 שלא נידק כנעה במכות דם מפכי דם' מככי
 שלשה דברים אחד עמו יחזור למכות' ועוד
 שהאריך לו הקב"ה שגדל משה בביתו' ועוד כדי
 שיהרגו בעיני המצרים ובאחרונה הוא לוקה
 והוא לא חשב כן לא ולא שת לבו גם לדאת'
 ויחפרו כל מצרים סביבות היאר היו חופדין
 בארות חרשים סבדין שאין כעשיין דם שז
 ויחפרו כל מצרים סביבות היאר מים נישתג
 אין כות לא לשנת' שבקשו לשהות ולא שוט
 לפי שכעשו דם וישכל שותין ממכו ואיכס
 כדקיק לא מוטעמו ולא מדיחו ולא ממראהו
 ולא היה הפוך לדם לא בפכי המצרים שזלפיני
 פרעה ולפיני עבדין' ומה גבורות עשרה
 הקב"ה בדם שהיה המצרי לואה קידתן טלמים
 חיים ביד ישכל והיה אומ' לו בבקשה אמר
 השקנובתי שהיה כוטלו היה כהפך וכעשה
 דם והיה אומ' לו אי איפכא לא נשהה שכיכו
 מקידתן אחר והיה המים כחלק חציו כלכל
 ישכל מים וחציו כלפי המצרי דם שז ויהפך

וכך הוא למטה כי ידבר אליכם פרעה הבן לכם
 פועל ופועל הוא אומ' מגיד מלאשית אחיות
 ומקדם אשר לא בעשו' אומ' טענת תקדם נכח
 חפשי העשה' אמ' לשמו' הגיד הקצה למטה
 במכת מה שפגעה עתיד לטעות אמ' עמה זה
 בידך אמ' ממה אמ' השלישית ארצה והשליש
 ארצה ונהפך לבחש' אמ' לו בשם שהחזיקה זה
 מתעקם כך פרעה עתיד להתעקם' כי ידבר
 אליכם פרעה אמ' לחם הקצה תקנו עצמכם
 מבחוק קודם שתבטחו שאם ישא אתכם תהיו
 מעתדין' ואמרת אלזהרן' קח את מטעך
 והשליך לבני פרעה יהי לתבון' לפי שנקרא כל
 תבון דבת הכניעוץ פרעה מולך מצדדים התבון
 הגדול לפיכך לקה בתבון' דא' שהלשין ואמ'
 לא ידעתי את עי' נידון בחש' וכן את מוציא
 באבותיכו וידבר העם באהים ובמטה מה הוא
 אומ' ויטלח י'י בעם את החטאים השופים' וכן
 בלהרשעים דיכן כחש שכחמת תגטס ייכם
 ויבא מטה ואחזק אל פרעה' וישלך אהרן
 את מפתחו כהפך לבחש התחיל פרעה משחק עמו
 ואומ' קודם חומקות שלזהיכם כלום מביאין
 מוכים לאסכמיו תבן לעכראי דגים לעכאי' אי
 אתם יודעין שכל בשפים ממצרים הן יוצאין
 כשא עיכו ורמז לעבדיו והביאו שני תיכרות
 בע ארבע שנים ועשו כמעשה אהרן וכבמלאת
 כל חציך תנינים' ומפט מה בהפך למטה אהרן
 לבחש ומטות החרפומים לתנינים אמ' הקצה
 תבן בוליע תבן ואין צריך לגמ' את החש לא
 תיהפך מטה אהרן לבחש ומטות החרפומים
 לתנינים ויבלע חש את התנינים' באותה שעה
 קפצה מטה אהרן ואספה את התפטים ועשתה
 אותן חבילות חבילות ובלעה אותן ולא עברה
 ולא נשתנת והלא דרכו שלבחש או התבון כ
 בשיאכל יתמלא אבל זה לא כממלא ולא עבר
 דא' ובלע מטה אהרן את מפותם' ויבלע

רבין אהרן אין בור' לאויבלע מטה אהרן מלמ
 שחזרה כמות שהייתה נקפצה ובלעה אותן טו
 מצדדין לה חבילות חבילות שלמקלות והיא צו
 אותן ולא נשתנת ולא עברת מני כד פדעו פרעה
 וכל גדולי מלכותו אמרו ומה כלת חבילות הכל
 בלעה אותן ולא נשתנת ולא עברת מני לא כל טבן
 תבלע אתם' וכשם שבלעה מטה אהרן את כ
 מטות מצרים ושוב לא כבראו כך עתדין אומ'
 העולם שנבלעין ומתבקשין ואיכן כמצדדין שז
 תבקשם ולא תמצאם אנשי מצותך' תזרם ודוח
 תשאם וקטרה תפיץ אותם כן יאמ' בעלה החמים
 לך אלכרעה בבקר' דה'שה חדשים לבקרים
 נבה אמונתך' נאמ' הפיקו הזה ככאד נמים וכפלא
 ש'הקצה מחרש לצדיקים בבלי'ום ויום שפאמ'
 לעושה כפלות גדולות לצד' מאי לבדו שאפל
 בעל הנס אינו יודע את כסן ביצר בא אדם לצאת
 לדרך ועידעו אוכם ולא יצא התחיל עיצ והוא
 אינו יודע שהקצה עשה עמו חסד מפני שיש
 באותה הדרך לקטים או ארי רונס לכך נאמר
 לעושה כפלות גדולות לצד' וכשם שמשלם
 שבר טוב לצדיקים בבוקרים כך אינו נפלעמן
 הרשעים לא בבקרים שכל לבקרים אצמיות כל
 כשפי ארץ' לכך הוא אומ' לך אל פרעה בבקר'
 אנה יוצא המימה שהוא משוואה לבינוס כהר'
 והמטה אשר טהפך לבחש תקח בידיך עליו הא
 אומ' שופו לקום מרג לחמור ושבו לגופתילים'
 שופו לקום או דור המבול שהיו כסוסים שאיכך
 ככשליך השיפון במים' מרג לחמור או דור הכלה
 שפירקו עול בחמור שאיכו מקבל איכו מיתגן
 וכידרך לכל נות' ושבו לגופתילים זה פרעה
 שנתגאה בשפיותו אמ' הקצה למטה זה טפס
 אין לו לא להכות במקל לבך בא לו במקל שהיא
 המטה' כה אמ' י'י בזאת הדעביא עי' מפני
 מה לקה בינוס תולה לפי שהיו פרעה ועבדיו כ
 משתחיים לבינוס כהר' ומקפחין לו ומצדדים

ובאותה שעה כדמנו להן עפרדעים והיו כבנסי
 מפני שנתנו ויוצאין מפיו וכל חבלוקיו וגדוליו
 כן לקיים ובטה ובטמך והיה עפרדע קורא מ
 מלכות פרעה ועוכין לו חבירין ממנוי אכלמס
 וגדוליו עפרדע אומ' לתבירן אימתי כזא מ
 מבאן ועוכין עפרדעים זה גזח בך שיבוא בך
 עמדם ויתפלל עלינו לכהן קטנה למטה
 ולא הכן' ויאמר משה התבאר עלי בדי ל
 להודיען שדה אותה ופלא בעולם' ואיכז ממקרה
 הזמן ולא מפרטני שלעולם שאן היה בן לא היה
 אומ' לו למותי שא לאמותיך לך' רק ביאר
 תשאכנה' ל יצחק אומ' עדיין אינו יבול לחבל
 יש בהן חיות משפלות עולות והונקות בכל שנה
 אבל הארצה עדיין איכז יכול לחבל האילנות בכל
 ארץ מצרים ומטה הפרש מהבין זה לזה אלא
 הארצה התבלל עליו משה שיעקר שז ויצא מ
 מעם פרעה ויפתר אל ימי' אבל העפרדעים לא
 התבלל עליהן משה שייעקרו לא שלא יזיקו את
 פרעה שכן יצחק משה אל ימי' על דבר העפרד'
 אשר שם לפרעה' ויטש ימי' בדבר משה וימרו
 העפרדעים מן הבתים מן החצרות ומן השדות
 ולא מן התכורים' את זו דרש תוריק איש דומי
 מה דאו חכמה מישראל ועזריה שהפילו עימך ל
 לכבשן האש דרשו קל וחומ' מצפרדעים אמ'
 בות ועלו ובאו בציתיק' ובתכוריק' ובמשאמות
 אימתי משארת מצויה אצל הגור הוי אומר
 בשעה שהוא חם ועלו עפרדעים ועלו לתבור
 בשעה חם וכשדכו לקדש שמו של הק' ומה
 שכר פרע להן הק' על בן שלא מרת שז וימות
 העפרדעים מן הבתים ומן החצרות ומן השדות
 ולא מן התכורים' אמרו ומה לו שלא כצפון
 על קדושת שמו בך' אכו שכצפון יכו על אחד
 כמה וכמה' ל נתן אומ' בתחלה הלכו אצל
 יחזקאל שז באו אנשים מקדש ישאל לדרוש את
 ימי' וישבו לפט' מי הם הללו או חכמה מישאל

ועזריה שבאן להימלך ביחזקאל אמר לו גדוה
 עלינו מלכות הרשעה לעבור על מוה ואמר
 נעבור אנו לא נעבור אמ' להם אשר יעשה אנתם
 האדם נחי בהם ולא שימנה בהם' אמרו חזקיהו
 אומ' קובח לאלהים יחרם ומלכא גדר לטמעי
 יגבז בגו התון כורא יקידתא אם בקדש למיל
 דאורייתא הרי אנו מחוייבי' מידה למלכות
 ואם בקפיל מלי דמלכותא הרי אנו מחוייבין
 מיתה למקום' הרי אנו מחוייבין מיתה מכל
 מקום' מוטב שנמות על קדושת שמו של הק' ו
 ואל נעבור על התחיל יחזקאל מוטבח על פטו
 ואומ' אבדה שארית יהודה' וירא פרעה כי
 היתה הרוחה והבצר את לבו' עליו הכת אומ'
 אם תבטוש את האויל במכתש בתוך הריפוד
 בפלי לא תקור מעליו אולתג' בשעת עקרתיה
 עביר פרקולא' בשעת רוחיה עביר דימוק'
 והך את עפל הארץ' מכה שלישיית מכת כעם
 מפני מה הביא עליהן מכת כנים לפי שכשצפו
 לו הלכנים אמרו ילכו ויסבלו עפר כרמים
 וכרזר על עפר ארצם להיות כנים' דא' ביוק
 שפולו הלכנים אמ' יכבדו לפי את השווקים ואת
 הדחובות וכעשה עפר ארצם כנים' חביב הוא יעק
 אבינו שגילה לו הק' כל שעתיר להיות שטאמ'
 ושכברי עם אבותי ונשארגו ממצרים' כתיב
 שמא ירחיש העפר תחתיו במכת כנים' וכך
 את מוצא ביוסף ויחנפו אותו ויישם באל במל
 את האמ' שכתבוהו בקרקע היה לו ללמוד מאביו
 לא מלמ' שכתבוהו בנילנס כהר' איך לישדיו כנים
 לא בעפר מכיין אף בשדותיהן ובתבואותיהן היו
 הכנים הל' בכל גבולם' אף עפר שהיה פוור
 בצתיהם נעשה כנים שז בכל גבולם' והיו כעשין
 בצשדם במחפיון של ותהי הכנס באדם ובהמה
 באודה שעה במלה עבודה מאבותינו ובפולו
 הלכנים' ויעשו כן החרפמים בלפניהם להוציא
 את הכנים ולא יכלו' ביוק שראה הק' שהן כ

פ
 עשה
 פדין
 פ
 עשה
 שמחה

לדם יאריהם שאי תל ופזליתם בל יש תיון
לא צרים חיים שהיו צוף עשיל לא היו יבנלין
לשתות מן האם בן מה היו שותין מים מלחין
שנבילם לבל לשתות ממימי היאר אמר
אבון מנבית דם העשיונו ישל כאיזה יד
מצדו וישל בבית אחד והיתה הגגית מלטה
מים ומצדו הולך למלאת את הקידון מתובה
ומוצאה דם וישל שותה מים מתוך הגגית
והמצדו אומ' לו ב'תן לו בורך מעט מים כותן
לו וכעשין דם אמ' נשטה ביחד מן הקערה ישל
שותה מים והמצדו דם' וכשהיה לוקח מן ה
הישל בדמים היה שותה מים מבאן שהעשין
ישל' וימלא שבעת ימים עליהן הוא אומ'
וכך יבי את מצרים כגוף נרפא שהיו המכות
מתעללות בחן וחולדות ומכות אותן אנט ידאגו
ל יהודה אומ' בלמכה ומכה שהביא הק' על
המצרים היתה שותה שוהה שלשים ושבעה
ימים בין מכה ומכה חץ מן החשך שלא היה
לא שלטת ימים ומכת בכורות רגע במצדו
כולן שנים עשר חדש והינו דתגן משפט ה
המצרים שנים עשר חדש התחיל בן המכות
באייר ונשלמו בטוסן תגן הם עשר מכות
הביא הק' על המצרים במצרים ועשרה על
הים עשרה כסים כעשו לאבותינו במצרים
ועשרה על הים בשלמא עשר מכות במצרים
מפורשין בתורה לא עשר על הים מכלן דבר
לא הם האלים המביס את מצרים בכל מכה
במדבר זה מדבר ים סוף עשרה כסים כעשו
לאבותינו במצרים שניצל מעשר מכות וכן
מפורש במקצת בתורה שלא עינען בישל
ומקצת אינו מפורש וינמד סתום מן המעול
ועשרה על הים שנקע הים כדכתבין לרע'
מפה שטיה מכות מצדדים' מפני מרה
הביא עליהן מכות מצדדים לפי שאמרו
לשלו לצבור טיט ולעשות לבנים השריין

פ
קערה
שלח

אנשים צפרדעים' את מוצא כס צדקה כס לא
היו צפרדעים ביאר כל עיקר לא בן ביתם עבדו
שכנשך היאר צפרדעים איך לי לא היאר ומ'
ומציק שאף הארץ ואתה שוללת של נשך היא
צפרדעים' ואיך לי לא פ' צפרדע צלבר ומציק
לכרות בל החזרת המעכלות שבים דל וצפרדע
והשחיתם ואיך השחתה לא מיתה שכ ויאמר
דיד אל אבישי אל תשחיתה' מיכין מיכין היו
הצפרדעים הראויין לבתים לבתים לחדרים
לחדרים למפות למפות שכ ועל נבאן בציון
ובחדר משכבך ועל מפרניך אמלו בגופך של
פרעה היו שולפים שולפה ובעמך ובכר
עבדיך יעלו הצפרדעים טאמ' הצפרדעים
עשרה פעמים כנגד עשרה מקומות שבת'
מלאו מהן שכ ועלו נבאן בביתך' ובכה ובעמ'
ומפני מה התחילה מכת צפרדעים בפרעה
תחלה את מוצא במכות דם לא לקה זה פרעה
הרשע אמ' הק' לא תתחיל תחלה לא בו שכ
ובכה ואחר כך ובעמך' שכ ויפן פרעה ויבא
אל ביתו ולא שת לבו גם לדאת' לא טגאה וכיון
שבאת מכת צפרדעים' והעל הצפרדע ותבק
את ארץ מצרים אמ' ל' לעזר צפרדע אחת
הייתה וממנה נתמלאה כל ארץ מצרים
בתבאיי צפרדע אחת היטה והשרייה ומילאת
ארץ מצרים דברי ל עקיבה אמ' לו ל לעזר בן
עזריה עקיבה מה לך אצל אגדה דו כלך כ'
מדברותך לך אצל כרעים ואהלות צפרדע אחת
היתה ושדקה להן והן באו' רבנן אמרי צמרד'
נה היתה בכלם טהר והיתה שורקת לצפרדעי
והן באין לארץ מצרים' ויעשו בן החרטומים
בלפניהם היו אומדין על מקומות שצדיין לא
כתמלאו מהן והן מיתמלאין לא מדבריהם אלא
מדבריו שלמשה' גיקרא פרעה למשה
אמרו עליו על פרעה הרשע שנתעפור בגרדי
מלכות ויטב על כסאו וכל גדולי מלכות לפכ' י'

ובאותה

התעללתי במצרים ואת אונותי אשר שמתי במ אמ
 מצוא ואת אונותי אשר שמתי במ אמרו כשהיה
 כבשה בכבש ליפנות יפוד ולא יוציא כלום לא
 ללבוש ולא לשלש ער שיצאו בני מעין ויכלו ל
 לכבוש ויבין הטובים ומנשכין אותו בכני כו
 טובותו ויחטק עקרה גדולה עד שישמעו בני
 ביתו ובני פליטין שלד האין ויחטקו וילונגו
 ובקלקלה הגדולה ואומרים זה לזה ולמה הכבדו
 את לבבכם כאשר כבדו מצרים ופרעה את לבם
 הלא כאשר התעלל בם וישלחו וילכו מכה
 רבועית מכת ערוב מפני מה הציא עליהן מכת
 ערוב לפי שכשפלו הלבים אמרו ילכו למדברות
 ויצודו לנו דובים ואריות וכמרים להקדים במל
 תמתיכו מיד ינוח משה ואמ' שלך מי שיצא ל
 לקראת ארי אינו פורכו אמ' לו הק' אל תירא
 צא השדה וקרא לחיות לעזרת ואמנה להם כחאמ'
 י' מיום שבדאתי אתכם התקנתי אתכם ליום
 זה מחר עשוא חזה זה עם זה ובואו כולכם
 בערבוביא ושחתו אחרי מצרים הלך משה
 ועשה כן ומיד באו למחר בוק בערבוביא לדרך
 ארץ מצרים שנ' ויעש י' כן ד' מפני מה
 הביא עליהן ערוב מפני שכשפלו הלבים אמ'
 להן הואיל זאין להן מלמכה להתעסק בה יגרלוהו
 בניכו לפיכך הביא הק' עליהן ערוב אמ' ל
 שמעון שתיים עשרה מיט חיות ועופות מעור'
 צבוח הביא הק' על המצרים במצרים ראיה
 לדבר דבר לדבר ממה שהוא עתיד לעשות ב
 צפוף הגדול שבנומי למדנו שכך עשה במצ'
 של ירשוד קאת וקפוד ויכסוף וערוב ישכנו
 בה וכמה גניה קו תוהו ואבע בווה ועלתה
 אלמכוריה סירים קמוש וחוח במבצרים
 והיטה כנה תבים לבנות יענה ופגשו ציים את
 איים ושעיר על כשהו יקרא אך שם הרגישו
 לילות ומצאה לה מנוח שמה קטה קפוז ות
 ותמלפו ובקעה ודגרה בצלה אך שם נקביתו

דיות אשה לעזרה ררשנו מעל ספר י' ויחטקו
 מהנה לא כעדרה אשה לעזרה לא קפודו מפיהו
 יוהו גבוהו הוא קצין ואף דובין ואריות וכמרים
 וכל היה משבלת היו מטורבין בהן שכ' ישלחם
 עדוב ויאכלם וכשהיו ישלח מגדלין את בני
 המצרים לא היו מטעינין אחד אחד לא סוכך
 ארבעה ארבעה שנים עלשני ברמין נשנים
 על שתי דרועותיו שכ' את כל עבדותם אשר עשו
 בהם בפך וכשהיה ישראל יוצא לשוק פוען
 היה ארי בא ופוטק אחד והדוב אחד והזאב אחד
 והכמר אחד וכשהיה חודר היה המצרי אומר
 היכן בני ישראל אומר לו בוא פוללך חשבון
 ארבעה בכים כיתה לי בא ארי כטל אחד והדוב
 אחד והזאב אחד והכמר אחד שמא יש כאן פועות
 ומטיין שהיו מתיין בהן שכ' ושמתי פדותבין עמי
 נבין עמיק ואין פדות לא ממיתה כפנין שכאמ'
 ניכדו העם את יהוסף ולא מת' אין לי לא חיות
 המשכלות שהיו הודגין בהן שכך הוא אומר בשל
 נשן בהמות אשנה בם יכול יהוא כושכין ואינן
 ממיתין הל עם חמת דוחלי עכב' מה לו כושכין
 וממיתין אף לו כושכין וממיתין וכבר היו ש
 שנים בארץ ישראל חמור כושך וממית שודנושך
 וממית' אם כן הביא הק' הקצף על ישראל קל
 וחומ' על המצרים ויקרא כרעה אל משה
 וחל אהרן לכו דבחו ללאיכם בארץ מי ומי ההן
 מלמ' שהיה מתעלל בהן כמה עלילות ומשטרל
 לעשות תשובה ולשלחם ואיכו יכול שכבר כמעט
 ממנו התשובה מדגמק ומתעקל על כמה וכמה
 הן כדבח את תועבת מצרים לעיניהם אגוד הבר
 שהיו המצרים עובדין למדל פולה ולא היו שוחטין
 בהמה דקה ולא אובלין אותה לכך טאמ' כי תעב
 מצרים כל דופה יאן ויעש י' בדבר משה
 ויסל הערוב מפאן שהתפלל עליהן משה והלכו
 להן ולא כשתייר מהק אחד כדי שלא ייהנו מהן
 אבל בצפודעים שאין בהן חנייה מהוא אומר

27
 אשה לעזרה לא
 כפודו כי פי הוא
 צוה ורוחו הוא
 קצין

ויהי ביום שבת אכלו מקומות שהיו אומרים
 כי היו המטות שפוח בהן שכן הוא אומר
 ביום שבת בין החרומים בלפניהם להוציא ל
 לטעם לא יצא לא להוציא ששבר היו עשויין
 בא היום וכל שבת שבת בן יעקב שלא
 כותמלוא היום לא מודבר ששפוח האומ
 הרי הוא אומר שפוח אומר אומר
 מכה הגיעית היא והוא פותח בה דחה לא דה
 בנין אב לכל המכות מה החשך לא עשו חר
 פומים בלפניהם במותו אף בולן לא עשו חר
 פומים במותו ל יהודה אומ כל המכות בולן
 כשנו בספר תלים חוק משלשה לא בשנו
 הכנים והשחין והחשך מפני ששששה מפני
 שין בתורה שלא עשו החרומים כמותן בכנים
 הוא אומר ויעשו בין החרומים בלפניהם להוציא
 את הכנים ולא יכלו בשחין ולא יכלו החרומ
 לעמוד לפני משה מפני השחין בחשך לא
 ראוי איש את אחיו ולא קמו איש מתורתו אבל
 השאר שהיו בני אדם חוששין שעשו החרו
 במותו בא דוד וסמך כולן להצדקה שלהקב
 ולא ירד לעמוד לו השלשה מפני שהן מפורשין
 בתורה ויש אומרים אף לו בבר פירשן דוד
 שכל שלח בם חרון אפו עברה וזעם וצרה עברה
 דה השחין שכל בו פוח כבשן ונקדארהאש עברה
 שכל באש עברתי אפוח עליך דעם לו הכנים ש
 שנקדא המאכולות דעם שכל דעום יני יפול שם
 צרה דה החשך שכל צרה וחשפה וכל אחר ואחר
 מן המצרים היה טרדן במכות לפי שעבורו
 ששעבר את ישראל שכל וכלם נתיב לאבו ואין כלם
 לא משקל שכל ושקל בכלם הרים ומפני מה צב
 בכונן טמ' בהן הוצאה ובכנים ובשחין ובחשך
 לא טמ' והוצאה לא משלשה מודעה באר
 פעם ראשונה ושנייה אינו צריך להתרות בו פעם
 שלישית שכל כי באחת ידבר אל נבשותם לא
 ישורכה יש אומר אף לו היתה בהן הוצאה ילמד

סתמין מן המפורשין ויאמרו החרומים
 אל פרעה אצבע אהים היא אמר לא עקר מבוא
 שאין שר יבול לעמוד ולעשור בשיה סחור
 מבשפחה רב פפא אמר האהים אכלו
 טמני לא סחור באר לא האהי מוכיח הו והאיי
 לא מוכיח הו האהי וחר אמר לא הו לא הו לדידי
 הו לא הו דשקליה לפקסירא נגוידיה
 להמליהו טרף ליה במובלא נקם אמר ליה לבתר
 הכי דם נבגותא מאי המי הוא אחידת עיני
 הואי בין שמו המרומים עמדו והודו אמר
 אצבע אהים היא ואין אצבע לא גברלה שכל כי
 ארוא שמך מעשה אצבעותך ויאמר יני
 אל משה חככם צבקר השפס בדכות אברהם
 שחשבים לעשות רעוע שכל ישפס אברהם צבקר
 וירעש את המורה ומפני מה טמ' צדום וטנוב
 וברד השכמה הדם צבוי שיעשהו לפיכה
 שאם יאמרו לו שא אתה וכל אכלוקיך לא היה מ
 מקבל לא כפס בו על האר' הערוב כדי שידאוו
 שלא היה לו מהיכן יבוא משהו עומדין בחוק
 הלבן ומצאו בתייהן מליאין שכל יבא ערוב כפר
 הצרד כדי להקדידו שכל הירא את דבר יני מעברי
 פרעה הנטם את עבדך והתיצב לפני פרעה
 הנה יוצא המימה בשעה שיוצא לעשות צדכו
 השכים משה והלך אצלו נאחזו לדבר עמו אמר לו
 הכיחני שאעשה צדכי ואחר כך אדבר עמך אמר
 לו וכי יש אלה שהוא צריך לנקבין מידי ידעו גוים
 אנוש המה סלה אמר לו הקב' למשה הנה לו שהוא
 אנוש דא' למה בהשכמה בא אליו משה לא
 היה אומר לו הן לי תשובת רבדים ששולחתי אצלך
 בשצילך והיה אומר לו המתן עד שאפנה לנקבין
 אמר לו הלא אתה אומר שבאדת עצמך עכשין
 העמיר על נקבין וכיון שהיה פרעה מבקש
 לצאת ולהתקלם בצבדין אמר לו הקב' למשה ה
 המותן לי שהרבה דיטן יש לי לדומ בצמ מצור
 שכל ולמסן תמכר באזכ בכך וכן בכך את אר

התעלתי

קומצין לא מבחן שהחזיק הממועט את המנוב
 בחזק המושכן כל אכר החזק מאת באמנו ורחב
 המנוב בחמושים ופקהלו יגלו זה בינם שהוקם
 המנוב ואת כל העדה הקהילה אל פתח המנוב
 במי מלכות ופקהלו משה נתחן את כל הקהל אל
 פני הסלע משה שחטמונים כלום על הסלע כדי
 שיכאל בימי הוספיא ויהיה שם המנוב על
 גשו הנה נשמעו את דברי יי אהיכם להיכן מנה
 שהעמידן בין בדי הארון בירושלם עומדים
 צפופין ומשהחיים דוחים ל יעקב אומ' ארבע
 אמנות לכל יד שלא יהא אחד שמוע תפלה שלי
 חביכו לטעוד לבטא בעת ההיא יקראו לינושלים
 בסא יי ונקוו אליה כל הגוים מבחן שהחזיק ה
 הממועט את המנוב נהיה לאבק על כל הארץ
 בכוהג שבטולם אדם מכר קב עפר אינו מגיעעד
 ארבע אמות אבל זה כהפדר ארבע מאות פלטה
 שז והיה לאבק על כל ארץ מצרים ויהי שתין
 אבעבודת פורם אמ' ל יהושע בקלה שחין
 שהביא הקצה על המצרים לח מבחן ויש מ
 מבכנים שז שחין אבעבודת פורם עשרים
 וארבעה מיכישחין הביא הקצה על המצרים
 רפואתו שלזה מיתתו שלזה ומיתתו שלזה רפואת
 שלזה ומכין שהיה עשרים נארבעה מין שכן הו
 אומ' והיה על האדם ועל בהמה לשחין פורת' אומ'
 ויהי שחין אבעבודת' אומ' ולא יכלו החרטומים
 לעמוד לפני משה מפני השחין כי היה השחין
 בחרטומים ולהלן הוא אומ' יכה יי בשחין נע'
 ואומ' יכה יי בשחין מצרים הדי ששה פעמים
 הדכיר שחין וכל אחד ואחד ארבע מיטון כנגד
 ארבע יסודות חם לח קר יבש' כמיטון ארבע
 ועשרים מין באדם ובבהמה אם האדם חפוא
 בהמה מה חפואת לא אשריהן של צדיקים ואשרי
 פי פניהן שז חונה מלך יי קביב ליריאיו ויתלל'
 ואוי לעשעים ואוי לעיפוליהן שז ותפתח הארץ
 את פיה ותבלע אותם ואת כל האדם אשר לקרדח

ואת כל הרבנש' ולא יכלו החרטומים לעמוד
 ילמד סתם מן המנובש מה השחין לא יכלו לעמ
 בו ולעשות כמותו אף כולן לא יכלו לעמוד בה
 ולא עשו כמותו לא לפתות לבן של מצרים בה
 כדאיך שמושיץ ואיכן עושיץ השכם בבקר משה
 שביעית מכת ברד מפני מה בוצא ענהן ה
 מכת ברד ששמו עשיל' ויהיה שם המנוב על
 שז וצבן סבדה בשדה לפיכך הביא ענהן הברד
 ושיבר את אי לכותיהן כי בפעם הזאת אי שלח
 את כל מגפתי מגפתי כול שטא כידון לא במקצת
 מכות' אם כן מה תל את כל מגפתי מלך ששקנה
 מכת ברד כנגד עשר מכות' בעבור תדע כי אי
 יי בקרב הארץ לפי שהיא אומ' עזב יי את הארץ
 ואינה לא בניהוב הגלגלים והנוכבים' והיא עומדת
 על מבעה שיטה עניהן הקצה סדרו שלעולם ועידב
 אש בצרד ובדר באש בדי שידעו שהוא אדון ושליט
 על הכל' כי עתה שלחתי את ידי ואך אתך מגיד
 הקב' שזו טזה הקצה לאדרו כהדר עין הוא מות לא
 כדי להתעולל בו בשם שהתעולל בי שכל כדי להודיע
 לישל בוח הפורענות שז ואולם בעבור זאת העמ'
 בעבור הנאותך את כוחי ולמען ספר שמי בכל הארץ
 מגיד הכת שהאמות הבאות לעולם מעידין על
 מי שאמ' והיה העולם שהוא יחידי ושברא עולמו
 בחפצו וכן הוא אומ' ידעתי כי כל אשר יעשה האלים
 הוא יהיה לעולם עליך איך להוסיף ומעבדו איך לגרוע
 שכל מה שכבר בששת ימי בראשית הוא קיים
 לעולם שאין בו לא שנוי ולא תוספת ולא גרעון ומ'
 ומהוא והאלים עשה שייראו מלפניו לו האותות
 והמופתים שהקצה עושה בעולמו שיש בהן שכוי
 סדרו שלעולם ולמה עושיץ אותך כדי שייראו מלפניו
 כל באי העולם ויאמינו וידעו שהוא כאשון יצור
 לכל זה הוא מקציה כל הנמצא והוא מאבדו אם רצה
 לבך נאמ' ולמען ספר שמי בכל הארץ ענדך
 מקתולל בעמי לבלתי שלחם ולהלן הוא אומ' וסר
 מדע משהתולל ואמ' ל ימי כל מי שהוא ירא חפוא

ללפי ימי ולפני מלכותו ולא כמנהג אישנותיהן
 שהלבוש קרויה מנהג שכל אדם נקרא על שם
 ששנו ובעצם ימות ולכן כל המנהגים
 שההדירה קרויה מנהג שכל המנהגים
 מערביים הם רק לא עשויים על ידי שהדבר
 קרוי מנהג שכל המנהגים הם מנהגים
 חזנים ומה שהיה ידוע לא דאג אחד מהן
 שהדאגה קרויה מידה שזו ימות לבו בקדבן והוא
 לא מות לא דאג לבך טאמ ולא ימות מכל לב
 ישל דבר וישם ימי מושך לאמר מחר יעשה
 ימי הדבר הזה בארץ בוא וראה שלא כמדה בשר
 ודם מדת הקצה בשר ודם מבקש להביא פולענות
 על חבית הוא נוטה שלא ידע בה כדי שיצא עליו
 פתאום אבל הקצה מתרה ומזהיר והובע למך
 לפי שהכל שלו והכל בידו והוא נוטה לצדק הכל
 קחו לכם מלא חפכים פיה כצנץ מבה ששו
 מכת שחין מפטמה הביא עליהן מכת שחין מ
 מפטמה שבאברהם בהמתן אמרו הואיל ואין להן
 מלכות להגסק בה יחממו לבו חמין במדות צאות
 אמר הקצה אתם שעברתם עמי במדות צאות לעז
 בהן עזמכם אתם כפרע מכם בשחין וכן הוא אומר
 כי בדבר אשר גדו עליהן דגן הקצה במנה שדכו
 את ישל מדה במדה עד שהיו מבדילים כל הרחץ
 בחמין כפשו יוצא קחו לכם מלא חפכים שלא
 במדה בשר ודם מדת הקצה בשר ודם מפטמה כלי
 מלא לתוך הריקן שמא הוא יכול לפנות בלי מלא
 לתוך כלי מלא אבל הקצה נתן את המקום שאינו
 מחזיק לא מעט שיחזיק מלאו פעמים רבות
 בשבעה מקומות בימי בפאשיר מהוא אומר יקו
 המים אל מקום אחד והלא כל העולם כולו מים
 להיכן נקו לא שהחזיק המועט את המרוב
 במצרים קחו לכם מלא חפכים פיה כצנץ וזרקו
 משה הצמיחה חפט משה נחפץ והחין הריאצעה
 וכאן וזרקו משה ואין זריקה לא בקומצו והחופן
 שט קומצין וכי קומצו של משה מחזיק שמורה

ומה שהיה ידוע לא דאג אחד מהן
 שהדאגה קרויה מידה שזו ימות לבו בקדבן והוא
 לא מות לא דאג לבך טאמ ולא ימות מכל לב
 ישל דבר וישם ימי מושך לאמר מחר יעשה
 ימי הדבר הזה בארץ בוא וראה שלא כמדה בשר
 ודם מדת הקצה בשר ודם מבקש להביא פולענות
 על חבית הוא נוטה שלא ידע בה כדי שיצא עליו
 פתאום אבל הקצה מתרה ומזהיר והובע למך
 לפי שהכל שלו והכל בידו והוא נוטה לצדק הכל
 קחו לכם מלא חפכים פיה כצנץ מבה ששו
 מכת שחין מפטמה הביא עליהן מכת שחין מ
 מפטמה שבאברהם בהמתן אמרו הואיל ואין להן
 מלכות להגסק בה יחממו לבו חמין במדות צאות
 אמר הקצה אתם שעברתם עמי במדות צאות לעז
 בהן עזמכם אתם כפרע מכם בשחין וכן הוא אומר
 כי בדבר אשר גדו עליהן דגן הקצה במנה שדכו
 את ישל מדה במדה עד שהיו מבדילים כל הרחץ
 בחמין כפשו יוצא קחו לכם מלא חפכים שלא
 במדה בשר ודם מדת הקצה בשר ודם מפטמה כלי
 מלא לתוך הריקן שמא הוא יכול לפנות בלי מלא
 לתוך כלי מלא אבל הקצה נתן את המקום שאינו
 מחזיק לא מעט שיחזיק מלאו פעמים רבות
 בשבעה מקומות בימי בפאשיר מהוא אומר יקו
 המים אל מקום אחד והלא כל העולם כולו מים
 להיכן נקו לא שהחזיק המועט את המרוב
 במצרים קחו לכם מלא חפכים פיה כצנץ וזרקו
 משה הצמיחה חפט משה נחפץ והחין הריאצעה
 וכאן וזרקו משה ואין זריקה לא בקומצו והחופן
 שט קומצין וכי קומצו של משה מחזיק שמורה

דבר חיים

קומצין

המטבחה והשעורה אבל ה' החטה והחוסמת
לא כלקח שלא יאמ' לא הנמלה לו תשובתו ולא בעש'
תבלתו שלמטה לבך טאמ' כי פרס תיחאון מפני י'
להים' והפסחה והשעורה כבדה' והחמה והכס'
לא כבו בי אמלות הסה' ל' טפתס ול' יהודה ביל'
שלום' ל' פתחס אומ' מהוא אמלות פלטים עשה
בהן הקפח' ד' יהודה אומ' לקיטות היו אמ' לך ל'
פיטחס והלא כות ואת כלעץ השדה הכה הברד'
ואתה אומ' עלשהיו לקיטות לא כלקח לא פלטי'
ופלטים כעשה בהם' ויצא משה מעם פרעה את
העיר ויחדלו הקולות והברד ומפור לא כתך ארצה
ביון שנתפלל משה לא ירדו עוד אבני ברד ואותן
אבנים שכבר ירדו לא הריסו לארץ אלא היו תלניין
ועומדין באויר שכ' ומפור לא כתך ארצה לא ירד
מן השמים לא טאמ' לא לא כתך ארצה מלמ' שהיו
עומדין באויר ואימתי כפלל בימי יהושע שכ' יהי
בנוקס מפני ישל' הם במורד בית חורק וי' ה'
השליך עליהם אבנים גדולות מן השמים ויכוקו
עד עזקה וימותו שם' כמצחו תלניין באויר אחת
וארבעים שנה' אף הקולות היו עומדין באויר'
אימתי יצאו בימי יגורם שכ' וי' השמים אלמחז
אדם קול רבב קול פוקס קול חיל גדול' כמצחו תלניין
באויר הרוב לחמש מאות שנה וכולן גכדין ועומדין
לימי רוב ומרגו שכ' ננשפתי אתג ברבר ובדם וגסם
שופקס נאבני ארביט' ואומ' קול שאון מופת קול'
מהיכל קול י' משלם גמול לאויביו' ויפדש בפיו
אל י' מאי שכא בפולתו כת ויערת אל י' ויעצק
משה אל י' ויפדש בפיו אל י' ומיד ויחדלו הקן
לפי שבשראה פרעה שכני מכהגו שלעמלם התחיל
משבח ומטאר י' הצדיק ואיך הק' חפץ בשבחן
שלעשע לפיכך לא הכיח הק' את משה להתפלל
לא ביון שפדש ידיו כענה מיד כדי שלא יארץ
אוהו נשע בהודייתו וכן הוא אומ' לישדים טאור
תהלה לא לכשעים וכן הוא אומ' ולרשע אמ' להים
מה לך לספר חקי' וכן מציון בביחדי ביון שבא

הברד לירד היה המצוי מבניח טאנו לבית והברד
נשפתי וכלו במין בותל והמל' שוחפר וכותנו על
סמך וכלי לבית לאוכלו והעוף בא ונחלו מ'
מוטב וקמחהם לזשמים' לפסחה כעכין שכ'
ובני כסף יתהו ענה' ויהי אבדן מפתג ארת
האיכנות ומשבת אר' חלפים חלפים שכ' ואת
כל עץ השדה שבר' ולא עוד לא שהיה ממיר'
שרשיהם בארץ שכ' יהרג בברד גפכם נשקמתם
בחכמול' ל' יורה ביל שלום אומ' בחכמול בארץ
מול' ל' פיחוס אומ' יורד בפליבין וקוצץ את
האיכנות' ירה בארץ גשן יבול בולה ואפלן שכ'טס
גנים שבתוכן לא כלקח ת' דק ואומ' אשר שם בכ'
ישל' במקום ישל' לא ירד במקומות אחרות
ירד' וישלח פרעה ויקרא למשה ולאהרן ויא'
אלהים חמאתי הפעם' ביון שראה אש וברד'
כלחמים באחר לא אש מלכת את הברד ולא
ברד בבה את האש מיד הודה ואמ' י' הצדיק
היה שהצדיק את בריותיו והשלימם ל' זה לזה
וכן הוא אומ' המשל' ופחד עמו עושה שלום במול'
מיו' המשל' זה שר האש' ופחד זה שר הברד
עמו מהוא עמו שלימים זה לזה במאמרו'
ויאמר משה כצאתי את העיר מגיד הכה שלא
היה הדיבר נגלה במצרים עליו מופע שהיא כ'
מלכות בלתי בגללי עז לא חוץ לכך היה מידבר
עמו לא היה מידבר עמו בתוך הכך' אפרש'
את כפי אל י' הקולות יחדלון' מגיד הכה שידו
שלמשה מוחצת ומכפאה שהוא דומה לירדון
שבת בו מוחצת ואט ארפא' בכפוייתו ידו כלקח'
נשכפויית ידו כתרפאו' למען תדע כי לי' האל
לבטול מוחטבות הזידוכים האומרים ערב י'
את הארץ ואיך י' כואה אהבו לא ייפויב י'
ולא יוריב לא עיני י' המה משופפות בכל'
הארץ ואומ' כי אני י' עושה חסד משפט וצדק
בארץ' ואתה ועבדיך ידעתי כי פרס תיחאון
מפני י' להים' הודיעו שקודם שישוב כלקה

דומה על הציונות בשופו' הנכני ממכור בעד
 ויבדוק בני אדם מלמ' ששלו' עשרים
 וזהו המל' למטר' פזורה הנשאלת
 זהו יודו' אשר לא היה כשה' אצל
 לא היה יודו' בשר' הוא זמנה' וכן היה
 וכ' וזהו המל' למטר' פזורה הנשאלת
 ארצות שג' וארצות ברך' תראה אשר היה
 לעת' ית' ליום קרב' ומלחמה' ועתה שלח המלך
 את מקנך יתברך שמו' שפ' הקב' שאין מדינתו כ'
 כמדת בשר' ודם' בשר' ודם' מבקש להציל פומענות
 על חבירו ומתבלל' שמתבלל' עיניו כדו' שימו'
 אבל הקב' אינו כן לא מתנה' וכוהן עצה שנגשה
 שלח העד את מקנך' וכן הוא אומ' הן אני ישגי'
 בבוחמי כמסור מורה' שהוא מורה' לנשתי'
 שיעשו רצונו ושעשו' תשובה' בשר' ודם' מבקש
 להבות את שוכנו הוא מונע' מוכנו כל מיט' רפואה
 אבל הקב' אינו כן לא עד' שלא יבהו הוא מקדים' ל'
 רפואה שפ' ברפוא' לישאל' וכגלה' פון אפרים' בתולה
 בימי יוסף לא הביא רעב על השבטים עד ששלח
 יוסף למטהם שג' בי' למעיה' שלחני יג' לפניהם' וכן
 את מוצא בימי דוד' בשש' רכפו הנטולקים אר'
 יקבל' ושללו את הנשים' ואת הפוף ולא ידע דויד
 עד שלשה ימים כפר הקדים לו הקב' רפואה למב'
 שכו' מוצא איש מצרי מהוא אומ' להן ויעדבי'
 אדונו ביהחליתי היום שלשה ימים' וכן אתמוצא
 בימי מרדכי לא שתן להמן גדולה עד שהבין כ'
 רפואה החלה עליו מרדכי שכל בימים ההם ומל'
 ישב בשערי המלך' ויכתב בספר דברי הימים'
 ב'א' בישלל' אבל בארמות האולם מכה אנהן ואז
 כך מרדכי שכל וכרף יג' את מצרים בגוף ודפוא'
 הירא את רבד יג' מעבדי פדעה והלן דברים
 קל וחומר ומה אם המתירא לפי טעה כניל מן
 הפורענות הירא כל' ופניעל אחת במה וכמה'
 שלא תגיבנו פורענות' הביק את עבדיו נאמר

חיות לח

הברך

ישברך עמל אויבתי ולא
 ישמיד שמה וזכה במעורר
 חזקתו כראמת ובשלום
 ויגלה לבו עתה
 וכעיו ובעל אהרת
 אבן ברוך פת יקרת
 הגבורה והתפארת
 כפת לך יי אמת
 זהו לך יי הגבורה והתפארת
 במתנתא משמיה דל עקיבה לך יי הגדולה זו
 קריעת ים סוף שכ וירא ישאל אתה יד הגדולה
 והגבורה זו מכות בבורות והתפארת זו מתן תנ
 והכחח דל יקטלם וההוד דה בית המקדש שע
 במהרה בימינו דא לך יי הגדולה וישאל
 חזיה ליהוא גובה דבעל גויה אתא כרדיה אהל
 אכל ביה קרנא בי מלכא אמ' להו איבא גברא
 חד מיהודאי דליבא כירא דמלכותא עטה וקא
 עביד כלמא רבאיי וקא דאין דיטא בילא כקייט
 הורמטא מבי מלכא שדל עטה פכסר קא טאמיה
 לל שילא אמ' ליה מאי פטמא כגרתיה ליהוד
 גברא אמ' להו דבעל חמרא אמ' ליה אית לך
 סהדי אמ' להון אין אתא איהו אסהיא ליה אמאי
 הבי בר קטלא אמ' להו אנן מיומא דגליכין מארען
 לית לך כשותא למקטול אתו כל דנחא לכועבידו
 ביה אדי תיבי קא מעיינו בדיכיה כער חמרא
 פתח ל שילא ואמ' לך יי הגדולה והגבורה חזונה
 לסטתיה דהו קאמיר דמאן אמני מאי קאמ'
 להו שמעיה הכי קאמ' בריך דחמטא דיהב כ'
 מלכותא בארעא מטיק מלכותא דרקיטא ויהב
 שולטא ורחמי דיטא אמ' חביבא עניה מלכותא
 כולי האי איתב אבא ביד למלכא כיון ד
 דיטא יתיב אבא ביה דמלכא וקא דאין דיכיה
 יומא חד הוה קא חמליק טולג ההוה גברא אמ' ליה
 מתרחיש ניסא לישקאני כולי האי אמ' ליה נשע
 ההוה גברא שקודי שקדי קרא בל אשר אשר
 חמורים בשרם בעא למיטל למימרא ליה

למלכא אמ' האיי כודף הוא יהגורה אמרה הבא
 להדק השכם להרגו שקא קולפא דברקלא מוחיה
 על כישיה אמ' הואיל ואתייב לי ניסא בהאיי קרא
 אדרשיה כפק ל שילא לבי מורשא וקא דאריש
 לך יי הגדולה דו מעשה בראשית שכושר
 גדולות עד אין חקר והתפארת זו קריעת ים
 סוף שכ וירא ישאל אתה יד הגדולה והתפארת
 זו חמה גלכטה שעמוד ליהושע שכ וידם השמש
 וידח עמוד והכחח דו מפלטה שלרומי שכ ויד
 כזחם על בגדי וההוד דו מלחמת כחלי ארכון
 שכ עלהן יאמ' בספר מלחמות יי' בי כל בעמ'
 ובארץ דו מלחמת סיקרא שכ מן שמים כלחמו'
 לך יי הממלכה דו מלחמת עמלק שכ ויאמרבי
 יד עלכם יה מלחמת' והמתבשא דו מלחמת גוג
 ומגוג וכך הוא אומ' הכני אליך גוג ש כשיא ראש
 משך ותובל לכל לראש אמ' רב חנן בר אבא אפלו
 ראש גדולה מן שמיא מוקמי ליה בא אל
 מפבימה הוא אומ' בא אל פרעה לא אמ' הקצה למ
 לך אמור לפרעה מכה העולם אדם בא להוד אצל
 חבינד כל מה שיכול לעשות עמנו פונה עושה
 מפני שבא להשק עניו אתה באו ישאל לגור
 בארץ תבנוש אותך בעבודתך כתייה אורת
 בדברים פונים עד שבאו אליך ואחר כך הקטינה
 עליהם עולך השקית אותם מותק בעתבואם
 אליך ואחר כך הריתה אותם מור אמרת להם
 ואתה לבם את פונב ארץ מצרים ואחר כך תאמ'
 תבצר העברה על האכשים חייך שאכי מוונה
 אותך לטה והדיני כפרע ממך על ששכית את
 דברך כי אני הכבודי את לבו ואת לב עבדיו
 מבאן אתה למע כשהיה פרעה מתרכך היו ה
 המצרים מתקשק' וכשהיו המצרים מתרככין
 היה פלעה מתקשה פשהיו לו ולא מתרככין
 היה הקצה מחזק את לבן דבות כי אני הכבודי
 את לבו ואת לב עבדיו מלמ' שמענ מהן התשוב
 כדי להכרע מהן שכ למען שית אונתת אלה

פ
 הממונה
 על
 המור
 המים

למכר ליהודים האמת שפשה ליטע מיך זימך
הקצה את השונמית כדי שתגדיענו שכל ריהי הוא
מסכר למגן את אשר חחיה אתה מסת והנה האשה
אשר חחיה את צבה צונקת אל המגן ויאמר גיחדי
אויבי המגן זאת האשה גזא בנה אשר חחיה ליש
מיך וישל המגן לאשה נטח לנ' אכל היא עמדת
בסוף העולם מיך חכמה הקצה והאשה לסוד
שאין הקצה חפץ שיהא הרשע מסכר בשבח
וכן את מוצא כבוד כצד ביון שהשליך חכמה
מישאל ועזריה לבבשן האש נינד מלאך מן ה
השם והצילן ובאותה שעה החיה יחדקל מותם
בבקעת דורא שבשער ל יוחנן דאמ' ל יוחנן
מכהר אישל ועד חיפתי בבקעת דורא שבשעה
שהגלה כבוד כצד הרשע את ישל היו צבה
בחוכים שהן מגנין את החמה ביפין והיו כואין
אורה בשדיות ושופעות בדיבות ואומ' לבעליהן
ובעליהן אומ' למגן והמגן יזה והרגן ועדיין
היו שופעות בדיבות יזה המגן וכמוסם
ובשעה שהפיל כבוד כצד הרשע את חכמה מי
ועזריה לבבשן האש אמ' לו הקצה לי חקלא החיה
מתים שבבקעת דורא שישל את וסיפוחו לו
לאורה רשע על פניו אמ' לחבירי מה טובין שלאו
אמרו לו חבירי שלאו חחיה מתים שבבקעת דורא
מיד פתח ואמ' אתה די כמה דבנין ותמונה די
כמה יתקדין מלכותיה מלכות עלם ושלמוכה
עם דר ודר' אמ' ל יצחק דהב דותח לנגד פני עלי
אותו רשע שאן לא בא גבילי וספרו על פיו גטה
כל שי רות ותושבות שאמ' דוד בספר תלים וכלבך
למה לפי שאין הקצה חפץ בשבח שלרשעים
וירא פרעה בי חדל המפור והברד והקולות ויוסף
לחמוא כך הן הנשעים כל דמן שהן בצרה מוכי
עין עצמן טאומעין קומע והושיענו וכיון שטוב
רת הצרה חודקין לקולקולן וכוחשין ביג' ואומעין
לא הוא כצד כצד בשהיה בצרה אמ' כצד אמ' כצד
כבוד כצד משבח ומדומם ומודר למגן שמיו

אמ' ל בנכיה בשם ל חלבו אמ' ל שמוח בר כחמט ל
למלא שהקצה דן את המושבות כדי שקילם כבוד
כצד בפיסוק זה כמו שקילם דוד בספר שלם וכל
הוא אומ' משבח ודר' אומ' ירעלים אמ' הוא אומ'
מנדומם ודר' אומ' ארמוסך אהי ופך' הוא אומ'
מהדר ודר' אומ' ונר נחור לשות' אהיך הקצה
דן לא את המושבות וכיון שראה עצמו בגדולה
התחיל מתגאה שכ עני מלכא ואמ' הלא דא היא בבל
רבתא די אמא בניה לבית מלכו בתקוק חסכו וליקר
הדרי אמ' לו הקצה נשע עוד אתה מתגאה עוד
מי ליתא בפום מלכא קל מן שמיא כפל לך אמרין
בכבוד כצד מלכא מלכותא ערת מנך' וכן אומרת
העולם כשהן בצרה מוכניעין עצמן עברד
הצרה חודקין לקולקולן אבל ישל איכן כן לא
כל דמן שהן בצרה הן כותבין שבת והוריה להקצה
עלמה שגמלם פורה וכן הוא אומ' חסדי יג' אדמר
הגלות יג' בעל כל אשר גמלנו יג' וכב פתב לבית
ישל אשר גמלם כדחמין וכדוב חסדין' ואומ'
דכיו כפלוותא אשר עשה' ואומ' יודו ליג' חסדו
וככלאותיו לבני אדם' ואומ' אהים יחניכו ויברכו
יאר פכיו אתנו סלה' בן יאמ' בפני הרחמים

כיאני הפדתי

מרטות אהיכו הוא	אהים בשמים ממשל
ועל הארץ מוחתה	ואלוט על לב לא יכל
כל הנקרא בשמו	ולבבורו יצר כל נפעל
יתברך שמו ממית	ומחיה מוריד שאול ויעל
אך אפים נרב חסד	כושא חפח ומעל
ישיב שבות ארציו	ברצון ותבכה ותעב
יאיר כלכו במאמר	טוס הגבד הוקם על
ישקיבו בוס הבחומים	ואת אויביוסף לעל
יקבץ פדנינומי בכם מכל עמו	ג' אהיו עמו וימל
ידבינו הצור אשר	תבן נשמים בקדרת
יקיים הצמחה לשארית	כתלת והיית עמדת
ועוד יקיים ניספה	מלכות בית יחודה המשחרות

ישבו

אמרי ברכא יחידא קשי ברכא תיתי קשא עבבא
 ינוקתי קשיא תבתי עכני דמלקין להדי הדי קשיין
 עבבא דאתק מןקין דנומית קשיא למאי כפקא מ
 מניה למבטי רחמי מואי נעמנים אמ' שמואל ע
 עכנין דאתין בגלגלא שז קול נעמך בגלגל ורבנן
 אמרי עכני דשפכי מפוריהו להדיי שז לקול ותנו
 המון מים בשמים רב אשיא אמ' האיי עיבא ה
 חלהלי מיחלחל ואתי דיקא ומיתי עליה ומשומע
 קליה כי דיקי אפום דנא רב אחא בר יעקב
 אמ' מפורא בעכני ממקיא מוקי ואתי ברכא מ
 משכרי ליה מסודברא דבר אחא בר יעקב דנומא
 כעיים נעמא ובריק ברכא ואתי מפורא אמ' ל
 אבסכרי אמ' ל יהושע בן לוי לא זעפא אמ' אביי
 גמירי דזעפא לא קאיי תרתי שעי שלא תקום פ
 פעמים ירה' והא קא חזינך דקאיי הדוא דמיפך
 יק ביבי ביבי אמ' אביי גמירי דזעפא לא הון ב
 בליביא והא קא חזינך דהאוי ההוא דמטחיל בימי
 קא' על בולך הוא אומ' מעבך שבוחן מלא פולם
 ואי בעי ברוך עושה בראשית' אבל על ההרים
 ועל הרצעות על המדברות ועל הימים אינו מבול
 לא עושה בראשית' את אשר התעללתי במצול
 אמ' ל פרפון פיגרו הק'צה גופך של מצרים בנגד
 מיה שאמרו הבה נחכמה לו' מברדא מפכ
 שמכעך בכות ישכל' לפובול כדי שלא יפנו ויוצ'
 דא לפי שאין מפוילין זכריהן ליאר' לפיכך
 כלקה היאר תחלה' זפרדע מפכי שעשו ישל'
 מפנין להן את הדרכים ואת הלחובות ומתקבין
 אודן' כנים על שטשו אתי שאל מכבדין להן
 את הבתים ואת השוקים' ערוב על שאמרו
 לישל' צאו למדבר והביאו לנו דובים ואריחת
 וכמרים' דבר שהיו עושין אותן לועי יאכיהן
 שחין שעשאם בלנים' במרחצאות' בנד מפע
 שעשאם קרעי חטים ושעמרים נקבוצות
 ומשמדין אודן כל השטה כולה כרי להמעין
 מפריה ורביה' ארבה שעשאם מצייבי איכות

וכופשי כפישות חשך כדי שלא יראו במיתות
 נשישיי שכלי' מכות בפרות ששעבדו בישלאל
 שהן כבן בכור לפני המקום דבר בכי בבני ישל'
 ויבא מעשה ואהרן אל פרעה אמ' ל הבחומע
 אם תבנתש את האויל במכתש זה פרעה ומצרים
 דבת אף אוילים שדי צען' לא תקור מעלין אולת'
 שהביא עליהן מכות הראשונות חוש מהפך ולא
 הצינו חזר והביא עליהן בגופן' ל לני בשם ל
 בנכיה אמ' בטבסיס מלכים בא עליהן' בתחלה
 שיבר אמת המים שלהן' ואחר כך הביא עליהן
 קלבים' ואחר ירה בהן חצים' ואחר כך הביא
 עליהן לגיוכות' ואחר כך הביא עליהן הרומסעת
 ואחר כך ירה בהן כפטי' ואחר כך הביא עליהן
 אבט בלוקס' ואחר כך הביא עליהן כובשים' בלקתל
 ואחר כך חבשן בפילקי חשכה' ואחר כך הוציא
 הרדול שבהן והרגו' כך בתחלה שיבר אמת המים
 שלהן ויהפוך לרם יאוריהם' ואחר כך הביא עליהן
 קלעים' זפרדע ותעל הערדע' אמ' ל יוקי בר
 חנינה קדקורך היה קשה עליהן מפני' ואחר כך
 ירה בהן חצים כעס וטהי הכם' ואחר כך הביא
 עליהן לגיוכות ערוב ויבא ערוב כבד' ואחר כך
 נתן להם דורמסיות דבר כבד מאד' ואחר כך
 ירה בהן כפטי שחין ויהי שחין אבעבועות
 ואחר כך השליך עליהן אבט בלוקס' בנד' ויהי
 בנד' ואחר כך הביא עליהן כובשין ארבה כפיה
 ירך על ארץ מצרים בארבה' ואחר כך חבשן
 בפילקי חשכה חשך ויהי חשך אפלה' ואחר כך
 הוציא הרדול שבהן והרגו זומכר בבנות' כי
 אם מאן אתה לשלח את עמני הכל מביא מן ארץ
 בגבולך' והיה הארבה תזה אוכל ולא נחכל היה
 נוכל על פני המצרי ואוכל ומכר את עיניו' אמ'
 ל שמואל ארבה מחייליהן של לקצה של היכ'ק
 החסיל והגזם חיל' הרדול והוא מוכח בארץ במקום
 שאין אדם נואיהו וכיון שהוא מצויה לפשוט על
 יבול הארץ מיד נעצר ומרגר שז נעצרת בארבה

זוהי
 חכם עקאכל
 עליהם
 בלקתל
 וחקיקה
 אלפסה
 ארבה
 בית
 קסוהר
 בלשון
 קין

בחזוניה ויסמע צנה דח'יה

וכל מעשה תספר באזני בכך ובין בכך
 אמרתי דומה מצינו מן התורה ומן הנביאים ומן
 הכתובים שאמרו אדם ליתג שבת וחודיה לעם
 על מעשה נח מן התורה דבת ולמען מקבל
 באזני בכך ובכך ואומר ולמען קפה שמי
 בכל המעשים הנבואיים דבת המצינו כי אצל
 תהלות יי' ואורחיהם ביום שבת
 ליי' קראו בטעמו הודיעו בטעמים גלילותיו
 הזכירו כי כשגב שמו' מן התוצים דבת
 אשר שמענו וטרעם ואבותינו ספרו לכו' לא
 ככחך מבניהם לדור אחרון מספרים תהלות יי'
 ועדונו וכפלאותיו אשר עשה' ואומר יודך ליי'
 חסדו' תנן התם הרואה מקום שנעשו בו כמי
 לישאל מברך שעשה נסים לאבותינו במקום
 הזה' על הזיקים ועל הזעזוע ועל הברקים ועל
 הרעמים מברך בדרך שכוחו מלא מלכ' חבו
 רבנו הרוחה מעבודות הים ומעבודות חלי ארץ
 ואצט אגביש שלבית חורף ואבן שדקה עוב מלי
 הבטן במשה רבינו ואבן שיטב עליה משה רבי
 שעשה מלחמה בעמלק ואשרו שלגמו וחומות
 ירחו שכבשה הרואה צדיק שיהן שבת וחודיה
 לבע המקום' מאי ניסא דרבים מברכינן' ועל
 ניסא דייחיד לא מברכינן' והא ההוא גברא דהיה
 קא אילי בעיבר ימיסא לפל עליה אנריא ואיתעל
 מנה אתא לקמיה דרבא אמ' ליה כי מטית התם
 בריך ברוך שעשה לי נס במקום הזה' ומר בני
 דאביסא הוה קא אילי בכי' דערכי' והא למיא
 אי בריא ליה עיבא דמיא ושד' ותגב הוה אדיר
 בצקתא דמחוזא ככל עליה גמלא פירסא ואתעיל
 מנה כי הוה מאפי בפיתקא דערכי מברך ברוך
 שעשה לי נס במקום הזה בערכי ובגמל' כי
 הוה מאפי דסתקא דמחוזא מברך ברוך שעשה
 לי נס במקום הזה בערכי ובגמל' הא אפל על
 ניסא דייחיד מברך מאי צינהו' אנסא דרבים
 כולי עלמא צריכי לצרובי' אנסא דייחיד הוה

וצדיק ובר בריה צריכי לצרובי' וכולי עלמא לא
 צריכי' מאי אבני אגביש שלבית חורף אמ' ל'
 יוחנן אבנים שירדו עלגב איש ומאי פתח ידוע
 דבת ויהי בנקם מפני ישאל ויי' השבת
 אבנים גדולות' חבו רבנו על דיקוהו הדועו
 ועל הברקים ועל הרעמים ועל הזעזועות מברך
 שבתו שלגמלא' וקין אמ' שמול
 כוכבא דשביס אמ' שמול טהורי' ל' שצילי דיקישא
 בשצילי דכורעא וכל מיני ידעטא לבר מוכבא
 דשביס וכלא ידעטא וגמירי דלא עבר בסלא נמי
 עבר בסלא חנוב עלמא' והוה קא עבר חדינך דקא
 עבר ההוא כהוריה די מעודי' רב תוכא בניה דל'
 יהושע אמ' כוכבא דדיחיק לחבריה ויתב בדוכתיה
 ומתחדי כד קא עבר בסלא' רב אשי אמ' וילון
 הוא דמיכריך ומחדי טהורא בריקישא כי מן דקא
 עבר בסלא' מאי דוענת אמ' רב קפיטא גורא
 רב קפיטא הוה קא חטף ואזי אפיהתא רבי אובא
 טמיא גטא גוהא אמ' ליה ידע האי אובא טמיא
 גוהא מני הוה אמ' ליה קפיטא קפיטא אמתי לא
 ידעטא דאמ' מר בשעה שקובר הקפה את צנור
 ששמיין בענר בין אומנות העולם מוריד שתי
 דמעוד ומערגלנות ויורדת לים הגדול וקולך
 הולך מקוף העולם ועד סופו והיכא גוהא אמ' רב
 קפיטא אובא טמיא כדיב ומגיה כריבן אמ' כן
 כבי גוהא גוהא וכו' הכי עבדי קא סבר דלא בתא
 דמיבלע בקלא קמא' ואי בעידא יפסא לעולם כד
 אמ' ל' איך כוהא גוהא עבדי' והאי דלא אנרי' הכי
 היכי דלא ליפגע כולי עלמא בהציה' רב קפיטא
 דידה סופק את כפיו שכ נגס אש אפה כפי אל'
 כפי' ל' טג אומ' לתתא שכ והיחונה חמתי במ
 והחמתי' רבנן אמרי בועטו בדקיע שכ הידך
 כדורבים יעטה אלכלי ונשבי הארץ' רב אחא בר
 יעקב אומ' דוחק את נגלתי תחת פסא הפבד שכ
 השמים כמאי והארץ הרום נגלי' מאי ביקים
 עיבא דסליק למתיברא דנחשא ומיתלדי בריקא

כוכבא דשביס אמ' שמול טהורי' ל' שצילי דיקישא
 בשצילי דכורעא וכל מיני ידעטא לבר מוכבא
 דשביס וכלא ידעטא וגמירי דלא עבר בסלא נמי
 עבר בסלא חנוב עלמא' והוה קא עבר חדינך דקא
 עבר ההוא כהוריה די מעודי' רב תוכא בניה דל'
 יהושע אמ' כוכבא דדיחיק לחבריה ויתב בדוכתיה
 ומתחדי כד קא עבר בסלא' רב אשי אמ' וילון
 הוא דמיכריך ומחדי טהורא בריקישא כי מן דקא
 עבר בסלא' מאי דוענת אמ' רב קפיטא גורא
 רב קפיטא הוה קא חטף ואזי אפיהתא רבי אובא
 טמיא גטא גוהא אמ' ליה ידע האי אובא טמיא
 גוהא מני הוה אמ' ליה קפיטא קפיטא אמתי לא
 ידעטא דאמ' מר בשעה שקובר הקפה את צנור
 ששמיין בענר בין אומנות העולם מוריד שתי
 דמעוד ומערגלנות ויורדת לים הגדול וקולך
 הולך מקוף העולם ועד סופו והיכא גוהא אמ' רב
 קפיטא אובא טמיא כדיב ומגיה כריבן אמ' כן
 כבי גוהא גוהא וכו' הכי עבדי קא סבר דלא בתא
 דמיבלע בקלא קמא' ואי בעידא יפסא לעולם כד
 אמ' ל' איך כוהא גוהא עבדי' והאי דלא אנרי' הכי
 היכי דלא ליפגע כולי עלמא בהציה' רב קפיטא
 דידה סופק את כפיו שכ נגס אש אפה כפי אל'
 כפי' ל' טג אומ' לתתא שכ והיחונה חמתי במ
 והחמתי' רבנן אמרי בועטו בדקיע שכ הידך
 כדורבים יעטה אלכלי ונשבי הארץ' רב אחא בר
 יעקב אומ' דוחק את נגלתי תחת פסא הפבד שכ
 השמים כמאי והארץ הרום נגלי' מאי ביקים
 עיבא דסליק למתיברא דנחשא ומיתלדי בריקא

ענ

פ
 ברחוב
 ערכי
 והוא שם
 גמל
 מקום
 כושך
 פ
 בשוק
 סמיטת
 מחזא

בו לכיכך כקרא שקיסו דה הרובב שמא דיקים' פ' צבאב אגן יכפתי אייכבער ויזהר לו אפך' פ' צוהר מול לקנה
 שיהיה גוסס מלבו אדי או צוה אקסל' פ' ללצב' פ' שר המעבר על ידי מעשה האב ועל ידי בשנים שנקראין' פ' ידיו
 יבתלפוח אצוהו ויזרזר כוהם צוה וחור'

את מטהו וישי כהג כוח קדים בארץ' בוח וראה בש'
 הקצה כפרעמן הרשעים אינו כפרע מזהך לא גנוח
 קדים וכך הוא אומ' מנצחם לזה יאבד זה דור
 המבול' ומרוח אפי יכלו או אנשי סרוס' וכך את
 מוצא ברור הפלגה שלא כפרע מהן לא ברנח קדים
 שכ"י הוא בך אחים יפריא' יבוא לוח קדים ישי מ'
 ממידבר טוטה וייבש מקורו ויחדב מעיכו והורח
 ישקה אוצר בלבלי המדה' וכך את מוצא בשבט בני
 שלא כפרע מהן לא ברנח קדים שכ' ברנח קדים
 אפיצם לפני אויב' וכך את מוצא בצור שלא
 כפרע ממוטה לא ברנח קדים שכ' צור את אמרת
 אני בלילת היופי כוח הקדים שבך בלב ימים'
 וכך את מוצא במלכות עליזה דן שאיך כפרע
 ממוטה לא ברנח קדים שכ' ברנח קדים תשבר
 אניות תגשיש' וכך את מוצא בשהמקום עתו
 ליכרע מן הרשעים בגיהנם איך כפרע מהן לא
 ברנח קדים שכ' כי ערוך מאומגול תפרה' מהוא
 אומ' הגה ברנח הקשה ביום קדים' ויעלה האנה
 על כל ארץ מצרים' כאמ' כאן אדבה שבע פעמ'
 כנגד שבעה מיכך שהביא הקצה עליהן אדבה'
 סלעם' חרוב' חרב' גזם' ילק' חסיל' וישאומ'
 ארבעת מיני אדבה הביא עליהן דכתי' דת' הגזם
 אכל האדבה' ויתר האדבה אכל הילק' ויתר הילק'
 אכל החסיל' אם כן הביא הקצה על ישראל הקצף
 הזה קל וחומר על המצרים' נבך גמול' אומ' מזה
 נשתנה האדבה מכל מיני פורעניות לא להדאת
 האדם הזה דלרה ומה אם האדבה שהוא מאכל
 הקצה נותנו לו לפורענות כשהוא מכעיס קר'
 וחומר' לשאר ספקלפוטין שיש לו במה אניות במ'
 דובין במה נמדין במה חיות ולא עוד לא שכ'ו
 עומדת עליו עיכו עומדת עליו במה צמחים
 ומבאויות יוצאין עליו וכך הוא אומ' ממנו
 משפח ושואתו יצא' נאחכיו לא יהיה כן'
 והלא כל בימי יואל כמוהו לא כהיה מן העולם
 נאחרינו לא יוסף עד שכי דור ודור לא שבימי

מושה לאו ככלאות מזה שלא לאו בימי יואל'
 ויאכל את כל פשב הארץ' כל איך שהיה קוצץ מ'
 לא היה מעלה חליפין שכ' שכין שני אניה ומתלעות
 לביא לך' איך לי לא שהיו קוצצין את הדלים ואת
 האיכנות בלבד מפנין אף לבושיהן ותבשיפיהן
 וכל מיני חמדות תל ויתך לחסיל' יבולכם ויגיעו
 לאדבה' איך לי לא שבשדות' שבבתים ושבסתרם
 ושבחורי חודים מפנין תל בעיר יטוקו בחומה
 ירוצו בבתים יעלו בעד החלונים יבואו כרגב ולא
 עוד לא שהחשיכו את המאורות שכ' יכס את עין
 כל הארץ ותחשך הארץ' ולא עוד לא שהיו כ'
 מסתמין את המעינות שכ' ובעד השלח יפולולא
 יבצעו ואיך שלח לא מעיכות שכ' יעך כי ממש
 העם את מי השילוח' וימהר פרעה לקרא ויקר
 מעלי רק את המות הזה למה כאמ' באדבה רק את
 המות הזה מפני שאפשר לנו לומר שהארבה
 אינה ממיתה פרסמה הכת' שהיא ממיתה בשאר
 כל המכות' דא רק את המות הזה שדוקו ממית
 דאמ' ל' כחמיה ארבעה עשר דבר נאמרו באדבה
 פיו קתום אלפי פיו קתום איך כל בריה יכולה לעמוד
 בפניו' ליקו ממית ומיבש שכ' ויקר מעלי רק את
 המות הזה' שכ' שכ' בדל' קדשו דומת לקרע
 השור' כפיו דומות לכף האריה' עיכו דומות
 לסלעם' כפיו דומות לכנפי הנשר' צואת דומ'
 לצואת הקוס' לבו דומה ללב האדם' גבו דומה לגב
 הכחש' ידכותיו דומות ליכתי גמול' שוקי דומין
 למסר' לבושו דומה למסר' כותב חית על לבו
 מפני שהוא חילן של מקום שכ' חילי הגדול אשר שלחתי
 בכם' ויהכך ישי כוח ים חזק מאד' כס גדול כעשה
 בהליכות יהג מבשרת' בביאר מהוא אומ' וישי כהג
 כוח קדים בארץ' בהליכות מהוא אומ' ויהכך ישי
 כוח ים חזק מאד' ויתקעה ימה סוף כדה שהוא
 לתקע את האבן לאכץ בבת אחת' לא נשאר אדבה
 אתר אמ' ל' יחזק אכלו מלוחיק' נפוח ירך עלהש
 ויהי חשך' בוא וראה שאיך הקצה כפרעמן הרשע

הש
 קי יואל א

פ
 לבגד
 מצנייך

ה נאמ' יתעלמי ער הבורחש רב קפי לפורח

הבבלי

וכתב במגדא סוסים מנחהו בקול מורבבות וואמרו
 עבדי כדעיהו אפיו עד סתה יהיה דח לכנ למקוש
 תנו רבנן ששה שחופייה שעתה ולא חזק עבדו כל
 דבתי ויאמרו עבדי כדעיהו אפיו עד סתה יהיה אר
 לכו למקוש שלח את האפשים ועבדי כגמון טר
 ויגש עבדין וידברו אליה ויאמרו אביהם גדול
 דבר אליך הכביא הלא תעשה ועבדי דוד דבת
 ויאמרו לו עבדין יבקשו לאדוני המלך כעדה
 ועבדי שאול דבת ויאמרו עבדי שאול לוי ואמ
 כא מדוכנו עבדיך לפניך יבקשו איש ידע כהל
 ועבדי מלך אדם שיטעו להדבק במלך ישראל
 דבת ויאמרו אליו עבדין הנה טא שמענו כי מלך
 בית דוד מלכי חסד הם כשימנה טא שקים במתו
 וחבלים בדאשיכו וכטא אל מלך ישראל מלכי יהיה
 את כפשיך ועבדי אחשוורוש דבת ויאמרו
 עבדי המלך משנהו יבקשו למלך כעדותבת
 וששה לא הועילה ענתה נלוהן חנוך בן כחש
 בעת ששלח דוד מלאכים לכחמון ויאמרו עבדי
 בני עמוק אליו המכבד דוד מביך בעיניך
 ועצת דלש להמך דבת יעשו עץ גבוה חמשים
 אמה נאחיתבל שאמ לאבסלים בא טא לפגשי
 מביך נאשת איוב דבת בדבר אחת הכבלות
 הדבלי ועבדי צדיקהו שיטעו בהריגת ימיהו
 דבת ויאמרו השרים אל המלך ימות טא האשה דה
 ושמועה בן דליה שיטעו לכחמיה ללון בהיכל שז
 כועד אל בית האלים אל תוך ההיכל לפיכך כהפך
 ונקרא שמו כועדיה כמו הנועדים על ימי
 וכתבה הכביאה בלשון נקבה שיטעו ענת הטשים
 ויאמרו אליהם יהי כן ימי עמכם לאו כי יענה
 כגד פניכם מגיד הכת ששענה שנגזן ישאל ממי
 הקבימו כל החכומים והמוכשפים שאין לשונאיו
 שלישראל תקומה וכתבאשו בה ישאל מן הגאולה
 וכן כרעה אומ לאו כי יענה כגד פניכם אמ להם
 סבב אחי עולה לקראתכם ושמו רעה ואין אתם
 מצליחין וכיין שבאו ישאל לירי אונתו מעשה

מלכים
סי כ

עמוד משה בתבלה ואמ דבוכו שלמלכם למען
 יתקיים דברם שלמזרים שאמרו ברעה הוציאם
 להרוג אותם בחרים ועליהם הוא עלאונת עבושו
 החודים גחמנו הקוסמים וכן את מוצא לעתיד
 לבוא שאיך כגאן עד שיתאסו מן הגאולה ועד
 שיקסימו כל המעוככים והקוסמים שאין לשלם
 איהך שלי שגל תקומה וכן הוא אומ מכר אותה
 בדים וקוסמים יהולל מטעב חכמים אחור נדעתם
 יסכל מקים דבר עבדו ועצת מלאכיו ישלים האומ
 לירושלם הגב ולערי יהודה הבכינה וחברותיה
 אקומם לא כן לבוכה הגברים קשה היא הליצות
 שכל מכות שהביא הקב"ה על ברעה לא שיטה בהן
 קידורו שלמלכם עד שנתלוצץ בישראל שכלא כן
 לבוכה הגברים מהוא אומ כי אונתה אתם מבקשים
 אמ לין אתם אומ לוי האכשים והכשים והפוף ואין
 אתם מבקשים לא האכשים בלבד וכיין שנתלוצץ
 הפך עליו הקב"ה את האור לחשך ושיטה סדרו של
 עולם שנויבס מהגין כל הארץ והחשך הארץ
 ואחר כך הוא אומ כפה ידך על השמים ומה חשך
 קשה היא הליצות שקראה הקב"ה מדבע מדוד
 רעות זמרת אונת חפואת ותעבת לאדם לין
 וכברך יש לה מדבע פורענות שכלכוכו ללצים
 שפפים ומהלומות לרגו כסילים קשה היא הליצ
 שלא פירש הכת לרגש אחר מעובדי עבירה כמנה
 שנגרש לין ויצא מדון הא אם לא אירשתו יש שם
 ליצות ויש שם מדון ויש שם דין ויש שם קלון
 קשה היא הליצות שהחלטה ייסוריך נמפה בלייה
 החלטה ייסוריך דבת נערה אל תתלוצצו כן יחדי
 מונסיבם וקופה בלייה דבת כלה נחריצה
 כפה ידך על ארץ מצרים בארצה מפר
 שמינית מכות ארצה מפטמה הביא עליה הקב"ה
 ארצה לא כיון שלקן בצדק ושיבר גססם והאטרם
 אמרו מוצה היא לכו מי שהיה אוקף קימשה אוקף
 הדבה לכך הביא עליהן ארצה ואכל את כל עשב
 הארצה את כל אשד השאיד הברד וייט משה

את משה

הכבודתי

באו חסדו המצדדי לשאול ממנכו היה האור בא
 עמו וכשהיה יוצא היה האור יוצא עמו שכ
 בצוונשבותם נכלם פך לבנה בדי שלא יאמרו חס
 המצדדים אף ישלם שרדין בחשך וכן הוא
 נחלח חשך ויחשיך ולא מצדו את דברו החשך
 והאור עומדין כאחת ולא פירבו פלדברין
 וכך עשה להם בים שז ויהי החשך והעכך ל
 לישלם והחשך למצדדים והיו רואין את ישלם
 אובלין נשותין ושפתין והיו רואין ודואגין שכל
 מי שהוא עומד בחשך היה רואה למי שהוא עומ
 באור ומכח מה הביא עליהן הקצה מכת חשך
 מכח פבודן שלישלם לפי שהיה בישלם רשעים
 שאינן מאמינין בגאולה והיו מגלין מסטדין
 שלישלם למצדדים מה עשה הקצה להיפרע מהן
 הביא חשך על המצדדים ולא היו זדין ממקור
 והיו ישלם מקברין הרשעים שבהן וכך הקצה
 מוכיחן על ידי יחזקאל ואפדוש ככפי עליך ואכ
 ענוהך הביא עליהן חשך כדי שלא יאמרו המצ
 בשם שהוא מכה בכו הוא מכה בהם כמה כפלות
 עשה לב הקצה וכן הוא אומר שידו לו דמדו לו ש
 שיחו בכל כפלותי ל לוי חתנה דל דכדי
 בשם ל דכדיה אומ באשר שמע למצדדים יחילו
 כשמוע יזור אמ ל לעזר כל יזור מולא שבמקרא
 ביזור המדינה הבל מדבר וכל יז חט שבמקל
 בדומי המדינה הבל מדבר ל לוי בשם ל חמד
 בינל חכמה מי שפרע מן הראשונים הוא יפרע
 מן האחרונים מה מצדדים דם אף אדום דם
 וטתי מופתים בשמים ובארץ דם ואש ותמנות
 עשן מה מצדדים צפרדע אף אדום כן קול
 שאון מעיר קול מהיכל מה מצדדים בשם
 אף אדום כן וטהפכו כחליה לקפת ועפרה למדי
 היך דבת ויך את עפר הארץ מה מצדדים
 ערוב אף אדום כן וירשוה קאת וקפוד ויגשוף
 ועודב ישכנו בה מה מצדדים דבר אף אדום
 כן וכשפוטאותם בדבר מה מצדדים שתיין אף

למה לא יאמרו המצדדים
 כי שאלנו את השם
 ויאמר לנו חשך
 ויאמר לנו חשך
 ויאמר לנו חשך

אדום כן וזאת תהיה המגפה המצד בשלנו והוא
 עומד על רגלין ושיכיו תמקנה בחוריהן ולשוכו
 תמק בפיהן מה מצדדים בצד אף אדום כן וגשם
 שוטף נאבט לגביש אש וגפרית אופיר עלין
 מה מצדדים ארבה אף אדום כן ואדה בן אדם בה
 אמ יי אהים אמור לצפור כל כנף ולכל חיה הש
 הקצרו ובוור האספן מסביב על צתי אשר מי
 דובח לכם זבח גדול על הרי ישלם ואכלתם בשר
 ושתיתם דם בשר גבורים תאכלו ודם כשיאי האל
 תשתו אלים כדים וטוגדים כדים מריאי בשך בולם
 ואכלתם חלב לשבעה ושתיתם דם לשכרוק מקבח
 אשר צחתו לכם ושבעתם על שלחטו סוס ורכב
 גבור וכלאיש מלחמה טום יי אהים מה מצדדים
 חשך אף אדום כן וידדו ראמים עמם וכדים טם
 אבירים ודורה ארצם מדם ועפרם מחלב ידועין
 ואין ראמים לא רומיים ויאמר משה גם אתה
 התן בידיכו צתים ועלת אתה זה פרעה גם
 לדבות שריו ועבדין אמ להם כלום אדם הולכין לא
 לצבוח לאויבם הרי לכם אף צחן אף בקר וכל שותת
 אמ לו אין אנו יודעין כמה אנו צריכין עד בואנו
 שמה ויאמר לו פרעה לך מטלי השמר לך
 ויאמר משה כן דברת לא אקף עוד ראות פכך
 מכאן שלא היה משה יודיע אם כלו המכות אם לא
 כלו רביון שגמר משה בלבו ואם לא אקף עוד
 ראות פכך מיד קפץ עליו הדיבר לתוך בליפיו שלי
 פרעה ואם לו עוד כגע אחר אמ ל הגחום בן העלוי
 והלא כל הדיברות לא היו על משה חוץ לכרך ש
 בצאתי את הפיר למטה שמצדדים כולה מלובלבת
 בעל דבר זה מפני מה היה לפט פרעה מוכח
 שנתקשר עמנו העבן על ראשו של משה ואם לו
 מכות אחרות אכי עתיד להביא על הרשע הזה
 ומכח שגזרת ואמרת לא אקף עוד ראות פכך
 הריט מביא עליו בים מבאן אמרו חבמים עשר
 מכות לקן המוכ המצדדים במצדדים ועשר עלהים
 שכ ויסק ארמון מרכבותינו בי יי כלחם להם

לא בחשך שכן מצינו בנבואתם מברכה ומנוחה
 לא כתבם מהן לא בחשך במצודים הוא אומ' לא
 כאן איש אחיו ופלהים הוא אומ' ויהי עמך והחט'
 וכן בשכתקם מסכודים לא שכתקם ממונו אלא
 בחשך שגמיה בלינה הוא ויחז מלחך פי ויך
 במחנה אשור' וכן בלשצר כתבם ממונו בחט'
 שז ביה בליניא קמיל בלשצר מלכא כסודא' וכן
 המן הנשע לא הוכרה ענתו לא בחשך שז בלינה
 ההוא כדורה שכת המלך' וכן לפתוך לבוא לא יפדע
 הקצה מן הגנים לא בחשך שז כי הנה החשך יבס'
 ארץ ועכב לאומים' ל' מאיר אומ' משל אה הצדי'
 בירידתם ומשלא את הנשעים בירידתם' משלא
 הצדיקים בירידתם במדעה טוב ארעה אותם
 ובהני מרום ישל' יהיה כויהם' ומשל אה
 הנשעים בירידתם כה אמ' יגי' אהים ביום דדוהו
 שאולה האכלתי כמיתי עליו את ההום' אמ' ל'
 יהודה ביל סימוך האכלתי הובלתי כה משל
 אין עושין כסוי לגרית לא שלכסף ולא שלזהב
 ולא שלבגהטת ולא שלבדל ולא שלבדיל ולא
 שלמזכרת לא שלחדש מכפי שהוא מין במינו
 כך הקצה גהם חשך וההום חשך והנשעים
 חשך יבוא חשך ויבסה עלחשך' דכח כי בהבל
 בא ובחשך ילך ובחשך שמו יבסה' ויהי חשך
 על ארץ מצרים אמרו כשהיה המצדי סוער
 בלינה היה מביא את ישל' ומושיבו כגדו ומ'
 ומדליק את הנר ומניחה על האש ואומ' לראה
 שלא תמה לכאן ולכאן ואם לאו אכי מהיז את
 ראשך' מהיכן היה החשך בא' ל' יודה ורבי
 כחמיה' ל' יודה אומ' מחשך שלמעל שז ישת
 חשך סודו' ל' כחמיה אומ' מחשך שלגיהטם
 שז ארץ עיטתה כמור אופל' עלמות ולא סודים'
 מהח עלמות ולא סודים' אמ' ל' יהושע בק לוי
 מצינו בשלשה מקומות שאדם מעמייע תלמו
 סמוך לתלמודו למיתתו דכח להודיעך קושטו
 אמרי אמת להשע אמרים אמת לשלחך'

הערה
 שלחך

ואומ' סוף דבר הפל נשמע את האלים ילא ואור
 מצמותיו שמר כי זה כל האדם' וכן עלמות ולא
 קורים ביון שאדם נגמה לצלה שלמדתה הוא סוד
 לתוך חשך' וימש חשך ל' יצחק אומ' אותו החט'
 שזא למצרים שלממש היה שז וימש חשך' אפל
 היו מבכסין בל כירות וכל אבוקות שבמלם לא
 היו סמירות להן' והיה עביו כדינר זהב כעבוי
 דינר גודיאכ' אמ' שבעת ימים חשך היו עכ'
 המצרים שלשה ימים הראשונים הנומדים היו
 יכולין ליטב' והישיבין היו יכולין ליטב' ושלשה
 ימים האחרונים מצאו עומד איכו יכול ליטב' מצאו
 יושב איכו יכול ליטב' והיו ישל' את כל אשר
 בבתיהם' והעביני היכן היה עליהם בים נידהי
 הענן והחשך' ענן ליטל ולמצרים חשך'
 ויט משה ויהי חשך אפלה כח ויהי חשך עכ'
 ארץ מצרים' וכת ויהי חשך על ארץ מצרים'
 מושלך אותה משל' להוד למלך שסדח עכ' ל'
 עבדו אמ' לאחד לך והכחו חמשים ממות הכלך
 והוסף משל' והכחו מואה מכות כך הקצה שלח
 חשך על המצרים וכיהוסף החשך משל' ועלך
 אמ' דוד שלח חשך ויחשך' לא כאן איש את
 אחיו ולא קמו איש מרחתיו היה המצדי עומד
 ואיכו יכול ליטב' יושב ואיכו יכול לעמוד'
 כוכף את ידו ואיכו יכול לפשפה' פושפה ואיכו
 יכול לכופפה שז ולא קמו איש מרחתיו' אמ'
 ל' יצחק אוי להן לאומות העולם שהן כידוכין לפי
 מעשיהן שז הדי המעמיקים מיני' לסתור עצה
 והיה במחשך מעשיהם לכיכך לוקין בחשך
 שז יהי דכס חשך וחלק לקות' אבל ישל' מה
 ב' בהם ולכל בני ישל' היה אור במנושבותם'
 שהן עסיקין בהנה ובמצוה שכת בהן כי כר
 מצוה ותורה אונ' שלשת ימים ככך שלשת
 ימים הללו שהיו ימים ולילות חשך למצרים
 היו הימים והלילות לישראל אונ' שז ולכל בני
 ישל' היה אור במנושבותם' כשהיה ישראל

בא ארנו

לשוכך אין אבי ינוגע שמא התבדה ותאחז' לב אטי
 אמ' אורחא דתלי סו הנה קאיי והא ביקא אמ' לו ומטו
 ליטול לילה אחרת בחצות הלילה הזה קודשא ברין
 הוא מתגלי עליכון' ומנה כל בכור' בכור לאיש ב
 בכור לאשה בכור לקצר בכור לכקבה' הא בידר
 איש אחר בא על עשר נשים והן יולדות עשרה בטם
 וכמצאו כולן בכורות בטים' עשרה אנשים באין
 על אשה אחת והיא יולדת עשרה בנים כמצאונן
 בכורי אנשים' הגע עצמך שלא שייך בכור לא
 לאיש ולא לאשה' מבכור פרעה מגיד שפרעה
 עצמו היה בכור' ככנסו כל הבכורות הצלאבות'
 הג' ואמרין בגין דאמ' משה ומתבל בכור בארץ מ'
 מצרים וכל מא דאמ' על אהרן אתא עליהון לא איתון
 וכפיק עבראי אין מביננא ואי לא דאילין עמא מ'
 מיתין' אמרו עשרה בנים לכל אחד ממנו ומ'
 ומוזין בתר מכהון ולא כפיק אהרן עבראי אמר
 כל סופא דמילתא כידול לגבי פרעה דהוא בכור
 דלמא הוא חאייס עלנפשיה ומטק אין עבראי
 מביננא' הלכו אצל פרעה אמרין בגין דאמר
 משה ומה כל בכור וכל מא דאמ' משה על אין
 עמא אתא עליהון לא איתו וכפיק עבראי אהרן
 מביננא ואי לא דאילין עמא מיתין אמ' יאן וק
 וקפחו שוקן שלאו אתא אמ' אי כפשי אי כפשהון
 דהלין עבראי ואתון אמרין הפין' מיד יצאו ה
 הבכורות והרגו באבותיהן ששים רבוא דבר
 למכה מצרים בבכוריהם' אמ' ל' זעירא למכה
 בכורי מצרים לא כאמ' לא למכה מצר' בבכוריהם'
 הלכו הבכורות והכו באבותיהם ששים רבוא'
 נער בכור השכחה אשר אחר הרתים' ל' חטא ב
 בשם ל' איעדו בנו שלר יוסי הגלילי אומר אר
 השפחות המכבודות לרחים היו אומרות דעול'
 כו בשטבו דינו וישראל בשעבודך' וכל בכור
 בהמה אם אדם חטא בהמה מה חפואת לא לפי
 שהיו המצרים משתחרים לכלאים שלא יהיו ה
 המצרים אומרין יראתינו הביאה עלינו אר

הפרענות קשה היא יראתינו שלא שלמה בה
 פורענות קשה היא יראתינו שטמורה לעצמה'
 והיה יצקה גדולה במצרים' אמרו בשעה
 שאמ' משה והיתה יצקה גדולה בכל ארץ מצרי'
 יצאה זקיתה אחת לקראתו אמרה לו כביא של שקו
 אתה זקיתה שאין לה לא אב ולא אם לא אח ולא
 אחות' לא בן ולא בת עלמית צעק אמ' לה העבדה
 תקדום צעקוהך לצעקתם' אמרו בן אחד היה
 לה ומת עשה דיוקני דליש ברמות בטה וככל
 יום אחר שאוכלת ושונה היתה עומדת ומקודת
 לפניו באוהה הלילה באו הכלבים ושמוטוהו והידה
 בוכה וצועקת ומיללת עליך לקיים מה שזוהיתה
 צעקה גדולה במצרים' וידו כל עבדיך אלה עלי
 ל' שמוטון בן לעזר אומ' מלמ' שנפל משה מקבל
 והיה מקפח על ראשן של מצרים ואומ' זה בכור
 וזה אינו בכור' ויאמר יי אל משה לא ישמע
 אליכם פרעה מגיד הכת שמרת בכורות שקולה
 כנגד כל המכות' ומשה ואהרן עשו את כל
 המופתים האלה לפני פרעה לפי שמקצת המכות
 כתבאר בהם שכעשו לפני פרעה ומדעתו ומק צדק
 לא נתכרע בהן לכך צדק הכת לומר לפני פרעה שכולן
 כעשו לפני פרעה ומדעתו

כפשיהו
 וליה פשר חבול
 וליה אהרן עשירי

פ
 צורה
 מן
 עגין

ויאמר יי אל משה

החדש הזה
 דהשה רבות עשית אהרן יי אהי כפלאותיך ומחשבות
 אליכו' ל' חנטא בר פטא אמ' כלכלאחד ומחשבות ש
 שחשבת כדישלא יקבלו אומנות הטולם את הנהרך
 והלא בצר גלוי וידוע לפנך שאין אומנות הטולם מקבלין
 את הנהרך ולמה נכאיתה כמתשב עליהן בשביל ליתן
 לנו מתן שכרינו' אמ' ל' סימוק מתשבותיך אליכו
 חשבונותיך אליכו כלאוהן שכי אפים נארבע מאות
 נארבעים ושמונה שנה עד שלא יצאו ישראל ממצר'
 היה הק' בה מתשב חשבונות ומעבר עיבוריך ומחוד
 חדשים ומקדש שנים וכיון שיצאו ישראל ממצרים
 מסקך להן דבת ויאמר יי אל משה ואל אהרן בארץ

במצרים ומי בלתי נאם לא כמכין שצא עליהן מכות
 במצרים כך באו עליהם צים לא מכה דו שלבנות
 הריני מביאה לנגד צינתו כדי שלא לעשות דברך
 כלספורן לכך טאם צנוד כגע אחד בעלתו פלה גרש
 יגרש אתבם מזה וכן הוא אומ' ותחזק מצרים על
 העם למהר לשלחם מן הארץ דבר נא באדני
 העם אמרי דבי ל יטאי איך כח לא לשון בקשה אמ'
 לו הק' למה אמור להן לישל' בבקשה וישאלו
 ממצרים כלי בקף וכלי זהב נשמלת' בויטלא יאמ'
 אותג צדיק ועבדום נענו אותם קיים עליהם ואחרי
 כן יצאו ברבונש גדול' לא קיים עליהם משל לאדם
 שהיה חבונש בבית האסורים והיו אומ' לו למחר
 מוציאין אותך ונותגין לך ממנון הרבה אמ' להם
 בבקשה מכם הוציאוני בחנם ולואי ויהג יג' את
 חן העם בעיט מצרים גם האיש גדול מאד יכול
 משה ואהרן לא כטלו מן הצדה אפשר שיעברו
 על עשה וכל לא תעשה תל' גם האיש משה מלמד
 שהיו מפקידין אתלו פקדונות' ויאמר משה
 כה אמ' יג' כחצת הליטה' לה'שה חצות לילה הקום
 להודות לך על משפטי צדיקך' תנו רבנן אנבע
 משמרות הווה הליטה' דברי ל כהן' ל כהן אומ' שיש
 מאי על פועמיה דל כהן יבא גרעון ומאה איש אש
 אתו ראש האשמורת התיכונה תביא איך תיכונה לא
 מי שיש אחת לכניה ואחת לאחריה' ול אמני אמ'
 לך מאי תיכונה אחת מן התיכונות' מאי טעמיה
 דל אמני אמ' ל זירא אמ' ל אמני אמ' ל שמועון בן לך
 בת אחד אומ' חצות לילה הקום להודות לך וכת אחד
 אתו קדמו עיני אשמורות הא ביצר אנבע כ
 משמרות הווה הליטה' ול כהן אומ' משמרה כמי
 תדתי קארו לה' דב אשי אמ' כל משמרה ופלא תדתי
 קארו לה' ודוד בפלגא דליליא הוה קאי מאונדא
 הוה קאי דבת קאמתי בנשף ואשונקה מאי כ
 משמט דהאיי כשף אונדא הוה דבת בנשף בענב
 יום באישוף לילה ואפליה' אמ' ל הושעיה ואמרי
 לה ל לעזר אמ' ל הושעיה כך אמ' דוד לפע הק' לה'

כזב

לשון

כתקדשו ברוח הקדש הל' ויקרא משה לבן זקב
 ישלח מלמ' שהקדים קודמין לישלח' החדש הזה
 לבם' ל' חייא פרת הוחלת ממושכה מוחלה לבוש
 חיים האוה באה' תוחלת ממושכה זה שהוא מ'
 מארש אשה ואיננו לוקחה לא לאחר זמן' ועץ חיי'
 האוה באה זה שהוא מארש אשה ולוקחה מיד'
 דא' הוחלת ממושכה מוחלה לב זה דוד שנמשח
 ומלך אחר שתי שנים' ועץ חיים האוה באה'
 זה שאול שנמשח ומלך מיד בדכות מי בדכות
 הגדה ומעשים טובים שהיו בידו שהיה ענין וש'
 ושהיה שפל כוח ושהיה אוכל חולין בטהרה ושקל
 כבוד עבדו ככבוד עצמו ושהיה מבדבד ממוט
 בשביל לחוס על ממוכך שלישראל' דא'
 הוחלת ממושכה מוחלה לב' אמ' ל' חייא ברנח
 לא' א' ישלח עד שלא כגאלו כיון שבא משה'
 ואמ' להן אמ' לי הקב' לך אמור לישלח פקד פק'
 אתם אמרו לו משה רבי עדיין פקידה מהכחי
 כי איתל' ומה קצי כי אאריך כפשי אם כח אבנים
 כוחי אם כוחן של אבנים כוחיכו ואם בשריכו
 של כחשת וכיון שבא ואמ' להם הקדש הזה אתם
 כגאלין אמרו האסימן פונב ועץ חיים האוה באה'
 דא' דה'שה אני ישנה ולבי ער' אמרה כנסת
 ישלח לבני הקב' רבוכו של עולם אני ושיטה
 מבית המקדש ולבי ער בבתי כנסיות ובבתי
 מדרשות' אני ושיטה מן הקרבנות' ולבי ער
 במצוות וצדקות' אני ושיטה ממצות וצדקות
 ולבי ער לעשותן' אני ושיטה מן הקץ ולבי ער
 לגאולה' אני ושיטה מן הגאולה ולבו של הקב'
 ער לגאליכו' אמ' ל' חייא בר ווא באיכו מציל
 שנקדא הקב' לבן שלישראל מן הדין קדאה צור
 לבבי' ומחסי אהים לעולם' קול דרבי דודי דומק
 זה משה בשעה שבא משה ואמ' לישלח החדש
 הזה אתם כגאלין' פתח לי אמ' ל' יוסי אמ' הקב'
 פתחו לי פתח בחריכה של מצאנו אנו פותח לבם
 פתח שיהא אוהלת ובתוצאות ככנסין בו' נא

ישלח

אין

עיר השירים

ואעבר עטף ואראך מתבוססת בדמניך בדם
 פסח ובדם מילה' רעיתי שכתרעו לי ביום ואמ'
 נגי ימלוק לעולם ועד' יוסי' יוסי' כה' לי
 במצוות כיוסו במרה' תמתי' שנתממל' בסיני
 ואמרובל אשר דבר יגי כעשה וכשמע' לי נאי
 אומ' תמתי לא חני גדול ממנה ולא היא גדול'
 ממני' ל' יהושע וסכנין בשם ל' גני אומ' מה
 התאומים הלך חשש אחר מהן נאשו ותבירו כ'
 מרגיש' כך אמ' הקב' עמו אכבי בצרה'
 שראשי כמלא פול גם שמים נטפון' הוצותי לסי'
 לילה גם עבים נטפון מים' אימתי החדש הזה
 לבם ראש חדשים' דא' דה'שה קול דודי הטה
 זה בא' ל' יודה ול' כחמיה ורבע' ל' יודה אומ'
 קול דודי זה משה בשעה שבא ואמ' לישלח
 החדש הזה אתם כגאלין אמרו לו רבי משה היאך
 אנו כגאלין לא כך אמ' הקב' לאברהם אבי ועבדו
 ועכוותם ארבע מאות שנה והלא אין בידיכו
 לא מאתים ועשר שנים אמ' להן הואיל והו חפץ
 בגאולתם אינו מביט לחשבונכם לא מר לב
 על ההרים מולג על הקצים ועל החשבונות
 ועל העיבורים ובחדש הזה אתם כגאלין החדש
 הזה לבם ראש חדשים' ול' כחמיה אומ' קול דודי
 זה משה בשעה שבא משה ואמ' להם לישלח בחדש
 הזה אתם כגאלין אמרו לו משה רבי היאך את כגאלין
 ואכף מצרים מליאה מטינופות על שלכו אמ' להן
 הואיל והוא חפץ בגאולתם אינו מביט בעל שלכם
 לא מולג על ההרים מקפץ על הרבעות ואין הרים
 ורבעות לא על דכת על ראשי ההרים ידחו ועל
 הרבעות יקטרו' ורבען אמרי קול דודי קד'
 משה בשעה שבא ואמ' לישלח בחדש הזה אתם
 כגאלין אמרו לו רבי משה היאך אנו כגאלין ואין
 בידיכו מעשים טובים אמ' להן הואיל והוא חפץ
 בגאולתם אינו מביט במעשיכם הרעים ובמי
 הוא מביט בצדיקים שבכם כגון מביט בעמדם
 ובית דיכו לא מולג על ההרים מקפץ על הרבעות

שינו

מצרים לאסור משה ואהרן אמר לך מוכר ואמר
 הרי הן מקוריהם - החדש הזה לבן ראש חדש
 אמר יהושע בן נון משה לומר שיהיה
 וכיון שעמד בנו מסר לו אהרן חן של אהרן
 יוקי בר חכמה למנך שהיה לו שימחה וביקש
 בנו מסר לו מצענת אמר יצחק למנך שהיה
 לו אוצרות הרבה והיה לכל אחד ואחד מפתח עב
 וכיון שעמד בנו מסר לו את מפתחותיהן אמר
 חייא בר ווא לכג שהיו לו בלי אומנות וביקש עמ
 בנו מסר לו בלי אומנות ודבנך אמרין לרופא
 שהיה לו כדתיק שלרפואה וביקש שעמד בנו מסר
 לו בלי כדתיקו הגו ל הושפיה גדנו בית דין שלי
 מנן ואמנו היום ראש השנה הק"ה אומר למלאכי
 השדה העמירו במנה ויעמדו קנהו ויעמדו
 ספקו ויקש שגדנו בית דין שלמנו ואמנו היום
 ראש השנה נשתרו העדים מלבוא או שמלכו
 בית דין לעבדה למחר הק"ה אומר למלאכי השדה
 הוביחו במה ויעברו ספקו ויקש שגדנו בית דין
 למנו ואמנו למחר ראש השנה ומה פועמיה כי
 חוק לישל הוא משפט ללהי יעקב אם חוק לישל
 הוא משפט ללהי יעקב ויאמר יג' אל משה ואל
 אהרן בארץ מצרים לאמ' מלמ' שהיו כל הארצות
 בשירות לדיבור עד שלא כבחה ארץ ישראל אבל
 משטרקדשה ארץ לא היה דיבור עם הכביאים בכל
 מקום אפעל המים שנ' היו היה דבר יג' אל יחזקאל
 בן בודי הבחן בארץ בשורים עלנה בבר' ואמר
 ואני הייתי על אובל אולי ואמר ואני הייתי על ידי
 הכה הגדול הוא חזקני וכן יוכה לא היה מידבר
 עמו לא על המים ל' יהודה אומר אף בתחלה
 לא היה מידבר עם הכביאים לא על המים שנ' היו
 היה דבר יג' ל' כחמיה אומר בתחלה היה מידבר
 עם הכביאים בכל מקום מה תל' היה דבר יג' ל' חז
 לא מלמ' שלת היה רוח הקדש הדינה ענין
 בארץ מצרים יכול בבכך תל' בארץ בשדה לא היה
 מידבר עמו מידבר היה עמו חן לבכך וכן

ד
 אהרן לראש
 ומס'
 אבן
 השמות

פ
 אר
 המזכין
 אר
 המתייבך

ישראל

משה אומר פנאום את העיני ופנא תכלה קלה ל
 הרפול בתוך הפך ופנא חסור לא כל שכן ומפני
 מה לא מדבר עמו בתוך המסך מפני שהיה מלאה
 גלגלים ועודן את אומר היבר עם משה חן לבכך
 אבל כשהיה משה מדבר עם אהרן לא היה מדבר
 עמו חן לבכך תל' ויאמר יג' אל משה ואל אהרן
 מקיש דיבחה אהרן לדיבור משה מה משה חן
 לבכך אף אהרן חן לבכך מה משה בכה אף אהרן
 בכה אמרי מה משה אהרן לפעשה אמ' דבר ולא
 ירא אף אהרן אהרן לפעשה אמ' דבר ולא ירא מה
 משה דבר על הכנה ועל המאור ועל שמן המשחה
 ועל קטרת הקמים תל' ויאמר יג' אל משה ואל אהרן
 מקיש גחלתו שלא אהרן לגדולתו של משה לאמר ל'
 אי עשר אומר מניין שבקרר דיבורות שהיו במדבר
 כך היו בארץ ישראל מצרים אין צריך דין הוא אמ'
 כאן דבר וטא' במדבר דיבר מה דיבר האמור
 במדבר אהרן שמע תלה ושנה תלה אף דיבר
 האמור כאן אהרן שעה שמע תלה ושנה תלה
 מה לי קדם אהרן את הבנים במדבר שכן נמשח
 בשמן המשחה יקרום אהרן את הבנים כאן שהרי
 לא נמשח בשמן המשחה תל' ויאמר יג' אל משה
 ואל אהרן מלמ' שאהרן קדם את הבנים ומניין
 שהבנים קודמין את הדקנים אין צריך דין הוא
 טא' כאן דבר וטא' דבר במדבר מה דבר האמ'
 במדבר צנים קדמו את הדקנים אף דבר האמור
 כאן צנים קודמין את הדקנים מה לי צנים קדמו
 את הדקנים במדבר שכן קדמו לעלות בהר יקדמו
 צנים את הדקנים כאן שהרי לא קדמו לעלות בהר'
 תל' ואל בני דבר מלמ' שהבנים קודמין לדקנים
 ומניין שהדקנים קודמין את ישראל אין צריך דין
 הוא כאמ' כאן דבר וטא' דבר במדבר מה דבר
 האמור במדבר בדקנים קודמין את ישראל אף
 דבר האמור כאן דקנים קודמין את ישראל מה
 לי קדמו דקנים את ישראל במדבר שכן נתקדשו
 ברוח הקדש יקדמו דקנים את ישראל כאן שהרי לא

כתקדשו

מגשמורו הוסיף לו ימים יבול... היתה שנה חסרה
עשרים ימים הושיטו ימים יבול... תל חדש אקיו
על חדש יבול יעבר ניסן תל... הוא לבם ניסן
אחר אתה עושה ואין אתה עושה שני ניסן יבול
יעבר תשרי תל שמור את חדש האביב שמור את
החדש הקמק לאביב איזה זה אדר יבול בשם
שם היתה שנה אפילה יוסף לה ימים כך אם היתה
שנה בכירה יבזור ממנה ימים תל שמורת את החן
הזאת למועדה אין פחות משנים עשר חדש
ראשון הוא לבם לחדש השנה שלא יעשה ניסן שט
דברו אל כל ערות ישאל לאמר מלמ שפרשה זו
טאמרה בקהל ל יהודה אומ ליתן לא העשה על
כל עשה האמור בפרשה בעשור לחדש הזה ויק
מלמ שפסח מצרים מקחו מבעשור יבול אף
פסח דורות יהא מקחו מבעשור תל הזה פסח
מצרים מקחו מבעשור ואין פסח דורות מקחו
מבעשור אוציא פסח ראשון ולא אוציא פסח שני
תל והיה לבם למשמורת עד ארבעה עשר יום
לחדש הזה פסח ראשון מקחו מבעשור ואין פסח
שני מקחו מבעשור ויקחו מלמ שכל אחד ואחד
לוקח לעצמו ויקחו להם מלמ שיחיד לוקח לכל
בני חבורה מבאן אמרו שלוחו שלאדם במועד
ויקחו להם איש אין מקח לקפו שנה לבית אבות
יכול לא יהא פסח מצרים נשחט לא לבית אבוד
מניין אף למשפחות תל מטכו וקחו לבם שאן למ
למשפחותיכם מניין אף לבתים תל שנה לבית
מבאן אמרו שוחטו אדם על ידי בנו נהנו הקפוכים
ועל ידי עבדו ושפחה הנכעניים בין מדעתן בין
שלא מדעתן דא בעשור לחגג בשם ל
יוחק הכא אתאמ בעשור לחדש ולהלן אתאמ
והעם עלו מן הירדן בעשור לחדש ל חייא
בשם ל יותכן אומ לקיחתו עמדה להן בירדן
ואפילה עמדה להן בימי המן ואכלו את הבש
בלילה הזה בלילה ההוא טדה שנת המן ואם
ימעט הבית מהיות משה מלמ שמהמניין

והולכין ובלבד שישתייר שם אחד מחבורה ראשו
דברי ל יהודה ל יוסי אומ בק מחבורה ראשונה
בין מחבורה אחרונה ובלבד שלא יכחו את הפסח
כמנה שהוא תל משה מכרי אפילה ולא מכרי מקח
שם אין לו ממנה אחרים על חלקו ומעות חולין
שמותר לא לקח אלא על מסתבן ולקח הוא ושכניו
מלמ שכל חבורה וחבורה לוקחת לעצמה מבאן אמ
אין שוחטין פסח לכהתלה על היחיד שנל לא תוכל
לזבוח את הפסח באחת שעדך דברי ל יהודה ל
יוסי אומ פנמים שהוא אחד ושוחטין אודג עליו
פנמים שהן עשרה ואין שוחטין אותו עליהם הא
באיזה צד יחיד ויכול לאכלו שוחטין אודג עליו
עשרה ואיך יכולין לאכלו אין שוחטין אותו עליהן
שלא יביאו את הפסח לידי פיקול ושכנו בן
בגב אומ שומע אני שכינו שבשדות שכינו
שבגנות מניין תל הקרוב הקרוב אל ביתו פסח
אל פתח ל אומ שלשה טאמרו שכינו זה שכינו
שבשדות שכינו זה שכינו שבגנות הקרוב זה
הקרוב לבית קמק לפתח פסח מצרים שכינו קנו
לביתו ואין פסח דורות שכינו קרוב לביתו לשמטון
אומ אף פסח דורות שכינו קרוב וכל כך לא דברה
תורה לא מפני דרכי שלום שלא יהא אדם מוכח אלהיו
ושכניו קרוביו ומביריו ומיודעיו ואחד מבני עירו
והולך ועושה פסחו אצל אחרים לקיים פונ שכן
קרוב מאח רחוק במבקר כפשות במבקר אין
מבקר לא מעץ וכן הוא אומ ומבסם לני שנים ושלא
כפש יכול מצוה לשחטו למניין ואם שחטו שלא
למניין עבר על מצוה ויהא כשר תל מבקר תבסו
שיטה עליו הכה לנסול לרעך שזאיש אין לי לא איש
מניין לרבות את האשה ואת הקטן תל כפשות אם כן
למה טאמ איש מה איש שיכול לאכול בקידת אף קטן
שיכול לאכול בקידת ל יהודה אומ מה איש שיודע
הפרט אפילה אף קטן שיודע הפרט אפילה חידו
היא הפרט אפילה כל שכותבין לו ביצה ומטלה אבן
ודוקה במבקר תבסו מלמ שממנען וכמנען

תנו בשם לשמואל בן אהרן בן אחא בשם ר' שמעון
 כל חרש שלא כולד קודם לשש שעות אין פורח
 בעינין לנאותו במעמדו ל' שמעון בן אהרן בן
 אחא בשם ר' שמעון בן ר' חזקיהו שנה שיצאו בדי
 ישראל ממצרים היו חרשי שנה וחרשי תקופה
 שוין ל' ברכיה בן ירמיה ל' חיה בשם רבי
 יוחנן כהנא שנה הקב"ה בפולת מצויינת והעמיד
 למטה מכאן ולאחר מכאן וקרא למיכל ורבי
 ועשה אותן בשלוחי וא' החדש ואמ' להן פיצו
 ראיהם את הלכה לפני החמה או לאחר החמה
 לצפונה או לדרומה וכמה היה גבוה ולא יכן היה
 נופה וכמה היה רחב אם אמ' לפני החמה לא
 אמ' כלום אמ' להם כסדר הזה שאתם נוהגין כך
 יהיו מעבדין ארשהנה על ידי זקן ועל ידי עדים
 ועל ידי פולת מצויינת לכם אתם מוכין לו ואין
 אומרת העולם מוכין לו ל' לוי בשם ר' יוסי בן אבהו
 דרך הארץ היא הגדול מונה לגדול והקטן מונה
 לקטן עשן שהוא גדול מונה לחמה יעקב שהוא
 קטן מונה ללכה חמה גדולה והלכה קטנה אמ'
 ל' כחמך ל' יהא סימן מה הגדול ק"כ שליט בעולם
 הזה ואזכור שליט בעולם הבא אין אנו שלקטן
 מפונדקם שקט אנו שלגדול כהפך אנו של
 קטן כך כל זמן שעשן הדשע מבהיק בעולם
 אין אנו שליעקב מפונדקם שקט אנו שלעשן
 כהפך אנו שליעקב קומי אורי כי בא אורך
 לכם לא מנו בו אבות הראשונים יבול לא מנו בו
 אבות הראשונים שהרי לא ניתנה תורה בימיהן
 אבל משכיתנה תורה ואיך יהא באי בדאשיר
 מוכין בו ראש יבול ראש לשנים וראש לשמונים
 וליובלות תל ראש חדשים לחדשים הוא ראש
 ואינו ראש לא לשנים ולא לשפלים לשמונים
 ולא ליובלות ראשון הוא לכם ולא למעט
 בהמה ולא לפירות למה הוא ראשון למלכיים
 ולרגלים להדומה שקלים ולשכר בתים ראשון
 הוא מכללשך שמור את חדש האביב היאך אתה

מעטמו

ראיה הרים ודבקות לא בית רבם ויהי דהא
 הלכה וידותי אלה חרשים ר' אבהו בן ר' יוחנן
 בשם ר' אבהו בן יוחנן אומ' ק"כ ראשון ראשון
 בשנה שהוא בא ואומ' לישל חרשים הזה אומ'
 כהן אומ' לו רבי מנחם המשיח היאך את כהן ל'
 כך אמ' הקב"ה מעט עבדינו בשבטים אומ' ל'
 והוא מעט בן שתי תשובות והוא אומ' להן אחד מ'
 מכם גלה לבי בריא כגון שגליתם אתם כולכם
 אחד מכם גולה לסרמנוכויא כגון שגליתם כולכם
 ולא עמד לא שמענות הרשעה הזאת מבתבת פול'
 כונן מכל אומה ואומה בותי אחד בא ומשעבד
 כגון ששעבדה כל אומתו ובחדש הזה אתם כגל'
 החדש הזה לכם החדש הזה לכם אמ' ל' ברכיה
 החדש הזה לכם סימן הוא לכם כינת יבון עולם
 בהרין סיהרא עלמא מידבר אם לפיתם הרי אתם
 מוכין למליאתי אברהם יצחק יעקב יהודה
 פנץ חזקון רם עמיכב' כחשון שלמון בועז
 עובד יושי דוד שלמה וישב שלמה עלכסא
 יג' למלך הא זיהרא עלמליה ואם לאו הדי
 אתם מוכין לפרימות רחבעם אביה אסא
 יהושפט יהורם אחזיה יואש אמציה עזיה
 יורם אחז יחזקיהו מיכשה אמון יאשיהו
 צדקיהו ואת עיני צדקיהו עור הא זיהרא על פרי'
 מותיה מיד שמחו כל אומות העולם שככל איבי
 שמועו רעה ששן ופיון שהאיר עזרא ועל'
 מבבל התחילה לימלאת דבת הוא עזרא עלה מ'
 מבבל אמרו ישל אל תשמתי אויבתי לי כיכב'
 בחוש בית ראשון קמתי בבטן בית שני כיושב
 בחוש במלכות יג' אור לי בהצמיחו משיח צדק
 שהוא אור קומי אורי כי בא אורך החדש הזה
 תנו ל' שמועון בן יוחאי בשלשה דברים נתקשה
 משה לפני הקב"ה והראה לו הקב"ה כולן באצבע
 במכורה ובשרצים ובלכה במכורה וזה מעט
 המכורה בשרצים וזה לכם הפסח בשדך השדך
 בלכה החדש הזה לכם ראש חדשים ל' שמעון

המלך

שהוא

ס' יעיד

כמעשה הראשונה כך מעשה השנייה ושלישית
 קראו את ההלל אם תמנו שמו שלשון א
 אעפ שלא שלשו מימינו ~~הוא~~ אומ' מינו
 שלבת חשישית לא ~~הוא~~ אומ' מינו
 יל' גרבי טעמה מופסין' זכמטשהו בנתן
 מעשהו בשבת לא שהיו הכהנים מדיחין העזרה
 שלא ככזון חכמים' ל יהודה אומ' בוס היה מ
 ממולא מרם התגדובת זורקו זריקה אל גבי
 המזבח ולא הודו לו חכמים' ביצד תלין ומפשי
 אובק ליות שלבדל היו קבועין בכתלים ובעמודין
 שבהן תלין ומפשיין וכל מי שאין לו מקום לתלה
 מקלם דקין חלקים היו טס מכוח ידו על כתיפו
 ותלה ומפשי' קרעו והוציא את אימוריו טבם
 במגס והקפידם על גבי המזבח' יתנה הבר
 הראשונה וישבה לה בהר הבית ושפיה בחול'
 ושלישית במקומה' חשכה יצאו וצלו את פסקו'
 ולקחומן הדם' שיהא בדם כדי לקחה' מרם
 הכפס ולא מרם מצטר ולא מרם העור' ולא
 מרם התמצית' וכתבו על שתי המזוזות ועל
 המשקוף' יפול יתן על משקוף ומזוזות של
 חצונות תל' על הבתים' על משקוף ומזוזות
 שלבתים ~~הוא~~ כותן ואינו כותן על משקוף ומזוז
 שבתוכנות' כולל עשדה בתים זה לפנים מזדה
 זה לפנים מזדה וחבורה אובלת בפנימי יכול יהא
 צריך ליתן על כולם תל' על הבתים אשר יאכלו
 אותו בהם' מטיין אתה אומ' חבורה אובלת בצד
 אחד ולתמנשה בתיים פתחים צריך ליתן על כל
 משקוף ומשקוף מרם ועל כל מזודה ומזודה
 תל' וכתבו על המשקוף ועל שתי המזוזות' כותן
 מרם על כל משקוף ומשקוף ומרם על כל מזוז
 ומזודה' מטיין אתה אומ' חמש חבורות אובלות
 בבית אחד ולו חמשה פתחים שיהא צריכין ליתן
 מכל דם ודם על כל משקוף ומשקוף ומכל דם
 ודם על כל מזודה ומזודה תל' על שתי המזוזות
 ועל המשקוף מכל דם ודם על המשקוף ומכל

דם ודם על המזוזות' על הבתים אשר יאכלו
 אותו ~~הוא~~ מכל שכ בבית אחד ~~הוא~~ מכל שכ
 שאין כוח מצד שכאכל לא בבית אחד' מטיין אף
 בשם מן המזוזות תל' על השפתיים אשר יאכלו אותו
 בהחא לכותן שפסח מצדדים מאכל בשכימקום'
 אבל ~~הוא~~ אין אובל לא במקום אחד' יאכלו
 אותו שלא יאכלו עמו חוליק ושלא יאכל עמו חגיגה'
 בהם' בגופו שלפסח הכות מדבר' ואכלו אין אכילה
 פחותה מכדית' את הבשר ולא מן העצמות ולא
 מן הגידים ולא מן הקרפס ולא מן הטלפים לא כל
 המאכל בשורת הגדול גטה המאכל בשור הגדול מאשי
 כנפים והספוק חיק' מכאן אמרו הגידין הרכים הרי
 הן בבשר ואעפ' כך אין נמטון עליהן' בלי לה הקה
 אמר' לעזר בק עזריה סמ' כאן בלי לה הקה וסמ'
 למטה ועבדתי בארץ מצרים בלי לה הקה מה ללה
 הקה הנאמדה למטה עד חצות אף ללה הנאמדה
 כאן עד חצות' אמ' לו ל עקיבה מה את צריך
 והלא כבר טאמ' ואכלתם אותו בחפזון פטעת חפזון
 תל' בלי לה הקה שיכולמה יהא מאכל בקדשים ביום
 תל' בלי לה הקה בלי לה הוא מאכל אין מאכל בקדשים
 ביום' יצו אש ולא יצו שכור ולא יצו אכילה ולא
 יצו דבך אחר' מכאן אמרו אין צריך את הפסח ב
 בשכור שלמטבת ואם יצאו קולף את מקומו
 ואובל את השאר' ל יהודה אומ' בשם שלפסח
 איכונטרף כך שלמטבת אינו מותרת אמרו לו
 אין דומה שלפסח חם מקצתו חם כולו
 ושלמטבת חם מקצתו חם כולו' יצו אש מכלל
 ש' כי אם יצו אש ראשו מצודה לצלותו כולו באחד
 מצדד כזה מוטתו נמטינו אבר אבר על גבי חללים
 תל' יצו אש מכל מקום' של מצות ומדורים
 יצו כאן מטרים הדבה החזרת והעלשין
 והתמכה והחר חבוטה והמזוז' ל יהודה אומ'
 אף חרו' ליתן ומקצת גלין' ל אמאי אומ' משום ל
 ליטורי אף העפוקינין חזרת על כל תלפזין
 ובקטתי ל חבר ליה מצאתי' על מצות ומדורים

פ
 הי
 שצבה
 הדין
 יצו
 פיהא
 ללחם

פ
 פ
 כנע
 מן
 אפקין
 מהחול
 פ
 זכרובאן

מכאן אמרו בצ תבונה שהמכו אחרים על חלקם
 הרשות בידם אחד מבני תבונה שהמכו אחר
 על חלקו הרשות בידו רצה להימשך ולתפנות
 אחרים על חלקו הרשות בידו גם אמרו פרס
 לעל ולחולה ולטומא שאין יושב לאכול
 השה' בן בגבא אומ' שומע אכילה הי' אשה
 שחוט הרי אתה דן טאמ' כאן שה וטאמ' להלך שה
 מה שה האמור' להלך חילול שה שחוט' אף שה האמ'
 כאן שה חילול שה שחוט' מכאן אמרו לעולם
 כמותן של הפסח ומושבין ידיהן הימנו עד ש
 שישחט' שה' מה תל' תמים ל' עקיבה אומר
 צריך לאמרו שלא טאמ' תמא תמות לא עת
 עבשיר שכל מקום שש' תופש תמימין ובעלי
 מומין יכול אף זה כן תל' תמים הם ולא בעלמום
 בכל מקום שש' תופש גדולים וקטנים יכול
 אף זה כן תל' בק שטה' אין לי לא בשעה שחיותה
 שיהא בן שטה' מניין לדבות קיבול דמו ודריקת
 דמו תל' יהיה לכם כל זמן שהוא לכם הוא הם ובן
 שטה' מן הכבשים ומן העדים פוטו לבלתיים
 כבשים ועדים גדירות מלך' מן הכבשים ומן
 העדים להוציא את החלוק שבפן הבקר ולהוציא
 את הרובע ול' והכרבע' אין לי לא דברים האמור
 כאן בלבד' תקחו' להביא את יום ארבעה עשר
 שאינו כשר למקח והלא דין הוא ומה עשירי
 שאין כשר לשחיטה כשר למקח ארבעה עשר
 שכשר בשחיטה אינו דין שיהא כשר במקח
 תל' תקחו להביא את יום ארבעה עשר שאין כשר
 למקח' והיה לכם' בן עדאי אומ' שלא יצא
 וירעה בעדר' ל' יוקי הגלילי אומ' שיהא קטורין
 בברעי המטרה ומצדים ככסין ורואין אותם
 וכפשים יצאה שהיו יריאין לפלתיים' וכך הוא אומ'
 הן כדבא את תופעת' לפעיהם ולא יסקלכו
 למשמרת' ל' עקיבה אומ' טאמ' כאן שמירה
 וטאמ' להלך שמירה מה שמירה של כאן שיהוא
 מצוקרין ועומדין קודם שחיפה שלשה ימים

פ
סקיר
לבקר

אף שמירה האמורה להלך שיהוא מצוקרין ועומ'
 קודם שחיפה שלשה ימים' מכאן אמרו אין פוחתין
 מששה פולאים מצוקרין בלשבת הפולאים כד'
 לשבת ולשש ימים מובנים שלראש השנה' עד
 ארבעה עשר יום לחדש הזה זהו שאמרו פסח
 שני אין מקחו מבעשה' ושחטו אותו' שלא
 ישחטו עמו חולין' ושלא ישחטו עמו חגיגה'
 ולדורות שוחטין עמו חגיגה אימתי בדמן שהוא
 בא בחול בטהרה ובמועט' כל קהל עדת ישראל
 מלמ' שפסח מצרים כשחט בשלש כתות קהל וסדה
 וישראל' בין הערבים יכול משתחשך תל' יום
 או יום יכול משתי שעות תל' בין הערבים' הא
 באיזה צד משש שעות ולמעלה שבית שמאי
 אומ' אין בפנד לא משפטה הימ' חניכה בן
 חכינאי אומ' בין הערבים בין שני ערבים בין
 אור ארבעה עשר לאור חמשה עשר ויום ולילה
 באמצע' כשהוא אומ' יום כבר יצא לילה יכול
 שחריית תל' בין הערבים מה בין הערבים משפטה
 יום משש שעות ולמעלה וכך הוא אומ' אוי לכו
 פי פכה הימ' פייטמו תללי ערב' מכאן אמרו
 שחטו קודם חזרת פסול שכ' בין ערבים' שחטו
 קודם לתמיד כשר ובלבד שיהא אחר ממדום
 בדמו עד שידרק דם התמיד ואם נדבק כשר'
 תבן ההם הפסח כשחט בשלש כותות קהל'
 ועדה' וישראל' כפנקה הכת הראשונה ותמול'
 הפעדה כנעלו דלתות העדרה ותקעו והריכו
 ותקעו' הבהנים עומדין שורות שורות וב'
 ובידיהם בדכי בקף ובדכי זהב' טודה שכולה
 בקף בקף ושודה שכולה זהב זהב' ולא היו מ'
 מעורבין ולא היו לבדכים שוליים שמטו יכחום
 ויקדש הדם' שחטו ישראל וקבל הכהן כותבו ל'
 לחבירו וחבירו לחבירו מקבל את המטל ומחליך
 את הריקן והכהן הקדוש אצל המזבח דורקו דריקה
 אחת כנגד היסוד' יצאת הכת הראשונה וכפנקה
 הכת השנייה' יצאת השפיה וכפנקה השלישית

כמעלה

ומצדדים נכוכו וכפנן מנטיף דגל כל צד מנצנים וכן הוא
אומ' טעתי כפדך מנצנים פושטת אתה אעשה
שפטים שפטים מנצנים ~~שפטים~~ שפטים כמאוק
שלמך פנעך שלמך פנעך הורק'ב אג'י'י שפנעתי
מאנשי דור המבול ומאנשי דור הכלב ומאנשי
קדום אני עתיד ליכרע מגור ומאגפ'י ואם איך אתם
מאמינים להבא האמינו לשעבר דא אנשי
מלכות כל מקום שכזכר גיאה שלעל סם מזכיר
שבחו שלמקום וכן הוא אומ' בסך מנוקע כ
מתבטיש יובא וזהב מאופיר מעשה חרש וידי
צורף תבלת וארגמן לבושם מעשה חכמים בולם
מהוא אומ' פד'א תימרון להום אהיא די שמיא
ואיקא לא עבדו יאבדו מארעא נמלתחות שמיא
אלה ואומ' וי'י אהים אמרתהוא אהים חיים ומלך
עולם ואומ' ענשה ארץ בכוחו מבין תבלת שמיא
ואומ' פה להם ולא ידברו ואומ' ולא יכו בשמים
כל אשר חפץ עשה ובבל אהי מצנים אין לך
כל אומה ואומה שלוקה שאין אנה שלה לוקה
עמה וכן הוא אומ' הוביש בל חת מנווד הבישו
עצביה חתו גלוליה וכן הוא אומ' כפלה כפלה
בבל ובל פסילי אהיה שבר למך וכן הוא אומ'
באבותיכו וטרת את פניכם על בגדי גלגלים
ואף לעתיד לצוא כשיאבדו אומות העולם מה
כאמ' בהם האילים בלי חלוק' נהיה הדם לבם
לכם ולא לכשים לבם ולא לעבדים מלמ' שלא
עשאוהו חבורות במצנים לאות על הבתים
אשר אתם שם יכול יתן על מקום ליטה תל על
הבתים אשר יאכלו אותם בהם יכול לא יתן אלא
על מקום אבילה דגל על הבתים אשר אתם שם
יכול יתן כאן וכאן תל לאור ולא לאותות אמור
משעה מקום אבילה שם היתה ליטה וראיתי
את הדם מה אני ירדך והלא הכל גלוי לפני לא
שלא יתן לא על מקום הנבאה ופקחתי עיני
למלא דבר בל אי אפשר למנוע כמולך שדוחק
פגיעותיו בדגליו ולא יהיה בכם כגף מלמ'

ישנה מ

סוף

כפ

ישנה ב

אלף יכרתי

שבמצנים היתה מגפה למשחת מלמ'
שבמצנים היתה השחחה בהכתי בארץ מצר
מלמ' שבמצנים היתה מכה מלמ' שלקן מצני
בשעה מיני פורענות במגפה ובהשחת
ובמכה נהיה היום הזה לכם לזכרון וחרתם
אותו יום שיהיה לכם לזכרון אתה חוגג ואיזה
זה זה מועד צאתך מצמצנים ועד אן תלי בולא
הלי תל מועדות הפסח יצאו בני ישראל אימדי
אכלו את הפסח בלי יום פוג ואף כן לא יצאו לא
ביום פוג וחרתם אותו כאמ' כאן חגיגה וכאמ'
חגיגה במדבר מה חגיגה האמורה במדבר עונה
עולה ושלמים אף חגיגה האמורה כאן עולה
ושלמים אף חגיגה שכן פעונה פרים תיפונן
חגיגה האמורה כאן עולה ושלמים שכן איך עונה
פרים תל לשם לשם לגזירה שוה מה לשם האמור
במדבר פעונה עולה ושלמים אף כאן לשם
האמור כאן פעונה עולה ושלמים יכול תפונן
חגיגה כל שבעה תל אותו יום אחד בלבד אם
כן למה כאמ' שבעת ימים תשלומין כל שבעה
מניין לא חג כל ששה יחוג כל שבעה תל בחדש
השביעי תחרו אותו יכול לא חג ברגל חוג אחר
הרגל תל אותו אותו אתה חוגג נאי אתה חוגג
חוק לרגל יכול יהא מעכב עד אכילת בשר
תל אותו ולהלך הוא אומ' נהזה אותם מהאונות האמ'
להלך דם ולא בשר אף אותם האמנע כאן דם נלא
בשר לדרותיכם חקת עולם עולם שיטהוג
הדבר שבעת ימים מצות האכלו מצה יטאכלת
כל שבעה אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח יצאו חלות
הגדה ורקיקי כדיר שאין טאכלין כל שבעה אך
ביום הראשון תשביתו שאר מצותיכם אמ' אבי
תבין קראיי כתיבין בל שבעת ימים שאר ללא
ימצא בבתיכם ובלאך ביום הראשון תשביתו
שאר הא כיצר לנבות לל ארבעה לביעור ביום
בל נאימא מצפרא אך חלק דהוה ליה מנתחלת
שבע ועבדו רבכך החקה יתדה דלא ליגב

יאכלוהו ויאכלוהו ויאכלוהו...
היה כונן...
זה את זה...
ממנו כח אין...
יהא מותר...
מותר לך נשאר...
ממנו כח אין...
מתר לאכל ממנו כח...
אכל ממנו כח...
כשם שאמר...
תרבו יהא אסור...
אם בשל כל...
מים מוכין...
כל מקום...
שיכנס...
אמרי הכודר...
בך עסק...
מבוסס...
יהא חייב...
אכל עלי...
בבמקום...
הלכה...
חייבין...
בעמור...
כח אין...
כדכיו...
אם לך...
לא תגב...
מפני שהגבו...
תחבו מהוך...
ודעלה...
בכעיו...
שדה במין...
לעליות...
ולא הותרו...

בקר יהא לוקה...
בקר באר...
דשאל...
מכאן...
מתר...
באר בקר...
שאל שליטה...
זריק לגמ...
מתקנס...
ואכלתם...
זריקת דמיו...
את עליה...
בחפזון...
בחפזון...
שהוא כל...
שלא לשמו...
באגף...
כאם באך...
מה עבדה...
האמורה...
מקכד בי...
ל לעזר...
האמור...
למעלה...
בבור מצרים...
מטיף...
אחרים...
וכופו...
ניך כל...
מאדם עד...
שמשין...
לא להי...
מטיף...
אחרים...

תאמר

ומצדדים

יכתוב אות אחת ולא יאחד חוסי אחד ולא יעשה
 בית יד בסנין ובסוגין בפפה ובפפדה תל מלאכה
 כל מלאכה חייב לי לא ברשות במצוה מניין לא
 יכתוב אות אחת בספרים בהגלין ובמקוזה ולא
 יארוג חומתו בכותל ובמכנסים ובמעיי
 תל מלאכה כל מלאכה חייב לי לא מלאכה שחיי
 על מיכה חפזת מלאכה שאין חייבין על מיכה
 חפזת מניין לא עולין באילן ולא רוכזין על גבי
 בהמה ולא שטיין על פני המים ולא מספקין ולא
 מוקדין ולא מטפחין תל מלאכה כל מלאכה
 אין לי לא ברשות במצוה מניין אין מקדישין
 ואין מעדיכין ואין מחרימין ואין מגבידין
 תלומות ומעשרות תל שדדן שבות לא אמר
 לא יעשה בהם אשר יוכל לכל הייתי אומר את
 שהוא אוכל כופס לא יעשה בהם ואת שאינו אוכל
 כפס יעשה בהם תל אך הפסיק הענין דברי רבי
 יוסי הגלילי כיוצא בו אתה אומר אין בארוך רק
 שט לוחות האבנים יכול שלא היו בו שני לוחות
 אבנים תל רק הפסיק הענין דברי ל יוסי הגלילי
 כיוצא בו אתה אומר אשר לא תרד אלי רק אמרת
 בשם יי יכול שאמרו אל דבר לי תל רק הפס
 הענין דברי ל יוסי הגלילי כיוצא בו אתה אומר
 אשר עשה דוד הישר בעיני יי ולא סר מכל אשר
 צוהו כל ימי חייו רק בדבר אוריה החתי יכול
 בדבר אוריה החתי לא סר אבל בדברים אחרים
 סר תל רק הפסיק הענין דברי ל יוסי הגלילי
 כיוצא בו אתה אומר לא נודע עכקים בארץ יש
 רק בעקה ובאשדוד לא נודע אבל נודע בשאר
 מקומות תל רק הפסיק הענין דברי ל יוסי הגלילי
 אמרו ל עקיבה ומה אפי צדיק והלא בבר כוהנו
 לא מלמ שכתבקה בהן מאלה והיו מתמטפין
 והולכין הוא לבדו יעשה לכם מנה תל לבדו
 מלמ שאין צודדין ואין פוחתין ואין מוקדין
 ומניין לעושה מדודה ומתחמם כנגדה מחימין
 לו חמין ומדתיצין בהן פנו ידיו ורגליו ומדתיצין

קרניין מקרא קדש תאמ צל שתיין מוק קדש
 הוא יל וקרניין מקרא קדש ~~שיהא אמו~~
 במלאכה תכיא אידך ~~במלאכה~~
 תעטל לימדי על חוב שלמועד שאיך צעטית
 מלאכה דברי ל יוסי הגלילי ל עקיבה אומר
 אינו צדיק הרי הוא אומר אה מעדי יי מקראי
 קדש במה הכה מדבר אי בראשון הרי כבר
 טאמ שבתון אי בשביעי הרי כבר טאמ שבתון
 הא אין הכה מדבר לא בחולו שלמועד שאקורי
 בעטייה תכיא אידך ששת ימים האכל מצו
 נביום השביעי עזרת מה שביעי עזרת אף ש
 ששי עזרת אומה שביעי עזרת בכל מלאכה
 תל השביעי השביעי עזרת בכל מלאכה ואין
 הששי עזרת בכל מלאכה שלא מסרו הכה לא
 לחכמים לומר לך איזהו יום אסור ואיזה יום
 מותר איזו מלאכה אסורה ואיזו מלאכה מותרת
 כד תבן משהין בית השלהין במועד אבל לא
 בית הבעל כל מלאכה לא יעשה בהם יכול
 יקב את הידק ולא ידח את הכלים ולא יציע
 את המטות הרי אתה דן טאמ כאן מלאכה
 נטאמ מלאכה במשכן מה מלאכה האמורה
 במשכן מלאכה שיש עמה מחשבה אף מלאכה
 האמורה כאן מלאכה שיש עמה מחשבה או
 מה מלאכה האמורה במשכן מלאכה גמורה
 אף אין לי לא מלאכה גמורה שלא יכתב אדת
 הספר ושלא יארוג את כל הברד ושלא יעשה
 את כל הנפה מניין לא יכתב שתי אותיות ולא
 יארוג שני חופין ולא יעשה שני בתי טדין ב
 בסנין ובסוגין בכנה ובכנה תל כל מלאכה
 כל מלאכה חייב לי לא ברשות במצוה מניין
 לא יכתב שתי אותיות בספרים ובתלין ובמ
 ובמקוזה לא יארוג שני חופין בכתת ובמ
 ובמכנסים ובמעיל תל מלאכה כל מלאכה
 אין לי לא מלאכה שחייבין עליה חפזת
 מלאכה שאין חייבין עליה חפזת מניין לא
 פאנקאת ודי קמפ כבוד משתק מן קו סוגה בשוטעם

בית העל
 המער נקרא בעלה דאיעא

באיקורא דהתעורר ותבין מנה לאתעורר
 בודקין את התעוררין וכן דאם התעורר
 נדבכין עלמא תמך ליהתעורר זה פתח פתח
 ולמענה אמאי מתעוררין בודקין בודקין
 עד למחר וכבודק משש' ובית ישראל תעורר
 מקדימין למצוות כדכות עיוס השמיני ימגל
 בשל פדלתא אע"פ שכל היום פטר למילה אלא
 שקדימין מקדימין למצוות דב"ח וישכם אגדה
 בבקל' כדוק מצמא אמ' נב כחמך בר יצחק
 בשעה שצבו אדם מצניין בבוטח נאור הכר יפה
 לבדיקה' ביום הראשון תשביתו שאר מצותכם
 מערב יום טוב' או יכול ביום טוב הל' כלמא
 לא יפשה בהם והלא שריפה מעיקר מלאכה היא הא
 מה הל' ביום הראשון תשביתו שאר מערב יום
 טוב' תשביתו שאר מצותכם מן התורה ה
 הוצאתה בלב ומדברי סופרים ביעור ובמרה
 בשריפה הגיפה פעה הביעור ולא כדמנה לו
 האור שישלכנו מפרד וזורה לנוח או מפויכל
 לים' ל יהודה אומ' ימדין עד שיגיע לשוב
 וישלכנו שהיה ל יהודה אומ' אין מצות השבות
 לא בשריפה והיה דן ומה נותן שאין כותב עליו
 בלי יראה ובל ימצא פועל שריפה' חמץ שכתב עליו
 בלי יראה ובל ימצא אינו דין שיפועון שריפה'
 אמרו לו כל יהודה כל דין שאתה דן תחלתו להתמיד
 וסופו להקל איכו דין הרי שלא כתמנה לו האור
 שישלכנו יהא יושב ומשמרו ניהיה עובר עליו
 משום כל יראה ובל ימצא התורה אמרה תשביתו
 שאר מצותיכם משביתו אתה לכל דבר' היה ל'
 יהודה דכו דין אחר נותן חסור באכילה וחמץ
 חסור באכילה מה נותן פועל שריפה אף חמץ
 פועל שריפה' אמרו לו ככלה דנכח שאקורה
 באכילה ואין פועל שריפה' אמ' לון הפלשכנע
 אקור בהסוד וחמץ חסור בהסוד נאל' תכנין טבל'
 שמותגרת בהסוד' אמרו שור הכקל יוכיח ש'
 שאקור בהסוד ואין פועל שריפה' אמ' לון הפלש

כורת חייבין ליה תורת חמץ שחייבין עליו
 כרת זמא ליה תורת חמץ שחייבין עליו
 כרת' אמרו שור הכקל יוכיח שחייבין
 שנתפדות ואף פועל שריפה' אמ' לון הפלש
 כורת חייבין עליו משום כל דגרת וחמץ חיי'
 עליו משום כל דגרת' אמרו לו אשם תלמי כ'
 בדרך יוכיח שחייבין עליו משום כל דגרת ואין
 פועל שריפה דגרת אמרה תשביתו שאר כ'
 מצותיכם' משביתו אתה בכל דבר' כי כל
 אכל חמץ מכלל שכל כי כל אכל מחממת אין
 לי לא שכתחמץ מאליו' שכתחמץ מידי אחרים
 מעיין הל' כי כל אכל מחממת וכברתה הנפש
 ולא התבונן' ההוא לא אנטם ולא שוגג ולא כ'
 מוטעה' מישכל' וישכל' בשלום' מיום הראש
 עד יום השביעי' יכול אף יום ראשון ויום
 שביעי בכלל כשם שכל במצורע מלאשון ועד
 דגליו ואין הראש והרגלים בכלל הל' עד יום
 האחד ועשרים לתדש בערב' ל אומ' ממקומ'
 מוכרע מיום הראשון ועד יום השביעי'
 נביום הראשון מקרא קדש' קדש יהו' כמרה
 דאת מקדשו' קדש יהו' במאכל קדשיו' ו'
 במשה קדש יהו' בפסח כקיי' ביום הראשון
 מקרא קדש נביום השביעי מקרא קדש אין לי
 לא יום טוב ראשון ואחרון שאקורין במלאכה'
 חולו שלמועד מעין אמרה ומה יום ראשון
 ואחרון שאין לפשהן מקודשין ולא לאחריהן
 מקודשין אקורין במלאכה' חולו שלמועד
 שלפשהן נאחריהן מקודשין אינו דין שיהוה
 אקורין במלאכה' הדי ששת ימני בראשית
 יוכיחו שלפשהן ואחריהם מקודשין ואיך
 אקורין במלאכה' לא אם אמרה בששת ימני
 בראשית שאין עמהן קרבן מוסק האם בחולו
 שלמועד שיש עמהן קרבן מוסק' לאשי חדשי'
 יוכיחו שיש עמהן קרבן מוסק ואין אקורין
 במלאכה' לא אם אמרה בראשי חדשים שאין

קדושין

מיטת חפלו של אחרים ויש להם יראה ויחולק
 טלף אימרה כוונה אבל אחרים
 ושלבונה מניין ליתר אחרים
 נחת האמונה שלבונה ושלבונה
 שונת רבן שמעון בגמליה אומן והלא בכלל
 לא יראה לא ימצא היה מה תל לא ימצא אר
 שמצונו לך אתה זקוק לבטרו את שאין מצו
 לך אין אתה זקוק לבטרו מכאן אתה אומן חמץ
 שנפל לתוך הבור או לתוך הפיטוס אם יכולים
 בלבנים וחלילים לחפש אחריו ולהוציאו אתה
 זקוק לבטרו נאם לאו אימרה זקוק לבטרו
 ככרי שבא לביתו של שלבונה וחמץ בידו אינו
 זקוק לו הפקידו אצלו חייב לבטרו שכ לא
 יראה לך ייחד לו בית וכתבו בתוכו אין זקוק
 לו כי כל אכל מחמץ יכול תאכיל ותמלי
 שנתמטז מאיליהן יהא חייב עליהן או מהאם
 זה שחיימוצו מאחרים חייבין עליו או שחמץ
 מאיליהן אינו דין שיהא חייב עליהן תל חמץ מה
 חמץ מיוחד שהוא מין דגן יצאו לו שאיכנו מין
 דגן לשמעון אומן לפי שלא למדנו לשאר
 שחייבין עליו כדת אף לא יראה לך שאר מה לא
 יראה לך חמץ חייבין עליו כדת אף לא יראה לך
 שאר חייבין עליו כדת כי כל אכל מחמץ
 מכיל שלבונה כי כל חמץ אין לו לא שנתחמץ
 מאחרים מניין תל כי כל אכל מחמץ וכבר
 הכפש ולא הציבור ההוא לא אכנס ולא שוגר
 ולא מוטעה מעדות ישאל וישאל בשלבים
 בגר זה הגר ובאדרת זה אדרת הארץ לטבות
 שאר הפקר כל מחמץ לא תאכלו לרבות
 כותח הבבלי ושכר המנדי וחמץ האדומי
 וזיתים המצרי יכול יהא חייב עליהן תל חמץ
 מה חמץ מיוחד שהוא מין גמול יצאו לו ש
 שאיבן מין גמול למטה באו ליתן עליהן לא
 תעשה יכול יהא אדם יוצא ידי חובתו ב
 בעיקת אונד תל לחם מה לחם האומן להק

מחמשת מניין אף לחם האומן כחם מחמשת
 המניין דא פוגת מעדות על חמץ מזה
 הצא לרבות וחי חמץ יצאת עיקת אונד
 שאומן יצא לרבות חמץ יכול יוצא אדם
 ידי חובתו בבורים תל בכל מוטבותיכם האם
 מצות יצאו ביבורים שאיכן כחכין בכל מוטבות
 דברי ל יוסיה גלילי ל עקיבה אומן על מצור
 ומכורים יאכלהו מה מכורים שאין במי
 ביבורים אף מצה שאין במיטה ביבורים יכול
 יהא אדם יוצא בטובל שלא כיתקן ובמעשר
 כאשר שכל כיתגם ובמעשר שני והקדש לא
 כפרו תל חמץ מה חמץ מיוחד שאיסקורו
 מאליו יצאו לו שאיסקורן מידי דבר אחר
 נמטין שהכהנים יוצאין ידי חובתן בתרומה
 בגבולין וישאל במעשר שני בינושלים שכ
 לחם עכני יצא מעשר שני שאין טאכל לא כש
 בשמחה וחכמים אומן יוצא אדם ידי חובתו
 במעשר שני בינושלים של מצות לילה
 הפולאם כן למטה נאם לחם עטו כעט למצות
 שלשה ביין בשמן וכדבש

ויקרא משה לכל זקני

מלמ שטה
 משה כבוד בדקנים מלמ שהקטום קודמין
 לכל ישראל מלמ שנשתמש משה בדקנים
 שבדורו ל יוסיה גלילי אומן גדולה קטה אם
 קטנים הם גדולה קטה שכך חיבבה חכמת אם
 ילדים הם גדולה קטה שכך טפלה ילדות
 ויאמר אליהם מלמ שטק עיכנו בהם משעה
 שאם להם משפון ל אימדר אומן אמ להם
 משכנו ידיכם מעל כענין שפ נאומר אליהם
 איש שקוצי עיכנו השליכו ובגלילי מצמיים אל
 תטמאו ל עקיבה אומן משפון מישיש לו
 נקחו מי שאין לו לכם לדבות את חכמת מונה
 צאן בכל מקום שצאן תגפיל בששים ועלים
 דא משפון נקחו לכם צאן כמציאנו למדיים

צבאות ושרים ומועדים ושלמים מן הים צבאות
 (שמירת השבת) שבת יתקיימה שבת יתקיימה
 אהבת ה' ושלמים מן הים צבאות
 ה' אלהינו ה' אלהינו ה' אלהינו ה' אלהינו
 לא לאור הנגל לפי שבדיקת הנגל יפה מאור החמה
 ומאור הלבנה ואע"פ שאין לאיה לרוב לרוב לרוב
 בעת ההיא אהבה את יושביה בערות ואומרי
 אלהים כשמת אדם חונק כל חרדי בפוך
 לדרותכם תקות עולם שיחיהו הרבה לדרות
 בראשון יבול בבול ה' בארבעה עשר או בארבעה
 עשר יבול בשחרית ה' יום יבול משרתי
 שעות ה' בערב מנה בערב משפעה יום אף
 כשאמור יום משפעה יום מושש שעות ולמנוחה
 יבול אהה חייב במטה בארבעה עשר אסכך למנה
 טמ בארבעה עשר עם אם אינו ענין לאכילת
 מצה תקיחו ענין לביטול חמץ דא בערב
 תאכל מצות אמר לבא מצה בזמן הזה ד
 דאוריה ומנוה דרבנן מאי שכתא מנוה דבר
 על מצות ומנוה יאכלהו בזמן דאיכא פסח
 אין בזמן דליכא פסח לא מצה נמי הא כתיב
 על מצות ומנוה יאכלהו מצה הדר אהדר
 קרא ש' בערב תאכל מצות תבוא כותיה
 דרבא ששת ימים תאכל מצות וביום השביעי
 עזרת לי' מה שבעי רשות אף ששתי ימים
 רשות מאי פועמא דבדשהיה בבבל ויבא מן
 הפלג ללמוד על עצמו יבא לא ללמוד על הכלל
 בולו יבא יבול אף לילה הנאשון רשות תלעל
 מצות ומנוה יאכלהו אין לי לא בזמן שביד
 המוקדש קיים בזמן שאין בית המוקדש קיים
 מטיף תל בערב תאכל מצות קבעו הכתוב
 שבעת ימים שאר לא ימצא איך לא ימים
 לילות מטיף תל עד יום האחר ונעשרים לחודש
 בערב שאר לא ימצא בבתכם מכלל שכולא
 יבא ח' יבול אף ה' פומון או מופקד בעיר
 אחרת לא יהא חייב תל שאר לא ימצא או לא

בהן שבתות חגים ושלמים מן הים צבאות
 יעשה שבת יתקיימה שבת יתקיימה
 יעשה שבת יתקיימה שבת יתקיימה
 מאכל צחם לא יעשה יתקיימה שבת יתקיימה
 שומע אני אף בפשות בהמה שבת יתקיימה
 כעין ש' ומטה כפש בהמה ישלמה יבול
 יהוא מתקומין מודקן להנכר לין ועושיים
 למוזקין כלבים ה' לבם ולא לגוים לבם
 כלבים מעשה בשמחה התימנו שלמה
 בלי יום טוב לבית המדרש ולשחרית מצאו ל
 יהודה בן בבא אמר לו מפני מה לא באתה אמש
 לבית המדרש אמר לו מצוה אחת עינדע לירי
 ועשיתיה בלשון שלמים ככנסה לציר והיינו
 מתיראין שלא יצונו את בני העיר שחפזו להן
 ערב אחד והאכלום והשקיכום וסכנמם שלא
 יצונו את בני העיר אמר לו תגיה אם לא יבא
 שכרך בהפסידך שהרי אמרו אין עושיין ביום
 טוב לא לאכילת גוים ולא לאכילת כלבים
 לבם לבם ולא לבנה שהיה אבא שאול דכו
 דין אחר ומה אם בשעה שלא כפתחו כירי
 הדיפו כפתחו כירי שמים בשעה שנפתחו
 כירי הדיפו דין הוא שיפתחו כירי שמים
 ושמרתם את המצות ל יהודה אומר שינו צדקה
 מצות מלמ' ששלשכשים לשות שלש ערעבות
 זו אחר זו וחכמים אומר שלוש כשים עסיקות
 בצדקה אחת לשה ואחת עורכת ואחת אופר
 ל עקיבה אומר לא כל הכשים ולא כל העשים
 ולא כל התבונים שויק' זה הכלל תפוח ותלבוש
 בצונן ל שמענו אומר ושמרתם את המצות
 מצה הרמניה להשתמר יבא חלוט שאין לאוי
 להשתמר ל אימור אומר לחם ענט בדרך
 שהעני עושה בשאר ימים אשה לשה והוא
 מסיק את התבול אף באן אשדע לשה והוא
 מסיק את התבול כיתבעם היום הוצא את
 צבאותיכם מארץ מצרים מלמ' שצבאות מקום

פ יבול
 פ יבול
 פ יבול
 פ יבול
 פ יבול
 פ יבול

פ עקבך
 פ יבול
 פ יבול
 פ יבול
 פ יבול

פ מכותקליף

אליכם בניכם עתידין לומר לכם ~~העבודה הזאת~~
 לכם זה בן נשע שהוציא אותי ממצרים ~~מקדונו~~
 אתה הוציאן מקדונו ~~ואמרת~~ ~~בנה זה עשה~~
 יג' לי בצאתי מצרים' לי עשה ~~לך לא עשה~~
 ואמרתם צבא פסח שיהוא כל מעשיו לט' ~~לש~~
 צב' פסח שיהוא כל מעשיו לט' פסח' הוא
 פסח לט' שחטו שלא לט' ל' לט' המיוח
 אשר פסח על צני בני ישראל במצרים' שלוש
 פסחות כאמ' אשר פסח' נפסח יג' לנגף את
 מצרים' ופסחתי עליכם' מניין אתה אומר
 חצר שבולת ישאל לא היתה פסחה לא על הצני
 של אשר פסח על צני בני ישראל' מצרי וישאל
 שניין בחצר לא היתה פסחה לא על הכתחים
 של פסח יג' על הפתח' מצרי וישאל כרובים
 במטה לא היתה פסחה לא על ישראל של נפסח
 עליכם' וכן הוא אומ' בצפדים עפות כן יג' יג'
 צבאות' על ירושלים גנון והציל פסוח והמליט
 אמלך דבר בור אי אפשר לאמנו בחיה ששוחה
 על בטה ומניקה' וכן הוא אומ' ובמדבר אשר
 דאיתא שר נשאך יג' אהרן כאשר ישא איש את
 בנו' ואומ' יכול מצדך אף' ואומ' יג' שומדין
 יג' יג' צד' צד מעתה ועד עולם' אשר פסח על
 צני בני ישראל במצרים' אין לי לא צני בני ישראל
 בתי גרים ועבדים וכשם מניין תל' ואת בתינו
 הציל' ויקר הטם וישתחוו מלך ששמחו על
 צניו כמעשה' וילכו ויעשו בני ישראל ליתן
 להם שכר הליכה ושכר עשייה' כאשר צוה
 יג' את משה' לפי שמנינו שפדשה ראשונה
 אמ' לך הק' למה' ושטיה אמ' להן לישאל
 ומנין שאף שתינה שמע מפי קדש' וחדר
 ושטח להן לישאל תל' כאשר צוה יג' את משה
 אין לי לא משה שהכרשה תל' בן מנין שאף
 אהרן היה עמנו תל' כאשר צוה יג' את משה
 ואת אהרן' יכול משה ואהרן שאין עסיכין
 במצוות לא היה להם פסח תל' כן עשו' מנין

ישעיה

שאפ' שלח כאמ' לחך עתידין היו גמעות דין
 היין קדוה יג' ומזון דין היין תל' עשו' וכן
 היה צב' לעשות' מיה בחצי הלילה קדשה
 מוקדם דבר עבדו ועצת מלאכין ישלים ככאמ'
 מוקים דבר עבדו זה משה דבר ביה לא כן עבדי
 משה בכל ביתי כאמ' הוא' ועצת מלאכין ישלים
 זה משה דבר ביה וישלח מלאך ויוציאנו ממצ'
 אמ' הק' למה לך אמור לישאל ועצרת יבאל
 מצרים בלילה הזה' הלך משה ואמ' לישאל כה
 אמ' יג' בחצות הלילה אמ' הק' והלא כבר הפט'
 חתי את משה ואמרת לך לא כן עבדי משה
 בכל ביתי כאמ' הוא' יהא עבדי כדאמ' כמכדב
 לא מה משה אמ' בחצות הלילה אף אמ' בחצי הל'
 תני ל שמעון בן יוחאי משה שאינו יודי
 זמנו ורגעיו ועתותיו של לילה אמ' ניה בחצי
 הלילה' דא אמ' משה לישאל ועצרת בארץ
 מצרים בלילה הזה ולא קבע להן זמן שלא יהא
 יושבין ומהרהרין הרהורין רעים ואומדין כבר
 הגישה שעה ולא כגאנו' אמל בשאמ' לו לפדעה
 מה הוא אומ' בה אמ' יג' בחצות הלילה אמר לו
 הדבר שקול לבישיחצה הלילה אם כחונט השעה
 ולמעלה ואם כחונט השעה ולמטה' אמל הק'
 אומ' ויהי בחצי הלילה שהוא יושב על אבן שעות
 ומכוין את השעות כחונט השעה שחין מלכות
 כוגרת בחצותה ואכלו כמלוא נימס' לא הגיע זמ'
 זמנה של מלכות ליפול ביום כופלת ביום' צלילה
 נפלת בלילה' וכן הוא אומ' ~~עצת צני יומם~~
 ואומ' ובחפצח חשך היום' ואומ' ביה בלילה
 קטיל בלשצר מלכא פסדא' ואף כשהגייב
 זמן אבותינו ליפול ממה כאמ' בהם אף לנו כיפנה
 היום כי יכפו תל' ערב' ויג' הנה כל צבור
 בארץ מצרים ולא ביד שליח' מבבור פרעה
 שומע אמ' זה בכו כשהוא אומ' היושב על כסאו
 כפר בכו אמור מה דל' מבבור פרעה מלכ' ע
 שפרעה הדשע בבור היה ולא כרגעה בורענות

ישעיה

ישעיה

ישעיה

פרעה יוריע שמתחמק תבנה תמו נאך המוקום
 מוחל לאדם עד שיפיק את המוחל מה שכתב
 כפול ועל כך ביום ההוא גזרתי עליך בתוך
 אפי מצרים הפה שאמ' מי יזי אשר אשמוע
 בקולו הנא הטה שאמ' יזי הצדיק מה שכתב נפול
 על כך לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו
 הפה שאמ' ארדף אשיג אחלק שלל הוא הפה
 שאמ' אנוסה מפני ישראל מה שכתב נפול על
 כך נפויית ימויך תבלעימו ארץ צנו ליקבצו
 שלא יאכלו אותך חיה ופנפות והחזק מצני
 על העם למנהר מלכ' שכפלה לו ותרא לפל
 עה והיו מנחיק אה מיתיהן ואת חלניהן והיו
 משקעין אותך בקרנות ובעלות למנהר לש
 מן הארץ ולא לארץ כנען כן הוא אומ' דרך
 שלשת ימים נלך במדבר כי אמרו בלכו מ
 אמרו משה אמ' לנו בבורות מותים נאכו לואין
 בבורות ושאינן בבורות והן אינן יודעין שמוך
 שפופים בצמה אחך בא על עשר נשים וילדו
 לו עשרה בנים נמצאו בולן בבורי נשים עשה
 באו על אשה אחת וכולדו להם עשרה בנים
 נמצאו בולן בבורי אנשים לכך אמרו בולנו
 מותים וישא העם את בצעקו פנים יחמץ
 מלכ' שקרב להחמיץ משארתם צדורות
 בשמלותם על שבמם מה ששיירן מן המצה
 ומע ששייכו מן המדור דא משארתם
 צדורות וכי לא היה בידם מה ליפול נמה לא
 ליפול והלא לקוף הענין הכות משבחן שהיו בני
 אדם עשירים לא מלכ' שלא כפול בידם אלא
 דבר מונעו וכבנסה בו ברכה ואכלו מונכו
 אחד ושלישים יום שהיה יפה להן כמין ובע
 ישראל עשו כדבר מופה אמ' להן לא יהיו מ
 מהלכין משבחה לשבחה שלא יהו כדאין כ
 פבכי אדם הרמאין כלי כסף וכלי זהב ושם
 הדאוי לשל כלי כסף ישל כלי כסף בני זהב
 כלי זהב ושמות מניין שהשמות חביבורת

מן הכתוב בליכסף וכלי זהב ושמלת חביב חביב
 האחרת ויזי כתב את המן העם בעיני מצרים
 מותא המן הזה ויזי כתב את המן העם הזה מלכ'
 ששלשת ימים היו מצרים באשלה וישאל מ
 מקרקרק בבתיהן ולא נחמד אחד מהן אפלו על
 הצינורה והיו מצרים דנין קלחומ בעימין אומ'
 אימתי לאויך לו ליפול בשאכושרויך באורה או
 כשהיינו שרויך באפלה בשכטלו לעצמן או כ
 בשאכו כותבין להם דא אתחן העם מלמד
 ששרת עליהם נוח הקדש נכן הוא אומ' ושפבר
 על בית דוד ועל כל יושבי יושלם נוח חן תחבועם
 איך דומה האומ' לו השאיכל כנכיא והוא אומ'
 איך לי השאיכלי סקופולא והוא אומ' איך לי לאומ'
 השאיכלי כנכיא שבמקום פלנכי סקופולא שבמ
 פלנכי וישאילם ל אומ' כשהיו ישל במצרי
 מה כאמ' בהן ושלה אשה משכנתה ומגדת ביה
 מלכ' שהיו גנין עמקן כשבטלו מן השעבוד
 מה כאמ' בהן וישל איש מאת דעהו מלכ' שהיו
 יופים להם כשכאלו מן השעבוד מה כאמ' בהן
 וישאילם מה שהשאלם לא הגיעום והיו משאי
 לין אותם בעל כרחם מלכ' שהיו יריאים ככב
 אדם שהיו יראין מקוניהם ומפני שהיו אומדין
 למחר אומנות העולם נואין אותנו במדבר
 יאמרו כמה עשירים עבדיהן של מצרים ומפני
 אתה אומ' שלא היה כל אחד ואחד מישראל שלא
 היה יכול להעמיד אהל מועד וכל פלנין וכל קרסין
 וקרסיו ובריחיו ועמודיו נאדכו הל סאות ככל
 איש אשר ידברו לבר איך לך כל אחד ואחד מיני
 יכול לעשות כלמה שאמ' לך יכול היה אחד
 בהם שלא כפול תל ויוציאם בכסף וזהב ואין ב
 בשבטיו כושל ואיזהו כושל כדוד שכוהיה
 כל הכשל ביום ההוא כדוד יכול משה נאהרן
 שהיו עוסקין במצוה לא כפול מצדת מצרים
 תל והיה כיתלבון לא תלכו ויקם אפשר משה
 נאהרן היו עובדין על מצות עשה ועל מצות לא

זכרון

מכיל
פ
זכרון
פ
גאם

וכל כבוד ליהוה ברוי לפתחת לבן שלמתינים שיעור אומ
 קטה כרעה שלם שפחה בן בן עבדתי טלה ויהוה
 מנשגיא לגרים ויהוה בים וכן הוא אומ' וכל אלה
 מצרים אעשה שפנים אסיה ויהוה בים וכן
 בכלל אלה מצרים היה מוכן מה ליהוה בן פועל
 ועליו הוא אומ' מנשגיא לגרים זיהא בים' וכך הוא
 אומ' וכל אלה מצרים אעשה שפנים אומ' יני' בדי
 לפתות לבן שלמתינים שיהוה אומ' קטה כרעה
 טלה כרעה בן פועל ענות ועליו הוא אומ' מנשגיא
 לגרים ויהוה בים' אבל באחרונה מהוה אומ' ניכמו
 מים צדוהם אחרי מהם לא כותג' מלמ' שבעל
 צפן אף הוא כהבות' עד בכור השבי' זה
 שנתן באדינו' אשר בבית' זה החבונש בבית
 חאקורים' הבור' זה שנתן בדייכפסא מפע
 מה לא לקו עמהן מפע שהיו אומ' אהינו יפרע
 לכרמון המצרים שמשעבדין אותנו' לא יעזר
 בנו שלל יוקי הגלילי אומ' מפע מה לקו עמהן
 מפע שהיו אומ' לצוכנו טהיה בשעצוריינו
 וישלל יהיו בשעבודך' עד בכור השבי מלמ'
 ששבו אותך' עד בכור השפחה מלמ' שכבשו אל
 אותך לעבדים ולשפחות' אשר אחר הרחים מלמ'
 שהיו מפדיכין בהן' וכל בכור בהמה אם אדם
 חפוא בהמה מה חפואת' לא אני לדשעים ואני
 למיפוליהן' ויקם כרעה לילה' לא עמוד בדרך
 שהמלכים עומדים בזמור וישיעם בזמור' לא
 עמך בדרך שהמלכים עומדים בשלש שעות
 וישיעם בשתי שעות' הוא וכל עבדין וכל מנ'
 מהוה שלא העמידו אדם אף עבדין שלא העמיד
 אדם אף מצרים שלא העמידו דהאית זה מגיד
 שהיה כרעה מחר על כל עבדין' הוא ועצ'
 מתחזקין על כל בתי ישראל אחד אחד ממקומנו
 והיה צפנה גדולה במצרים מלמ' שהיו כנאין
 את אלהיהן כשהן מתבקעין וכופלין לפניהם
 ואלפ שהדברים סתומין כאן מפונשק להכל
 ותרגש ותרגש הארץ' ענה עשן באפו ואש

חזב
 טו
 תלו
 ישעיה
 פ
 אלמובק
 פ
 אלמובק
 אדאבל

מפיו אמר' וכן בית אשר אין שם מות' ל
 יבקצ' אומ' בית שלא היה בו בכור' לא
 כך היה מנכ' ויהוה בים מני שלא היה לו בן
 בכור היה קורא הגדול שבצמח בכור עשן על
 ולחוסה מן בטמורתי שמתי הראש כי לא היה לו
 בכור' בית שיש בו אנשים הרבה ולא היה לאחד
 מהן בנים היה הגדול שבבית מות' ומטיק לגדול
 שבבית שנקרא בכור שכן הוא אומ' בידו אף אני
 בכור אתגדו' ל שמעון אומ' אין פחות משש
 מאות אלק' בכורות שמות באותה הלילה שסא
 נתתי כפרך מצרים והכופר אחד תחת אחד'
 דא' כי אין בית אשר אין שם מות' ל טהן אומ'
 וכי לא היה שם בית שלא היה בו בכור' לא כיון ש'
 שכולך בן בכור לאחך מנהן היה עושה לו דיוקנ'
 והיתה אותו היום כדוקת וכשחקת וכדדית לפניהן
 והיה קשה להן באו אותה היום קבדום' דא'
 לפי שהמצרים קבורים היו בבתיהן וכלבים ככנטי'
 דרך ביביך ומחפוכין ומוציאין בכורות מקברו'
 תיהן ומות עתעין בהן והיה קשה להן באלו אותה
 היום קבדום' ויקרא כרעה למשה ולא הרין
 לילה מגיד שהיה כרעה מחר ומשאינו עכ'
 משה ועל אהרן איכך הן התיכרות משחקין בו'
 יוכלו באו אצלך והלא כבוד טאמ' נאתם לא תצאו
 איש מפתח ביתו עד בקר' לא מלמ' שהציונו עליו
 מתוך קדו צפרא ואמרו לו בליה אין אנו יוצאין
 אכל בחצי היום אנו יוצאין' יאן מתוך עמי
 יוכלו שהות תל קומנו' אתם' אין לי לא אתם
 גנים ועבדים מטיק תל גמ אתם גם בני ישראל
 לרבות נשים וטפלים' ולכו עבדו אתי יף כדב'
 עמדה שנה שלכם' ויאמר משה בכעדיכו
 ובדק' כונו כלך' יאככם גם יאנכם מנשכ' י'
 בקרכם גם בקרכם מנשכרים קוח' כאשר
 דברתם ולכו עמדה שלכם' גם אתה ותן בידיכו
 דברים ועגלת' וברכתם גם אותי אף לכטינלפולי'
 דא' וברכתם גם אותי מכאן אתה אומ' שהיה

כרעה

בירם לתיכונות לדרך זמנך בזה ושל
 אשר ישבו במצרים שלשים שנה ומה ש
 מאות שנה וכי שלשים שנה מאות שנה
 ישבו במצרים והלא לא היו במצרים לא מאות
 ועשר שנים ומה הל' ומושב בני ישראל אשר יש
 במצרים שלשים שנה וארבע מאות שנה ש"בות
 הרבה ישבו ישיבת אברהם בארץ פלשתים
 ישיבת יצחק בארץ כנען ישיבת יעקב בארץ
 מגורי אביו הרי אתה מלקטן ועושה אותן ארבע
 מאות ומניין שארבע מאות הרי אמר לאברהם
 אבינו בין הבתרים ידוע תדע כי גר יהיה זרעך
 בארץ לא להם ועבדום ועכו אותם ארבע מאות
 שנה ביצחק מהוא אומר ויצחק בן שלשים שנה
 בלדת אותם ובן יעקב אומ' ימי שט מגורי
 שלשים ומאת שנה הרי מאה ותשעים נשתני
 מאתים ועשר שנים וסימן לדבר שנותיו של
 איוב כשיכרו ישראל למצרים כולד איוב יבשען
 מות' של יוסף יג' את כל אשר לאיוב למשנה
 ואומ' ויחי איוב אחרי זאת מאה וארבעים שנה
 בחצי הלילה כידבר עם אברהם אבינו בין הבת
 ובחצי הלילה כולד יצחק ובחצי הלילה לבין
 בכורות שכו' והי מקץ קץ אחד לפולק' שלשים
 שנה וארבע מאות שנה שלשים שנה לו בעד
 פיבן משנידבר עם אברהם אבינו בין הבתרי
 ועד שכולד יצחק שלשים שנה ומשכולד יצח
 ועד שיצאו ישראל ממצרים ארבע מאות שנה
 והי בעצם היום הזה יצאו כל צבאות יג' ואומ'
 מלמ' שאם צבאות מקום היו עם ישראל בצמד
 של בכל צרותם לו צד' ואומ' עמנו אכבי בצרה
 ואומ' מפני עמוך אשר פדית לך ממצרים
 גוי ולא היר' ליל שמורים הוא ליג' מלמד
 שכשתמנה את גאולה באשונה לדורות ~
 וליובילות לשמפנים ולשנים ולחדשים ולש
 ולשבתות ולימים ולשענות לעתים ולעותות
 הוא הלילה הזה ליג' גאולה דוגליון בפרק

זה ותשכיה בפרק אחר ובן חגא אומ' שומר
 מה מלי ליה שומר מה מלי אמר שומר
 אתה בקר מה פאמור מוסר שלח תיכבד
 אוסנה באומה נמלכות במלכות אפלו בחופי
 השערה ובן הוא אומ' שומר זה הקצה שנתה
 שומר שנה לא ינס ולא יישן שומר ישל
 דברי ל' יעזר ל' יהושע אומ' בניקן כג'
 כגלן בניסן שתידין ליהל שמור שמוליים
 לכל בני ישראל לדדתם שאין הל' הוא מה הל'
 הוא יודע בו ולא ידעו בו אבות הדא שוכב
 של ביום נקם בלבי ושנת גאולי באה דא
 ליל שמורים הוא ליג' ליל שמור ובא מן ה'
 המזיקין כי היך דתבן אפלו עכי שפישראל
 לא יאכל עד שיסב ולא יפחתו לו מארבעה
 בנסות שליין ותביא ארבעה בנסות שאמ'
 שנים מלפני הסעודה ושנים מלאחר הסעודה
 הפי קימי לבנן ומתקט מילתא מתוסבם
 לדי סכנתא דתביא לא יאכל תני ולא ישרני
 דגרי' אמ' נבכחמן בר יצחק אמ' קרא ליל
 שמורים ליל השמור ובא מן המזיקין
 דאת חקרה פסח פסח בלעזל לא יאכל בו
 ובלבן בכר לא יאכל בו מה הל' חקה ליתן את
 האמור בפסח מצרים בפסח דורות ואת האמור
 בפסח דורות בפסח מצרים חוץ מדברים ש
 שמיעטו בו הבר' יכול אף אגודת ארוב ומשקוף
 ושהי מדורות הל' זאת בלבן כפר לא יאכל בו
 זה ישראל ממשומד שערך על איך לי לא איש
 אשה מטיין תל' בלבן כפר לא יאכל בו דא
 בלבן כפר לא כפר יאכל בו מכאן אתה למד
 שאם משך ידו ימכו וחדר נכמט עלין שטוב
 בלא תעשה יכול יפסול את החבורה הבאה עמו
 תל' זאת איך פוסל את החבורה הבאה עמו
 לא יאכל בו איכו אוכל אבל אוכל הוא במידה
 ומדור' עבר איש מלמ' שאדם מוהל עבדי
 איש על כרחו יכול יהא אדם מוהל צט איש על

כא
ישעיה

דאכלו ביה

שמואל

תעשה תלמוד האיש בטהרה גדול מאוד ר' א
 חשאי לנפם אמרתי נעשה שחשאי לנפם בעלמם
 אמני לה בעל פה דעלך נאמני לה בעל פה
 כרחבם ומצותי כמאן דאמרי בעל פה דעלך
 דבת וכות בית תחלה שכל' ומאן דאמרי בעל
 פה דעלך מושום מושוי' ויכעלו את מצד
 אמ' ל' אסי מלמ' שעשאוה כמצודה דושאיך זה
 דגה' ול' שמעון בן לקיש אמר' שעשאוה כמצד
 דו שאיך בהן דגה' למה מוחבב הכת' בדתהים
 יהי מצד מצדלים לא מה שהיה בבתים כפולה
 במצרים ומה שהיה בבתי סוראות כפולה ועל
 הים שכן הוא דרכן של מצרים בשעה שהן יוצא
 למצרים מוציאין כלי כסף וזהבם עמהם כדי
 שלא להמריד אחרים תחתיהם' וכן הוא אומר
 בנבי יונה כחטה בכסף ואבדותיה בירקרקת
 חנוף דובדת הים' תגרי זהב נעשה לך דובדת
 הים עם כקודות הכסף דובדת מצרים' ותבי
 ותגדלי דובדת מצרים ותבאי בערי ערים דו
 בדתהים' כפולה ומוכפלת בקה שבדדן על
 הים' ויסקו בני ישראל מלמעמק סבתה
 מלמעמק לסבות מאה וששים מיני ויהיה קול
 שלמשה הולך מהלך ארבעים יום' ואל תתמה
 שהרי כבר אמר' ויאמר יי' אלמשה ואלההך
 קחו לכם מלוא חמכם פיה בבטן' והיה לאבק
 עלכלי ארץ מצרים והלא דברים קל וחומר' ומה
 אבק שאיך ידעו להלך הרי הוא הולך מהלך
 ארבעים יום קול שדרכו להלך על אחת כמה
 וכמה' סבתה ל' עקיפה אומ' סבות מגמש
 עשו להן בסבות' ל' אי עזר אומ' סבות עטני
 כבוד לאו וחכו על גבי מעמק' מושלו מעל
 לה' לחתן שהביא אפיון לפתח ביתה שלפלה
 כדי שתיכנס לו מיד' ל' חמיה אומ' סבותה
 כל מקום שצריך ליתן לו למוד בתחלתו לו
 הי בסופו' כשש מאות אלף נגלי היך חסרהין
 מלמ' יתב' אבל בפרכי מהוא אומ' שש מאות

אלף ושלש מאות חמשים מאות וחמשים ל'
 אומ' הרי הוא חמשים מאות חמשים ושלשים
 וששה אלף' ומה דאמרי חמשים וששה
 היה להן ל' אמר' מה תל' בשלשים זשעה מלמ'
 שהיו שקולין כנגד כלי ישראל' פינצא בו ויצא
 אותו מלחצר בית עלי הפנימית אלפתח היכלי
 והנה בין האולם ולמזבח בעשרים וחמשה איש
 שמה מה היו אהם עשרים וארבעה היה להם
 ל' אמר' אהם עשרים וששה היה להן ל' אמר' מה
 תל' בעשרים וחמשה מלמ' שהיו שקולין כנגד
 כלי ישראל' כגלי' עושה מלחמה' גבדים חנוף
 מנשים' לבד מנפ' מלמ' שעל עמדת פחות
 מבין עשרים שנה' ערב עליה אתם' ערב רב
 עליה אתם' וגם ערב רב עליה אתם' מלמ' שעלו
 עמהן גרים ועבדים שלשה פירצא בהן' מאן
 ובקרי' איך ל' אה מאן ובקרי' מטיף לדבות גמלים
 וחמורים ומנסים תל' מקנה כבר אמר' פינצא
 בו אתה אומ' משארותם צדורות בשמלתם על
 שכסם' וכילא היה בידם מה ליפתל ומה לא
 יפול לא מלמ' שהיו מחבבין את המצוה'
 פירצא אומ' בו אתה אומ' כי בכיתם באדני
 יי' לאמ' מי יאכלנו בשער' וכילא היה בידם
 מה לאכול ומה לא לאכול לא מלמ' שביקשו
 לאכול שלחם' פינצא בו אתה אומ' ומקנה רב
 היה לבני ראובן ולבני גד יכול לבני ראובן ולבני
 גד היה ולשאר השבטים לא היה לו מלמד שאו
 פשטו ידיהם בו' ויאפו אתה בעק אשר הוציא
 ממצרים עגות מצות אין עוגה לא חררה
 בענין של לנשי ועשי עגות' עגות מצות כי
 לא חמוץ מלמ' שממין חמוץ הביא מצה' כי
 גרשו ממצרים מה שאדשו ממצרים בעשה
 להם בוכס שלא לחמץ' ולא יכלו להתמהמ'
 מלמ' שלא יכלו להשתהות' צדה לא עשו להם
 מלמד שלא נפלו בידם דודין לדרך' וגם צדה
 לא עשו להם מלמ' שאף קלות ואגודים לא כפרו

עשה

יחזק

פ
בדאין
למלך

בירם

שכן נשחבו אותו כל הקהל עתה ישלח מלמך שנתן
 נשחבו בשלש כתות בקהל וישלח יבנאם
 נשחבו בבת אחת והא פתחם כל הדין וישלח
 אותו נאכלו בנצח אתו ואכלו במומחה עתה
 היו לוב הקהל או הכהנים אוכלי שרת טמאים
 יעשו אותו במומחה וביגור אתך גר' ישלח
 שהפביל את הגוי לשם גר הדי חגר' לשם עבד
 הדי זה עבד' לשם בן חורין הדי זה בן חורין' גר
 שקדמו עבדיו ושפחותיו וטבלו עצמן בפטו קבו
 עצמן בני חורין' מעשה בבגוריא שקדמו
 עבדיה ושפחותיה וטבלו בפניה ובא מעשה לטב
 חבמים ואמרו קנו עצמן בני חורין לא זדן והיו
 משמשין אותה עד שעה שמתה' המול לנכל
 זכר' אין לי לא גר גמור' מטיין מלולא פוצר
 עבלולא מול או שהיו בן יצין המטכבין אודו
 לאכול פסח מעכבין אותו לאכול בתרומה' ואז
 יקרב לעשורה הדי זה מפורש יפה טאמ' באן אז
 יאכלו וטאמ' להלך אז' מה אז האמור להלך אז
 יאכלו' אף אז האמור באן אז יאכלו' ומה אז
 האמור באן אז יקרב לעשורה אף אז האמור להלך
 אז יקרב לעשורה' והיה באזרח הארץ מה אזרח

עליו כל דברי תורה מנבא מנבא גר שקיבל עליו
 כל דברי תורה וקץ מוד בן חורין איך מקבלין אותו
 ל' ימי צדק וחסד אומ' אפס' אפס' אפס' אפס' אפס'
 סוכלים צדק הלכה' ולגר זה הגר' הגר לרבנות
 נשי גרים' בתקנתם לרבות את הנשים ואז
 העבדים המשוחרדין' יעשו בני ישלח לירדן
 להן שכר הליכה בשכר עשייה כד בתל לעיל
 ויהי בצדק הדין היום' איך עצם לא תקפו שלום'
 הוציא יגיא את בני ישלח מארץ מצרים על צבאת
 מלמך שלא יצאו במהומה לא מפורקסין' וידבר

קדש לי כל בכור

אין קדש לי כל בכור
 אם מכרישו אתה הדי הוא מקדש נאם לאז איכו
 מקדש תל' לי הוא בין שאתה מסרישו בין שאין
 אתה מסרישו' כבוד כל רחם' פכט לונצא דונל
 בבני ישלח אין לי לא ישלח מטין לרבנות גרים
 ועבדים משוחרדים תל' בכור כל בכור מבאן את
 אומ' הגיורת שהיתה הורחה שלא בקדושה ולמדה
 בקדושה בכור לטולה ואיכו בכור לכהן' ל' ימי
 הגלי' אומ' בכור לטולה ולכהן שכל פטר רחם בבני
 ישלח עד שיכפרו רחם מישלח' באדם ובבהמה
 את שיטלך באדם את שיטלך בר בהמה' יצאו
 לניים שאין להם באדם שכל פטר רחם בישלח
 לא בלוייה לא' יהא בהם כבהמה' דא הקיש
 בכור אדם לבכור בהמה ובכור בהמה לבכור אדם'
 מה בהמה הכפלים פוטריין את הבכורה אף אדם
 הכפלים פוטריין את הבכורה' ומה בכור אדם חייב
 אתה ליהבו למקום בכל מקום שתדעה טאמ' בכור
 בהמה לפי שהוא אומ' והבאדם שמה עונותיכם'
 שומע אט אפלו במקום כחוק יהא חונה עליו ל'
 להציאו לגית הבחירה תל' באדם ובבהמה מקיש
 בכור בהמה לבכור אדם' מה בכור אדם אודיה
 כנהגו לכהן בכל מקום שתדעה אף בכור בהמה
 כשאיה אתה ליהבו לכהן בכל מקום שתדעה' מה
 בכור אדם אתה מיטפולבו שלשים יום אף בכור

אמר ליה אפסדותיך לא אפסדותיך לא אפסדותיך לא אפסדותיך
 עליך מוטות ופוטות ופוטות ופוטות ופוטות ופוטות
 שני אפסדותיך פיהו לך ופוטותיך ופוטותיך
 אף תגשב ושכיר האמנוד בפסח עכל אסור לאכול
 אף תגשב ושכיר האמנוד בתרומה עכל אסור
 לאכול ממנו לא יאכל בן בן או יכור או נפל אכל
 אוכל הוא במצוה ומנוד בבית אחך יאכל
 השמש שאכל כדית אצל התבור אם היה פקד
 ממנו כדיתן ממנו כדיתן בני חבורה לעשות
 עמו פובה באין ואוכלין עמו בבית אחך אין לי
 לא בית מכין לדבות חצר גטה נמוכה תל באחד
 יאכל אם פן למה כאמ בבית אחך יאכל בחבורה
 אחת לא תוציא מן הבית אין לי לא מצבית לבית
 מחבורה לחבורה מטיין תל חוצה חרץ למקום אפי
 אפילה יאכל לא תוציא מן הבית חוצה
 בשעה אפילה הוא חייב ואיכר חייב שלא בשעת
 אפילה יאכל לא תוציא מן הבית מן הבשר חוצה
 על כדית אפילה הוא חייב ואיכר חייב על פחות מכדית
 יאכל לא תוציא מן הבית מן הבשר חוצה על הבשר
 חייב ואיכר חייב על הפסול אין לי לא פסח מצרים
 פסח דורות מכין תל חקה יאכל ועצם לא תשב
 בן על כדית אפילה הוא חייב ואיכר חייב על פחות
 מכדית מכאן אמרו אין חייבין לא על שבירת
 עצם שיש עליו כדית בשל או שיש בו מוח אבל
 עצם שאין בו מוח או שאין עליו כדית בשל אינו
 חייב על שבירתו ועצם לא תשב בן במהור
 לא בפוטא ועצם לא תשב רוב אחד השובר מ
 מבעוד יום או בליל חמשה עשר או אחד כמנה
 ומים הדי זה חייב מכאן אמרו שור פין עצמות
 בכל הכותל מבשרו פיי שלא יבא בהן לדי תקנה
 ועצם לא תשב בן צד איה שמש שובר אותה
 בחריגה הצאה עמו הא מכפ שיש בו מה שאין
 בקדשים ובקדשים מה שאין בו אי אתה יכול
 לידונן זה מנה כל עדה ישל עשו אמת מכל

פסחין אף אפסדותיך לא אפסדותיך לא אפסדותיך
 עבד אנוש אפסדותיך לא אפסדותיך לא אפסדותיך
 חבלי סודבר אפסדותיך לא אפסדותיך לא אפסדותיך
 בן מיה תל דספדה אורה אפסדותיך לא אפסדותיך לא אפסדותיך
 הין לנעבדים שלא מלא נטבל ושפחות שפלא
 מובג מעבדין אורה לאכול פסח וכל עבד
 מכאן ארה אומג שמת והיו לו עבדים גדולי
 וקטנים וקראו עצמן בט חורין מכין תל לכל
 עבד עבד שדשות דבו עליו יצאה שאין ל
 כשות דבו עליו עבד איש אין לי לא עבד
 איש עבד יאשה מטיין תל מקסת אין לי אלא
 מקח ידע וכיתן לנ במתנה מטיין תל וכל עבד
 אם פן למנה טאמ מקסת בקס מלמ שעבדים
 בקנין בקס יבול אף עבדי קמן יהוא מעב
 אותו לאכול פסח תל עבד איש עבדי איש מ
 מעבדין אותו לאכול פסח ואין עבדי קמן מ
 מעבדין אותו לאכול פסח יבול יהוא אסור
 לאכול אפליהא זה מוחל לטחופו ולדונה תל
 אד יאכל בן ולהלך טאמ ואז יקרב לעשורת
 אד אד לגדירה שוה מודה האמור כאן מ
 אסור באפילה אף זה האמור להלך אסור
 באפילה אין לא פסח מצרים פסח דורות מוט
 תל חקה תגשב זה קנין קטן עולם ושכיר זה
 קנין קטן שכים יאמ תגשב מה אש צדיק לנמ
 שכיר אם קנין עולם אסור לאכול פסח
 קנין קטן שכים אינו דין שיהא אסור לאכול פסח
 ארין היית אומ תגשב זה קנין קטן שכים כש
 פשהו אומ ושכיר בא שכיר ולימוד על התגשב
 שקנין קטן עולם תגשב זה גר תגשב
 ושכיר זה הגרי ומה דל והלא ערלים אם וכ
 ופד טאמ וכל עבד לא יאכל בן לא בקין ערבי
 מהול וגבנוט מהול ל ישמעאל אומ מכין
 לערל שאסור לאכול בתרומה דין הוא ומה פסח
 שמונת לדתם עכל אסור לאכול ממנו
 תרומה שאסורה לדתם איכר דין שיהא עכל

על ושחמו

מה כסח מצרים אינו כסח אלא כסח דודנות
 איך באבל אלו צלי שבעת ימים אכל מלחה מלח
 אזה אומ' שאם ענבר ששת ימי חתם ושא חת' י
 שמואל ורגע כל שבעת ימי שבעת ימי האה
 מצות נביום השביעי חג ליג' מצות יאכל את
 שבעת הימים בשהוא אומ' את להביא את יום אלו
 עשר שתיב במצה' ולא יראה לך חמץ נוואה
 אתה לאחרי' ולא יראה לך חמץ נוואה אתה של
 גבנה' ולא יראה לך חמץ נוואה אתה לפלפול'
 דא' ולא יראה לך חמץ בטל בלבך מכאן אתה
 אומ' ההולך לשחופו את פסחו ולימול את בנו
 וכזכר שיש לו חמץ בתוך ביתו אם יכול לחזור
 ולבער ולחזור למצודת יחזור' נאם לאו יבטל
 בלבד ודין' ולא יראה לך חמץ ולא יראה לך
 שאור זהו חילוק שבין בית שמאי ובית הלל
 שבית שמאי אומ' שאור כדית וחמץ ככלית
 ובית הלל אומ' זה וזה כקית' והגדת לבבך
 אע"פ שלא שאך' איך ליה לא בדמך שיש לו בק'
 בינו לבין עצמו ובינו לבין אחרי' מענין תל'
 והגדה' בעבור זה עשה יי' לך כל זמן שגופו
 שלפסח קיים' עשה יי' לי יבולעד שבעפרפה
 דמות כולך לוכן לא היו כדאי בדבר תל' בעבור
 זה מלמ' שכל אחד מישלל היה כדאי שייעשו
 נמים עליך' והיה לך ולא לאחרי' מכלל שנ'
 עליך ובין עיניך' יכוליתן על בית יד אכף ליה
 שלו מבחוק תל' והיה לך ולא לאחרי' על ידיך
 ובין עיניך מה בין עיניך מדבע אף על ידיך
 מדבע' תל' נאות ולא מדבע לאות ולא שכלוש
 לאות ולא שתי' ל יהודה אומ' בשם שאות אחת
 מצפנים כך אחת אחת מבחוק' ל יוקי חקרב
 ל יהודה ומודה ל יהודה במי שיש לו שתי תפלין
 שלראש ואין לו שתי' שמביא אהה עור וחופה
 את אחת מהן ועושה אותה שטד' יכוליתן על
 פם ידו תל' על ידיך ובין עיניך מה בין עיניך
 בגבנה שבאש אף על ידיך בגבנה שליד' אבל

ב ביאע אלכבז

אי אתה יודע באיזה מקום הוא בנות אש בימין
 אש בשמאל' וכל וקצתם יפתחו את פיהם
 בימין אף תשיבה בימין וכל עקשיליה בימין
 נתיבה בשמאל' וכן הלאה וכל שם ידך ותבין
 ותאחזק יחוטך' ואומ' ידה ליתך תשלחה
 וימינה להלכות עמלים' ואומ' למה רגשיב
 ידך וימיניך' הא כל מקום של יד אהה רגש את
 השמאל' עד שיכרפ לך הבת ימין' מכלל שנעל
 ידך ובין עיניך מה עליך אהה אחת אף בין עיני
 אהה אחת' תל' פוטפת פוטפות פוטפות פוטפות
 אמורות' יכוליתן בארבעה מקומות תל' ולדברך
 בין עיניך מלמ' שנותגם במקום אחד' ל אומ'
 בשני מקומות כה פוטפת ובמקום אחד כתיב
 פוטפת מלמ' שנותגם במקום אחד' יכוליתם
 עלה בימצחו תל' על ידיך ובין עיניך מה עליך
 בגבנה שליד אף על הראש בגבנה שלראש' ל
 איפוד בין יטקב אומ' מופטה להקיש ולדון גדלה
 שווה' נאם כאן בין עיניך ונאם להלך לא תל'
 ותגודדי' ולא תשימו קרח בין עיניכם לסוד'
 מה בין עיניך האמור להלך מקום שיערד אף עוני
 האמור כאן מקום שיערד' למען תהיה תגודדי'
 בפך להוציא את הכשים' מה תפלין מיוחד
 מצות עשה שהזמן גרמא נשים פפורוד' כך כל
 מצות עשה שהזמן גרמא נשים פפורוד'
 תגודדי' יי' בפך ממה שאהה אוכל בפך מכאן
 אמרו אין בותבין תפלין לא עלטור בהמה פפורוד'
 נשמרת את התקה הזאת למועדה מכלל שנ'
 והיה לאהרן על ידיך שומע אכי אף קפונים במשמע
 תל' ושמרת לא אמרת לא למי שיש בו דעת לשמור'
 מכאן אמרו תינקה שיודיע לשמור את תפלין חייב
 בתפלין' דא' נשמרת את התקה הזאת ל איפוד
 אומ' לו חקר הפסח' ל עקובה אומ' לו חקר תפלין'
 יכול יהוא תפלין כוהגות בלילות כימים דין הוא
 ומה מקרה שאין כוהגות בהולכי ימים והולכי'
 מדברות הרי היא כוהגות בלינות כימים' תפלין

45
 תלים
 שוכסיון

בהמה אשר תאכל מן הארץ והוא טהור לך
 הודאי נלא תעשה כדבר הזה אשר עשה
 שאימתו מפניו יתעורר ויפחד ויחזק
 אתו ליתורא חסד קרב נאמן ויחזק
 ויאמר משה אל העם זכור את היום הזה משום
 שנתהיה ביישאלך בכך מתוך לאמר יכנלאם שאלך
 אתה מגיד לו ואם לאו אי אתה מגיד לו תלך להגדת
 לבבך אלעפ שלא שאלך איך לילא בעמק שיש לו בך
 בינו לבין עצמו בינו לבין אחרים מוכין תלך ויאמר
 משה אל העם זכור את היום הזה אשר יצאתם
 מצרים מוצית עברים ל יהודה אומל יכנל ש
 שהיינו עבדים לעבדים תלך מצית עברים להם
 היינו לעבדים ולא היינו עבדים לעבדים ל
 קמיה אומל וביגטאי הוא לנו שהיינו עבד לעבדו
 של מצרים והלא מועגה גדולה היא אל מלמ שהיך
 עושך מלמכת בית ומלמכת שדה מלמכת אל
 אנשים ומלמכת נשים בוי בחתך יד הוציני
 אתם אל עשר מכות מזה מלמ שמכת בכורו
 שקולה כנגד כולם ולא יאכל חמץ במצרים
 ואם לא יאכלו ביום הרי זה בא למסרו בהטאה ל יוסי
 חללי אומל מטיף לחמץ במצרים שלא מאסר
 אל יום אחד תלך ולא יאכל חמץ היום היום אתם
 יצאים בחדש האביב בחדש שהוא כשר לאחס
 נלא יתוכך וכך הוא אומל אלים משע יחידים ביותו
 מוציא אקיריים בכושרות מהוא בכושרות כ
 כמעשה כשרים שבהן לו אכנהם יתק ויעקב
 דא דה משה אהרן ומרים דא בכושרות
 ל לעקר המודעי אומל אל תהי קורא בכושרות
 לא בכושרות או בוכים ולא משוכרים נכה
 הוא אומל שנת לכם משכמיני קום והיה איך
 והיה אמיד בוי יבואך עשה מעשה האמורה
 בעטן שבשפה תיכנס למך אשר נשבע
 לאבותך הפל בדבת אבותך לתת לך שלא תהא
 בעיטך בלו היא ינושת אבותך לא בלא עכשיו
 ניתנה לך במדבה ארץ צבת חלב ודבש לעקר

הוא חלב זה חלב זה דבש זה דבש זה תמרים
 ל עקיצה אומל חלב נדאי וכך הוא אומל ציום
 והוא אומל נאמן חסד קרב נאמן חסד קרב
 דבש זה דבש היענות וכך חסד קרב נאמן חסד קרב
 היסר והסד הלך דבש דא טאמ באך צבת חלב
 נדבש וטאמ להלך צבת חלב נדבש מה צבת חלב
 נדבש האמור באן ארץ חמשת עממנים אף צבת
 חלב נדבש האמור להלך ארץ חמשת עממנים
 ל יוקי הגלילי אומל איך מציאין בבונים מעבר
 לירדן שאינך ארץ צבת חלב נדבש דין תגדו
 נמוצפיהם מציאין ועבדת את העבדה הזאת
 בחדש הזה מפלג שכ נצבת הפסח לניי אהיך
 צאך נבקר יכנל יהא פסח דוקר באמך הצאך ומך
 הבקר תלך ועבדת את העבדה הזאת בחדש הזה
 מה פסח מצרים לא בא אל מן הכבשים ומן העזי
 אף פסח דוקר אינו בא אל מן הכבשים ומן העזי
 ל לעקר אומל טאמ הכא פסח במצרים וטאמ
 הכא פסח דוקר מה פסח מצרים אינו בא מן
 המעשר אף פסח דוקר אינו בא מן המעשר
 אמל לו לעקיצה ל דכין אפשר משאי אפשר וכי
 מעשה היה להם במצרים אמל לו לעקר אף
 שאי אפשר נאיה גדולה חדר לעקיצה והחליף
 את הדין טאמ הביא פסח במצרים וטאמ הביא
 פסח דוקר מה פסח מצרים אינו בא אל מן ה
 החולין אף פסח דוקר אינו בא אל מן החולין
 והוא הדין לכל הקדשים שלא יהוא באין אל מן
 החולין היכד דתבן ומטיף לאומל הרי עלי ת
 תודה לא יביא אל מן החולין שנצבת הפסח לניי
 אהיך צאך נבקר והלא איך פסח לא מן הכבשים
 ומן העזים אמל לו למה טאמ צאך נבקר לא להקיש
 את כל הבא מן הצאך ומן הבקר לפסח מה הפסח
 שהוא בא חובה אינו בא אל מן החולין אף כלדב
 שהוא בא חובה לא יבוא אל מן החולין לתק שפ
 בפסח דוקר נבשלה ואכלת יכול יהא מבשך
 ואוכלו תלך ועבדת את העבדה הזאת בחדש הזה

מה פסח

פטר רחם לְקוֹי בְּטַעַם מִקְדָּמוֹת שֶׁקָּדְשׁוֹ צָבֹו
 כֹּת בְּאֵיךְ מִצְדִּים וְצַדִּיקִים וְצַדִּיקִים לְאֵיךְ
 בְּאֵיךְ מִצְדִּים קֹדְשֵׁי כָּל צַדִּיקִים וְצַדִּיקִים כִּי לֹא
 כָּל צַדִּיקִים וְצַדִּיקִים לְאֵיךְ וְהַעֲבֹדָה כִּי לֹא
 לְקוֹי יִכְוָלֵהוּ לִי כִּפּוּר בְּהַמְדָּה אֵל וְלֹא בְּהַמְדָּה
 גְּמוּרִים מִטֵּי קִימָן לְלֹדִי בְּהַמְדָּה כִּלְשֵׁי מִדָּה
 שׁוֹרָקִים וְהַעֲבֹדָה כִּלְשֵׁי פִּטְרִים כָּחֵם לְקוֹי כִּרְטָ
 לִיִּיִּי דוֹפֵק אֵשֶׁר יִהְיֶה לְךָ הַדְּבָרִים לְקוֹי פִּרְטָ
 לְפִי מִמִּכְתָּם וְאִכְדָּרִים יִהְיֶה לְךָ כִּרְטָ לְקָבֵה
 בֶּן עֲזָרִי אֹמֵר טָמֵךְ כֵּן הַעֲבֹדָה וְטָמֵךְ הַעֲבֹדָה
 בְּמִעֲשֵׂיִךְ מִנֵּה הַעֲבֹדָה הַאֲמוּנָה בְּמִעֲשֵׂי קְדוּשָׁה
 חִלָּה עֲלֵינוּ וְעַל בְּעַלְמוֹם קְבוּעֵי אֵף הַעֲבֹדָה
 הַאֲמוּנָה כֵּן קְדוּשָׁה חִלָּה עֲלֵינוּ וְעַל בְּעַלְמוֹם
 קְבוּעֵי לִי יְהוֹשִׁעַ בֶּן קָרְחָה אֹמֵר כִּלְשֵׁי רַחֲמֵי
 הַלֵּי הַרִי זֶה בְּכָל יְבוּלֵי אֵף שְׁלֹא חָרִים הַלְּמִקְדָּשׁ
 יִכְוָלֵהוּ אֵף שְׁלֹא חָרָה הַלְּתַזְכָּר יִכְוָלֵהוּ אֵף שְׁלֹא חָרָה
 הַלְּכַפֵּר הַלְּמִי הַרִי זֶה בְּכָל שְׁעָרֶיךָ לְכַפֵּר
 כִּי לְפִטְרִים חֲמוּרִים תִּפְדֶּה בְּשֵׁה לִי חֲכִימָה אֹמֵר
 דָּבָר זֶה שֶׁלֹּא אֵתֵלֵךְ לִיעֲזָר בְּשֵׁהוּא יִתֵּב בְּמִוֶּת
 בֵּא לְבֵא מִפֶּטֶר מִדֶּה פִּדְיוֹ יִשְׂרָאֵל כִּפְדִּי חֲמוּרִים וְטָמֵךְ
 כִּדּוֹן פְּדוּרֵי גְּמֻלָּה וּפְטוּרֵי קוֹסִים אִמְרָה
 גְּזִירָת מִלְּךָ מִלְּכֵי הַמַּלְכִּים בְּדָךְ הוּא דָּא
 לְפִי שְׁקִינְעֵן אֵתֵי שְׂרָא בִּיִּיִּיִּי מִמִּצְדִּים שֶׁ
 שְׂאִין לְךָ כִּלְאֲחֵר וְאֲחֵר שְׂאִין לְכֹשְׁעֵים חֲמוּרֵי
 לְכִינּוֹ טוֹטוֹטִים כְּסָף וְזָהָב וְאֲבָנִים פְּרֻבֹּדִים וְטָמֵךְ
 וְמִנְהַלִּיּוֹת וּפְטוּרֵי חֲמוּרֵי וְלֹא פִּטְרֵי גְּמֻלָּה וְטָמֵךְ
 כִּפְטוּרֵי סוֹס מִכָּאֵן אֵתֵה אֹמֵר חֲמוּרֵה שְׁלֹא חָרָה
 נִילְדָה כְּמִיִּי גְּמֻלָּה אֹמֵר סוֹס וְכִן גְּמֻלָּה שְׁלֹא
 בִּיבְרָה וִילְדָה כְּמִיִּי גְּמֻלָּה אֹמֵר חֲמוּרֵי חֲמוּרֵי פְּטוּרֵי
 מִן הַבְּכוּרָה שֶׁלֹּא וּפְטוּרֵי חֲמוּרֵי תִבְרָה בְּשֵׁה פְּטוּרֵי
 חֲמוּרֵי שְׁכִי פְּטוּמִים עַד שִׁיִּיִּי הַיִּנְכֵלִי וְהַכּוֹלֵךְ
 חֲמוּרֵי לִי מֵאִיר אֹמֵר הַרִי הוּא אֹמֵר אֵךְ בְּכוּרֵי
 שׁוֹר כּוֹלֵל בְּכוּרֵי שׁוֹר הַכּוֹלֵךְ שׁוֹר בְּכוּרֵי כֵּשֶׁב
 הַכּוֹלֵךְ כֵּשֶׁב בְּכוּרֵי עַד הַכּוֹלֵךְ מִן הַשֶּׁשׁ יִכְוָלֵהוּ
 אִפְּסֵי שִׁישׁ בּוֹ מִקְדָּמוֹת קִימָן דּוֹמָה לְאִמּוֹתֵי

אֵךְ פְּדִיָה וְצַדִּיקִים תִּפְדֶּה מִכָּל שְׁחִיבֵי לִיִּיִּי
 יוֹדֵה אֵתֵה אֵיךְ שְׁחִיבֵיִי לִיִּיִּי עֲזוּמָה
 שֶׁהוּא חֵי אֵתֵה שְׁחִיבֵי עַדִּי אֵתֵה שְׁחִיבֵי בְּאֵן שֶׁהוּא
 וְטָמֵךְ לְהַלְשֵׁה מִנֵּה שֶׁהוּא אֹמֵר לְדָךְ שֶׁהוּא וְטָמֵךְ
 שְׁחִיבֵי אֵתֵה הַאֲמוּנָה בְּאֵן שֶׁהוּא חֵי וְלֹא שְׁחִיבֵי
 תִבְרָה בְּשֵׁה וְלֹא בְּחֵי וְלֹא בְּשְׁחִיבֵי וְלֹא בְּפִטְרֵי
 וְלֹא בְּכָלֵהם וְלֹא בְּכוּי יִכְוָלֵהם פִּדְיוֹן מִמִּכְבָּי
 אִמּוֹ יִהְיֶה פִּדְיוֹן לְךָ וְאֵם לְאֵתֵה וְעַדִּיִּי אֵתֵה
 שְׂבֵא לְכָלֵךְ עֲרִיפָה בֵּא לְכָלֵךְ פְּדִיָה אֵתֵה שְׁלֹא בֵּא
 לְכָלֵךְ עֲרִיפָה לֹא בֵּא לְכָלֵךְ פְּדִיָה יִכְוָלֵהם פִּדְיוֹן
 לְאֲחֵר מִיִּיִּי יִהְיֶה פִּדְיוֹן לְךָ וְאֵם לֹא תִבְרָה וְעַדִּיִּי
 אֵתֵה שְׂבֵא לְכָלֵךְ פְּדִיָה בֵּא לְכָלֵךְ עֲרִיפָה אֵתֵה שְׁלֹא בֵּא
 לְכָלֵךְ פְּדִיָה לֹא בֵּא לְכָלֵךְ עֲרִיפָה וְעַדִּיִּי פִּטְרֵי
 כֵּן עֲרִיפָה וְטָמֵךְ לְהַלְשֵׁה עֲרִיפָה מִנֵּה עֲרִיפָה הַאֲמוּנָה
 לְהַלְשֵׁה עֲרִיפָה בְּקוֹפּוֹס מִמִּחֻרֵיִי וְקוֹבְרָה וְאִסּוּרָה
 בְּהַסָּחָה אֵף עֲרִיפָה הַאֲמוּנָה כֵּן עֲרִיפָה בְּקוֹפּוֹס
 מִמִּחֻרֵיִי וְקוֹבְרָה וְאִסּוּרֵיִי בְּהַסָּחָה וְלִמָּה עֲרִיפָה
 אִמְרָה הַכּוֹת אֵתֵה כִּיִּיִּי לְאֲבָד מִמִּנְעֵי שְׁלֹבֵהךָ לְפִינְךָ
 יִאֲבָד מִמִּנְעֵיךָ וְכָל בְּכוּרֵי אֵדָם בְּכִיךָ תִּפְדֶּה מִנֵּה
 אִכִּיִּיִּי וְהַלֵּךְ כְּבֹר טָמֵךְ וְכָל בְּכֹרֵי בְּנֵי אֵתֵה
 הוּא לְפִדְיוֹת וְבְנֵי לְפִדְיוֹת הוּא קוֹדֵם לְבִנְךָ וְכָלֵךְ
 בְּכוּרֵי אֵדָם בְּכִיךָ תִּפְדֶּה מִנֵּה שְׁחִיבֵי חֵיבֵי לְפִדְיוֹן
 אֵתֵה עֲזָרֵי וְכָל בְּכוּרֵי בְּטָא פִּדְיוֹן אִפְּלוֹ לְאֲחֵרֵי מִיִּי
 וְחֵיִי בִּיִּיִּיִּי בְּכִיךָ מִשְׁאֵיִלְדָה וּמִדִּיִּיִּיִּי וְאֵתֵה
 יוֹדֵעַ מִנֵּה דְעִיָה וְאִמְרוֹתֵיִי שְׁלֹא תִרְבִּיִּיִּי לְגִמָּה
 לִי אֵל מִיִּיִּיִּי דֵאֵתֵה בְּחֵי מִיִּיִּי קָדִים וְאִמְרוֹתֵי
 וִיִּיִּי בִּיִּיִּיִּי קְדֵשָׁה לְשִׁחְכוֹ מִכִּיִּיִּי אֵתֵה אֹמֵר
 כְּשִׁמְצִדִּים מִתְּכִיךָ פִּדְיוֹן מִתְּכִיךָ הַלְּךָ וְאִמְרוֹתֵי
 אֵתֵה אֵתֵה לְבֵי פִּדְיוֹן כְּשִׁפְרָה מִתְּכִיךָ מִצְדִּים
 מִתְּכִיךָ הַלְּךָ וְאֵתֵה אֵתֵה אֵתֵה מִצְדִּים כְּשֵׁלֵי וְאֵתֵה
 מִתְּכִיךָ הַמְקוּם מִחֻלָּה אֵתֵה לְבֵי הַלְּךָ בִּיִּיִּיִּי הַכּוֹלֵךְ
 אֵתֵה לְבִיִּיִּיִּי לְבִיִּיִּיִּי עַלֵּכֶם אֵתֵה לְבִיִּיִּיִּי וְכָלֵךְ
 בְּכוּרֵי בְּנֵי אֵתֵה מִנֵּה הַלְּךָ מִכִּיִּיִּיִּי אֵתֵה אֹמֵר שְׂאֵם נִשְׂאֵם
 חֲמוּרֵיִיִּי בְּחֵיִיִּיִּי וְכָלֵךְ מִחֻלָּה בְּכִיִּיִּיִּי שְׁחִיבֵי
 לְפִדְיוֹת אֵתֵה לְבִיִּיִּיִּי וְכָלֵךְ בְּטָא פִּדְיוֹן וְכָלֵךְ בְּכוּרֵי

שכחתיך ויטעם ופירשתי אמן דין ג' שיהיה
 כוונתו שיהיה שם שיהיה שם שיהיה שם
 מזדקה כואף שיהיה שם שיהיה שם
 הנה היא כוונתו שיהיה שם שיהיה שם
 הפליך שכהגה בהולבי ימים ומרצות אינו
 דין שיהיה כוונת בימים פוגים ובשאר ג' דין
 תלמימים ולא כלימים' ז' עקבה אומ' יכול
 יהיה הפליך כוונת בימים פוגים נכסבות
 דין הוא ומה מזדקה שאין כוונת בהולבי ימים
 ומרצות הרי היא כוונת בימים פוגים נכסב
 הפליך שכהגה בהולבי ימים ומרצות אינו
 דין שיהיה כוונת בימים פוגים נכסבות
 לאות על ידי יצאן שבות רימים פוגים ש'
 שבתם אות' יכול לא יברוק את הפליך אחת
 לשנים עשר חרש נאמ' כאן מימים ונאמ' להן
 ימים וזהו גאו' מה להן נשים עשר חרש אף
 כאן שש עשר חרש דברי בית שמאי' בית
 ח' אומ' אינו צריך לברקן עולמית וכן היה
 הל' אומ' לו הפליך שלא בי אומ' למעשה
 מלמ' שאין מעבדין את השטה לא בפרק הקמ'
 למעשה' ומעין שאין מעבדין את החרש לא
 ביום ואין מקדשין את החרש לא ביום תג'
 מימים ימימה' ומעין שאין מעבדין שנים
 וקובעין חרשים לא בארץ ישראל תלמימים
 ימימה' ומעין ליה והיה כייפואך מכאן
 שאין מעבדין שנים וקובעין חרשים בחוזה
 לארץ לא בארץ ישראל ובטרי יהודה שהשפי
 בתובה שנ' לטכור דרשו ובאת שמע' ואם
 יצא בית דין סמוך לחוזה לארץ ולא הכיר
 כמותו בארץ ישראל הדיקה מותר להבוע חרש
 ולעבר שנים בחוזה לארץ' ואם כוונתו שיהיה
 חכם כמותו בארץ ישראל ואין צריך לומר גדול
 ממונו הרי זה אסור לעבר ולקבוע בחוזה
 לארץ' אמ' ספרא ל' אבהו מעשהו כשינו
 חכמה בן אחיל יהושע לגולה היה מפבר

שכחתיך ויטעם ופירשתי אמן דין ג' שיהיה
 כוונתו שיהיה שם שיהיה שם שיהיה שם
 מזדקה כואף שיהיה שם שיהיה שם
 הנה היא כוונתו שיהיה שם שיהיה שם
 הפליך שכהגה בהולבי ימים ומרצות אינו
 דין שיהיה כוונת בימים פוגים ובשאר ג' דין
 תלמימים ולא כלימים' ז' עקבה אומ' יכול
 יהיה הפליך כוונת בימים פוגים נכסבות
 דין הוא ומה מזדקה שאין כוונת בהולבי ימים
 ומרצות הרי היא כוונת בימים פוגים נכסב
 הפליך שכהגה בהולבי ימים ומרצות אינו
 דין שיהיה כוונת בימים פוגים נכסבות
 לאות על ידי יצאן שבות רימים פוגים ש'
 שבתם אות' יכול לא יברוק את הפליך אחת
 לשנים עשר חרש נאמ' כאן מימים ונאמ' להן
 ימים וזהו גאו' מה להן נשים עשר חרש אף
 כאן שש עשר חרש דברי בית שמאי' בית
 ח' אומ' אינו צריך לברקן עולמית וכן היה
 הל' אומ' לו הפליך שלא בי אומ' למעשה
 מלמ' שאין מעבדין את השטה לא בפרק הקמ'
 למעשה' ומעין שאין מעבדין את החרש לא
 ביום ואין מקדשין את החרש לא ביום תג'
 מימים ימימה' ומעין שאין מעבדין שנים
 וקובעין חרשים לא בארץ ישראל תלמימים
 ימימה' ומעין ליה והיה כייפואך מכאן
 שאין מעבדין שנים וקובעין חרשים בחוזה
 לארץ לא בארץ ישראל ובטרי יהודה שהשפי
 בתובה שנ' לטכור דרשו ובאת שמע' ואם
 יצא בית דין סמוך לחוזה לארץ ולא הכיר
 כמותו בארץ ישראל הדיקה מותר להבוע חרש
 ולעבר שנים בחוזה לארץ' ואם כוונתו שיהיה
 חכם כמותו בארץ ישראל ואין צריך לומר גדול
 ממונו הרי זה אסור לעבר ולקבוע בחוזה
 לארץ' אמ' ספרא ל' אבהו מעשהו כשינו
 חכמה בן אחיל יהושע לגולה היה מפבר

מי
איו

שלה קצבה שני ימי לא ימזכרו ביהוה בבוהג שבועות
 אדם גדול עם תבירן שתיים שנים בשם בבדך
 הוא קושר לו חיבה וזה גדול עם האדם מנגדו
 הג לקקנות מצא להם לו בתוך עשרים שנה
 הוא מפילן בתוך ארבעים שנה הוא מפילן בתוך
 שמונים שנה הוא מפילן אמרו עליו על יוחנן
 כהן גדול ששימש בכהונה גדולה שמונים
 שנה ובסוף נעשה צדוקי הוא שדוד אומ' כל
 עצמותי האמרה ימי מי כמקד מציל עני מחזק
 ממנו וטכיוא כיון מהו קלן עני זה יצר פתח
 דבת ומצא זה איש מוסכן וחכם מחזק ממנו
 זה יצר רע שכונבא אליה מן גדול וסבב אורה
 וטכיוא ביקר זה יצר פתח מהו קלן זה יצר רע ובי
 יש לך גדלן יהי מזה הוי ברעות ימי דרבי איש זה
 יצר פתח גם איבד יטלים את זה יצר רע ל
 ברכיה הוה קארי עליה אם רעב שוטף האכילהו
 לחם אם לאה אדם שיצרו מהגבד עליו ומהגדה
 בו לדבר עבירה יאכילהו מנתמה שלגדה ואם
 יצמא ישקו מים מממיה שלגדה למה כי
 גחלים אתה חותה על ראשו וימי ישלם לך
 יטכיוא לך היכו דכר בט אפ פגע בך מכוול
 זה כלהו לבית המדרש אם אבן הוא כימחה של
 הוי כל צמא לבו למים וכד אבנים שחקו מים
 אם ברדל הוא מתפוצץ שכל הלא כה דברי באש
 טאם ימי וכפטיש יפוצץ סלע ודבנן אמרי
 ברעות ימי דרבי איש או ישלם שכ וכל איש ישלם
 בדאותם את הפלשתני גם איבדו יטלים אתו
 זה פדעה הרשע דבת ביה אמ' אויב אדרף אש
 אחלק שני תמלא מנפשו אפיק חרבי תודישמ
 ידי הפה שאמ' וגם את ישלם לא אשלה הוא
 היה מחזק פלשתני היכלהם שלי שלא ואומ'
 להם יצאו לשלום לבו לשלום מניין ממה שקני
 בענק ויהי בשלח פרעה דא דה' שיה חכם
 ליבב ואמין כח מי הקשה אלו ויטלים חכם
 ליבב זה הקצבה שכתן חכמה בלבב אדם שנ

ובלבב כל חכם לב נתתי חכמה ואמין כח זה
 הקצבה שהוא מעצים בנותן של צדוקים עני ימי
 כצנור דבול וקניי ימי יחליפו בוח' ואומ' כדן
 ליעקב כח ולחין אונים עצמה ירבה מיהקשה
 אלו ויטלים אין לך מי שנתקשה כגדו וטכיל
 הימכו' דור המבול שנתקשו כגדו ואמרו
 מה שדי כי נעבדנו אמ' להם הקצבה שומם
 שבעולם בשלה שהשפעתני לכם אתם מצבעיקין
 לפני חייכם שאמחה אותן האנשים מן העולם
 הזה ומן העולם הבא דבת וימנה את כל היקום
 אשר על פני האדמה הרימון העולם הזה וימחו
 מן הארץ הרימון העולם הבא וכן אנשי מגדל
 נתקשו כגדו ואמרו כבטה לבנו עיר ומגדל נראש
 בשמים ונעשה לבושם אמ' לאם הקצבה שומם
 אתם אומ' נעשה לבושם חייכם שאט מאבד
 שמים ודכרם שלמות האנשים שכל יכף ימי
 אותם משם על פני כל הארץ ואומ' כי שם כלל
 ימי שפת כל הארץ הרי בעולם הזה ומשם הפי
 ימי הרי מן העולם הבא וכן הקדומין שטרק
 כגדו והיו מרבוכין לחפוא שכל אנשי קדום
 רעים וחפואים לימי מאד מה נאמ' בהן ז ימי
 המפויך על קדם ועל עמדה גפרית נאש הרי
 בעולם הזה מאת ימי מן השמים הרימון העולם
 הבא וכן פדעה הרשע שטרקשה ואמ' לייארי
 ואכי עשיתיני ואמ' מי ימי אשר אשמע בקולך
 לא ידעתי את ימי וכיון שלקה במכות בעכ
 כדחו אמ' ימי הצדיק הפה שאמ' כל הבן היכלר
 היאדה תשליכהו הושלך לראש מרכבות פדעה
 וחילן ידה בים הפה שאמ' אדרף אש אחר ואמ'
 בעל כרחו חנוקה מפני ישלם הפה שאמ' וגם
 את ישלם לא אשלה שלחם בעל כרחו בצווחה
 והוא אומ' רי מי מטיין ממה שקדיו בעכין
 ניהי בשנת דא דה' שיה אמרו לזהים מה
 כורא מעשיך בדנב עמך יכתשו לך איבך
 אמ' ל יוחנן אימרו לכתבא פתחא ישיע מה

בני אפרהאכלו לאור מצותה ויהיה לאור שלדך
מבאן אמרו חזקן שלדך ושלדך איך אנחנו זן
את זר נאם ארץ חמדה וזאת הארץ זבת חלב וסוכה
התפלן לא יחמדתך לאשתי וזאת הארץ זבת חלב וסוכה
עלי ידכה ומניין שפחתו לך אין חולץ אה שעמט
תחלה הלך ולצאת מפרת בין עיטך כל זמן שהן בין
עמטך יהיו שתים והיה לאות עלי ידכה כבאשי
אמר ידכה מלא בהי יד שמעל מדבת בלשון כקבה
כלום באותה היד שהיא חלשה כקבה והיכושטל
בי בחדק יד הוציאנו ימי ממצרים מלמ שטאמנו
תבלין לבר ליציאת מצרים חסונה יציאת מצר
שכל מצות שלתורה איכן תלויית אה ביציאת
מצרים וכל המורה בשמו של הקבה ובתורה
חייב להורות ביציאת מצרים וכל הכופר בר
בא כפר בהקבה ובתורה וכן הוא אומר מי יני אה
אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם
לזאים ומפני שהיא עיקר הציווי לפיכך קבע
הכח לכיכרה ביום ובלילה שנלמטן תזכר את
יום יצאתך מארץ מצרים בלימי חייך ימי
חייך הימים בלימי חייך הלילות וחבמים אומ
ימי חייך הטולם הזה בלימי חייך להציא את
ימות המשיח הרחמן ידכינו לביאתו ולכחות
בפוח עמו וכתלנה ולהסתפק בתל שביקרה
בן יאמר

ישלח משה ויבחר לו אנשים
וישליח לכושר
אפיה חושבי
ידכינו הציווי להשתטתם אהמרה
לשמנו בשמחת
ועודר לבואהבתו
אשר ברת את
לישחק וליעקב
אמן בן יאמר מלוא
הוא אהיכו ואין
הפודיכו מבית עבדים
במקור באותה
לקו ושלחו ושללו
באהבת עלי לעמו
ככתוב ברצות
גם הויבין ישלים אתה
זהשה ברצות יני דרכי איש גם הויבין ישלים אתה
ל מאיר אומ זה הכלב ל יהושע בן נוי אומ זה
החש' ל מאיר אומ זה הכלב לעיא חלבון חלב
אתא חיוא ואכלמניה חמא יתיה כלבא כד יתבון
למיכל שרי נבח בהון ולא אתבונן לקופא אשכל
מנה ומית וקברוניה ועבדון ליה נפש ועד כדון
היא מתקריא כפשיה דכלבא ל יהושע בן נוי
אומ זה הכחש חד בר כש שתק שום אתא חויה
דפירא ואכלמניה חמא יתיה חויה דביתא בר
יהבון למיכל שרי מתדודר עלהון עכרא ורא
אתבונן לקופא דבק גמיה לגויה אמ ל בדכיה
אויביו גם אויביו לרבות דבובין נטרעין ויהושע
ופרעושין ל יחכן אומ ברצות יני דרכי איש
גם אויביו ישלים אתה דכר אפי איש
אנשי ביתג' ול ישמעאל אומ ברצות יני דרכי איש
זה יצר פגוב' גם אויביו ישלים אתה זה יצר רב
דאמ' ל שמעון בן לקיש מאי דכר תופה לשט
לצדיקה ומבקש להמית' בבליים מתגבר יצר
רע על יצר פוח ומבקש להמית אמלא לחכמו
שלוקבה

ויהי בשלח פרעה

מכשות מלך קיים
משען לכו ומשגב
השם נפש עכו בתים
בן יחייכו ויכתמינו
כל עונותינו
ויקח למבא אובינו
באף ירוש גוים
זילים וחבלים יאחדום
יקרצקן גאולתינו

כעת סלה לעד
מסמך ומסמך
עד עולמי עד
ויפכר בעד
ביום קומנו לעד
צדי מגלעד
עצמם יעד
תלחה ויעד
לבגאשתינות מעד

שלוקבה

בכחותם מלחמה אמ' הקב"ה אם אני מבכסין דרך
 פשוטה עכשיו הן מחדיקין בשלות ובכמים ובטי'
 לין מן התורה לא הריני מנחין למדבר אנצעים
 טנה ויאלץ את המן וישתמי הבאר והתגרה
 מתישבת בגופן' מפאן היה לשמעון בן יוחאי
 אומ' התורה לא כיתה לדנוש לא לאוכלי מן שנייה
 להן אנפלי תבונה דא' כי אמ' אהים כיון ששמ
 כנטיים שישראל ככסין למרץ עמדו ועלפואת
 ה' לעים וקצרות הכפיעות וסתרו את הבני'
 כות וסתמו את המעיינות אמ' הקב"ה אני הב
 הב פוחתים לאבותיהם שאיני מבכסין למרץ
 חריבה לא כך הן מובכחין ובתים מלטים כל
 פוב אשר לא מלאת הריני מעכבן במדבר
 ארבעים שנה עד שי עמדו ככעיים ויתקנו
 מה שקלקלן' בראתם מלחמה דו מלחמת
 העמלקי שז' וירד העמלקי הישב בהר ההוא
 ויכום ויכרתם עד התרמה דא' דו מלחמת
 בני אפלים שיצאו קודם לקץ' וטבו מצריים
 שלא יראו עצמות אחיהם בני אפלים ויחזרו
 למצרים' ויסב אהים את העם הניחם כמ'
 כמספק ולא היו יכולין לחזור לא לפניהן ולא
 לאחריהם' דרך המדבר ים סוף' ו' אי עזר
 אומ' דרך כדי לירשן שני ענה בדרך כ' כוח'
 המדבר כדו לצפון שכ' המוליכך במדבר
 הגדול והכורא עשש שרף ועקר' ים סוף
 לכמותן שז' וימדו עליהם בים סוף' ו' יהושע
 אומ' דרך כדי ליתן להן תורה שכ' בבל הדרך
 אשר יג' אהיכם אתכם תלבנו' ואומר
 ודרך חיים תנכחות מוסר' המדבר כדו
 להאכילך מן של המאכילך מן במדבר'
 ים סוף לעשות להן נסים וגבורות שטאמ'
 כוראות עליהם בים סוף' ואומ' ויגער בים סוף
 ויחרב' וחמשים עלו בני ישראל' אהן וחמ'
 וחמשים לא מקוויכין שז' ויעברו בני גד
 ובני ראובן ויחשיבו מנשה חמושים

עברו לפני אחיהם מלמ' שעלו מפוקסין
 בחמשה מיני דין קשת ואלה ותליס ורומח
 וחרב' דא' וחמושים עלו בני ישראל יש
 מהן שפלה בארבעה דורות ויש מהן שעלה
 בחמשה דורות' דא' וחמושים עלו מלמ'
 שפלה עמהן גרים ועברים חמשה כונת
 בהן' דא' וחמושים עלו בני ישראל שלא
 עלו עמהן אחד מחמשה ויש אומ' אחד מ'
 מחמשים ויש אומ' אחד מעשר מאות' ל'
 כוהנאי אומ' העבודה ולא אחד מחמשה
 לכים וכך הוא אומ' לבנה כצמח השדה שתניך'
 ואימתי מהגבימי האפלה שהיו מצרים שריון
 בחשך וישראל מקצדין מיתיהן והודו ושיבחו
 לשם שלא ראשוטאיהן ושמשן בצור עכורתן'
 ויקח משה את עצמות יוסף עמו' הבן
 הדם יוסף דבה בפצמות אביו ואין בארץ
 גדול ממנו שז' ויעל יוסף לקבר את אביו'
 מי לבו גדול מיוסף שלא טעסק בו א' משה
 הגו רבך בוא וראה כמה חביבות מצוות על
 משה רבינו שכל ישראל עוסקין בקדה של מצרי'
 ומשה עוסק במצוה ועליו הוא אומ' חכם לב
 יקח מצוות' ומטיף היה משה יודע היכן יוסף
 קבור אמרו שרף בת אשר כשתיירה מאור
 הדור הלך משה אצלה ואמ' לה היכן יוסף קבו'
 אמרה לו ארון שלמהבת עשו לו מצרים וקבעוהו
 במלוק כהר כדי שיתברך מימיו' הלך משה
 ועמד על שפת נילוס ואמ' יוסף יוסף הגיטה
 שעה שכשבע הקב"ה לישראל לגאן והגיטה
 שבעה שהשבעת את ישראל עכשין שכינה
 וישראל מעוכבין לך אם אתה מקבלה עצמך
 הרי מופת ואם לאו נקיים אטחנו משבועתך
 מיד עק ארוננו של יוסף' ל' נתן אומ' יוסף
 בקבלתו היה קבור הלך משה ועמד על
 קבר יוסף שלמנובים ואמ' יוסף יוסף מיד
 כדעדע ארוננו של יוסף הלך משה וכפון

ב
 כלל המא
 דרך
 לא הן
 אלה
 מדורה
 ותליס
 מלמ'

ב
 לקחמה
 והי
 תלכה
 אהל

כנרא מעשך כמנה ישינתך עוברך כמעד דאלין
 מיכון מנגפין דייך הנהיגהם הודיעם אתה
 גיהם והכנלבין חלפין את גלגליון חסדך
 ביאר משקטים את מטעמך ביום תולד
 בקסאה בשלתה תריבנה בקיתא דאמפנאון סג
 מצרים לישל בה תגפוי להון במדה שדכג
 את ישל בה כידוכר' בנוב עוקך יפתשו לך
 אויביך שרביהם מוכתישין זה את זה הפה
 שאם לא ידעת את יי חדר ואמ יי הצדיק
 הפה שאם יהישך יי עמכם כאשר השלחאת
 ואת פככם חדר ואמ קומון צאון מתוך עמגי
 גם אתם גם בני ישל הפה שאם גם נקרא
 ופקדכם יצה חדר ואמ גם צאכם גם בקרכם
 קאו הפה שאם גם את ישל לא השלח הוא
 בעצמו היה מהדר על פתח היכליהם ואומר
 לבו לשלום מעין מנסה שקדיו בעטן ויהי ב
 בשלח פדעה ויהי בשלח פדעה אין שילוח
 לא ליווי כדא ואברהם הולך עמם לשלחם
 ואמ וישלחם יצחק וילכו מאתו בשלום מה
 שבר גבולו עלבך לא תעב מצרי דא ויהי
 בשלח פדעה ל כוהרמי אום כתיבן היתה לפענ
 שאן לא מדף אחריהם העלה עליה הכת פאלו
 שלחם לא מתוך שרדף אחריהם גלגל עליו
 המקום דאשונות ואחרונות בעטן שז לבעטן
 ספות הכוה את הצמאה ולא כחם אהים אין
 עחום לא כהוג כדא טהרת צאן עמיק דרך
 ארץ לא נהגם כדרך ארץ ל לוי בשם ל
 חאמא בד חכמה פשטי בה תמוט שטיון דרך
 ארץ המים מלמעלה והלחם מלמטון ברם
 הפה הלחם מלמעלה הכנ מופייר לכס לחם
 מן השמים והמים מלמטון אדישעי ישל
 את השירה הזאת על באר עכו לה דרך ארץ
 תלמיד הולך תחלה ברם הפה ויי הולך לפניהם
 דרך ארץ תלמיד כוכלפטיס לכפי הרב ברם
 הפה לא יממש עמוד העטן יומם דרך ארץ

פ
 דואלפך
 א
 לאקבאב
 גלגול
 ועלילות
 ישעיה פ'
 כ

פ
 לטפדה
 זאמרוט

פ
 מכאן
 כ
 כלי שכתובין בו הכר כדי שלא תפצה מסתו החח

תלמיד מנהיג את החרב ברם הפה ואכחצך במוי
 דרך ארץ תלמיד מלמט את הרב ברם הפה
 מלמט דקמה דרך ארץ תלמיד מנעיק
 את הרב ברם הפה ואכחצך חגש דרך ארץ
 תלמיד סך את הרב ברם הפה ואקוכך בטמך
 דרך ארץ תלמיד ער והרב ישך ברם הפה הטה
 לא יכום ולא יישך ביקרוב הוא קרוב יום מות
 תורה שיעמרו בני ישל לכפי הר סיני דא
 ביקרוב הוא קרובה שבועה שנשבב אברהם
 אבינו לא בימלך שז וטהה השבעה לי בלהים
 הטה אם תשקר לי ולבני ולבדי נעד אונה טעה
 בן בנו של אבימלך קיים היה דא ביקרוב
 הוא קרובה מלחמת פלשתים עם בני אפריים
 שז ובני אפרים שותלח וברד בנו וחתר בכז
 ולעדה בכז וחתר בכז וצבר בכז ושותלח בכז
 נעדר ולעד זאגרום אנשי גתה כולדים בארץ
 כי ירדו לקחת את מקטתם ויתאבל עליהם אפרי
 אביהם ימים לבים ויצאו אחיו לכחמו ועליהם
 אמ דוד בצי אפרים נוטקיו למי קשתה פכו ביום
 קרב ולמה שטעו בתשבון ויצאו קודם לקר
 בשלשים שנה וברח ממצרים וככלו והלא
 דברים קל וחומר ומה אם קץ שעבוד אבותינו
 שהוא מפודש פועו בתשבון ויצאו קודם
 לקר כבשנו קצינו שכולנו פיסות נמים וחתומי
 עד עתה קץ על אחת כמנה וכמה שפוענין ה
 המחשבין בו מבאן אמרו תפוח דעתך שלמח
 שבי קצין לא יחכה ויאמנין וסוף הפונה לבטא
 דא ביקרוב הוא קרובה היא פודענתך של
 פדעה ושל מצרים לבוא עליהן דא כי
 קרוב הוא קרוב שיצו הצנענים את עונם
 שז דוד וציעי ישעו הסו ועדיין אין בידם
 לא שלשה דורות דא ביקרוב הוא והלא
 דברים קל וחומר אם כשהקיפך דרך לחוקה אמר
 נתנה ראש וכשורה מצרימה כלשכך אמ
 הביאן בפשוטה ביאמר אהים פן יכחם העם

תלים

הדברים
 דעא

בנאותם

בשלה

כאשר היתה לשרא ביום טלונו מאריך מצרים הרי
 זה בא במלמ ונמצא למוד מה לעתיד לבוא כפי
 גיא ינשא וכל הר נגבשה יסכל כך היה להן בעליהן
 מאריך מצרים דא ויצי הולך לפניהם ליוסי הגלילי
 אומא למלא מקדח בואי אפשר לאמרו באב שנופי
 פניס לפכיבכו וכרב שנוטל פניס לפכי עבדו
 דא ויצי הולך לפניהם במדה שאדם מודד בה
 מודדין לו אברהם ליונה מלאבי השרת דבת
 ואברהם הולך עמם לשלחם לפיכך ליונה הקנה
 את בניו ארבעים שנה במדבר ללכת יומם וליל
 מקיש כשינתן בימים לכשינתן בלילה מר
 כשינתן בימים לא היו מתחזקין אורה אף כשינתן
 בלילה לא היו מתחזקין אורה מה כשינתן בלילה
 לא ירעבו ולא יצמאו ולא יבם שרב ושמש אף
 כשינתן ביום לא ירעבו ולא יצמאו ולא יבם
 שרב ושמש לא ימיש עמוד הענן יומם
 ועמוד האש לילה לפי העם מגיד הכתוב
 שבעמוד הענן קיים היה עמוד האש יומי
 כשעמוד האש קיים עמוד הענן קורח דא
 לא ימיש עמוד הענן יומם אין אור המדה מ
 מצפולו ועמוד האש לילה אין אור הלכה
 מצפולו דא לא ימיש אעפ מומים אעפ
 מבעיטים חאפכ מכאצים דא לא ימיש
 אעפ שכר הגנין לאחוריהן שנים עשר מיל
 דא לא ימיש ובי מה כתרך לעמוד ענן ומה
 כתרך לעמוד אש לא ליתן הפרש לדבים לצבו
 לנרות ליוולדות שהיו ביניהן ל מאיר אומר
 הרי הוא אומא באצדהם והוא עומד עליהם תח
 העץ ויאכלו לפיכך הקדים להן הכת המקום
 שבעה ענני כבוד וידבר יצי אל משה
 דבר אל בני ישראל וישבו ויחכו ל שמעון בן
 יוחאי אומא כל מקום שכלאם ואמרת אליהם
 הרי זה לדורות וכל מקום שכלאם לאמר
 ואמרת אליהם הרי זה לטעה ל אומא אף במקום
 שאין טאם לאם ואמרת אליהם הרי זה לדורות

חוק משלשה מקומות וישבו ויחכו לפכי פי
 החידת אין חידת לא מקום תיחות של מצרים
 מקום פפולין שלהן מקום על שלהן לטעבר
 היתה כקראת פיתם כענין שכאת פיתם ואר
 כעמקס חדרה להיות כקראת פי החירות שהן
 מאחדין את עבדיהן אמרו תיאות הלל לא
 היו הנפשות לא מוקפות ולא היו משופעות אלא
 בדודיות ולא היו עגולות לא מרובעות עינים
 היו להם והיו מפותחות לא היו מעשה בשו ודם
 לא מעשה שמים כמין דבר נקבה היו דברי ל
 איטק ל יהושע אומא חירות מצד זה ומגדול
 מצד אחר יום מלפניהם ומצרים מלא חריהם
 דא וישבו ויחכו לפכי החירות אמ לון משה
 חדרו לא חוריהם ביון שתקעו קרן לחזור התחילו
 מחוסרי אמנה שבהן מתגלין בשערן ומקדנין
 בכסותן אמ להן משה מפי הקדש טאם לישארם
 בני הורין בין מגדול ובין הים שם היתה גדולתן
 של מצרים ושם היתה תפארת שלהן ולשם כינם
 יוסף את כל הכסף בענין שז ויבא יוסף את הכסף
 ביתה פרעה לפכי בעל יפק בעל צפן כשתיר
 להן מתיראות כדי לפתור לבן של מצרים ועליו הא
 אומא משגיא לגוים ויאבדם ככח תחכו על הים
 מגיד הכת שהיו במגדול אכלוסין כנגד בני יוצאי
 מצרים דא ככחו תחכו על הים כדי לפתותות
 לבן של מצרים טאמר פרעה לבני ישראל נבוכים
 הם אין נבוכים לא מפותרכין כענין שכלאם טאחה
 בהמה כבוכו עדר דבקר דא אין נבוכים אלא
 מנכוכין שזוהעיר שושן כבוכה דא נבוכים
 אמ פרעה משה הטרפן ואיכו יודע להיכן מוליכין
 אין נבו לא משה כענין שכלאם אל הדי העברים הדי
 הדי נבו דא נבוכים אמ פרעה ולא יודע מה
 שעתידין ישכל לילול לנבות במדבר כענין שכל
 ותשא כל העדה ויתבו את קולם ויבכו העם
 קגר עליהם המדבר אמ פרעה ולא ידע מה
 אמ שעתידין ישכל לילול במדבר כענין טאם

פ
 ארבעה
 פ
 שוקים
 פ
 שיהיה
 מלתא
 פ
 יבני
 לח
 תבון
 מפרסיה
 מלל
 א
 כסטה

אין

והביאו עמו לכף כוס יוסף משה את עמו
 יוסף עמו' מוחא עמם עמם עמם עמם
 מוחא עמם עמם עמם עמם עמם עמם
 הבית מאכלו המנה עמנו עמנו עמנו עמנו
 עמנו עמנו עמנו עמנו עמנו עמנו עמנו עמנו
 שהיו ישל' במדבר היה ארון השינה וא'
 וארובו של יוסף מהלכין דהביד זה וחיו ה'
 העובדין והשבים אומדין מה טיבן שלטע'
 ארובות הלל' אמנו לחם שלטעו ואחד
 שלטעו' וכי אפשר למה להלך עם השכינה
 אמרו קיים זה מה שכתב בזה' בלחות פת
 אכפיו ילי להיך' וביוסף ברת כי התחת להים אני'
 בזה ברת לא יהיה לך להים על פני' וביוסף ברת
 את הלהים אני ירא' בזה ברת לא תשא' עיוסף
 ברת חי פרעה אם תצאו מזה' בזה ברת זכור
 את יום השבת' וביוסף ברת וטובח טבח והבן'
 אין והבן לא לצורך השבת' בזה ברת ברת
 עיוסף ברת וכלל יוסף את אביו' בזה ברת
 לא תשא' וביוסף ברת נא איך אעשה הדעה
 הגדולה הזאת ותפארת ללהים' אמ' לה לא
 דיי שאמנה עם המטאפין לא אף עם הרצח
 בזה ברת לא תשא' וביוסף ברת ולא שמע אלה
 לשכב אצלה' בזה ברת לא תשא' וביוסף ברת
 כי לקחו יוסף את כל הבקף ויבא יוסף את הבק'
 ביתה פרעה' בזה ברת לא תשא' וביוסף ברת
 ויבא יוסף את רבתם רעה' ויבא יוסף איך
 ברת לא יבא יוסף' בזה ברת לא תשא' וביוסף
 ברת וימאן וימאן אל אשת אדוכין' כי השבע
 השבים את בני ישראל' ל נתן אומ' מוכן מה
 השביע את אחיו ולא השביע את בניו' אמ'
 אם אני משביע את בני איך מצרים מעמין
 אותן להעלות אותי' הן אומדין אבינו העלה
 את אביו ואומדין להם אביבם מלך היה לפי
 כך לא השביע בניו' השביע השביע השביע
 לבניהן ובניהן לבניהן' פקד' יפקד עתי פקי

אחת בתשרי ואחת בנימן' בתשרי צמח מן העפר
 ובנימן כהל' דא' פקד' יפקד' פקד' פקד' פקד' פקד'
 ופקד' על הים' פקד' על הים' יפקד' במדבר' פקד'
 במדבר' יפקד' בלחי ארנון' פקד' בטולם הזר'
 יפקד' בטולם הבא' והעליתם את עצמנו
 אמ' להן אבי שאני מלך העליות את אבא פשהו
 שלם אבל אדם העלו אותי ואכלו עצמות' והעלותם
 את עצמותי' שומע את מיך הל' חתום' לשמענו
 בן לעקר אומ' שכל עצמות שבטרים עלנו עמנו
 והעליתם את עצמותי מזה אתכם' יבולאן לא
 היה משה מתעסק בו לא היו ישל' מתעסקין בו'
 הל' ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצ'
 קברו בטחם מלמ' שהיה בלבים להעלות לא כיון
 נראו ישל' שהיה משה מתעסק בו לא היו בכפ'
 מתעסקין בו הל' והיו לבני יוסף לכתלה לא כיון
 שראו בכפ' שהיה משה ישל' מתעסקין בו אמנו
 הניחו לו כבודו במנובין' יוסף מן המעלות
 ויטעו מסכות' ל עקיבה אומ' ממש טעו
 להן בסכות' ל אישור אומ' אין סכות לא עכ'
 כבוד של ביטול כל כבוד חופה' וכן לעתיד לבוא
 וסובה יהיה לצל יומם מחורב' לא ויסעו מן
 שלש מקטנות נטעו ישל' ער שלא הגיעו לים'
 ויג' הולך לפניהם יומם בעמוד ענן מלמ' ששבעה
 עכבי כבוד היו עם ישל' יומם בעמוד ענן הרי
 אח' ובהעלות הענן הדישנים' נאם לא ישל'
 הדישנים' כי ענן יג' על המשכן הדי ארבעה'
 ובהאריך הענן על המשכן הדי חמשה' וענן
 עמוד עליהם הדי ששה' ובעמוד ענן חנה הוסך
 לפניהם הדי שבעה' ארבעה כסא רבע לוחות אחד
 מלמעלה ואחד מלמטה' ואחר שמונה לפניהם
 מתקן להן את הדרכים מגביה להן את השפל ופ'
 ומשפיל להן את הגבוה' וענושה להן דרך סליל'
 מישור' כענן שכל גיא יבא וכל הר ורבע'
 ישל' והיה העקב למישור' והרפסים לבקע'
 ואומ' והיה מסלה לשאר עמו אשר ישאר מאשור

פ' למדין ארונה
 באשר

וכצענו מעין והלכנו מהן והגידו לפרעה לכך סאמר
 ויגד למלך מצרים מי הגיד לו קפריץ שהיו עמיהן
 יש אומ' דידי ביות היו' ויש אומ' עמלק הגיד
 לו כי ברח העם וכי ברחיק היו והלא כבר סאמר
 ובכישל' יצאים ביד בסע' לא מתוך שהרגו מן
 הקפריץ הלכו ואמרו לפרעה הכו ומענו ופצענו
 ואין להן לא מושל ולא שר בעטן שנמלך אין
 לארצה ויצא חצץ בולו' ויהפך לבב פרעה
 ועבריו אל העם' אתמול ויאמרו עבדי פרע
 אליו ערמתי יהיה זה לנו למנוקש שלח את
 האנשים' והיום ויהפך לבב פרעה ועבריו אל
 העם ויאמ' מה זאת עשינו כי שלחנו את ישל'
 מעבריו' אמרו או שלחנו ולא לקינו כדאי היה
 לש' או לקינו ולא שלחנו ושלחנו ולא כיטל'
 ממנו כי כדאי היה לא לקינו ושלחנו ונטול'
 ממנו כי כדאי היה לא לקינו ושלחנו ונטול'
 שאם לעבריו הבא לי דג מן השוק הלך
 גהביא לו דג מבאיש' אמ' גזירה אנכר
 אתה את הדג או לוקה אתה מאה מנות או
 כנתן מאה מינה אמ' הכיני אוכל את הדג לא
 קס פיק לגמור כפסו קכיפה עלינו אמ' הדינ
 לוקה מאה מנות לוקה ששים או שבעים
 כהן לקל אמ' הדינ כנתן מאה מינה כמציא
 אוכל את הדג ולוקה ונתן מאה מינה כך
 כעשה להן למצרים לקו ושלחו וכיטל'
 ממנו' לפך טאמ' מה זאת עשינו כי שלח
 את ישל' מעברינו' דא ויאמרו מרה
 זאת עשינו מגיד הכת שכיון שיצאו ישל'
 ממצרים בטולה מטאכתן שלמצרים
 מעברינו' מי עוברינו' עבשיו כל האומות
 יהיו מנישורת עלינו כזוב ואומרי' ומה או
 שהיו בדשותם הנחום והלכו להן עבשיו
 היאך אנו עובדין לשלח לארם נהלים ולשלח
 לארם צובה להעלות לנו מסים ולשלח לנו
 עבדים ושפחות ללמדך שהיה פרעה שולט

משל

מסוף העולם ועד סופו ושלכו כות היו לנו
 מסוף העולם ועד סופו מעט כבודך שלי שלי
 ועליו הוא אומ' שלח מלך ויתידהו מנשל עמים
 ויפתחהו' אין לך כל אומ' ומלכות שנתעב
 דה בהן ביסנא ולא שלטה מסוף העולם ועד
 סוף מפני כבודך שלי שלי' במלך אשור
 הוא אומ' ותמצא פקן ידיו להילך עמי
 ופאסוף ביצים עזובות כל הארץ את אספת'
 במלכות בכל מהו אומ' והיה הגוי והממלכה
 אשר לא יעברו אותה את כבודך כצר מלך בצל
 ואת אשר לא יתן את צוארו בעול מלך בכל
 בחרב וברעב ובדבר אפקוד על הגוי ההוה
 טאם שי ער תתי אותם בידו' במלכות מעי
 הוא אומ' בארץ דנינוש מלכא כתבלכל
 פממיא אומ' יא ולישכא די דיכין בככל
 ארעא שלמכוך יסג' וואמ' וישם המלך
 את שורוש מס על הארץ במלכותיו הוא
 אומ' וארבעה רישי' לחיותא ושלפון יהיב
 לה' במלכות רביעית הוא אומ' ותיכוכ
 כל ארעא ותדושינה נדקיסה' הא אין לך
 כל אומ' ומלכות ששלטה בהן ולא שלטה
 מסוף העולם ועד סוף מפני כבודך שלי
 ישל' לכך טאמ' ויאמרו מה זאת עשינו כי
 שלחנו' דא ויאמרו מה זאת עשינו
 אמרו והלא בשבילך פוצה באה עלינו היה
 ל יוסי מושלנו מעל ל'הו' לאחד שהיה לו
 בית בנוד בר ומכרו בדבר מועט והלך
 אותו לוקח ופתח בו מעינות וכטעבו גנות
 ופרדיקים התחיל המוכר טזנק כך המצרי
 שילחו ולא ידעו מה שילחו וכן הוא אומר
 שלחך פדס כמנוכס עם פרי מגדים
 כפרים עם כרדים' היה ל שמעון מושל
 מעל ל'הו' לאחד שכפלה לו פלפונה בידושה
 במריטת הים ומכרה בדבר מועט הלך אותו
 לוקח ומצא אוצרות שלכסף ושלזהב ואצני

תל

ישעיה

יד

דט

מקור

דט

דט

א

ב קצר

בשלה

במדבר הזה יפלו כגריבם - דא סגרי עליהם
 המדבר אמר פרעה בעל צפן כי כן עשה אלהים
 לעמך ואין מנחמת אותם לעצור וכך היה כיון
 שראו ישראלים סגור עליהם ושופא לרוח נשאו
 פיטתם למעבד כי כן עליהם הקב"ה חיות רעות
 ולא היו מנחמות אותם לעבור שז סגור עליהם
 המדבר ואין סגירה לא תיה רעה בענין שז
 להי שלח מלאכיה וסגר פום אניוותא נחלקתי
 את לב פרעה ורוח אחריהם שהיה לבו חלוק אם
 לדרוך אם לא לדרוך נאכבדה בפניו ובכל
 חילו פרעה התחיל בעבירה תחלה ממנו התחיל
 הפורענות ביוצא בו אתה אומ' וימס את כל
 היקום מי שהתחיל בעבירה תחלה ממנו התחילה
 הפורענות ביוצא בו אתה אומ' ואת האנשים
 אשר כותח הבית הכז בסכורים מי שהתחיל בעבו
 תחלה ממנו התחילה הפורענות ביוצא בו
 אתה אומ' כי משחתים אמכו את המקום הזה מי
 שהתחיל בעבירה תחלה ממנו התחילה פורענות
 ביוצא בו אתה אומ' וצבחה בטובה ונבלה יריכה
 ושאר הקוף לא פלס לא מי שהתחיל
 בעבירה ממנו התחילה הפורענות אף כאן
 הוא אומ' נאכבדה בפניו ובכל חילו פרעה
 התחיל בעבירה ממנו התחילה הפורענות
 והלא דברים קלו וחומ' וביאידו מדה מרובה מול
 המוב או מדת הפורענות הוי אומ' מדת המוב
 מרובה ומה אם מדת הפורענות שהיא כ
 מועטה מי שהתחיל בעבירה תחלה ממנו התחיל
 בפורענות קל וחומ' למדת המוב שהיא מרובה
 שכל המעלה במענה תחלה כוסל שפרו בכאש
 דא נאכבדה בפניו כשהקב"ה נפדע כגן
 הכשעים שמו מתגרד לוכן הוא אומ' נשמרתי
 בהם אות נשלחתי מהם כלמים אלה הגים תעשי
 כול מושפי קשת תוכל ויקן האיים הרחוקים אל
 לא שמעו את שמעני ולא מאו את בבורי והגידו
 את כבודי בגוים ביוצא בו אתה אומ' ושכפחו

דא

שערי

ולו

חזק

אות בדבר וברם וגשם שופק ואבכי ארביש
 מחוץ אומ' והתדלתי והתקדשתי וכחצותי לעיני
 גוים רבים ביוצא בו אתה אומ' ישי עדי ומעדי ידעתי
 ומכונקי ביום צרה מהוא אומ' אלקי גוים יבואו
 מאפסו אלקי ויאמרו אף שקר כחלן אבנתו הצל
 ואין עם מועיל ביוצא בו אתה אומ' כהאמ' ישי
 אלהים יגיע מצרים וקחר כוש אכש' מודה שליך
 יעבדו ולא יהיו אחריך ילכו ובדקים יעבדו ואליך
 ישתחוו אליך יתבללו מהוא אומ' אין בך אל ואין
 עוד אפם אלהים ביוצא בו אתה אומ' וכלו מושפי
 בהר ציון לשכופו אתה רעשו מהוא אומ' היתה
 ציוני המלכות ואומ' ישי ימלך לעולם ועד ישי
 מלך עולם ועד אבדו גוים מארצו טאומ' יתמו
 חטאים מן הארץ ורשעים עון אינם בזכינם
 את ישי הללו יה' ואומ' ישי שומע את גרים יתום
 ולא מעה יפחד ודרך רשעים יפנה מהוא אומ'
 ימלך ישי לעולם אלקי ציון לדור ודור הללו יה'
 וידעו מצרים כי אע' ישי לעצור לא הין
 יודעים את ישי עכשיו וידעו מצרים ביאע' ישי
 ויעשו כן להודיע שבח שלי שליטא אומ'
 לנלמשה היאך כחזור לאחור כי שליטא כשבור לב
 פוף טעמנו ולא האמינו והלכו אחרי משה
 דא ויעשו כן אמרו רוצין ולא רוצין אין לכו
 דברי בן עמרם ויגר למלך מצרים כי ברח
 העם כספו בני ישראל מנעמסם לקבורת נכ
 ומקבורת לזידם ומאיתם לבי החירות ערב
 שבת נשבת ואחר בשבת שהן חמשה עשר
 נששה עשר נשבעה עשר בשבת בשבת
 לכסי עתק שהוא יום שמנוה עשר היו ישל
 מיניעין בהמדק ומתקיטן כליהם לצאת אמ'
 להן קטדין הגיע פדת צמיא שלבם לחזור
 למצרים כענין שז דרך שלשתי ימים כלך בסוף
 אמרו להן כיון שיצאו ממצרים יצאו מנשות
 פרעה אמרו להן רוצים ולא רוצים סופכם לחזור
 ולקיים דברי מלכות פמנד עליהן והכו מהם
 פק' פ' אהלאס למלך עליהם לירדוהם לי מצר'

תלים

ופצנו

ומהדבין וישלל מנחמין ומנומנמין ומעשב
 חין ומגל לקין ומהללין וכוונתם שירושלם
 גדולה ותפארת וכבוד והוד למי שהמלחמה
 שלן כענין שכ' לוממנות אל בגרום וחוב
 פיכיות בידם ואומ' כומה על שמים אהים על
 כל הארץ כבודיך ואומ' יי' אהי אתה אנומ'
 אנוה סמך כי עשית פלא עצות מרחוק
 אמננה אומן דא ביד נמה שהית
 ידן כמה על המצרים ויכדפנו מצרים
 אתריהם מגיג הכתשלא ככשל אחד מהם
 כמי שיכחשו ויחזרו לאחוריהם וכך מצינו
 שהגנים מעזשין שכ' כי הגוים האלה אשר
 אתה יורש אותם אל מעונכים ואל קוסמים
 ישמענו ואומ' ויכבו זקנינו וזקנינו
 וקסמים בידם אבל כאן לא ככשל אחד
 מהן כדי שיכחשו ויחזרו לאחוריהם
 וישירו אותם חונים על הים לפעב על צפן
 כיון שכמה פרעה את בעל צפן שמעו ואמ'
 הקבים בעל צפן לגזירתי לטבעם במים
 התחיל מצבחו ומקטור לפע על שלו סלפפ
 בעל צפן ופרעה הקריב דא וכרעה
 הקריב שהקריב את הכורענות לבוא עלין
 דא וכרעה הקריב מה שהילכו ישאל
 בשלשת ימים הלכו קטרין ביום ומתה
 ומה שהילכו קטרין ביום ומתה הילכו
 פרעה ביום אחד הני שני בשבת וסלי' שי
 בשבת ולביעי בשבת במקף יום רביעי ש'
 שהוא עשנים הקריב פרעה מעחורתיו
 נהיה הענין והחשך כל ליל אחד ועשנים
 שהוא ליל חמישי והוא ליל שביעי שלפמח
 ובא שמורת הבקר טבעו המצרים שטאמ'
 ניהי באשמורת הבוקר וישתק יי' למחנה
 מצרים דא ופרעה הקריב וישאו
 בכי ישלל את עיניהם מתוך שהכו כגן
 הקפוקין היו יודעין שסוכן לנדוף אחריהם

תעלה
 יעשה
 כו

נהנה מצרים כספים אחריהם אין כול לא
 נוסע אחריהם מגיד הכת שנעשו כולם
 כונממאות כונממאות פאיש אחד נמדהם
 למדה מלכות להיות כוהגת כונממאות
 כונממאות נייצנק בני ישלל אל יי'
 תפשו אנמנות אבותיהן בידיהן אבניהם
 יצחק ויעקב באבדהם הוא אומ' ויבן שם
 מצבת ליי' ניקרא בשם יי' ביצחק הוא
 אומ' נייצא יצחק לשוח צטדה ואין שיחה לא
 תפנה שכי יעקב עליו שיחי' ואומ' אשפוך
 לבנו שיחי' ואומ' ערב נבקר וצהרי
 אשיחה ואהמה' ואומ' תפלה לעני כי יעפו
 ולפני יי' ישפוך שיחו' ביצחק הוא אומ'
 ויפרע במקום מאין כרישה לא תפלה טנאמ'
 ואתה אל ותפלל בעד העם ואל הגשא בעדם
 ככה ותפלה ואל תפרע בי' ואומ' אל הירחי
 תלעתי יעקב מתי ישלל מה תלעתי דו אין
 מבה ארזים לא בפיה כך אין להן לישלל
 לא תפלה וכן הוא אומ' בכוך הגבר אשר
 יבטח ביני לזו תפלה' ואומ' אלור הגבר
 אשר יבטח באדם ושם בשל דלוענ ומן יי'
 יסנו לבו' לזו תפלה' ואומ' אשר לקחתי
 מידי האמרי בחלבי ובקטתי וכי בחרבן
 ובקטתי לקח והלא כבר טאמ' כי לא בקטתי
 אבטח וחדבי לא תושיעני' הא מה תל בחבבי
 ובקטתי לזו תפלה' ביהודה טאמ' שמע יי' קול
 יהודה' בדוד הוא אומ' אתה בא אלי בחלב
 ובבידון ואני בא אליך בשם יי' צבאוהארי
 מערכות ישלל' ואומ' אלה ברכב נאכל
 בסוסים ואסחנו בשם יי' אהינו כדכיר
 המה כרעו וכפלו ואסחנו קמנו ונתעודד
 באסא הוא אומ' ניקרא אסא אל יי' אלהיו
 אתה אל יעצור עמך אכוש' ויאמר יי' אין
 עמך לעזור ביק רב מאין כוח עזריכו אהינו
 ואומ' יי' אהים אתה אל יעצור עמך אכוש'

ירמיה
 יצחק
 ירמיה

שאל
 יי'

טובת ומרגליות התחיל המעשה בחכמה וברוך
 כעשה להן למצרים לקונו ושלחו ונכפול פסע
 לכך אמרו מנה זאת עשינו ויאמר את רכב
 הוא בידו אסרו דרך מלכים להיות עונמדין
 ואחרים מציעין אבל כאן הוא בידו אסרו
 כיון שהוא גדולי מלכות שהציע הוא לנפשו
 עמד כל אחד ואחד והציע לעצמו ארבעה
 אסרו בעמחה אברהם ויוסף ופרעה ובלגם
 ל שמעון בן יוחאי אומ' תבוא חבישה תעמוד
 על חבישה תבוא חבישה שחבש אברהם לילך
 ולעשות כצון אבק שבשמים תעמוד עכ
 חבישה שחבש בלגם לילך לבקלאתי עכ
 תבוא אפירה ותעמוד על אפירה שאמר פרעה
 למחר לדרוך אחרי בני ישכ' תבוא חרב יד
 ותעמוד על חרב יד תבוא חרב וישלח אברהם
 את ידו ויהח את המאכלת לשחוט מהבנו
 תעמוד על יד של פרעה שאמר אריק חרבי תגני
 ידי ואת עמנו לקח עמנו לקח עמנו יבנים
 אמ' להן דרך מלכים להיות במקום חיילותם
 ותלה אצל אחי הניכמה לך לפעם תחלה
 דרך מלכים להיות בודקין לעצמן נכונותין
 חלק בראש אצל אחי אשורה לבם בצדה נלא
 עמד לא שאש מותם לבם תסוראות נמחלך
 לבם כסף זהב וכל אבנים פונבות נמנהלות
 כענין שנאמר שלג לכך נאמר ואת עמנו לקח
 עמו לקח עמו בדברים ויקח שש מאות
 רכב בתור מעלמי היו אס' תאמר מעלמעה
 היו כבר נאמר הנה יד יפי הנה במהך אשר
 בשדה בקוסים בתמונים בגמלים בבקר
 עבדן דבר כבוד מאד ואם תאמר מעלמני
 היו כבר נאמר וימט כלמקנה מצרים ואם
 תאמר מעלמני היו כבר נאמר נגם מערבין ילך
 עמנו מעלמני היו הוא אומ' הלא את דבר
 יפי מעבדי כעשה הטק את עבדיו טותמקם
 אל הבתים הן היו תקלה לישכ' מבאן היה

וטבוא
 אפירה
 סאמר
 יוסף
 לקלאת
 ישכ'

ל שמעון בן יוחאי אומ' הפרש שבגוים הרוג
 היכה שבכחשים כרץ מוחו כעשה שבכשים
 בעלת בשמים אשרי מני שעשה כצון המקום
 שש מאות רכב בחור וככל רכב מצרים רבן
 שמעון בן גמלי' אומ' בוא וראה עשדה ורדלה
 של מלכות דו שאין לה כימדין אחת בפוליה
 לא כולך לצות בית גבליטה וכך הוא אומ' שש
 מאות רכב בחור וככל רכב מצרים ככרן של
 מצרים כולך עומדות בפוליה ושלישים
 איך שלישים לא גבולים כענין של שלישים
 וקרואים כוכבי פוסים פולם דא ושלישים
 שהיו מעשולים בזיין דא ושלישים
 רבן שמעון בן גמלי' אומ' דו שלישיית של
 מנכבה שמלתלה לא היו לא שנים בא פרעה
 והנסיף עוד אחת למעור ולדרוך אחרי ישכ'
 ניש אומ' אכפוכוס הוקיפה דא
 ושלישים שלשה לכל אחד ואחד ניש אומ'
 שלישים לכל אחד ואחד ניש אומ' שלש
 מאות לכל מנכבה והמנכבה שלש מאה
 ל שמעון בן לעזר אומ' וכי מאין פרעה היה
 יודע כמה מתו בשלשת ימי אפילה אלא
 הוציא פוימוסין שלהן ולכא פוימוסין כד
 עליהן מנכבות כיוצא בו היה לימניה אומ'
 נישא ליהם קרח הכנשי בחיל אף לפים נא
 ומנכבות שלש מאות לפי מנכבות הוציא
 עליהם חיילות על כולו עלמנת לפלות
 לטעבר אט אמנותי כל הבן הילוד היארר
 תשליכהו וכל הצת תחיון עכשין ושלישים
 על כולו עלמנת לפלות אריק חרבי תנישמ
 ידי ויחזק יפי את לב פרעה שהיה לבר
 חלוק אס לדרוך ואם לא לדרוך ויחזק אחרי
 בביושטל מגיד הכות שאם היתה אומה אחרת
 לא היה ללדרוך אחריה נבט ישכ' יצאים
 ביד כמה מגיד הכות שבשהיו מצרים לזיין
 אחרי בני ישכ' והיו מעמדין ומחלמין נא

ומגדלין

בשלה

בשלה מקומות הזהיר הקב"ה את ישראל
 שלא לחזור למצרים הרי אחת נאום וישיאם
 לכם לא תאספון לשונבדרך הזה ענן נאום
 בדרך אשר אמרת לך לא תאסף ענן לראות
 בשלשון חלה ובשלשון כפל ראשונה
 בימי פתחניב שכ הני היונדים מצרימ
 לעזרה מה נאם בהם ומצרים אדם נלא
 אל נקום בשנר ולא נוח שכייה בימי יחן
 בן קריח מה נאם בהן והיתה החלב אשר
 אדם ידאים ממנה שם תשיג אתכם בארץ
 מצרים שלישי בימי פוגוריתוס בבית
 שכי בשלשון חזקו ובשלשון כפל יני
 ילחם לכם באכבע כהות עמודי שטל על
 הים אחת אומרת כפול לים ואחת אומרת
 כהזקל למצרים ואחת אומרת בעשה מלחמ
 ואחת אומרת בצווח כבדן זושאומרת
 כפול לים אמ' להם התיצבו ונאו את ישועת
 יני וזו שאומרת כחזק למצרים אמ' להן
 לא תאספון לראותם ענן עד עולם וזו
 שאומרת כעשה מלחמה אמ' להם יני
 ילחם לכם וזו שאומרת בצווח כבדן אמ'
 להם ואתם תחרשון דא יני ילחם לכם
 ואתם תחרשון ולא לשעה לא לעולם יני ילח
 לכם ל מאיר אומ' יני ילחם לכם אם פשא
 תם עומדין ושותקין המקום עושה לבם כמים
 וגבורות קל וחומ' כשאתם אומ' לבניו שיר
 ושבח ל אומ' יני ילחם לכם ואתם תחרשון
 המקום עושה לבם כמים וגבורות ואתם
 עומדין ושותקין אמרו לומה עליכו לעשות
 אמ' להם היו מכאנין ומדוממין מטבחין
 ומקלסין ומה דרין ונתתן שיל ושבח ג
 גדולה ותהלה ותפארת ונצח נהוד למבי
 שהמלחמה של' באותה שעה פתחו יטל
 פיהם ואמרו שיה אשירה לעי כי גאה גאו
 ניאמר יני אלמשה מה תצטק אלי ל

הושע אומ' אין להן לישראל לא כסיעה בלבד
 ל ליצור אומ' אמ' לו הקב"ה למשה בני ישראל
 בצרה ים סוקר ושונא נודף ואתה עומד נמ
 ומרבה בתפלה לכפי מה תצטק אלי דבר אל
 בכי יסל ויסעו' שהיה אומ' יששמה לקצר
 ויס שנה להאריך' אלכא כפא כא לה הרי לקצר
 ואטב בהר ארבעים יום וארבעים לילה הרי
 להאריך' ל אבפולס הקקן מוטל ממשל להוד
 למלך בשנר ודם שכעס על בני והיה אפסודתוס
 ההוא מבקש מלככיו אמ' לו כלום אתה מבקש
 מלככי לא בשביל בני כבר נתרצית לבני כך
 אמ' לו הקב"ה למשה כלום אתה מבקש מלככי
 לא בשביל בני כבר נתרצית לבני דבר אל בני
 ישל ויסעו' ל אומ' אמ' לו אמש היו אומרי
 המבלי אין קברים עכשיו אתה מרבה בתפלה
 לכפימה תצטק אלי דבר אל בני ישל ויסעו'
 הסיע דברים מלככי ל מאיר אומ' אמ' לו
 אם לאדם יחידי עשיתי ים יבשה דבת ואמר
 להים יקון המים ותראה היבשה לכה לקדושים
 לו שכ בהן לקדושים אשר בארץ המה איכעושה
 להן ים יבשה' ל ישמעל אומ' אמ' לו בזכות
 ינושלים אכי קורע להם את הים שנפורי עורי
 לבסי עקד ציון' ואומ' עורי עורי לבסי עור
 קרוע יני עורי בימי קדם דורות עולמי
 הלא את היא המחצבת רחב מחוללת הנגן
 הלא את היא המחצבת ים מי תהום רבה ה
 השמה מעמקיו ים דרך לעבור גאולים ל
 במה אומ' בזכות מצוה שעשה אברהם לבני
 אכי קורע להם את הים ויבקע עצי עולל
 מהוא אומ' ויבקעו המים' ל ינסי הגליכילי
 אומ' כבר יצחק כלא נעקד לבני על גבי ה
 המצבח ואברהם כלא שלח ידן ויקח את המא
 ואתה הדם את מפור' ל עקיבה אומ' בזכות
 יעקב אכי קורע להם את הים שכ והיה קרעך
 כעבר הארץ ופרצת ימה נג' ל ליצור בן

ישעיה

ע

במשה הוא אומ' וישלח משה מלאכים
 מוקדם אל מלך ארם אתם מתגאים במטה
 שהוריש אתכם אביכם הקול קול יעקב
 וישמע קולי כר' ואנו מתגאים במטה שהוריש
 אותנו אבינו נהידיים ידי עשו ועל הדבר
 תחיה נבה אכי כלתם שני ויאמר אליו ארם
 לא תעבר בי פן בתרב אצא לקראתך אף
 כאן אתה אומ' ויעקבו בני ישראל אל יגי'
 תבטו בירם אומנות אבותיהם אבדה
 יצחק ויעקב ויאמרו אל משה המבלי
 אין קברים במצרים לקחהג' למוות במל'
 משתבו שאר בעיקה הלכו להם אצל משה
 ואמרו לו הלא זה הדבר אשר רבנו אלך
 במצרים לאמר מה אמנו לו למשה במל'
 הרי הוא אומ' ויפרעו את משה ואת אהרן
 כצבים לקראתם אמרו לו היינו מצטעריך
 על שטעודיכו במצרים מיתתינו במדבר
 קשה לנו יתר משטעודיכו במצרים היינו
 מצטעריך על מיתה אחיכו באפילה שאחינו
 נספרו ונקברו אבל אנו הלא נב'ת שוכאינו
 מושלכות לחורב ביום ולק' רחב לילה
 ויאמר משה אל תיראו התיצבו וראו את ישו
 עי' יהודי' חכמה של משה שהיה עומד
 וספיק כל אהרן לפים וכלמותן לבבות ועלו
 מפורש בקשה החכמה תענז לחכם
 התיצבו וראו אין יציבה בכל מקום לא כוח
 הרדף כענין שנקרא את הנוסע והתיצבו
 באהל גוער' ויתיצב ויקרא כפעם לפעם
 שמואל שמואל ואומ' ולקראותם אל אהל
 גוער והתיצבו עם עמך ואומ' והנה יגי'
 כעב ענין ואומ' ראיתי את יגי' כעב עכ'
 המצב' למען ישאל היו דומין באותה טעה
 לומר שבדחה מפני הכן נכנסה לו לבקיק
 הקטב ונקש מבוון לבנים ליכנס לפלגים
 אינה יכולה מפני החש' לצאת לחור'
 כחזור למכני' פ' ארץ פ' צדב לתואם ולדרך פ'

קלה
 שוא
 עמו

אנה יכולה מעני הכן היתה צווחת ומפחדת
 בגביה כדי שישמע בעל השופך גבוה כך
 כיון שראו ישראלים סוגר וסוכא כוונת כשאן
 עיניהן בהבלה ועליהן מפנולש בקבלה יונתי
 בחגוי הסלע במתג המוררה הכאיכי אר'
 מראיך השמיעיני את קולך כי קולך ערב
 בהבלה ומנאך טאוה במעשים פוובים
 דא התיצבו וראו את ישועת יגי' אמרו לו א
 אימתי אמ' להם היום אמרו לראיך בכר כנת
 לפבול התפלל משה באותה טעה והלאן המ'
 המקום פוורמאות שלמלאכי השרת עובדין
 לפניהם כענין שני וישכם מושרת איש האלים
 לקום ניצא נהנה חיל סנבב את העיר נקוס
 ונכב' ויאמר בענין אליו מהה ארבע איכה
 נעשה ויאמר אל תירא כי נבים אשר אתנו
 מאשר אדם ויתפלל אישע ויאמר יגי' כקח
 טא את עיניו ויראה ויפקח יגי' את עיני הכעל
 וירא נהנה הדל מלא סוסי משנכבב משציות
 אישע' ואף כאן התפלל משה והלאן המקום
 פוורמאות שלמלאכי השרת עובדין לפניהן
 נכן הוא אומ' מכונה כגון עביו עבדו ברד
 ורחלי אש' עביו ככרד פוורמאות שלהן
 ברד ככרד אבני בלוקסוא שלהן ורחלי ככר'
 פוורמנסוא שלהן אש ככרד ככרד שלהן
 ירעם מן שמים יגי' ככרד הגפת הדל יסין
 שלהן ועליון יתן קולו ככרד צווחות שלהן
 וישלח חצים ניפיעם ככרד חצים שלהן
 וברקים לב ויהם ככרד צח צח דיון שלהן
 דא וישלח חצים ניפיעם וברק לב ויהם
 שהיו חציו מוסדלין אהרן וברקים מככרין
 אהרן ויהם המנון ערבבן כמל סרבין שלהן
 ולא היו יודעין מה הן עושין דא ויהם
 אין מהומה לא מגמה כענין שכ והמם מ'
 מהומה גדולה עד השמים כי אמר לאידם
 את מצרים היום לא תאספו לדאותם ב
 כמע' אקיוף וברוקהא

בשלה

השמים' צמח השקהו מים שני יוצא כנזלים
 מן כלע ואין כנזלים לא מים שם מעין גנים
 באר מים חיים ונזלים מן לבנון של ל נתן
 את ל שמועון בן יוחאי מפני סנה בתבכל מקום
 מלואך יגי ונתן באן מלואך הלהים אמ' לו אין
 להים בבל מקום לא דיין טהור ישל באותה
 שנה אם להכצל אם לאו עם המצרים
 ויצא בין מחנה מצרים ופן מחנה ישראל
 חציץ בין מחנה ישראל ובין מחנה מצרים
 כענין שם וישמר בין המטות ובין החיים
 ויהי הענן והחשך הענן לישראל והחשך
 למצרים את מוצא שכל מי שטתוק באפילה
 נוואה מי שטרני באורה והיו המצרים שרני
 באפילה וישל שרניין באורה וכואק ישראל
 שהן שרניין באורה ואוכלין ושותין ושמחים
 והיו דורקין בהן חצים ואבני בלום כוא והיה
 מלואך וענן מקבלן כענן שכאל תירא אפרס
 מכבי מקן לך ואומ' אלהי יצורי אהסה בן מרג
 וקדן ישפני ואומ' כל אמרה לוא צדופ
 מגן הוא לכל החוסים בו ולא קרב זה אל
 זה כל הליכה היה המצרי עומד איכו יכול
 ליטע יושב אוכו יכול לעמוד פועון איכו
 יכול לפרוק פורה איכו יכול לטעון והיה
 ממוסע באפילה שם וימש חשך דא
 ולא קרב זה אל זה שלא קרב מחסה מצרים
 לתוך מחסה ישראל ולא מחסה ישראל לתוך
 מחסה מצרים דא ולא קרב זה לזה
 אמ' ל שמוט בר טחמם אמ' ל יוסתן מאי דסת
 ולא קרב זה אל זה באותה שנה בקשומל
 הסנה לגמ' שירה לבני הקצה אמ' להם הקצה
 מעשיו ידי מוצגים בים ואתם אומ' שירה
 לבני פירחא בן בצאת לבני החלוץ אומ'
 הודן ליגי פירחא כי לעולם חסדו אמ' ל
 יוחנן מפני מה לא נאמ' כי מתב בפרס
 דן לבני סאין הקצה כרצה במבלתן של שנים

וכן הוא אמ' והיה כאשר שש יגי עליכם
 להפיב אתכם ולהרבות אתכם כן ישיש יגי
 עליכם אמ' ל יומי בר חטובה הוא איכו שש
 אצל אחרים משיש דיקא כמי דכה ישיש
 ולא בתי יסונט טמע מים' ויכו משה את
 ידו על הים וינוכך יגי את הים התחיל הים
 עומד כבד משה מונטל מלהיך למלך
 בשכר ודם שהיו לו שהי גנות דו לבנים מגדו
 מכר אתה פעמית ולא מכר אתה חיצונה
 בא לוקח להכנס ולא הסחו טומד אמ' לבשם
 המלך ולא קיבל עלין הנאהו פובעת נכ' א
 קיבל עלין סה המלך וצא' כיון שראה סומע
 את המלך התחיל בנח אמ' לו בבל יתם הייתי
 אומ' לך בשם המלך ולא קבלת עליך עכשין
 מפני מה אתה בורח אמ' לו לא מפניך אש
 בורח לא מפני המלך אכי בורח כך בעצמו
 משה ועמד על הים אמ' לו בשם הקודש הבד
 יגי עליך שים כה דרך ויעברו גאונים מעשב
 הים ואומ' למשה בן עמרם והלא אדם הגאון
 לא עברא בהחלה לא במקף ששה ימי בראשית
 ואיכו עברתי קודם ששלא הריכו גדול ממך
 ואיכו עברת מפניך השיב משה לבני
 הקצה כך וכך אמ' הים נבוכ שבענלמנים
 כדאי הוא אין הים עברת מלכבי לא אמער
 לנאותה במאמך ויבקע' אמ' לו הקצה
 למסוד משה אמ' אומ' לים ויבקע טוב
 אין לו רפואה לעולם ולעולמי עולמים לא
 אמנר לנאותה ויעקע כדי שדהא לו רפואה
 על ידך לא הרי מענין גבורה עמך מיד בא
 משה וגבורה למיכו מהלכת שם מולך
 לימנין משה זלוע תפארת בוקע מים
 מכביהם לעשות לו שם עולם בפני הים
 את הגבורה שהיא עומדת לימנין משה אמ'
 ליה לארץ עסי' מוחלות ואכס' בחלליך
 מפני אדך המעשים בך הוא סנהים כאה

ישעיה

לע

ה

יהודה איש ברחמי אנום בדפנות שבבגדים אכז
 קורע להם איהם שפכצות במכור באג
 כנדין שמועון איש קמנתך אנום בדפנות
 ינקף אכז קורע להם איהם שכזייעצבגדרו
 בידה ניכס ויצא החוצה סטהא אנום הים כאה
 ויכס שמועון חתימכז אנום בדכות מילר
 אכז קורע להם את הים שכאם לא בבית יומם
 נליטה איזו היא בבית שבוהרת בימם נפליטה
 אי אתה מוצא לא מילר מהוא אנום לרגל ים
 סוף לרגלים אל תגרא לרגלים לא לרגלים
 שאעיה אנום כדאי אמונה שהאמין ביהודה
 אכז קורע להם את הים שכזיהאמין ביקי
 אכז כולין אנום כדאי אמונה שהאמין בייטל
 אכז קורע להם את הים שכזיהאמין העם
 אחרים אנום כדאי אמונה שהאמין בייטל
 במצרים אכז קורע להם את הים שכלא אמרו
 לו למשה לאין אכז יוצאין למדבר תהו הדה
 שאין ברכלום ואין בידינו מנחה לדרך לא
 יצאו על אמנה ועליהם מפורש בקבל
 הלך וקלות באדני יושלם לאמר כה אמ
 יקי זכרת לך חסד בענין אהבת בלולותך
 לכותך אחרי במדבר באלץ לא זרועה מה
 שכל כפול על כך קדש יטל ליקי ראשית
 תבואה כלאוכלו יאמון ל לעזר המועי
 אנום אמ לו הקבה למשה עלבני אתה
 מצוינו על בני ועל פועל ידיאכז יצריך
 ציווי כבר מוכנך הן לפכז מוששת ימי ב
 בכאשית שככה אמ יקי אס ימדו שמים מלי
 מענה ניחקרו מונדי ארץ למטה גש אכז
 אמאם בכל דרע בית יטל ו אחא אנום אמ
 לו הקבה למשה אלכי צעקתך כבר אבדתיים
 מן העולם שכזיאמר להשמלדם לולי משה
 בחירו עמד בכך לכיונה ל שמועון בן
 יהודה איש כפל עיכוס אמ כבר קדמ
 צעקתם ליעקתך ויילאו מאד ויצעקו

חזקו

ידים

תלים

ירחיו

שם

ישעיה

ירמיה

בני יטל אל יקי ל כותן אנום משום ל יומי ה
 המחודי אמ לו הקבה למשה כבר כתבתי ענין
 בתנה בכל ביתי סומן הוא אתה הוא בר שנות
 והים ברשותי כבר עשיתך גזבר עליו טוטה
 הרם את מפקך וכפוח את ירך עלהים נבקעהו
 עשלה נס ים כעשו ליה לישל על הים כבקע
 הים שכזיבקעו המים וכעטה כמין כיטה
 שכזקבת באמונו לאש פנדין וכעטה גדלים
 כמנך שבפים שכזגודר ים לרגלים ועשה
 עשה שכזבני יטל הלכו ביבשה וכעטה
 חומר למצרים שכזדרכת בים סוסך חומר
 מים רבים וכעטה כפלמים שכזטבור
 ראשי תבמם על המים וכעטה פירוקין שכ
 אתה פורדת בעדך ים וכעטה להם כמין
 בולם שלדכוכית והיו רואין זה את זה שכ
 חסרת מים עבי שחקים כלום מחיצור
 שלמים היו זבים כשחקים ויצא להם
 זכרון מים מתוקים מתוך מלעתים שכזכסון
 כמורכ כודלים קטאו תהומות בלב ים
 ואותן המים כיון טמסתה בך ין מסין קופאין
 שכקטאו תהומות בלב ים ואש הנבי מחז
 כענן שכזמעלה ויסע מלך האהים
 ל יהודה אנום הני זה מקרא עשיר במקומות
 הדבה מושלו מושל להי למלך בשד נדם
 שהיה מלך בדרך עבו עמו במדבר באו
 לספים לעבותת מלכיו כמלו ונתבו לאחוריו
 בא זאב ליכולו מאחורין כמלו ונתבו לפכין
 לספים מלכין וזאב מאחורין הרבינו על
 מאבק כענן שכזבמדבר אשר ראית אשר
 עשאך יקי להיך התחיל מצטער לקחו על
 זרועותיו כענן שכזלש תגלתי לאפרים
 קחם על זרועותיו נלא ידע כי כפאתים
 התחיל מצטער מעב החמה כרש בג
 עליו שככרש עכז למסך כעב האכילהו
 להם כענן שכזכז מנמור לבה להם מן

חזקו

שם

תלים

שם

חזקו

תלים

השמים

פ מרזיה

ל' פ' ט"ו

בימי דבורה ובנין נפך הוא אומ' נתשכלח נתקרא
 לצדק בן אביכרם מקדש כפר ל' נלקחה
 עמך עשרת אפים איש מבני כפתלי ומבני
 דבולוק ואומ' דבולוק עם חרף כפשו למות
 וכתלי על מרומי שדה' ול יהודה אומר
 כשבאו שבטים ועמדו על הים זה אומר
 אני ארד וזה אומ' אני ארד שכ' סבבו
 בכחש' קפץ כחשון בן עמינדב וכפל לך
 לתוך גלי הים שכ' ויהודה עד נד עם אכ
 ועם קדושים טאמן' ועליו מפורש בקבלה
 הושיעני ל' הים כי באו מים עד כפס טבעתי
 ביקן מצולה ואין מעמור נג' אל תשפוכי
 שבולתים' באותה שעה אמ' לו הק"ה למע'
 ידידי מושיעני בים ואתה עומד ומרבה בדת
 לפני מה תצנן אלי דבר אל בני ישראל ויסע
 ואתה הרים את מטך וכפה את ירך על הים
 ובקעהו מה אמרו שבטים על הים מקדש
 י' כוכנו ירך' באותה שעה אמ' לו הק"ה
 למשה מישקידש שמי על הים הוא ימשול
 על ישראל שכ' בצאת ישראל ממצרים'
 היתה יהודה לקדשו' ישראל ממטוה התי'
 יהודה שקידש שמי על הים הוא ימשול
 על ישראל' וכבר היה ל' פורפון ותלמידיים
 יושבים בכנס ביבנה אמ' להם ל' פורפון
 לתלמידיי אשאל לכם שאלה' השוטה מים
 ל' צמאון מהוא מברך אמרו לו ילמדו יכו
 נבינו שאני אומ' בולא כפשות וחסרונך
 אמרו לך למדתנו נבינו הדו הוא אומר
 ויסבן לאכל לחם וישאן עיניהם ויראו
 להוריע דבות של צדיק עד היכן היא מ'
 מקדמות שאו ירד יוסף למצרים עב'
 העלביין היו הורגין אותו בריח נע סלהן
 לא דימלן לו הק"ה שקיים מטאום בשמאם
 והנח מנשבת בהן מפני כיחן של ערביים
 אמ' להן באיזן דבות נמל יהודה המלכות
 פ' אקס גמע אכמ' אדי יגתמטוכיה' כ' לכוך גלוקסאם שרות טורות

אם משום שאמ' צדקה מאמנו דייה להודייה
 שתבכר על הביאה' אם מפני שאמ' מרד
 בצע כי כהרג את אחיכו דייה להצלה ש'
 שתבכר על המכירה' אם משום שאמר
 כי עברך ערב את הנער והלא ערב הנא'
 נבולמוקום ערב משלם' אמרו לו ילמדו יכו
 נבינו אמ' להם כשבאו שבטים ועמדו על
 הים זה אומ' אני ארד וזה אומ' אני ארד
 קפץ כחשון בן עמינדב נג' כי הי דבתיבא
 לניל' והמים להם חומה עשאן כמגין
 חומה' מימיכם ומשטאם' מימיכם בצדו
 תורה שעתידין לקבל בימין כעמך שכ' מימינו
 אש דת למור' ומשטאם דו תבלה' וירדו
 מצרים ויבאו אחריהם כל סוק כנעה דה"ה
 לסוסתי ברכבו פרעה דמיתך רעיתי' ל'
 מאיר אומ' לפי שיצא פרעה הרשע בסוקיא
 נקבה לפיכך נגלה עליו הק"ה בבסא הכבוד
 דמנות סוסיא נקבה' ומטיין שיצא פרעה
 בסוקיא נקבה לא כך אמ' להם לחיילונתין
 מי בבל הבהמות כולם קל שאעמנד מרוב
 עליו נאמדוק אחרי בני ישראל אמרו לו חיילותין
 אין בבל הבהמות קל לא סוסיא נקבה שלך
 שבוטה צבעונתן ולא היה ביוצא זה לפיכך
 סוסים זכרים כואין אחריה נרצין אחריה
 עמד נרכב עליה ירד בים שכ' כל סוק רכב
 פרעה רכבו ופרטיו אל תוך הים' וכשב'
 שאמ' כנעה הרשע לחיילונתין מי בכר
 הבהמות קל אמ' להם מלך מלבי המלכים
 ב' למלכאבי השכת מי בכל הבריות המטמ'
 שות לבני קל אמרו לו נבוכו של עולמאים
 הכל שלך אין בכל הבריות כולך קל אלא
 כוח שיוצאות מעתחת בסא הכבוד לפיכך
 כגלה על כרוב שכ' נירכב על כרוב ויעף
 וירא על כנפי כוח' ניהי באשמורד
 הבוקר כבד הקדים להן הק"ה בוקרו של

ש'

וינק' וכשכחא מנשה אתהים שחואנס' מ
 מיכבין אמ' לו מנשה הייתי אמ' לך בשם
 הקודש ולא היית מקבל עליך' הראיתך
 מפה ולא קבלת עליך שבשין מה לך היסבי
 הנקס' משיב הים ואומ' למנשה בן עמרם בן
 עמרם אל תהן רבבות למצמק לא מפניך
 אחיכם לא מפני אדון כל המעשים שיתקדש
 שמו בעולמנו שכלכלב אדון חולי ארץ מלכ
 לזה ימקב' ויולך ישי אתהים ברוח קדים
 עזה' עזה שברוחות והידו לו לו כוח קדים
 נכן הוא אומ' הגה ברוחו הקשה ביום קדים'
 ואומ' כי הוא בין אחים יפריא יבוא קדים לוח
 יגי ממדבר עולה ויבש מקונו ויחבמעיכו
 הוא ישסה אנצר כלכלי חמדה' מהוא כבי
 הוא בין אחים יפריא' אמ' נבא מפני שופתא
 במדא לפיא' אמ' נב יוסף מפני סכורא בד'
 סמא לפיא' נב אחא בר יעקב אומ' אפלו
 קכיא בזכותא לפיא' יבוא קדים כוח ישי אמ'
 נבאשה מכלתבו' נשמוט אמ' מפני מנגלוות
 סבים מרקברבו' נ' יוני יחבק אמ' אפלו
 שכבת דלע שבמעיאשה מסלחותבו' אמ'
 נב כחמן בני יחבק טלעותן מקדא אחד דלעו
 נ' יבש מקונו זה מקונה שלאשה' נ' יחרב
 מעיכו זו שכבת דלע שלמיש בגופה שלי
 אשה' הוא ישסה אנצר כלכלי חמדה זו מ'
 מנגלוות שבים' וכך איך הקצה כפרע מן
 הדשפים לא ברוח הקדים שכברוח קדים
 אחיכם' וישם אלהים לחטב' עשאו
 בחטבה' ויבקרנו המים כלמים שבנוכלם
 כחלקן מוכין אתה אומ' מים שבבאר שבשי'
 חין ושבמנדה ושכר ושביית ושבווק
 ושבעלוות תל' ויבקרנו הים אין כותבן לא
 ויבקרנו המים כלמים שבנוכלם כחלק כלמי
 זה היסוד פובעו להיות כימוס וכידול אתה
 שעה עמוד וכעשה כאו הוא גוף יבש' ל'

תע
 הושע
 כי
 כשאב
 לקורות
 ו
 לטע
 למנכה
 בלחאית
 ו
 קצבה
 לטע

ידיות

טת אומ' מוטיך שהמים הטכניכים והתחתונים
 נחלקן שכלאוך מים יחילן לו מים העליונים'
 אף יבקרנו תהומות לו מים התחתונים' ואומ' ע
 כותן תהום קולו כום ידו כשא' וכשחזר
 הים כל מימי העולם חזרו' ויבקרנו המים
 יבש להם הקצה את המים תחלה נאת הפויט'
 לא יבש התחילו ישכל אומ' מים יכול ליבש
 ופויט אינו יכול ליבש אמ' להם הקצה נסיות
 ארבע ולא עמדתם הלא כדך שאבדן מצבים
 בים כך אתם לאויין לאבד מן העולם אבלמה
 אששה הריכעשה בעבור שמי הגדול שנקרא
 עלים הדא היא וימרו עלים בים סוף מיד
 יבש להם הקצה את הפויט' ויבאו בבי
 ישכל בתוך הים ביבשה' ל' מאיר נכ יהודה
 ל' מאיר אומ' כשבאו שבטים ועמדו על הים
 זה אומ' אמ' אנד נזה אומ' אני אנד מרתוך
 שצוהבין זה את זה קפץ שבט בנימין ונכר
 לתוך גלי הים שכ פסם בנימין צמיר כודם אל
 תקרא כודם לא כד ים התחילו שכי יהודה
 ל' כגום אודם באבטם שכ שכי יהודה נגמרתם
 מושלו מלהוד למולך בשור נדם שהיו ל' שש
 בנים אחד גדול ואחד קטן אמ' לגדול גדאה
 שתעמידני לשלוש סעות אמ' לקטן יכדאה
 שתעמידני עם הכף החמה' בא הקטן ל'
 להעמיד עם הכף החמה ולא הכוחו הגדול
 אמ' לגאני לא אמ' לי לא לשלוש שעות אמ' לו
 הקטן אמ' לא אמ' לי לא עם הכף החמה מותך
 שצוהבין זה את זה כעני אביהם אמ' להן יודע
 אחי ששכרם לא מתבוננתם לא לכבודי אף
 אני איני מקפח שכרכם' מה שכר כפול
 שבנו שלי יהודה כפול מלכות ששכי יהודה
 כגמרתם ואין נגימה לא מלכות שכ באר יין
 אמ' בלשצר והלבישו לדניל אנגוס' שרי
 דבולון שכי נטרלי מגיד הכותשכשם טענישו
 כמים לישראל על ידי שבט דבולון ונפתלי
 ל' י' צנכום תרגום וכעשה עדיה ומתב' מי

עשיבנה' הא לא במצרים בלבד לא בכל המצרים
 כיון שהיה ענין מנה כל הדורות לבין האומות כי יג'
 כללם להם במצרים' ויאמר יג' אל משה
 כטה ירך על הים אין הים עומד כנגדך'
 נישבו המים על מצרים על כפיו ועל פני
 החזיר עליהם את הגלגל שיחזור עליהם
 זרועם שבמחשבה שחשבו בה זכך' אכז'
 הם חשבו לאבד בני במים אף אכי אינו מ'
 מאבדן לא במים וכן הוא אומ' בנל כרה'
 נחפרהו ויכל בשחת יפעל' בונה שחת
 בה יפול ורוכל' אבן אליו תשוב' חופר גומץ
 בני יפול ופוכץ גדל יטכנו כחש' מציע אבנים
 יעצבהם ובורע עצים יסכן בם' ואומ' ישוב
 עמלו בראשו ועל קרקדו חמסו ירד' וכן
 שלמה אומ' מפרי פי איש יטבע פותב וגמול
 ידי אדם ישע לו' וכן ישעיה אומ' פעל'
 גמולות כעל ישלם חמה לצריו גמול' יציו
 לאיים גמול' ישלם' וכן ירמיה אומ' גדול'
 העצה ורובה עליה אשך עינך פקוחות
 על כל דרכי בני האדם לתת לאיש כדרכיו
 כפרו מעליו' וכן איהוא אומ' חליה לאכ'
 מדשעו ושדי מעול' וכן יתגן אומ' עתה ידע
 כי גדול' גי מכל האלים מכיון הייתי לטעבר'
 שגינות שבמחשבה שחישבו מצרים לאבד
 את ישכל' בה דגם המקום כי בדבר אשר דח
 עליהם' לעולם אמרו במדה שאדם מודד בה
 מודדין לו' ויכ משה את ידו על הים' אין
 הים עומד כנגד משה' נישב הים לפכוד
 בקר לאיתבו אין איתבו לא תוקפו איתן מושבך
 כ כתן אומ' אין איתן לא לשוק קשה שכגוי איתן
 הנאגוי מעולם הוא דא לאיתבו' כ יוכתן
 אומ' אל תקרא לאיתבו לא לתמון תבאים התמ'
 הקצה עם הים שיהא כקצע לישכל' הדא היא
 דכתן נישב הים לפכוד בקר לאיתבו לתמ'
 ומצרים נסים לקראתג' מכין אתה אומ' בכל

תל
 חש
 תל
 יע
 יד
 איו
 יד

מקום שהיה מצרי כץ היה הים מקדמו תל'
 נמצרים נסים לקראתג' מושלו מלכה ליונה
 שבחה מפני בן נץ וכבשה לה לפרק לין עלי
 מלך פתח המלך חלונות מזרחית ויצאתה ואלה
 לה ככס בן כץ אחריה בעל המלך כל אנהג ח
 חלונות והתחיל מורה בן חצים כך לאן ישכל'
 כיון שעלה האחרון שבישכל' מן הים ירח מצל'
 לים סגם עליהם הים מארבע כוחותיו כד י
 לאבדן והיו מלאכי השרת מזרקין בהן אבני
 ברד ואבני ארביש' ויכער יג' את מצרים
 בתוך הים באדם שמכער את הקדרה' והתחיל
 עולה למעלה והעליון יורד למטה' דא
 ויכער יג' את מצרים כתן בהן כוח כערות
 כדי שיהא יכולין להבל כולענות' דא ויכער
 יג' את מצרים מסרן למלאכים אכדראים כדי
 שיכערום ויטמון את כשמהן כענין שטמ'
 ומלאך אכדרי ישולח בו' ואומ' בכותל כפטם
 וחיהם בקדשים' וישבו המים כל מים
 שבעולם חזרו' ויכסן את הרב ואת הפרש
 לכל חיל פרעה' אפל פרעה שכמדכבוד פרעה
 וחילו ירה בים' ואומ' וכער פרעה וחילו דברי
 ל יהודה' כ כחמיה אומ' חוץ מפרעה שטמ'
 ואולם בעבוד זאת העמדתך' ויש אומרים
 באחרונה בא ופצע שככי בא קוס פרעה וחיל
 בים' ובני ישכל' הלכו ביבשה בהגך הים
 והמים להם חומה מימינם ומשמאלם' חמה
 בת חסרה היו מלאכי השרת מתמהין לומר
 בני אדם שעבדו על יעברו ביבשה בהגך הים
 אף הים כתמול עליהם חמה נבקש לאבדן'
 שלמעלה הוא אומ' חומה מל' וכאן הוא אומר
 חמה חס מיגרם להם להכנס בזכות תורה
 מימינם שהן עתידין לקבל אנה בימין של
 מימינו מש דת למו' ומשמאלם בזכות תפלה
 דא' והמים להם חמה' דרש ל פופים והוא
 באהרן ומי נשיבכו הט דן יחידי את כל באי העו' איו

איו

אברהם שכ' וישפם אברהם בצקד' במקדו של
 יצחק שכ' וילכו שניהם יחד' בוקרו של עקב
 שכ' וישפם יעקב בצקד' בוקרו של שמנו' שכ'
 שכ' וישפם שמו' בצקד' בוקרו של לביותם ש'
 שעתידין לעמוד עליהן שכ' חדשים לצדקיים
 רבה אמונתך' בוקרו של עולם הוא שכ' יגי'
 בקר השמנה קופי' ובן את מוצא כשהקצה
 כפרעמן הרשעים אין כפרע מנהן לא צדקנים
 של צדקנים אצמות כל עשוי ארץ' וישקף יגי'
 אל מחנה מצנים שלא במדת בשר ודם מדת
 המקום' בשר ודם במה שמנה בו אין מוכה
 בו' לא מכה באצמית ומכאן בפיה' אבל
 הקצה אינו כן לא במה שמנה בצדק
 בעצירת הקצה את יצחק' צדק' וישקף
 מה שנהשקפה ממנו קדשך מן השמים
 וצדק את ממך את ישראל וג' ובשכפרע מן
 הרשעים לא כפרע מנהן לא בהשקפה וישקף
 שי' אל מחנה מצנים בעמוד הש' וצבן' היה
 עמוד הענן עושה אתהים פיפו ועמוד האש
 מדותיון בדלת והיו פולכי סוסים כשסופין זכר
 מלמעלה ונקרה מלמטה וכן הוא אומ' אל ה'
 הלסנו עקבי קוס מדהרות דהרות אבילין'
 ניהם את מחנה מצנים הממך ערבין כפול'
 סגכן שלהן ולא היו יודעין מה הן עושין'
 דא' ניהם אין מהומה לא מהפה כעכך שכ'
 והמש מהומה גדולה עד השמים' ויקר'
 את אפן מוכבותין' כ' יהודה אומ' מתמנה האש
 שלמעלה כשרכו גלגלים מלמטה והיו מופות
 מדבבות רצות ובכקת בעל כרחן שהיו טעו'
 כות בקף גזהב ואצטם טובות ומרגליות
 כדי שיפנו בני ישראל את הבדה' כ' נחמיה אומ'
 מחמת רעם שלמעלה נתנו תכולות מלמטה
 שנקול לעמך בגלגל האירו צדקיים הבלנהיו
 מופות מדבבות ככסות ויוצאות בעל כרחן
 שהיו בעונות בקף וזהב ואצטם פוזבון'

ומרגלות כרוי שיטלנבט ישלל את הבדה'
 וינהגו בבבדת במדה שמדדו זה מלתמדדת
 לחן' הן אמרו הבבד העבודה אף אתה באנתה
 מדה מדדת להן וינהגו בבבדת' לשעבר
 פרדות מונכות את המוכבה עטשיו מוכבה
 מונכות את הפרדות' וינהגו בבבדת ל' יהודה
 ביל שמעון אומ' לפי שיצא ממצרים כולם
 בסוסים לפיכך העמיד להן הקצה סוסים שלא
 בים והיו מוכין את הפרדות כולן ומחזיקין
 אותן ליבשה והגלגלים משיבין אותן לים לכך
 נאמ' וינהגו בבבדת' כ' מאיר אומ' כשכרה
 הקצה על המצרים בים כרה עליהם בתסעים
 אפים רבוח ממלאכי חבלה מנהן ממלאכי דיע
 נמרו ממלאכי רהת ומנהן ממלאכי צדק ומנהן
 ממלאכי שנהבת וחלכה אחת ממלאכי צדק
 אחת ממלאכי צדק ומנהן ממלאכי צדק
 ומנהן ממלאכי צדק ומנהן ממלאכי צדק
 ממנהן ממלאכי צדק ומנהן ממלאכי צדק
 שלישלל לפיכך אומ' וינהגו בבבדת' ויהלל
 מצרים אנוסה מפני ישראל פכשים שבהן אומ'
 מכנז סכופים ודנויים לא אנו צדקים פקחים
 שבהן אמרו מישכלחם להם במצרים הוא יע'
 יעשה להם כמים בכל צמין' ל' יוקי אומ' מטי'
 שהמכות שלקו עליהם היו מעין מכות שבמל'
 שכ' המכים את מצרים בכל מכה במדבר
 נלא במצרים בלבד לא בכל המצרים להם
 עד סוף כל הדורות' וכן הוא אומ' ויק' צדקו אחור
 חרפת עולם נתן למן' צדי חייבי לי המה כשלו
 וכפל' כמעט איביהם אכניע ועל צדיהם אשע
 ידי' ואומ' נקרה קטנת אפרים וצוררי יהודה יכרת'
 ואומ' לשבור אשור בארצי ועל הרי אבוסכו וסר
 מעליהם עולו וסבלו מעל שכמו יקול' מדה לו
 כוהרת על פני כל הארץ שכ' זאת העצה היעוזה
 על כל הארץ וזאת היד הכפויה על כל הגרים מפני
 מה כי יני צדקות יעץ ומי יכר וידו הכפויה ומי

ישבעה

מצבג להים היא ועל הים הוא אמר ויבא ישל
 את היר הגדולה כמות לקו באצבע עשר סבות
 אמור מעתה במצרים לקו עשר מכות ועל
 הים לקו חמשים מכות ל לעזר אומ' מניין
 שכלמכה ומכה שהביא הקצה על המצרים
 במצרים היתה שלמהבע מכות שכ ישלח במ
 חרון אפו עברה אחת דעם שתיים ערה שלם
 משלחת מלאכי נעים ארבע פ עקיבה אומ'
 מניין שכלמכה ומכה שהביא הקצה על המצ
 במצרים היתה שלחמש מכות שכ ישלח במ
 חרון אפו אחת עברה שתיים דעם שלוש מ'
 משלחת מלאכי נעים חמש ערה ארבע
 אמור מעתה במצרים לקו חמשים מכות
 ועל הים לקו מאתיים וחמשים מכות ויירחו
 העם את יגי ויאמיכו ביגי ובמשה עבד
 אם במשה האמיכו קל וחומר במהום אלא
 ללמדך שכל המאמין ברופה ישלח באר
 האמין במי שאמ' והיה העולם כיוצא בו
 אתה אומ' וידבר העם באהים ובמשה אם
 באהים דברן קל וחומר במשה לא ללמדך
 שכל המדבר ברופה ישלח באר מדבר בגי
 שאמ' והיה העולם דא ויאמיכו ביגי
 ובמשה עבדו גדולה אמנה לפני מי שאמ'
 והיה העולם שבשכר אמנה שהאמיכו דכו
 ששדת עליהם לוח הקדש ואמרו שיה שג
 האמיכו ביגי ובמשה עבדן אז ישיר משה
 ובני ישראל ל נחמיה אומ' מניין שכל העוש
 מצוה אחת באמנה לפני מי שאמ' והיה העולם
 כדאי חנא שתשנה עלינו לוח הקדש ויאמר
 שירה סכן מניינו באבותינו שבשכר אמנה
 שהאמיכו דכו ששדת עליהם לוח הקדש אמ'
 שירה שג אז ישיר משה ובני ישראל וכן את
 מוצא באברהם שלא ירש העולם הזה והעול'
 הבא לא בשכר אמנה שג והאמין ביגי וחסב
 לו ידקה אומ' כותח שערים ויבואגוי צדיק

ישעיה

שומר אמנותם בשער זה בעלי אמנה
 כבנסין ופן הוא אומ' טוב להודות ליגי ולדמ'
 לשמך עניין להגיד בבקר חסדיך ואמנתך
 בלילות כישמחתגי יגי בפגליך מיגדב
 להם לטמנת בשמחה הזאת אמנה שהאמ'
 בעולם הזה שכולו לילות וכן יהושפט אומ'
 האמינו ביגי להיכם ותאמכו האמיכו ביגי
 והח' והצליחו וכן את מוצא שאין גלידת
 מתבכשות לא באמנה שכ אתי מלבבון כלה
 אתי מלבבון תבואי תשורי מראש אמנה
 ואומ' וארשתיך לי באמונה ואומר נצדיק
 באמונת יחיה ואומ' יגי עיניך הלא אמנה
 הא גדולה אמנה לפני מי שאמ' והיה העולם
 שבשכר אמנה שהאמיכו ישלח שדת עליהם
 נוח הקדש ואמרו שיה שג האמיכו ביגי ובמ'
 עבדו אז ישיר משה ובני ישראל ולהלן הוא
 אומ' ויאמיכו בדבדון ישירו והלתג'
 אז ישיר משה ובני ישראל יש אז לשעבר
 ויש אז לעתיד לבוא אז הוחל לקרא בשם יגי
 אז אמרה חתן דמים למולת' אז יבנה יהוש'
 מצבא אז אמר דוד אז אמר טלמה לשעבר
 אז תיראי וכהרת' אז ידבר באילפסח אז
 תבקחנה עיני עוברים אז יענא שחוק פינו
 אז יאמרו בגוים לעתיד לבוא ל אומ' אז
 שר משה אין כלה אז ישיר משה ובני
 ישראל כמצרכו למידיים להחיות המתים מן
 התורה אז ישיר משה ובני ישראל דבן
 ההם בו ביום דכש ל עקיבה אז ישיר משה
 עבני ישראל את השירה הזאת לני ויאמרו לחמ'
 לא שאין חג לאמר נלמה טאמ' לאמר לא היו
 ישלח עונק אחריו שלמשה על כל דבר ודבר
 כקנני את ההכל אשירה ליגי כי גאה גאה
 לבך טאמ' לאמר ל נחמיה אומ' כקנניך
 את טמע' היו קנניך לא כקנניך את ההכל
 דבן כבן בו ביום דכש ל עקיבה בששה

ואין להשיב לדברנו אמרנו ב עקיצה דייך פופים
 הא מה אתה מקיים והוא באחד ומי ישיבבו
 שלא להשיב על דברי מי שאמר והיה העולם
 שיהבל באומר והכל בדין דכש ל פופים הן האדם
 כאחד ממוכו באחד ממנו באחד ממלאכי העל
 אמר לו עקיצה דייך מה אתה מקיים הן האדם
 היה באחד מלמ' שנתן הקצה לכשו שכי דרכים
 דרך חיים ודרך מות נחל לו הוא דרך מורת
 דכש ל פופים דימירו את כבודם בתבנית שור
 אוכל עשב אמר לו עקיצה דייך פופים מה
 אתה מקיים וימיר את כבודם שומע אכ
 בשור עבשאר ימות העפר הלא אוכל עשב
 אין לך מעוול ומשוקץ משור שהוא אוכל עשב
 דכש ל פופים לקוסתי ברכבו פדעה נכפדע
 על סוס זכר כויכול נגלה לו הקצה על דמות
 סוס זכר שני ירכב על כרוב ויעפ' חזר ורכב
 על סוס כקצה כויכול נגלה לו הקצה על דמות
 סוס כקצה שני לקוסתי ברכבי פדעה אמר לו
 עקיצה דייך פופים מה אתה מקיים לקוסתי
 לקסתי כות בשם שקס על מצרים לאבדם
 כך ששתי על ישראל לאבדם ומיגרם להם
 להבצל מימיהם ומשמאם בדכות תדרה
 שעתידין לקבל בימין נבזכות הבטן שהיא
 בשמאל ויושבע ימי ביום ההוא את ישראל
 מיד מצרים כעפור שנותנה ביד אדם שאם
 מוכביע ידו עליה קימעה הרי הוא הונגד
 וכן הוא אומר בפשיכו בעבור נמלמה מפת
 יוקשים ברוך עי שלא נתבנו פוקה לפניהם
 יש אומר שאדם ששומכו עובר מעמי הפרה
 וכן הוא אומר נחבם לקח ימי ויוציא אתכם
 מכור הבדל ממצרים וירא ישראל את
 מצרים מותים על שפת היאר אין כתבן אלא
 מות על שפת היאר מותים ואיכן מותים כענין
 בו ויהי בצאת נפשה כי מעתה וכי מותה הייתה
 לא מה להלך מעתה ואינה מותה אף כאן מותים

ואין מותים דא וירא ישראל את מצרים
 מות מוכי אכזבה דברים שלא יהיו ישראל אומנין
 בשם שעלינו מצד זה כך יעל מצד אחר
 דא שלא יהיו מצרים אומנין בשם שאבדנו
 במים כך הן אבדו במים דא בשביל מ
 מנבחה ומעבדות שהיו טעונות כסף וזהב
 ואבנים טובות ומרגליות כדי שיטלו ישראל
 את הבדה דא כד ייהיו כותבן עיניהם
 בהם נמוכיחין אותם וכן הוא אומר אוכיחך
 ואערה לעיניך ואומר ותרא אויבתי ותבטיה
 בנשה האמרה לי איה ימי לאיך עיני תגאינה
 בה עתה למגרמק פפיט חוננות ועליהם הוא
 אומר ועל במותי יעמידני לו המצרים שהן
 באותיהן שליטל בשעה ששקען הקצה
 בים כמז לו הקצה לים והשליכם ליבשה
 והיו ישראל כואין אותן מושלכים מתי
 היו זה שז וירא ישראל את מצרים מות
 שבת הים נכלא אחד ואחר מיטל היה בוכו
 כלבו והולך וכוהן רגלו על צוארו של מצרי
 לקיים מה שז נאמרה על במותי תדרך והיה
 ישראל אומר לבלבו אכול מן היד הלז המטענות
 בי אכול מן המתים הלכו שהיו שמחיים
 בשעבודי ודוד מערשה למען תמחך
 רגלך בדם לשוק כלבך לכך כנסת ישראל
 ועל במותי יעמידני למכח בני כוהני
 בעבד לשעשית לבוכל הנשים הללו שהצלתנו
 מיד המצרים נשקעת אותם בים והשליכן
 ליבשה כדי שנראה היאך נעשה הדין בהן לביכך
 כתבולך כצחוק ואמרו לפסד שינה אד ישיר מע
 וירא ישראל את היד הגדולה מכוח חמורות
 ומכות משונות זן מדן ומיתדת משוכות
 ומיתדת חמורות זן מדן ל יוקי הגלילי אומר
 מעין אלה אומר שלקו המצרים במצרים עשר
 מכות ועל הים לקו חמשים מכות מכות
 שבמצרים הוא אומר ויאמרו החרפמים אנפדעה

ו
 מ
 י
 ו
 ת
 ת

אצבע

לקראת שאולב המלך בתגבים בשירי
 וג' נרשפה הכשים המטחקות שהמנהג
 הבה שאולב בלפני נהוד בנבנותי' אבל באן
 לבי נלא לצטר נרם' ניאמרו למגם' בכחמיה
 אומ' כוח הקדש שנת על ישרא' ואמרו שירה
 כבני אדם שקורין את שמע' לעזר בני יראי
 אומ' מנשה פותיח נאומ' שינו לבי וישראל
 עונין אחריו וגומכין עמו פוס ורובבו כמה
 בים' מנשה פותיח נאומ' עדי וזמרת יה וישל
 עונין אחריו וגומכין עמו זה אל ואכנהו'
 מנשה פותיח נאומ' יי' מוש מלחמה וישל
 עונין אחריו וגומכין יי' שמן' דא לבי
 טאה גדולה לבי טאה גבורה לן תבארת והנצ
 וההוד' נכך דוד אומ' לך יי' הגדולה והגבול
 והתבארת והכח וההוד' מושלן מלכה
 למלך בטר ודם שככמ למדינה והיו מקלם
 לבני שהוא גבור ואיכו לא חלט' שהוא חכם
 ואיכו לא פופש' שהוא עשיר ואיכו לא פני'
 שהוא דחמן ואיכו לא מקדי' שהוא דיין ש'
 טאמן ואין בנאחת מכלה מדות הללו מלא
 שמחנכין לן' אבל מי שאמ' והיה העולם
 איכו כן' שירו לבי שהוא גבור' ש' עי עקוד
 וגבור' יי' גבור מלחמה' שירו לבי שהוא
 חכם ש' יי' בחכמה יטר ארץ' נאומ' עמו
 חכמה וגבורה לן עצה ותבונה' שהוא עשיר
 ש' חן לבי' שהיך השמים ושמי השמים האל
 וכל אשר בה' נאומ' לי הכסף ולי הזהב טאם
 יי' שהוא כחמן יי' יי' אל כחום נחכך'
 נאומ' בי אל כחום יי' להיך' שירו לבי שהוא
 דיין ש' לבי להי משכחי יי' נאומ' להים כן
 בעדת אל בקרב להים ישפוט' שיכו לבי
 שהוא טאמן ש' הל טאמן שומר הברית
 והחסד' נאומ' אל אמונה ואין עול' שירו
 לבי שהוא טאה שהוא החר שהוא משנבד
 ש' בי מי בשחק יעדך לבי נדמה לבי בבני

אלים' נאומ' יי' להי צבאות מלי כמון חסין
 יה' נאומ' אין כמון בלהים יי' ואין כמעש'
 נאומ' דודי יצח נאדום דגול מרובה' נאשו
 כתבד ער דה דודי וזה כונני בנות יכונשם
 הא לבי טאה גדולה' לבי טאה גבורה לן תבא
 כעך והוד' נכך דוד אומ' לך יי' הגדולה והגב
 והתבארת והכח וההוד' כי גאה גאה הגאני
 והגאניו' הגאני במצרים נאמרת אל כרעה
 פה אמ' לבי בני בבני ישראל' נאם חני הגאנין
 נאמרת לבי שירה השיר יהיה לבם כלי
 התקדש תג' הגאני ענ' הים ויסעמלך הלה'
 נאם חני הגאניו נאמרת לבי דהאני ואכנהו'
 דא' כי גאה גאה גיאה הוא עתיד להתגאות
 ש' ביום נקם לבי צבאות על כל גאה ורם
 ועל כל נשא ושפל ועל כל ארדי הלכנו ה'
 הרמים והנשאים ועל כל אלוכי הצטר ועל
 כל ההרים הדמנים ועל כל הרבעות הנשאות
 ועל כל מגדל גבה ועל כל חומה בעורה
 ועל כל אטות תרשים ועל כל שפיות החמה'
 ושח גבהות האדם ושפל כום אנשים וכעגב
 יי' לבדן ביום הבוא' דא' כי גאה גאה
 מתגאה הוא על כל הגאים במה שאומות
 העולם מתגאים לבינו בן כפרע מוק' וכך את
 מוצא באנשי מגדל ובאנשי קדום' וכך את
 מוצא במצרים שבמה שנתגאו לבינו בן
 כפרע מוק' ש' נייצו כנעה לכל עמו טאמר
 כל הבן היגד היארה תשליכהו מנה טאמ' בהן
 מרכבות כנעה וחילן ילה בים' וכך את
 מוצא בסיסרא שבמה שנתגאה לבינו בן
 כפרע ממוכנו ש' נייצו עק סיסרא את כל דכבו
 תשעמאות דכב בחור ואת כל העם אשר
 אתג מחלשת הגוים אל כחל קישון נמה נא
 אומ' מן שמים נלחמו הכוכבים ממסלותם
 נלחמו עם סיסרא' נכך את מוצא בסרח'
 שבמה שנתגאה לבינו בן כפרע ממוכנו

כשעלו ישראלי עם כתבו שניהם לומר שירה
 ביצד אמר שירה בגדול המוקדא את החליל
 והן עובדי אחריו כאשר פרקים משה אומר
 אשירה ליה ויה אומר אשירה ליה משה אומר
 כי גאה גאה והן עובדי אשירה ליה לומר
 בנו של יוסי הגלילי אומר בקצון המוקדא את
 ההלל והן עובדי אחריו מה שהוא אומר משה
 אומר אשירה ליה והן עובדי אשירה ליה
 משה אומר כי גאה גאה והן אומר כי גאה גאה
 ל כחמיה אומר בסופר הפונדש על שמעליות
 הכנסת שהוא פותח תחלה והן עובדי אחריו
 במאי קא מיפלגי בלאמר קא מיפלגי ל
 עקיבה סבר לאמר מילתא קמיהא וכלילעל
 בנו של יוסי הגלילי סבר לאמר אפל ל
 מילתא ומילתא משמע ול כחמיה סבר
 ניאמר דאמר בולטו בהדי הדאדי לאמר
 דפתח להו משה ברישא תבונתך דרש
 ל יוסי הגלילי בשעה שעל ישראל מן הים
 כתבו פיניהם לומר שירה ביצד עולל מוטל
 על צדכי אמו ותיכוק יוכק משדי אמו בין
 ששרת עליהם כוח הקדש עולל הגביה זארו
 ותיכוק שמפו דד מבין ואמר שירה דה
 אלי ואכוהו שכ מבי עוללים ויוכדים יקדת
 פדל תבא היה ל סמיר אומר מוכין שאכל
 עובדין שבמעי אימן אמרו שירה על הים
 שנבמקהלות ברכו להים יי ממקור ישל
 והלא לא לאו אמר תבחומא כריסן של
 אימן כעשית להן כספק לריא הסאירה נרא
 ד משה נבם ישל מגיד הכת שהיה
 משה שקול כבד ישל וישל שקולת כבד
 משה בשפה שאמרו שירה ד משה
 ובט ישל מלמ שאמר משה שירה כבד כל
 ישל את השירה הדאת מכלל דאיכא
 אחזית תבא וכי שירה אחת והלא עשר
 שירות הן האסוטה שאמרה במצני

השיר הדא יהיה לכם כלל התקדש חג שירה
 שאמרו על הים דה אלי ואכוהו שלישית
 שאמרה על אפאר עלי באר עכנלה גביעית
 שירת האדיכרגידבר משה באדכי כל קהל ישל
 את דברי השירה הדאת חמישית שאמרה
 יהושע אז ידבר יהושע את השירה הדאת ביום
 ות יגי את האמרי ששית שאמרו דבורה ובדק
 ותשך דבורה וברך בן אבינוכם שביעית
 שאמר דוד וידבר דוד ליה את דברי השירה
 הדאת שמונת שאמר שלמה מדמגור שיר
 חבת הבית לדוד וכי דוד בטאו והלא שלמה
 בטאו שכי ויבסד את הבית ויכלהו לא שחק דוד
 בפשו עליו נקרא על שמן והיכן טהן כפשו עליו
 דבת דבור ליה לדוד את כל ענות אשר נשבע
 ליה כדר לאביר יעקב אם אבוא באהל בידני
 אם אעלה על ערש יצוסי עד אמנא מקום
 ליה מטכבוד לאביר יעקב מה טמ לו עתה
 דאה ביתך דוד הא כל דבר ודבר שאדם כותב
 כפשו עליו נקרא על שמן ד שירת שלמה
 דבת שיר השירים אשר לשלמה תשיעית
 שאמר יהושפט שכ יועץ אל העם ויעמוד
 מטורדים ליה ומהללים להדרת קדש ציאת
 לכג החלץ ואמר החז ליה כי פוב כי לעולם
 חסדו עשירית לעתיד לבוא שכ שירו ליה
 שיר חדש והלתה בקהל חסידים כל תשועות
 שעבדו נקראו על שם כהן כשם שנקבר
 יולדת כד תשועות שעבדו יש אחריה
 שעבוד אבל תשועה הפתודה לבוא נקראת
 על שם דבר כשם שאין הזכר יולד בעכין
 שכשלו נא נראו אם יולד דבר כד תשועה
 הפתודה לבוא אין אחריה שעבוד שכ ישל
 כושע ליה תשועות עולמים לא תבונשו ולא
 תבלמו עד עולמי עד ליה ליה אמורה
 ולא לבשר נדם לא בעכין שכותהן הכשים
 המטחקות מכל ערי יהודה לשחוק ואמחולות

לראות

אמ' לו חגר לקומה ביכונת אונת אבי כואה אמ' לו קומה וכי כואה אמ' לו חגר וכי יוכל אמ' להלך מה עשך רכב חגר על גבי קומה והלכו וכפולו את הביכונות וישבו במקומן למים בא חמרך וישב עליהן בדין אמ' להן היכן הן ביכונות אמ' לו קומה וכי כואה אמ' לו חגר וכי יוכל אמ' להלך גמלך פקח היה הכביב חגר על גבי קומה והיו מהלכין אמ' להם כך עשיתם ואכלתם את הביכונות כך הלקחה מביא גוף וכשמה ומעמידן בדין אומ' לגוף מכבד מה חפאת לפט אומ' לפטו כבוכו שלעל אמ' לא חפאתי כשמה שחפאת מיום שיצאת ממוני לא מונשלך אמ' לפטך כאבן אמר לכשמה מכבד מה חפית לפט אמרה לפכו רבוכו שלעולם איט שחפאתי גוף שחפוא מ מיום שיצאתי ממוכו לא מהודרה אמ' לפטך ה' צה מביא כשמה ומכנסה בגוף נדבן כאחד שני יקרא אל השמים מעל ואל הארץ לדין עמו יקרא אל השמים מעל להביא כ כשמה ואל הארץ להביא הגוף ואחר כך לדין עמו מן דיון עמו דא סוס ורובבו איסי בן שמאי אומ' כאן סוס סוס וטאמ' להלך ביום ההוא נאם יגי אבה כל סוס בתמאהו נרכבו בשגעונו ועל בית יהודה אפקח את עיני וכל סוס העמים אבה בעונתן ואומ' וקאתה המגפה אשר יגרף יגי את כל העמים אשר צבאו על ירושלים המוק בשלנו והוא עומד על כרגל ופיטו תמקטה בחוריהן ולשונותם בפיהם וכן תהיה מגפת הסוס הפך הגמל והחמור אשר יהיה בימים ההם כמגפת הזאת בא מפורש ולימד על הסתגם מה מפורש בחמש מכות אף סתום בחמש מכות עדי אין עדי לא תהי שני יגי עדי ומעדי ואומ' יגי עדי ומרגע בו בפוח לבי וכעלדתי דא עדי וזמרתיה אין עדי לא תורה שני עדי עדי

לשמו יתן ואומ' נעוד מלך משפט אהב דא עדי אין עדי לא מלכות שני יגי בעדך ישמח מלך ואומ' יגי עדי למי ומעני ישוע משיחו הוא דא עדי עודל ומסמך אתה לכל באי העולם ולי ביותר דא עדי וזמרתיה דמרת את לכל באי העולם ולי ביותר שהרי אומות העולם כואודג נשיבחו שלמי שאמ' נהיה העולם אבל שלי כעים לפטו שני ונעים למידות ישל' הוא עשאו אימרה דא חמר אבי עשיתו אימרה הוא עשאו ויגי דא האמירך היום ואבי עשיתו אימרה אד' יגי האמת היום ישל' אומ' מי במקד באלים יגי ונח הקדש מבשרת על ידיהם ואומרת אשריך ישל' מי במקד ישל' אומ' שמע ישל' יגי לא יבנו יגי אחד ונח הקדש מבט על ידיהן ואומרת ומי בעמך ישל' גוי אחד בארץ ישל' אומ' כתבוח בעצי היער כן דודי בין הבנות ונח הקדש מבשרת על ידם ואומרת בשושנה בין החותים כן נעונו בין הבנות ישל' אומ' דה אלי ואכהו ונח הקדש מבשרת על ידם ואומרת עם דו יצרת לי הלהי יספרן ישל' אומ' כי תפארת עזמו אתה ונח הקדש מבשרת על ידיהם ואומ' ישל' אשר בד' אתפאר ניהי לי לישועה ישועה אתה לכל באי העולם ולי ביותר דא ניהי לי לישועה היה והוה לי לשתד לבוא שני ישל' נושע ביגי תשועת עולמים דה אלי ואכהו כ' לי עזר אומ' מנין שדאתה שפחה על הים מה שלא כאו ישעיה ויחזקל שני נביד הכביאים אדמה ואומ' כטלא השם ואראה מדאות להים מושלו מלהוד למלך בשר נדם שכבנס למדינה ואילת צבורה מקיפתו וחיילות מלפניו ומאחריו וגבורים מימיכו ומשמשן הב' צדיכין לשל עליו ולי ולירע איזה הוא מפני שהוא בשר נדם כיוצא

פ
הו
אשכ

ישעיהו
מלכים ב' ט'
מגילת קומת
אזכרו יבואו
בדושין שבטא
מלך קצוה עכ

ישעיהו

ישעיהו

אשר

ישעיהו

בית עזריאל

שכ ביד פלא ביד חכמה יני ותאמר צלוב לבני
אני עכתי מלחם קלים ירבותי לצבון ואבנאה
קצות יער כבמלך אני קרתו ושתיתי מניס
ואחר יב בכף פעמי כל יאורי מצגת מעתה
אמר ויניח מלואך יני ניד במחנה אשר
מאה וששים וחמשה אלף כל איש שמעו כל
איש גבור חיל וישכימוו בבהר והנה כולם
פגרים מתים לו לאשי גייסות שלו אמרו
גדול עבהן הוא ממנה עלמאה ושמונים
וחמשה אלף קטן עבהן איך פחות משט
אלפים שט ואיך תשע את כפי פחות עבדי
אדוני הקפוטם ותבפוח לך על מצבים כל
לדבב ולפכשים ועתה התעלבת את אדוני
המלך ואתה אלפים קוסים מהוא אומר
זה הדבר אשר דבר יני עליו לאמר בדה לך
לעמוד לך בתולת ישרא אחר כך ראש היטה
בת ינושם וכן את מוצא בנבוכדנצר
שבמה שכתראה לבטו בו ככרע ממכו ו
ואתה אמרת בלבך השמים מעלה מומעל
לכובבי אל ארים בסאי מהוא אומר עכין
אך אל שאול הדד אל ירבות צבונ וכן את
מוצא בנגיד צונ שבמה שכתראה לבטו
בו ככרע ממכו שכ בני אדם אמור לכגיד
צונ כה אמ יני להי יער גבה לבך ותאמר
אל אש מושב אהים ישבתי בלב ימים
ואתה אדם ולא אל ותתן לבך בלב אהים
מהוא אומר עליו מותי עכלים תמות ביד
מנעים כי אט דברתי כאם שי אהים האבמה
שהאומות מתאזין לפטו בנכרע מהן לבך
טאמי כי גאה גאה קוס ולובבו ופי קוס אחד
ורבב אחד והלם כבד טאמי ויקח טעש מאות
רבב בחור לא מלמ שלמ היו לבני המקום
לא בקוס ורבוו בלבד ביוצא בדבר אתה
אומר כי תצא למלחמה על אינצין וראית
קוס ולבב וכי בקוס אחד ורבב אתך אומר

המנבם יושאן בני לא פשי שכל עתוין כצונ
שלמקום איך איביהם לפטום אצמקם וכבבו
בלבד דא קוס גרובו מלמ שהיה קוס
קטור בדבבו ורובבו קטור בקוס רמה בים
בת אחד אומר רמה ובת אחו אומר יכה כאיז
נד יתקיימו שכי בתובים רמה שהיו ע
עולין למרות יכה שהיו יורדין ליהוה ולא
היו נכרדין זה מזה בנהג שבעולם אדם
דורק שכי בלם לאויר לא סוף אחד מהן יכרד
מתבירן אבל כאן רמה ויה רמה שהיו עולין
למטה יכה שהיו יורדין ליהוה ולא היו ככרדין
זה מזה דא רמה בים פינן שדאן ישלמ
שכה שכי שכל מצדים שככל התחילנו כנרגין
לפטו אתה שבב לכך טאמי רמה בים וכן את
מוצא שאין המקום נכרעמן המלכביות עד
שמפיל את שריהן תחלה שכ ויה ביום ההוא
יכקוד יני על צבא המלום במלום נאחר כך
על מלכוי האדמה באדמה ואומר איך נכלת
משמים היכל בני שחר ואחר כך נגדעת לארץ
חולט על גוים ואומר כי כותה בשמים חרבי
ואחר כך הטה על אדום תגר ועלעם חרבי
למשפט דא קוס ורבוו ירה בים הקצה
מביא קוס ורבוו ומעמיד בדין אומר לקוס
מכט מה כצת אחר בני אמ לו מצדי מורי יצבי
בעל פרחי שכ וירדכו מצדים ניבאן אחריהם
כל קוס פרעה אומר למצרי מכט מה כצתה
אחר בני והוא אומר קוס היה מורי יצבי בעל
פרחי שכ כי בא קוס פרעה והיה הקצה מביא
קוס ורבוו ודכן באחד דו של מכט מכט
את ל אמ לר ומאחר שאדם מת וגוף כולו
כלום הקצה מביאן לדין אמ לר על שאר
משאינני על גוף פומא שאיני על כשמה
שהיא פהונה מושלנו מלכה למלך בשר
ודם שהיה לו פרדס נהיו בו ביכורות כחוד
והנשיב בו שכי עבדים חגר ופומה לשמרו

כראה להן כפרש בענין שכ' וירכב על כרוב
 ויעק' כראה להן כגבור חגור בחרב כענין ש'
 חגור חרבך על ירך גבור' כראה להן בקשת
 שכ' כריה תעור קשתך' כראה בצנה וכומח
 שכ' החזק מגן וצנה' כראה להן באכית שכ'
 לכרה בדרך חניתך' שומע אכ' שצריך בכל
 המדות הללו אם בן למנה צדך הכת' לפרטו כל
 המקראות הללו לומר שאם יצטרכו ישלחו
 מהן הרי הוא עושה להן אוי להן לאומות העולם
 ממה ששומע מה אדניהם שמי שאמ' והיה
 העולם עתיד הוא להלחם בהם' דא' עי'
 איש מלחמה י'י' שמו' לפי כשנגלה הקב"ה
 עליהם כראה להן כבבחור עושה מלחמה
 שכ' י'י' איש מלחמה' וכראה להן על הר סיני
 בדרך עפוף בענין שב' חדי היות עד די כורס'
 וק' פמיו ופתיק' יומין יתיב לבושיה כתלג'
 חיר' וספר' כיטיה בעמור נהי' יכול שהן שתי
 כשיות תל' י'י' שמו' הוא נלחם במצרים והוא
 עלהים והוא על הידן והוא על כחלי ארצ'
 הוא בעולם הזה והוא לעולם הבא' הוא לשעבר
 והוא לעתיד לבוא שכ' דארפתה ביאט אכ'
 הוא' ואומ' אכ' י'י' טאשון ואת אחלונים אכ'
 הוא' דא' י'י' איש מלחמה יש גבור'
 עומד במלחמה ובחור עליו כבן הדבעים
 שנה אין דומה לבן ששים או לבן שבעים
 שכל זמן שהוא הולך כוחו מתמעט אבל מי
 שאמ' והיה העולם אינו כן לא עי' איש מלח'
 הנלחם במצרים' עי' שמו' הוא לשעבר והוא
 לעתיד וכן הוא אומ' אכ' עי' לא שטתי' דא'
 י'י' איש מלחמה יש גבור עומד במלחמה
 ומשחק יוצא מידו אין יכול להחליטו אבל
 מי שאמ' והיה העולם אינו כן לא כשאין
 ישל' עושי' כצונו של מקום גדולה יוצאה
 מלפניו שכ' אם שנותי בדרך חרבי' עשו תשוב'
 הרי הוא מתדירה שכ' ותאחד במשכבו ידו'

שומע אכ' שמתדירה ריקם תל' אשיב נקם
 לצדי אכ' מתדירה על אומות העולם' דא'
 י'י' איש מלחמה יש גבור עומד במלחמה
 ומשקטה וגבורה לובשה ואכלו אביו ואכלו
 אחיו ואכלו קרוביו אינו מבחין לא מכה והולך
 בחמה' אבל מי שאמ' והיה העולם אינו כן לא
 י'י' איש מלחמה הוא עושה מלחמה ואכל'
 כן עי' שמו' רחמן הוא על כל בריו וזו מה שמו'
 י'י' אל רחום ורחמן ארך אפים ורב חסד
 וחמת' מרכבת פרעה וחילו ירה בים במדה
 שמדד בה מדדה לו' הוא אומ' מי י'י' אשר
 אשמע בקולך אף אתה הראיתו להם יראתך
 ואימותך על הים מרכבת פרעה וחילו ירה בים
 הוא אומ' בלהפן הילך היארה תשליכהו' ואף
 אתה באותה מדה מדדת להם מרכבות פרעה
 וחילו ירה בים' הוא אומ' ויקח שש מאות
 רכב בחור אף אתה באותה מדה מדדת להם
 מרכבות פרעה וחילו ירה בים' הוא אומ'
 ושלישים על כל אף אתה באותה מדה מדדת
 להם ומבחר שלישי' טבעו בים סוף' לפי שכן
 נימכרו את חייהם בעבודה קשה בחום ובצפי'
 אף אתה הקשית עליהם מים בפיטו משתקעין
 בתוכו אין טביעה לא בפיטו כענין שטאמ'
 ניטבע ידמיהו בפיטו' ואומ' טבעתי ביון
 מצולה ואין מעמד' תהומות יכסיומ' ו
 ופי יש תהומות שם לא מלמ' שעלה תהום
 התחתן וחיטה עליהן אתה ריק' ע והקדיר'
 עליהן את המאורות וכן הוא אומ' כל מאורי
 אור בשמים הקדירים עליך וטתי חשך
 על ארצך טאס י'י' אהים' נהכעסתי לב עמים
 רבים וביא יי' שברך בגוים על ארצות אשר
 לא ידעתם' ואומ' כי בוכבי השמים וכמיניהם
 לא יחלו אורם חשך השמש בצהרים ויכיר
 לא יגיה אורו מפני מה כי יקדתי על תבל
 כעה ועל רשעים עונם' ואומ' ונתחפחח

בהן אבל בשכחה הקב"ה על הים לא כצדף אחד
 מהן לטל לא הביכו כולם ופתחו פיהם ואמ' זה
 מלי' ומהו' ל' ישמעאל אומ' וכי היאך אמשר
 היה לו לאדם לכחות את קונו לא היה לפנו' ב'
 במצוה שטה לו סוכה טאה לבלב טאה הבכ' ין
 כאות צי' צי' טאה' אבא שאנל אומ' הידמה לו'
 מה' הוא חנון אף אתה היה חנון נרחום' ל' יוסי'
 בן דורמסקית אומ' עשה לכו בית המקדש'
 שכ' חזה ציון קרית מושדי' עיניך תגאיה'
 ירושלים בנה שאכן' ואומ' לביתך טאוה קדש'
 ואומ' ואת נגהו הסמנ' דא' טאכנהו ל' יוסי' הגל'
 אומ' מדבר בביאותך נשבחו שלמני נהיה העולם
 ל' עקובה אומ' כיאותך נשבחו שלמני שאמר
 נהיה העולם' לטע' אננות העולם משאלך את
 ישכ' ואומ' ריק להם מה דודך מדור' היטה
 בטשים שכך אתם מומותין עלי' וכך אתם
 טהרתי עלי' כעטן שכ' על בן עלמנת אהבן
 אל תהרא עלמות לא על מנת אהבון' ואומ'
 כי עטף הורגנו כל היום כלבט טאים בולבם
 גבונים בואו והתערבו בנו' וישכ' אומ' ריק
 להם טאמ' לבם מקצת טבחון אי אתם מבכיכים
 אותי דודי צח ואדום דגול מרובה' כאשו בדם
 פל' עד זה דודי וזה דודי בכות ירושלים' ביון
 שטאמ' אומות העולם אונתו וטבחון שלכ' ביו
 שאמ' נהיה העולם אומ' ריק להן לישכ' נבוא
 עמבם שכ' אתה הלך דודך היטה בטשים אתה
 פנה דודך וטבק שכו עמך' וישכ' אומ' ריק להם
 אין לבם חלה בן' לא אני לדודי ודודי לי' הנוטה
 בשושנים אני לדודי ועלי' תשוקת' דא'
 ואכנהו חבמים אומ' כלונכו עד טבוא עמו
 לבית מקדשו' מונשלו מלנה' למק' בטל ודם
 טכבט לבדיטה טאמרו לו הרי בכך במדינה
 פלוכית יצא אחריו ועמך עלי' כך ידו ישכ'
 למצרים שביטה עמהם שט' אכבי אחד עמך
 מצרימה' עלו שביטה עמהם שט' ואכבי אעכך

ורחום

גם עלה' ידו לים שביטה עמהם שכו יסעמנה
 הלהים החלך לפט מחטה ישכ' באו למדבר
 שביטה עמהם שכ' ובמדבר אשר דאית אשר
 טשאך יגי' להיך עד שבאו עמו לבית מקדשו שכ'
 כמעט שעבדת' מהם עד טמצאתי את טאחבה
 כפשי אחרתו ולא ארפכו עד שהביאותי אל בית
 אמני ואל' זה אהל מועד' ואל' חדר הנתי שמשם
 בתחיבו ישכ' בהוראה' להי אבי עמי כור' ג'
 במדת רחמים ועם אבותי כוהג במדת הדין'
 מלי' איך אלה' לא מדת רחמים שכ' אלי אלה' למע'
 עזרת' ואומ' אל' כטא טא לה' ואומ' אלהי ויאר
 לכו' דא' להי אבי אבי אהובה בת אהובים מ'
 מלכה בת מלכים' מהורה בת מהורים קדושים
 קדושה בת קדושים' מונשלו מלנה' למק' בטל
 ודם שטא אשה פעמים בוש בה פעמים בגש
 בטשכחה פעמים בוש בקרובותיה' אבל אט
 אהובה בת אהובים' מלכה בת מלכים' מהורה
 בת מהורים' קדושה בת קדושים' ואנוממנה
 ל' טמטון בן' לעדר אומ' כשישכ' עושין כצונכ
 טלמקום שמו מתגדל בעולם שכ' כי טמטון
 את אשר הנביט יגי' את מני' ים סוף מפכטם בטא
 ממצרים ואשר עשיתם לטט' מלכי דאמרי'
 וכטמוע וימס לבביכו ולא קמה עוד כוח טאיש
 מפכטם כי יגי' הוא הלהים בטמים מונעל' נעג'
 הארץ מתחת' וכטאין עושין כצונכ שלמקום
 מהווא אומ' ויבוא אל הרגים אשר באו שם ויחללו
 את שם קדשי באמנו להם עם יגי' אלה' ומאד צו
 יצאו' דא' להי אבי ואנוממנה' לא על נמים
 שעשה עמי בלבד אט כותפת לטבו את השבר
 לא על נמים שעשה עם אבותי ופתיד הוא לטעשות
 עמי לכך טאמ' להי אבי ואנוממנה' יגי' איש
 מלחמה יגי' טאנו' ל' יהודה אומ' הרי זה מקרא
 עסיר במקומות הדבה מגיד שכ' להן בכל
 בלי ליון' כדאה להן בשריתך נבובטע כעטן שכ'
 וילבט צדקה כשריתך וכרבע יטושה בראשו'

כדא

בשלה

יד עורך' אכלמו בקש' אין כול' לא יאכלמו
 בקש וכן הוא אומ' והיה בית יעקב אש ובית
 יוסף לרבה ובית עשו לקש ודלקו בהם סכ'
 ואומ' ביום ההוא אשים את אלוקי יהודה
 כפיר אש בעצים וכל פיר אש בעמיר
 ואכלה על ימין ועל שמאל את כל העמים
 קביב וישבה וירושלם עור בפה תחתיה
 בקש כל העצים כשהן דולקין אין להן קול
 אבל קש כשהוא דולק קולו הולך' כך המצדי'
 קולן הולך מוכי פונטכות שהיו באות עליהן
 כל עצים כשהן דולקין יש בהן ממש' אבל
 קש כשהוא דולק אין בו ממש' כך מצדים לא
 היה בהן ממש' מוכי פונטכות שבאו עליהן
 וכן הוא אומ' יחדן ישכרו בליקומו דעכו
 כפשתה כבו' דא' בקש אין לך מלכות
 יחודה יתר מן המצדים לא שנטלה מלכות
 לשעתה מפני כבודן שליטה' כשהוא
 מושל מלכות מושלן בבקש וזה דכתב
 הוא עלמא רישיה די זהב עב' חדוהי ודענו'
 הי' די בקש' מעוהי וירכתייה די כחש' שקוהי
 די פרעל' כשהוא מושל מצדים מושלן
 בעופרת עללן בעופרת במים אדיריים
 כשהוא מושל מלכות מושלן בשועלים
 שכ' אחזו לבן שועלים שועלים קטוכים
 מחבלים כדמים' כשהוא מושל מלכות
 מושלן בארצים טכונה אשור ארז בלבנון
 ואומ' אילנא די חזיטא כי דבא ותקיק' ואומ'
 ואנבי השמדדני את האמרי מיכנבם אשר
 כרבה ארצים גבהו וחקן הוא כלאוכים'
 ובשהוא מושל מצדים מושלן בקש שנ'
 יאכלמו בקש' דושל אכפוכיכוס את רבו
 הקדוש מי שביקש לידו לא כסביא שכל'
 מצדים כלום יעמוד מלך ויכחכו אמ'
 לן איכיוודע מכל מקום שאין מצדים
 עתידה להעמיד לא מלך ולא שררה סאמ'

אברהם יב

מן הממלכות תהיה שפלה ולא התבטא עוד
 על הגוים' וברוח אפיק' נעלמו מים במדה
 שמ' שמדח בה מדדתה להם' אמרו הבה
 נתחכמה לך אף אתה כדעה ערמינות במים
 וברוח אפיק' נעלמו מים' כצבו כמנוכר
 נודלים מה נוד צדור ועומד כך מצרים
 צדורין ועומדין והיו מתעלבים מריח הים
 ש' ידתיח בסיר מצולה אבל ישל כעשה להן
 לבלמיט בשמים טכים ישים כמורה חר'
 דא' כצבו כמנו כד מה נוד צדור ועומד
 כך היתה כפוש צדורה ועומדה ואיך לא
 מכביסין ולא מוציאיין וישל אובלין ולאתן
 ושמוחי ויזא להן זכרון מים מתוקי
 מודגד מים מלוחין כעכין ש' ויזיא כקלים
 מסלע' קפאו תהומות בלב ים היכן לבו
 של אדם נתן על ש' חלקין כך קפאו עליהן
 ים מושל חלקין ולמעלה כדי לאבדן' בלב
 ים לא היה לו לב ומתן לו לב ש' קפאו והגמ'
 בלב ים' אלה לא היה לה לב ונתן לה לב
 שכ' בלב האלה' שמים לא היה להן לב ונפלע
 מן הרשעים שביבדו את לבן' תבוא אלה
 שלא היה לב והיפרע מן אבשלום שגב שלע
 לבבות לב אביו' ולב אב בית דין ולב אנשי
 ישל' יבואו שמים שלא היה להן לב וטדנן
 להן לב ויורידן מן לישראל שקיבלו את התגרה
 שכיחה על לב ש' והיו הדברים האלה אשר
 אנכי מצוך היום על לבבך' אמר אויב זה
 היה תחלת הברשה לא שאין מוקדם ומאוחר
 בגורה' כי נצא בו אתה אומ' ויהי ביום השם
 קרא משה זה היה תחלת הספר לא שאין מוק'
 ומאוחר בתורה' כי נצא בו אתה אומ' בשנת
 מות המלך המשיד עזיהו נאראה זה היה
 תחלת הספר לא שאין מוקדם ומאוחר בתול'
 כי נצא בו אתה אומ' הלך וקראת באדנינוש
 זה היה תחלת הספר לא שאין מוקדם ומאוחר

חטף היום בשבתי שם אתמול כחות מיצרים וכל
 ונשבת בה גאון עקה מוכנימה כי היא עבך
 יכסנה ובנותיה בשבת תלכסה דא תהומות
 יכסיומו וכי יש תהומות שם והלא שטת היא
 לא מלמ שטלה דחום התחונן והעלין והיו
 בלחמים במיצרים בכלמיני מועטות יונה
 ירד לתהום אחד שכתהום יסבבם והם ירדו
 לשתי תהומות שכתהומות יכסיומו
 ירדו במצולות כמואבן וכי יש מצולות שם
 והלא שטת היא לא מלמ שנברץ ים הגדול
 לתוכו והיה כלחם בהם בכלמיני מועטות
 יונה ירד למצולה אחת שכתהומות מועטות
 והם ירדו לשתי מצולות שכתהומות
 כמואבן דו כות בוכוכים כאבן נשעים עליו
 פעוכרת במים אדירים דא כמואבן
 הוא אומ' וראיתן על האבנים אף אתה הקשית
 עליהן מים כאבנים והיו מכין אותן עלמקום
 האבנים שלהן דא כמואבן לפי שהקשו
 את לבם כאבנים אבל אתבחדך ובפונך
 וברחמיך הנבים ובימיך שכתופה לכל
 באי העולם שכתמי ימיך וזרועך ואור פניך
 כי כשיתם ימיך ימיך ימיך בבוך טאה
 אדה ואדיד בכוח שטתה ארפא לדוד המבול
 כדי שיעשו תשובה ולא עשו ולא גמרתה
 עליהם כלאה עד שהשלימו ברשעך וכן
 באנשי מגדל וכן בסדום וכן המצרים עשו
 מכות הבאת עליהן ולא גמרתה עליהן כלאה
 עד שהשלימו ברשעך לפונך הא ימיך ימי
 מאדכי בכוח ימיך ימיך תרעץ אויב' בוא
 וראה כשישכל עושין רצונו שלמקום עושו
 את השמא ימיו שכתמיך ימי ימיך ימי
 וכשאיך עושין רצונו שלמקום עושין את
 הימין שמאל של הש"י אהור ימיכו מכת
 אויב' כשישכל מתמלא חמה על שונאיהם
 שכתורה אף ימי בכם' כשישכל עושין רצונו

פ
 מקום
 שהיא
 עולה
 בדפנו
 והו
 לקף

שלמקום הוא כלחם להם שכתמי ימי ילחם לבם
 וכשאיך עושין רצונו שלמקום כלחם בם
 שכתמי ימי ילחם להם לאויב הוא כלחם בם ולא עוד
 לא שטתו את הדחמן אכדרי כעטן שכתמי
 היה ימי באויב' כשישכל עושין רצונו של
 מקום איך שיהיה לפכיו שכתמי לא יכנס ולא
 יישן שומר ישכל' וכשאיך עושין רצונו
 שלמקום כויכל שיהיה לפכיו שכתמי כייקף כייקף
 ימי וכן הוא אומ' ובהמדותם תלך עיני כויכל
 שיהיה לפכיו בשעה שישכל בצרה ואומנות
 העולם בנוחה' תרעץ אויב' זה פרעה
 שאמ' אמ' אויב' ארדף אטיג וכשאוני דה
 עשו שכתמי כוי אמר עליכם האויב' האח'
 כעצתה אויב' איך כתי' לא תרעץ אויב' לעתיד
 לבוא' וכן הוא אומ' בדעם תצמד ארץ באף
 תדוש גרים' בענוב גאונך תהרס קמליך
 הרבית לטהרות כנגד מי שקמו כנגדך
 ומי הן שקמו כנגדך מי שקמו כנגד ידודך
 אמרפל וחביריו שקמו על אברהם מהוא
 אומ' ויחלק עליהם לילה' וכן פרעה הנשע
 שקם על בניך ודף אחריהם בשש מאות
 רכב בחור' מהוא אומ' מלכבות פרע'
 וחיל ידה בים' וכן בסיסרא וכן בסחריב
 וכן בנבוכדנצר וכן בחינם מלך צור'
 הרסת קמניך איך כתי' לא תהרס קמניך לעתיד
 לבוא' וכן הוא אומ' אל תסבך קול צורלך
 שאיך קמניך עולה המיד כי הנה אויביך טובת
 כי הנה לתקוף יאבדו הצמותה כלזוטה ממך
 דא' הרסת קמניך איך כתי' לא תהרס קמניך
 וכן הוא אומ' ימי ימי הרע שנמא כפיכיו
 מכני מה בילא יביכו אל פטולות ימי ואל מ'
 מעטה ידיו יהרסם ולא יבכם' שלחך
 חרוך איך כתי' לא תשלח חרוך וכן הנה
 אומ' שפוך עליהם צעמניך וחלון אפך
 ישיגם שפוך חמוק עלהגרים אשר לא

ירעך

כרתו כולם כיהם והודו למקום ואמרו מי במכה
 באלים יגי' ולא ישלל בלבד לא אף הנמחה
 כיון שכחו מה שאיכע למיציים ועל שלהן כפנו
 כולם בעל שלהן והודו למקום ואמרו מי במכה
 באלים יגי' וכן רחב אומרת ב' שמענו את
 אשר הנביט יגי' את מייס קוף מכניכם ונשמע
 נימס לבבינו' וכן לפתיד לבוא שעתידין
 אומות העולם לכפור בעל שלהן שז' ביום ההו'
 ישלך האדם את איליו בקפו ואת איליו זהבו
 אשר עטו לו להשתוח לחפר פירות ולעטלפים
 לבוא בנקדת הצורים ובקעפי הקלעים מפני
 מה מכט פחד יגי' ומהדר גאוכו בקומה לענוץ
 הארץ מהוא אומ' והאילים כלי יחלוק'
 דא' מי כמוך באלים יגי' מי כמוך בנסים
 ורבנות שעשית לכו על הים וכן הוא אומר
 כוראות עלים סוף דא' מי כמוך באלים
 יגי' מי כמוך שלואה בעלבון בניו ושדתן וכן
 הוא אומ' החשיתי מעולם אחרי שאהפך שתקתי
 לטעבר מכאן ואילך כיוצא הפנה אטם ואש'
 אף יחד' אחריב ימים ורבעות' והולכתי עורים
 בדרך לא ידעו בעתיבות לא ידעו אדריכם' דא'
 מי כמוך באלים יגי' באלו שנומדין לבכך במדות'
 וכן הוא אומ' כי מי בשחק יערך ליגי' ידמה ליגי'
 בבני אטם' דא' מי כמוך באלו שקראו עצמן
 להיות' פרעה קרא עצמו אלה שכלי יאורי ואע
 עשיתי' מה בתיביה הנע אליך ואלו אוריד'
 סנחריב קרא עצמו אלה שכלי מי בכל הארצות
 אשר העיז את ארצו מידי מה כולבו ניהי הוא
 משתחוה בית נסרך להיות ואדר מלך ושלא צר
 בניו הכוהן בחרב' וכן נבוכדנצר' וכן חירם
 מלך צור' דא' מי כמוך באלים באלו שאחרי
 קוצין אותן להיות מה פריבן פה להם ולא ידבנו'
 אבל מי שאמ' והיה העולם איכו כן לא אמר
 עשנה דיברות בדיבור אחד שכל הדבר אהים
 את כל הדברים האלה לאמר' ואומ' הלא פה

יחזקאל

ישעיה

ישעיה

ישעיה

ישעיה

ישעיה

דברי באש כאם יגי' שיטים להם ולא יראו אבל
 מי שאמ' נהיה העולם איכו כן לא עיט יגי' ה
 המה מסופות בבל הארץ' ואומ' בכל מקום
 עיני יגי' צופות רעים ופונבים' אדנים להם
 ולא ישמעו אבל מי שאמ' והיה העולם איכו כן
 לא שומע דגלה עדיך כל בשר יבואו' ואומר
 תבין לבם תקשיב אדניך' אף להם ולא ירחיקו
 אבל מי שאמ' והיה העולם איכו כן לא אשר
 ריח כיחוח ליגי' ואומ' וירח יגי' את ריח הכיחוח
 ידיהם ולא ימיטו' אבל מי שאמ' והיה העולם
 איכו כן לא אף ידי יסדה ארץ וימיט פפחה
 שמים' ואומ' אני ידי כפו שמים וכל צבאם
 צויתי' רגליהם ולא יהלכו' אבל מי שאמ' והיה
 העולם איכו כן לא ויצא יגי' וכלחם בגרים ההם'
 ואמ' ונעמדו רגלין ביום ההוא על הר הקדשים'
 לא יהגו בגרוכם' אבל מי שאמ' והיה העולם
 איכו כן לא חכו ממתקים' וכולו מחמדים'
 ואומ' והגא מפיו יוצא' מי כמכה צאד בקדש'
 כזה אתה ואדיר בקדש' שלא כמדת בשר ודם
 מדת הקב' בשר ודם איכו יכול לדבר שט דברי
 כאחד' אבל מי שאמ' והיה העולם איכו כן לא
 אמ' עשיר הדיברות בדיבור אחד כעטן שכ
 נידבר להים את כל הדברים האלה לאמר' דא'
 שלא כמדת בשר ודם מדת המקום' בשר ודם
 איכו יכול לשמוע משטבכי אדם כאחד'
 אבל מי שאמ' והיה העולם איכו כן לא בכל
 באי העולם עומדין ומתגללין לכפיו ושומע
 תבלתן באחת שכל שומע דגלה עדיך כלבשר
 יבואו' דא' שלא כמדת בשר ודם מדת
 הקב' בשר ודם כועל עושה מלאכה אצל
 בעל הבית קודע עמו חורש עמו מכבש
 עמו מפובע אחד הוא כותן לו' אבל מי שאמ'
 והיה העולם איכו כן לא האב לבנים נתן לו'
 שכל הכה כחלת יגי' בנים' האב לחכמה נתן לו'
 שכל בי יגי' יתן חכמה' האב לבקשים נתן לו' שכל

בתורה כי נשא בואתה אומ' בן אדם טמור
 על כליך וארבע ארץ נישאום בן אדם תוד
 חידה נמשול משל אל בית ישל' זה היה תחל
 הספר לא שאין מוקדם ומאוחר בתורה
 ביוצא בן אלה אומ' אפן בוקק ישל' כרי יטוה
 לו זה היה תחלת הספר לא שאין מוקדם ומאו
 בתורה ביוצא בן אלה אומ' אני קהלת הייתי
 מלך על ישל' בירושלם זה היה תחלת הספר
 לא שאין מוקדם ומאוחר בתורה דא
 אמר אוב וכי מאין היו ישל' יודעין מה פרעה
 מחשב עליהן במצרים כוח הקדש שרת עליהן
 והיו יודעין מה פרעה מחשב עליהן במצ
 מה אמ' כלמה לחיילותיו אמ' להן אפלו אמ
 אינכם נודפין אחר ישל' לא בשביל כסף
 וזהב שאי בלו ממנו כדאי הוא לכו כינן ל
 ששמו עמוקצת העם אמר הא ותבא לא
 נדח אחרי ישל' עד שאמ' להן הרי כוננם
 שחיק בבדה דא אמ' פרעה ולא ידעמו
 אמ' לאדם מערכי לב ומיני מעטה לשון
 כדחך וכשיג לא אמ' לא ארדף אשיג' אטר
 כדדוף הוא להם ונתבט הוא בידם' אחלק
 שכלם אין בתכן לא אחלק שכל' מהחלה הוא
 שכל להם' תמלום נפשי אין בתכן לא תמלא
 נפשי ממלטים הם נפשם הימנו' תגישם
 ידי אין בתכן לא תורישמו ידי מוכישאני
 עשדי וכבודי להן דא אמ' להן פרעה
 לשעבר הייתם בודדים בבסיחן והייתי ממחה
 בידכם מפני כימוס מלכות' עכשו תמלא
 נפשי לשעבר הייתם מבקשים לאכוס ב
 בנותיהם ובעהם והייתי ממחה בידכם מפני
 כימוס מלכות עכשו אני חרבי תורישמו
 ידי' בשלוש כהות באומצדים על ישל'
 אחת אומרת כיטול ממנום ולא נהרגם
 ואחת אומרת נהרגם ולא טפול ממנום אחת
 אומרת נהרגם וניטול ממנום דו שאומל
 בהן והייתי ממחה בידכם מפני כימוס מלכות עכשו תמלא ממני כפשי

עכשו תמלא ממני כפשי

כפול ממנום ולא נהרגם אחלק שכל' וזו שאומ'
 נהרגם ולא כיטול ממנום תמלא ממני כפשי' ודך
 שאמרה נהרגם וניטול ממנום אחיק חרבי
 תורישמו ידי' תמושה דברים היה פרעה הרש
 עומד ומטאץ במצרים אמר אניב ארדף אשיג
 וככרך היתה כוח הקדש מלעגת עליו נטפ
 בזוחך כסמו ים עללו בעופרת במים אדירים
 מושלו מלה' לפרבי לספים שהיה עומד
 אחר כליטין שלמלך אמ' אם מוצא אני בנו של
 מלך אני הורגו אני צורבן אטי שורפו מיהגד
 רעות אני מומיתו שמע המלך טמלא חמה
 אמ' לו תשתלם כפיך' כך היה פרעה עומד
 ומטאץ במצרים ארדף אשיג וככרך היתה
 כוח הקדש מלעגת עליו נטפ בתוחך כסמו
 ים' וכך אתמוצא לעתיד לבוא למה נגשו
 גנים ולזומים יהגו ריק יתיצבו מלכי ארץ
 כבתקה את מוסרותימו' יושב בשמים ישדך
 ואומ' הנה יביעון בפייהם חבבות בשטותיהם
 כי מי שומע' נסמיק ליה ואתה יגי הנשחק למנו
 תלעב לכל גוים' וכך הוא אומ' שבא ודרך וסחרי
 תשיש וכל כפידיה' אמרו לך הלשכל על אתה
 בא הלכל בז הקהלת קהליך' נסמיק ליה ביום
 בוא גוג על אדמת ישל' טאם יגי להים תעלה
 חמתי באמי' ובקחתי באש עברתי דברתי
 אם לא ביום ההוא יהיה נעש גדול על אדמת
 ישל' עללו בעופרת במים אדירים הקצה
 נקרא אדיר אדיר במנום יגי' ישל' נקראו א
 אדירים ואדירי כל חפצי בם' מצרים נקראו
 אדירים שכ עללו בעופרת במים אדירים מים
 נקראו אדירים שכ מקולות מים דבים אדירים
 נגלה הקצה שנקרא אדיר על ידי ישל' שנקראו
 אדירים וכפרע מן המצרים שנקראו אדירים
 במים שנקראו אדירים' מי כמכה באנים יגי
 כיון שנאו שאבר פרעה וחילו בים ואבד
 מלכות מצרים ושפבים שנעשו בעל שלהם

כרתו

בשם

אשור ואומ' הנבי כוטה ידי על פלשתים והכרתי
את כרתים והאבדתי את שארית חוף הים ואומ'
וכפתי ידי על יהודה ועל כל יושבי ירושלים
מושלו בלתי לביינים שכתובות בידי ארם
שארם מפנה ידו מן מיד כוכלות ומשתבחות וכן
כשהמקום מפנה ידו וכפול עזרל יחדיו בנלם
יבליק' כחית בחסדך חסד שעשית עמנו
לא היו בידינו מעשים בעטן שחסדי יגי א
אזכיר' ואומ' חסדך יגי מלכה הארץ עם זו
אעפ שכל העולם כולו שלך הוא אין לך עם אלא
ישלל שנים זו יצרת לי' נהלת בעדך
בתקופך שכל יגי עדי ומקני' דא בדבות תורה
שני יגי עוד לעמו יתן' דא בדבות מלכות בית
דוד שכל יגי בעדך ישמח מלך' אלכנה קדשך
בדבות בית המקדש שעתידין לבנות בית אכ
נוה קדשך וצת ואת כוהו השמו' שמעו עמ'
יבדון כיון ששמעו שאבדו כדעה וחילי בים
ואבדה מלכות מצרים ושפנים שנעשו בעל
סלהן התחילו מתרגזין' דא כיון ששמעו
שהקב' מגביה קרנן שליטתו התחילו כועסין
אמ' להם הקב' כמה מלבים עמדו מכם ולא
כדו בני ואלה המלבים אשר מלבו באדם
לפני מלך מלך לבני ישראל' כמה שלפון כורה
עמדו מכם ולא כעסקו בני אלוף לופון און
שובל אלוף צבעון אלוף ענה' עכשין אתם
כועסין אכי כחן לכם בעס שאין בודעון יגי מלך
יבדון עמים' חיל אחד יטבי פלשת' אמרו
עכשו באין הן לגבות עידותן של אפרים אביהם
שכבנו אפרים נושקי רומי קשת הפנו ביום
קרב' דא חיל אחד יטבי פלשת' אמרו אין
להן דרך לא עליכו עכשו הן באין ובודעין את
כבסיכו ומחריבין את ארציכו' אד נבהלו
לופי אדום אם תאמ' שהם באין ליכש אד
אנצם הרי כבר טאמ' ואת העם צולאמר אתם
עברים בגבול אחיכם בני עשו אל תגרו בם

ישעיהו

לא מפני ארכונות דא אמרו עכשו הן
באין לרבנות שטאה שביך אביכו לאביהם ויש
עשו את יעקב על הברכה' אילי מואב יחזק
בעד אם תאמ' שהן באין להחריב את ארצן
או ליכש אודה הרי כבר טאמ' אל תצר את מואב
ואל תגרבם מלחמה וגו' לא מפני ארכונות
דא אמרו עכשו הן באין לרבנות מוריב
שביך אביכו לאביהם ויהי ריב בין רועי מקנה
אברם ובין רועי לבו' כמגובל יושבי כנען
כיון ששמעו שאמ' הקב' למשה רק מערי
העמים האלה לא תחיה כל נשמה' התחילו
כמוגין אמרו לו ואלו אין מתיראין לא מפני
ממורן ומפני כבסיהן התחילו כמורין אבכ
אבו אין באין עליבך לא לכלותכן על אחר
כמה וכמה התחילו כמורים אין כמיגה לא
אמאקה שכל כמורים ארץ וכל יושביה ואומ'
למען כמור לב והדעה המכשולים לכך כמור
כל יושבי כנען' תבל עליהם איממה וכחך
איממה על הקרובים וכחך על החוקים' וכך
הוא אומ' ויהי כשמע כל מלכי האמרי אשר
בעבר הירדן' בגדול דרועך ידמו כאבן
כיון שעברו ישלל את הים כיט על ידי
עמלק כל מלכי מ' אומות העולם לבוא להלחם
עמדם כתבלל משה באודה שעה ודמעו כולן
כולן כאבן שכל בגדול דרועך ידמו כאבן' דא
כיון שכבצו מורגלי ישלל לארץ כל מי של צד
לומ' לו מורגלי ישלל היה דומם כאבן לכך
טאמ' בגדול דרועך ידמו כאבן' עד יעבר
עמך יגי עד יעבר עם זו קנות' עד יעבר את
הים' עד יעבר את הירדן' עד יעבר את כחלי
ארכן' עם זו' אעפ שכל העולם שלך אין לך
עם אלא זו עם זו יצרת לי' קנות' תגדה
נקראת קען שכל יגי קעני ראשית דרכו קדם
מפניו מאד' ישלל נקראו קען שכל עם
זו קנות' ארץ ישלל נקראת קעני קען טאמ'

מקנה

והעונש והכבד מלכבוד כגורא ההלכות שאל
 כמדת בשל נדם מדת המקום מורת בשל ודם
 מנראו על הרחוקים יתר מן הקרובים אבל מי
 שאמ' והיה העולם אינו בן לא מוראו על הקרו
 יתר מן הרחוקים שז' וסביביו כסעדה מאד
 ואומ' אל כערץ בסוד קדושים נבה וכראו על
 כל סביביו ואומ' המשל ופחד עמו' נאומר
 בקרובי אקדש' עושה פלא' שלא כמדת
 בשל נדם מדת המקום' בשל נדם בונה תחתון
 ואחר כך בונה עליון' אבל מי שאמ' והיה העול
 אינו בן לא בונה עליון ואחר כך בונה תחתון
 שכל בראשית ברא' להים את השמים ואת הארץ
 דא' עושה פלא' שלא כמדת בשל נדם מדת
 המקום' בשל נדם כשהוא מקרה מקרה
 בעצמים ובאבנים ועבר' אבל מי שאמ' והיה
 העולם אינו בן לא כשהוא מקרה אין מקרה
 לא במים שכל המקרה במים עליונות' דא'
 עושה פלא' שלא כמדת בשל נדם מדת המקו'
 בשל נדם אין יכול לצור צורה במים אבל מי
 שאמ' והיה העולם אינו בן לא צר צורה במים
 שכל ויאמר להים ישראל המים' דא' עושה
 פלא' שלא כמדת בשל נדם מדת המקום
 בשל נדם אין יכול לצור צורה באפלה' אבל
 מי שאמ' והיה העולם לא צר צורה באפלה שכל
 אשר עשיתי בקרב קמטו בתחתיות ארץ
 דא' עושה פלא' שלא כמדת בשל נדם
 מדת המקום' בשל נדם כשהוא צר צורה מתחיל
 מראשו או מרגלו או מאחד מבני אביו' אבל
 מי שאמ' והיה העולם אינו בן לא כשהוא צר
 צורה צר הכל כאחד שכל בי יוצר הכל הוא
 ואומ' ואין צור בלאיכו אין צייר בלאיכו
 בשל נדם צר צורה והוא כותן פאפוסיא בתוך
 קמטו והקב' יצר את האדם מסממון אחד
 גלגל זה שלעין שחור והקיפו לבן והשניים
 לבנות והקיפו ארום' בשל נדם אינו יכול

תלים קלט

לצור צורה בתוך צורה והקב' יצר את האדם
 במעי אמו' בשל נדם צר צורה ואינה לדה
 ממקומה והקב' יצר את האדם והוא מהלך
 מקוף העולם ועד סופו' בשל נדם צר צורה
 ואינה שומעת ולא רואה ולא מדברת והקב'
 יצר את האדם והוא רואה ושומע ומדבר'
 בשל נדם צר צורה ואינו יכול לעשות לה'
 קרבים והקב' צר צורה ועושה לה קרבים
 אמ' ל שמעון בן אבא בשם ר' יוחנן שט דברים
 לא בשף ולא עייר יכול לעשותו ושטין מקלסין
 להקב' ולו הן הנפש והקרבים הוא שדור אומ'
 ברכינפשי את י' וכל קרבי את שם קדשו'
 דא' עושה פלא' שלא כמדת בשל נדם מדת
 עשה עם אבות ועתיד הוא לעשות עם בניו
 וכן הוא אומ' כימי צאתי מארץ מצרי'
 אראנו כפלאות' ואומ' אורך על פי כנפלאות
 כפלאות כפלאות כפלאות מעשיך וכפשי יודעת
 מאד' כפית ימיך תבלעמו ארץ' מגיד
 הכת שכל הכפלות בפה מי שאמ' והיה העולם
 שכל אשר בידו נפש בלחי' תבלעמו ארץ בזכו
 מה כידן להם קבורה שאמרו י' הידיק אמ'
 להם הקב' אתם צדקתם עליכם את הדין
 את אתן לכם קבורה כפית ימיך תבלעמו
 ארץ לפי שהיה הים מזדקק ליבשה והיבשה
 דורקת לים הים אומ' ליבשה קבלי אכלתיך
 והיבשה אומ' לים קבלי אכלתיך אמרה לו
 היבשה ומה אם בשעה שלא קבלתי לאדם הכל
 יחיד נאמ' בהו עתה אכור אתה מן האדמה
 היאך אתי יכולה לקבלדם בלה המון הזה עד
 שנשבע הקב' שאין אט מעמידך בדין שכל
 כפית ימיך תבלעמו ארץ ואין ימיך אכל
 שבועה שכל נשבע י' בימינו ובדורות עזו'
 דא' כפית ימיך תבלעמו ארץ' מגיד
 הכת ש הקב' מפה את ידו' הדשעים פוטן
 מן העולם שכל ידו על צפון ויאבר את

תלים קלט

אשה

מנשלו מלכה ללמטים שבביתו להגך פליפין
 שלמלך הבשו מעבדיך שלמלך והגרו מעד
 וצלבו מהן ושכחו מהן ופחריבו פליפין שלמלך
 בא המלך וישב עליהן בדין הפש מהן והרג
 מהן וצלב מהן ושאר מהן וישב פליפין שלו
 וכודעה מלכותו בעולם יני ימלך לעולם
 ועד ל יוסי אומ' לו אמרו ישאל יני מלך
 עולם ועד לא שלמה אומה ומלכות לא יני
 ימלך לעולם ועד לעתיד לבוא מפני מה כי
 בא סוס ברעה מלכ' שאם פרעה בכלל' וישב
 יני עליהם את מי הים עליהם שב' אבל ממך
 וצאן מרעיתך ונחלתך בני אברהם אוהבך
 דבע יצחק ידיך משפחת יעקב בבורך גפן
 שהסעות ממצרים וככה שנבועה ימיך
 ובני ישאל הלכו ביבשה בתוך הים הלי ש'
 שמוטה עשר פסוקים כנגדן תקנו חכמים
 שמוטה עשרה ברכות בגולה שלשה פסוק
 הראשונים שבח לשם ושלושה האחרונים הודי'
 לשם והאמצעיים מעין המורע כנגדן תקנו
 חכמי שלש ברכות ראשונות שבח' אחרונות
 הודייה אמצעיות מעין צרכי כל איש ואיש
 וכנגדן פייסן הקב' בשמוטה עשרה פסוקי
 טחמות אמ' הקב' אתם אמרתם אז ישיר
 משה אתם משובחים באז' אז יבקע פשן
 אז יקרה אז תקראו יענה' אז תיראי ונהרת'
 אז תצננה על יני' אתם אמרתם עדי' עורי
 עורי לבשך עך ציון' עורי עורי לבשיעוד
 דלום יני' אתם אמרתם יני איש מלךמה יני
 שמו' דית כסנן יפה כרי תואר קרא יני שמך
 אתם אמרתם מלכות פרעה ואתה מלכות
 תדוך' אתם אמרתם תהומות בסיומו'
 האומ' לצולה חבבי' אתם אמרתם ימיך יני'
 כשבע יני בימיך' אתם אמרתם וברוך
 גאונך' הויה בית יעקב אש' אתם אמרתם
 ובחח אפיך בעלמו מים' יצאו מים חיים

מינושכם' אתם אמרתם אמר אויב אנדף'
 לכן כל אנכתי יאכל' אתם אמרתם כשפת
 בדוך' זאת כוחי אתך בקרבכם' אתם
 אמרתם מי כמוך' אשריך ישאל מי כמוך'
 אתם אמרתם נפית ימיך הבלעמו ארץ'
 ואשרו אתכם כל הגוים כי יהיו אתם ארץ חפץ'
 אתם אמרתם שמעו עמים' ואזכך ושמענה
 דבר מאחריך לאמך' אתם אמרתם מד
 עהלך' ושמעו מקום לעמי ישאל ונפעתיהו
 ושכן תחתי' ולא יכד עח' אתם אמרתם
 תפל עליהם' והיו מלכים אומניך ושדותיהם
 מניקותיך' אתם אמרתם תביאמו ותבועימי
 והביאותים אל הר קדשי' אתם אמרתם יני
 ימלך לעולם ועד' יקים אה שמיא מלכו די
 לעלמין לא תחבל' אתם אמרתם כי בא
 סוס פרעה' נהיה שם מסלול ודרך ודרך
 הקרע יקרא לה' ודקח מלים הכביאה
 היבך כתבאה מדים הדי הוא אומ' וההר האשה
 ותלד בך ותגא אונת כיפתה הוא' אמנה לאביה
 עתיד לצאת ממך מי שמושיע את ישראל'
 וביון שכולך משה טמולא הבית אונת עמו
 אביה ומשקה על ראשה ואמ' לה בתי נתקיימה
 נבואתך וכשהושלך ליאר אמרה לה אמנה
 היבך נבואתך אעפ' כן עדיין נבואתה'
 עומדת ותצב אחותי' אחות אהרן וכי אחות
 אהרן היית והלא אחות שניהם היית לא לם'
 סתך כפשו עליה נקרא על שמו ומעין סתך
 כפשו עליה דבר ניאמר אהרן אל משה בי אדני
 אלכא גשת עליכון פואת' דא שטרבאר
 ועדיין היא אחות אהרן קודם שיולד מעשר
 את התם בידה וכי מאין היה להם לישרא
 תפים על הים לא לפי שה צדיקים מוציאים
 עם יציאתן ממצרים המקום עושה להן נסים
 וגבורות לפיכך נטל תפים ומחולות בידם'
 והען להם מרים' מגיד הכת שבעם שאמ'

את מקום כסאי ואת מקום כפות רגלי אשר
 אשכך שם בתוך בני ישלל לעולם ואומר ויני
 בהיכל קדשו יני בשמים כסאו עיכיו יחד ע
 עפעפיו יבחנו בני אדם ואומ' בנה בניה בית
 צבול לך מכון לשבדך עולמים פעלת יני
 מקדש חביב בית המקדש לכבי מי שאמר
 והיה העולם שכל העולם כולו לא נבדא לא יאמר
 שלה קבה שכל בדבר יני שמים כעשו אבל כש
 בשבנה בית המקדש כויכול פסילה היו לפניו ש
 פעלת יני מקדש אוי להן לאומות העולם ממנה
 ששומעות אזניהם שבית המקדש קרוי פעילה
 לבני מי שאמר והיה העולם והם החריבוהו ה
 האומרים ערו ערו עד היסוד בה ואומר יני
 ממלכות ישאר וממנו קדשו יהן קולן שאמר
 ישאר על נוה היד כדורכים יעלה אל כל
 ישבי הארץ רבן אמרי בשעה שהקב"ה
 זוכר חרבן מקדשו ורגלות עמו בועטו ברקיע
 שז היד כדורכים יענה אל כל ישבי הארץ
 רב אחא בר יעקב אומר דוחק את רגליהוהתקא
 הבדוד שז השמים כסאי והארץ הדום כרגלי רב
 קטין אמ' סופק את כפיו שז וגם אני אכה כפי
 אל כפי ל נתן אומ' מתאמר שזוהי חותו חמתו
 בם והחמתו אוי להן לאומות העולם ממנה
 ששומעות אזניהם וקבצתו את כל הגנים וה
 והורד תים אל עמק יהושפט וכשפפתי עמם
 שם על עמי וכתלתי עמי לי ישלל וכתלתי
 דה בית המקדש לפטמי שאמר והיה העולם
 שכל העולם כולו לא נבדא לא ביד אחת שז
 אף ידי יסדה ארץ אבל כשכבנה בית המקדש
 לא בא לא בשתי ידיו שז כוננו ידיו דה
 מקדש יני חביב בית המקדש שסתק ביושט
 שמות פעלת יני מקדש יני כוננו ידיו דה
 מקדש יני כוננו ידיו אימתו מתקדש שמנו
 בעולמו כשהוא מכונן מקדשו ומקבץ גלות
 עמו שז בונה ידועלם יני כחי ישלל יכנס

קופה שמים וארץ בית המקדש כקרא קטן
 שזני ביחוס אבדו להקדשו הך קנה ימילג
 יבאו בני ישלל שנתקמו קבין לארץ ישלל
 שנתקראת קטן ויבנו בית המקדש שנתקרא
 קבין בזכות תורה שנתקראת קבין שז עם דני
 קבית תביאמו ותטעמו ניבאו אבות נלח
 ידעו מה כתבא תביאמו ותבוננו אין כתבן
 לא תביאמו ותבוננו בנים ככסין ואין אבות
 ככסין וכן הוא אומ' אם לא תדעי לך היפה
 בשמים צאי לך בעקבי הצאן וכתי את גדינות
 גדיים ככסין ואין התיישים ככסין דה
 תביאמו ותבוננו ככסין הזה שכתוב
 שורות שורות וכן הוא אומ' מפאת קדים
 ועד פאת ים דן אחד יהודה אחד אשר אחד
 ותבוננו כפי ענה שאין לה כתישה וכן הוא
 אומ' ובעתים ולא אהנוס וכפועתים ולא אהנוס
 ואומ' וכפועתים בארץ הקאת באמת בכל
 לבי ובכל נפשי בהר נתלך בהר שהבט
 חרבנו וכן הוא אומ' כי בהר קדשו בהר
 מרום ישלל טאם יני להים שם יעצונו כל
 בית ישלל כולו בארץ שם ארצם ושם ארדו
 הנומותיכם ואת לאשית משאותיכם בכל
 קדשיכם דה בהר נתלך תורה נקראת
 כחלה שז וממנה כחלה ישלל נקראת
 כחלה שז והם עמך וכחלתך ארץ ישלל
 כקראת כחלה שז והיה כוי תבואו אל הארץ
 אשר יני להיך נתן לך כחלה בית המקדש
 כקרא כחלה שז בהר נתלך יבואו ישלל
 שנתקמו כחלה לארץ ישלל שנתקראת כחלה
 ויבנו בית המקדש שנתקרא כחלה בזכות
 תורה שנתקראת כחלה לכך נאמ' בהר נתלך
 מכון לשבדך כעלת יני דה אחד מן המ
 המקראות שכתב שכתב מכוון כנגד
 כסא שלמעלה שז בה אמ' יני השמים כסאי
 והארץ הדום כרגלי ואמר אני בן אדם

ככל

מועט

אל יני מבאן אתה למד שאין צדיקים קטין לקבל
 ולפי דרכיכו למדנו שתבכח הצדיקים קצרה
 ומעשה באחד שסבר לפי התיבה לפי צדיק
 והאריך בברכותיו אמרו לו תלמידיו לביכו
 מאית פלוגי שהאריך בברכותיו כדי שיאמרו
 מברכה הוא אמ' להן לא האריך יתר ממשה שנ
 ואתבבל לפי יגי כראשונה ארבעים יום וארבע
 לילה ושוב מעשה באחד שסבר לפי לילה
 וקיצר בברכותיו כדי שיאמרו תלמיד חבמיו
 הוא אמ' להם לא קיצר פחות ממשה כביכו
 שאמ' אלכא כפא טא לה' לא שהיה אומר יש
 שעה לקצר ויש שעה להאריך אלכא כפא טא
 לה הרי לקצר' ואשב בהר ארבעים יום ואר
 לילה הרי להאריך' ויורהו יגי עץ' ל' הושט
 אומ' זה עץ שלענבה' ל' איעדד המודעי
 אומ' זה עץ שלדית' אין לך מר יהר מזית'
 ל' נתן בר יוסף אומ' זה עץ שלקודדוס וישאומ'
 אף עיקרי האכה ועוקדד כמון' חרשי נטומ'
 אומ' הולחו רברי תורה שמשולין בעץ שכעץ
 חיים היא למחזיקים בה' ל' ישמעאל ביל
 יוחנן בן בדוקה אומ' בוא וראה כמו' ^{מכונת}
 דרכי בשל ודם מירכי המקום' בשל ודם
 מתק מרפא את המור אבל מי שאמ' והיה העו'
 איכל בן אמר מרפא את המר' הא באיזה צד
 נתן דבר המתאכל לתוך דבר המתאכל כדי
 למצות נס בתוך נס' כיוצא בו אתה אומר
 ויאמר ישעיהו ר' יצחק דב'לת תאמ' וימ'חו
 על השחין ויחי' והלא בשל חי כיון שכותגן
 עליו דבלי האכל מיד מתאכל לא נתן דבר
 המתאכל לתוך דבר המתאכל כדי לעשות
 נס' וישלך אל המים וימתקו המים'
 באותה שעה היו ישאל מתחכבין ומתגדין
 לפי אביהן שבשמים כבן שמתחפא לפי
 אביו בתלמיד שמתגרה לפי נבו אמרו לפי
 רבונן שלפני למים חפאנו שכתב עמנו על
 פ' הו' עיגבר לוי תגמ'ה קדדוס' פ' כשאמיה דקרא'

ישעיהו לח

הים' וימתקו המים הימנו לפי שעה והומתקו
 דברי ל' יהושע' ל' איעדד המודעי אומ' הן מ'
 מתחלתן שכמים מים שכי פעמים' ששם
 לו חק ומשפט' חק לו שבת' ומשפט זה כבוד
 אב ואם' כך דברי ל' יהושע' ל' איעדד המודעי
 אומ' חנה לו עריות' שכ' ושמרתם את משמרת
 לבנות עשות מחוקות הדעבות' משפט לו
 דיכו אונסין ודיט חבילות ודיט קנסות' ל'
 שמועון בן יוחאי אומ' מפעמה קדמו דיכין
 לכל המצות שכסהדין בין אדם לחבירו' תחלות
 ביניהן כפקק הדין כעשה שלם ביניהן' וכן יהנו
 אומ' למשה אם את הדבר הזה תעשה יצוך אהי'
 ויבלת עמד וגם כל העם הזה על מקומי יבא
 בשלום' ושם כסחו' נשם כעשה להם נסים
 לישל' כסבין שכנשא אהיל מלודך מלך בבל
 את ראש' הויכין כך דברי ל' יהושע' אמ' ל'
 איעדד המודעי והלא אין גדולה בכל מקום
 לא בשין ובאן איכו לא בסמך' מה ה' נשם כשהו
 שם המקום את ישל' דא' ושם כשהו' שם
 נסו אבותיכו את המקום' ויאמר אם שמע
 תשמע לקול' שמע אדם מצוה אחת משמיעין
 אותה מצוה הרבה' שכאם שמע תשמע' שכח
 אדם מצוה אחת משכחין אותה מצוה הרבה
 שכאם שכח תשכח' לקול יג' אהיך מלמד
 שכל השומע בקול גבירה מעלה עליו הכת' בלו
 שימש לפי חי העולמים בה' והישר בעיניו
 תעשה זה משא ומתן שכל הנושא ונותן באומ'
 נרוח הבניות כנחה הימנו מעלה עליו הכתוב
 בלו קיים כל התורה כולה' והאדרת למצותה
 אל הכבות' נשמרת כל חוקין אגדירות' ככ'
 המחלה אשר שמותי במצרים לא אשים עליך
 כיח' יגי לאמ' כך דברי ל' יהושע' ל'
 איעדד המודעי אומ' שמוע יכול לשות תכל
 תשמע קבעו הכת' חובה' דא' תשמע זה
 בכלל שכל התורה בניה בל' בו' לקול יגי

משה שירה לאנשים כך אמרה מעים שירה
 לנשים כי גאה גאה נסע משה את יש
 מים סוף כי הושפאום זרכינה פקעו ישכ
 על פי משה לפי שכל מקעות כולן לא נסעו
 לא על פי הגבורה אבל כסישה זולא נסען
 לא על משה לכך נאמ ויסע משה לאיעזר
 אומ על פי יגי נסעו לפי שמוצאנו בשנים
 ושטשה וארבע מקומות שלא נסעו לא על פי
 הגבורה שנעלפי יגי וחכו ועל פי יגי יסען
 ואומ על פי יגי יסעו ועל פי יגי יחכו ניש
 אשר יהיה העכך ובהאריך העכך על פי יגי
 יסעו את מושמרת יגי שמרו אף זן על פי
 גבורה נסעו אם כן למה נאמ ויסע משה
 לא שהסיען במקל בעל כרחן כיון שראו
 פגרי בני אדם שהיו מעבידין אותן בחומר
 ובלבנים ובכל עבודה בשדה אמרו דומה
 שלא נשתתיר אדם במוצרים נעשה על זן
 ונשוב למצרים כתבה ראש נכשובה מי
 יכול שאמרו ולא עשו תל ויהבו ראש לשוב
 לסבודתם במדים ל יהודה ציר לעאי אומ
 על היתה בידן שלישראל והסיען משה באות
 שעה דא ויסע משה הקיע מהן המריה
 שהמרו עליהם סוף שזן יסעו עליהם בים סוף
 ויצאו אל מדבר שור זה מדבר כוב אמרו
 עליו על מדבר כוב שהיה מהלך שמונה
 מאות פרסה על שמונה מאות פרסה וכולן
 מלא כחשים ועקרבים שנ המוליכך במדב
 הגדול והכורא כחש שקף ועקרב ואומ משה
 בהמות כרב בארץ צרה וצנקה לביא וכל
 מיהם אפעה ושרף מעופף אין אפעה לא
 איבעוס אמרו איבעוס זה בשעת שרואה
 על עוף הפרח באויר מעתא כול אותנו העוף
 ונשר איברים איברים נפן הוא אומל ולא
 אמרו איה יגי המעלה אותנו מארץ מצרים
 המוליך אותנו במדבר בארץ ערבה ושיחה

בארץ ציה נצמנות מקום שזה צל פמומות
 אומ נב אחא דבר זה קח ל רבינו הגדול אדם
 אחד היה בארץ ישאל ושמו מנחם ולמה
 קורין אותו מניחה שבעם אחת הלך ללקט
 עצים מן ההר נראה את החש ישן והכחש
 לא ראהו וכשר כל עמדו ולא צמח בנשיעך
 עד יום מותו והיו קורין אותו מניחה
 וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים
 ל יהושע אומ כדי לירגען ל איעדד המנועי
 אומ והלא מים דחת דגלהן שלישראל הן
 הארץ אין צפה לא על המים שנלמדקע הארץ
 על המים מה תל ולא מצאו מים כדי לבנותן
 אחרים אומ מים שכתלן מעין הגזרים
 שלמו באותן מקום שנולא מצאו מים ואף
 בכלהם לא מצאו שכ ואף יריהם שלחו ל
 תעיריהם למים באו על גבים ולא מצאו מים
 שבו כליהם כיקם בושן והכלמו והפולאשם
 דורשי כשומות אומ לן דברי תורה שנמשו
 במים שכ הני כל צמא לכו למים לפי שפירשו
 מדברי תורה שלשת ימים לכך מרדן לפיכך
 התקינו להם נביאים שביניהם שיהיו קוראין
 בתורה בשבת ובשמישי האכאידה
 עד קוראין בשבת ומפסיקין באחד בשבת
 וקורין בשש ומפסיקין בשלישי ובדניני
 קורין בחמישי ומפסיקין בערב שבת
 ויצאו מדתה ולא יכלו לשתת מים ממדה על
 כן קרא שמה מדה ל איעדד המודעי אומ לא
 באו לא למקום אחד נכרא על שם מה שאירע
 בו וילכו העם על משה ל יהושע אומ היה
 להן לישאל לימולך בגדול שביניהן לאמר מה
 בשתה ומה לא נשתה לא שעמדו ואמרן דברי
 תדעומות על משה ל איעדד המודעי אומ
 לי מודין הן ישאל להיות עמודין ואומ דברי
 תדעומות על משה ולא על משה בלבד לא
 אף על הגבורה לכך נאמ מה נשתה ויעצק

מה נשתה ויעצק
 למה נשתה ויעצק

אנשי

לאבדת ש ממשך לכם ל יהושע אומר
 צודאי איך ראוי לכם ל אישור המודעי
 אומ' איכו אומ' לכם לא בזכות אבותיכם
 מן השמים מאו' צד טוב שבשמים כענין
 שכל יפתח יג' כך או' צדו הפוב את השמים
 לסי שהכל עילת מן השמים כקדא על שם
 השמים ולא עוד אה הרקיע כקראו שמים
 דכח ניקרא להים לרקיע שמים הוי מן ה
 השמים רבן שמעון בן גמלי' אומ' בוא
 וראה כמה חביבין ישראל לפני אביהם
 שבשמים ולפי שהן חביבין כחלכו להן
 מעשה בראשית כענין עילונים התנונים
 ותתנונים עילונים שמתחלה היה הלחם
 עולה מן הארץ שנאל' ארץ דגן ותירוש
 והפול היה יורד מן השמים שנאל' שמים
 יערפו פול עכשין כחלכו הרברים ה
 התחיל הלחם יורד מן השמים שנלחם מן
 השמים והפול עולה מן הארץ שנלחם
 שבבת הפול ויצא העם ולקחו ל יהושע
 אומ' שלא תהוא ויטאין לחצרותיכם ומלבן
 פוין דבר יום ביומו לא שרתיו ויטאין לכו
 למדברות ומלקטיון דבר יום ביומו ל יהושע
 אומ' שילקחו אדם מן היום למחר וכך
 מערב שבת לשבת ל אישור אומ' שלא
 ילקחו אדם מן היום למחר וכן היה לאישור
 אומ' מי שיש לו מה יאכל היום יאמר מה
 אכתי אוכל למחר הרי זה ממחוסרי אמנה
 שכל דבר יום ביומו מי שבדא יום ברא פ'
 פרנסתו דא דבר יום ביומו ל שמעון
 אומ' מפני חייבתן שלישמא ביתן להם דבר
 יום ביומו מושלן מלהד לטלך בשך
 ודם שכעס על בכו ואמ' אל יראה פני לא
 מותחלת השסה יבוא ויפול פרנסתו היה מ'
 מתבלנס כל השנה והוא מתלקט הלא יראה
 פני אבא ולא אתפרנס פוין שנתרצה לנאמ'

יבוא בכל יום ויפול פרנסתו אמ' אורה רבן
 כדאי אם איך בידי לא לאיית המלך בכל יום
 כדאי הוא כך ישל מפני חייבתן ביתן להם
 פרנסת יום יום כדי שיהיו מחליין ומקבי לין
 פני שכיסה בכל יום למען חכסנו הדל
 בתרתי אם לא נסוי הוא להן לכל באי העולם
 שכלמי שמלכו לבן לעבוד את השם בכל יום
 הוא ממציא לו ספקו מכל מקום ל יהושע
 אומ' שנה אדם שתי הלכות בשחרית נשרתי
 הלכות בערבית ועשה מלאכה כל היום מ'
 מעלה עביו הכות כלן קיים כל התורה כולה
 ל אישור אומ' לא ניתנה תורה לידרנש אלא
 לאוכלי המן הא כאיזה יד היה אדם יושב
 ושותה ואיכו מאיך יודיע ואכל וישתה ומאין
 ילבש ויבסח הא לא ניתנה תורה לדרנש לא
 לאוכלי מן שכייה להן לאוכלי תנומה והיה
 ביום הששי והביכו מבאן שילקחו אדם מערב
 שבת לשבת וזה משנה לחם שהוא משונה
 אותה אומ' לחם משנה שמשונה או איכו אלא
 לחם כפול שהוא אומ' לקפו לחם משנה הרי
 לחם משנה הרי לחם כפול אמור האמה דל'
 והיה משנה לחם שהוא משונה בכל יום היה
 יורד עומר אחד ובשבת שכי עומדיו בכל
 יום היה כיון כודף ובשבת ביומ' בכל יום היה
 מצהיל כזהב ובשבת באות' דא והיה ביום
 הששי והביכו מבאן אמרו חול מבין לשבת
 וחול מבין ליום טוב ואין יום טוב מבין לשבת
 ולא שבת מבינה ליום טוב דא והיה ביום
 הששי והביכו אמ' ל חמרא לעולם ישכים אדם
 להוצאת שבת שכל והיה ביום הששי והביכו
 ללאת' והבינו אע"פ שאין דרכו לכך עריך
 להבין מפני שבד השבת רב אבא הוה זבין
 בתלי סר אסתרי פשיטוי בסרא מתלי סר
 טובחחי ומשי לחן אפיפרא דרשא אמ' לרין
 אשוור חייא אשוור חייא רב אבהוא הוה ירעב

כ כחך ופגור ללחם למשתלגין עלי באב אדאר ניקתגגהם פי אצלחה
 טכח אשוור חייא תקיפו מהרה

65

לאיך לו עשר דריבנות שטאמנו עלהר סיט
 והישר בעיפיו תמשה לו אגרות מנצבות
 הכשאלונות באדני כלארם והאדנות למצוות
 לו גזירות נשמרת כלחקיו לו עריות אמעשית
 בן כל המחלה אשר שמותי במצרים לא אשים
 עליך מזה הל כי אני יגי כפאיך אמלו הקב
 למשה דברי הגדה שטטט לכם חיים הם לך
 כפואה הם לך שני כי חיים הם למוצאיהם
 דא כי אני יגי כפאיך כי יצחק אומג אם איך
 בהם מחלה למנה הן צריכין כפואה לא אמור
 מעתה לא אשים עליך בפולם הזה כי אני יגי
 כפאיך לפולם הבא ויבאו מלימה ושם
 שתיים עשרה עיבתמים מגיד הברטה יהי
 אותו מקום מקול לך במים יתמכל המקמות
 שהני היו שם שנים עשר מבוועין ולא סיפקו
 לא שבעים דקלים וכשבאו ישלל היו שעשים
 רבוא בביאדם וסיפקו להם מים ולכו ושכרו
 ושלכו ויחנו שם על המים מלמד שלא
 היו ישלל שדויק לא על המים כך דברי לו
 יהושע לו איעדל המודעי אומג מיום שברא
 הקב אתה עולם ברא שם שנים עשר מבוועים
 כנגד שנים עשר שבמים ושבעים דקלים
 כנגד שבעים דקלים ויחנו שם על המים
 מלמ שהיו יושבין ועוסקין בדברי תורה וצדקה
 להם במרה ויסעו מאלים ויבאו כלעדתבע
 ישלל אלמדבר סין בחמשה עשר יום למנה
 טאמ יום לידע איזה יום שאירעה שבת להיות
 שסדורה ובאה מיום שברא הקב את העולם
 ועד שניתבה בו תורה לישלל דא למנה
 טאמ יום לידע יום שטתן בו מן לישלל
 הורה שהוציאו ממצרים אבל ממונו אחר
 ושלישים יום וכן הוא אומג ויאמר אתה צו
 אשר הוציאו ממצרים וכן בחמשה עשר
 יום לחדש השביעי בצדו הוא אומג הכני
 ממפויר לכם לחם מן השמים לו שילה

אומג נמוטתק הימנה ששים ואחת ספור
 וילכו כלפדות בני ישלל לו יהושע אומג
 היה להן לישלל לימלך בגדול שבהן לאמנה
 מה טאכל לא שעמורד ואמרו דברי הרעומת
 על משה לו איעדל המודעי לימנודיק הן ישלל
 להיות עומדין ואומג דברי תרעומת על משה
 ולא על משה בלבד לא אף על הרבונה לכך
 טאמ וילכו כלפדות בני ישלל ויאמרו ליהם
 בני ישלל מי יתן מנהגו ביד יגי אמרו לאני
 מנהג בשלשתימי החשך במצרים
 בשבתיו עלסיד הבשר לו יהושע אומג
 והלא האובין הן לכל לא שבדו ואמרו לו
 איעדל המודעי אומג עבדים היו ישלל
 במלכות מצרים והיו יוצאין לשוק ונופלין
 בת ובשר ודגים ובלדבר ואין כלבדיר
 ממחה עלידך והיו יוצאין לשדה ונופלין
 תימם עטבים ונמונים ובלדבר ואין כל
 בריה ממחה על ידך כי הוצאתם אותנו
 וג' אמנו הוצאתם אותנו למדבר הו
 הזה שאין בו כלום להמית את כל הקהל
 הזה ברעב לו יהושע אומג אין לך קטה
 יותר מן הרעב שנטובים היו חללי חרב
 מחלבי רעב לו איעדל המודעי אומג
 ברעב בא עלינו רעב בא עלינו רעב אחר
 רעב דבר אחר דבר חשך אחר חשך אמר
 חננא בר פפא לפולם יהא אדם זהיר על
 עסקי תבואה שלא נקדאו ישלל לא על עסקי
 תבואה שכוהיה אם דנע ישלל ועלה מדין
 ועמלך נבט קדם ועל השחית את יבוק
 האכץ לבד באכה עדה ולא ישאורו מחיה
 לישלל וברת וירל ישלל מאוד מופט מדין
 ויאמר יגי אל משה הננו ממפויר לכם
 לחם מן השמים לו יהושע אומג אמר לו
 הקב למשה הריני כלה מיד ואיע מעב
 לו איעדל המודעי אומג אינו אומג הכני אל

לצבות

השלו מכאן אתה למד שבפנים חשיפות כותן
 להם בשל לוטלי והגל השל בל שלו והורין
 קליו אמר יוקיבר חניכה צדיקים אוכלי אותו
 בשלוח רשעים אוכלין אותו ודומה להם
 בסליו אמר רב עכך ארבעה מיני קליו הן
 שיכילי בבלי פסיוכ קליו מעליה דכולהו כלי
 גרישא דכולהו שלו והוי כציפדתא ולא אקטח
 נשפחוי לה ומותבי לה אתנוטא ונגדא משחא
 ומותיב לה אשיות כיפתי ובתריה לא מיתכחא
 לא עלידי תערובת ל יהודה כחית לה אבי
 דיט רב חסדא כחית לה אבי צבי כאבא
 מיתו ליה אכיסיה מידברא יומא חד כפך
 ולא אשכח שמע דהוה דהווא יבוקא דקאמ
 שמעתי והגד בבוכ אמר שמע מיטה כח
 כפטיה דרב חסדא ובשביל חסדא הוה אכיל
 לה ורבא את המחנה איני יודיע כמה
 הדי הוא אומ' וכאמתיים על פני הארץ שתי
 אמות היתה גבוהה מן הארץ שיהא אדם עומד
 כנגד לבו ונוטל מדבר שאין בו צער מלבו
 ולמטה שתי אמות מלבו ולמעלה אמה
 אחת ואומ' נישע על המחנה כדרך יוספה
 וכדרך יוספה קביעות המחנה כל מע
 שעידיה להן בשלו שני עידע להן בשליו
 כאשון ילמד קתום מן המפורש ותגל שכת
 דתל בא הכל ללמדך היאך היה מן יורד
 לישל יצאת כוח צפונות וכעדה את המדבר
 וירד מפות וכשיבש את הארץ וירד הטל
 עליה והרוח מנשב בתבו וכעשה כשולחנות
 שלזהב והמן היה יורד עטו וממנו היו ישל
 מלקטין ואוכלין והנה על פני המדבר
 על פי המדבר ולא על המדבר כולג אלא על
 מקצתו דק מלמ' שהוא דק מחספס
 מלמ' שהוא מחספס דק בכפר על הארץ
 מלמ' שהיה יורד כגליל על הארץ כך דברי
 ל יהושע ל לעזר המדעי אומ' ותעל שבו
 כ כחן אחי שוחא פי אהבור מן כתר' מא יסיל מכהא מן אדהן יגעת תהרתא קתה אקראך כבד לית שרב אלהן פי אכבד ולקלך

הטל כויכול פשו המקום את ידו וקיבר
 תבלתן שלאבות שלשוככי עפר והוריד המן
 כטל לישל' והנה על פני המדבר לא על
 המדבר כולו לא על מקצתו דק מלמ' שהיה
 יורד מן השמים שנקראו דק של הנוטה כדק
 שמים או לפי שהיה יורד מן השמים מניין
 שלא היה יורד יונק דל חם אולי שהיה יורד
 מלמעלה למטה וכול היה יורד בקול מטין
 שלא היה יורד לא בשתיקה דל חם אולי שהיה
 יורד על הקרקע מלמ' שלא היה יורד לא על
 הכלים תל קף ל כרפון אומ' לא היה יורד לא
 על הקעפים ככפר כויכול פשו המקום
 את ידו וקיבר תבלתן שלאבות שלשוככי עפר
 והוריד המן כטל לישל' כעכין של מצאדתי
 כוכר' לא מחספס אמ' ליש לקיש דבר
 הנמלל בפסוקהיד ל יוחנן אומ' דבר הנבלע
 בלמח איברים מחספס טובא הוא הני אמ'
 ליש לקיש מחספס בת' וכבר היה ל כרפון
 ותלמידים יושבין ול לעזר המדעי יושב
 ביניהן אמ' להן ל לעזר המדעי ששים אמה
 היה הוה גבהו שלמן שהיה יורד להן לישל'
 אמרו לו לעזר אחיכו עד מתי את מרגיב
 ומביא עליכו אמ' להן מקרא מן התורה אמ'
 דונש וכי איזו מדה מרובה מדת פנוב אומ'
 מדת פורענות הוי אומ' מדת הפנוב במדת
 פורענות הוא אומ' וארבת השמים כפתחו
 מהוא אומ' חמש עשרה מלמעלה המים
 כמשך בתוך החל חמש עשרה אמר'
 על פני ההר חמש עשרה אמה על פני
 בקעה חמש עשרה אמה ובמדת הפנוב הרי
 הוא אומ' ויצו שחקים מסועל ודלתי שמים
 כרח וימטר עליהם מן לאכול מיעוט ולתות
 שהים כמה ארבות בדת ארבע ארבע על
 ארבע הדי שמונה שמונה על שמונה הדי
 שש עשרה הא יא וחשב ששים אמה היה
 כ כחן אחי שוחא פי אהבור מן כתר' מא יסיל מכהא מן אדהן יגעת תהרתא קתה אקראך כבד לית שרב אלהן פי אכבד ולקלך

בשלה
 וירד מן השמים שנקראו דק של הנוטה כדק שמים או לפי שהיה יורד מן השמים מניין שלא היה יורד יונק דל חם אולי שהיה יורד מלמעלה למטה וכול היה יורד בקול מטין שלא היה יורד לא בשתיקה דל חם אולי שהיה יורד על הקרקע מלמ' שלא היה יורד לא על הכלים תל קף ל כרפון אומ' לא היה יורד לא על הקעפים ככפר כויכול פשו המקום את ידו וקיבר תבלתן שלאבות שלשוככי עפר והוריד המן כטל לישל' כעכין של מצאדתי כוכר' לא מחספס אמ' ליש לקיש דבר הנמלל בפסוקהיד ל יוחנן אומ' דבר הנבלע בלמח איברים מחספס טובא הוא הני אמ' ליש לקיש מחספס בת' וכבר היה ל כרפון ותלמידים יושבין ול לעזר המדעי יושב ביניהן אמ' להן ל לעזר המדעי ששים אמה היה הוה גבהו שלמן שהיה יורד להן לישל' אמרו לו לעזר אחיכו עד מתי את מרגיב ומביא עליכו אמ' להן מקרא מן התורה אמ' דונש וכי איזו מדה מרובה מדת פנוב אומ' מדת פורענות הוי אומ' מדת הפנוב במדת פורענות הוא אומ' וארבת השמים כפתחו מהוא אומ' חמש עשרה מלמעלה המים כמשך בתוך החל חמש עשרה אמר' על פני ההר חמש עשרה אמה על פני בקעה חמש עשרה אמה ובמדת הפנוב הרי הוא אומ' ויצו שחקים מסועל ודלתי שמים כרח וימטר עליהם מן לאכול מיעוט ולתות שהים כמה ארבות בדת ארבע ארבע על ארבע הדי שמונה שמונה על שמונה הדי שש עשרה הא יא וחשב ששים אמה היה כ כחן אחי שוחא פי אהבור מן כתר' מא יסיל מכהא מן אדהן יגעת תהרתא קתה אקראך כבד לית שרב אלהן פי אכבד ולקלך

השמש בארבע שעות' וכמו כיון שזוהת
 עליו חמה הוא פושט ויורד ונתלים מושכין
 ממנו והולכין לים הגדול ואיי לנה וצבאים
 ויחמורים באין ושודתין מהן ואומות העולם
 באין וצדין מהן וכוונמין בהן פועם מן שנתן
 המקום לישל' ויהי ביום הששי לקטול
 משכה' אמ' ל' אבא חייב אדם לצנוב על
 שתי ככרות בשבת רכות לקטול לחם משכה
 אמ' א' נבאשי חזינא ליה לרב כהנא דנביא
 תני רב צע חדא אמ' לקטול כות' ויבאו כל
 נשיאי הסדה ויגידו למשה' אמרו נביא משה
 מה כשתנה יום זה משאר ימים' אמ' ליהן הוא
 אשר דבר י' שבתון שבת קדש ל' אטרו
 ל' אימתי אמ' ליהן מחל' את אשר תאכיל
 על האפי אפן נעל המנושל בשל' מכאן
 לעינבי תבשי ליהן כדברי בית תבשמי
 שצריכין עידוב לכל מין ומין' ל' יהושע
 אומ' את אשר תאכיל אפן הכרזה לאפורה
 מהאפה ל' והכרזה לבשל מתבשל ל' ל'
 לעזר המודעי אומ' את אשר תאכיל הכרזה
 לטעום דבר האפוי פועם בן טעם כול
 האפויין שבעולם' דבר בשול פועם בכול
 ביסולין שבעולם' ויטחו אחת עד הבקד
 עשו מה שכתבך ויאמר משה אכלוהו
 היום לפי שהיו ישל כגילין לצאת בשחכות
 אמרו לו רבו משה כטא בשחך דאמר להם
 אכלוהו היום אמרו לו הטי ל' ולא יצאו בש
 בשחך דאמר כטא בין הערבים אמ' להם כושבת
 היום ל' לפי שפסע לבן שלי של באותה
 שעה אמרו לו רבו משה הוא ל' ולא יצאוהו
 היום שפא לא נמיצאו מחר אמ' להם היום
 לא תמצאוהו בשדה' היום אי אתם מוצאין
 אותה מוצאין אתם אותי לעולם הבא' ל'
 יהושע אומ' אמ' ליהן משה לישל אסא
 בדכות לשמור שבת ונתלו משל' ורעות

מיומו של' ומיומו של משיח' ומיום בית
 דין הגדול' ל' לעזר המודעי אומ' אמר ליהן
 משה לישל' אמ' תזכו לשמור שבת עתיד
 המקום ליהן לכם אפי' ישל ועולם הבא ועל
 כאש חדש ומלכות בית דוד וכהונה נל' ויהי
 ד' אכלוהו היום' אמ' ל' יוחנן ושניהם
 מקרא אחד דכשו' ויאמר משה אכלוהו היום
 רב חרקה סבר האני תלתה היום לצד' מוצאותא
 ונבין סברי בהדי דאורייתא וקימא ברבין
 אמ' ל' שמעון בר פדי אמ' ל' יהושע בן לוי משום
 בר קפא כל המקיים שלוש סעודות בשבת
 טעל משלש פורענות מחבלי שלמשיח
 ומדינה שלגיהם נממלכת מתגור ומגור'
 מחבלי שלמשיח כות הכה יום וכותהם הנב
 שוכח לבם את ליהו הכביח לפי בוא י' ויהי
 מדינה שלגיהם כותהכא יום וכותהם יום
 עבדה היום ההוא' וממלכת מתגור ומגור
 כותהכא יום וכותהם ביום בוא גוג' אמ' ל'
 יוקי יהא חלקי עם אובלי שלוש סעודות בשב'
 אמ' ל' לעזר לעולם יסדר אדם שלחנ ערב
 שבת ואפי' שאינו צריך לא לבדית' אמ' ל'
 חנינה לעולם יסדר אדם שלחנ במוצאי שבת
 ואפי' שאינו צריך לא לבדית' במוצאי שבת
 מלחמה פת חמה' ל' אבהוא הו עבדין ליה
 באפוקי שבתא עיגלא תלתא הוה אכיל מנה
 כוליאדא' כי גדל מצימי בדיה אמ' ליה למשא
 ליה למר לאפסודי כולי האי נשבוק ממעלי
 שבתא שבוך אדא אריא ואכילה' ששת ימים
 תלקטוהו' ל' יהושע אומ' למדכו שלח היה המן
 יורד בשבת' ביום פוג' ת' שבת לא יהיה בו'
 ל' לעזר המודעי אומ' ששת ימים תלקטוהו
 למותו שלח היה המן יורד בשבת' ביום הכפר
 מניין ת' שבת לא יהיה בו' ויהי ביום השביעי
 יצאו מן העם ולא מצאו' לו מחוסרי אמט'
 שביטהן' ויאמר י' אל משה עד אנה יטול

מדינה

מדינה

שליש
לבוך

מעין

ללקט

ישאל
אמרו

הוזה גבהו שלמון שהיה יורד להן לישאל איסי
 בן יהודה עקיבא אומ' מטיף סינר להן מן השל
 עד שראו אותו כלבאי בכחשית שנתעורר לפע
 שלחן כגד יצוקרי וינאח בכריו ומאמר איש
 אל אחיו פן הנה כאדם שאומ' לתבינן מהנאכך
 אמרו ישאל מן הוא ויאמר משה אליהם הוא
 הלחם משה אמ' להן לדקטם וזקטים אמרו להן
 לישאל בך דברי ל' הושע' ל' אעזר המודעי
 אומ' אמ' משה להן לדקטם והוא אמ' לבל' ישאל
 הוא הלחם אשר נתן יגי לכם לאכלה' ל' יוסי
 ביל' שמעון אומ' כקוסים כתפטמוי ישאל
 באותה שעה' טאמ' באן לאכלה' וטאמ' לה' לך
 לחם אביכים אכל איש' אמ' להן לחם זה
 שאתם אוכלת' טמוח הוא באיברים וכן הוא
 אומ' מחספס שהיה יורד במאתים ושמונה
 וארבעים איברים שלאדם מטן מחספס
 רבו לבן לחם אביכים לחם שלמלאכי
 השדת אוכלין אותו כך דברי ל' עקיבא
 וכשטאמרו רבנים לפע' ל' ישמעאל אמ' להם
 זאו ואמרו לעקיבא טעיתה וכי מלאכי השדת
 אוכלין ושותין והאכל לחם לא אכלת ומים לא
 שתית לא אל תקרא אביכים לא איברים
 דבר הכבנע במאתים שמונה וארבעים איב'
 ומה אי מקיים ויתר תהיה לך עלאזכך אחר
 שקרחו אמ' הק'בה אכיאמלתי יהיו לפע'
 כמלאכי השדת ועכשוואט מפודיח אתבם
 כשנש כדמאות דבת ויחננו עלהיכרדן מצית
 הישימות עד אכל השפויים' אמ' רבא בר
 בר חמא לדידי חזי ל' הוא דנכתא והנה תלת
 פדסי אורכה ותלת פדסי פותיה' וחביא
 כשכפטין איזכפטין לא לפטיהן ולא ל' צדיהן
 לא לאחוריהן כשטאמרו רבנים לפע' ל'
 שמעון בן יוחאי אמ' מה אי מקיים ויתר
 תהיה לך על אדטיך ברבנים שהיו תגרי
 גוים מוכרין להן שהיו מניציאין' אמ' להמן

לא יצא מהן עולמית' טנלחם אביכים אכל איש
 שהוא טפוח באיברים' דא לחם אביכים
 אכל איש זה הושע שהיה יורד לזמן כנגד כל
 ישראל כח הפא אכל איש נכתהתם איש אשר כוח
 להים בו' ואימא משה דכת נקאיט משה ענין
 מאד דנין איש מאיש ואין דנין איש מהאיש'
 זה הדבר אשר ינה יגי לקפח ממנו איש כפי
 אכלו' אמרו כשהיה יצא כחשון בן עמינדב לקפח
 הוא ובט ביתו היו מלקטין חרבה ועכשבישאל
 מלקט קימפה' וכשהן באין במדה עמר לגלג
 מספר כפשותיכם אמ' האוכלכשיעור הזההני
 זה בריא ומבורך' כחותמטאן מקולקרי
 במעין' יתג עלכך הרי זה לעבתך' איש
 לאשר באהלו תקחו' מבאן שאדם חייב
 במזונות אשתו ובניו ויעשו כן בני ישראל
 וילקטו עשומה שכתב קדון ולא עברו עלגזרת
 משה' ויאמר משה אליהם איש חליותג'
 מנמו עד בקר' גדירת מלך' ואם הותיר עובר
 בלא המשה' נלא שמענו אל משה או מחוסרי
 אמנה שבהן' וינתירו האנשים אין כח בן אלא
 אנשים האנשים לא הותירו שאר אנשים הותירו
 וירם תולענים ויבאש אפטר שמאחר שמרחיש
 מבאיש' ואחר כך מרחיש כעטן שכלה לך ולא
 הבאיש וכמה לא היתה בו' דא נידם תולענים
 ויבאש' וכי מאין ידעו שכל שהותירו לא שאנו
 קילין קילין שלתולענים וינאין מבית דרין
 ואבידם לן לזו ההוד' וכסינים מדים קלון'
 ויקרף עליהם משה כעס עליהן משה מפני
 מה עשיתם כך' וילקטו אותו בבקר בבקר
 משחרית לשחרית' איש לפי אכלו' דורשי
 כשומות אומלין מבאן נתקיים בו במן ב
 צדעת אפיך תאכל לחם' וחם השמש
 בארבע שעות' אתה אומ' בארבע שעות או
 איכו לא בשש שעות כשהוא אומ' כחום היום
 הרי שש שעות אמור הא מה אפי מקיים וחם

השמש

ויקראו בית ישראל את שמו מן דונשי נשום
 אומ' ישראל קראו אותו מן תגן התם עשוה
 דברים כבדו בין השמשות המן מכללן לפי
 שהוא מטובנו שלטונם בבר קדמה מחשבה
 מששת ימי בראשית לקיים אין כל חדש תחת
 השמש והוא כדעגד' אי אתה יודע שלמה
 ל' יהושע אומ' שלכשתן' הרי אומ' שלקרב
 פשתן' או מה דרע פשתן אדום אף הוא אדום
 תל' לבן' אמ' נב אפי טגול כגידא ולבן פמרגלית
 ל' לעזר המודעי אומ' דומה אגדה שמושך
 לבו של אדם' ל' יוקי אומ' מגיד על עצמו שהו
 מן לפי שאינו יודע לא בשבת ולא בימים
 פתים ולא ביום הכפורים' תבא גר שמגיד
 להן לישראל בן תשעה לראשון ובן שבעה
 לאחרון' אחרים אומ' כשם שהנביא מגיד להן
 חדשים וקתרים לישראל כך המן מגיד להן חדשים
 וקתרים' הא באיזה נד אשה סורחת על בעלה
 היא אומרת הוא קנח עלי והוא אומ' היא סורחת
 באין אצל משה לחן אמ' להן לבקר משפט
 לשחרית אם נמצא מן שלה בבית בעלה בידוע
 שהיא סורחת עלי' ואם נמצא בבית אביה בידוע
 שהוא סורח עליה' ובן המזכר להצדיק זה אומ'
 לקחה והלא אומ' לא מכרה באין אצל משה
 לדין אמ' להם לבקר משפט אם נמצא מן שלה
 בבית לבו ראשון בידוע שאינו מכור ואם נמצ'
 בבית נבואחרון בידוע שהוא לקוח' ופעמו
 כצמחית בדבס' ל' יהושע אומ' באידכם עם
 העסקרי מין' ל' לעזר המודעי אומ' כקולת
 זו שצפה על גבי נפה ולושה בדבס וקמאה'
 דא כצמחית בדבס' וכי אפשר לדבר
 והא הביא דבש אחד משמונה וארבעים במן
 לא שתולין את הגדול בקמן ממנו כדי ש
 שישמיעו את האוזן מה שיכולה לטמנוג
 כך לפי שאין מצוי אצלנו מתוק מדבש טלה
 בו' ואעפ' שהוא למעלה ממנו' ויאמר משה

כ' ה' לבבזיה

זה הדבר אשר צוה יי' מלך העמור ממנו אם
 אומ' אני יכול לא הכיחו אהרן לא בשנת ארבעים
 תל' באשר צוה יי' את משה ויכתהו אהרן לכב
 העדות' אימתי כעשה אהרן לא בשנה שצוה
 והביא אהרן מונח ולפניו זכצט המן ושמן
 המטחה ומטה אהרן' ויאמר משה אל אהרן
 קח זכצט' זכצט זו אינו יודע שלמה היא
 אם שלקרב אם שלכקף אם שלכתשת אם שכ
 ברזל אם שלעופרת תל' זכצט אחת לא אמרת
 לא בלי שמי ציין יתר מחבינד ואיזה הוא כלי
 שמי ציין יתר מחבינדו הוא אומ' זה בלי חרש
 והן שמה מלך העמור מן והנח אותו לפני יי' למש
 לדורותיכם' ל' יהושע אומ' לאבות' ל' לעזר המו
 אומ' לדורות' ל' יוקי אומ' לימות ירמיה' לפי
 שהיה ירמיה אומ' להן לישראל התעסקו בתורה
 אמרו לו אם נתעסקו בתורה כאו במה נברכקו
 אבותיכם אף אתם אשכנתעסקתם בתורה לקוף ש
 שהמקום מכרנם אתכם ודו אחת משלש אותות
 שעתיד ליהו לגלות להן לישראל ולא הן צלוחית של
 מן וצלוחית שלמים וצלוחית שלשמן המשחה
 ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה' ל'
 יהושע אומ' ארבעים יום אכלו את המן אהרן
 מיהתו שלמשה' מות משה בשבעה באדר
 ואכלו ממנו עשרים וארבעה שלאדר וששה
 עשר שלכיסן' ובן הוא אומ' וישבת המן ממחר
 באכלם מעבור הארץ' ל' לעזר המודעי אומ'
 שבעים יום אכלו בני ישראל את המן אחר מיהתו
 שלמשה' מות משה בשבעה באדר אכלו ממנו
 עשרים וארבעה שלאדר ושלושים שלאדר שכ
 שהיא היתה שנה מעובדת ואכלו ממנו ששה
 עשר בכיסן' ובן הוא אומ' וישבת המן ממחרת
 אחרים אומ' ארבע וחמשים שנה אכלו ישראל
 את המן ארבעים שנה במדבר ושבע שלכעוש
 ושבע שלחילוק שפ' פר בואם אל ארץ כושבד
 מלמ' שארבע עשרה שנה אכלו ישראל את המן

בשלה

המנוד עני אומ' אם אומ' מקרא זה כשום ימפונט
 על ידי חיוב היגאה גמא בלי בצה ישגה אחו בלי
 מים וכי אפשר לגומא זה להיות שלא בצים ואכש
 לאחור זה שלא מים כך אי אפשר להן לי שכל לבדוש
 מדברי תורה לפי שפירשו מדברי תורה באו ל
 לתרעומת לפיכך בא עליהן שונא שאין השוכח
 בא לא על החפוא ועל העבירה שכ' ויבא עמלק'
ויבא עמלק עם לק אומה שמה
 ללוק דמן שלישראל בכלב' ל' לוי בשם ל' שמעון
 בן חלפתא כמה היה דומה לזבוב שהוא לוחם
 אחר המכה כך היה עמלק לוחם אחר ישראל
 למלחמה' ויבא עמלק שבא בגלוי פנים שכ'
 ולא ירא להים' ל' יוסי ביל חלפתא אומ' ויבא עמל'
 שבא בעשה לפי שהלך וכינם כללפים ודבורה
 בשביל לקבל פורענות אמרו לו היאך אנו יכולין
 לעמוד כנגדן' פרעה ששמו ל' לפניהן פניבשו
 המקום בים היאך אנו יכולין לעמוד כנגדן'
 אמ' להם אט' אתן לכם עצה מה תעשו' אם
 ינצחוכי ברחוק ואם לאו בואו וס' יענו עליהן'
 ל' כהן בן יוסף אומ' חמשת עממים פסג'
 בא עמלק ועשה מלחמה עם ישראל שטאמ'
 עמלק יושב בארץ הנגב והחתי והאמרי'
 והכ' ונ' וג' הוא היה לפעם מבולג' לאומ'
 לא בא לא מהררי שניר ארבע מאות פנסה
 פסג' ויבא עמלק ועשה מלחמה עם ישראל
 אחרים אומ' ויבא עמלק כפוי טובה ויפגע
 מעם כפוי טובה' וילחם עם ישראל ברפיד'
 ל' יהושע אומ' היה ככנס תחת ענני כבוד
 וגונב כפשות מישאל והורגן שכונידעבך
 בלחשלים אחריו' מאי אשר קרך בדרך
 ל' יודה ול' נחמיה ודבבן' ל' יודה אומ' קרך
 קיראך פימאך היך דכתיב' יהיה בך איש אשר
 לא יהיה פהור מקרה לילה' ול' נחמיה אומ'
 קראך ודאי מה עשה עמלק ירד לו לבית
 אורכין שלמצרים וככל פופסיהם שלישראל
 ל' לבואי כטב להואריך לוי להם' פ' ג' דלוג

שהיה שמום הקוק עליהם ובא ועמד לו חוץ
 לענן והיה קורא כל אחד ואחד בשמו ואובן
 שמעון לוי ויהודה אחוכן אט' פוקו דאט'
 מעבד עמכון פרקמטיא וכיון שהיה אחר
 מהן יוצא היה הורגו' ודבבן אמרי הקירן
 לבני אומות העולם' אמ' ל' חונא משל לאמבפי
 נותחת שלא היתה בריה בעולם יכולה לירד בה
 בא בן בליעל אחר וקפץ להגפה אט' שכבוה
 הקירן לבני אחרים כך כיון שיצאו ישראל ממצר'
 ככלה אימורן על כל אומות העולם שמעו עמים
 ירגדון תכל עליהם אימיה ופחד' וכיון שבא
 עמלק להם אט' שכטל את שלן מרתח ידיהם
 הקירן לבני אומות העולם' ברפידים' אמ' ל'
 חנניה דבר זה שאנו את' ל' יעדר כשהוא יתיב
 במותבא נבא רפידים מהוא אמ' ל' כן כמטמיעו'
 ועוד אמ' ל' חנניה דבר זה שאנו את' ל' יעדר
 כשהוא יתיב במותבא נבא מפעמה פלוי ישל'
 ישל' פטרי חמוריהם ולא פרו כפוי גמלים
 ופטרי קוסים אמ' ל' כן גדירת מולך מלכי המלכי
 ב' דא לפי שסייעו את ישראל בצאתם
 ממצרים שאין לך בלאחד טאך שלא היו לו
 שבעים חמורים לפינו שהיו פועותן כסף וזהב
 ואבנים טובות ומרגליות' דורשי לשומיות
 אומ' אין כפידים לא רפיון ידים לני שריפואת
 ידיהם מן התורה לפיכך בא עליהן שונא שאין
 השונא בא לא על החפוא ועל העבירה וכן הוא
 אומ' ויהי בהכון מלכות רחבעם ובחדקדקו
 עלבאת תורת י' וכלי ישראל עמו מהוא אומר
 יהי בשנה החמישית למלך רחבעם עלה שיטק
 מלך מצרים על ירושלם כי מעט ביני'
 ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים מכאן
 שיהיה כיבוד תלמידו של אדם חבב עליו ככבוד
 חבירו וילמד כל המולם כולו ממשך שלא אמ'
 לו ליהושע בחר לי אנשים לא בחר לנו אנשים
 עשאו כמותו' אנשים' אנשים גבורים'

אשכנזי

אחר מיתת שלמשה ולא היא רבת נישבת המן
 ממחרת ולא היה עוד לבני ישראל מן והעומ
 איכי יודע כמה ה' עשירית האיכה הוא אחד
 מעשרה בשלש סאין שהן חמשה רבעים ועוד
 זה אחד מחמשה ברובע ויסעו כל עדת
 בני ישראל ממדבר סין לפי דרכיו למדנו ש
 שאין הטופא בא לא על החטא ועל העבירה
 וירב העם עם משה סעברו על שורת
 הדין ויאמר אליהם משה מה תביבון עמ
 אמ' להן כל זמן שאתם מידייטן כנגדי הרי
 אתם מנסים את המקום דא אמ' להן כל
 זמן שאתם מידייטן כנגדי המקום עושה
 לכם נסים ורגורות ושמעו מתגדל בעולכם
 וינמא שם למים העם מלמ' שכרע בהם
 צמאון ולהן הוא אומ' ויבא מדתה ולא יכלו
 לשתות מים ממערה ולא נגע בהן צמאון
 אבל כאן נגע בהן צמאון ויאמר למה זה
 העליטנו ממצרים אמ' להן דרך אכזאדם
 בועס בתוך ביתו אין כותן פכיו לא בקלן
 אבל כאן כתבו פניהם בגדול להמית אותי
 ואת בני ואת מקני בעמ' אמרו בהמרתו
 של אדם מוכאן היה ל' אשיה אומ' כפל בירא
 הכל לפי ווטא דא להמית אותי ואת בני
 ואת מקני אמרו בהמות של אדם לא אי' לה
 היי' הא באיזה דר אדם יוצא לדרך ואין ב
 בהמות עמו מסתגר הוא וינעק משה אל
 י' לאמר מנה מעשה להודיע שבח שלמשה
 ש' אמ' הואיל והן מידייטן כנגדי אף אמ'
 איט מבקש עליהן רחמים לא אמ' מה מעשה
 לעם הזה עיד מעט וסקלוט' אמ' לפכו
 רבונן שלטעולמים בינך לבינם הכיני הרוק
 שאמרת לי אל תקפיד כהגדן כי תאמר אכי
 שאהו בחיקיך כאן מקום ממיק' ויאמר
 י' אלמשה עבור לפכו העם עבור על דביהן
 שבשם קיטוה ל' יהודה אומ' עבור על חפא

שלהן ל' נחמיה אומ' עבור לפכו העם ודגשא
 ליה ימליד דא עבור לפכו העם והוצא להן
 מים וקח אתך מזקני ישראל לשתיד שכל
 יאמרו מעיינות היו שם ומפוך אשר הכית
 בו זה אחד משלשה דברים שהיו ישראל
 מתרעמין ואומדין שלפורענות הן ולא הן
 קטורת ומטה אהרן וארון קטורתו אמרו של
 פורענות היא הרגה נדב ואביהוא היא הרגה
 קרח ועדתו לסוף ידעו שהיא שלבכה ויהן
 את הקטורת ויכפר על העם ארון זה אמר
 שלפורענות הוא הוא הרג את עדה ואת פלשתו
 ואת בית שמש והרג את עדא לסוף ידעו
 שהוא שלבכה ויטב ארון י' בית עובד אדום
 ויברך י' את עובד אדום ואת כל ביתו
 מטה זה אמרו שלפורענות הוא הוא הביא
 מכות על המצרים במצרים לסוף ידעו שהוא
 שלבכה ומפוך אשר הכית בו את היאר קת
 בידך והלבת הכני עומד לפכך שם על
 הצוד בחורב אמ' לו כל מקום שאדה מוציא
 כושם כגלי אדם כעפן שנ דמות במראה אדם
 שם אני עומד לפכך והבית בצור מכאן
 ל' יוקיבן דמנה אומ' מקל זה של סמפיר הוא
 והבית עלה צור אף פתכן לא והבית בצור
 אמ' ל' פיטחם תאמ' שהסמפיר כן הזה כך
 מעשה באחד שירד לדומי למבוק
 סמפיר כן אמ' לו הלוקח על מטת לבדוק או לא
 על מטת מה עשה כפולו והטחו על הקדין וטחוק
 הפטיש והסמפירין לא חסר ויקרא שם
 המקום מסה ומעשה ל' יהושע אומ' מעשה
 קראו מסה ומריבה ל' לעזר המודבי
 אומ' המקום קראו מסה ומריבה שנויקרא
 שם המקום מכאן לבית דין ב' שנקרא מקום
 על ריב בט' ישראל ל' יהושע אומ' אמרו
 אם ישנו רבון כל המעשים ב' כדרך שהוא
 ישנו עלינו טרע ואם לאו לא כדע' ל' לעזר

כ' הו' למאס' פ' הי' אלכרה

המורעי

לא ער שש שעות מלכות חיבתך עושה מלחם
 משחרית ועד ערבית ויחלש הושע את עמלק
 ל יהושע אומ' שידך נחך דאטיגבורים העומ'
 בראשי שארות' ל לעזר אומ' בו לשון כופר ויקון
 ויחל ויאחד וישבר' נבונתו אומ' הפיל עליהם
 גורלות' כ'א חולש על גוים' עמלק במשמעו'
 עם לו בניו' את לו חיילותיו שטמו' כך דברי
 ל יהושע' ל לעזר המודעי אומ' עמלק במש'
 מעו' עם לו בניו' את לו חיילותיו שטמו כשהו'
 אומ' ואת לו חיילות שטם בניו' לפי חרב' ל
 יהושע אומ' לא כחלום לא היו דנין אותך ברחמים'
 ל לעזר המודעי אומ' לפי חרב למדנו למלחמ'
 זו שלא היתה לא על פי גבורה' אחרים אומ' כין
 לפי חרב כתקיים כאן מה שכל להלך כי לים אמשך
 ודם ידפך' אם לאדם שטאת ודם ידפך'
 ויאמר י'י אלמטה כתב זאת זכרון בספר
 זקנים הראשונים אומ' שוט שישראל לוקין בו
 סובו ללקח ילמד כל הסולם בוק מכרעה ש'
 נמותך שבא ושטבד את ישראל טבעו המקום
 בים שנוכיער פדעה וחילו בים סוף' וכן את
 מוצא בעמלק שמתוך שבא והדיק את ישראל
 איבדו המקום הזה מן העולם ומן העולם הבא
 שנ' כי מוחה אמונה את זכר עמלק' אף כ'
 אומה ומלכות שתבוא ותדיק את ישראל בו בדבר
 המקום נכרעה ממטה' כתב זאת זכרון בספר
 כתב משכתוב כן' זאת משכתוב במשנה
 תורה' זכרון משכתוב בנביא' בספר משכת
 במגלה' וש'ם באדני יהושע' בו ביום נמסח
 יהושע' כך דברי ל יהושע' ל לעזר המודעי
 אומ' זה אחד מארבעה שכתן להם למז שנים
 חשו ושנים לא חשו' משה כיהן לו למז ולא
 חש וש'ם באדני יהושע' יהושע מכניס את
 ישראל לארץ ואין משה מכניס את ישראל לארץ'
 ל סוף היה עומד ומבקש כל אותן בקשות וככ'
 אותן תחנת עד שטאם לו רב לך אל תנסך רב'

יעקב כיהן לו למז ולא חש' ש' והנה אנבי עמך
 ושמה הך' ל סוף היה מתיבא' ש' ויירא יעקב מא'
 אפשר מי שהבטיחו המקום כך יהא מתיבא לא
 אס' שמא יגרם החפא' דוד כיהן לו למז וחש
 גם את הארי גם את הרוב הכה עבדיך' אומ' מה
 אני ספון שהרגתי שלוש בהמות רעות חללו לא
 שטא דבר עתיד למדע את ישראל ועתידין להנצל
 עלידי לך הוא אומ' והיה הפלשתי הערכ' הדך
 באחר מהם' מודכי כיהן זמן וחש שנ' עבד
 יום ניום מודכי מההלך אומ' אפשר לחסירה דר
 שתיכשא לעל דה לא שטא דבר עתיד לערע
 את ישראל ועתידין להינצל עלידי מיד ויודע הדבר
 למודכי ניקר לאסתר המלכה' פי מוחה אמונה
 מהוא מוחה בעולם הזה' אמונה לעולם הבא'
 מוחה לו ולכל משפחתו כך דברי ל יהושע' ל
 לעזר המודעי אומ' עמלק זה אגב' זכר זה המן'
 מוחה לו ולכל משפחתו' אמונה לו ולכל הדור
 ההוא' מוחה השמים' ל יהושע אומ' שלא
 יהיה לו בן וכד לעמלק שלא יאמרו גמול זה של
 עמלק רחל דושל עמלק אין דה של עמלק' לעזר
 המודעי אומ' לפי שבא לאבד את ישראל מוחה לפי
 שמים' אומ' משה לפי המקום דבו כושע ולמים
 נשע זה בא לאבד את בטך מוחה השמים' ספר
 תורה שטתה להם מן השמים מייקרא בו' ל כהן
 אומ' לא בא המן לא זכר לישראל ש' נימי הפורים
 האלה לא יעברו מהתך היהודים וזכרם לא יסוף מ'
 מדרעם' ל יהושע בן נוי בשם ל' לכסדר יהוה
 כ' אחד אומ' תמונה את זכר עמלק וכת' אחד אומ'
 כי מוחה אמונה את זכר הא כי צד יתקיימו ש'
 כתובים' לא עד שלא פשו ידו בכסא תמונה את
 זכר עמלק' ומשפטו ידו בכסא כי מוחה אמונה
 את זכר עמלק' ובשר ודם יש בו כוח ואפשר
 שיכשוט ידו בכסא שלהק' לא עלידי שהיו
 עתיד להחריב את ירושלם שכתבה בעת ההיא
 יקראו לירושלם כסא י'י' ויבן משה מדב' ל'

אנשים יריאי חטאי ויצא הלחם בעמלק
 ויצא הלחם בעמלק ל יהושע אומ אומר ל
 הקב"ה למשה צא סדחת ככפיה עבן והלחם
 בעמלק ובי משה עומד ואומ ליהושע
 עשה מלחמה עם עמלק לא מקורת חי
 שאין בני עשו נופלין לא ביד בעה שלחכ
 ל לעזר המודעי אומ אמר הקב"ה לסגשה
 אמור ליהושע ראשך זה למה אתה משמר
 לא לכתר יצא והלחם בעמלק מותר אכבי
 כצב על ראש הרבעה ומטה הזלים בידי
 מחר נהיה מעותדין ועומדין על ראש הרב
 ומטה שאמ הקב"ה תהא בידך תהיה ביד
 לעולם כך דברי יהושע ל לעזר המודעי
 אומ מחר כגזור תעבתוהא מעותדין ועו
 מדין על ראש לו מעשה אבות הרבעה
 ומטה הזלים בידי אמ משה לבע המקום
 בסוף זה התאדם ממצרים וקדשת להם את
 הים והורדת להם את המן והגדת להם את השלון
 ועשית להם נסים וגבורות במטה זה אתה עוש
 להם נסים וגבורות בשעה זו ויעש יהושע
 כאשר אמ לו משה עשה מה שכתבך וכל
 עבר על גדירת משה ומטה אהרן וחור
 חור הוא בנה שלמדים על ראש הרבעה
 לעכין שאמרו מכאן לשליח צבור שיהיה
 אחד מימינו ואחד משמאן עיה כאשר
 נרים משה ידו ל לעזר אומ ובי ידיו של
 משה מגברות ישל או ידיו משבחת עמלק
 לא בזמן שישראל עושין רצונו של מקום ומ
 ומאמיכם במטה שפיקדו המקום למטה המק
 עושה להן נסים וגבורות כיוצאבו אתה אומ
 ולקחו מן הדם וכתבו על שר המודעות ובי מה
 הדם מהנה למלך ומה הדם מהנה למחודה
 לא כל זמן שישראל עושין רצונו של מקום
 ומאמיכן במטה שפיקדן משה לעשות המקום
 חס עליהן כיוצא בו ניאמר לזי אלמטה

עשה לך שרף ובי נחש ממיתומחיה לא כל
 זמן וג' דא והיה כאשר ידים ל עקיבה אומ
 כשהיה משה מגביה ידו כמז שעתידין ישראל
 להגביה דברי תורה הן כדחין וכשהוא משפיל
 ידו כניכול שעתידין ישל להשפיל דברי תורה
 ואיכן כדחין וידי משה כבדים יקרו ידיו
 שלמשה באותה שעה כדא כאדם שתלויין בו
 שט כדמים כך דברי ל יהושע ל לעזר המו
 אומ מכאן שאין מדשלין לדבר מצוה שאכל
 אמ למשה ליהושע בחר לי אנשים מייד לא
 בא לידי צעד ההוא לא אמ למחר ויקחו אבן
 ופי לא היה שם כסות אחת או גלופקדין אחר
 שיטב שיכחו לו וישב לא אמ כל זמן שישראל
 שריוין בצרה אף אכ אהא עמהן בצער מבחן
 אמרו אשרי אדם שמצטרע עם הצבור
 ואהרן וחור תמכו בידין מלמ שהיה מעלה
 בהן ומוריד בהן ויהי ידיו אמוטה מלמ שהיו
 ישל בתענית כל אותה היום דברי ל יהושע ל
 לעזר המודעי אומ וידי משה כבדים שיכר
 החפוא על ידיו שלמשה ולא היה יכול לעמוד בו
 מה עשה כפטה לאבות הראשונים שכ ויקחו אבן
 וישמע תחתיו לו מעשה אבות וישב עליה
 לו מעשה אמהות ואהרן וחור תמכו בידין
 מה תל מצה אחר נמצה אחר מלמ שהיה אהרן
 מצביר דבות לוי וחור מצביר דבות יהודה מ
 מבאן אמוח איך פוחרין משלטה שיוודין לפט
 התיבה בתענית צבור ויהי אמוטה עד בוא
 שלא כפול בה מעשה המלוכה כלום טרבו
 השמש דא ויהי ידיו אמוטה אמ משה
 לבע המקום רבונן של עמלקים על ידי הוצאת
 ממצרים ועל ידי קרעת להם אתהים וחלדת
 להם את המן והיגדת להם את השלון ועשית
 להם נסים וגבורות ועל ידי תעשה להם נסים
 וגבורות בשעה זו דא אמוטה עד בוא הש
 אמ לאיתי כל מצבות פולן אין עושות מלחמה

לא עד פ אפואש

עדי שהעוד שלו וכן הוא אומר ישי עוד לעמו יתן
 ואומ' עורי עורי לבשי עך ציון' לבשי עוד
 זכנע ישי' ומעדי שהוא תוקבן שלישה' וכן
 הוא אומר ישי עדי ומגני בן צפח לבי נכעדהי'
 ואומ' כי היית מעוד לךל ומעוד לאביון בצר
 לו' דא' ומעדי שיתן לכו עוד ואין עוד אלה
 תורה שכ ישי עוד לעמו יתן' דא' שכתן לכו
 את המלכות שכייתן עוד למלכו' ואומר ישי
 בעקד' ישמח מלך' ומכוס' ביום צרה'
 שהוא נוחצן שלישה' וכן הוא אומר מגדל עוד
 שם ישיבו ירוץ צדיק ונשגב' ואומ' משגבי
 ומכוס' מושיעי מן המס' הושיעני' וכן הוא
 אומ' ברשעים ועי' רשעים תבליטה ומכוס'
 אבר מטה' אבדה תקותן ממי שאמ' והיה
 העולם' מושלך' אות מלכה' לכת למכוס'
 שהיו חבושין בבית האסורים' חת אחד מהן
 חתירה וברחו כולם כשתיר אחד מהן ולא ברח'
 כיון שבא השלפון התחיל פורפו במקל אמר
 ליה גידא בישא חתירה כמות דו קדמך לא ה
 הויתא עדיק' כך לעתיד לבוא הקצה אומר
 לרשעים התשובה לפניהם ולא הייתם יכולים
 לעשות תשובה לא ועי' רשעים תבליטה ומכוס'
 אבר מטה' לכך כפסק סברן וסיבוין ותקוות
 מפת כמש' הוי ומכוס' ביום צרה' שהוא כוחצן
 שלישה' אליה גנים יבאו מאפסי ארץ ויאמ'
 אך שקד טחלה אבותינו על ידי שמועה ששומ'
 אנמות העולם בנסים וכפלאות שנעשו לרין
 לישל' הן יריאין ומות מורגין נבאין להדבק תח'
 כנפי השכיטה' וכן את מוצא כיון ששמען
 אומות העולם בנסים שנעשו להן לישראכ'
 במצרים ועל הים ועל שאירע לפרעה ופל'
 שלו מעד שמעו עמים ירדון' אך כשהלו
 אלופי אדום תפל עליהם אימה ופחד' וכן
 כתב אומרת כי שמענו את אשר הדיש ישי
 את מי ים סוף מפיכם וכשמע וימס לבנינו'

וכן את מוצא בירתו כיון ששמע בנסים
 וגבורות שנעשו להן לישל' ותורה שכתה
 להם מיר מאס כל אלילים נבא להדבק תהד'
 כנפי השכיטה מעין ממה שקריכו בעכין
 שמע יתנו כהן מדין' וכן את מוצא בימ'
 המלך המשיח מהדה יגלה כיון ששומעין
 בנסים וכפלאות שנעשו להן לישל' מיר הן
 כוכרין בפרעותן ומודיק במי שאמ' והיה העולם
 וכן הוא אומר ביום ההוא ישלך האדם את אלילי
 בספו ואת אלילי דהבו אשר עשו לו להשתחוות
 לחבר פירות ולעפולבים' ואומ' והלכו עמים רבי'
 ואמרו לבו ובעלה אלהר ישי אל בית אהי יעקב'
 וינכרו מירדכו וכלכה באורחותינו' ואומ' וכלנו
 גוים רבים אל עי' ביום ההוא' ואומ' כה אמר ישי
 צבאות עוד אשר נבאו עמים וישבי ערים רבות
 נהלכו יושבי אחת אל אחת למור כלכה הלך לחלית
 את כפי עי' ולבקש את ישי צבאות אלכה גם אפי'
 ופאו עמים רבים וגוים עצומים את ישי צבאות
 בי דשלים ולחלית את פפי עי' ואומ' כה אמר ישי
 צבאות בימים ההמה אשר יחזיקו עשדה אפי'
 מכל לשונות הגוים והחזיקו בכנף איש יהודי
 לאמר כלכה עמכם כי שמענו להים עמכם'
 דא' דהשה לך תבה ופתי יערים' לך תכה זה
 פרעה שהכהו הקצה מכות משונות בשביכ'
 ששלח יד בישל' ופתי יערים' או יושבי הארץ
 וכן הוא אומר ואנכם בעבור זאת הפמד הק' בעבו
 הראה את כוחו ולמען ספר שמי בכל הארץ' הוי
 לא ירוו ישל' למצרים ולא כפרע מן המצרים לא
 בשביל שיתגדל שמו שלמי שאמ' והיה העולם
 ויכיר בו מי שאינו מכיר בו וכן הוא אומר כי שם
 ישי אקרא הבו גודל ללא תיכו' ל כוהראי אומ' מדת
 שמים' מדת הארץ היא הגליונים מתגדן במ'
 במלחמה והגבורים יורדין ונוצחין' וכך היה
 ל כוהראי אומ' מכיון שלא ירד אברהם אבי לבשן
 האש לא שיעשה לו המקום נסים בשביל שיהג'

ומה פועמיה האויב תמו חרבות לנצח וטרים
נתגת אבד זכרם המיה ונעי לעולם ישב בוכ
למשפט כסאו ואומ יני מלך עלם ועד אבדו
גוים סמריצו בן יאמ בעל הרחמים ימלך
מלכותיה ויצמח פורקניה ויקריב משית יר
בחינו נבימינו נבחי עמו כל בית ישראל אכיר

וישמע יתרו

מדתות אדוככו	מלך מלבי המלכים
בזרא קהישין נעירין	נחיות ומלכים
יחוי ירוהו גרויין	וחי לפנו עורכיים
יתברך ויתעלה שמו	רוכב על פלכים
אשר צור בעמו	ועלם על כל מלכים
ועת לבו תורתו	מורה לנבוכים
אור לכל נתיב	וכר לכל הירפים
להיות לבו אחר	בכל המלכים
להשוות בין עשיר ורש	חייש תבכים
כן יעזרינו לחקרה	ויסיר סירים סופים
יתמוך גורלינו בה	לבגלתי נמוכים
יחיים לכו שבעה רועים	ושמונה נסיכים

יזכינהו הגדול הגבור והכורא

ללמוד וללמד	בחיך נעים ובשם במונה
לשמור לטעות ולקיים	להורו תבפלה תורה
יגיה חשבינו	ויעמידנו בקרן אורה
יקבץ כדורינו בקרוב	ויובילנו שי למורה
ירחם שכולה וגלמודה	גולה וסודה
יחדש בית קדשינו	היכל ועקרה
אמן בן יאמר	וסבינו נסערה
יגן עלינו בשלום	מכל אף ועברה
כי הוא מעדינו	ומנוסינו ביום צרה

כבת יני עדי ומעדי ומנוסי ביום צרה

זה"ש עי עדי ומעדי ומנוסי ביום צרה אלק
גוים עבאו מאכפי ארץ ויאמרו אף שקר כחלו
אבותינו הגל נאין גם מופיל יני עדי אין עדי
לא תוקפי כרא תמוד ירך תרוס ימינוך דא

יהושע אומ משה קראו כן אמ' לון נס שעשה
לכם המקום בגסי עשאו' כ לעזר המוד בני
אומ המקום קראו כסי שכנזמן שישל שריון
בנס כל נס לפנו שריון בצרה כל צרה היא
למנין שריון בשמחה שמחה היא לפנו וכן
הוא אומ כי שמחה בישועתך ויאמר כי
יד על פס יה' מושב משישב על פס יה וטהי
המלחמה שליה באותה שעה מלחמה לגי ב
בעמלה מבאן אמרו מכני מלך קודם להברתת
דעת שלעמלה כך רברי ל יהושע' ל לעזר
המודעי אומ' נשבע יני בכסאו שאם ובאו מכל
אומות העולם להתגייר יקבלו מהן ומעמלה
לא יקבלו מהן שכ ויאמר דוד אל הכתר המגיד
לו מי אתה ויאמר בן איש גר עמלקי אנבי באות
שעה כזכר דוד מה טאמ' לו למושה רבו שאם יבאו
מכל אומות העולם להתגייר יקבלו מהן ישל
ומעמלק לא יקבלו מהן אמ' ל יצחק דוד
האחמי היה ויאמר לו דויד דמיך על ראשיך
כי פיך עטה בך אמ' ל יצחק דמיך כל אמ' לו
הדבה דמים שפכת בנוב עיר הכהנים

מזה דר' אמ' הקבה מן דר דר אמא בתגידה
לדרי דרין מזה דר' מדור העולם הזה לרוו
העולם הבא כך רברי ל יהושע' ל לעזר המו
אומ' מדורו של משה לדרורו של שמואל' ל לעזר
אומ' מדורו של שמואל לדרורו של מרדכי ואסתר
ומדורו של מרדכי ואסתר לדרורי של משיח
שיש בו שלשה דורות שני יראוך עם שמש
ולבני יריח דור דונים' ל ברפיה בשם לאבד
כהנא כל זמן שזרעו שלעמלק קיים בעולם
כל כנף מבסה פסם' וכל זמן שאין זרעו
שלעמלק קיים ולא יבקר עוד מודיך והיו ע
עינדך נואה את מודיך' ל לני בשם כ חמא
בר חביטה כל זמן שזרעו שלעמלק קיים
בעולם בויכול אין קורת רוח לפט כסא כבער
אבד זרעו שלעמלק נתישב כסא מלכות

ארבע מאות שקל כסף ביני ובינך מה היא מנעו
 הימנו אות אחת ונקרא עפרן וכן את מוצא
 ביהונדב מתחלה היו קורין אתו יהונדב כיון
 שכתהבר ליהוא מנעו ממונן אות אחת ונקרא
 יונדב מכאן אמרו אל התהבר לדשע אפלו
 לקרבו לתורה וכן את מוצא באחאב בן קנניה
 בתחלה היו קורין אותו אחאב כיון שעשה
 מעשים רעים מנעו ממנו אותה אחת ונקרא
 אחב שבעה שמות בקראו ליתרו יתב יתנו
 חובב בן ענול פוטיאל קינז יתב שיתר פנש
 בתורה להתגרד בה והיזו זו זנו מנוי דקני
 שכ ואתה תחזה מכיל הפס יתנו שעשה מע
 נאים חובב שהיה חבב למקום בן שהיה
 כבן למקום כעול שהיה ריע למקום וכן הו
 אומ יבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם
 חתן משה לפני האלים פוטיאל שפט כל על
 שבנוכלם דא פוטיאל אמר ליה שעבדני
 למה כקרא שמו פוטיאל על שם שהאיר לי הקצה
 בתשובה שכן קורין לכה בלשון יוקונו קינז
 שקנה העולם הבא בהן מדיון ליהושע אומ
 כומר היה כענין שכי הונתן בן גרשם בן מנש
 הוא ובניו היו כהנים לשבט הדע ל לעזר המ
 אומ שר היה כענין שכי ובני דוד כהנים היו וכי
 בני דוד כהנים הן לא ברצין הונו ואמ ראבא
 שרי ליה לצורבא מדבכך אטא שרי לי תגראי
 בדישא דכה ובני דוד כהנים היו לא לומ לך
 מה כהן כופל חלק בדאש כך תלמי חכמי כופל
 חלק בדאש וכהן מנא לך דבת וקדשות לכל
 דבר שבקדושה לברך ראשון ולפתוח ראשון
 וליטול מנה יפה ראשון ואומ וגם עירא ה
 היואירי היה כהן לדוד וכי לדוד היה כהן ולכל
 העולם לא היה כהן לא נב לדוד הוה חתן מש
 מתחלה היה משה מכבדו שכי וישב אל יתר
 חתנו עכשיו התחיל חמיו מכבדו אמר לו מיה
 פויבך אמר להם חתן משה אני את כל אשר

עשה להים למשה ולשכיל שקול משה בישראל
 וישל שקולך במשה שקול הרב כתלמי והלמי
 ככגיד כי הוציא ימי את ישראל ממצרי מכאן
 אתה למד ששקולה יציאת מצרים לפני המקום
 בנגד כל נסים ורביות שעשה המקום לישלאל
 ויקח יתרו חתן משה את צפורה אשת משה
 אחר שלוחיה ל יהושע אחר שפטר בה בדבר
 כלומ לא גרשה לא אמר לה לבי לבית אביך ל
 לעזר המודעי אומ אחר שפטר בה באגרת כאמר
 כאן אחר שלוחיה וכאמר להלך וכרב לה ספר כלי
 ישלחה מה שלוח האמור להלך גבו אף שילוח
 האמור כאן גבו אימתי שלחה בשעה שאמר לו
 המקום למשה לך והוציא את ישראל ממצרי לכה
 את אשתו ואת בניו והרביבם על החמור אמר לו
 המקום לאהרן צא לקראת אחיך המדברה יצא
 לקראתו הרחיל מגרפכו ומנשקו אמר לו משה
 אחי היכן הייתה כל השנים הללו אמר לו במדין
 אמר לו מה פויב לו בני אדם שעמך אמר לו אשתי
 ובני הם אמר להיכן אתה מוליכן אמר לו למצרים
 אמר לו על הראשונים אנו מצטערין עכשיו אדה
 מביא לכו את האחרונים מיד אמר לה חזרי לבית
 אביך מיד נעלה אתבניה וחדרה לבית אביה לך
 כאמר אחר שלוחיה ואת שכיבנה אשר שם האח
 גרשם ל יהושע אומ אכך נבניה היא לי בודאי
 ל לעזר המודעי אומ בארץ ניכר יה שכל
 העולם עובדין עז ואט עובד את מי שאמר והיה
 העולם שכלל להים יגי דבר ויקרא ארץ ממצרח
 שמש עז מצואו ושם האחר לעזר כי לא יאבי
 בעזרי ייזילכו מחרב פרעה אימתי הצינו המק
 ל יהושע אומ בשעה שאמר לו דתן מי שמך
 לאיש שר ושופכו עלינו ל לעזר המודעי אומ
 הפשו את משה והעלנון לבימה וכפתוהו והטחו
 לו סייף על צוארו ירד מלאך מן השמים בדמות
 משה תבשו את המלאך והניחו את משה ל לעזר
 המודעי אומ בני אדם שתבשו את משה עשאן

שמו בעולם שכן ויאמר אליו אפי אשר הוצאת
 מאור כשדים לבך נאמ כי שם יי אקרא הבן
 גדל לאהיכו וכן היה ל פוהדאי אומ' מטיין
 שלא ירדו אבותינו למצרים לא שיטשה להם
 המקום נסים בשביל שיהגדל שמו בעולם שכן
 ויהי בימים הרבים ההם וימת מלך מצרים
 וישמע אלהים את טאקדם לבך נאמ כי שם יי
 אקרא וכן היה ל כוהראי אומ' מטיין שאין
 כל המקום המכות שהביא המקום על המצרים
 במצרים לא בשביל שיהגדל שמו בעולם ש
 שכן כדעה אומ' בדאשונה מי יי אשר אשמ
 בקולו ובאחכונה הוא אומ' יי הצדיק ואינו עמ'
 הדשעים לבך נאמ כי שם יי אקרא וכן היה
 ל כוהראי אומ' מטיין שכל נסים וגבורות
 שטשה המקום לאבותינו במצרים ועל האים
 ועל כל ארבע ארבע ארבע ארבע ארבע ארבע
 בעולם שכן ויהי כשמענו כל מלכי האמרי'
 וכן רחב אומירת לשלוחי יהושע כי שמענו
 את אשר הוביש יי ונשמענו וימס לבנינו מ
 מכע מה כי יי אהיכם הוא אלהים וכן יתרו
 אומ' עתה ידעתי כי גדול יי מכל האלים ואומ'
 ברוך יי אשר הצייל אתכם מיד מצרים לבך
 נאמ וישמע יתרו וישמע יתרו מה
 שמועה שמע נבא ל יהושע אומ' מלחמת
 גור ומגור שמע נבא שכן היא כתובה בצדה
 שכן ויחלש יהושע את עמלק ואת עמו ל פ
 חרב ל לעזר המור עי אומ' מתן תורה
 שמע נבא שכן מטיין ביום שכתבה בו תורה
 לישל דען כל מלכי הצל בהיכליהם שטאמ'
 ובהיכלו כולו אומ' כבוד' שתקבצו כל אומ'
 העולם אצל בלעם אמרו לו דומה שהמקום
 מאבד את עולמו במים כדרך שאבד
 לאכשי דור המבול בענין שכן יי למבול
 ישב א' להם כבד נשבע שאינו מביא
 לעולם שכן מיטת זאת לי אשר נשברתי

מעבור מי כח עוד על הארץ אמרו לו בוראי
 מבול שלמים אינו מביא אבל מביא הוא כ
 מבול שלמש לפי שאיך מודין בנסים וכפלות
 שכענין בעולם לא אומריך שמו הוא דר
 פובעו שלעולם ארבעה יסודות הן כל אחד
 ואחד מיניך בדמך ידוע ועוד מבול שלטנד
 אמ' להם אינו מביא לא מבול שלמים ולא מבול
 שלמש לא רגדה הוא כותך לעמו שכן כותך לעמו
 ושכר משלם ליריאו' כיון ששמענו ממנו
 הדבר הזה כנו בולם איש איש למקומו ל
 איעד אומ' קריעת ים סוף שמע נבא שכן
 מטיין ביום שנקדע ים לישל שמענו מסוף
 העולם ועד סופו שכן ויהי כשמענו כל מלכי
 האמרי' וכן רחב אומירת לשלוחי יהושע
 כי שמענו את אשר הוביש יי אתמי ים סוף
 וג' אמר בת עשר שנים היה בשעה שיצאו
 ממצרים כל ארבעים שנה שהיו ישראל
 במדבר דיטת' לחמשים שנה כתביירה אמרה
 בשלשה דברים חפזתי ימחול ליה ק' ב
 בחבל ובחלון ובסוכה שכן ותגידם בחבל
 בעד החלק וג' ותבונם בפשתי העץ
 יתרו בהחלה היו קורין אותו יתר שכן וילך משה
 וישב אליה חותנו כיון שטשה מעשים
 פובים הוסיפו לו אור אחת ונקרא יתרו וכן
 את מותא באברהם מיתחלה היו קורין אותו
 אברם כיון שטשה מעשים נאים הוסיפו לו
 אות אחת ונקרא אברהם וכן את מותא
 בשלי מעתלה היו קורין אותה שלי כיון ש
 טשה מעשים נאים הוסיפו לה אות אחת
 ונקראת שלי לכל העולם וכן את מותא
 ביהושע מיתחלה היו קורין אותו הושע וכיון
 שטשה מעשים נאים הוסיפו לו אות אחת
 ונקרא יהושע ויש שמענו עין מהן יש לך
 ללמוד מעפרון מעתלה היו קורין עכרון כיון
 שפסק דמים עם אבינו אברהם ואמ' לו ארץ

ארבע

בידיה הוא סבר מנצח הוא דקאמח ליה כפק זקף לביכ
 נהא וסגיד ליה כי הוה תלת יומי אמ' ליה הדר בך אמ'
 ליה כבר מקובל אני ממך שכל החוטא ומחטאיה את
 הרבים אין מספיק בידו לעשות תשובה ואמ'מר
 ישוע הנצרי כישף והקית והדיח את ישכ'ל ודחכו
 יהושע בן פרחיה שלח יהא לו חלק לעולם הבא
 תבא לשמעון בן לעזר אומ' יצר תינקה ואשה
 לעולם תהא שמל דוחה וימין מקדבת' ויזא משה
 לקראת חהבו אמרו יזא משה ואהרן נדב ואביהוא
 ושבעים מזקני ישראל' ויש אומ'רין אף אדון יצא
 עמוק' וישתחו וישק לו' אין אנו יודעין מבי
 כשתחו למי ומיטשק למי' מי שמעב שקמי
 איש לא משה כענין ש' והאיש משה עבדו מל'
 הא לא כשתחו ולא כישק לא משה ליהגו מכאן
 אמרו לעולם יהא אדם כוהג כבוד בחמיו' וכן
 דוך אומ' לשאול ואבי כאה גם כאה מלמ' שהיה
 כוהג בו כבוד בחמיו' ככבוד אביו' וישאלו
 איש לרעה לעולם קודם' גדול הוא השלום שהוא
 קודם לשבחון של מקום סכן מתיבו לא כותח משה
 ליתנו בתחלה לא ביציאת מצרים ולא בעשרת
 הדברים ולא בקריעת ים סוף ולא במן ולא בשל'
 לא בשלום תחלה שכ' וישאלו איש לרעה לעולם'
 ואחר כך ויספר משה לכתבו מפי מה מפכ'
 שהשלום מישב את הדעת לשמע את כל לו'
 ויבאן האהלה' זה בית המדרש' ויספר משה
 לחתנו למשכו לקדבו לתורה' את כל אשר
 עשה יי' לברעה ולמצרים שקול פדע'
 כמצרים ומצרים שקולין כפלעה' עכל
 אודות ישכ'ל שתדע עמי בישראל' את כל
 התלאה במצרים' אשר מצאתם עלהים'
 בדרך דו ביאת עמלכ' וייתלם יי' מכולם'
 ויחד יתרו' אמ' רב שהעביר חדה על בשרו'
 ושמואל אמ' שנעשה בשכו חדודין חרודין'
 אמ' כב פכא היכו דאמרי איטאשי גיונא בד'
 עסקא דרי לא תבדי אטמיה באכפיה' דא
 פגונע ב' וניחה אומ' כ' גדד' גדד' ומיטש בעל הערוך שהרעיש עימעו ונעשה קמפין קמפין ומרוב הצער לפי

ויחד שמש' שכי יצרו אחד' ויחד שנעשר'
 יהודי' על כל המובה' ל' יהושע אומ' בטובת המן
 הגיד לו אמ' למן שנתן לנו המקום חכופות במין בו
 טעם פ' טעם בשר טעם דגים טעם חגבים טעם
 כל ממשמים טעמם ש' מובה' המובה' כל הפו'
 על כל המובה' ל' לעזר המודעי אומ' בטובת
 הבאר הגיד לו אמ' לו באר שנתן לנו המקום אנו
 טועמין בה טעם רב טעם חלב טעם יין ויש
 טעם כל המטעמים טעמם ש' מובה' המובה'
 כל המובה' על כל המובה' ל' לעזר אומ' בטובת
 חכך ישכ'ל הגיד לו אמ' לו עתיד המקום ליתן לנו
 חכך ישכ'ל והעולם הבא ועולם חדש ומלכות בית
 דוד וכהונה וכו' ש' מובה' המובה' כל המובה'
 על כל המובה' אשר הציבו מיד מצרים מותחת
 סבלות סבלון ההוא של מצרים' ויאמר יתרו
 ברוך יי' דביל פפיק גמאי למשה ולקיעות שהרי
 ששים לבוא הוציא המקום ממצרים ולא היה
 אחד מהן סבתה ובירך את המקום אלפי שאמרו
 שירה לא אמרו בשירתם ברוך יי' עד שבא יתרו
 ובירך את המקום ש' ויאמר יתרו ברוך יי'
 כיוצא בו תבא ר' פפיק גמאי ליה לחזקיהו ולקיעות
 ששיר העולם סתח בשירה והוא לא סתח בשירה
 דאמ' ל' תנחום דרש בר קפרא בתפולרי למיד
 המשדה מפני מה כלמים שבאמצע
 התצות פתוח וזה סתום מפני שבקש הק' לה'
 לעשות חזקה יהו משיח וסתר ריב גוג ומגוג
 עמדה מדת הדין לכפי הק' לה' ואמרה רבנו
 שלעולמים ומה דוד שאמ' לכפך כמט'
 שידות והעשבות לא עשיתו משיח יחדקו
 שעשית' לו כל הכסים הללו והפלתה לפכיו'
 במה אכלו קורת ולא אמ' לכפך אפלו שירה
 אחת תעשה משיח' בא מלמד וסתר מיד
 פתחה האכף ואמרה שירה ש' מכנף הארץ
 למירות שמענו צבי לעדיק מואי יצו לעדיק
 אמ' שיר העולם לכפי הק' לה' רבון העולמים

והוא לא סתח בשירה
 ויאמר יתרו ברוך יי'
 ויחד יתרו' אמ' רב שהעביר חדה על בשרו'
 ושמואל אמ' שנעשה בשכו חדודין חרודין'
 אמ' כב פכא היכו דאמרי איטאשי גיונא בד'
 עסקא דרי לא תבדי אטמיה באכפיה' דא
 פגונע ב' וניחה אומ' כ' גדד' גדד' ומיטש בעל הערוך שהרעיש עימעו ונעשה קמפין קמפין ומרוב הצער לפי

המקום בתים בתים אלמים חרשין וקוסמין אומ' לאלמים היכן הוא משה ואיכן יכולין לדבר לחרשין ואיכן שומעין לסומיין ואיכן רואין וכן הוא אומ' מי שם פה לאדם ניבא יתרו חתן משה וכו' וכו' למה נאמ' לבי שטאמ' ניאמר אל משה אכי חתנך יתרו בא אליך ואשתך ושעבתי איני יודע בכיון של משה אובשה ממקום אחר חתן ושבא יתרו חתן משה ובכיון ששל משה ולא בניה ממקום אחר אל המדבר הרי הכתוב מותגיה עליו אדם ששני בביתו ובכבודו שלי עולם עבשו יבוא למדבר זהו הדה שאין בנכנסם לכך נאמ' אל המדבר ויאמר אל משה אכי חתנך ל יהושע אומ' שלח לו ביד שליח ל לעזר המודיעי אומ' שלח לו באגרת וירה לתוך מחנה ישראל אמ' לו עשה בריע ואם אי אתה עושה צאני עשה בריע אשתך ואם אי אתה עשה בריע אשתך עשה בריע בעך ל לעזר אומ' לו הריצה למשה את שאמרת וזה העולם שנאל להים דבר ויקרא ארץ אכי שמקדע ואיני מרחק שכלהי מקדע אכי טאם יי ולא להי מרחק אכי שקירבתי את יתרו ולא כי חקתו אדם זה שבא אצלך לא בא לא להתגייר לא בא לא להבטח וחת כנפי השכינה אף אתה קרביהן ואלה דחקו מנאן אמרו יהא אדם מרחק בשמט ומקדע בימין לא כדרך שעשה אישע לגיחדי שריחקו לעולם תג רבנן לעולם תהא שמל דוחה וימין מקדעתי לא כלישע שדחפו לגיחדי בשתי ידיו ולא כל יושע בן כרחיה שדחפו לישוע הנתי בשתי ידיו אישע מאי היא דכי אתא כעמך לקמי אישע ואתקי שדא קמיה בסמא נדהבא ולא קביל כי נפק אדל גיחדי בתריה אמ' ליה אמ' לך אישע פדיון שבויים איקלעטי שדל לי כפר אמ' ליה אשתבע ושקול היכודות ויאמר נעמך הוא ל וקח כפרים ויפצו בו ויצר כפרים בסק כי אתא ויאמר אליך אישע מאין גיחדי ויאמר

לא הלך עבדך אנה ואנה ויאמר לא לבי הלך כאשר הפך איש מעל מרכבתו ומי שקל בולו האיי בקס ובגדים הוא דשקל אמ' ל יצחק באותה שפה בא ומתא ללישע שהיה יושב ועוסק בשמון שרצים אמ' לו לישע הגיע עת שדמוול שכר שמון שרצים יהי רעוא שצדעת כעמך הודבק בגיחדי ובנו עז פוק כל הדורות מיד ויצא מלפניו מצול כשלב ויצא בעולם הזה מלפניו לעולם הבא לבקום חרש עליו אישע וביקש להחזירו דבר וילך אישע דמשק אמ' ל יוחנן שהלך להחזיר גיחדי בתשובה ולא חזר אמ' לו חזור בך אמ' ליה כבר מקובל אני ממך כל החוטא נמח פניו את הנבים אין מסכיקין בידו לעשות תשובה מה עשה איכא דאמרי עשה אבן שואבת תלא לך לחפאת ידבעם בן נבט והעמידה בין שמים לארץ ואיכא דאמרי חקק לה שם אפומה והיתה מכדזת ואומרת אנכי ולא יהיה ואיכא דאמרי מנענבן מצי מדעשא דכתיב ויאמרו בט הנביאים אל אישע הנה המקום אשר אטחנו יושבים שם לפעך יר ממכר מיכלל ועד ההוא יומא לא הוו נפישין ל יושע בן כרחיה שדחפו לישוע מאי היא דבר קטלינהו ימאי מלכא לדבנן אדל ל יהושע בן כרחיה ערק ללכסנדריא שלמצרים ושמעון בן שטח אפמרתיה אחריה כי תהא שלמא שלח ליה שמעון בן שטח כדבא מני ירושלם עיר הקדש ליכי ללכסנדריא שלמצרים אחותי בעל שנוי בתנכין ואט יושבת שוממה אמ' שמע מינה הנה שלמא קם אתח כקובו אושפיזא קם ביקדיו ונבדו ליה יקרא פובא אמ' ל יהושע כמא אפסנא ען שלכו פובא נטא אמ' ליה יושע ל עינה תגות אמ' ליה נשע בבך אתה עוסק ולבך כדבזתה אפיק ארבע מאה שיכורי ושמותה בי יומא ההוא קאתי לקמיה אמ' ליה קבלך ולא הוה משבח ביה למחר אתא משכחיה דהוה קארי קרית שמע סבר לא קא משהני בהדיה נאחד ליה כהנא למגטאטיק פ יתיקה

בידיה

שכ' והוא עומד עליהם' ולא בני אדם כשרים
לא בני אדם שעובדין ע"ז ומכעיסין לפני המ'
על אחת כמה וכמה לרצון גמול' שעומ' ומשמ'
לפני בני אדם כשרים ועוסקין בהנה' אמ' להן
ל' צדוק מצאנו גדול מאברהם ומדבן גמול' ל'
שעומד ומשמעש אמרו לו היזה אמ' להן אלה
השמים בה שכונתן לכל אחד ואחד צדקו ולכל
גוייה ורגייה די מחסורה' שכ' כותן לחם לכל
בשר' ואומ' כותן לבהמה לחמה ולא בני אדם
כשרים לא בני אדם שעובדין ע"ז ומכעיסין
גל' אחת כמה וכמה לרצון גמול' שעומד
ומשמעש לפני בני אדם כשרים ועוסק בהנה' אמ'
לפני האלהים' אמ' לאבון בלהטה מקטון
שהלמיד חכמים נהנה ממנה ושדוי בתוס'
באו נהנה מזיו השכינה שכ' ויצא אהרן וכל
דקני ישראל לאכל לחם עם חרן משה לפני
האלהים וכי לפני האלהים אכלו והלא לפני משה
אכלו לא לומ' לך כל הנהנה מקטורה שתלמ'
חכמים שדוי בתוס' בלו נהנה מזיק השכינ'
ניהי ממחרת' ממחרת יום הכפורים'
וישב משה לשכנו את העם' כמטהרן'
ויעמד העם על משה' תנא נעמדו שט'
האכשים אשר להם הרוב לפני יי' מצוה
בני דונקן שיטמוודו' אמ' ל' יודה שמעו
שאת לצד בית דין להושיב את שניהם מ'
מנושיבין איכו אמר לא שלא יהא אחד יוש'
אחד עומד אחד מדבר כל צדקו ואחר'
אומכין לו קצו דבנין' אמ' עולא מחלוקת
בבעלי דינן אבל בעדים דברי הכל בעמידה
ובעלי דין כמי בשעת גמר דין דברי הכל
דיין בישיבה והכל בעמידה שכ' וישב משה
לשכנו את העם ויעמד העם על משה מן
הבקר עד הערב' וכי מבקר עד ערב היה
משה יושב ודן את ישראל והלא אין הדיינים
יושבין לא עד זמן קטורה לא כל הדין דין
אמת לאמתו מעלה עליו הכת' בלו שותף

במעשה בראשית מאמ' כאן מן בקר עד ערב
וטאמ' להלן ויהי ערב ויהי בקר' רבאמי ורב
אסי הוו יהבי ורקסי ביטעמוודי וכל שעדא
טפחי אשכרא אעברא דרשא אמני מן דאית
ליה דיטא יעול' רב חסדא ורבא בר בר חמא
הוו יהבי כולי יומא בדיטא והוה קא חליש לביהן
תנא להו חיי בר רב מדפתי ויעמד העם על
משה מן בקר עד ערב' וכי תעלה על דערך
שמשה יושב ודן בלהיום כולו תורתו אימתי
בעטית לא כל דיין שדן דין אמת לאמתו אפלו
שעה אחת מעלה עליו הכת' בלו בעשה שותף
להק' במעשה בראשית בלהכא ויעמ' הנתם
על משה מן הבקר עד הערב וכת' ויהי ערב
ויהי בקר' עד מתי יושבין בדין אמ' רב ששת
עד זמן קטורה והיא שעה ששית שהיא שעת
מאכל תלמידי חכמים' וירא חתן משה את
בלאשר הנא עושה לעם ניאמר מה הדבר הזה'
אמ' לו כמלך שיושב ועבדיו עומדין כך אתה
עושה להן לישראל' מדוע אתה יושב לבדין
וכל העם כצב עליך' ויאמר משה לחתנו כי
יצא אל העם לדש אלהים' דבר זה שאר
יהודה איש כפר עמו את רבן גמול' מה לאה
משה לומר כך כי יצא אל העם לדש אלהים
כשאמ' אלהים יפה אמר' כי יהיה להם דבר בא
אלי בין פומאה לטהרה' ושפפתי בין איש זה
דין שיטבו פשרה' ובין רעהו זה דין שאין בו
פשרה' ונפסדין והולכין כרעים' והודעתי
את חקי האלהים לו גזירות' ואת רעותו לו הוואות'
בך דברי ל' הושע' ל' לעזר המודעי אומר
והודעתי את חוקי האלהים לו עריות' ואת תורות
לו גזירות' ויאמר חרן משה אליו לא טוב
הדבר' חביב הוא יתרו שיתן לו מקום להתגרר
בו זה מכור דקנים' והלא מכור דקנים היה דבר
הגרן לפני הק' ומכע לא צוהו הק' למשה
תחלה לא פדי גדולה ליתרו בעיט משה וכל
בני ישראל לומר גדול היה יתרו שהסכים הק' בה

24

עשה צדיקו של צדיק הזה אכילתו שיהיה אמ
הקבה נדי לוי נדי לוי אמ שר העולם אוי ליער
מותי יצתה בתקול ואמנה בוגדים בגדו יגלו
בוגדים בגדו מאי בוגדים בגדו אמ לא בא
ואי תימא כב יצחק עד דאתג בוגדי ובדוקי
דבדוקי לכך נחמם על לשון שר העולם וכת
לפניה המשנה אשר הוציא אתכם מיר
מצרים מה תל ומיך פרעה מיך מי שנתקרא
תבן הגדול שנ הכני אליך פרעה מלך מצ
התבן הגדול אשר הציאתה עם או ישאל
מותחת קבלון פרעה ושל מצרים עתה
ידעתי תנו כבן נזלשה בני אדם אמרו
שבחו שנה קבה והיה נאה להן לומר נא
אמרו אחר היינו אומרים לו מניין ידעתי
משה ביי רבינו ביקר אמ הצור המים פעל
כי כל דרכיו משפט או אמרו אחר היינו אומ
לו מניין ידעתי לא לפי שהראו הקבה דרכי
טובו ועמד על מנהגו של עולם דברוי אמ
אע אעביד כל פתחי על ככך ואומר יודיע
דרכיו למשה נאה לו לומר כי כל דרכיו כ
משפט נבוכד נצר שחוק עצמות אמ
וכל דיירי כלא חשעין וכמצבייה עבד בחיל
שמיא או אמרו אחר לא היינו מאמינין
לו לא לפי שהיה הוא עצמו מלך על כל
העולם ולבסוף נטרד ועם חיות בר א
חלקיה ועסבא כהנין יפועמוניה ונתחנן
לבהמות ולחיות שכושד בהמות יחדן
וכיון שחדר למלכות הודה במישאמו והיה
העולם ואמ כל דיירי ארעא כלא חשיבין
ויהנו אמ עתה ידעתי פי גדול יגי מוכר
האלהים או אמרו אחר היינו אומ לו מענין יר
לא לפי שהיה עובד על בדתה ולא השח
על בעולם עד שעבדה וראה שאין ב
ממש וכיון ששמע בגבורה שלה קבה
מיך הודה נא עתה ידעתי כי גדול יגי
מכל האלים וג עתה ידעתי עד עכשו

לא הודה בדבר כי גדול יגי מכל האלים וג
אמרו מותחלה לא היה עבד יכול לבנות ממנו
עכשו הביא מקום ששים לבוא בני אדם לכך
נאמ כי גדול יגי מכל האלים דא מכל האלים
אמרו מותחלה לא היתה יתגו על בעולם שלא
עבדה עכשו הודה בדבר שלא האלים
כל האלים נעמן הודה בדבר יותר ממנו שנ
הנה נא ידעתי כי אין אלים בכל הארץ כי אם
בישאל וכן דחה הדוסה שייכה שכבישי אהי
הוא אלים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת
כי בדבר אשר דרו עליהם מכינו הייתי
לשעבר ועכשו ביותג שבמחשבה שחישבו
המצרים לאבר אתי שלא בה דנן המקום שנ
בדבר אשר דרו עליהם ל אי עזר אומר
הזידה הפועה כאדם שבא לפוען משאו
על חמורו וכפרק עליו כך פרעה בא להביד
גולו על ישאל רבן לא יתן לכם ותבן לבנים
תתנו וכתפרקו עליו כי בדבר אשר דרו עליהם
דא מאי דכתב בדבר אשר דרו עליהם
בקדרה שבישלו בה נהבשלו מאי משמע
דהאיי דרו לישטא דקדרה הוא דכתיב יקד יעק
כדיד וכי חזקיה תגא ופי יקד איש על נפשו
מזיד מוקדיה דבשילו אמ ליה דבמורדכי
לרב אשי מאי משמע דהאיי זיד לישאע
דבישול הוא דכתיב ויקד יעקב כדיד ויקר
יתרו חתן משה עלה וצבחים לאלהים הרי הכת
מתגיה עליו אדם שהוא עומד ומקבח ומק
למל בכליום עכשו יביא עלה וצבחים לאלהים
ובא אהרן וכל קט ישאל לאכל לחם
משה ליהיבן הלך והלא מתחלה יצא לקראת
שנ ויצא משה לקראת חתנו לא מלמ שהיה
עומד ומשמע דבר זה דרש ל ידוק כשהיה
רבן גמליא עומד ומשמע אמרו בדין שאנו
מסובין וגמליא ביל עומד ומשמע שכי אמ
להן ל יחושע מצאנו גדול מיהו גמליא שעמ
ושימש אמרו לו איזה זה אמ להם זה אברהם

ושכי בעט דיכין' ושט עדים' ושכי זוממין' ושכי
 זוממין זוממין' ושכי סופרים' ושכי חזנים' והי
 מאה וארבי סר' פשו להו שהא דתגא כלעיר
 שאין גה עשרה דברים הללו אין תלמיד חכם
 כשאי לדור בתוכה' בית דין מכין וחוצטין'
 קופה של צדקה' כגבית בשטם ומתחלקת
 בשלטה הרי כאן שלשה' ונופא' ואומן' ולבג'
 ומלמ' תינוקות' הרימאה ועשרים' ובית הכנס'
 ובית המדחץ' ובית הכסא' ומים מצניין'
 ומצח' משום לעקבה אמרו אף מיכ פירא
 מפני שמיכ פירא מאינות את העינים' ל
 נחמיה אומ' מאתים ושלשים כדי שרי עשרת
 תגיא לאומ' מאתים שלוש וחמשים לא קשא
 הא ל יהודה והא רבך' והבר רבך' ושמות עלו
 שרי לפים שרי מאות שרי חמשים ושרי עשר
 שרי לפים' שש מאות' שרי מאות ששת לפים'
 שרי חמשים שנים עשר אף' שרי עשרת
 ששה רבוא' כמצאן דייכי ישאל שבעת רבוא
 ושמות לפים ושש מאות' מאי קא משמעט
 שרים מלכין הא למדת שאחד ממונה על
 תשעה ואחד ממונה על ארבעים ותשעה
 לא אחד על עשרה ואחד על חמשים' הגיא
 עינ שאין בה מאה ועשרים מעמידין בדה
 שלשה דייכין לדון דיכי ממונות ודיכי מבנות
 שאין בית דין פחות משלשה כדי שיהיה בהן
 רוב ומיעוטו אם כחלק בדין מן חדיטין'
 ושפמו את העם בכלעת' ל יהושע אומ'
 צני אדם שבטילים ממלאכתן יהיו דכין את
 ישאל בכלעת' ל לעזר המודעי אומ' מבני
 אדם שבטילין ממלאכתן ועסקין בתורה
 יהיו דכין את ישראל בכלעת' וכן הוא אומ'
 רובבי אתנות יחדות לו תלמידי חכמים
 שמהלכין מעיר לעיר וממדינה למדינה
 ועוסקין בתורה ועושין אותה כשהלויים
 יושבי על מדין שיושבין ודכין דין אמרת
 לאמת' והולכי או בעלי מקרא' דרך לו

צעלי משטה' שיתן שכל שיחתך דברי תורה'
 דא' ושפמו את העם בכלעת' בדיני ממונות
 הכת מדבר שדכין אותן בכליום מן התורה ואפלו
 בערב שבת' ומדברי סופרים שאין דכין בערב
 שבת' דא' ושפמו את העם בכלעת' דיכי
 ממונות דכין ביום ורומדין בלילה מטא הנימילי
 אמ' רב אחא בר פפא דאמ' קרא ושפמו את העם
 בכלעת מי הכי תחלת דין כמי דבר אבא כמי
 כול בכלעת ביום הכחילו הא כיצד יום להתחלת
 דין ולילה לגמור דין' מאימתי התחלת דין כב
 המכונא ול נחמיה חד אמ' משיתעטפו הדייטין
 וחד אמ' משיתחילו בעלי דיכין' ולא פליגי הא
 דעסקין ואתו בי דינא הא דלא עסקין ואתו בי דינא
 והיה כל הדבר הגדול יביאו אליך ודברים קטני
 ישפמו הם' אתה אומ' דברים גדולים יביאו לך
 ודברים קטנים ישפמו הם או איכך לא דברים
 שבבם אדם גדולים יביאו אליך' ודברים שבבני
 אדם קטנים ישפמו הם' כשהוא אומ' את הדבר
 הקשה יביאון אל משה הא אין דבר גדול אמור
 לא בדברים גדולים' דברים גדולים יביאו אליך
 ודברים קטנים ישפמו הם או דברים שהן תלויין
 בבית דיכין שלמשה שהן סנהדרין גדולה שאין
 מעמידין מלך ואין עושין סנהדרנות' שבטילים
 ואין דכין את השבט שהודח פולו ולא את נביא
 השקף ולא כהן גדול בדיני כפשות ואין נעשה
 דקן ממרא ואין עונשין עיר הנדחת ולא משקין
 את השופה ואין מוסין על העיר ועל העדרות
 ולא מוציאין למלחמת הרשות ולמדידת החבל
 אף עושין כל לו לא עלפי בית דין הגדול שנכל
 הדבר הגדול יביאו אליך לו הן הדברים הגדולים
 שבישראל' אם את הדבר הזה תעשה וצוך להים
 אמ' לו יא והמלך בגבורה אם מודה לך אתה יכול
 לעמוד ואם לאו אי אתה יכול לעמוד' וגם כל
 העם הזה על מקומן יבא בשלום' אהרן נדב
 ואביהוא' וכל דקני ישראל על מקומן יבא בשלום'
 ל סימאי אומ' הדין דין אמת לאמת נראה כמפול

75

על דבריני' אף יתרו לא אמרה לא על תנאי ש
 שאם יסכים הקצב על דבריו שכאם אתה דבר
 הזה תעשה וינך להים' נבלה בלגם אתה ל
 יהושע אומ' יחללו אותך ויקטרנו אותך ל
 לעזר המודעי אומ' יכבלו אותך ויכשרו
 אותך כתאיה דו שעליה כושרין וכן הוא
 כנבל עליה מגפן וכנבולת מותאיה' אתה
 זה משה' גם זה אהרן' העם הזה אשר אתך
 לו שבעים דקנים' כך דברי ל' יהושע' ל
 לעזר המודעי אומ' אתה זה משה' גם זה אהרן'
 העם הזה אשר אתך לו שבעים דקנים' כשהוא
 אומ' גם זה כדב ומביהוא' כי כבד ממך הדבר
 אמ' לו הקרב לבקורה זו כשהיא לחה בלזמן
 שבני אדם ככנסין תחתיה אחד אחד אין יכול
 לעמוד בה' שלשה וארבעה יכולין לעמוד בה'
 לכך נאמ' כי צבד ממך הדבר' עתה שמע
 בקולי איצרך אם תשמע בקולי ייפב לך
 איצרך ויהי להים עמך' אם כיודה לך אתה
 יכול לעמוד ואם לאו אי אתה יכול לעמוד'
 היה אתה לעם סגולת הים' היה להם ככר
 סלוא דעברות' והבאת אתה אתה דברים'
 דברים שאתה שומע תבוא תציה לעם'
 והזהרת אתה את החקים לו הגדירות' ואת
 התולדות לו הנאמות' כך דברי ל' יהושע' ל' לעז
 המודעי אומ' את החקים לעריות' שכושמ'
 את משמותי לבבתי עשות מחקות התועבות'
 ואת התולדות לגדירות' והודעת להם את
 הדרך' ילכו בה זו גדירה' שנככל הדרך אשר
 עוה י' להיכם אתכם תלכו' ואת המעשה
 אשר יעשון זה מעשה הטוב כך דברי ל' יהושע'
 ל' לעזר המודעי אומ' והודעת להם שתודיע
 להן בית חייהן' את הדרך זו גמילות חסדים'
 ילכו זה ביקור חולים' בה זו קבורת מתים'
 ואת המעשה זה הדין' אשר יעשון זה למים
 משורת הדין' אמ' ל' יוחנן מפטמה כחלבה
 ירושלים מפני שדנובה דין תורה' ואי לא דין

אנשי

אנשי' לא אימא מפטמה עמיו דברייהם
 על דין תורה' ולא עשו לפנים משורת הדין'
 ואתה תחזה מכל העם' אתה תחזה לה'
 מבואה' אנשי חיל' לעשירים' בעלי ממון'
 יכאיהם לו שיריחו מן המקום בדין' אנשי
 אמות לו בעלי הצטחה' שגמאי בצע' אלו
 ששונאין לקבל ממון כך דברי יהושע' ל'
 לעזר המודעי אומ' ואתה תחזה' תחזה להם
 באסקלריא כמחזית דו שהמלכים חוזין בה'
 אנשי חיל' בעלי המובה' יכאיהם לו ששונאין
 פשרה בדין' אנשי אמות כהון לחטטה בן דוסא
 וחביריו' שגמאי בצע' לו ששונאין ממון עצמן'
 והלא דברים קל וחומר' ומה אם ממון עצמן הן
 שונאין' ממון אחרים על אחת כמה וכמה'
 תנא אין מעמידין בסנהדרין' אלא כהנים לנים
 וישל' מיוחסין ואין מעמידין בהן' לא דקן ולא
 קדיס ולא מי שאין לו בנים' ואין מושיבין מלך
 בסנהדרין' ויהיו כולם בעלי חכמה בעלי דעה
 בעלי יראה' אנשי חיל' שפושטין יצדק ופרכין
 טאה ובעלי לב אמיץ' ובעלי ענוה' ואוהבי אמת
 ושוכאי שקר' שוכחיין בחלקן איכן נודפין את
 הממון ומשטרין שיהיו כולן בעלי קומה'
 בעלי כוואי כבוכי לחש' ויהיו יודפין בלוב' ה'
 הלשונות ויהיו יודפין דרבי המעוננים והקוסמ'
 והמכשפים והבלי' על' ויודפין חשבון תקופות
 ומזלות וספרי רפואות' ושמות עליהם שרי
 לפים' תבן הדם כמה יהיה בעיר ותהיה
 נאניה לסנהדרין' מאה ועשרים' ל' נחמיה'
 אומ' מאתים' ושלושים כרי שרי עשרות' תנ'
 מאה ועשרים מאי עבדתיהו עשרים ושלושה
 כנגד סנדרי' ושלוש שורות שלתלמידי חכמים
 שלעשרים עשרים' ושלושה שכל סנדרי קמטה
 מושעבין לפניהם לעולם' שלוש שורות שלתלמי
 חכמים שלעשרים' ושלושה עשרים' שאם כחלקו
 וכתרבו להוסיף מוסיפין מהן' הא תשעין ותריין'
 עשרה בפלגין שלבית הכנסת' הא מאה ותריין'

ושע

קטנה בין הדברות מינו לא כותף שלם בוסהך שכל
 אלה הדברים אשר העשית בבחי אמת שלום ארת
 רעהו ומשפט שלום שכפון בטעניכם אין לי
 לא כוונת ממון שיש לי שלום מטיין שאף ה
 המתתיב ממון שגם הוא קומו שלום שזוגם
 כל העם הזה על מקומו יבא בשלום אין לי לא
 בעלי דינך ומטיין אף לכל ישלל הלי דיין עמך
 בצדק ועניך במשפט מה כולא חרין ישאו הרים
 שלום לכם אין לי לא לבצ אדם בלבד מטיין
 שהמשפט שלום אף לבהמות ולחיות ולכל
 בעלי חיים הלי ושפט בצדק דלים והיה צדק
 אזור מתבניו מה כתרור דאב עם כבש וכמד
 עם גדי ידבך לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר
 קדשי כי מלוא הארץ דעה את עיני דעה דוהי
 המשפט שכן הוא אמת לשלום התמלך כי
 אתה מתחלה בארץ אביך הלי אכל ושרה
 ועשה משפט וצדקה אד פוזב לך דין עני
 ואביך אצ פוזב הלא היא הדעת אזה טאם יני
 והבן על שלשה דברים העולם קיים עם
 הדין ועלה אמת ועל השלום אמר דב אמי
 ושלשתן טאמלו בפיקון אחד אלה הדברים
 אשר העשית דבר אמת איש את כפהו אמת
 ומשפט שלום ושלשתן דבר אחד כעשה
 הדין כעשה אמת כעשה שלום הוי גדול
 הוא המשפט גדול הוא המשפט שכל
 השוטאן אין רפואה למכתו שכ האף שוכא
 משפט יחבוש ואין חבישה לא רפואה של
 הרופא לשבורי לב ומחבש לעצמות
 וישמע משה לקול חתנו ודאי ויעש כל
 אשר אמר לו המקום ויבחר משה אנשי
 חיל מכל ישלל מיטה עליהם דיינים וצוה את
 הדיינים שיהיו קובלץ פורח הצבור כעטן ענ
 ואצו אתכם בעתה היא את כל הדברים אשר
 העשית ושפט את העם בכל עתאת הדבר
 הקשה אמר לו הקצה משה אתה דן את הקושן
 הרי צנות עלפחד באין לשאול בדין שאפלו

ועשיו
 ויהי
 ויהי
 ויהי

תינוקות משיבין ענין ואין אתה יודע מה
 להשע לא ויקרב משה את משפטן לפני יני
 וישלח משה את חתנו ל יהושע אומ שלחו
 בכבודו שלעולם ל אעזר המודעי אומר
 נתן לו מתנות רבות אמר לו הריכי הולך ומגייד
 את בטי מדינת שמות שופט שאמ להם הרי
 יודע מה אמרו לו אלכא העזב אותנו כי על
 כן ידעת חתינו במדבר והיית לנו לטינו
 אמרו לו אתה נרת עצה פונה עצה יפה יח
 והמקום הורה לדבריך אל טא תעזב אותנו
 אמר להם כלום הכד מהטה לא במקום חטך
 מה יעשה נר בין חמה ולבנה אתה חמה ואורן
 לבנה לא הריכי הולך ומגייד את בטי מדינת
 שאביאם תחת כנפי שמים יכול שהלך ולא
 חזר הלי ובני קיני חתן משה עלו מעיד התמ
 את בטי יהודה מדבר יהודה אשר בנגב ערד
 וילך וישב את העם אין עם לא הגדה שטאם
 אמנם כי אדם עם ועמכם תמות חכמה
 מכאן אמרו כל דמן שחכם קיים חכמת קיימת
 מת אבדה חכמה עמו וכן מצינו כשמר
 ל נתן אבדה חכמה עמו הלכו וישבו להם
 אצל יעבץ וישביטו ומאספת קו פרים יסבי
 יעבץ תרעתיים שמעתיים סופתיים המה קיים
 הבאים מה חמת אבי בית רכב כשם שהיה מ
 מחבב את התורה מאחרין שכן המקום אומ
 לרמיה הלך אל בית הרבבים והסקי את אותם יין
 וארץ לפני בני בית הרבבים גביעים מלאים יין
 ורג ואמ להם שתי יין אמר להם ירמיה המקום
 אמר ל שתשתו יין אמרו לו אבינו צוה עלינו שלא
 לשתות יין בל הימים שהבית הזה עתוד לחרב
 ואדיין שלא חרב לא אמר לנו והוא מתאבלין
 עניו שסופו לחרב ואמ לנו לתמונו ולתפכרו
 ואל תשבו בבתיים וכשמעו נכעשו כל אשר צונו
 וינדב אבינו לכך נקדאים תרעתיים שמעתיים
 סופתיים תרעתיים שלא רצו לרגל שמעתיים
 עשמו לקול אביהם סופתיים שלא רצו לסקור

איו
 דברי הנביא
 חכמת
 ירמיה
 וכוונות

משולשים כמים שין הי' ומשבבו שלישי כאובך
 שמעון לני' ואותיות שבפון משולשים למד נאו
 יוד' נאח לשלשה משה אהרן ומרים ונצמן לשלש
 שאלות נכנהו שלשה חדשים וביום השלישי דבר כי
 ביום השלישי ירד יג' ובחדש השלישי בחדש
 השלישי כ' חונא פתח כתמוח בעצי היער
 מנה תפוח הזה הכלבורחין ממנו שאין לו תכל
 כך ברחו אומנות העולם מלפע הקצה ביום מותן
 תורה יכול אף ישלח כן תל בצל חמדת וישבתו
 אמ' אחא בר זעירא מה התפוח הזה מוציא
 נציו קודם לעליו כך הקדימו ישלח עשירי
 לשמיטה בקיט' דא' ל' עקריה אומ' מה
 התפוח הזה אינו גומד פירותיו לא בקיץ כן
 הם ישלח לא נתנו ריח פונו בעולם לא בקיץ
 בחדש השלישי לצאת בני ישראל בא
 חדש השלישי למלך שקידש למטרוכר
 וקבע לה כרת למט' ובין שהגיעה פדת למט'
 אמרו הרי שעה שתכנס מטרוכה לחופה כך
 ביון שהגיע זמנה של תורה לינתן אמרו הרי זה
 זמן שתנתן מטרוכה לישראל ל' לני בשם ל'
 שמעון בן חלפתא למלך שנשבה בנו ולבשה
 נקמה למלך והלך לפדות את בנו ביון שפדאו
 אמ' היו מוכין איפסויא לפדיון בני כן אמ' הקצה
 היו מוכין איפסויא ליציאת מצרים ל' לני בשם
 ל' חמא בר חנינה למלך שהוא משיא את ברנו
 אמ' היו מוכין איפסויא לנשואי בתי כן אמ' הקצה
 היו מוכין איפסויא ליום מתן תורה ביום הזה
 באו מדבר סיני' בחדש השלישי לצאת בני ישראל
 ממצרים מוכין לחדשים ליציאתן ממצרים
 אין לי לא לחדשים לשנים מניין תל' וידבר יג'
 אלמשה במדבר סיני בשנה השנית לצאתם
 מארץ מצרים אין לי לא באותו הפרק שלא בארץ
 הפרק מניין תל' ויעל אהרן הכהן אל הר ההר על
 פי יג' וימת שם בשנת הארבעים לצאת בני
 ישראל אין לי לא עד שלא כבנסון לארץ ישראל
 משנכנסו לארץ ישראל מניין תל' ויהי בשמוט

פעת קבועי פ' תאריך

שנה וארבע מאות שנה לצאת בני ישראל ביון
 שנבנה בית המקדש התחילו מוכין לשני מלכים
 ולבטן בתים שנייה מקצה עשר שנים אשר
 בנה שלמה את שני הבתים ואומ' ויהי בארבע
 עשרה שנה למלך יחזקיה' לא זכו למצות לבטן
 ימנו לחדבנו של בעשרים וחמש שנה לרלונו
 לא זכו למכות לעזמן ימנו למלכות אחרות שכ
 בשנת שלש למלכות בלשצר וכן לשפודות וכן
 הוא אומ' אם לא הייתי בנשים צאי לך
 בעקבי הצאן נאומ' יען וביען לא בעין עין מדה
 כבוד מדה ביום הזה מלמ' שהוא ראש חדש
 נאמ' כן ביום הזה נאמ' להלן החדש הזה לכם
 ראש חדשים מנה להלן ראש חדש אף באן ראש
 חדש' באו מדבר סיני' שבו ירדה שטאה לכל
 באי העולם שאינן מקיימין את התורה זכר היה
 ל' יומי אומ' הרי הוא אומ' לא בקרת דברתי במקום
 ארץ חשך כשטתתי תורה לישראל לא טתנה לא
 בקרת ולא בארץ חשך לא אמרתי לקרע יעקב
 שלכם היא תהוה בקשונ' לא עשיתה הפותיכי
 לא נתת מתן שכרה בצדה אני יג' דובר צד
 דובר אני צדקן שלישראל מגיד מישרים מגיד אני
 מה שעשו לפני מזהבה לא עשה כן לגוי לכל
 מה יעשו אומות העולם והלא לא למדו תורה ומ'
 ומשפטים בלי דעום שבט מצוות שרתיהם
 לא היו יכולין לעמוד בהן' ויסמו מדפידים
 ויצאו מדבר סיני' מה אני צדיק והלא כבר מפורש
 במסעות נסיעתן מדפידים וחנייהן במדבר סיני
 ומה תל' ויסמו מדפידים ויצאו מדבר סיני אכל
 מקיש כסיעתן מדפידים בני משה ומריבה היש
 יג' בקרבנו אם אין אף חנייתן במדבר סיני בני
 משה ומריבה היש יג' בקרבנו להודיעך כמה הוא
 פוחה שלתשובה שבשעה קלה שעשו ישלח תשובה
 מיד נתקבלו ויחכו במדבר בד' ימסיון שלעולם
 מגיד שבדימסיון שלעולם ניתנה תורה לישראל
 שאלו ניתנה תורה בארץ ישראל היו בני ארץ ישראל
 אומ' שלכו היא ואלו ניתנה במקום אחר היו בני

פ' תאריך

פ' לכהבה
לבראח
לדיהם
משוחך

יתגו

ל יוחנן פתח ואכרייה ל בחמשה עשר בקר
 וחומר שפורים ולתך שעורים אמר ל יוחנן אין
 לשון כירה לא לשון מכירה בחמשה עשר בק
 אין בקר לא צדיקים בזכות חמשה עשר צדיק
 שאין העולם חסר מהן ואין בקר לא צדיקים
 דבר בקר נבחר לשון צדיק דא בחמשה
 עשר הרי חמשה עשר בסיקן וחומר שעור
 הדי שלשים ולתך שעורים חמשה עשר
 הרי ארבעים וחמשה הן היכון חמשה יומיא
 או חרפא ואומר אליה ימים רבים תשבילי לא
 תזני ולא תהיי לאיש וגם את אליך תעל חייא
 ימים שנים רבים שלשה לא דקני לא תעשו
 לכם אהלים ולא תהיי לאיש לא יהיה לך להים
 אחרים וגם אני אליך אם עשיתם כן אנפוי
 להיך אימתי בחדש השלישי ל יצחק פתח
 קמכונא באשישות קמכונא באשות באשונא
 אברהם ואשו שלחכשה מיטל ועזריה דא
 באשישות באשן שלמוריה ובאשו שלכסה דא
 באשישות לו הלכות המאוששות רכדונ
 בתפוחים לו דברי תורה שריחן יפה כתפוחים
 כי חולת אהבה אט אמר ל יצחק לשעבר שהיתה
 הכרונה מצויה היה אדם מתאוה לשמוע דברי
 תורה ודברי תלמוד עכשו שאין הכרונה
 מצויה מן המלכות אדם מתאוה לשמוע דברי
 מקרא ודברי אגדה דא כי חולת אהבה
 אבי אמר ל לוי לבן מלכים שעמד מחלין אמר
 פדגוהו ילך לאסכולי אמר המלך אריין לא בא
 זיוו שלבני מחלין והוא הולך לאסכולי לא יתעון
 בני שנים שלשה חדשים במאכל ומשקה ואחר
 כך הוא הולך לו לאסכולי כך כיון שיצאו ישראל
 ממצרים היו כיוון לקבלת התורה והיה בהן
 צעלי מומין משעבוד טיפו לבנים אמר הקב"ה
 אריין לא בא זיוון שלבני משעבוד טיפו לבנים
 והן מקבלין את התורה לא יתעבדו בט שנים
 שלשה חדשים בצאר ובמגן ובסליו ואחר כך
 הן מקבלין את התורה אמת בחדש השלישי
 בו הכתרים קודין אורו בלעד אסכולי

ועי' ד'ש"ה

ועי' ש"ה

כ' חמשה תהי אומר פדגוהו ל' בית הפנסת שמלודין

ל יוחנן פתח יתלבו מאיביעד זה פרעה הרשע
 דבר אמר אוב אלדף אשיג ומשוכאי ב'אמנו
 ממנו לו המצרים יקדמוט ביום אידי מן דאמ
 פרעה ומן דאמ עמלק ומכולם יהי יגי למשען
 לוי גינא למרחב שכתן ל' את התורה יחלצני
 כי חפץ בי אמר ל יוחנן פוזמא דידיה היא סליקה
 ביה למיתן ל' אוריתא אמר הקב"ה לישלל בט היו
 קודין אתה פרעה הזאת בכל השנה ואט מעלך
 עליכם כלן אתם עומדין לפני הר קיט ומקבלין
 את התורה אימתי בחדש השלישי ל אבון פתח
 הלמ כרבתו לך שלישים במועצות ודעת ל
 חונא אומ שלישים משולשים אמר ל לעדך שלל
 יהיו דברי תורה בפיק כפרוזדרמא ישנה לא יהיו
 בעיניך כפרוזדרמא חדשה שהכל רעים לקדוה
 דבר היום הזה יגי להיך ל שמואל בר נחמן אומר
 דברי תורה מתקיימין למי שהוא עמל בהן כל
 צרכן ומא טעמיה כוממות אל בגרום וחרב
 פינות בידים ל יודה ול כחמיה ורבנן ל יודה
 אומ פינות פה פיות שתי תורות תורה שבכתב
 ותורה שבעל פה ל כחמיה אומ פה פיות לתרב
 שהיא אובלת פשט צדדיה כך תורה חיים בטולם
 הזה ולעולם הבא ורבנן אמרין כי היו שלי קדש
 ושרי העם גודרין על העליונים והן עושין ועל ה
 התחתנים והן עושין אמר ל אחא גרמליס הן דברי
 תורה ל' פרע ממאי שאיט עמל בהן כל צרכן דא
 שלישים שהן חדים ומתוקים אמר ל אבון דברי
 תורה כמשלנו בקוט"יפון מה הקוטר יפון הזה יש
 בו יין ויש בו דבשוניט בו פלפלין כך דברי תורה
 יש בהן יין שכי פוזבוס דודק מניין ויש בהן
 דבש ומתוקים מדבש ויש בהן פלפלין צדופה
 אמר דק מאד דא שלישים כל מעשה אורג
 היום משולשים התורה משולשת תורה כביא
 וכתובים ואנתיוונה משולשים אלף בירגמל
 וישלל משולשים כהנים לנים וישללים ובג
 אבות שלשה אברהם יצחק ויעקב ומשה שלשי
 ביניהם אב עומר בין יגי וביניהם ואורתותו
 פ' אהבתי ומיבתו פ' אגדת פ' מכלאן

תלמי

תלמי

ש"ה

מסולשים

מאי ותכלתי למלוכה' מה נשד זה עולה מטמי
 למעלה בשעה קצרה כך ישל עולין ממטה
 למעלה בשעה קצרה ומה עלייתן עלו שלא
 בדרך ארץ אף ירדתן ירוו שלא בדרך ארץ
 וכן הוא אומר באשר ילכו אפרש עליהם רשתי
 בעוף השמים אורידם איסירם בשמע לעדותם
 ועתה אם שמע כלאלה למפלע והלא דברי
 קלו וחומי ומה אם בשעה שלא קבלו ישל את
 התורה ולא עשו כל המצוות עשיתי להם כל
 הכמים הללו לבשיקבלו את התורה ויעשו כל
 המצוות על אחת כמה וכמה דא ועתה
 אם שמע מלמ שכלת חלוקת קשות התחילתם
 לשמוע הכל כוח לו שמע אדם קמעה משמיע
 אותו הנבה' שמע אדם דברי תורה משמיעין
 אותו דברי סופרים' ושמרתם את בריית
 ל אי עקר אומ' זו ברית מילה' ל עקיבה אומ'
 זו ברית שבת' וחכמים אומ' זו ברית עז'
 והייתם לי סגלה מיוחדין לי עסיקין במצוותי
 וכן הוא אומר ואבדיל אתכם מן העמים להיות
 לי בדמין שאתם בדיילין מן העמים אתם לי נאם
 לאו הדי אתם לכבוד נצר הדשע וחביריו
 סגלה מכל העמים מה סגלתו שלאדם מנצה
 עליו כך ישל מרצין עלי' מה סגלתו שלאדם
 חביבה עליו כך ישל חביבין עליו' מושלו
 מל'הד לאחד שנפלו לו שדות הדבה בירושה
 ועמד וקנה אחר מעשלו ואותה השדה היה
 מחבב אותה יתר מכללן למנה שקניה משל
 כך אע"פ שכל העולם כולו למי שאמ' והיה העולם
 אינו מחבב לא ישל ולמה שלקחם ממצרים
 ופדאם מבית עבדים לכך נאמ' והייתם לי סגלה
 מכל העמים' ל יחושע בן קרתה אומ' סגלה
 שלא להפקיען או בשם שהאשה מסתגלת
 מאחר בעלה וכן מסתגל מאחרי אביו כך
 ישל יקתלו מאומות העולם תלביני כל
 הארץ' ואתם תהיו לי מיוחדין לי עסיקיים
 בתורת ועסיקיים במצוות' ממלכת כהנים

ל אי ערך בכושלך יוסף הגלילי אומ' לעתיד לבוא
 אין לך כל אחד ואחד שאין הוויך לו בנים כיוצאי
 מצרים שכתתה אבותיך יהיו בנך יכול יהיו בני
 אדם עניים תל תשיתמו לשרים בכל הארץ ימל
 שרים בעלי פרקמטאות תל ממולכת' יכול
 מלכים בעלי מלחמה תל כהנים' או כהנים יכול
 בכולן בענין שנצטוו כהנים היו תל וגוי קדו'
 מכאן אמרו לאיין היו ישל לאכול בקדשים
 עד ששואת העגל וניסל מהן' וניתן לכהנים'
 וגוי' מלמ' שהן כגוף אחד וכפש אחת וכן הוא
 אומ' ומי כעמך ישל גוי אחד בארץ' חפוא אחד
 מהן כולן כעשין שכחלם עפן בן זרח נמלמל
 בחרם ועל כל ישל היה קצף' לקה אחד מהן כולן
 מכרישין אבלי גוים כולן שמחין זה על זה
 קדוש מה תל מכלל שכי עם קדוש אלה לוי' לה
 הא כיצד דוקדושת מצוות שכל זמן שהק' בה מוסק'
 להן מצוה לישל הוא מוסיק' להן קדושה' אלה
 בלשון הקדש' אלה כעטן הזה' אלה בסדר הזה'
 אלה כפסיקות הללו' אלה כפדשיות הללו' לא
 לפחות ולא להוסיק' אלה הדברים אשר תדבר
 אל בני ישל' מה הן הדברים הללו שלשר'
 כרגים שכותרו בהן כתר תגלה' וכתר כהונה
 וכתר מלכות' תגלה דבר ושמרתם את בריית
 והייתם לי סגלה' כהונה ומלכות דבר ואותם תהיו
 לי ממלכת כהנים' ל טתן אומ' וכתר שם פטוב
 עולה על רביהן' ויבא משה מלמ' שלא הלך
 לביתו ולא פנה לעסיקים אחרים' ויקרא לקני
 העם מלמ' שטהג משה כבוד בקעם מלמד
 שהדקים קודמין לכל ישל מלמ' שנשתמש
 משה בדקים שבדורו' וישם לפניהם מסדקן
 לפניהם' וישם לפניהם מאיר עיניהם בהם
 דא וישם לפניהם' אמור על ראשון ראשון
 ועל אחרון אחרון' את כל הדברים האלה אשר
 צוה עי' אף לכשים' ויענו כלהעם יחדו
 לא בחכופה עכו ולא כפולו עצה זה מזה אלא
 השו' לב אחד' ויאמרו כל אשר דבר י' כעשה

78

אותה מקום אומ' שלבנה היא לפיכך כיתבה להם
 ברמקיון שלעולם שכל הרוצה לפתול יבוא ויבונן
 דא מה מדבר נק מבלי מעדנים כן אין דברי
 תורה מתקיימין לא במי שמוכע עצמו מכל
 מעדנים וכן הוא אומ' ומסודר מדגה אין ה
 התורה מתקיימת לא במי שמשים עצמו כ'
 כמדבר' ויחן שם ישראל כגד ההר' להלן ויסעו
 בני ישראל ויחכו בני ישראל כוסקים במחלוקת
 וחוכים במחלוקת' כאן הוא ויחן שם חטייה אחת
 טהן בלבם כדי שיאהבו זה את זה ויקבלו את
 התורה' דא ויחן שם' אמ' להן שהות הדבה
 אתם שוהין וכן מצינו באחרונה ששהו שנים
 עשר חסד עשרה ימים' ומשה עלה אל האלים
 זה היום השש' יכול עלה שלא עלפי גבורה תל'
 ואל משה אמר עלה אל יי' ואומ' ויאמר יי' אל
 משה עלה אל ההרה מלמ' שלא עלה לא עלפי
 גבורה' דא ומשה עלה אל האלים' עולה
 בענן ויורד בענן בדיות אבות ודבות בכים עולה
 עמו ויורדת עמו' ומטיין אף אחד קריאה תל'
 ויקרא אליו יי' מן ההר לאמר' ומטיין אף במשה
 נאמ' כאן קריאה ונאמ' קריאה בקטה מה להלן
 במשה משה אף כאן משה משה' מה להלן משה
 אומ' הכי אף כאן משה אומ' הכי' בה תאמר
 לבית יעקב או הסנהדיק וכן הוא אומ' בית יעקב
 לבו וכלפה באור יי' והגיד לבני ישראל אלו
 שאר העם' דא בה תאמר לבית יעקב' לו
 נשים אמור להן ראשי דברים שיכולין לשמוע'
 ולמה הקדים צויות נשים לאנשים' לא אמ' הקצו
 כשבבאתי עולמי צויתי את אדם הראשון וכל
 צויתי את חוה אשתו ובאת והטעתו ועבד על
 הצווי כדאי הוא שיקדמו הנשים בצויה שהאנ'
 שים נמשכין אחריהן לכך נאמ' בה תאמ' לבית
 יעקב לו נשים ותגד לבני ישראל לו אנשים' בה
 תאמר בה בלשון הקדש' בה בענן זה' בה
 בסדר הזה' בה כפסקיות הללו' בה כפדשיות
 הללו' בה לא לפחות ולא להוסיף' בה תאמר

לבית יעקב הכל בזכות יעקב' והגד לבני ישראל
 הכל בזכות ישראל' דא בה תאמר לבית יעקב
 יעקב נקרא שמו מתחלה עבשו דבה ליטול
 שם הגדול בישראל כי שרית עם אהים' אתם
 דאיתם ולא מפי עדים ולא מפי כתב ולא מפי
 מקורת אבי אומ' לבם' אשר עשיתי למצרים
 אעפ' שמצרים עובדים על' ומגלי עריות ושופכי
 דמים לא נפרעתי מהם לא מפניכם ובשבילכם'
 ואשא אתכם על כנפי נשרים' לא יעד אומ'
 זה יום הר סיני' ואבוא אתכם אל' זה בית
 העולמים' דא על כנפי נשרים משמיעין
 את האוזן מה שיכולה לשמוע' לא יעד בכו
 שלל יוקי הגלילי אומ' הדי הוא אומ' כנשר יעיר
 קכו דרך נשר להיות מעופף עלבטו בכנפיו
 כדי שלא יהיו מתבעתין כן בשכגלה המקום
 לא יי' ליתן תורה לישראל לא כגלה עליהן מרחק
 אחת לא פארבע כוחות שכ' ויאמר יי' מסיני בא
 ודח משעיר למן הזפט מהר פארן אידו היא
 כוח כביעית לנה מתימן יבוא כלום שהשכינה
 הנכרת קשורה על ההר לא עלת כגלה באחרת
 בבת אחת שאלו כן היו ישראל מיפרכין ונופלין
 לא שהתחיל האור לעלות מעט מעט מאן
 ומבאן והוא הולך ופושט עד שנקשדה שכינה
 על כל ההר לכך נאמ' יי' מסיני בא וזרח משעיר
 למן הופיע מהר פארן לנה מתימן יבוא' דא
 על כנפי נשרים דרך עוף להיות מטח כטובין
 בדפו מפג שמטטרא מפג מי שחזק ממנו
 אבל כשר שאין מתיכא מפג מי שחזק ממנו
 מניחך על בתפיו ומנחך בין רגלו מתיכא הוא
 מאבני קלע ומן החצים שבני אדם מנחין בין
 לפיכך עושה עצמו בין בניו לבני אדם כך עשה
 המקום מלואבי השרת מחיצה בין ישראל
 למצרים שכן ניסע מלואך האהים' מה נשר זה
 מפניש בכנפיו ומחזיקן לפי שעה כך היי' של
 הולבין שנים עשר מיל וחוזרין שנים עשר מיל
 על כל דיבר וכן הוא אומ' ותפי בממד מאד

ביום הרביעי ומה היו עושין בחמישי היה
 משה כותב את הדברים כאדם שכותבן ב
 בסמפונות בששי מהוא אומ' וישלם מ'
 משה בבקר ויבן מצבת תחת ההר ושתים
 עשרה מצבה למי היו מצבת האלו ליהודה
 אומ' לשנים עשר שבטוי ישראל' וחכמ' אומ'
 לכלי ישראל וכן הוא אומ' וישלח את לעדיעבי
 ישלח ויעלו עולות' תא על ידי בלי ישראל
 הקדיבום' מכאן אמרו בשלשה דברי
 נכנסו ישראל לבית במילה וטבילה וקרבן
 ואחר כך ניתנה להן תורה' מילה מעל קרבן
 וכל ערל לא יאכלבו מל אהתן משה רבי' במע
 כדי שיאכלו את הפסח וכן הוא אומ' ואעבר
 עליך ואראך מתבוססת בדמיוך ואומ' לך
 בדמיוך חיי ואומר לך בדמיוך חיי שנידמים
 הללו זה דם מילה ודם פסח' וקרבן דכתיב
 וישלח את כערי בני ישראל ויעלו עולות על
 ידי בלי ישראל' וטבילה דכתיב וכבסו שמלת
 אין לי שהן טעונין לא ביבוס בגדים מעיין
 שהן טעונין טבילה דין הוא ומה אם בשעה
 שאין טעונין ביבוס בגדים טעונין טבילה
 בשעה שטעונין ביבוס בגדים דין הוא ש
 שיטענו טבילה לפי שבטומאות חמורות
 הוא אומ' וכבס בגדיו וכחץ בשלבו במים ומה
 לימד שהוא מטומא בגדים ושהן טעונים
 כבוס וטבילה גופו הוא על כל טומאה בין פו
 טומאה חמורה בין טומאה קלה' וכבוס בג
 איכו נוהג לא בטומאה חמורה וכן הוא אומ'
 בטומאות הקלות הנוגע בטומאה יטמ'
 עד הערב והנוגע במי הדה יטמא עד הערב
 הא טומא איכו מטומא בגדים לפיכך הוא
 טעון טבילה ואין בגדיו טעונין ביבוס הרי
 ביבוס בגדים חמור הוא אם הצריך הכתוב
 כאן לביבוס בגדים שהוא חמור קל וחומר
 לטבילה גופו שהיא טהרה בכל טומאה בין
 חמורה בין קלה' והיוכבנים ליום השלישי

כ ספר הזכרונות

מלמד שקבעו להן בית ועד' כי ביום השלי'
 ירד יגי לעיט כל העם מלמ' שלא היו בהן סומיין'
 ל' הושע בן יהודה איש כפר עיבוס אומ' מעיין
 אהה אומ' שאם היו יוצאי מצרים חסירין אכלו
 אחר לא היתה תורה כיתה להם ה' כי ביום השלי'
 ירד יגי לעיט כל העם' מכאן שלא עמד דור ולא
 עתיד דור לעמוד הראויין לקבל את התורה ועליהן
 הוא אומ' יצפון לישרים הנשיה' מרגן להולכי תום'
 והגבלת את העם סביב' מלמ' שקבעו להן
 תחומיין לפי שהוא אומ' גם הצאן והבקר אל ירעו
 אל מול ההר ההוא' אין לילא למדרחו' לעפונ'
 ולרדומו ולמעטבו מעיין תל סביב מכל מקום
 השמרו לכם עלות בהר' הרידו אזהרה יכול
 לא יעלה אבל מותר לירגע תל ונגע בקצהו' יכול
 יעלה בגלגלתקא תל עלות בהר מכל מקום' כל
 הנוגע בהר מות יומת עונש' לא תגע בו יד'
 אין בית עולמים בשום מקום לא תגע בו יד' ולא
 שנגע בו בדבר אחר' כי סקול יסקל אין לילא
 כסקל מעיין שאכלו כדחה תל או ידה ידה' מעיין
 שאם נסקל הרי הוא כדחה תל סקול יסקל או ידה
 ידה' כל חייבי סקילות כדחין מעיין שאם כד'
 בדחיה אחת יצא תל או ידה ידה' בהמה אין לי
 לא בהמה חיה מעיין ה' אם בהמה הוא הדין לכל
 בהמה חיה ועוף בין פהורין בין פומיין' איש'
 אין לי לא איש' אשה מעיין תל אם איש' לא יחיה
 הרי זה עונש' במושך היובל המה יעל בהר'
 כשיפסוק השופר וכן הוא אומ' והיה במושך בקרן
 היובל' ובערבאי קרן לדכרא יובילא' ליוסי אומר
 לא מקומנו שלאדם מכבדו לא אדם מכבד אדם
 מקומנו שכל דמן שהשכינה על גבי הד סי'
 העולה לדאשו חייב מיתה' כסתלקה שכינה טמ'
 פומאים ובעלי מומיין מותרין לפנות לשם וכל
 דמן שאהל מועד כפוי הככס לתוכו חייב מיתה
 כסתלק אהל מועד פומיין ובעלי מומיין מותרין
 ליכנס' וירד משה מן ההר אל העם' מלמ' שלא
 הלך לביתו ולא פנה לעסיקים אחרים מעיין שכשהיה

מקבלין אנו עלינו וישב משה את דברי העם
 אל יי' זה יום השלישי דא' וישב משה ליהן
 שכר למשה על כל ענייה ועל כל ירידה
 וירידה דא' וישב משה בא הכת ללמדך
 דרך ארץ שאעפ ששמע שולחו של אדם את
 השליחות צריך הוא שיחדיר שלוחו ויאמר
 יי' אל משה הנה אנכי בא אליך בעב העמך אין
 ענן לא ערפל קשה הענן שכתבה בו התורה
 דומה לענן שעל גבי הר סיני וענן שטלגבי
 הר סיני היה ערפל קשה שנענן כבוד על ההר
 כיוסי הגלילי אומ' משה נטקדש בעטן טבעה
 של ויבקהו הפך ששת ימים ויקרא אל משה
 ביום השביעי זה היה אחר הב' הדבנות והוא
 תחלת ארבעים יום' ל עקיבה אומ' ויבקהו
 הענן ששת ימים בדאש חדש קרא למשה
 לטהרו ויקרא אל משה ביום השביעי אחר
 דבנות היה והוא תחלת ארבעים יום' בעבור
 ישמע העם בדברי עמך ל יהודה אומ' אומ' לו
 הק' לה למשה הריט אומ' לך דבר ואתה משיבט
 והריט חוזר ומורה לדברך' ל אומ' לא מפני
 כבודו של משה הודה המקום לדבין לא כך
 אומ' ג' מצוות שנתתי לך במרה הריט חוזר
 ושונה אותן אני לך כאן איכו אומ' אשר עוה יי'
 לא אשר עוהו יי' מלמ' ששומעין מפין בשומ'
 עין מפי הקדש ולא מפין לא מפין קנים ה
 העתידין לבוא אחריך ומפי הנביאים לכך אמר
 וגם כך יאמיכו לעולם' דא' וגם כך יאמיכו
 לעולם הבטיחו הק' לה שכלמי שעמוד על הר
 סיני לא ישאר בלב דופי והדהור לא יאמיכו
 בו ובתורה שכתבה לו הם ובטתם ובט בטתם
 עד עולם מכאן אמרו בלהכופר בתורה נמש
 נביכו בידוע שלא עמוד אבותי על הר סיני
 ואפלו עמוד נביא נביקש להכחיש נבואתו
 של משה נבי' ופשה אותה ומופתים הרבה אן
 שומעין לו בידוע שהוא נביא שקר וייחנה
 לפי שנבואת משה נבי' לא האמיכו בה ישראל

מפני האותות שעשה כרי שנערוך אותה זה
 לאותות זה לא בעיניו כראינו ולא דר נבאדטנו
 שמענו ולא אחר האש והענן והקולות ומשה
 כגש אל הערפל והקול מדבר עמו ואנו שומעין
 משה משה לך אמור להן לישראל כך וכך כמ'
 נמצאו כל ישראל עדים למשה רבינו על כבודו
 שהיא אמת ואם בא אחר להכחישו כדע נודאי
 שהוא נביא שקר שהרי בא להכחיש מה שראינו
 בעינינו ומה ששמענו באדתינו וראיית העין
 ושמיעת האוזן אמתה גדולה לאי כחשה אלק
 איש עד לכך טאמ' וגם כך יאמיכו לעולם'
 ויגר משה את דברי העם אל יי' זה יום רביעי'
 דא' ויגר משה ובימה אמ' לו הק' לה למשה
 שיאמ' להן לישראל ומה אמרו ישראל למשה
 שיאמ' לפני המקום הדי הוא אומ' והרב לתת
 העם סביב לאמר דברי ליוסי ביל יהודה' ל
 אומ' לפי שאמ' להן מהן שכר אם שמעו ומטן
 שאם לא ישמעו שאומ' להן כל עונשין תל'
 ויבא משה ויסקר לעם את כל דברי יי' ואת כל
 המשפטים מלמ' שאחד קולו של גדול ואחד
 קולו של קטן שוים לפני המקום דא' ויגר
 משה ובימה אמרו ישראל למשה לומ' למקום
 ומה אמ' המקום לומ' להן לישראל אמרו לו רצוני
 לשמוע מן מלבינו שאיכו דומה שומע מפני
 כדגון' לשומע מפני המלך אמ' לו הק' לה אומ'
 אתן להם מה ששאלו בעבור ישמע העם בדברי
 עמך' אמרו לו רצוננו לדאות מלבינו שאיכו
 דומה שומע ורואה לשומע ואיכו רמז' אמ' לו
 הק' לה אני אתן להם מה שביקשו ביום השלישי
 ירד יי' לעיני כל העם' אף לעתיד לבוא עתדי'
 ישאל לדאות כפי שכינה עין בעין שכלי עין
 בעין יראו בשופ יי' ציון' ואומ' להיכו דר'
 קויכו לו' ויאמר יי' אל משה לך אל העם
 וקדשתם היום' זה יום הרביעי' ומחר וכבסו
 שמלותם שיפובלו ביום החמישי הריהן ערבי
 שמוס לשעשמה תל וקדשתם היום שיפובלו

לו ואפלו נהרה ל כל ממון שבעולם אינו יושב
 אמ' לי ולא קבלת עליך אמרת לי ונהלא כל הרוחות
 והבשמות שארה רואה בעולם חוזרים לעפר ואין
 עומד לאדם בשעת מיתתו לא דברי תורה בלבד
 ואף ירושלים לא חרבה לא מפני פשעה של תורה
 של ית' ב' בפ' כל זאת אמ' לי ברוך המקום
 שנתן לך דברי תורה שותהו עסקים בה ובפול'
 חים ועול'בים עולם אמרת לי יהי רצון שלא
 תעלה קטאתי על לב אחרים ולא קטאת אחרים
 כ' תעלה על לבינו ונבטרת ממנו דא'
 אימתי היא פהורה כשארם מטהר עצמו מן
 העבירות הא' לפי שדברית תורה צריכין פהדה
 וקדושה לכך טאמ' ויקדש את העם' ויכבדו
 ש' מלכות אין לי לא כיבוס בגדים מניין שהן
 טעונין פובילה דין הוא ומה אם בשעה שאין
 טעונין כיבוס בגדים טעונין פובילה' כאן
 שיטענו כיבוס בגדים דין הוא שיטענו
 פובילה' ויאמר משה אל העם היו ככוננים
 לשלשת ימים יכול משה אמ' דבר זה מפי עצמ'
 הל' היו ככוננים לשלשת ימים וכאן היו ככוננים
 ככוננים ככוננים האמורין כאן קדש שאמ' י' ע'
 דבורתו אומ' מקומו מוכרע וקדשתם היום
 שיטבלו ביום הרביעי' ל' לעזר בן עזריה
 אומ' ל' מניין לכוללות שבת זרע ביום השלישי
 שהיא פומאה שכ' היו ככוננים לשלשת ימים
 אל דגשו אל אשה' ל' ישמעל אומ' פעמים
 שהן אדבע עונות פעמים שהן חמט פעם
 שהן שש' ל' עקיבה אומ' לעולם חמט'
 תכו ובכך הכוללות שבת זרע לאחר שלש
 עונות הדי היא פהורה ואינה כלום שכבר
 קרחה ואם פלטה אותה בתוך שלוש עונות
 הדי היא כרואה קדי וכמה עונה או יום אולינה
 קימא ליה ל' לעזר בן עזריה' כיצד כגון ש
 שבע ענה באחד בשבת ביום שלש עונות
 שלה ליל שני ויום שני וליל שלישי אם פלטה
 אותה בליל שלישי שהוא יום שלישי לביאה

הדי דו פומאה ואם פלטה בשלישי ביום הדי היא
 פהורה שהרי פלטה אותה לאחר שלש עונות
 ויהי ביום השלישי בהיות הבקר בזמן שכ'
 לו מלמ' שהזמן והמיטטה מסייעין את השעה'
 שאיים כיתקן בה לכלבאי העולם יכול כיתקן
 בלילה י' ביום' ביום ולא בלילה' יכול כיתקן
 בשתיקה ה' ויהי קולות וברקים' קולות וקול'
 קולות' ברקים וברקי ברקים' קולות משוכן זה
 מזה וברקים משוכן זה מזה' וכן הוא אומ' קול
 י' על המים נג' עד ובהיכלו כולו אומר כבוד
 מגיד הכת' שביום מתן תורה היו ענכים וברקים
 וידידת גשמים וכן הוא אומ' י' ביצאתך משעיר
 בצמדך משדה אדום ארץ נעשה גם שמים נטפו
 גם עבים כטפו מים' ואומ' קול רעמך בגלגל
 האירו ברקים רב' וכמו קול שופר היה נשמע
 באויר שכ' וקול שופר חזק מאוד עד שרעט כל
 העולם ונתקבצו כל אומות העולם אצל בלעם
 בן בעור אמרו לו דומה שהמקום מאבד את
 עולמו במים כענין שכ' י' למבול ישב אמ' להן
 שופים שבעולם כבר נשבע שאיכו מביא מבול
 לעולם כענין שכ' כימי נח זאת אשר נשבת מע'
 מי נח עוד על הארץ' אמרו לו ודאי מבול שלמים
 אינו מביא מבול שלש הוא מביא אמ' להם לא
 מבול שלמים ולא מבול שלש אמרו לו הקול
 הזה למה אמ' להם תורה הוא כותן לעמו שכ' י'
 עוד לעמו יתק' ואין עוד לא תורה שכ' עמד
 והשיה אמרו לו אם כן י' יבדך את עמו בשלום'
 ויחרד כל העם אשר במחנה' כזרעו
 והלא דברים קלו וחומ' ומה ישל' שעתידין וכו'
 ומעוררין לכפי הד סיני כזרעו' אומות העולם
 על אחת כמה וכמה וכן הוא אומ' מסמים ה'
 השמעה דין ארץ יראה ושקטה' ל' ידמיה בשם
 ל' חייא בר יוסף ל' לה' למלך שהיה יוצא לקמפון
 חילות מבאן וחילות מבאן ורמחים מבאן ומ'
 ומבאן והיו הכל אומדין ומה אם בשעה שהוא
 יוצא לקמפון כך כשהוא יוצא למלחמה על

למ' ידאן

יצא לשדה מצא חטים והכיה בה' מצא שעורים
 והכיה בה' כוסמין והכיה בה' פולין והכיה בה' עדש
 והכיה בה' עבם למדינה מוכר חטים וממח שעור
 מוכר שעורים ומכיה כוסמין' כוסמין וממח
 פולין' פולין ומכיה עדשים' כך ל עקובה דומה
 עושה כלהתורה מופז יענה מופזיעות' לז' לעזר
 בן עזריה קופה שלדוכלים' לז' לז' לז' לז' לז'
 קופה והפשיטה אחריו אמרו לו שמן פונב עליך
 אמ' לו היך אפרסמוך יש עליך אמ' לו היך כליפון יש
 עטך אמ' לו היך אף כך ל' לעזר דומה בשער
 שהלמדי חכמים ככנס אצלו שלו כהרוא אמ' לו'
 שלו משנה אמ' לו' שלו במודרש אמ' לו' שארן
 בהלכות אמ' לו' בהגדה אמ' לו' נמצא אדם יוצא
 ממוט מלא פובה נברכה' לז' יוחנן בן כורי קופה
 שלהלכות' לז' יוקי הגלילי מלקפיפה בעמקסוד
 כוח' שאחזה בו מודת חכמה מהר מיני ומשכן בם
 בה לכל חכמי ישראל' לרצון שמעון בן גמליאל
 חנות מוכרת ארמון פונב' לז' שמעון חכור
 מזון ייבת' לז' שמעון בן יוחאי מוחן הדבה ומוצ'
 קימאה' ומה שמוציא איכו מוציא לא סובין וכך
 אמ' ל' שמעון בן יוחאי לתלמידיו בנישנו מדודתי
 שמדודתי גדומות מותר ומותר מדודתיו שלז' עקובה
 בקוף מצאו ל' שמעון בן יוחאי לא יסיבן יהודה אמ'
 לו מפני מה אתה מפטם דברי הגדה בפני חכמי
 אמ' לו ומה אמודתי עליך לא שונה הדבה ומשכח
 קימאה ומה שאהה משכח סובין הן למשכח
 דא' ידאת יגי פהורה אימתי היא פהורה כשאו
 מפורחת עצמו מאהבת כסף וזהב שכן הציא
 אומ' אם התן את חצי ביתך לא אבוא עמך' וכן
 לישעאומ' חי יגי אשר עמדתי לפניו אם אקרא
 וכן דכל אומ' מהבתך לך להנין וכבד ביתך
 לאחזק הב' אמ' ל' יוקי בניו שלז' חלפתא כעם
 אחת הייתי מהלך בדרך מצאת אדם אחד ונתן
 לי שלום אמ' לי מאין באה אמרתי לו מבט עיר
 גדולה שלחכמים ושלסופדים באה אמ' לי כעונך
 שהשב אצלי ואתן לך פרנסה וכסף וזהב אמרתי
 מיני חכמה כאמ' מיוניבת פ' באה

מחזיר את השליחות לא היה מחזירה לא בבקר
 תל' ויפסל שני לחות אבנים בראשונים וישכח
 משה בבקר זה הכלל לכל שכחמוה מזה תל' פאטר
 עוה יגי אורג לא זה בכין אב שכשהיה משה
 מחזיר את השליחות לא היה מחזירה אלא בבקר'
 ויקדש את העם' הפרישם מן האשה לז'
 שהתורה נקראת קדושה דפ' ודעה קדושים בינה'
 לפיכך ערך האדם להתקדש לא כדושתידבק בו
 והלא דברים קל וחומר' מה אם לתם ומים שאי א
 אפשר לרגוף לחיות שלא בהן נתקדש בהן משה
 רבינו ארבעים יום עד שניתנה לו תורה עלאחת
 במה וכמה שצריך אדם ליטהר לה מכל טמאות
 הרגוף וכן הוא אומ' יראת יגי פהורה אימתי היא
 פהורה כשאדם מטהר עצמו מן הטמאות
 לכך נמשלה התורה בשמן לז' לך מה השמן
 הזה כלה משקין אדם יכול להכניס בהן דולוק
 ומניין שנמשלו דברי תורה בשמן שכ' על כן
 משחק להים להיך שמן ששון מחבידיך'
 דא' אימתי היא פהורה כשאדם מטהר את
 עצמו מלהשתמש בה שלא יאמ' הואיל ואכיל
 חבם חייבין בט אדם לפרנסיו הכלל היה אומ'
 ודישתמש בהתא חלק' הא כלהניאות מדברי
 הגדה כפול חלקן מן העולם' ומה בלשאר
 שנשתמש בכלי בית המוקדש נעקר מן העולם'
 המשתמש בכלי טבדא בו העולם על אחת כמ'
 וכמה' דא' אימתי היא פהורה כשאדם
 מטהר עצמו מן הגיאות' ל' יוקי בן יהודה אומ'
 קרא לחכמים שמות לז' מאיר קרא עומקי חבם
 וסופר' לז' יהודה חבם לפשידעה' לז' לעזר בן
 יעקב קב ונקי' לז' יוקי כימקו עמו' לז' טרפון
 גל שלאבנים' וישאומ' גל שלא גודים שכל דמן
 שניטל אחד מהן יהיו מתקשקשין' ובאין דו על
 גבי ח כך ל' טרפון דומה בדמן שהלמדי חכמי
 ככנס אצלו הוא מביא לו מקרא ומשנה הלכות
 ואגדות לז' עקובה אומר בלום למה ל עקובה
 דומה לפוטל שכחול קופתו וכשלה לאחוריו'
 כמקא כלומ' דאיתו בעורה' ובעל הענין פ' כל תורתו סודות בפני כלומ' תורתו בעורה

בהן

לז' לז' וזה לגש

כמנש
 עומק
 כלומ'
 יד
 לעומק
 שיהלכות
 פ
 כתב
 ועמו
 מנש
 אמתי
 קניין
 לכתב
 כמקא כלומ' דאיתו בעורה' ובעל הענין פ' כל תורתו סודות בפני כלומ' תורתו בעורה

הקב"ה אתההר כגגית' ואמ' אם מקבלך אדם
עליכם את התורה מוטב ואם לאו כאלו קבור
תבם' באותה שעה געו כלם ושפכו לבם במים
בתשובה ואמרו בלאשר דבר י' כעשה ונשמ'
אמ' הקב"ה ערבים אני צריך אמרו הרי שמים
וארץ יעידו כן אמ' להן בטלין הן אמ' אבותע'
יעידו אמ' להם עסקים הם אמרו בטנו יעל
אמ' להם הרי ערבים טעמים וכן הוא אמ' מפי
עוללים ויונקים יסרת עוד ואמ' ותשכר
הנדרת לחיך אשכח בניך גסאט' והר סיני
עשן כלו מקום הקדש תל' כולו ולא מקום ה
הקדש מפני מה מפני אשר ירד עליו י' בא
מגיד הכתשהאש ליחכה אתה רקיע ויכרה
לה עלהר סיני ונעשה בלבתאש לרמוז בו
וכן הוא אמ' בקחחאש המסי כמים ובעה
אש להודיע שמך לצריך' באש' מגיד שנמ'
שלו דברי תורה באשמה אש חיים לעולם
כך דברי תורה חיים לעולם' מהאש קרב
לה אדם נכונה רחוק ממטה עכן כך דברי תורה
קרב לה אדם נכונה רחוק ממטה עכן' היכו
דחנן והוי מותחמם כנגד אורן שלחכמו'
והוי דהיר מגחלתן שלא תבנה' מהאש קטן
מדליק את הגדול וגדול מדליק מן הקטן כך
דברי תורה קטן למד מן הגדול וגדול למד מן
הקטן כל המפרפר באש בעולם הזה זוכה
ומפרפר לעולם הבא ובימה ישלכו ישוין
צדקות ודובד מישרים' ד' א' בלהמקבל
עליו דברי תורה שנמשלו באש פורקין ממנו
עולמלכיות שנמשלו באש ובל הפורק ממנו
עול דברי תורה שנמשלו באש כותבין עליו
עולמלכיות שנמשלו באש' וכן הוא אמ'
וכתתי ארבע בהם מהאש יצאו והאש דת
ואכלם מהאש בני אדם העמולין בה ניכרין
בין הבניות כך תלמידי חכמי ניכרין בדיבורן
ובהילוכן ובעטיפתן בשוק' ויעלעשנו
כעשן הכבשן' מהכבשן זה בודק אר
כ' מרגלגל בתוך האש ואינו מתיא ממטה'

החביות מהן יוצאות לייך ומהן יוצאות לשמן
ומהן יוצאות חרוכות כך דברי תורה בני אדם
וכן הוא אמ' אמרת י' צדופה הא לא ניתנו מצוות
לא לצדוק בהן את הבריות' כעשן הכבשן יכול
כעשן הכבשן ודאי תל' כעשן משמיעין את האוזן
מה שיכולה לשמוע' כיוצא בו אתה אמ' והנה
כבוד י' בא מדרך הקדים וקולו בקול מים רבים
אפשר לבריותיו כמותו לא משמיעין את האוזן
מה שיכולה לשמוע' כיוצא בו אתה אמור
אדיה שאג מילא יירא י' אהים דבר' אפשר
לבריותיו כמותו לא משמיעין את האוזן מה
שיכולה לשמוע' כיוצא בו אתה אמ' יערך
כמטור לקחי אפשר שהגשמים גדולים מן ההול'
שהוא מושלה בהן לא משמיעין את האוזן מה
שיכולה לשמוע' ויחרד כל ההר מאד נדדעזע'
וכן הוא אמ' למה תדעוון ההרים גבנונים היכן
אתם מרצין דינכם הרי אתם כבעלי מומין או
גבן אנדק' ההר חמד אהים לטבתה זה סיני'
אף י' ישכון לכדח זהבית העולמים' ויהיקול
השופר הולך וחדק מאד' בנוהג שבטולם כל
דמן שהקול הולך הוא תושש אבל מי שאמ' והיה
העולם אינו כן לא כל דמן שהקול הולך הוא כ'
מתגבר כל דמן שבני תורה הולכין דעתן מהישב'
וכן הוא אמ' בישישים חכמה' משה ידבר
והא' יעכנו בקול' ל' איצדד אמ' כבוד גדול
חלק לו המקום למשה שלא היה המקום מדבר
עד שמושה אמ' לו דבר כבוד קבלו בניך את דבריך
עליהם בשמחה' ל' עקיבה אמ' מינין שבקול
ובכוח ובנעימה שהיה משה שומע בו היה כ'
משמיע את ישל' תל' משה ידבר והא' יעכנו
בקול' ודאימה תל' בקול מלמ' שבקול ובכוח
ובנעימה שהיה משה שומע בו היה משמיע'
אמ' ל' שמעון בן קדימינין למתרגם שלא יגביה
קולו יתר מן הקודא של משה ידבר והא' יעכנו
בקול משמע ש' יעכנו איני יודע שבקול לא
מה תל' בקול בקולו של משה' וירד י' על

כקובות

אחת כמה וכמה' כך כעם אחת השמייעה הק'צה
 את קולו בקיפי והרעיש את כל העולם כולו
 לכשיקום הק'צה להוכיח את כלבאי העולם כמה
 דכה בקום במשפטו להיסעל אחת במה ובמה
 ארץ יראה ושקטה אמ' ל'גי בשם ל' יוחנן אם
 יראה למה שקטה ואם שקטה למה יראה אלא
 אמרה הארץ מה אם מצוה אחת קלה שכנעמורה
 עליה אדם הראשון לא היה יכול לעמוד בה
 ונתקללה בעבורו דבר אחר הארמה בעבורך
 כך מארשים ארבעים נשמוטה מצוות עשרה
 ושלש מאות ששים וחמש מצוות לאתעשה
 על אחת במה ובמה' ל' יהושע בשם ל' לוי
 אמ' לכי כן חזר הק'צה ופייס את הארץ ארץ
 ארץ ארץ שמעי דבר י' אמ' לה הלא שמעת
 מה שאמרתי לא אנסיף לקלל עוד את הארמה
 בעבור האדם וכיון ששמעה כן מיד שקטה
 ל' לוי בשם ל' יוחנן אם יראה למה שקטה ואם
 שקטה למה יראה לא אמרה הארץ האם שאין
 ישאל מקבלק את ההגדה ואני חוזרת למימי
 לכמות שהייתי דאמ' ל' חונא בשם לאחאמי
 דבר כמוגים ארץ וכל יושביה אנבי הבטתי
 עמודיה סלה' כבר היה העולם מתמוגג והולך
 לו אזלי שעמדו ישאל על הר סיני ואמרו כל
 אשר דבר י' כעשה וכשמע כבר היה העולם
 חוזר להתהו ובהו ומי בוסס את העולם אג'
 תבתי עמודיה סלה' ל' לוי בשם ל' יוחנן
 אם יראה למה שקטה ואם שקטה למה יראה לא
 אמרה הארץ האם שהגיטה זמנה שלתחיית
 המתים שהק'צה מבקש לתבוע מידי כל מה
 שהפקיד בידי כמה דבר והלמה הארץ אורמיה
 ולא תפקה עוד על הדוגיה וכיון ששמעה אנבי
 מיד שקטה דא' ויחזר כל העם זה'שה
 והחכמה מאין תבוא ואיזה מקום בינה הבר
 מדבר כנגד מתן תורה שבשעה שנגלה הק'צה
 בפינו היה הקול בא להם מן הצפון לדרכם והיו
 הולכין מן הצפון לדרכם' בא להם מן הדרכים היו

תלמידי
 ארץ יראה וש
 פי ל' ק' יצא
 מק' בשם ל' י'
 ושקטה מלהלום
 על יקל' כמות
 מעשה' ש' נדרסוכ
 נקסי' י' בס' מכל בע'
 שיקל'

שיהיה
 שיהיה
 שיהיה

הק'צה

ברי שלא יאמרו ישראל קולו של משה שהיה בר
 בדקיע יצא קול הראשון והשמים והארץ נעשו
 והגבוהות בתמוטפון והימים והנהרות בדרון
 וכל האילנות ברעו והמתים שבישראל חיו ועמדו
 על רגליהם ונדתעו ישראל לאחוריהם וחלדו שעם
 עשר מיל ופרחה נשמדן אותו הקול ששמעו בו
 אנכי ולא יהיה וכן הוא אומ' אחת דבר להים שתיים
 זו שמעתי באותה שעה אמרו למשה קדבא ותה
 ושמעו את תדבר אלינו ושמע הק"ה קולן וערב
 לפניו ושלח למיכאל ולגבריאל ואחזו בשתי ידיו ש
 שלמשה שלא ברצונו והגישוהו לעדכל שטאמ'
 ומשה כרש אל העדכל גש אין כה לא כרש בעל
 ברחו והשמיע שאר עשר הדיברות לישכאל
 ועליו הוא אומ' כענת שלג ביום קציר תיר
 טאמן לשולחיו וידבר להים את כל הדב
 האלה לאמר אמ' להם אני נוהג בכם ביניכם
 ובין כל הדברים שאני לא קבלתם עליכם לא הי'ת
 הייתי כפר עמכם אינו דומה מקבל לשאינו
 מקבל ל יהודה הנשיא מושלו משל לה'ד
 לאחד שנשא אשה אמרון ליה התלקחת ליה
 פיסו עמריה כך אדם ישראל נתמשכרתם לו
 בקוי שתעשו רצונו דא וידבר להים
 מלמ' שדברים שטאמרו להלך שניהם לענין אחד
 מה שאי אפשר לו לפה לומר ואי אפשר לה לאוזן
 לשמוע כאן הוא אומ' וידבר להים את כל הדבר
 ולהלך הוא אומ' אחת דבר להים שתיים זו שמעתי
 ואומ' הלא כה דברי כאש טאם יגי' מה אש דה
 כחלק לכמה ניצונות כך דבור אחד יצא לכמה
 מקדאות דא וידבר להים אני שנברע
 עלי ידי כך ואני שמשלם שכר עלי ידי כך
 וכן הוא אומ' פנים בפנים דבר יגי' עמכם
 אמ' ללמי בפנים הדבה ברואה הק"ה לישראל
 בסיני בפנים דעופות בפנים הדופות בפנים
 מוריקות בפנים שמיחות בפנים משחקות
 בפנים מסבירות הא כיצד בשעה שהוא מ'
 מראה להן פניו כותק שלדשעים היה מראה
 פ כצר כשך לו לאשה נבעו אמרו כלום עשי לו מאכרת

בפנים דעופות בפנים הדופות בפנים מוריקות
 וצשעה שהוא מראה להן מותן שכרן של צדיקי
 לעתיד לבוא היה נראה להן בפנים משחקות בפני
 שמיחות בפנים מסבירות דא וידבר להים
 מלמ' שהיה אומ' להן על ראשון ראשון ועל אחמון
 אחרון דא וידבר להים את כל הדברי האלה
 יכול באחרונה אמרו לו קבלנו עלינו תל אכבי יגי'
 להיך אנכי היה בכלל ויצא מוצא מן הכלל
 ללמד על הכלל מה אנכי היה לו דיבור בפני עצמ'
 והכלה בפני עצמו תל לאמר מלמ' שהיה אומ' להן
 על כל דיבר ודיבר על כל לאו ועל היין היין
 אנכי יגי' להיך אני הוא זה ומי שיש לו רשות יבוא
 וימחה ל שמשון אומ' לעטן השחתת עולם טאמ'
 נמחית את כל היקום אני הוא זה ומי שיש לו רשו
 יבוא וימחה כיוצא בו אהה אומ' לא בקרת דברתי
 במקום ארץ חשך אני יגי' דובר צדק ומי שיש לו
 רשות יבוא וימחה דא אנכי יגי' להיך אנה אני
 על כל באי העולם יכול אתה כיוצא בהן תל להיך
 יכול עליך בפני עצמך תל אנכי יגי' אנה אני על
 כל באי העולם הא כיצד אנה אני על כל באי העולם
 ושמי יחול עליך כיוצא בדבר אתה אומ' שלש
 פעמים בשנה יראה כל צבורך את פני הארון יגי'
 ארון אני על כל באי העולם יכול אף אתה כיוצא
 בהן תל יגי' להי ישראל יכול עליך בפני עצמך תל
 את פני הארון הא כיצד ארון אני על כל באי העולם
 וחל שמי עליך כיוצא בדבר אתה אומ' הנה אני
 יגי' להי ישראל אנה אני על כל באי העולם יכול אתה
 כיוצא בהן תל להי ישראל יכול עליך בפני עצמך תל
 אני יגי' להי כל בשך הא כיצד אנה אני על כל באי
 העולם וחל שמי עליך אנכי יגי' להיך למטה
 פתח בלשון אנכי למטה ללמדך שגדול מותן תורה
 לפני הק"ה יתר ממעשה בראשית שמעשה
 בראשית פתח בהן בבי ובאן באלף ומפני מה
 פתח הכה במעשה בראשית בבי לומר לך מהבי
 לא קדמו לא אות אחת כך לא קדם העולם לאותו
 האחד המובחר יהי שמו מבורך לעולם ליוסי

הר קים אלראש ההר יכנל יגד ודאי תל וירד יגי על
הר קים אמור משה נבקעו שמי השמים ה
הטלונים ונתנה כשות להם ללהט את המים וכן
הוא אומ' בקדוח אש המקים מים תבנה אש
ירד לו היציע העליון ועמוד לו על גבי הר קים
ורבר עמון מן השמים ויקרא יגי למשה אל
ראש ההר העל משה ביון שפלה משה לרקיע
חברו עליו מלאכי השרת אמרו מה ילוד אשר
עושה כאן אמ' להן לי שול תגדה באתי אמרו
כבוכו שלעולם תסתפק בעליונים שכי יגי אדוכו
מה אדיר שמקבל הארץ אשר תה הודך על
השמים תה הודך על השמים שהיא בדאי
ומה לך ולשוכני עפר אמ' לו הקב'ה בן עמון
החדר להן תשובה אמ' לפניו רבונו שלעולם
ובי יכולתי להשיב את מלאכיך אמ' לוי החדק
בכסא והחדיר להם תשובה הודך מאחד בני כסא
פרשד עליו פככו מלמ' שאחד בכסא ופרשד עליו
מדיח עכנו וסיככו כדי שלא ילהטוהו המלאכי
באש וכן הוא אומ' וסכותי כפי עליוך עד עברי'
ביון שאחד בכסא אמ' להם אתם אומ' תסתפק
הגדה בעליונים וכי מה אתם עריבין לה אמרו
לו ומה כתבה אמ' להם כתבה לא יהיה לך לה
אחרים על בני וכו יש עמכם ע' כתבה לא
תשא את שם יגי אהיך לשוא וכו יש עמכם
מקום שבועה כתבה לא תצח לא תאף לא
תגב וכו יש בכס אחד מכל המדות הללו כת
בה כבד את אביך וארמיך וכו יש לכם אב
ואם ביון ששמי עכך אמרו רבונו שלעולם
תבה לכו לו כדי שישתפקו בה התחוטם שאן
העליונים עריבין לה הודך יגי אדוכו מדי
אדיר שמך בכל הארץ ביון שראו מלאכי
השרת שנתן לו הקב'ה את התורה אף הם עמדו
וגילו לו מסתירין הודך עלית למדום שבירת
שבי ואף מלאך המות ביון שראה שכל
המלאכים גילן לו מסתירין אף הוא גילהו
מסתירין אמ' לו בשנה שהמגפה באה הקמור

קפדת והיא כפדת ביון שראה שהתחילה
המגפה מהוא אומ' ויאמר משה אל אהרן
קח את המחתה והן עליה אש מעל המזבח
ושים קטרת וחולך מהנה רג' ואומ' ויעמוד
בין המתים ובין החיים ותעזר המגפה וכן
הוא אומ' ישימו קטרת באפיק ויאמרו יגי
אל משה רד העד בעם מי שפלה דירדן שלא
יראה נמי שלא עלה דירדן שלא יעלה פן יהל
אל יגי לראות שלא יפרגו אתה חונקין ונבל
ממנו רב אין רב לא אבלו סין מגיד שאם נבל
אחד מהן לארץ מעלה עליו בלא אבלו סין לבעו
ר' ונבל ממנו רב' ממני שמי עונו ומעכב
את רובו וגם הפהים הנגשים אל יגי יתקד
ל יהושע בן קדחה אומ' לו בפורות ל אמרו
זה נדב ואביהוא בשני מקומות באמ' פהים
ולא באמ' רב ואביהוא בשני מקומות באמ'
נדב ואביהוא ולא באמ' פהים פן יפרץ בום
יגי שלא יעשה בהם פרצה ד' פן יפרץ
בהם יגי שלא יכרוצו ויאמר משה אל יגי לא
יכול העם לעלות דו היא של יהודה אומ' אמ' לו
הקב'ה למשה הריטאומ' לך דבר ואהה משיעב
וחריכי חוזר ומודה לדבריך כי אתה העדוה
בנו לאמר הגבל את ההר וקדשתו אמ' לו כבד
עשו חונקין ונדדדו ויאמר יגי אל משה
לך רד ועלית יכולה כל עליו עמו ה' והעם אל
יהרמו לעלות יכול הפהים עליו עמו תלו עלית
אתה ואהרן עמך ואין הפהים עמך יכול
אהרן היה עמו במחיצה תל נכר משה לבדול
יגי אמור מעתה משה מחיצה לעצמו ואהרן
מחיצה לעצמו וירד משה אל העם ויאמר
אליהם מלמ' שלא הלך לתוך ביתו ולא פנה לעסקי
אחרים אין לי לא ריבנותה קים שלא הלך ביתו
ולא הלך לעסקים אחרים מפין אף ריבדו
אהל מושד שלא הלך לתוך ביתו ולא הלך לעסקים
אחרים ה' וייתא ורבר אל בטי שראת אשר יצוה
ביון שיירד משה לקרא לאהרן השמיע הקב'ה קולו

חניטה אמ' לו כבש גדול חלק הקצה לאומות העו
 אמ' לו למא אמ' שטח חמש דיבנות לישל וחמש
 לאומות העולם חמש הראשונות שטח לישל
 שמו מעורב ביניהן כלום אם יחטאו ישל הוא
 קורא אחריהן תיגר וחמש דיבנות האחרונות
 שבתן לאומות העולם אין שמו מעורב בהן
 כלום אם חטאו אומות העולם אינו קורא אחת
 תיגר אמ' לו צא והטייל עמי במדינה יצא
 וטפיל עמו במדינה וכל מקום שהיה מולו
 כו היה מראה לו איקונן שלו קבועה אמ' לו דו
 מה היא אמ' לו איקונן שלי זו מה היא אמר לו
 איקונן שלי ראה כמה הבריות מנבדין אודני
 שחוקקין שמי על כל פתח ופתח עד שמשבו
 והולכו לאחורי הבתים אמ' לו אדוני המלך
 שבכל המדינה את שליט נבמקום הזה אין
 את שליט אמ' לו למה אמ' לו שבכל מקום
 ומקום דאיתי איקונן שלך קבועה ובמקום
 ובמקום הזה אינה קבועה אמ' לו את הוא קבא
 דיהודאי את הוא הכימיהון דיהודאי כך הוא
 שבחו שלמלך שתהא איקונן שלו קבועה
 במקום בזוי ובמקום מפורק ובמק' מעלכך
 אמ' לו אדוני המלך ישמעו אצנך מה שפך
 מדבר וכך הוא שבחו שלה קצה שיהא שמו
 מעורב עם הרצחני ועם המטאפים ועם
 הרגבים וסילקו והלך לו וכיון שיצא אמרו
 לו תלמידיו דבינו דחיתה לזה בקנה לכו מה
 אתה אומ' אמ' להם בט כן עלת על דעתו ש
 שלמי שאמ' והיה העולם ליהג תורה לישל
 בתחלה הלך אצל בני עשו אמ' להם מקבלין
 אתם עליכם את התורה אמרו לו ומה כותבה
 אמ' להם לא תרעח אמרו כל אותן עצמן שלי
 אותן האנשים לא הבטיחן אביהם לא נכל
 החדב דבר ועל חרבך תחיה אין אנו יכולין
 לקבל את התורה אחר כך הלך לו אצל בני
 עמו ומנאב אמ' להם מקבלין אתם עליכם
 את התורה אמרו לו מה כותבה אמ' להן ל

תנאף אמרו לו כל עצמן של אותן האנשים לא
 באו לא מטיפה של צמת דבת ותהדין שתיבנות
 לנו מאביהן אין אנו יכולין לקבל את התורה
 אחר כך הלך אצל בני ישמעאל אמ' להם מקבלין
 אתם עליכם את התורה אמרו לו מה כותבה אמ'
 להם לא תרעב אמרו לו כל עצמן של אותן האנשים
 אינן חייין לא מן הרגיבה ומן הגזל דבת והוא יהיה
 כרא אדם ידו בכל יד כלבו ועל פני כל אחי ישבו
 ואין אנו יכולין לקבל את התורה לא היתה אומה
 באומות שלא הלך הדיבור ודפק על פתחה מר
 אם ירצו ויקבלו את התורה וכן הוא אומ' יודין
 יגי כל מלכי ארץ כי שמעו אמרי פיך יכול
 שמעו וקבלו תל ועשיתי באך ובחמה נקם את
 הגוים אשר לא שמעו ולא דיים שלא שמעו לא
 אפלו שבע מצוות שקיבלו עליהם בכי טח לא יכלו
 לעמוד בהם עד שפירקום ונתגום לישל משל
 לאחר ששילח חמורו וכלבו והלכו לגודן והפועני
 לחמור להך ולכלב שלש סאין והיה חמור מהלך
 וכלב מלהית בירק ממנו פאה ונתגה על החמור
 אפ' כן היה הכלב מלהית וכן שני וכן שלישי
 אף באן ישל קיבלו את התורה בפירושיה ודקדו
 קיה אף אותן שבע מצוות שכצטוו בה כח ולא
 יכלו לעמוד בהן עד שפירקום ונתגום לישל אמ'
 כיון שלא קיבלו כל האומות בא לו אצל ישל אמ'
 אמרו לפניו רבון העולמים ברח דודי ודמה לך
 לצבי או לעופר האילים עדוק מן ריחא בישא
 לריחא טובא על הדי בשמים איתא לך לריחא
 טובא עלי עשור עלינו לקבל עשר הדיבנות ועלי
 עב עלינו להתעבל בהן בימי השמד עלי הגיון
 בכבוד ל שמעון בן לקיש אומ' בשמחה ושבכך
 אמרין שלא באכרית וכיון שכאה הקצה שטג
 ישל את דברן לקבל את התורה באהבה ובחבה
 פתח ואמ' להם אנכי יגי להיך דא אנכי למה
 אמ' אנכי ולא אמ' אני לא אנכי ארבע אותיות
 ללמודך שהקצה מולך בארבע קצות העולם וכן
 הוא אומ' הלא ירעת אם לא שמעת אלה יעולם יגי

אומ' לכל האותיות יש דומה בי לבמה' דאז' לריש'
 הי לחיה' ואז' לזמן' וכן שאר כל האותיות אגלאק'
 זה אין לו דומה לדומה לפיכך בקרא על שמו שלו
 הק'בה שאין לו דומה לדומה לפיכך פרח אנכי' ל'
 לערך בשם ל' אחא בלאותה עשרים וששה דור'
 היה אף קורא תגר לפי הק'בה ואומ' לפני דבון
 העולמים אנו כאשר שולל האותיות ולא בראת
 עולמך בי לא בבית' אמ' לו הק'בה חייך שכלהעו'
 כולו לא כבדא לא בדכות תגדה למחר אט כודק'
 תגדה לבט ואיני פוהא לא בך אנכי יני' אהיך'
 אמ' ל' שמולאי בתער גדול היה העולם עד שלא
 ניהבה התגדה אבל משניתבה התגדה כפיכוכ'
 נעשה צו ליכה הא כיצד אם תפול קנה' מ'זעם'
 ותקארבעים אונקיה מכאן ושש מכאן מני'
 מכניע לא ארבעים מכניעים על שש כך כל
 העולם כולו לא כבדא לא לששה ימים דבולבי
 ששה ימים עשה יני' את השמים ואת הארץ'
 אבל תגדה ניהבה לארבעים יום שכי היה ששעם
 עי' ארבעים יום לא כן שכן יהוא ארבעים
 מכניעות על שש וכן הוא אומ' נמוגים ארץ
 וכל יושביה אנכי תבכדי עמודיה סלה' אנכי
 נעשה בסיס לעולם' דא' אנכי יני' אהיך'
 דבי' ל' שמועון בן יוחאי אם את עומך במימין'
 דא' אנכי יני' מה תל' אהיך אמ' הק'בה אם אתם
 עושים פיוט הרי אנכי יני' שכלי יני' יני' אל'
 רחום וחכום ואם לאו אהיך אני כפרע משוכאי'
 הם שאין תל' אהיך לא לשון דיוק' דא' אנכי
 יני' ל' יודה ול' כחמיה ורבנן' ל' יודה אומ' אין
 לשון אנכי לא לשון אהבה ולשון חיבה משל לבן
 מלכים שהלך לו למדינת הים ולמד לשון הים
 כיון שבא ממדינת הים התחיל לבין משירי'
 עמו בלשונו כך לפי שירדן ישלל למצרים
 ולמדו לשון מצרים כיון שיצאו ממצרים
 התחיל הק'בה משיח עמו בלשונם אנכי אנוך'
 ל' כחמיה אומ' אין לשון אנכי לא לשון אימה
 ולשון יראה כמה דאומ' פי אנכי יני' אהיך'

אנכי דא' אנכי ל' כי נחש בשם ל' יהושע
 בן לוי למלך שהכיה את אשתו עברה והלך לו למ'
 למדינת הים וילדה בן וגידלה אותו לאחר זמן בא
 המלך והוציאה אותו אמו לפיכך שלמביו והיה
 נושא דבוק ומביט בו' אפרכוס ומביט בו' אספול'
 לפוס ומביט בו' ואומ' זה הוא כהבון בן אביו נידע
 שהוא בנו אמ' לו מה לך מהבוכך בלו נאין לך מהך
 הטאה לא אתבטי ואני אביך כך כשירד הק'בה על
 הר סיני לידך תגדה לישלל ירדו עמו מיכל ודגלו
 וגבריאל ודגלו והיו ישלל מביטין בהן ואומרים זה
 הוא זה הוא אמ' להן הק'בה מה לכם מביטים באלני
 אין לכם הטאה מהם לא אתם בטי ואני אביכם כו'
 הייתי לטב לישלל ואפרים בכודי הוא' אתם עמוד
 אנכי יני' אהיך' דא' אנכי ל' יהושע בן לוי בשם
 ל' שמועון כהן שלדכות פוח הק'בה לישלל בסיני
 בשעה שאמרו בלאשר רבד יני' נעשה וכשמע'
 וכיון שאמרו למה נעשה אנכי יני' אהיך בקש
 להשמידם דברגיאמר להשמידם לני' משך
 בחירו' באותה שעה אמ' משה לפני המקום בה
 רבוכו שלעולם שמא לכל ישלל אמרת אנכי יני'
 להיבם הרי לי אמרת לבדי אנכי יני' אהיך' ל'
 יהושע דסכנין בשם ל' לוי אמ' לו הק'בה למשה
 לימדת סכגורא עלבט חייך לשעבד אמדתי לכם
 בלשון יחידי אנכי יני' אהיך ומכאן ואילך אנואומ'
 אני יני' להיבם להזכיר את כולכם' דא' אנכי
 יני' אהיך למה נאמרו עשר הדיברות בלשון יחסי
 לוי' שאכלו היחידים מבטולך אותה כאן כולכם
 בפנתם אותם' אנכי בטול מיכה' לא יהיה לך
 ביטול ירבעם' לא תשא ביטול מקולל' דכור בטול
 מקושש' כבד ביטול אשלים' לא תרצח בטול
 יואב' לא תבאף ביטול דמרי' לא תגנב בטול עכן'
 לא תענה בטול ציבא' לא תחמוד בטול אחאב' ה'
 הרצחת וגם ירשת' דא' אנכי יני' אהיך מלמ'
 שהחזיר הק'בה תגדת על כל אומות העולם ולא
 קבלו הימנו חדר לוי אצל ישלל ואמ' אנכי יני' אהיך'
 אדרייכוס שחוק עצמות של אתל יהושע בן

בנים' וכת אחד אומ' בן לא ישא בעון האב ואב
לא ישא בעון הבן אם היו אבות זכאין וגולה להן
ואם לאו אין הגולה להן' מושלר מלהודי לאחד
שלחה מן המלך מאה מנה וכפר בו בא בנו
ולווה מן המלך וכפר בו' ובא בן בנו ולווה מן
המלך מאה מנה וכפר בו' לדביעי אין מלגין
אונג מכני אבותיו שהיו כפרתן וכן הוא
אבותיכו חפואו ואיכם ואכחו עונותיהם ס
סבלכו' לא אל הדי קורא עונותיהם סבלכו לא
עונותיכו סבלכו מוי הרם לכו לסבול עונות
כפשיכו אבותיכו שהיו כפרתים' פוקד עון
אבות על בנים יכול עלי צאי יריכו בלבד תל
ועל בטי בנים ואמ' זה שאר בן הייתי אומ' הא
אין הגולה לא לבן בלבד' מניין לשלטה וארבע
דורות הל' על שלשים ועל רבעים לשוכאי'
בזמן שתופשיק מעשה אבותיהם' ועושה
חסד לאלפים יכול ליוצאי ירך בלבד הל' עוש'
לאף דור' אמ' זה שאר בן הייתי אומ' הא אינו
עושה לא לאף דור ומניין לאפים ולאפי אפים
הל' ועושה חסד לאפים לאוהבי למוי שעושה
לפני מאהבה' ולשומרי מצות' למוי שעוש'
לפני מידאה' להודיעך כמה מעלות יש בין
העושה מאהבה לעושה מידאה וללמדך
שמידת הפוב מכובה יודג ממידת פורענות
על אחת חמש מאות' דא טאמ' בפיסן
זה ארבעה לאוין למה כנגד ארבע מלכיות
אמ' הק' בה לישלל דא עלא יפוער אתכם לא
תעשה כך לא תעשה למה שאני עתיד ליכיל
מהן בסוף דבר כי יני אהיד אלקטא כקד עון
אבות עונו שלכו בו יצר שהוא אב למלכות'
על בנים אהבנו בלשאצר' על שלשים זומ'
מלכות מדי שכן כתבה ותלת עלעין בפומה'
על רבעים זומלכות יוך סכתבה וארבעה
ניטיק לחיורא' לשומי זומלכות ארום ה
הרשעה שכבה ואת עשו שטאתי' ואחר כך
ועושה חסד לאפים לאוהבי מפאן אתה למד

איכה ד

דעל ז

שאיין הק' בה משדה שכיכרה בציון עד שהוא
כפרע מן הארמות ובן הוא אומ' ופקי' תי דמס לא
כק' יתי יני שכן בציון' לא תשא את שם יני' לא
לשוא בילא יכקה יני' דג' אין לשוא לא דבר שלא
היה ולא כהיה ולא עתיד להיות' היכי דאמי כגון
שנשבע שעלה לדקיע או ירד להם להתווס'
דא' כגון שנשבע עלה איש שהוא אשה' ועל
האשה שהיא איש' דא' לשוא אין לשוא אלא
דבר שאין צריך שבועה וכשבע עליו כגון שנשבע
על האיש שהוא איש ועל האשה שהיא אשה'
דא' אין לשוא לא שנשבע על דבר שהן מושבע
לעשותה שלא לעשותה או על דבר שהוא מושבע
שלא לעשותה לעשותה כגון שנשבע לבטל את
המצוה או לעשות אתה עבירה כל אחד מארבעה
דברים לו הוא שבועת שוא וחייבין על דדוטה
מכות ועל שגרתה פפוד מכלום' פי לא ינקה
יני' להודי שיט בחור בתשובה ונקה יכול להא
תעבה מכפרת הל' כי לא ינקה יני' אין זה קל
וחומ' מערה שלא והא תשובה מכפרת לא על
דבר שחייבין עליו מידה לשמים או על כלל
תעשה שבתורה לא והא תשובה מכפרת הל'
כי לא ינקה יני' את אשר ישא את שמנו לשוא' על
זה אין תשובה מכפרת' מכפרת היא על כל לא
תעשה שבתורה הרי זה קל וחומ' מעלתה שהיא
תשובה מכפרת על מצות עשה ועל מצות לא
תעשה שיטבה קיום עשה' אמוד מערה בלשהוא
מלא תשא ולמטה עבירות קלות ותשובה מכפרת
וכל שהוא מלא תעשה ולמעלה עבירות חמורות
ואין תשובה מכפרת' יכול לא יהא יום הכפונים
מכפר הל' ביום הזה יכפר עליכם' דא' לא
תשא' זה שיהא כי מלך שמור' הכי מלך
מלכי המלכים אשמור' אשמור אודג הפר'
שאמ' לי בסינו אנכי יני' אהיד ועל דבר שבועת
אחים' שאמ' לא תשא את שם יני' אהיד לשט'
וכן הוא אומ' האודג לא תעזאן טאם יני' אם מפט
לא תחילנו אשר שמתי חול גבול לים חק עולם

סוף יני'

בחור כל

פ' לוי עליון עלעתי

בורה קצות הארץ אשר הוצאתיך מארץ מצרים
 כדאי מבית עבדים אפלטתיך ליעלך אל
 שפתיך מבית עבדים דיי לא היה לך
 יכול לא יקיים לעצמו אבל יקיים לאחרים תל
 לא יהיה לך מה תל לא היה לך מלמ' שכל המקו
 עז לעצמו עובר משום שתיים משום לא יהיה לך
 ומשום לך להים יכול שכקראו להים יכול יש
 בהן צורך לפעם תל אחרים דא להים אחרים
 שלא יעשה אדם לזה שלכסוף ולזה שלדב ויאמ'
 לא שקוף לא לזה לא גילול לא לזה תל להים
 אחרים אפ' שאין אתה מחדיק בו לשם אלה
 אי אתה נשאי לקיימו דא להים אחרים
 אחרונים כעשו וכן הוא אומ' חדשים מקרוב באו
 לא שענום אבותיכם לא הועילו לך ולא הועילו
 לאבותיך ולא הועילו כלום מיסיהן דא
 אחרים שמאחרין אתה מוצה מלבוא בעולם
 דא שעושין את עובדיהן אחרים דא
 אחרים שאחרים הן לעבדיהן וכן הוא אומר
 אף יצחק אביו ולא יענה על פם לא בדמותי
 ולא בדמות שמשו דא על פני מלמד
 שמביאין אף לעולם לא תעשה לך מלמד
 שפלה עושה עז לעצמו עובר משום שתיים
 משום לא תעשה ומשום לך פסל אין לי לא
 כפל כשהוא אומ' וכל המונה לדבות חמה ולכל
 כוכבים ומזלות אשר בשמים לדבות שמים
 עזמה ממועל לדבות מלאכי שרת ואשר
 בארץ לדבות הרים וגבעות נחשים ועקרבים
 מהתחת לדבות את הבהמות ואשר במים
 לדבות את חיות הים ואת הדלפנין מהתחת לבן
 את השלשולין לארץ לדבות ארץ עזמה
 כשהוא אומ' וכל המונה לא בדמותי ולא בדמות
 בצואה שלהן ולא בדמות חיות רעות ולא בדמו
 חיות שלמעלה אם סופינו לדבות כולם מה
 תל פסל לא אפאתה עושה כן נמי אפאת פוסל
 עולם ממנו והריני פוסל עולם ממך לא
 תשתחוו להם ולא תעבדם לא תשתחוו להם

מה תל
להים

בצורת אדם עבדים פ' תלמידם שנקראו עבדים

לא יעורה למכעבקה

דרך עבודה לא תשתחוו להם השתחוו בכלל
 היתה ולמה יצאת להקיש אליה מה השתחוויה
 מייוחדת מעשה יחידי וחיובך עליה בפני עצמה
 בין שהוא עבדו בין שאינו עבדו כך כל עבודה
 המיוחדת לשם אס עשה אותה לעז חיובך עליה
 בין שהוא עבדו בין שאינו עבדו נמה הן
 העבודות המיוחדות לשם זביחה וקיסור
 השתחוויה וכיסוף אס עבד בהן לעז אפ' שאין
 דרך עבודתה בכך ולא תעבדם שלא יעבדו
 עז כדרך עבודתה כגון שידרוק אבן למדקולים
 או יפעור עצמו לפעור או יקרע שערו לכמוש
 או יעביר בנו למולך וכיוצא בהן וכן הוא אומ'
 איכה יעבדו הגוים האלה את להיהם ואעשה כן
 גם אני האמינו חייב עד שי עבוד כדרך עבודתה
 והעובד אותה באחת מארבע עבודות המיוחדות
 לשם אפ' שאינו כדרך עבודתה והמקבל עלין
 בלוא אפ' שלא עבד דא ולא תעבדם
 שלא ירחיק ולא יסקך שלא יכניש לא יבדע לא
 ירביץ שלא יכשק שלא ירפף לאחד ממינו עז
 בי אכבי יי' אהיך אל קטא מלמ' שדאופנים
 עתידות ליפרעמן השמים לעתיד לבוא אל
 קטא אל דיין אל קשה אל אכדני דא אל קטא
 וכיוצא בפני קטא וכי כפרע עלידי חלקוק בחיבול
 הדולך אחר חילפתו בו' שלא גריפס שבא את
 רבן גמליא אין מתקטא לא באחרים שנוידעת
 היום והשבנות אל לבביך אמלנו אין מתקטא לא
 בגדול ממנו ולא בכיוצא בו' לא בקטן ממנו
 וכן הוא אומ' כי שתיים רעות עשה עמי אודני
 עד צומקור מים חיים עלנבין היו על אחת כמה
 וכמה לחצנב בארות נטבדים אשר לא יכילן
 המים פוקד' אין פוקד לא מדכיר וכן הוא
 אומ' ויי' פקד את שנה' ואומ' פקד פקדתי אתכם
 ל יהודה אומ' בוכס אני עונתיהם לידי והגלה
 אותן עד ארבעה דורות כיהוא בן נמשי' וכן
 הוא אומ' בתי רבעים ישבו לך על כסא ישראל
 והיה לו בן כהאחד אומ' פוקד עון אבות עכ

מלכות

בט

פ' קלכ

דיכניא בגויה והיה מסתמך ביה עד דעכ
 לכנשהא כיון דעל לבי כנשהא אמ' ליה צור
 הדין קניא בידך ואמ' סליק משדבע לך צד ההוא
 קניא בידיה וסליק ואשהבע ליה ואמר מגידה
 דהדין שבא בלמא דיהבת ליה הבית לך ההוא
 גנבא מן תקיף כנבדיה פורף ההוא קניא לאנשא
 ושדיו אליך דיכניא מתבדקיך שדי מלקט ב
 בחוק אמ' ליה לקיט דמון דידך את מלקיט
 תכו כל לאן שאין בו מעשה אין לוקין בכליו
 חוץ מן המומיך והנשבע והמוקלל חבירו בשם
 ומכין שכל הנשבע על שקר ילקה' ל' אמ' בשם
 ל' יוחנן בל לא ינקה י' בית דין שלמטה איכן
 מנקה בית דין שלמטה מלקין ומנקה רבי
 שמעון בן לקיש מייתי ליה מהכא דבראם לא
 תשמור לעשות ליראה את השם אם לא תשמור
 והוא לא שמר' ליראה והוא לא ירא' לכבוד והוא
 לא כיבד' והפלא י' את מכותך מלמד שהוא
 במכות' אמ' ל' סימון מפני מה משביעין את
 האדם בנדודת נפוחות כלום אתמול היו מלאות
 גידים ועצמות ועכשין הן ריקנות מכלום
 כך כל מי שהוא נשבע על שקר סופו לצאת
 ריקן מן העולם אמ' ל' לוי מלאכי חבלה אין
 להן קפיצין ומה פוטמיה משוכו בארץ ומהת
 הלך בה' בדם הבא הוצאתה טאם י' צבאות
 וצאה אל בית הגרב ואל בית הנשבע בשמי
 לשקר ולכה בתוך ביתו ובלתו ואת עיניו ואת
 אפיו הוצאתה מיד' וצאה אל בית הגרב
 זה הגרב דעת הבריות ופוען על חבירו שיש
 לו אצלו ואין לך' ואל בית הנשבע בשמי לשק
 כמשמעו' ולכה בתוך ביתו שהיא מתלכנת
 עליו' ובלתו ואת עיניו ואת אפיו אמ' לאצא
 בר כהנא דברים שאין אש ומים מכלין אותן
 שבוטת שוא ושקר מפלג אודג' זכור
 ושמור שניהם טאמרו לעכין אחד' מה שבי
 אפשר לכה לדבר ומה שאי אפשר לאודן לש
 לשמוע' בן הוא וידבר להים אלמשה וג' טאמ

זכריה ה'

אחר דבר להים' שמאי הזקן אומ' זכרה עד שלא
 תבוא' ושמרה משתבוא' אמרו עליו על שמאי
 הזקן שלא היה זכרון שבת לז' מפיו לקח חפץ
 טוב אומ' זה לשבת' בלי חדש אומ' זה לשבת'
 ואמרו עליו על שמאי הזקן כל ימיו היה אנוכל
 בכבוד שבת מצא בהמה טאה אומ' זו לבד שבת
 למחר מצא אחרת טאה ממנה מניח את השטיה
 ואנוכל את הראשונה' אבל הלל הזקן מדה אחר
 היה בו שכל מעשיו לשם שמים' דבר ברוך
 י' יום יום יעמק לכו' תניא כמי הכי בית
 שמאי אומ' מיחד משבת לשבת ובית הלל אומ'
 ברוך י' יום יום' זכור' זכרוהו על הבוס מיכן
 שאין מקדשין לא על בוס שליין' דא' זכור ושם
 זכרה עד שלא תיכנס' ושמרה משתכנס' מפאן
 שמוסיפין מתול על הקדש בכנסתה וביציאתה
 דא' אמ' ל' יודן זכור ביתן לאמנות העולם שהן
 מוכין את יום השבת ואיכן שומדין אותה'
 ושמור טהן לישאל' אמ' ל' איבו זכור כורן
 ליורדי הים שאיכן יודעין אם באיסור הן כ'
 מוטלפלין ואם בהר הן מוטלפלין' ושמור כיהן
 ליושביו יבשה' דא' זכור ל' יהודה בן
 צתורה אומ' מעין שכשאתה מונה הוי מונה
 באחד בשבת ושני בשבת ושלישי בשבת רביעי
 בשבת חמישי בשבת וערב שבת הל' זכור את
 יום השבת אין לי לא יום' לילה מניין הל' לקדשו
 מה הל' יום כבוד יום קודם לכבוד לילה' לקדשו
 בלילה קדשו' מניין שאם לא קדש בלילה מקדש
 והלך כל היום הל' זכור את יום השבת לקדשו אם
 אין לו לא בוס אחד קדושת היום קודמת לבדוד
 יום ולכבוד לילה' דא' לקדשו במה ארדה
 מקדשו במאכל ובמשקה ובכסות נקייה' שלא
 תהא סעודתך שלשבת כסעודת החול ולא עטוי פתך
 שלשבת כעטוי פתך בחול' ומכין שאפלו עני
 לא יהא מאכלו שלשבת כמאכלו של חול ועשיר
 לא יהא מאכלו שלשבת כמאכל החול אל' זכור
 לקדשו' אמ' רבי יהודה אמ' רב כל המעבד את

כל המדות שיש בי לא תהא מקב לטעמך שזרה
 דא לא תשא את שם יי אהיק אמ לבעי אמ
 בשבועת שקר הכת מדבר והלא כפר כאמ ולא
 תשבע בשמי לשקר ומה תל לא תשא את שם
 יי אהיק לשוא לא שלא תשא עופוק טליתך
 וקושך תבלך והולך ועובר עבירות אמ ל יטאי
 תפלוג עריבין גוף נקי מפיטמה לא החזיקו בהם
 מפיט המינים עובדא דהוה בחך גבר דעכ
 לחרא דני בעובותא באפתי למשא והוה גביר
 פריפון למיפקדא על לבי ככשתא משבח חד
 גבר קאים מצלי ותבליני עלניי ואית דאמרין גינר
 הוה אמ ליה לית לי למיתק פריפי לא גב הדין
 גברא דהוא עביד כל מצוואתא דברייה יהב ליה
 פקדונה באפוקי שבתא אזל בעא פקדונה
 וכפר ביה מא עבד ההוא גברא אכל וקם ליה קומי
 חורתא מצלי אמ לבונה דעלמא לית ליה הימנות
 לא לשמך קדישא דחקיק על נושיה הימי עדי
 כגלה לו איהו דל אמ ליה זיל אימא הדין קומנא
 לא חתיה מן שמיה והיא יהיא נך אידיל אימר
 לה בעליך יהב סימן ביט לביטך דאליך עמא
 אכליק חמידא בליכיא דפסחא ומן ההוא מיכ
 ביומא נומא רבא והיא יהיא נך אמ לה כן יהבת
 ליה בד סליק בעלה מן שוקא אמרת ליה אף חד
 סימן דהוה ביט לביכך אדלת נפרסמניה אמ ליה
 ומא עיסקא תבית ליה עובדא שדי וחפט עליה
 אמרו הואיל וכתברסמיכו נחזור לסורינ
 עמדו וחזרו לקורם מכאן אמרו אל תאמן בגר
 עד פשרים וארבעה דורות דא לא תשא את
 שם יי אהיק לשוא רבנן אמרי אין בותנן את
 השבועה למי שהוא כן אחריה לא תשא את
 שם יי אהיק לשוא עובדא דבית מלון קסייע
 לרבנן חד גבר אפקיד גבי בר תמליך חד ביק
 דריכרין אדל בעי פקדונה וכפר ביה אמ ליה כל
 מא דיהבת לי יהבית לך אמ ליה אגומי ואשתבע
 לי אמ ליה אגומי ואנא משתבע לך מא עבד
 אדל לביתיה נמיב חד קט וחקיקה ושקע אליך
 פ בלשון רומי לך והשבע לי

ולא יטענהו והלא דברים קל וחומר ומה אם
 הים שלא כפרה לא לעזר ולא לחולתו ולא לגדלו
 היך דכל בלשי ירוק בני אמדים מעוז הים
 לאמר לא חלתי ולא ילדתי ולא גדלתי בחורים
 ומה דומאני בתגלותא עבון קיים גדירתי
 וחלק כבוד לשמי אדם אין אתם מקיימין ג
 גדילתי ותחלקו כבוד לשמי לא תשא את שם
 יי אהיק לשוא דא לא תשא את יי אהי
 מפורטה אחת שלה אתל יוקיבן חלפתא אמר
 לו מה דאך למד להיות גבוה מכל האותיות
 אמ ליה שהוא כדוד ורנכו שלכדוד להיות עומ
 במקום גבוה ומפיד ל יהושע בן לוי אומ
 מה כשהבו שתי אותיות לו שבה מיפדין ל
 למד אלה אשה כדוד מזהיר ואומ למד אינך
 שלא תבשל ותתיר את האקור והאקור את המות
 שכל מי שאינו במשטה או במשטה ואמ ל
 לי עזר פלמי שאינו עוסק בתורה קס ב
 לדי בשלן שכבי לא יישכאם לא ידעו וכדלו
 שנתם אם לא יכשילן דא לא תשא אמ ל
 דעירא אם בשבועת שקר הכת מדבר והלא
 כפר כאמ ולא תשבע בשמי לשקר ומה תל לא
 תשא את שם יי אהיק לשוא לא שלא תשא
 מקבל עליך שזרה ואין את לאו לשזרה ל
 מנחמא בשם ל יעקב או מדכא בל אל תשא
 לריב מהר לרב בת לעולם אל תהי אתל הנבונה
 מפני מה מן מה תעשה באחריתה למחר הן
 שולין לך שאלמה מה אתה משיבן למנחמה
 בשם ל תנחום בל כואף אשה חסר לב כלמי
 שהוא עפול שזרה בשביל ליהנות ממנה
 אינו לא כנאף הדה שהוא כהסו מגרפה שנאסה
 ולבסוף לוקה לא משחית כפשו הוא יעש
 כמשה שאמ ישתא אם תשא חמאתם ואם אין
 מחט נא כיהושע שאמ בי עי בי ולא בהן
 כדוד שאמ יי אהי תהי נא ירך בני ובית אבי
 ובעמך ישל לא למגפה אמ ל אבהו אבי
 נקראתי קדוש ואתה נקראת קדוש אם אין בך

ישעיה כג

שם

ישעיה כג

דיכרא

העושה מלאכה ביום השבת מות יומת עונש
 שטענא אזהרה לא שטענא תל ושמוח בעי שטל
 את השבת אין לי לא עונש ואזהרה למלאכה
 יום עונש ואזהרה למלאכה לילה מניין תל
 מערב עד ערב אם אינו ענין ללי ליום הכבוד
 תגיהו ענין ללי שבתות אין לי לא מצות עשה
 ומצות לא תעשה מיתה מניין תל מחלליה
 מות יומת שבת לני ל שטעון בן לקיש
 אומ' בכוהג שבטולם מלך בשל ודם שהיה לו
 אפילגטר פוק אמ' לעבדין עשו עמכם יום
 אחד ועמי ששת ימים אבל הקב"ה אינו כן
 לא אומ' ליטלא בני עשו עמכם ששה ימים
 ועמי יום אחד ויום השביעי שבת לני להו
 דא שבת לני להיך ל לעזר בשם ל שאיר
 אומ' שבות כלהיך מה להיך שבת ממאמר
 אף אתה שבות ממאמר אמ' ל חכמה מ
 מדוחק התינו רבותיכן שאילה שלום בשבת
 אמ' ל אבא בר בהנא ל שטעון הוה חמי לא
 לאמיה משתעיא סירגון בשבתא והוה אמ' לה
 אימא שבתא היא והיא שתקא ל זיכא הוה
 מהדר אזויזוי דרבנן אמ' להו במטורטא
 מניכו לא תחלוטה דא שבת לני להיך
 אמ' ל איבו שבות מן המחשבה אמ' ל ברביה
 מעשה בחסיד אחד שיצא לייול בכרמו
 בשבת לידע מהו צריך וראה שם פרה אחת
 וחישב עליה לגדלה בשבת ולמורטאי שבת
 אמ' חוס ושלום הואילוחי שבת עליה לגדלה
 בשבת שוב אינו גודלה עולמית מה פרע
 לו הקב"ה דימן מתוכה אינן אחת שלכנעפה
 ועלת מאליה וגדרותה ממטה היה עזון כל
 ימיו וממטה היה מדברנך כלימיו מבאן
 אמור לא יטיל אדם בשדה בשבת לידע מה
 היא צריכה ולא במרחק לרחץ בה משחטה
 וכל חשבונות שצריך להן בין טעברו בין
 שעתידין לבוא אין מחשבין אותן בשבת
 לא תעשה כל מלאכה יכול לא יקט

את הירק ולא ידוח את הכלים ולא יציע אדר
 המטות תל כל מלאכה אמ' כאן מלאכה ואמ'
 מלאכה במושכן מה מלאכה האמורה במשכן
 מלאכה שיש עמה מחשבה אף מלאכה האמ'
 בשבת מלאכה שיש עמה מחשבה כי היכי
 דכתבא לעיל' אהו ובכך ובתך יכול בכו
 וברו הגדולים כשהוא אומ' הרי בכו ובת הגדול
 אמורין מה תל בכך ובתך או בכו ובת הקטנים
 שלא יאמ' לבכו קטן הכניס לי כלי זה מן השוק
 הכניס לי כלכלה דומן השוק קטנים הבאים
 לבבות אין שומעין להן שאף הן כצפוח עכל ה'
 השביתה יכול יחדר אחריהן שלא יטערו חרשים
 שלא יטערו צנודות תלאותה מה אתה מדעת עצ'
 מלאכה עצמן אף הן מדעת עצמן מלאכה עצ'
 יאמ' בן מה תל בת מפעשיש צבן מה שאין
 בבת ויש בבת מה שאין צבן בן אביו חייבו
 מצוות למולן ולברותן וללמדן תורה וללמדן
 אומנות ולהושיפן עלכפהמים ולהשיאן א'
 אשה מה שאין כן בבת בת אביה זכאי במצוי'
 אתה ובמעשה ידיה ובהכל כדריה מה שאין
 כן צבן' הא מפני ש' שיש צבן מה שאין בבת
 ובבת מה שאין צבן צדך לומ' צבן וצדך לומ'
 בבת' ועבדך ואמהך יכול בעבד ואמה
 העברים הכת' אומ' כשהוא אומ' למען יכור
 עבדך ואמתך כמוך' יש עבד ואמה ואיכו
 כמוך ואיזה זה זה עבד ואמה התושבים
 ובהמתך למה את צריך אם לימוד שלא יעש'
 בה מלאכה הדיכבר כאמ' לא תעשה מלאכה
 מה תל ובהמתך שלא ישכיר אדם בהמתו לגוי
 ולא ישאלנו ושלם תעא במשוי בשבת
 ורגך אשר בשעריך אם בגר צדק הכת' מדבר
 כבד אמ' הקהל חקה אחת לכם ולגר הגר האמה
 אני מקיים ורגך אשר בשעריך בגר תושב הכת'
 מדבר' ורג תושב הוא מוזהר על שבת והתגא
 איזהו גר תושב הוא שקיבל עלינו שבע מצוות
 בלבד הא אינו מצווה על השבת אם כן מה תל

בכ
 ובתך
 הרי

השבת נותן לו משאלות לבו שנוהת עכב עלישי
 ויתן לך משאלות לבך עוכר זה אינו יודי נב
 מה הוא כשהוא אומ' וקראת לשבת עונג לקונו
 יגי הוא אומ' זה תמנה שבת במה מענגך
 אמ' רב יהודה בני שילת משמט דרב בדגים
 קמטם וראשי שוממים ותבשיל שלתדין ל
 חייא בר אשי אמ' אפלו דבר מועט לכבוד שבת
 עשאו האוי עוכר מאי הוא אמ' רב פטא סקרה
 דהרקטא בעא מניה רב מר ישמעאל בינ יקסי
 עשירים שבארץ ישאל במה הן דכין אמ' ליה
 בשביל שמעשלין דכות עשיר תעשר בשביל
 שהתעשר עשירים שבבל במה הן דכין
 בשביל שמכבדין את התורה דכתיב בשמאלה
 עוטר וכבוד' ושפטאר מצות במה הן דכין
 בשביל שמכבדין את השבת אמ' חייא בר
 אבא פעם אחת טראדחתי אצל בית אחד ב
 בדלוקיא והביא לפני שלחן שלקהב משוי
 עשה עשר בטאדם ושש עשרה שלשלאות
 שלכסף קבועות בנו וקיתונות וכוסות וכל
 חיות קבועין בו ועליו כל מיני מאכל וכל
 מיני מגדים וכל מיני מעדנים וכשהן מני'
 חין אורה אומ' רין לשי הארץ ומלמאה אמרת
 לו בשבמה זכית לכך אמ' ליה קרב הייתי וכל
 בהמה טאה שמצאת אמרת לך לכבוד שבת
 אמרת לו בט אשריך וברוך המקום שזיכך
 לכך' האט תחליף אבנה דרב בטאי הוצאה
 ואמרי לה אחוה דרב בטאי הוצאה כל מזונותיו
 שלאדם קצובין לו מדאש השטה ועד ראש
 השטה חוץ מהוצאת שבתה והוצאת ימים
 פוזבים והוצאת בנו לתלמוד תורה שאם פחת
 פוחרין לו ואם הוסיף מוסיפין לו אמרי ליה
 דבי רב פטא לרב פטא כגון אבן דשכח לן ה
 חמורא ובקרא כל יומי במה ניטכיה אמ' ליה
 אי כגילת לאקדומי אחירו ואי רגילת לאחורי
 מקדימין אמ' ל חנינה מניין שיעריך אדם
 עפויפה שבת דכתיב ורחצת וספת ושמרת

פ
 קערה
 שלתקטא
 והן דגים
 וקמח
 וחומץ
 מגושלין
 כאחד
 כקראין
 הרקטא

ותבו

ש'מלתך עליך וכי ערומה היתה לא לו בגדי שבת
 כד דרשה ל' ש'מלתי צניבורא בבין חבדיא כתיב
 כעפויפתיכו בחול כך עפויפתיכו בשבת אמר
 ליה אעכבן צריכין ארם לשנות במה שלשילן
 פולתיכון' ששת ימים תעבד' לאומ' הרי קו
 גזירה אחרת שכשם שכנפון ישל על מצות
 עשה שלשבת כן כנפון עלה מלאכה ל' לעדר
 בן עזריה אומ' גדולה מלאכה שלמשת שכינה
 בישראל עד שעשין מלאכה שכוועשו לי מקדש
 ושכרת בתוכם ל' יוקי הגלילי אומ' גדולה מלא
 שלאקנס המקום מידה על אדם לא מותר בשבת
 ש'ויגוע וימת ויאקף אל עמך ל' עקיבה אומ'
 גדולה מלאכה שהדי הטהה שווה פדוטה כן
 ההקדש מביא מעילה וחומשה ומביא אמש
 בשתי סלעים והכועלין שהיו עושין במקדש
 כופלין ש'כרן מתחזמות הלשכה ל' שמעון
 אומ' גדולה מלאכה שאפלו כהן גדול כבסביום
 הכפודים שלא בששת עבודה חייב מיתה ובש
 עבודה כמאין ובעלי מחמין מותרין להכנס
 ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך
 זו היא שבת שמאי אומ' אין שורין דין וקמטין
 וכרשין לא כדי שיטורו מבטור יום ואין
 כוועטין בקורת בית הבד ובפירגולי הדג לא כדי
 שיזונו מבטור יום ואין כותקין מים להכור
 לא כדי שתתמלא מבטור יום ואין כותבין ב
 בשר בצל וביצה עלגבי האש ולא תבשיל לתוך
 התבוא לא כדי שיצולו מבטור יום וצית הלל
 מתידין בבולן אהבית שמאי אומ' ששת ימים
 תעבד ועשית כל מלאכתך גמורה מערב
 שבת' ובית הלל אומ' ששת ימים תעבד ועשה
 אהה כלשעה ושאר מלאכתך היא כעשיר
 מאיליה בשבת ועשית כל מלאכתך שיהא
 בשבת כמ' שאין לו מלאכה ויום השביעי
 שבת' אין לי לא מצות עשה מצות לא תעש
 מניין תל לא תעשה כל מלאכה אין לי לא מצות
 עשה ומצות לא תעשה מיתה מניין תל כל

כ' ארלו תיאבבם

העושה

פ
כלום
לחור

יפטר בשלום מה פרע לו הקב"ה מן מחר ספליה
 אשכח ביה חרא מרגלית אטימיטון ממטה היה
 טיזון וממנה היה מתפרק כל ימיו ל ברפיה
 בשם ל חייא בר ווא לא כותבה תורה שבת לא לא
 לתלמוד תורה ל חגי בשם ל שמואל בר נחמן
 לא נודבה שבת לא לתענוב ולא פליגין מאן
 דאמ' לתענוב לו תלמידי חכמים שהן עוסקין
 בתורה כל ימות השנה ובשבת הן באין לבתיהן
 ומתענגין ופטאן דאמ' לתלמוד תורה אלא
 הפועלין שהן עסקין במלאכה כל ימות השנה
 ובשבת הן באין ומתעסקין בדברי תורה
 כבוד את אביך ואמ' דאמ' דאמ' דאמ' דאמ' דאמ'
 כל מלכיא דאמ' דאמ' דאמ' דאמ' דאמ' דאמ'
 שני דברים שמעו מלכי אומות העולם מפי הקב"ה
 ועמיהו מבקאיהן וקילסו אותה בשעה שאמר
 ואת אשר חטא מן הקדש ישלם ואת חמשתיו
 יוסף עליו ולא עוד אלא שהחמיר בהדינו ונתן
 אמרו בטמון שלכו כל מאן דנסיב צנורא מן בית
 קיסר הוה ביה סיכא דפדן וזה מכריז ואמ' ואת
 אשר חטא מן הקדש ישלם ואת חמשתיו יוסף עליו
 ולא עוד אלא שהחמיר בהדינו ונתן מבגבור
 שבגבוה כול נפש כי תחטא ומעלה מעל בי ימי
 חטאך בשגרה עשאו שוגג ובהדינו כול נפש
 כי תחטא ומעלה מעל בי ימי ופחש בעמיהו עשאו
 מציד ועמדו מבקאיהם וקילסו אותה וכן בשמנו
 עשר הדיברות אכפי ימי להיך באמת היא אידה
 מלך כוזה שיהא אחד מכחשו אף הקב"ה אינו
 כוזה שיהא אחד מכחשו וכן לא יהיה לך אמרו
 אידהו מלך שיהא כוזה שיהא שלטון אחר בעולם
 חוץ ממנו כן הקב"ה מצהיר לא יהיה לך אהיס אחל
 וכן כששמנו לא תשא אמרו אידה מלך כוזה ש
 שיהא אחד כשבע בשמו ומשקר כן הקב"ה
 אינו כוזה שיהיו ישלם נשבעין בשמו ומשקרין
 ובשעה ששמנו דבור את יום השבת אמרו אידה
 מלך כוזה שלא יהוא מכבדין יום גנא שלו כן
 הקב"ה מצהיר שיהוא ישלם מכבדין את השבת אבל

פ
יתר
המהליטה

לאנטלימק מלכא והיה מיהו ליה רבשילין ל
 כוהחין בחולמא ורבשילין נכונתין בשבתא אמ'
 ליה איליך צנטא חביבין עלי מאליך רתיחיא
 אמ' ליה מרי הבי לחד הן חסירין אמ' ליה יאקלדין
 דמלכא חסירין כלום אמ' שבת הן חסירין מ
 מנין לי ליהן להן ויבדך ויקדש דא על
 כן ברך ימי את יום השבת ויקדש הוא אף אדה
 ביכור וקדשו דאמ' בשם ל נתן קדשו בגבנה
 מכאן אמרו מקדשו בכוס בכניסתו דא
 קדשו בעטיפה ל ליטודר בנו של ל יוסי
 הגלילי אמ' קדשו בכר וכו היה המעשה
 שדגלתי אתה נכר בלי שבת והיה דול כ
 עד מוצאי שבת וכמוצאי שבת מצאתיו
 מלא שמן דא קדשו ביציאה אמ' ל
 כיכחם מעשה בסופר אחד בדומי שהיה
 מכבד ימים טובים ושבתות פעם אחת
 הלך ליקח לודג ערב יום הכפורים שחל
 להיות בשבת ולא הוה תמן לא חד כון והוה
 טליא דאפירכא קאים תמן והוה דין מ
 מוסיק ודין מוסיק עד דעבד יהודאי לים
 ליטולתא בדינר ליטולתא בדינר ונקביה
 אמ' ליה בעי את למיכל ליטולתא בדינר אמ'
 ליה לא אמ' ליה ואת חכים ליה אמ' ליה אין
 דיל צנח ליה דסימא אית ליה והיא למלכא
 אזל צנח ליה אמ' ליה מאת אמ' ליה יהודאי
 אמ' ליה ומא היא אומנותך אמ' ליה חייס
 אמ' אמ' ליה וכמה את לני בינמא אמ' ליה
 בעסרא כורין אמ' ליה ובר נש מלעי ב
 בעסרא כורין בינמא אפיל ליפולתא רנוח
 בדינר אמ' ליה מרי הב לי נשו דנשתני ק
 קמך אמ' ליה אשתני אמ' ליה מרי חד יום
 אית לך בשדא והוא חביב עלך סירון לחרא
 מכל יומי שתא ואכן חייבין מוקדא יתיה
 אמ' ליה ומא היא חביבותיה אמ' ליה כלמא
 דאכן חייבין ביומי דשתא הוא אתי ומכפר
 על חוביך אמ' הואילו הביא כאיה לדבריך
 פ או צרות כ נער שלטון הגד דעמנו עדין ביש מן

פ
פלוס
לחור

וגרך לא זה הדבר שישב שהוא שכיננו ולקיימת
 סליחה שלא יבחנו לעשות לו מלאכה בשבת
 אבל לעצמו מדעת עצמו הוא עושה דא
 ורק אשר בשעריך עקילקוהג של אהל
 לפדד אמ' ליה אם חביבה מילה לבני מקום
 מפנימה לא נתנה בעשרת הדיברות אמ' ליה
 קודם לעשרת הדיברות ניתנה דבר ושמרתם
 את בריותי זו ברית שבת וברית מילה
 מטובה אחת שלא אהל יוסיבן חלפתא אמ'
 לו אם חביבה מילה לבני הק' מה מפנימה לא
 ניתנה בעשרת הדיברות אמ' ליה כבר ניתנה
 דבר ורק אשר בשעריך זה הגר שהוא מול
 וככנס לבניות כיטלא ומשמר את השבת
 כי ששת ימים עשה י' את השמים וכי ששת
 ימים עבד אהר' כבר אמ' בדבר י' שמים
 כשואם בן למנה אמ' כי ששת ימים עשה י'
 לא להרע מקדשעים שהן מאבדין את
 העולם שנברא לששה ימים וליתן שכר מונב
 לצדיקים שהן מקיימין את העולם שנברא
 לששה ימים דא כי ששת ימים עשה
 י' את השמים והארץ על שם שלשה
 דברים ניתנה להן שבת לישל' על שם יצא
 מצרים הכבוד שבת כי עבד היית בארץ
 ועל שם כי ששת ימים עשה י' את השמים
 וארץ הארץ ועל שם ויטח ביום השביעי
 את הים ואת כל אשר בם והלאים בכללם
 בדאשית היה לא מגיד שיש שבת בים כנגד
 כל מעשה בדאשית כיוצא בו אדה אומ'
 לנייתן זה יצרת לשחק בו והלא לנייתן בכל
 מעשים שבים היה לא מגיד שיש שבת
 בלנייתן כנגד כל מעשים שבים ויטח
 ביום השביעי מלמ' שלא נבראתה טחה לא
 עד יום שביעי דא ויטח ביום השביעי
 הנח לעמלמו שבכל ששת ימי בדאשית
 בכליום היה מחדש דבר ולא נח דבר על
 פצעו וביום השביעי כמק החידוש וטח

כל דבר על טבעו לכך טמ' ויטח דא ויטח
 לבי שבכלי מי בדאשית הוא אומ' ויאמר להים
 יקו המים ויאמר להים יהי דקיע ויאמר להים
 יהי מארת וכן בכלי הכל נאמ' בו מאמר
 וביום השביעי כשלים העולם ופסק הדבר לכך
 טמ' ויטח ביום השביעי שכח מן המאמר
 ומניין שהשתיקה מן הדיבור טחה דתניב
 ויבצרו אלטבל בכל הדיברים האלה בשם דוד
 וינחור מאי וינחור שנתקו דא ויטח ביום
 השביעי וכייש לככין עמל ויגעוהלא כבר
 טמ' לא ייעף ולא ייגעאם בן למנה טמ' ויטח
 לא להיפרע מן הרשעים שהן מאבדין את
 העולם שנברא בעמל ויגע' דא ויטח והלא
 דברים קל וחומר ומה אם מי שאמ' והיה העולם
 כולו ב' שאין לפטו עמל ויגע הכתוב עצמו
 ויטח אדם שברבו כי אדם לעמל יולד ער
 אחת כמה וכמה יהא חייב להיות טח ביום
 השביעי על כן ברך י' את יום הש' ויקדש
 במה בירכו וקדשו בירכו במן וקדשו במן
 בירכו במן בכליום הוא אומ' עומד לגלגל
 ובשבת הוא אומ' שני העומר לאחד בכל
 יום הוא אומ' וירם הגלעים ויבאש עשבת הוא
 אומ' ולא הבאיש ל שמעון בן יהודה איש
 כפר עיבוס אומ' בירכו במאורות וקדשו במ'
 במאורות בירכו במאור פניו של אדם וקדשו
 במאור פניו של אדם ואע"פ שנתקלקלו מאור
 תיו מערב שבת לא לקה עד מוצאי שבת
 ואע"פ שנתקלקלו מאור פניו של אדם מערב שבת
 לא לקה עד מוצאי שבת וכן הוא אומ' והיה
 אור הלבטה כאור החמה ואור החמה יהיה ש
 שבעתים כאור שבעת הימים אמ' לו ליוסי
 מה אנט צריך והלא כבר טמ' ואדם ביקר כל
 ילין לא לן כבודו עמו לא ביטל כבודו ימער
 כבהמות נדמו אמ' לו אין הגדירה מערב שבת
 ולא לן עד שנגזרה עד שנגזרה עליו גדירה
 ולא לקה עד מוצאי שבת ל הוה עביד שינו

פ' ציאה תרג' ארוחה שינו

לא כפולתו

ששלתן שותפין בו תנו רבנן שלשה
שותפין יטוב באדם אביו ואמו והקצה בדמן
שהאדם מובד וכבודו שלו התלמידים
אתל אישך אמרו לו עד היכן כיבוד אב ואם
אמ' להם ולי אתם שואין צאוראן מה עשה גוי
אחד באשקלון ושמו דימה בן כניכה ^{בפירוש}
היה והיה אמו מסטרתו לכאן ולכאן ולא הוה
אמ' לה דיין אימא מעשה וכצפונ
חכמים לאבני אפוד הלכו אצל אמ' להם הין
מסקן עמו במאה זהובים עלה להביא ומצא
מפתח תחת מראשתי אביו ולא נזהר לצער
אמ' להם בואו לענות ערב דימו שאי
נזעה בכך הוסיפו לו ששים רבוא שכר ורב
כהוא אמ' שמונים רבוא שכר אמ' להן לעתה
ערב לערב באו והביאו הממון בידם אמ'
להם מה באתם לפרוע ממני שכר כבוד אבא
מא מזבין כבוד אבא בפדיטין חס לי איני
נופל לא מה שפקקתי עמכם בדאשוטה
לשטה אחרת כתן לו המקום שכרו וכולדה לו
כרה אדומה בעדרו נכסו חכמי ישראל אצל
אמ' להם יודע אני בכם שאם אני מבקש מכם
כל ממון שבעולם הרי אתם כותטן לי לאאין
אני מבקש מכם לא אותה ממון שהפקדתו
בשכיל אבא אמ' ל חניכה ומה אסמי שאינו
מצווה ועושה כך מצווה ועושה על אחרת
כמה וכמה ביה אתא רב דימי אמ' פעם אחת
היה לבוש סריקין שלצהב ויושב בין גדולי
רומי ובאת אמו וקרעתן ממנו וטיפחה לו
על ראשו וירקה בכטו ולא הכלימה ועוד
שלו אתל אישך עד היכן הוא כיבוד אב ואם
אמ' להן עד כדי שיטול ארנקי ויטולנו לים
בכיו ואינו מכלימו ל פורפון הויה ליה
היא אימא שקיטה בלאימה דהות בעיא ל
למיסק לפוריא גחין לה וסלקא עליה אתא
וקא משתבח בבי מדרשא אמרו ל עדיין
לחצי הכבוד לא הגעתה כלום דרקה אורנקין

כ שהיה ראש על התגרין כ לבוש מצוייר מוזהב כ כיסה פ לענות למטה

יתרו לים ולא הכלמה מעשה באמו של פורפון
שיצאת להסייל בתוך חצירה בשבת ובסקר ק
קודדיקון שלה והלך ל פורפון והניח שתי כפות
ידיו תחת כרסותיה והיתה מנהלכת עליהם עד
שהגיעה למטרה פעם אחת חלה נכנסו
רבותינו לבקרו אמרה להן עלון על פורפון בט
שהוא מכבדי אמו כה נמא הוה עביד ביד
ותניד להון עובדא אמרין אפלו הוא עושה כן
אף לפי פעמים עדיין לחצי הכבוד לא הגיע
אמיה דל ישמעל קבילה עילוי גבי רבנן
אמרה להון געורו בישמעל בני שאיכו
מכבדינו באורה שעה נתכדמן כניהם של
נבותינו אמרין אפשר דל ישמעל מבקר אמיה
אמרין לה נמא הוה עביד ביד אמרא להון כין
שהוא בא מבית הלמודואי מרחצת אתגרלין
ומבקשת לשרתן ואיכו מטחכי אמרון הואיל
והוא רצונה הוא כבודה אמיה דל פורפון אפלו
הוא עושה לה כן אלק לפי פעמים עדיין לחצי
הכבוד לא הגיע ואמיה דל ישמעל הואיל
והוא רצונה הוא כבודה ל זעירה הוה מיצר
סקון ואמ' הלואי היה לי אב ואם דאיקר יתרון
וכד שמע אלין טעמיא אמ' מודי אמא לך
דחמטא שאין לי לא אב ולא אם לא כל ישמעל
הויטא מקבל עילוי בעבד ולא כל פורפון הויטא
יכול מעבד אמ' ל אבון פטור אני מכבוד אב
ואם בר אתעברת ביה אמיה מתאבין וכדילידת
יתה אמיה מיתה היא ל חניכה חבדהון דרבנן
אמי יש שהוא מאכילאבין עגלים מפוטמים וירש
גהנם ויש שהוא כנודו לרחים וירש גן עדן
כיצד מאכיל את אבין עגלים מפוטמים וירש
גהנם מעשה באחד שהיה מאכיל את אבין
עגלים מפוטמים חד זמן אמ' טליא לסבא לית
את חמי מאד עבד ביגרבר פלך ליתאטא אדיל
ומבקר ליה ליתאטא אדיל ומצמי ליה אמ' ליה
בדי לא תימא ליה כלום בר טובין הוא דכוותך
אמ' ליה סבא אכול ושתק דכלביא אכלין

פ מכבד

פ מבזה וקא לשון ארמי

אמ' ליה סבא אכול ושתק דכלביא אכלין

בטמא ששמונו כבוד את אביך ואת אמיך אמר
 בנימוסות שלבו כלמי שהוא מוכתב עימנו
 כולגיון למלך כומר באבותיו וזה אומ' כבוד
 את אביך ואת אמיך מיר עמנו מברקאיהם וקלטו
 אותה רא' לה' אלהת חיים פן תפלט אמי
 ל אבא בר כהנא שלא תהא יושב ומשקל שכר
 מצמותה שלטורה לידע איזו מצנה שכרה מכו
 ועושה אותה אם עושה אותה כן כעו מעגלות
 לא תרע' מופלגליך אכון שביליא דאורייתא ולית
 את ידע' תכל' חייא למלך שהיה לו פרדס וה
 והכניס בו פועלין ולא גילה להן המלך שכר
 הכפישות שלפרדס שא' גילה להן המלך שכר
 הכפישות הן יודעין איזו כפיעה שכרה מנוב
 והן פושין אותה ואיזו כפיעה שאין שכר
 מדובה ומיחין אותה וכפיעה מלאכת הכדק
 מוקצתה בטילה ומקצתה קיימת' כך לא גילה
 הק'בה שכר המצוות לישל' שא' גילה להן שכר
 מצוותה שלטורה היו כואין איזו מצנה שכרה
 מדובה ועושין אותה וכפיעה התורה מקצתה
 בטילה ומקצתה קיימת' ל' חייא בשם ל אבא
 בר כהנא מופלג' הק'בה שכר המצוות בעולם
 חזה עד שיהא ישל' פושין אותן מושלם' וכן
 הוא אומ' מכל משמר כבוד לביך פי ממוכרתי
 אות חיים' אמ' ל אבא מופלג' שאמרת' לך בתורה
 שאין אתה יודע באיזו מצנה את כופול חיים
 תג' ל אחא בר כהנא בשם ל שמעון בן יוחאי
 שתי מצוות בתורה גילה הק'בה מתן שכרן
 הקלה שבקלות והחמורה שבחמורות' הקלה
 שבקלות צדקה כייקרא קן צפור לבטח שלח
 תשלח את האם' מאי שכרה והארבת ימים
 וזה מורה שבחמורות לזו היא מצנה כיבוד וכו'
 בה למען יאריבך ימויך' היכו דתבן הוי זהיר
 במצנה קלה במצנה חמורה שאין אתה יודע
 מתן שכרן שלמצוות' ל אבא בר כהנא בשם
 ל שמעון בן יוחאי בשם שמותן שכרן מדובה
 כך עונשן מדובה' הו' עין תלעג לאב ותבון

פ
שומר

פ
מהמל
דבר
גזאחא

ששלוש

ושתקיץ נמצא טמא כי לאביו עגלתם ממוטמים
 ויורש גרעם כיצד בוכדו לרחמים יוצאש גן עדן
 חד בר נש הוה קאים על טוחין בצפונין חד זמן
 אתה דומיה על טוחניה אמ' טליא לסבא אבא עול
 וטוחין תחותי ואמ' אזיל תחותך אם את מעלקי
 אמ' לקי מולמה אמ' מזדמי מותבזי טוב כי
 ולא לך נמצא בוכדו לרחים ויורש גן עדן
 דא כבד אהאביך ואהאמיק רבא אהאביך
 לרבנות אהאביך את אמיק לרבנות בעל אמין
 וכשהוא אומ' אמיק לרבנות אחיק הגדול ש
 שחייב לכהוג בהן כבוד ואיני חייב בכבוד
 אשתאביך לא כלל זמן שאביו קיים וכן אינו
 חייב בכבוד לבעל יאריכה ומויה על ה
 הארמה ולא בגונה ולא בתשבות לא תרצ
 שזמות יוסת הכצח למדכו עונש אזהרה
 מטיין תל לא תרצח מטיין ליוצא ליהרג ואומ'
 הריכי כוצח הרי זה מותרה תל לא תרצח
 דא לא תרצח אל תניד דמו של רוצח לא
 תרצח שלא תעשה את הרם שיהיה צניח עטך
 אמ' ל אינו מעשה באשה אחת שהיה לה שט
 בנים ועמד אחד מהן והרג את חבירו מרג
 עטך כטלה את דמו ונתנה אותו בותך עלמות
 כל זמן שהיה הדם תוסס היתה יודעת שהוא
 חי וכיון שנגפח הדם ידעה שהוא מת קשה
 היא שפיכות דמים שאין לה כפרה לא יצויה
 שכולאדף לא יפטר לרם אשר שפך זה בואם
 בדם שפכו וכן את מוצא כשהרג שאול לב
 עיר הכהנים והשמיר את הגבעונים שהיו
 שם מחוא אומ' ויהי כשבבימי דוד שלש שנים
 ישאל דוד ביקי רג' ולמה לא של ביני אל
 ל' לאחר שלש שנים לא שבטנה ראשונה
 אמ' להם יצאו וראו שמא ישבכם עובד נגל
 שהגשמים נעצדין בעון על שזחשמרו
 לכם כן יטתה לבבכם ומצד את השמים
 יצאו וברקו ולא מצאו שנה שפיה אמ' לון
 יצאו וראו שמא ישבכם מגליעדי ויתשהגש

אהת
 סכנה
 עול
 לטהאין
 פ
 לזמן
 קכ"ה

נעצדין בעון גלוי עריות שכונימנעו רביבים
 ומלקוש לא היה וגם מצח אשה זונה היה לך
 יצאו וברקו ולא מצאו שנה שלשית אמ'
 להם יצאו וראו שמא ישבכם פוסק צדק
 ברבים ואינו משלם שהגשמים נעצדין בעון
 מי שפוסק צדקה ברבים ואינו כותן שטאמר
 נשיאים כוח רגשם אין איש מטהלל במדת שקר
 יצאו וברקו ולא מצאו מכאן ואילך אמרו אינו
 לא שפיכות דמים מיד של באורים ותומי
 ויאמר יגי אל שאול ואל ביתה דמים על אשר
 הרג אתה הרבעונים אם כן להורג רג קל וחומ'
 אחד מישראל לא תמא' מכלל שזמות יומ'
 הכואף והכואפת למדכו עונש אזהרה מטיין
 תל לא תמא' מטיין אמ' הריכי כואף על מט
 ליהרג הרי זה מותרה תל לא תמא' מטיין
 האוכל בקערו ונואה את עצמו כאלו הוא אוכל
 בקערה שלחבירו הרי זה מותרה תל לא תמא'
 והוא שותה בכוסו ונואה את עצמו כאילו הוא
 שותה בכוסו שלחבירו הרי זה מותרה תל לא
 תמא' דא לא תמא' אל תביח את האף ש
 שיבט לעולם דא לא תמא' מרובע שלא
 יכאוף לא ביד ולא ברגל ולא בעין ולא בלב
 ומטיין שהיד מצנה דפת ידיכם דמים מלאו ומנ
 שהרגל מצנה דפת ואף ברגלים חוטא ומטיין
 שהעין מצנה והלב מצנה דפת ולא תתנו אחרי
 לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם דונם אחריהם
 אמ' ל יצחק טפח באשה ערוה למאי אילימא
 להסתכל בה והאמ' רב שנות למה מטה הכרב
 תכשיטין שבחונך עם תבשיטין שבכנס לומ'
 לך בלהמסתכל באצבע קבוכה שבאשה כאלו
 הסתכל בסקום התורף ל' יצריכה לא לאשרג
 ופקרית טמא' אמ' רב גושתי שיער באשה ערו
 שגשערך בעדר העדים אמ' רבי יצחק שוק
 שבאשה ערוה דפת גלי שוק עברי טהרות
 וכתרגלענותך אמ' ל שמואל קול באשר
 ערוה דפת כי קולך ערב ומנאך טהרה רבו

כמרובע כלמה תמא' מדבעה חרוף

רבי

אמ כן למען אמר להלן לא תצו ולא תאמר
 ולא תגב ולא תחמד מגיד שכולן תפוסין
 זה בזה פרץ אדם באחד מהן סופו לפרוץ
 בכולן מניין כצח אדם סופו לטאוק דגב
 בני אם יבתוך חפואים אל תבוא אם יאמר
 לכה אתבונא לכה לכה בצכנה לכה חנם
 גורלך תביל בתוכינו כיס אחד יהיה לכלנו
 ומניין טאק סופו לגב דבר אמר אתגב ות
 ותדך עמו ועם מטאפים חלקיך מניין גב
 סופו לבוא לירי שבועת שוא דבר חולק עם
 גב שוטא כפשו אלף ישמע ולא יהי ל' יוסי
 אומ' העובר על לא תחמד עובר על עשרת
 הדיברות לא תחמד אכפי דבר העוקבת אוק
 בעוריה ואתבנית אהיה שבתה לא תחמד
 לא יהיה והיה מקול זכותה ותחכף את הארץ
 ותטא את האבן ואת העץ לא תחמד זכור
 אמ' לא תשא עליה הוא אומ' והשביע הבחן את
 האשה בשבועת האלה לא תחמד זכור אמ'
 ל' דתומא הרי שזיטא שותו שלכהן וילדה
 בן וגידלה אנה עמוד והקריב עלגביה מצב
 וכמזח חלל מחלל אתה שבת שאין דו מקריב
 לא תחמד כבוד ה' מן גדר ולוקים מן
 סוקיא היו לו מגבין כשנתיהן שלאן נאלן
 מגבין כשנתיהן שלאן לאחד זמן ככלה
 קטפה בימהם עמוד זה והרג את אבין סבור
 שאיכו אבין וזה הרג את אביו סבור שאיכו
 אביו לא תחמד לא תצו וכן הוא אומ' מרוב
 זכונא שיה קונה פונת חן בשפת כשפים
 סוף שאשתו עושה לו כשפים והורגת לא
 תחמד לא תשא דהיא גופה לא תחמד לא
 תגב הרי שהוא יודע ערות על אביו סבור
 שאיכו אביו והוא אביו כמזא מעיד על אביו
 לא תחמד כמזמנ' בת טהיתגי יגי ואפת
 חקתגי ותכלי אמרה כנסת ישל לכה ק'בה
 רבון העולמים שדלתגי בסיני ואמרת לי
 אכפי יגי אהיך והייתי סבורה שהיא כפה

ועכשיו חקתגי ותוכל כי אכפי יגי אהיך אכפי
 קטא שדלתגי בסיני ואמרת לי לא יהיה לך
 אהים אחרים והייתי סבורה שהיא כפה
 חקתגי ותוכל לזבח ל' אהים יחרם שדלתגי
 בסיני ואמרת לי לא תשא את שם יגי אהיך לשוא
 והייתי סבורה שהיא כפה חקתגי ותוכל כילה
 ינקה יגי אדאשר ישא את שמו לשוא
 שדלתגי בסיני ואמרת לי זכור את יום השבת
 והייתי סבורה שהיא כפה חקתגי ותוכל
 מחלליה מות יומת שדלתגי בסיני ואמרת
 לי כבוד את אביך ואת אמיר והייתי סבורה שהי
 כפה חקתגי ותוכל למקלל אביו ואמו אביו
 ואמו מות יומת שדלתגי בסיני ואמרת לי
 לא תצו והייתי שהיא סבורה כפה חקתגי ותוכל
 שופך דם האדם באדם דמו ישפך שדלתגי
 בסיני ואמרת לי לא תבאף והייתי סבורה שהיא
 כפה חקתגי ותוכל מות יומת הכואף והכואף
 שדלתגי בסיני ואמרת לי לא תגב והייתי סבור
 שהיא כפה חקתגי ותוכל ומת הגב ההוא
 שדלתגי בסיני ואמרת לי לא תענה ברעך ער
 שקר והייתי סבורה שהיא כפה חקתגי ותוכל
 ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחייו שדלתגי
 בסיני ואמרת לי לא תחמד הייתי סבורה שהיא
 כפה חקתגי ותוכל כן הבא אל אשת רעהו לא
 ינקה כל הנורע בה' טאמרו עשף הדיברות
 כנגד עשרה מאמרות שבהן נבוא העולם
 אכפי כנגד ויאמר אהים יהי אור וכת והיה לך
 יגי לאור עולם לא יהיה כנגד ויאמר אהים יהי
 כקיע בתוך המים ויהי מבדילי אמ' הקבד הוי
 מבדיל ביני לביני עז' לא תשא כנגד ויאמר
 אהים יקוו המים אמ' הקבד המים חלקו לי כבוד
 ואהם איקאתם חולקין לי כבוד זכור כנגד
 ויאמר אהים תשא הארץ דשא אמ' הקבד הא
 בדית לך בחולא מא דתיכול בשבא' כנגד
 ויאמר אהים יהי מאודות ברכיעה שמים אמ'
 הקבד הא בדית לך תבין כהולין טבין אבין

כ' ממקום פלוט ופלוט ממקום פלוט

את האיש או את האשה את הגדול או את הקטן הכל
 קצוץ בין יקמו הרי זה חייב ולעצן ממון הוא אומ
 לאתגבר הרי זה אזהרה לגבי ממון לא תטע
 ברעך עד שקב אין שקר לא מבדה כאידה עד
 הפקיד אצלו זה לא יאמ' מנהגות מנהגות לא יאמ'
 דרב' מיכלל שכ נעשיתם לו כאשר זמם לעשות
 לאחיו אם ממון ממון אם מכוח מכוח א
 עונשין עונשין עונש שמענו אזהרה מנשיין
 ה"ל לא תטע ברעך עד שקר אמ' נבאחא הכל
 בלא הק' בה בעולם חרף ממדת השקר שלא
 ברוא לא בצדאם בודין אותה מלכ' וכן הוא
 אומ' לבד לאה זה מצאתי אשר עשה האלים את
 האדם ישר והמה בקשו חטבות רבים ואומ'
 כי לא יצא מעפר און ומאדמה לא יצמח עמול
 ואומ' אמת מארץ תצמח ועדק משמי' א
 נשקף' לא בעאדם הרה עמל' לילד און ובטנם
 תבין מדמה' לא תחמד' ולהלך הוא אומ' לא
 תאוה לחייב על האוה בפע עצמה ועל חמידה
 בפע עצמה מניין התאוה אדם סובו לחמוד
 שנ לא תאוה' מעין חמד אדם סופו להתנות
 לגדול שכ וחמדו שדות ורגלו' תאוה בלב וכן
 הוא אומ' כי תאוה נפשך' וחיימוד במעשה וכן
 הוא אומ' לא תחמד כסף וזהב עליהם ולקח ד
 לך' יכול לא יתאוה על צדו שטוה' תל' אשת העך
 מה אשת רעך' אסורה לך אף בלדבר שאסור
 לך או מה שאשת רעך שחייבין עט' מותר
 בית דין אף אין לי לא דבר שחייבין עליו מותר
 בית דין תל' ביתו נשדהו או מה לו מיוחדין ש
 שנקטן בכסף ובשטר ובחזקה אף אין לי לא
 דבר שנקט' בכסף ובשטר ובחזקה תל' ועבדו
 ואמות' אומה לו מיוחדין דברים שהן כקניקע
 אף אין לי לא דבר שהוא כקרקע' תל' עזבו וחמונ'
 או מה לו מיוחדין ששמידות עניך אף אין לי לא
 דבר ששמידות עניך מניין לא יתאוה לטוב כל
 ולא יתאוה לטוב עלו ולא יתאוה לטוב' תל' וכל
 אשר לרעך' יכול לא יאמ' לאוי עיני פניו לאוי

שהיא

שעני בטעמו תל' שונך וחמורך עבדך ואמך
 ביתו נשדהו מה לו מיוחדין דברים שאפשר
 להם לבוא תחת ידיך וחבירך חסידך אף אין לי
 לא דבר שאפשר לו לבוא תחת ידיך וחבירך
 חסידך דא' לא תחמד אשת נעיק עבדו
 ואמותו שונך וחמונרו וכל אשר לרעך' נש לך
 מי שהוא חומד את כל הדברים האלו לא מרגך
 שהוא בא על אשת חבירו וינלד רבן דבר בעלה
 קבור שהוא בכו נמצא מוריש לו ביתו נשדהו
 ועבדו ואמותו שונך וחמונרו וכל אשר לו' לונה
 עשר הדיבות' אנבי' ולא יהיה' לא תשא' זכור'
 כבד' לא תרצח' לא תטוף' לא תגב' לא תטע
 לא תחמד' חמשה על ל' נוח זה' וחמשה על ל' נוח זה'
 דברי ל' חכמה בן גמלי' וחכמים עשרה על ל' נוח
 זה ועשרה על ל' נוח זה' ויכתבם על שני לוחות
 אבנים טומ' ששדיך כשני פנינים' ואומר
 ידיו גלגלי' דרב' ביצר חמשה כנגד חמשה
 לא תצח כנגד אנבי' מלך שכל הנצח פאכל'
 ממועטו בדמות' מושל למלך בשר וד'
 שנכס למדינה והעמיד לו אף יינות ועשר'
 עלמים נפוצו לו מנביעות' לאחר זמן כבו
 אקיינותיו ושברו כלמיו ופסלו מנביעותיו
 ומיעטו בדמותו שלמלך אף בלשהוא שופך
 דמים כאלו הוא ממועטו בדמות שז' שופך דם
 האדם באדם דמו ישפך' לא תטוף כנגד לא
 יהיה לך מלך' שש' שקולה כנגד כאוה וכן הוא
 אומ' והיה מקול זכורה נחמך את הארץ ותטוף
 את הארץ ואת העץ' לא תגב כנגד לא תשא
 שכל הגוונ' קופו לישבע' לא תענה כנגד
 זכור כביכול אמ' הק' בה אם העדדה שלא צ'
 בראתי עולמי בששה ימים ולא נחתי עביע'
 לא תחמד כנגד כנגד שכל החומר אשת' צריך
 עולה ממנה בן מכבד את שאינו אפיו ומוקלל
 את אביו' יכול לא יהא חייב עד שיטבור על
 כונן תל' לא תרצח לא תטוף' לא תגב לא תטע
 לא תחמד לחייב על כל אחד ואחד בפע עצמו

אם כן

פיו נקוד בן הוא אומר כועתה גוע הארץ בל
 כשכור וומר ויכעו לבבנו ולבב עמנו כנוע
 עינינו מפני כוח ויעמדו מרחוק למה
 אני צריך והלא כבר טאמ ויעמד העם מרחוק
 ומה ה' ויעמדו מלמ' שהיו הולכין שנים עשר
 מי לחודיך שנים עשר מי לאל כל דיבור וד
 ודיבור ויאמרו אל משה דבר אתה עמנו
 וכשמעה בך דבר שיעמדו להם נביאים
 וכן הוא אומר נביא מקרבך מאחיק כמוני
 אבל משה היה מלעיבים במלאבי האלהים
 כסקה מהן כוח הקדש בן הוא אומר ויהיו
 מלעיבים במלאבי האלהים ואל ידבעמו
 אלהים בן כמורה אם נתוסף להם דבר אחר
 מתים היו וכי מה דאו למ' למשה אחר
 דיבורות והלא כבר טאמ לא מלמ' שהיו סב'
 כיון שדיבר אחר עתיד לומר ל' יהושע בן
 לוי אומר שני דיבורות לבד שמענו ישל מפי
 הגבורה אנכי ולא יהיה נפרחה נשמתי ולא
 היו יכולין לעמוד ואמרו למשה דבר אתה
 עמנו וכשמעה א' עם בן למ' טאמ לא לחקר
 עשר הדיבורות לא שאין מוקדם ומאוחר
 בתורה ל' יהושע בן לוי אומר כל שיפוח
 הנדה צוה לנו משה כל התורה כולה תליג
 מצווד לא א' שדיבר עמנו משה מכן תורה
 ואנכי ולא יהיה לא דבר עמנו משה אלא
 מפי הגבורה שמענו ויאמר משה אל
 העם אל תיראו אמ' להם לא טרן לבב אתה
 התורה ולא עשה לכם נשים והבונות אלא
 לבעבור נסות אתכם לגדל אתכם על כל באי
 העולם כענין שכל נשא אויל מרודך ד' א'
 כי לבעבור נסות אתכם לגדלכם במצווה
 כענין שכל אצבי נזר מהגוססות על אדמת'
 ואמר כהנה לי נאיך נס להגוסס ד' א'
 לבעבור נסות אתכם בודאי לשטבד הייתם
 שוגרים עכשן מדייק לשטבד לא הייתם
 יורעים מותן שכך של צד יקים ומחת פונעל

כעשה סימן תליג

של כשעים לעתיד לבוא עכשו אדם יודעים
 מותן שכך של צד יקים ומחת פונעלותן של
 כשעים ובעבור תהיה יראה על פניכם לבל
 דה טאו' כל שיש בו בנות פנים לא במהרה הוא
 חופא' הג' שלוש מדבות פונות נתן להם
 הק' ל' לישל על הר סיני בושכט' דחמנים
 גומלי חסדים בושכט' דב' ובטבונ תהיה
 יראה על פניכם ד' סימן לבישן שאי חופא'
 וכל מי שאין לו בונות פנים דבר ברור שלא
 עמדו אבותיו על הר סיני דחמים דכונטתן
 לך דחמנים וריחמך שכל המרחם מרחמין עליו
 גומלי חסדים דב' ושמו י' אהיך לך אתה בדי
 ואה' החסד אשר נשבע לאבותך לכה טאומו
 כשעמדו ישל על הר סיני ואמרו כל אשר דבר
 י' כעשה וכשמע' ידרו ששים נבוא שלמלאכי
 השדה והכחו עפרה בדאש כלאחד וכך הוא אומר
 ועפרה תבאר באשך ויש אומר ממה ועשרי
 דבוא ידרו אחד להניח עפרה ואחר ל' ל' י' כר
 דב' נ' א' ע' ד' וכו' שחטחו וי' וי' ע' ב' ב'
 ישל את ע' מ' מהר הורב אמ' ל' י' ח' נשבע
 הק' שהוא מחזירו להן לעתיד לבוא דב' ח' י' א'
 טאם ע' כי כולם כ' ע' י' ת' ל' ש' ויהי שנים כ' כ'
 ואמר ופרוי י' י' י' ושמחת עולם על דאש'
 ויעמד העם מרחק' מהאני צריך והלא כבר
 טאמ ויעמדו מרחוק א' מלמ' שהיו ישל הולכין
 שנים עשר מי לחודיך שנים עשר מי לאל כל
 דיבור ודיבר ומשה כהגשאל הערפל יוכל
 לערפל הפנימי או לערפל החיצון ה' אשר שם ה'
 אמור מעתה שתי חומות של ערפל והיה משה
 מהלך ביניהם עד שמגיע לערפל הפנימי וכך
 שלמה אומר י' אמר לשכון בערפל מ' כי א' א'
 כל הנביאים כונן למטבאון א' מאחרי ספק ל'
 יאות שאינן מאירות ומשה רבי מאחרי ספק ל'
 אחת המאירה אשר יך בן עמדם מה כידן ל'
 ויאמר י' אל משה כה תאמר אל
 בני ישראל כה בלשון הקדש' כה בענין הזה כה ב' סוד

פ
תבה
חגור

ואימך הוי זהיר לביקרא יתרון לא תצור
 כנגד ויאמר אלהים ישכנו המים אמ' הקצה אל
 תהי ברמים שהגזלים בולעין את הקטנים
 לא תצוק כנגד ויאמר אלהים תוצא הארץ כפס
 חיה אמ' הקצה האברית לך מיך בלחוד נחר
 ידבק במינה לא תגב כנגד ויאמר אלהים
 הנה טתי לכם את כל עשב הניח חייא הנשאר
 בגנה אסור משום גדל ושאינו כשמו בגנה
 משום גדל לא תצט כנגד ויאמר אלהים נע
 אדם בצלמינו כדמוהינו אמ' הקצה הא ברית
 לך הפרי לא תסהיד קהדי דשקר על חברך
 לא תחמוך כנגד ויאמר אלהים לא טוב היות הא
 לבדו אמ' הקצה הא ברית לך זוגך בלא נש ואמ
 ידבק בזוגיה ולא יחמוד חד מכבודו לזוג
 דחבליה דא נאמרו עשרת הדיברות כנגד
 עשר מפת שהבא הקצה על המצרים במצרים
 אנכי כנגד מכה דם דבת ויהפך לדם יאורי הב
 ואל האמר כפצעה שאמ' לי יארי ואני עשיתי
 לא אנכי פי אפיך לא יהיה לך כנגד מכה
 עפרדעים שהשביעו בהקצה ולא על לא תשא
 כנגד מפת כנים אמ' הקצה כנים חלקולי כבוד
 ואתם איך חלקין לי כבוד זכור כנגד מכה
 דברי דבת למען יאריבון ימין לא תצור
 כנגד מפת שתין שלא תהא לויט ודמו של
 אורג האיש בגופו לא תשא כנגד מכה בנד
 דבת ויהי בנד ואש מתלקחת בתוך הברד וכן
 הוחתה איש אש בחיקו אם יהלך איש על הגחלים
 כן הצאאל אשתגשו לא תגב כנגד מכה
 ארבה דבת כמה ירך על אנכי מצרים בארבה
 יעל על אנכי מצרים וסתבבתיים יעל בער
 החלוקים יבואו כנגד לא תצט כנגד מכה
 חשך אמ' הקצה אם אין עידותך מאינה לך
 כמאמר את אל הגידה לא תחמד כנגד
 מכה בלחוד על ידי שהי המצרים שפוטבן
 בלמה לפיכך כמאמר כולן בפורים הגי למס
 קורין שהי פרשיות שהי שמונהיה שמע צב

יום ל' אומ' מפני שיש בהן מעין עשרת
 הדיברות אנכי כנגד שמע ישראל פי אהיכו פי
 אחל לא יהיה כנגד פי אחד ואומ' השמנו לכם
 פן יפנה לבבכם וקרתם ועבדתם אלהים אחרים
 לא תשא כנגד נאהבת את פי אהיך אמרין מן
 דרחים למלכא לא משודבע בשמיה ומשקר
 הקצה על אחת כמה וכמה זכור כנגד למען
 הזכור את בני מצותי ל' אומ' דו מצות שבת
 ששקולה כנגד כלה מצוות כבד כנגד למ
 ירביו ימיכם וימי בניכם לא תצח כנגד
 ואבדתם מנהרה מן דקטול סופיה מזהק פי
 לכך כבד אדם יחידי בעולם לא תצוק כנגד
 ולא תגנו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אמ
 ל' יצחק לבא ועיטא רבי ספוקי דחטאה ניטו
 לא דגב כנגד ואספת דרכך ותישך ויצהרי
 ולא שלח בירך לא תצט כנגד אפי פי אהיב
 אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים אמ' הקצה
 אם היעדרה עידות שקר בחבירך מעלה אפי
 עליו בלו היעדרה שלא בכאתי שמים וארץ
 לא תחמד כנגד וכרתם על מזוזות בתוך
 ובשערך ולא בידה שלח בירך וכל העם
 כואים מלמ' שלא היה בהן סומין ומכלל ש
 אהה הכאת לדעת מלמ' שלא היו בהן טפשי
 מכלל שכן מן השמים השמייעך את קולו ליקר
 מלמ' שלא היו בהן חרשי מכלל שני מענוכל
 העם יחדיו ויאמרו מלמ' שלא היו בהן אלמים
 מכלל שאתם כצבים מלמ' שלא היו צדק
 חרשים ומכין שלא היה אחד מהן חושש ב
 בנאשו וחש בשכיו ה' ואין בשפתו כושל
 את הקולות בנהג שבמולם מה שאי אפשר
 לראות את הקול אבל כאן לאו את הקולות נאר
 הלבירים כשם שראו את הלבירים כך לאו את
 הקולות וילא העם ויכערו מה לאו כבוד גדול
 כאו ל' לעד אומ' מטיין שראתה שפחה גיש
 מה שלא באה גדול שבבתיים ה' וירא העם מה
 כאו כבוד גדול לאו ויכערו אין לשון טעה לא

ד וקאיט ל' כטא ומל' ל' ענה

מירוק

לכבו ולכבוד יצו חבמי להקל בו ואמרו והוא
מטפחת שלו מנדעת שלחמור' רב אמיהוה
מייקר לך דמנדעין בבקס' תכי ל יאשיה
טולית שטניו במנדעת שלחמור' תני רב אשי
אין דקן שהוא מנדענה בבקס אין קורין אותו
ואין עומדין מלפניו לא באכף יהא מופלז ובקות
שטניו במנדעת שלחמור' כ נשיאה אוקימו
דיאמא דלא הוה גמיר אמ' ליה ליהודה בר
נחמני מותגמניה דריש לקיש קם עליה
באמורי קם גחין ולא אמ' ליה ולא מידי פתח
דאמ' הוי אמ' לעץ הקיצה עורי לאבן דומם'
ועתיד הק' להיכנע ממעמדיו שכ' וי' וי'
בהיכל קדשא הם מפכו כל הארץ' רב
דעירא וחד מן רבנן הוו יהבין לעייק באורית
קדם בית מדרשא עבר חד מאלין דמנדעני
בבקס עמד ליה דחד מן רבנן ולא עמד ל'
דעירא אמ' ליה כיתחמי לא עייק באוריתא ולא
נקום מן קמויי' אמ' ל' דעירא אמא בפירוש
לית אמא קאים מן קמויי' תרגם יעקב איש
כפר עוריא בכנשתא מדרתא דקסרין ון
וקלמורו רבנן הוי אומ' לעץ הקיצה עורי
לאבן דומם הוא יורה יודע הוא להורות' הנה
הוא תבוש זהו ובקס ולא בבקסא אתמוכל
כוח אין בקדבו לא ידע כלום אין אתון בעין
מיכא דאוריא הא ל' יצחק ביל' לעקר בכנשת
מדרתא דקסרין' וי' בהיכל קדשו' ביי' בהיכ'
קדשו' מזבח אדמה תעשה לי יכול אדם
ודאי ת' אבנים שלמות הבנה את מזבח
י' להיך כשתכנס לאכף עשה לי מזבח
המחובר באדמה דבני ל' יהודה' ל' מאיר
אומ' דת' עזרות היה חלול והמזבח היה
מחובר באדמה' תעשה לי ולא שכתבו
לו ולא שנתקנו בעבודת אחים מכאן
גנזו בני חשמיא את אבני מזבח ששיקצו
יון' תעשה לי כל מקום שכ' לי הרי הוא
קיים לעולם' גדולה עבודה שהרי לא פתח

כ התי' ל' צאונ' אנה שאלות'

הכח לא בה מזבח אדמה תעשה לי וזבח על
וכן את מוצא באהלמופר שלא פתח לו לא בעבודה
תחלה שכ' ויקרא אל משה וידבר י' אליו ארם כ'
יקריב מכם קרבן' וכן את מוצא בכניסתן למל'
שלא פתחו לא בעבודה תחלה שכ' אל יבנה יהושע
מזבח' וכן את מוצא בעלייתן מן הגולה שלא
פתחו לא בעבודה תחלה שכ' אב' בידך בעולות
ויכינו את המזבח על מכוונתיו' אף לעתיד
לבוא אין פותחין לא בעבודה תחלה שכ' אב' בידך
בעולות' וזבח עליו יכול שותהא זביחה
בנאשו של מזבח ד' ועשית עולותיך הבשר
והדם על מזבח י' להיך' בשר ודם על מזבח
י' להיך ואין זביחה על מזבח י' להיך אסבן
למה כאמ' עליו בסמוך לו בענין שכ' ועליו מפי
מבשה' את עולותיך נאת שלמיתך אין לי אשעל
ושלמים מניין לרבות בכורות ומעשרדות חטאות
ואשמנות ד' את ואת' מניין לקומץ ולצבונה ומ'
ומכתר כהנים ומכתר בהן משיח ומטות נסכים
ד' את ואת' בכל המקום אשר אדכיר את שמי
מכלל שכ' לשום את שמו שם ואומ' ושמו אר'
שמי על צבויי שכל' יכול לא תהא זכות כהנים
כהגת לא במנדע' בגבולין מעין ד' לכל המק'
אשר אדכיר את שמי וג' או יכול מזכיר את השם
בגבולין ד' אבוא אליך וברכתך סנס את המקל'
הזה והפכו בכל המקום אשר אבוא אליך שם
תדכיר את שמי וברכתך' מכאן אמרו במקל'
מזכיר ככתבו ובמדינה בכניו' דא בכל
המקום אשר אדכיר את שמי ל' חנניה בן עזריה
אומ' מעין לשלשה שיושבין ועוקקין בתורה
שהשכינה ביניהן שכ' בקרב להים ישפוט' ל'
חלפתא איש כפר חנניה אומ' משמו שנים מטן
שכ' אל טברו יראי י' איש אל דעהו ויקשב י'
וישמע' אחד מעין ד' בכל המקום אשר אדכיר
את שמי אבוא אליך וברכתך' ואם מזבח אבני
תעשה לי חובה' אהא' חובה או איכ' לא נשו
ד' אבנים שלמות הבנה את מזבח י' להיך חובה

92

הזהב כהכפיקורת הליג' בה כפרשיות הליג' בה
כבלאשר צוה ש' לא לפתח ולא להוסף' אתם
כאתם לא מפי עדים ולא מפי כרב' כי מן הש
דברת עמכם' הרי שנים כתובים מבתי שין זה
את זה ' כת אחד אומ' וינר' ש' עלהר סינ' וכת'
אחד אומ' כומן השמים דברת עמכם' ואי'
אפשר לומר מן השמים שכבר אמר' וינר'
הכריע מן השמים השמייעך אהקולו לישךך'
מלמ' שהלכין המקום ב' שמים העליונים
על ראש ההר ודבר עמהם מן השמים עלראש
ההר ובן הוא אומ' ויט' שמים וינר' ועדכלהת'
כגלגל' לא תעשון אתי' שלא יעשה אדם
מקצח כנגד מקצח ושלחן כדבכית שלחן
ומכורה כדבכית מכורה דבכיל מאיל'
הבו רבנן לא יעשה אדם בית הבכית היכל'
מבשרה הבכית אולם' חצר הבכית עזרה'
שלחן הבכית שלחן' ומכורה תבנה מכורה'
מבני עושה שלחן משה וש'שה וש'שמונה
אבל שלש עשר לא יעשה ואכלו שלש ארמיט'
מתכות' אהי כסף וזהב למה אמי צני'
והלא כבר אמר לא תעשה לך פסל וכל דמו
מה' תל' אהי כסף וזהב לא תעשו לכם
ש' יבול הואיל מנהג' והודג' מבכל לו במקדש
יהא מותר מבכללך בהכוננין תל' לא תעשו ל'
לכם' ל' ישא על אומ' אזהרה שמענו עונש
לא שמענו מבכלל שכל ועשית פנים כרובים
זהב יבול הואיל והותר במיכו במקדש אם
עבדו בגבולין לא יהא חייב תל' אהי כסף וזהב
זהב מוקיש אהי כסף לזהב זהב מעה אלהי
זהב הרי הוא בכלל אזהרה ויהי הוא בכלל עונש
אף אהי כסף הרי הן בכלל אזהרה והרי הן
בכלל עונש' דא' אהי זהב למה אמר'
והלא כבר אמר' אהי כסף לט' שהוא אומ' -
ועשית פנים כרובים זהב יכול שיהא עשה
אנדעה תל' אהי זהב אם הוספת על שמים
הרי הן בזהב אהי כסף למה אמר' והלא

כ
מכיל
תב
כמו
על
כאשר
מנכן
על
כישיון

כבר אמר' אהיומה תל' אהי כסף מה שהותרנו בו
חסרנו בו ומה שאסרנו בו דין הוא שכאסרנו בואם
כן למה אמר' אהי כסף לפי שבכלכלי בית העולמים
אם איך להם שלדה עושין אותה שלכסף שוממ'
אחי אף שנים כרובים כן תל' אהי כסף הא אם
עשאו שלכסף הריהן בזהב כסף' לא תעשו לכם
שלא תאמר הואיל וכתבה הגדה נשות לעשות בבי
המקדש הריכי עושה בבתי כנסיות ובבתי מדר'
תל' לא תעשו לכם' דא' לא תעשו אתי' אהי
כסף לא תעשו כדמות שמים שמשמשין ל'
לכני במדום' תנן התם דמות צורות לבכות
היו לו לרבן גמליא בעלייה על המבלה ובכותל'
שבהן מראה אתה הדין ופורת ואומ' להן כדה כאית
או כדה דאית ומי שדי והא כול' לא תעשו אתי' לא
תעשו כדמות שמים שמשמשין לפי במל'
כרון חמה ולבנה כוכבים ומזלות להתלמד
שאשר ריכ' לא תלמד לעשות אבנארה למד
להבין ולהורות' תבא אידך לא תעשו אתי'
לא תעשו כדמות שמי שמשמשין לפי
במדום כרון חיות מאופנים ושכפים וחיות הקדש
ומלאכי השבת' תנו רבנן לא תעשו אתי'
אהי כסף וזהב אהי כסף לעבדן כבר אמר' לא תעשה
לך פסל' מעה אמי מקיים לא תעשו אתי' שלא
תאמר כדרך שאחרים עושין לכנאי עושין צורת
חמה ולבנה ודק' ענשנו ענשנו ענשנו ענשנו
כך את אעשה תל' לא תעשו אתי' לא תעשו -
ואכלו לכנאי' תבא כל הפדצויות מותדין חוק'
מפר צוק אדם אמ' כב חונא בניה דרב יהושכב
מפרקיה דאביי שמיש' לי לא תעשו אתי' לא
תעשו אותי' תנו רבנן טבעת שחותמה
בזלט אסור להכיתה ומותר לחתום בה' חותמה
שוקע מתע' להכיתה ואסור לחתום בה' דא'
לא תעשו אתי' אהי כסף וזהב הוא דלא ל'
לעבד הוא דעץ ואבן שדי לא אמר' כב אשי בדין
שחתמה בשביל כסף וזהב הכול מותר אמרו
שכל דייך שנתן ממון כדי להתמנות אסור לעמוד

כ צורה שפין לה אגמה ופלגן

לפניו

והיה אהוב את הקטן והיה לו פרדיוסין הרבה והיה
אוהב את אחד מהן אמר איך אנו נוהג את הפרדקלא
לבו שאני אוהבו כך הקב"ה אוהב את המשפט
דבר אוהב צדקה ומשפט חסד ישי מלאה הארץ
ומכל האומות אוהב ישאל דבר אהבתי אהבתי אמי
ישי ואומ' אוהב את יעקב לבך נתן להם הדין
גדול הוא המשפט שבו הקב"ה משבח דבר עבדי
למי משפט ישי אשרי כל חובלי' אברהם לא
נשבח לא במשפט דבר כי ידעתי למען אשר
יתנה את בני ואר' ביתי אתריו ושמו דרך ישי
לעשות צדקה ומשפט משה לא נשתבח לא
במשפט דבר צדקת ישי עשה ומשפטיו עם יש
דוד לא נשתבח לא במשפט דבר ניה המלך דוד
עושה משפט וצדקה לכל עמו שלמה לא
נשתבח לא בצדקה במשפט דבר ניה מלך שלמה
על כל ישראל ניה עושה משפט וצדקה יחושפט
לא נשתבח לא במשפט דבר ניה אמר אלה שופטיו
ראו מה אתם עושים כי לא לאדם השפך בראם
לגי' גדול הוא המשפט שהוא מקרב את האל
דבר שמדו משפט ונעשו צדקה כי קרובה ישוע
לבוא וצדקתו להגלות גדול הוא המשפט שבו
כמוחלו עונותיהן של ישראל שכאם נחץ ישי את צוא
בנות ציון ברנח משפט וברוח בעל גדולה הוא
המשפט שבו בית המקדש נבנה דבר ציון במש
הבדל נשביה בצדקה גדול הוא המשפט שבו
יחושלם מתישבת שכושיבה שכפויך כבדאשוכ
גדול הוא המשפט שבו מלכות המשיח עומדת
דבר מלך שופט באמת דלים כסאו לפד יבון
גדול הוא המשפט שבו נשתבח המלך המשיח דבר
ושפט בצדק דלים והנביח במישור לעבני ארץ
והריתו ביראת ישי ולא למראה עיניו ישכופו ולא
למשמעב אקנו יוכיח' דא ידע דעפכב
צאנך שית לבך לעדרים ל ירמיה בשם לטמג
בר יחוק אומ' אין לך כל בדיה יוצאה ידי הפיס הזה
הכר מדבר במלך נבאיש ואשתו ובמלמד
תיכרות' וברועה צאן ובדיין שממונה עליש'

משכב בחבל אהבה
שתלם והפדיום
הכחילם רגזה ומצוות
לתמוך אשורם לפד
יתבוקר שמו עונה
פן יתמיד חסדו
ויריים קדנכו
כבוד עליך כביאיר
וכן ציכוחם ויאזין שופיכו שומע צדקה
וכמה עני סורה ורגזה
יש יב שבויה אל
יסיר ממונה בקרב
ישבור עלול אניבכו
מנקה ומנוקה
תאכלם חרב חיה
נקמתה היכלך עשה בהם
צמון כן יאמ' עושה
כבוד וירגזה ישי צבאות
הקדש בקדש בצדקה
זהשה וירגזה ישי צבאות משפט והל הקדוש
בקדש בצדקה גדול הוא המשפט שהרבה
מדות שלצביות ברא הקב"ה בעולמו כגון ה
האמת והשלום החסד והענה והאמונה
והצדקה ומפולך לא יחד שמואל על המשפ
שכמו איה איה המשפט גדול הוא המשפט
שהקב"ה מהרבה בו דבר וירגזה ישי צבאות במ
ולא מסרו לא למלאך ולא לשנה לא הכרח
במכוננו שן צדק ומשפט מבין כסאך
ומרוב אהבת למשפט נהבו לישכל שהן א
אנובין למקום וכן הוא אומ' מגיד דבריו ליעק
לו עשר הדיברות חוקיו ומשפטיו לישראל
לו הדיכין ואם האמ' בשם שנתן לישראל כך
נתן לאומות העולם חס ושלום לא עשה כן
לכל גוי בלבד דבר ואלה המשפטים אשר
תגשים לפניהם ולא לפני אחרים מושלך אותו
משל לחד למלך בשה ודם שהיו לו בני הרבה

הקדש בקדש בצדקה
זהשה וירגזה ישי צבאות משפט והל הקדוש
בקדש בצדקה גדול הוא המשפט שהרבה
מדות שלצביות ברא הקב"ה בעולמו כגון ה
האמת והשלום החסד והענה והאמונה
והצדקה ומפולך לא יחד שמואל על המשפ
שכמו איה איה המשפט גדול הוא המשפט
שהקב"ה מהרבה בו דבר וירגזה ישי צבאות במ
ולא מסרו לא למלאך ולא לשנה לא הכרח
במכוננו שן צדק ומשפט מבין כסאך
ומרוב אהבת למשפט נהבו לישכל שהן א
אנובין למקום וכן הוא אומ' מגיד דבריו ליעק
לו עשר הדיברות חוקיו ומשפטיו לישראל
לו הדיכין ואם האמ' בשם שנתן לישראל כך
נתן לאומות העולם חס ושלום לא עשה כן
לכל גוי בלבד דבר ואלה המשפטים אשר
תגשים לפניהם ולא לפני אחרים מושלך אותו
משל לחד למלך בשה ודם שהיו לו בני הרבה

ולא רשות' משום כי ישמעאל אמרו כל אדם
 נאם שבתורה רשות חוץ משלשה נאם מזב
 אבנים' ונאם הקריב מנחת בנימין' אם כסף
 תלוה את עמי' תעשה לי' שוהא חצובתן
 והצאתך ובכיתך לשמן' לא תבנה אתהן גד
 שלא יהא מגוררות במגורה ולא עשויות
 במקר' ומאיכך מביאיך אותך מיבתגלית
 הקרקע חופרין עד שמגיעין למקום הייבו
 שאינו מקום עבודה ובכין ומוציאיך ממנו
 האבנים או מביאיך אותך מן היס הגדול מ
 מכללשכ' כי חרבך הכסת עליה ותחלליה יכול
 לא יהא סכנות לא אם כן נתגודדו באיך
 בחרב תללא תנף עליהם ברזל הרי ברזל
 בחרב' אם סופינו לעשות ברזל בחרב מה
 תל' כי חרבך הכסת עליה ותחלליה' זוהיא ש
 שרבך יוחכך בן זכאי אומ' מה ראה ברזל ל
 ליפקל מכל מיני מתכות כולם מפיט שהב'
 קדל כעשית ממנו חרב סימן פורענות מ
 מפיט דבר שהוא סימן כפרה והלא רברים קל
 וחומ' ומה אבנים שאיכך לא רואות ולא צומטו
 ולא מדבחות על שמטילות כפרה בין ישל
 לא ביהן שבשמים אמ' הקצה לא תנף עליה
 עליהם ברזל בני תורה שהן כפרה לעולם
 על אחת כמה וכמה שלא יגע בהן אחר מכל
 מזיקין שבעולם' לא תבנה אתהן גדית'
 אתהן אין אתה בונה גדית בונה אתה היכל
 ועדרות' יכול אם כפרמה אבן אחת מלמעל
 יהא מזבוח כולו מחולל תל ותחלליה' היא מ
 מחוללת ואיך המזבח מחולל מכאן אמרו כל
 אבן שנגעה בה ברזל או שנפגמה עד שחגור
 בה הצפונך בספין שלשחיטה פסולה ולמזב
 ולכבש' דא ותחלליה מטיין לכל עבודות
 שעבד והמזבח פסול שיהיו פסולות תל ות
 ותחלליה' ולא תעלה במעלת על מזבחי
 יכול לא יעלה אבן היא מופת לירד תל אשר
 לא תגלה עדותך עליו' יאמר זה שאו היה כן

הייתי אומ' יכולי הא מזבח קטן ויעמוד בארץ
 ויקפיד תל והעלה הכהן את העלה ואת המטה
 המזבחה אם כן למה נאם' ולא העלה במעלת
 בול שלא יעשה לו מעלת לא בנותן כבש כמו
 תל בדיומו של מזבח מתמעט ויורד מראש
 המזבח עד הארץ והעולה במעלות על המזבח
 לוקה ואכלו במעלה אחת רבות ולא העלה במעלת
 טל' אשר לא תגלה עדותך עליו' מה אכזרין
 והלא כבש נאם' ועשה להם מכבסי בד לכס בשל
 עדות מה תל אשר לא תגלה עדותך עליו
 שכשעולה למזבח לא יהא כוסע פסיעה גסה לא
 מחלף עקב בצד גודל איך לי לא למזבח לעדרות
 מטיין תל על מזבחי ונאם' עטיו איך עלי לא בסמ
 לו וכן הוא אומ' בבית אהים נהלך ברגש' יכול לא
 יעשה מעלות להיכל ולעדרות תל ולא העלה במע
 על מזבחי למזבח אי אלה עושה מעלת עושה
 אתה להיכל ולעדרות' דא' ולא העלה במעלות
 כשהוא אומ' וזבחתי עליו את עלתך ואת שלמין
 יכולי תבין אדם לחמוא כדי שיקריב קרבן תלול
 תעלה במעלת' אל תקרא במעלות לא במעלות שלא
 יאמר אדם איך מעילה שקרבה חמור שאכלך
 ואעשה ואעלה עולה גדולה וכן הוא אומ' כי אב
 גי אוהב משפט שונא גדל בעולה' דא' ולא
 תעלה במעלת וסמין ליה ואלה המשפטים ד'
 אזהרה לדיינין שלא יפסעו פסיפה היכו דתן היו
 מתושים בדין וכן איוב אומ' וריב לא ידעתי אחקל
 ובלבד שלא יענה את הדין' הרחמן יצילנו מ
 מענוי הדין ומעוונת הדין ומחפיייה הדין ויצטינו
 לקיים דן ידין עט ואביון אד טוב הגא היא הדעת
 אותו טאם על' כן יאמ' בעל הרחמים

ואלה המשפטים

מערות גואל
 קדשם וקדשם
 סיגלם ובחרם
 עמו ומנושעים
 והבדילם מגלגלם
 ומכל משפחות ידעם

מעשים

ומשנה ונעקרו מן העולם כלל היו אדם לי ברוך
המקום שעקרו שיהיו מעשיהן מקובלים ומ
ומכוערים וכוהעין זהבזה ומקובלים עצמם
ומזיזים שכבת זרען להבטלה ברוך שאין ללב
משוא פנים' הבה מדבב בדועה יצאן ביצד'
אמ' הקצה לרועה לא מפני שבראתי הכל וממל
תיו ברשות אדם דבר כל שיהיה תחת כגלגל
ומסדת התה ידך אתה צאן שלא תעשה
ותגך למלאכתך ויצאן דאיבים ויכתובם באו
חיות רעות וידרסום אל הגנה לראשי צוקים
כדי שלא תפול ותמות ואל תקפה בדעב ואכל
תביחה בחמה שלא תחגור ותלך ותדיק ונמ
ונמצאת גורם ליה מיתה' שיה' לצבך לעדרים
או הקמים שבבמה ומה לפין בראש אדם כאית
פניהם שלא למקום המנוחה החדיר אותם עד
שידעו ויחיו שהן מסורין בידך' הבה מדב
בדיין ביצד' אמ' הקצה לדיין הוי יודע שיטה
צאנו צאן מדפתי אדם' הזהר שלא תבלע כבודן
ושלא תקנופ עליהן ותמבול פרחן ומשאם
ורבים עד כאשר ישא האומן אתה יונק ותהיה
להם כדועה ודרבו שלרועה מפני שבתבלה
כדועה עדרו ידועה בזרועו יקבץ פולאים נבחי
ישא עלות יטה' ואל תמנוע על כראשיהם ולא
תקלקל את הדין ולא תגוור את הדין ואל תגנו
את הדין לרוב בעולם' שיה' לצבך לעדרים תק
דעתך על הקופרים ועל החדשים ועל השופרים
העוסדין לפסך שלא תגדל מעלתך עליהם ואי
תרבה להם שכר ותפדית עלה צבור ותעלה על
עצמך טאוכפולת שחד כמע שנבבט שמואל
לפע שהרבו שכר לחזנים ולקופרים ויפוא אחרי
הבצע ויקחו שחד ויטו משפט' דא' לה'שה
באנח ידקה אהלך בתוך כתיבות משפט'
באנח ידקה אהלך אמרה תגדה באיזה שבינ
אני מצויה בדרךך שלעמי מצוות' בדרך
כתיבות משפט אמ' ל תוסא לפקופטא שלי
מטולנה שהוא עובד בשובק והכל משמטין

כי בראשית יאר לית לבאן

דיין וסיף מלפניה ומלאחריה כך היא התורה
דינים מלפניה ודינים מלאחריה' דינים מלפני
שם שם לוחק ומשפט' ודינים מאחריה ואלה
המשפטים' ל יהודה אומ' המשפטים כיהבו
לישאל במגדה קודם מותך תגדה שכשם שם לוחק
ומשפט' יכול לאכשבו בסיני על ואלה המשפ
לישמטל אומ' כל מקום שכאלה פסל חוץ יין
הראשונים' וכל מקום שכאלה מומיף עכל
הראשונים' כאן שכאלה מומיף על הדיברות
העליונים' מה הדיברות העליונים מסיני אף
המשפט מסיני וכן הוא אומ' זכרו תגדה
מישה עבדי אשר ציתי אותו בחורב על כל
ישאל חקים ומשפטים' ואומ' ועל להד סיני
ידות ודבר עמהם משמים ודתך להם משפט
עשרים ותגרת אמות חקים ומצוה טובים'
ואלה המשפטים' משל לבנו שלמלך שיצא
ליפניו בעוק ראה אותה אנהבו שלא בין וטרך
בחקיקו אבנים פונבות ומגדליות' כיון שבא
מצל אביו וראוהו ואמ' למנוסל של פרת האוצרו
שלי לפני בני והראוהו שלא יאמ' בלבו לולי אנהבו
שלא בא לא היה לאבא מזה ליתן לי כך אמ' הקצה
למוטה אשכ שנתן לך יתרו עצה על המשפטים
לך והזהיר את ישאל מומי שלי אמרו אלולי
יתרו שנתן המשפטים למטה לא היה לישאל
משפטים לכך נאמ' ואלה המשפטים אשר
תשים לבתם' דא' ואלה המשפטים מה
בית למעלה מן הענין מצבח ארמה תגשה
לי על שם שכעשה ידקה ומשפט נבחר ליי
מצבח' אמר ישאל הוי הקרבנות בטיילים אכז
מה כעשה אמ' ליה הוי עסקים בדיכין ומעלה
אכפליכם כל הקרבנות כל הקרבנות וכן הוא
אומ' כי חסד חפצתי ולא צבח ודעת אהים מעולה
לה' לכתם שיש לו בן אמ' לו אביק עשה מטאכה
ופרכיני אמ' לו איני יכול אמ' לו הוי עוסק בתו
ובאו אתה זן אותה לך ועמל והחיה את עצמו
ואת אביו' דא' ואלה המשפטים' דרשבן

הכל מדובר במנלך כיצד אמר לו הקב"ה למנלך לא
 מהפנימינותיך לא כחה שאחד מבני אדם אתה
 ואני הוא מלך מלכי המלכים שליפו במעלה
 ובמטה זלי הכל ומפני שהרשיעני לטוב בך
 דור המבול הם גרמו להיות מלכות בארץ
 שמהתלה הוא שליפו בצורה ובכל עמלני נחא
 הידה אימת מלך נחא אימת יסורין ולא כלדע
 קשה לא אופלים ושורתם וינשבים בפות בעולם
 כמותך שלנה טוטה הפובה מדרך נבאו לירי
 חסם וקל שכ בימלכה האכץ חסם מפתהם
 ובאו לירי גלוי עריות שכ ותשחת האכץ נבאו
 לירי שפיות דמים שכ כיהשחית כל בשל
 את דרכו על האכץ והיו מנשפ מפשיטין בהל
 והנלכין ערומים שכ ערום הלכו בלא לבוש
 והיו מקלקלין עצמן עם בהמות וחיות ורג
 וגרמו לעצמן שהיפן כדקים על פני המים
 וכדוכו בנדותין כיון שאחדתם מן העולם
 קיימתי עמלמי מפרידה אחת ששיירתי כוח
 ובנו אמרתי כלם באו בני דור המבול לירי
 אותה השחתה לא על ידי שלא הידה עליהם
 אימת מלך ואימת יסורין ומערה מלך באכץ
 ומנשפ שפא כמרוך ונתן אותה עצה לעלית
 למרום הוא בני דור הפלגה ואמרני בעלה
 לדיקיע וכעשה עמו מלחמה ולא כעשהו שו
 שיעשה לכו כבני דור המבול אמנפן לירי
 אותן דרכים מכווערין לשום עצמן כבהמה
 לא הביאו ולא הריעו לה לקה עשה להן הקב"ה
 מלך וכך אמר לו הקב"ה למלך להקן עולמני ש
 שמתו כך מלכות בארץ לא להריע לעולמי נחא
 שלא תפול מס עני ולא כסף גולגולתי יתג'
 ידע ודיע פני יאכך ורגלהם ברחמים שית
 לבך לצדדים הק דערך על כל משהתיך שלא
 יריעו לבירות וכך הוא אומר מלך יושב על
 כסא דין מקדה בעימו כלדע' טווגר מלך
 מקשיב על דבב שהק כל מעשרתיו כשפים
 הוא מקשיב על דבב אמנת כל מעשרתו צדיקים

הכל מדובר באיש נבא שתי כיצד אמר הקב"ה לאיש
 לא מפת שהתעב נחש ארחה והיא התעב לאדם
 הכאשק ועבר עלמה שצוית ורגמה מיתה לבנין
 וקרתה עליה לישב בפנים כחבוש בבית האסורים
 ולהתעפור באבל ידע הדע פני יאכך שכל
 תשביע את עצמך ותגיעיבה מל המול עליה
 אימנה יתירה מל התעבד בה יתג מדאי
 שית לבך לצדדים הק דערך על הבטם הכאנין
 להיות ממנה שאין אשה לא לבטם דייה יצבר
 גידול בטם הבר מדובר במלמד הניקורת
 כיצד אמר הקב"ה לסופר לא מפני שגרמנו עונותי
 שליבני ואיכן פגויין להתעסק בתורה והן
 מביאין ארבעה ללמוד תורה ומוסרין אהין לך
 נאה היאך אתה עושה לא תפיל עליהם אימנה
 יתירה בתורה בשעה שאיכו עתה ואל תגרעם
 בתורה ואל תמנע מהן דברי תורה שכל המוכב
 הבה מפיה הלמיד הגון כלו מנחלת אבותינו
 דברגדה ינה לכומנא מורשה קהלת יעקב
 וכן הוא אומר כש ואיש תככים כפרשו מאיר עיני
 שניהם ילי תלמיד ששימש את הרב והרב כוזה
 לשנות לו מאיר עיני שניהם ילי שמהם קכו חיי
 עולם תלמיד ששימש את הרב והרב איכונול
 לשנות לו עושה כולם ילי מי שעשאו לדה חכם
 סופר לעשותו סופר ומיישעשאו לדה פופס סופר
 לעשותו חכם שית לבך לצדדים הק דערך
 עליהם שלא תנחם ותצא ויבוא לירי כרחוק
 דתבוא ל איהו אומר פנים אתה היית מחלך
 בהק הגולה שלבצל ונבכרתי לציר גדולה שכו
 לה ישכל מצאתי שם מלמד הניקורת אחד שיש
 לפס כמאתים נערים שדובן בט שפאטה עשיל
 שנה יבני עשרים שנה ואיך לדבן ביניהן אכל
 בן אחד וצטביל שפאטה שיהן מקולל לין מתרבן
 ומתה אשה ומת בכרומתו כל אותן כעני
 והיית בוכה ומתאטח עליהן וכמה לי מלך
 אחד אמר לי מפני מה אתה בוכה ומתאטח אמרת
 לי ולא אשפא אתם על לא שפאן לירי מקר

ומשנה

הזאת תלועטכם בדבר משפט אין לו לדיין לא
 מה שעיניו רואות רב כי הנה כפיק לדיין הנה
 אמר הכי בעבי כפשיה לקטלא כפיק וצבו לביתה
 לא עביר ערום כפנק לה וערום יצא ממנה ולנתי
 שרתה יציאה כביאה כי הנה חזי אמר והא יהיה
 איהא בתריה אמר הכי אם יעלה לשמים שיאו
 ונאשו לעב יגיע בגלגל לבצת יאבד דא
 אשר תשים לפניהם מניין אתה אומר שכל בית דין
 נבית דין שיעמדו להן לישאל הדין בבית דינו
 שלמשה הלא אשר תשים לפניהם וכן היה ליהו
 דקבץ בשם לוי אומר מאידך דור הנלך וזו
 בא לפולם יהא דור שבא עליך חביב בדור שהלך
 שלא תאמר ליהוה לזעירא קיים לו היה ליוחנן
 קיים חייה למד תורה לפטו איך לך לא שופט ש
 שבדורך שזבא דאל הכהטם הלויים נאלה שפט
 אשר יהיה בימים ההם אמר ליוחנן כי אשר
 עשה את משה ואהרן וישלח יג את ירובבעל
 ואת בדרך ירובבעל זה גרעון בדרך זה שמשון
 ואת יפתח ואת שמואל הקיט שלשה קליטולם
 לשלשה אבירי עולם וכל כך למה לא מלמד
 שציר דינו של ירובבעל נבדך ויפתח שקול לפטו
 בבית דינו של משה ואהרן ושמואל אמר כיש
 לקיש אלתאמר מה היה שהימים הראשונים
 היו טובים מאלה כי לא מחכמה שאלת על
 זה אמר בדכיה ויהוידע הכריד לאהרן ואהרן
 בימי יהוידע היה לא שאנאהרן היה קיים היה
 יהוידע גדול ממנו דא אשר תג לפשה
 מלמשה הייך בקראו על שמו של משה ולמה
 שמקד כפשו עליהן והיכן מקד כפשו עליהן כ
 טשהו אומר מי שמך לאיש שר ושופט עלינו
 לכך בקראו על שמו אשר תשים לפניהם
 ואומר צדקת פי עשה ומשפטיו עם ישראל
 וכי משפטיו של משה הם והא בר כי המשפ
 ליהים הוא לא שבתך כפשו עליהן בקראו על
 שמו וכן את מנצח לא על שוא שאין אדם
 אומר לחבירו ברא נטרוך בדיני מקום בואו טרוך

חייב

שמו

קול

ה

כהמון

בדיני ישראל לא בוא ונטרוך בדיני משה דא
 אשר תשים לפניהם לפניהם לפניהם לא תאמר
 בן לפניהם לפניהם שבהם מלמ שאין שופט
 בדיני ממונות לעם הארץ דא נאה המשפ
 אשר תשים לפניהם ל ישמעל אומר לנשלוש
 עשרה מדות שהתורה נרשת בהן שבמקורן
 לו למשה בסיני ואלוהן מקול וחומר מהגזרה
 שווה מבטן אב מברבאחד מבטן אב
 משט כהנבים מכלל ופרט מפרט וכלל
 מכלל ופרט וכלל ואי אהרן לא כעין הפרט
 מכלל שהוא צריך לפרט מפרט שהוא צריך
 לכלל מדבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל לומר
 לא לומר על עצמו בכלל יצא לא לומר על
 הכלל כולו יצא מדבר שהיה בכלל ויצא מן
 הכלל לפטון פועון אחר שהוא כעניינו יצא
 להקל ולא להחמיר מדבר שהוא בכלל ויצא
 מן הכלל לפטון פועון אחר שלא כעניינו יצא
 להקל ולהחמיר מדבר שהיה בכלל ויצא מן
 הכלל לידון בדבר חדש ואין אתה יכול להחזירו
 לכלל עד שיחדרכו הכת לכלל בפיקוד דבר
 למגור מעניינו דבר למוד מעופג שכי בתבין
 המכחישיך זה אתה עד שיבוא השלישי ויכריע
 ביניהן כד מפרשינן בגזרת כהנים דא
 אשר תשים לפניהם ולא לפניהם ולא
 לפניהם הדין וזה תבוא היה לפורפון אומר כל
 מקום שאתה נואה אלכיות שלגוים אלפ שדיניהם
 בדיני ישראל ציף אתה רשא לנהקק להן דבת ואליה
 המשפטים אשר תשים לפניהם תבוא כל
 הארכיות שלגוים כפולין מ חוץ מאכיות והוא
 דמעמד פליכיהם והוא דלא מקבצני שוחדא
 כי תקנה עבר עברי והלא לא היה לו כלמור
 לאלה המשפטים אל כי ירעון כי יכזו וכי יכה
 איש שהן דייקן דורשי דשומות אומריין לפי
 שכצוו במרה על הדיון ונתן להם עשרה דיב
 אמ משה רבונן שלגוילמים שמא יתעה יצר
 הרע את בעך ויעבד על המצוות והגלה אותך

מקום קול

שמו
מקח
נממנ

קבלא מן הכספי ליה דאמור רבין היו מהנים
 בדין דבית דין תגלה במעלות על מצותי וקמץ
 ליה ואלה המשפטים אמר ל לעזר מניין שלא
 יפקודו כל ראשי עם קדש שכל תגלה במעלה
 על מצותי וקמץ ליה ואלה המשפטים אשר
 תשים לפניהם אשר תלמדם מיבעי ליה אמר ל
 ירמיה לו כלי הדיינים רב הוסיף ביה כפיק
 לדיסא אמר אפיקו לי מצח חכותי מאי היא חופתי
 וקמץ לי שפורי ונצוני וכן הוא אמר נא צוה את
 שפטיכם כנגד מקל ונצוה הכת מדבר
 ואמר ושופרי הלויים לפעכם בעלי מקר
 ונצוה דא אשר תשים לפניהם בסוד
 דא המבול הכת מדבר דרביא גדול הוא המש
 שלא חזר העולם ליהו ובהו לעלה המשפטים
 היכן בדור המבול רבת מבקר לערב יתעלה
 משים לכתח יאבדו משים דהאיני יודע מה
 הוא נכשהוא אמר נא לה המשפטים אשר תשים
 לפניהם הוא משים הוא הדין דא נא לה
 אשר תשים לפניהם ל עקבה אמר אשר תשים
 לפניהם למה טמא לפי שהוא אמר דבר ל בטישל
 ואמרת שנה ושלב ורבע' מניין שתיב אדם
 לשנות לתלמודו עד שי למדכו הל ולמדע
 אתבטישל ומניין עד שתהיה קדוה בפיהו
 שימה בפיהם ומניין שתיב להדאות לו פעם בה
 הל נא לה המשפטים אשר תשים לפניהם ערכם
 לפניהם כשלקח פרוך ל פשע הנה ליה הלמני
 דהנה תאני ליה ארבע מאה זמנין זמנא תדא
 אמרו ליה איכא מיילתא דמצוה תבא ליה נכא
 גמר אמר ליה הידאסא מאי שטא אמר ליה מה היא
 שעתא דאמר ליה למג דאיכא מיילתא דמצוה
 אסחתה לדינתא מיילתא שרע קאיי מגר השתא
 כאיי מגר אמר ליה הב דעתך דאתג לכ תבא ליה
 ארבע מאה זמנין אוחריני גמב נפיק בת קלא
 אמרה ליה ארבע מאה שני פוח לכ דיהגסון לכ
 עב חייך או דתזכי אתג דרך לעלמא דאדתי
 אמר בפניא למצכי אטא נרלי לעלמא דאתי אמר

מדין
 ההוא
 עיין
 בערוצי

לקבה תג ל זנוז דא אשר תשים לפניהם
 סימניה בפיהם מכאן אמר רב חסדא אין התורה
 נבנית לא במימנין וכן הוא אמר אמנו לתפסת
 אחותי את גמדיע לבינה תקרא עשה מודיעין לתג
 למטה הדין לפימין גדולה שהיא מליאה בתי
 וקוסאורת נאכדראורת וכל מי שהוא ככנס לתגבה
 לא היה יודע לצאת הפקחים מה הן עושיין כותבין
 סימנין בכטרת כדי לדעתן ביציאתן כך דבניתה
 ירדך אדם לעשות להם סימנין בלבן שלא ישבחם
 דא אשר תשים לפניהם אמר לו הקב"ה למשה
 האין עיניהם בהם שלא יוציא הדין לא לאמר לו
 ודרש ל יאשיה בירדוד כה אמר יי דינו לבוקר
 משפטי וכי בצקר משפט והלא כלהיום רבין לא
 אמר בדור לך הדבר כבקר שהוא אור אמריהו ואם
 לאו אל תאמריהו אמר ל שמולא בד כמנע ל חייא
 בדאבא אמר ל יוחנן סנהכא אמנו לחכמה אחותי
 את אמר בדור לך הדבר כאתורת שהיא אמורה לך
 מן הדגה אמריהו ואם לאו אמריהו אמר ל
 שמולא בד כמנע אמר ל יוחנן כל דיין שדן דיין אמר
 לאמתו גורם שתשרה שפינה בישאל שז אהים
 בעדת אל וכל דיין שאינו דן דיין אמר לאמרת
 גורם לשפינה שתקתך מישראל שז מעשר עניים
 מאתקתא ביוכס עתה אקום יאמר יי אמר ל שמולא
 בד כמנע אמר ל יוסף כל דיין שכופול ממון סדה
 וכותק לזה שלא כדין הקב"ה גובה ממנו כפשות
 שזאלתגל דל כידל הוא ביי יי יריב ריבם וקבע
 את קובעיהם כפש' נאמר ל שמולא בד כמנע אמר
 ל יוסף לעולם יראה הדיין עצמו כאלו חרב מונח
 לו על צוארו ורחם פתוח לו מעתהו שז הנה
 מפותו של שלמה ששים גבורים קבע לו מטח
 בלילה מפתחה שלבנהם שדומע לילה ותבא
 יהוה דיין יודעין מה הן דנין ולפנימיהן דנין
 ומי עתיד ליפרע מהן שז אהים כצב בעית אכ
 וכן מצינו ביהושפט שאמר לשופטים שזויאמר
 אלה שופטים נא מה אתם עושים פי לא לאדם
 ולשפון כי יני' ושמא יאמר הדיין ומה לו לצדק

הזאת

יצאותיהם יצא יתן לו תל יצא לחפשי חנם
 דא חנם יכול שלא בהעסקה דל וכי הלכך
 חפשי מעמך לא תשלחוהו ח' ח' ח' ח' ח'
 לו דא יצא לכוונה רעוין כסף דא יצא
 לכוונה טובה שחורר מכהן אמרו עבד עבדי טרף
 בכסף ובשפר וקושה את עמנו בחמשה דברים
 בשנים וביובל ובגרעון כסף ובשטר שחורר
 ובמיתה ארון בלא בן בגפו יבא בגפו יצא
 יכול אם גדידה תל אם אינו לא נשור ל לעד
 בן יעקב אומ' בגפו יבא בגפו יצא אין לך עבדי
 לא עבדוהו אם בעל משה הוא מהוא רבו חייב
 במזונותיו אם אשתו ובנו רבו חייב במזונות
 עד כאן אפי' אומ' משה ובנים שהיו לו עד שלא
 נהון רבו רבו חייב במזונותיהם שמות חלה
 לא לקחן לא על מנת כן אבל משה ובנים שהיו
 לו משלקחו רבו רבו חייב במזונותיהם שכבר
 טת חייב במזונותיו אבל משה ובנים שהיו לו
 עד שלא לקחו רבו לא יהא רבו חייב במזונות
 תיהם תל אם בעל משה הוא יצאה משה עמו
 שתי נשים כאן אחת עד שלא לקחו רבו אחת
 משלקחו רבו יכול אפלו היה לו אכוסה ושומר
 כת יבם תל יצאה משה עמו אשתו שהיא
 עמו יצאת דו שאינה עמו יכול אפלו היתה
 אשתו פסולה כגון למנה לבהן גדול גמורה
 וחלוצה לבהן הדין דל יצאה משה עמו
 משה שהיא דאניה לה תקיים עמו יצאה דו ש'
 שאינה דאניה לה תקיים עמו יכול אפלו כשא
 משה שלא מודעת רבו תל הוא מהוא מודעת
 רבו אם משה מודעת רבו יכול היא מעשר
 אשתו ובניו ובנותיו של רבו דה שרבו חייב ב
 במזונותיו אינו דין שיהא מעשה ציו ובנותיו
 של רבו תל הוא הוא מעשה ידיו של רבו ואין
 מעשה ציו ובנותיו של רבו יכולתה מציאת
 וירושתן של רבו תל נכדך אין לך עליו אלא
 עבדוהו יכול מעמי שיצא לידו בחדש לא יהא
 דבאי במציאתה ובירושתה שלא שנת תל אם בעל

משה הוא החקירה הכולל לכלל בפנינו שהרי הוא
 בעל מה העל דבאי במציאתה ובירושתה של
 אשתו אם זה דבאי במציאתה ובירושתה של אשתו
 דא יצאה משה עמו אל הפדישנו מאשתו ולהלך
 הוא אומ' יצא מעמך הוא ובנו עמו אל הפדישנו
 מבניו אחינו יתן לו יכול גדידה תל אם אינו
 לא נשור' אדסו יתן לו אשתו לכוונה רעוין ח' ח'
 לו משה בשפחה כנענית הרת מרבר או אינו מר
 לא ברת חורין תל המשה ויכדיה יהיה לאדוניה
 אם ברת חורין היאך ולדות לבעל דא יתן לו
 כופה אודת ויבוא עטה ואפלו היה כהן שהוא אסור
 בדושה נותן לו שפחה כנענית ויבוא עטה ואפלו
 היו לו נעדים או יכול אפלו אין לו משה ובעל
 מישל' הרי הוא מותר בשפחה כנענית תל יצאה
 אשתו עמו בדמון עמנו משה ובנים הנאנתן לו
 שפחה ואם לאו אינו יכול דא יתן לו משה
 משה אחת נותן לו ואינו נותן לו שתי נשים יכול
 לא יתן לבן חורין שתי נשים תל אדכו יתן לו משה
 לו אין נותן שתי נשים נותן הוא לבן חורין שתי נשים
 יכול יתן משה אחת לשנים כדכך שנותן לעבדיו
 הכנענים שפחה אחת לשנים תל אדכו יתן לו משה
 משה אחת נותן לו ואין נותן משה אחת לשנים
 יכול לא יתן לעבדיו הכנענים שפחה אחת לשנים
 תל אדכו יתן לו משה לו אין נותן שפחה אחת לשנים
 נותן הוא לעבדיו הכנענים שפחה אחת לשנים
 ויכדיה לו בכיסאו בכות מקיש בין לבת' מה הרת אין
 לה קידושין עלבן חורין ואינה יוצאה הימנו בגט
 אם הבן אין לו קידושין עלבן חורין ואין יוצאה
 הימנו בגט' המשה ויכדיה' כלבניו שיוולדת בין
 ממשנו בין ממקום אחר הרי אלו עבדים' היתה
 לאדניה מלמ' שיוצאה בלא גט' דא המשה ויכ'
 היתה לאדניה' יכול אם כחה רבו למכור אשתו ובנו
 כשהוא תחתיו יכול הוא לעבד עבדיו תל המשה
 ויכדיה תהיה לאדניה' והוא יצא בגפו לכוונה רבו
 יצאות הרבה בשנים ובגרעון כסף ובשטר
 ובמיתה ארון בלא בן ואם אפלו יאמר העבד

96

מלכך ותמכרם לעבדים לכך פתח ביהקרה
עבד עברי כשתקראם למלכותא לישתעב
בהן יותר משש מלכות שש שנים יעבד
בכל נמדי ופרס אשור ורומני ובשביעית
יצא לחפשי חנם אמר לפטו רבוננו שלפועלמים
אל ישתקנו ביד רומני לא זכות עשה עמהם
בשביעית יצא לחפשי חנם אם בפרן יצא
היה למקדא לומר אם לבדו יצא לבדו יצא
מהאברהם חוס ושלוס אם גרמו העונות
אויבים באים עליהם בארמים כעשרים ש
שפוקים בשמים דכתקלים היו כודכין
מנשרי שמים רבוננו שלפועלמים כנפים
שלצבוח זכות חן תק להם מי אלה כעב העו
וכיננסם אל אנונותיהם ביהקרה עבד עב
מניין כשתהא קונה לא תהא קונה לא עבד
עברי תלכי תקנה עבד עברי מניין כשהא
נמכר לא יהא נמכר אם לך תל וכמכר לך
מניין כשביית דין מוכרין אותו לא יהא מוכר
אותו אם לך תל כי ימכר לך אחיק העברי בש
בשמוכרוהו בקרין הבת מדבר ועליו הוא אומר
כיהקרה עבד עברי ואין לך מישבית דין כ
מוכרין אותו אם גב שאין לו לשלם שכאם אין
לו נמכר בגטבת דא ביהקרה עבד עברי
עבד עברי אתה קונה מעצמו ואי אתה קונה
אסה עבריה מעצמה שהיה בדין ומה עבד
עברי שאין אביו מוכרו הרי הוא מוכר את
עצמו אמה עבריה שאביה מוכרה אינו דין
שהיא מוכרת עצמה תל ביהקרה עבד עברי
עבד עברי אתה קונה מעצמו ואי אתה קונה
אמה עבריה מעצמה עברי נאמרו מצוות
הלל בעבד עברי בזכות שלפועל דא
בזכות שלפועל שלפועלם שהיה מעבד הסו
דא בזכות ישל שדיו מדברים בלשון עברי
של נאמרו ליה העברים תקרא עלינו שש
ששם יעבד אף את הבן יפגל אף את היורש
תל ונכרך ולא את היורש מן נאית להבוא את

111

יענה

הבן ולהוציא את היורש אחר שרעה הכתמיעפו
מביא אכילת הבן שקם ותר האב ליעידה ולשדה
אחודה ומצויה את היורש שלא קם תחר
האב ליעידה ולשדה אחודה דא שש שנים
יעבד אפלג בורח שאם ברח חייב להשלים שני
עבודה דא שש שנים יעבד לרבות אר
המפוייל בשוק ולרבות את החולה ומנופל על
המפוח שהוא פולה לן מן המגנן דא יעבד
שלא ימכור אומנותו לך תל יעבד ל ינקי אומר
ובלבד שלא יחוש לו אומנות שלפועל ובשבי
יצא יכול בתחלת השנה או בסופה הרי אתה
דן שנת שבע מוציאה עבדים ויובל מוציא
עבדים מה מצויה מצונו ביובל בתחלתו ולא
בסוף או צו בתחלתו ולא בסופה או בלך לדרך
הזן שנת יובל מוציאה עבדים ושביעית כ
משמיעת מלוכה מה מצונו בה שמפוט מלוכה
בסופה ולא בתחלתה אף דן בסופה ולא בתחלתה
נבא למי דמה דכון דבר שהבלי ביובל מדבר
שהבלי ביובל ואליכוח השמפט מלוכה שאין תלוי
ביובל או בלך בדבר הזן דכון דבר שצריך קידוש
בית דין מדבר שאין צריך קידוש בית דין ואכ
יוכוח יובל שצריך קידוש בית דין תל ששש
יעבד ובשביעית יצא אמור מעתה בתחלתה
ולא בסופה דא ובשביעית יצא פעמים
שהוא עובד בשביעית שאם פגע שנת שמפוט
בתוך השש עובד בה שאין השמפוט משמפט
עבדים אבל אם פגעה בשנת יובל מפל בשנה
שבייה למכירתו יצא שכשנת היובל הקאר
לשובו איש אל אחודה יצא לחפשי חנם
מכלל שכוני השלחנו חפשי מעמך מלמ
שמצוה לומר לך יצא יכנס אם אמר יצא הרי הוא
יצא ואם לאו יצא תל יצא לחפשי חנם
חנם לפי שכתב חפשי וכאם תהי חפשי מר
תל שכתב חפשי שפר אף חפשי חמור פאן שפר
תל חנם אין צריך גט שחרור דא חנם יכול
אם היה חולה ומנופל במפוט והוציא עליו לבג

יצאות

איש אתבתו' בתו נלא בנג' דא' ברג' ברג' דו
 קמנה' יכנלאק נענהה' תל' בתו' ברג' ולוא' יצאה
 נענה שראויה להיות' א' מבאן אמרו האב נשאי
 למכור את בתו עד שתביא סימנך' אבל משתבי'
 סימנך אינו נשאי למכרה' לאמה' לשפחות'
 דא' לאמה אפלו למכרה כהן לאמה לבתן גדול'
 גרושה נחלוצה לבתן הדינא החי' וקידושין ה'
 תפשי' בה שאין אדם נשאי למכור את בתו לא
 אם כן העט נלא מצאמה יאכל וכשהוא מוכרה
 אינו מוכרה לא למי שישלו בה קדושין' לא
 תצא כצאת העבדים שלא תהא נפולת אתרין
 דלאים עבדיות' למרחץ דברי' לאיעקר' אמ' ל'
 ל עקובה מה אט צריך ויהא כבדא' לא העב'
 בן עבדת עבד מה תל' לא תצא כצאת העבד'
 שלא תהא יוצאה על השן ועל העין כעבדים'
 שהיה בדין ומה עבד כנעני' שאין יוצא בשט'
 נבובל בערעון כסף אינו דין שיוצאה עכ'
 השן ועל העין תל' לא תצא כצאת העבדים'
 אם דעה אין לי לא כעודה' טאה מניין תל' בעיני
 ארצה' אין לי לא בעיני ארצה בעיני בני מנין
 תל' כעה' לאיעזר אומ' אם רעה בעיני ארצה
 בעיני בני מנין תל' רעה' לאיעזר אומ' אם
 רעה בעיני ארצה לדבות ארצה פסולת' אשר
 לא יערה מבולל' לאו הין שאם כזה ליעד הדי'
 הוא מיני' יעדה מערעה מל' שאינו מ'
 מקדשה לא מודעה והוא הדין לבנה נשים
 שאין מתקדשות לא מודעה ובני צונק והלא
 רבדים קל וחומ' ומה אמה נבגיה שהי' בבושה
 תחת ידו אמה תורה יעדה מערעה שאר הנשים
 לא בלשון' וכיצד מיעדה אומ' ליה בפני שש
 דגיא את מקודשת' ואין צריך ליהן לה קידושין'
 דא' יעדה מל' שאין מיני' שנים כאחת'
 יעדה והכרה מל' שמצות יעידה קודמת'
 למצות פרייה' והכרה מל' שיוצאה בגרעון
 כסף' דא' והכרה מל' שביתת' מפרין
 אותה בעל כרח' דא' יעדה והכרה אין

עד שיאמר די שפחה שלש' העבד' וכלאמה' מכלל
 שכלואף פאמדתך דגשה בן' להפנות' יכולתך' ציעה
 ה' העבד' וכלאמה' דא' העבד' עדי שפחה
 כשהוא עבד' יכולתם אמ' בתך שש' יהא כבד
 ה' לא איהא חפשי' עד שיאמר בשעת' ציאתה' הא
 אינו' אומ' לא במקום שש' מהבית' והוא ארע' אר
 אשה' אמ' שמענון' אמ' לאו מנה' עתה' על לבי
 שאם אינו' מוהב' היאך הוא כבד' מצע' מבאן' אנה
 אומ' היה מוהב' את כבו' וכבו' אינו' מוהב' היה
 הוא אהב' על כבו' והוא מוהב' מרבו' הלי דה
 כבד' שכל' כיהבך' לנאשה' נבטם' ולכבו' איך
 אשה' נבטם' הרי דה' איך' נבדע' שכלאמה' אלה
 אד' כי אהבך' ואתביתך' לכבו' אשה' נבטם
 נלו' איך' אשה' נבטם' הרי דה' אינו' כבד' שכלאמה'
 אתאדע' אתאשה' ואתבט' ל' עזר' בן' עזרה
 אומ' חלה' מצל' כבו' אנו' שחלה' רבו' מצלו' הרי דה'
 אינו' כבד' שכל' פומ' לו' נמך' והגישו' אל'
 מלה' הים' מוליכו' אצל' שש' ומו' דבניו' צע'
 והגישו' אל' הר' ל' אומ' המזודה' יכול' יהא' ר'
 כנצע' במזודה' ודין' הוא' ומה' דלת' שאין' ברה'
 מצות' מזודה' יש' בה' מצות' כציעה' מזודה'
 שיש' בה' מצות' מזודה' אינו' דין' שיש' בה' מצות'
 כציעה' ה' ונתת' באזנו' עבד' ל' בל' ולא' במזון'
 יכול' בל' העומד' אובד' ל' העקור' ד' הוא'
 המזודה' מה' מזודה' מעומד' אף' דלת' מעומד'
 אין' ל' לא' מזודה' דלת' שיש' בה' מזודה' דלת' שאין'
 בה' מזודה' מטיף' ה' והגישו' אל' הר' ל' אומ'
 המזודה' לא' שוטה' מה' היתה' דלת' שאין' בה' מזו'
 וכצע' אדע' ריבה' אין' כבו' אחר' לבוי' מכל'
 למעט' אדע' ופאבכו' אדע' ולא' עבד' אדע'
 ולא' שפוח' אדע' מה' אדע' האמור' לה' ימפת'
 בגובה' שפוח' אף' אדע' האמור' באן' ימפת'
 בגובה' שבאוק' היה' פה' אינו' כבד' מצע'
 שהוא' נפשה' בל' מום' ולא' נשכח' למשפוח'
 ואלא' חזר' אבותיו' לחזקה' שהיה' בה' במצע'
 אין' ל' לא' מצע' מטיף' ל' רבות' את' המעט' נאה'

המפתך' ה' מרצע' או' יכול' שאש' מרצה' סיל'
 נסירה' ל' אומ' הרי' כלל' ופרט' מה' פרט' מפרט'
 שהוא' מרצה' אף' אין' ל' לא' מן' מרצה' להו' ציא'
 ארזה' מיל' ואת' חסירה' נעבדו' יכול' את' הבן'
 ה' ועבדו' ולא' לבב' ולהלן' הוא' אומ' והיה' לך' עבד'
 עולם' לך' ולא' לבב' יכול' לא' הוא' כציעה' ויצאה'
 ביוכל' ה' לעולם' עולם' שלי' עבד' ולהלן' הוא' אומ'
 נשפתם' איש' אל' אח' דתי' ואיש' אל' משפוח' וישו'
 ל' רבות' את' הנרצע' שיצא' ביוכל' הוי' אומ' כבד'
 אין' קוסה' עצמו' לא' בשכד' בדים' במית' אדון'
 או' ביוכל' שאלו' תלמידים' את' לבן' יוחכך' בן'
 דפאי' אמנו' לו' מה' ראה' העבד' ל' נרצע' באדע'
 מכל' איציו' אמ' להם' אוקן' שש' מונה' על' הר'
 סיני' אכבי' י' אהיך' לא' יהיה' לך' אהים' אחרים'
 על' פני' ופרקה' מעליה' עולם' מלכות' שמים'
 וקייב' ע' ליה' עולם' בש' נדם' אוקן' שש' מונה'
 כי' בטי' יטל' עבדים' הלך' וקנה' לו' אדון' אחר'
 לפיכך' דבט' האוקן' ותינרצע' שלא' שמרה' את'
 מה' שש' מונה' ומה' נשת' דלת' ומזודה' מכל'
 בלי' הבית' לא' אמ' הק' אכ' כדירה' ארבע' מצית'
 עבדים' בשכר' אנה' הדם' שש' מונה' על' המשק'
 ועל' שתי' המזוזות' נאדה' מעבד' ש' לחזק' עבדות'
 ל' והגישו' אדע' אל' הר' ל' אומ' המזודה'

כ' מות' סכנה' ואלו' קלם' חדיד' כ' מני' קונ' ים' איש'

בתורתכם ואשר לא צרה והוא אמה לידו מגלה
 דנות על ידי דבאי וחובה על ידי חייב וכשנמות
 תרעש אכר בפה של חכמה מישל ועזריה לא
 מתן עד שבאו עליך דיוכלי מחמני וניתן את
 ראש ויהיו מחפזין את עיניך ושמת לך
 בחייך מלך שמגליך למדבר מקום טאם
 באך מקום וטאם להלך מקום מה מקום האמור
 להלך ערי לויים קולפיין אף מקום האמור באך
 מחכה לוייה קולפיין שמה שם תהא דינת
 שם תהא קבורתו וכי ידיד איש על דעתו לה
 בערמה אין הזדה לא בשאפו בנפש בעטן
 שבזדון דברו הכביא איש פרט לפרט
 על דעתו פרט לאחרים פרט לגר תגשב מ
 מוציא מי את אחרים שאין להן מצות ביטול
 עד אן לא תוציא אתגר תגשב שישלו מצוות
 בישראל תלך דעתו פרט לאחרים דעתו כפרט
 הגשב להגר בערמה פרט למתבונן להל
 את זה והרג את זה להגר בערמה זה שבא
 עלו בדקופין כיואב שהרג את אבד דבר
 ויפוח יואב אל תוך השער לרד את בשלוי
 מהוא בשפי ל ידמיה אומ על עסקי שלי אמי
 לו גרמת במה חולצת אמ' לו בשטה אממלו
 כיצד שחה להראות דקד בהרב שכלי פהו אל
 החומש וכן עשה לעמשא שכ ופסוק יד ימין
 יואב דקן עמשא לכעק לו אמ' לו גדם שאי
 לו ידים במה מגדש אמ' במתגור יעייק חרציה
 והיא שקלא לגבוא מכיה אמ' לו הדאיכי הנאה
 חותו ודקדו בתרב שכועמשא לא כזהר בתרב
 אתאשר עשה יואב ויכהרבה על החומש ועשו
 הוא אומ' ויהן דמי מלחמה בתגרתו אשר במ
 ובנעלו אשר ברגליך מעט מדבחי תקחנו
 האלו היה שוגג היה המזבח קולפו ואין קולפו
 לא גרו של מזבח בית הפולטמים ואין קולפו לא
 בהן ועבודה בידו אבל זה מעט מדבחי אפלו
 מגרו של מזבח אפלו בהן ופחדה בידו רוחין
 אותו ממנה ומעיותיך אותה אמ' ל יוסיק קולחומ

שאל
 חותם
 חותם

דברים מה עבודה שהיא דוחה שבת רוחין
 אותה להמית כפש מפני כפש שבת שעבודה
 דוחה אותה דין הוא שידחה אותה בשביל להחין
 ספק כפש תקחכו אין לא לוצח בלבר מכיך
 לרבות שארה ממתיך ה' תקח תקחג' למות
 למות ולא לזקקות למות ולא לעונשין דא
 מעט מדבחי מטין שתהא סטה דין סמוכה
 למזבח תל מעט מדבחי תקחנו למות ומטין
 שאין ממיתין לא בפני הבית תל מעט מדבחי
 תקחנו למות האם יש מזבח אתה ממית ואם
 לאו אי אתה ממית מבאן אמרו ארבעים שטה
 קודם חרבן בית שכי בפולן דייני כפשות מישל
 מפני שגלו סטה דין ולא היו במקומן במקדש
 דא מעט מדבחי תקחנו למות וכו' וינס יוא
 אל היכל עלי ויחדק בקרנות המזבח וכי יואב
 עפש היה כל כך והלא כח וכי ידיד איש על דעתו
 להרגו בערמה מעט מדבחי תק' למות לא מעט
 שברח אצל הסטה דין אמ' להם הלכה כוונת
 בישראל הדוגי מלכות ממונם למולך הדוגי בית
 דין ממונם ליודשיהן מוטב יהדגוני בית דין
 הסטה דין ויישוכי בני הוי כה אמ' דבר יואב
 עכנו וכיון ששמיס שלמה כך אמ' וכי לממונ
 שלדה אכי עריך עשה באשר ופרענו מיד
 דא בה דבר יואב וכה עכנו אמ' לו אביך גזר עלי
 חמש גדנות קבלון ואת מתקפיל וקבלון וכולהון
 קמו בדבית דוד דב זה רחבעם שכו המולך התם
 מן לעלות במרכבה מאן דאמ' דב ומאן דאמר
 אסתגם מצד עדה עדיה דכת בשטת מנות המל
 עדיהן מחדיק בפלך זה יואש דכת ואת יואש
 עשו שפטים ונפל בתרב זה יאשיהו דבתיב
 ויורן המורים למלך יאשיהו מלך שעשא והן כברה
 תאט ל ישמעל שלש מאות חצים ירו במשיח י
 וחצר לחם זה ילכין דכת נארוחתו ארוחת העיד
 נודה לו מאת המולך ומכה אביו ולא אבי
 אביו אמנו ולא אם אמנו אביו ולא הספק אמנו ולא
 הספק מכה אביו ואמנו מות יומות יכול לא ירהא

98

זו נקבת בשטר שארה זוכרתה בענין ש
 ואשר אכלו שאר עמי כמותה זוכרתה ענתה
 זו דרך ארץ בענין שכאם תבנה את ביתי ל
 ליפזר בני יפקב אומ' שארה כמותה לפי שאר
 תן הכמות שלא יבטישה כמותי לרה כזקיטה
 וכמות דקיטה ביטה כמותה ועמיתה לביעניתה
 תן כמות שלא יתן לה כלום שלחמה בימות הגש
 וכלום שלגשמים בימות החמה האטרבי ינק
 שארה שלא יטהר בה מנהג פרמייים שממשמשו
 מכותיהן בלבושיהן מסייעא ליה לבב הוכא
 דאמ' רב הוטא בלהאומ' איאפשר לא את בגדי
 והיא בגדה יוציא ויהן פתובה לא יגרוב
 מלמ' שהוא עובד בלא תעשה' איזו היא עונ
 כלאחר ואחר לפי מלאכתו כיצר המיינים
 ליה בעלי אומנות בעמית בעבת החמור
 סגם בעבת הגמלים פעם בתדש' הקפנים
 פעם לשעה חדשים תלמידי חכמים מנילי
 שבת ללי שבת דאמ' ל יהושע בן נוי מאי
 דבר אשר כדיו יתן בעתה זה המשמש מטרנו
 מנילי שבת ללי שבת לא יגרוב מלמ'
 שהאשה עולה עם בעליה ואינה יודעת תבא
 לעולם יאכל אדם פחות מן הראוי לו וילבש
 כראוי לו ויכבד אשתו ובבין יתג מן הראוי לו
 והבא האהב אשתו כהפנו ומכבדה יהר מגובו
 והמודיק בניו בדרך ישרה והמשטין נשיים
 סמוך לברקן עליו הכות אומ' ופקד תנוך ולא
 תחטא' ואם שניש אלה לא יעשה לה לא יעזר
 אומ' זה שאר כמות ועוטה אמ' לנ' עקיצה מה
 אני צריך והלא כבר אמ' שארה כמותה ועוטה
 לא יגרוב מה תלשניש אלה אומר מעתה לא
 יעדה לא הוא ולא בכונלם פראה' ויצאה חנם
 מעה אני צריך אם ללמך שדהא יוצאה בסוף
 שש הרי כבר אמ' כי ימכר לך אחיך העבלי
 או העבריה ועבדך שש שכנס מה תל' ויצאה
 חנם ניצה לה חבת יצאה אחרת' ויצאה חנם
 לו ימיו הגר' אין במק' לו ימיו הנעורים מיכ

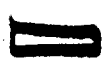
הנה
חיבה

משל

אמלוי תורה אמנה עבריה על עבד עבלי שהיא יוצ'
 בקימניך מכהאיש' אין ללא מעבה את האיש
 מכה את האשה ואת הקפון מעיין תל' כייבה כל
 כפש בין איש בין אשה בין קפון אין ללא האיש
 המכה האשה המכה מטע' תל' מכה בין איש בין
 אשה בין קפון אמין למה טאמ' איש שיכול אפלו
 הבה את הנפלים ובן שמורה שאיך בט קיימה'
 ומת' מגיד שאינו חייב עד שימות מפאן אתה
 אומ' הפדו ובא אחר ובלבלו האחרון חייב מות
 יומת' אך אנו יודעין במה תהא מיתתו שלדה
 הרי הוא אומ' כקם ינקם וטאמ' להלך והבאר העלבים
 חנב כקמת נקם בכית מהה כקימה האמורה להלך
 בסייף אף כקימה האמורה כאן בסייף' ואשר
 לא צדה' היה בכלל יצא לטעון טעון אחר שהו'
 בעיניו יצא להקלולא להחמיר' ואשר לא צדה
 אין לשון לא צדה לא שלא כתבונן לו וכך הוא אומ'
 או השליך עליו כלבט בלא צדייה' והלהים
 אנה לידו אין אנה לא שמזדקיק לו כן הוא אומ'
 כי אך דפנטא ונאו כו מתאוה הנא לי' וכך הוא אומ'
 בשמשון כיתאמה הוא מעקש מפלשתים
 והלהים אנה לידו מגרניך דכות עלידי דכתי
 וחובה עלידי חייב' לו היא שטא פוזארכוס
 אדאוליסוס ואת פוס אחיו פאגזר עלהם מיתה
 אמ' לתם אנט במ שלבובד כצר ואתם בטהם של
 חכניה מישראל ועזריה מיד יבואמי שהצל את
 חכניה מישראל ועזריה מיד בבובד כצר וייניכ'
 אתבם מידי אמרו לו בבובד כצר זכה לעשות
 נסים עלידו וחכניה מישראל ועזריה זכו שיעשו
 להם נסים' בבובד כצר זכה שלא נתתיב לשמן
 דם כקי וחכניה מישראל ועזריה זכו שלא ייהאן
 כתיבי כיתה אתה אי אתה בדאי ליטעות בקים
 על ידיך ואנו אין אנו בדאי שייפשו לננ נמים
 אתה נתתיבטה לשפק דם כקי ואבונתתייבכו
 מיתה וכי אמן אתה הורגינו אין אנו מתים
 אין חמה באה עלינו ואנו מעתם אין כחשים
 ועקרבים נושכין אותנו ואנו מתים בתנ'

מלבים

בתורתנו

חמורות תלמנות יומת מכל מקום וכי ירבו
אנשים אין דבר טוב יוצא מתוך מריבה בן הוא
אומ' ויהי רע בין רעי מקנה אברם ובין רעי מק
לפני מיגרם ללבו לפרוש מן הצדיק הזה הוי
אומ' דמריבה' כי ירבו אנשים בתחלה
הן באין לירימונון ואחר כך הן באין לירי
מכות ואחר כך הן באין לירי עונשין' כו
ירבו אנשים אין לילא אנשים' מניין לרבות
שתי נשים איש ואשה תל' ונקה המכה ביק' י
איש בין אשה' מה תל' אנשים אנשים וכל
שוורים שהיה בדין ומה אם במקום שפור
על עס' נדקי' מ' ע' צמו חייב על נדקי' שורר
וחמוכו' באן שחייב על נדקי' עצמו ואינו דין
שיהא חייב על נדקי' שורו וחמוכו תל' אנשים
ולא שוורים' מבאן אמרו בהמה שחבלה
באדם אם תבעה היא משלם חצי נדק מגופה
ואם מועדה היא משלם נדק שלם וכפורה מן
השבת ומן הבושה ומן העער ומן הנכני ש
שארבעה דברים לו אין חייבין בהן לא אדם
שחבל' והכה איש כרסו לקפו' רעהו פגמו
לאחרים' את רעהו פגמו לאר' תושב' באבן
או בארק' אין לילא אבן וארק' המיחדין
מניין לרבות כל דבר תל' ונקה המכה בכל דבר
מה תל' באבן או בארק' שמענו התימכ' אומ'
מה ארק' מיוחד שמסור לעדים ולעדה
בך כל דבר שמסור לעדים ולעדה' ולא
ימות שבתו יתן האם מתפסור' מבאן אם
המכה את חברו אומדין אותו אם אמרוהו
לתיים כותן חמשה דברים וכפסור ואכלו
חלה המכה והכביד ומת מתמת המכה הרי
זה כפורה' ואם אמדוהו למיתה אוקרין אדר
המכה בבית הסהר מיר ומעתיבין לזה אם
מת ייהרג המכה ואם הקל ונתלפא כבואה
שלימה והלך על רגליו בשוק כשאר הבניאים
מישלם חמשה דברים וכפורה' אם יקו'
והתהלך ימליממה דו למטה דו תל' בתוך

אין לילא חוצה מניין לרבות חצו ורטר תל' אם
יקום והתהלך קטע ידו וקטע רגלו שומע אכ
אין בזה על משענת תל' אם יקום והתהלך בחוץ
מה תל' על משענת על ברין הפתקדא גופו
משענת' ונקה המכה' אמ' ל' כחמיה אמ' טו
מה עלתה על לבי שיהא זה מיפוייל' בשוק וזה
כהש' נהרג לא אכלו הכהו ומת מתמת המכה
הדא שוכה הרי זה פפורה' ונקה המכה' יכנל'
מכלום תל' רק שבתו יתן אין שבת לא בפועל
שכ' וביום השביעי שבת ויכפס' אין לילא שבת
כדק' צעד בושה וכפוי מניין תל' יתן' יכנל' הוא
כואין אותו כל עושה סלע ביום וכל עושה שני
סלעים תל' ונקה המכה רק שבתו יתן אחנוטה
יתן לא שבתו לא שוכה לא כואין אותו כל חגר
שומר מקשאות ומולענות' ואם תאמר לקותה
מדדת הדין לא לקתה לא כהן לו דמי ידו ודמי רגלו
אכלאם הכהו וצמורה ידו הכהו וצמורה רגלו
ואכלו עושה עשר סלעים ביום כותן לו כפועל
בכל שלאותה מלמכה' רק שבתו יתן ונכא ינכא
עלו צמחים מתמת המכה חייב לרבותו וכפורה
וכפורה ליתן לו שבתו דבר רק שבתו ולא שבת
שבתו' וכפא ינכא' וכפא ותקד ומרסא' או
יכול שבער על דברי הרופא ואכלו רבש ומניין
מתיקה שהרבש ומניין מתיקה קשיין למכה'
והעלתה מטה גרזתו יהא חייב תל' רק יתן
וכפא ינכא' דא' וכפא ינכא התורה טעור
כשורה לרופא לרפא' וכי יכה איש את עבדו
או את אמתו יכול בעבד ואמה העברים הטיב
מירב' תל' עבד ואמה' עבד ואמה שתודק שווה
דו לקו יצאו עבד ואמה שאין תורתן שווה דו לקו
דברי ל' יהודה' ל' שמעון אומ' הרי הוא אומ' כי
כפורה הוא יצאו עבד ואמה העברים שאין לא בהן
כפוף' וכי יכה איש' אין לילא איש ואשה מנין
תל' כהם יתקם בין איש בין אשה מה תל' איש פרט
לקפו' בש' פ' אין לילא בש' מניין לרבות
כל דבר תל' כהם יתקם בכל דבר' מה תל' בש' לא

פ
לחם
למיד
התורה

חייב עד שיטה שניהם טאחד תלומכה אדם יומת
 ואכלו אחד מהם מה תלומכה אביו ואמו יוכל
 הגונות שהיתה הורתה שלא בקדושה יוכל יהא
 חייב על מכות אמו תלומכה אביו ואמו את שהייב
 על מכות אביו חייב על מכות אמו את שאיכו חייב
 על מכות אביו איכו חייב על מכות אמו יוכל אם
 הכן לאחר מיתה יהא חייב נדין הוא נמה קללה
 שאין כוהגת בכל חייבין עליה לאחר מיתה יוכל
 אם הכן ולא עשה בהן חבונה יהא חייב תלומכה
 בהמה ומכה אדם מה מכה בהמה איכו חייב עד
 שיעשה בה חבונה אף מכה אביו ואמו לא יהא
 חייב עד שיעשה בהן חבונה מכאן אמרו איכו
 חייב עד שיוציא פירותם אע"ד שיצטר הדם
 יוכל אם הבה אותן שוגג יהא חייב תשלומין
 תלומכה בהמה ומכה אדם מה מכה בהמה לא
 חלקה בין שוגג למזיד לחייבו בתשלומין
 אף מכה אביו ואמו לא חלק בהם בין שוגג למז
 לפורו מן התשלומין והוא הדין לכל עבירה
 שיש בה מיתה שאין בה תשלומין מות יומת
 איך אכו יודעין במה תהא מיתה שלזה תלומכה
 לנעך כמנוך בכור לו מיתה יפה נהיזה זה חכך
 לאומ' לא מכנישה יפה לא שהיא מיתה קתם
 נכל מיתה האמורה קתם היא חכך מטיין לא יוכל
 תה להמיתו בחנך המיתו באחת מכל מיתות בין
 קלות בין חמורות תלומכות יומת מכל מקום
 גונב איש ומכרו' אין לי לא הגונב את האיש
 הגונב את האשה לאתה קטן מטיין תלומכה כי ימצא
 איש גונב נפש בין איש בין אשה בין קטן אין לי לא
 האיש הגונב' אשה הגונבת מטיין תלומכה גונב בין
 איש בין אשה בין קטן אם כן למען נאמ' איש שיכו
 אכלו גנב את הכפלים עין שמונה יהא חייב תלומכה
 איש מה איש מיוחד שהווא בין קיימה יצאו נפלו
 וכן שמונה שאיכו בעקיימה מטיין שאיכו חייב
 עד שיגנוב בעדים שכבי ימצא איש גונב ומטיין
 שאיכו חייב עד שימכור בעדים תלומכה ומכרו וכמצא
 בידו' וכמצא כפרו למי שמצויין בידו יצא האב

שגנב את בנו ומלמד ונזקקת שגנב אחד מן הוה
 נזקקת ואכפור כנס שלי תנמים שגנב אחד כגן
 היתנמים שהן מצויין בידם המיד' יוכל מכור
 לאחד מקרוביו יהא חייב תלומכה נפש מארזיו
 עד שיפדישכו מאחיו' או יוכל לבי שמצוי
 בעבד כנעני שבין שבתך בודמים קנה' יוכל אף
 זה כן תלומכה נכמצא בידו מגיד שאיכו חייב
 עד שיכניסנו לנשות' ל יהודה אומ' משיבטק
 לנשות וישמשו בו שכוהגתמר בו ומכור
 מות יומת' בקרם מיתה האמורה בתנה בחנך
 והמשנים קרוין מותם לפי מקום' מטיין ש
 שגנב אדם עבירה הרי הוא מות לפי מקום תלומכה
 מות יומת מכל מקום' ומיקלל אביו ולא אבי
 אביו' אמו ולא אס' אמו' אביו ולא הסכה' אמו
 ולא הסכה' מקלל אביו ואמו מות יומת' יוכל
 לא יהא חייב עד שיקללם שניהם כאחת תלומכה
 יקלל את אביו ואת אמו אחד מהן תלומכה ומקלל
 אביו ואמו' יוכל הגונות שהיתה הורתה שלא
 בקדושה ולידה בקדושה יהא חייב על קללת
 אמו תלומכה מקלל אביו ואמו את שהווא חייב על
 קללת אביו חייב על קללת אמו ואת שאי חייב
 על קללת אביו איכו חייב על קללת אמו יוכל
 אם קללך לאחר מיתה לא יהא חייב ודין הוא מטה
 שהיא כוהגת בכל אין חייבין עליה לאחר מיתה
 קללה שאין כוהגת בכל איכו דין שלא יהוא חייבין
 עליה לאחר מיתה תלומכה אביו ואמו קלל דמיו בו
 אפלו לאחר מיתה' יוכל אכלו קללם בכני יהא
 חייב תלומכה ואמ' ומקלל אביו ואמו נאמ' איש כי
 יקלל אהין מה להלך בשם אף כאן בשם' מות
 יומת אין אכו יודעין במה תהא מיתה שלזה
 תלומכה דמיובו ולהלך' הוא אומ' באבן ידגמו או
 דמיהם במ' מה דמיהם האמור להלך סקילה
 אף דמיו האמור כאן סקילה' נמצא חומר
 בדבור יתר מן המעשה שהני המכה בחנך
 והמקלל בסקילה' מטיין לא יוכלתה להמיתו
 בסקילה המות באחת מכל מיתות בין קלות בין

חמורות

ולא תקחו כפר לגבש דניחא אי אתה לוקח כופר
 אבל אתה לוקח כופר על כחשי איברים שאינן
 חוזקין' רביה ל' דוסרתי בי ליהודה אומר
 הדי שהיתה עיכו שלזה גדולה ועיכו שלדור
 קטנה היאך אני קורא בהן עין תת עין והתורה
 אמרה משפט אחד יהיה לכם משפט השווה
 לכולכם' מי קושיא דלמא טהורא שקל טהורא
 שקול ואי לא תימא הכי קטן שהרג את הגדול
 והגדול שהרג את הקטן היאך אני קורא בהם
 כפש תחת כפש אינו כפש לא כשמה שקל
 כשמה שקול הכי כמי כהורא שקל כהורא שקול
 רביא ל' שמעון בן יוחאי אומ' הדי שהיה סומ'
 וסימא קיפוב וקיפוב חגד וחגר' היאך אני
 קורא בהן עין תחת עין וכי תימא כלבי האיי
 גוטא ממנוטא שקול והתורה אמרה משפט
 אחד יהיה לכם משפט השווה לכולכם' מאי
 קושיא דלמא היכא דאפשר אפשר היכא ד
 דלא אפשר לא אפשר דאי לא תימא הכי טרפה
 שה' שהרג את השלם היאך אני קורא בו כפש
 תחת כפש לא היכא דאפשר אפשר היכא דלא
 אפשר לא אפשר הכא כמי היכא דאפשר אפשר
 היכא דלא אפשר' דבי ל' ישמעאל דבא אומר
 קרא בן יפתך בואין טינה לא ממון לא מעטה
 באשר יהן מוטב אדם הכי כמי דממון' אלף
 דבי ל' ישמעאל קראיי יתירי קא דרשי מבריי
 בת כאשר עשה בן יעשה לן בן יפתך בן'
 למה לידבר המעון טינה ומאמנהו ממון'
 דבי ל' ימאי האטא אמ' קרא יד ביד דבר הכירן
 מיד ליד לא מעטה רגל בגרלה כמי אלף
 דרשי קראיי יתירי מוכריבות ועשיתם לו
 כאשר זמם לעשות לאחיו וד ביד למה כלי
 דבר הכיתן מיד ליד' האטא דבי חזקיה אמ'
 קרא עין תחת עין ולא עין וכפש תחת עין דאי
 סלקא דעתא ממנוטא זמנין משכחת ליה לבין
 וכפש תחת עין היכי דאמי דבהדי דעקרי ליה
 לעינה כפקא כשמתיה ומאי קושיא דלמא און

מימר אמרינך ליה' אמצי מקביל עליה עבדינך
 ביה ואילא עבדינך ביה ובתר דאמרינך ליה אי
 מאית לימות דתבן אמדוהו ומתהתת יודי כפונ'
 רב דביד משמא דבא דאמ' קרא כצע תחת פצע
 לתת צער במקום כדק דאי סלקא דעתא ממשפי
 היכי דאית ליה צערא להאיי הכי אית ליה צערא
 להאיי' רב כפא משמא דבא דאמ' קרא ורפא
 יכפא לתת רפוי במקום כדק דאי סלקא דעתא מ'
 ממשפי כי היכי דבאני להאיויה להאיי היכי היכי
 באני להאיויה להאיי' רבאשי אמ' בנפיהן איתאן
 תחת תחת משור כח הפא עין תחת עין וכתהתם
 שור תחת שור מה להלן ממון אף כאן ממון'
 ולילך מוכפש תחת בפש לא מתחת אשר ענה ילף
 אדם מאדם כדקין מנדקין' בן עזאי אומ' הדי
 הוא אומ' חבורה תחת חבורה ולהלן הוא אומ' והכה
 איש את רעהו באבן או באגרף הא חבורה תחת
 חבורה מה חבורה האמונה להלן שברתי ונכפא
 יכפא אף כאן שברתי יתן וכפא יכפא חבורה הידה
 בכלל ויצאת ללמד ולא ללמד על עצמה לא ללמד
 על הכלל מה חבורה שכבה תחת הכי היא תש לממן
 אף כאן שכתחת הדי הוא תש לממן או יכפא אף
 כפש תחת כפש תל' ולא תקחו כופר לגבש דניחא
 אי אתה לוקח כופר אבל אתה לוקח כופר לאיבריך'
 כויה תחת כויה' אם חבורה כפר טאמ' לא אמ' לנכ
 שאין בה חבורה כגון שכונתו בשפור או במקמר
 על צדכנו במקום שאין ענושה חבורה' מיבן אתה
 אומ' המחסר חבירו אבר משלם חמשה דברים'
 נדק' וצענ' ושב' ורפוי' ובושת' כדק וצענ'
 אמור כאן שבר ורפוי למעלה ובושת במקום
 אחר שכל נשלתה ידה והחזיקה במבושין' כדק
 שמין אותה כמה הוא שווה שלם' וכמה הוא שווה
 אחר שחיסרו' צער אומדין כמה אדם כונס'
 שיתן שיחתכו ידם בסם ואל יחתכו אותה בסכין'
 שבר דואין אותה כאלו הוא שומר' ככוי אומדין
 בכמה ימים יתפא' וכמה צריך' ובושת' הכל
 לפי המבייש והמרהבייש' ואם לא חיסרו אבר

לומר לך בשבט הוא שיש בו דין יום או יומים אבל
 אם הנהו בסבך ובסיף וביוצא בהן ואמרתו
 למיתה איך בדין יום או יומים לא אפלו מת לאחר
 שנה הוא כהרג עליו ומה תהיה ירו מעה אפילו
 והלא אפלו מת לאחר עשר שנות יהא זה חייב
 מה תל ומה תהיה ירו לא אם איב עטן למיתה
 הגיהו עטן לטעבוד מכאן אתה אומר האומר
 לחבירו עבד זה מבור לך לאחר שלשים יום ל
 לי עזר אומר זה וזה איב בדין יום או יומים
 הראשון מפני שאינו תחתו והשני מפני שאינו
 עבדו נקם ינקם טאמ' כאן נקימה וטאמ' להל
 והבאת עליכם חרב כוקמת נקם בדין מה
 להלך סייף אף כאן סייף יכול יעשה בו מכה
 שאין בה כדי להמית בשמה שישה כדי לה
 להמית ודין הוא תיב בעבד ותיב בבן חורין
 מה בין חורין עב שיהא במכה כדי להמית אף
 בעבד עב שיהא במכה כדי להמית יום
 יפול יום אחד תל יומים או יומים יכול שש
 ימים תל יום אמור מעתה יום שיש בו שש
 ימים הוי אומר מעת לעת יעמד לא יקם לא
 ייחרג בסיף כי כספו הוא יצאו עבד ואמה
 העבדים שאין לו בהם כסף כמנו כדפי לטות
 פין הוא כדפי למי שחציר עבד וחציר חול
 וכי יריבון אנשים לשנות את שאין
 מתבוין כמתבוין כייכאו אנשים נכבואשה
 אנשים מתבצין נכבואשה הדה אין לי אלא
 יכצו שעשה את שאין מתבוין כמתבוין תל
 כייבצו כייבצו מצותה היא מניקה וכ
 ומרעה היא מצותמה בכי יכצו כעשה את
 שאין מתבוין כמתבוין אף בכי יריבון כעשה
 את שאין מתבוין כמתבוין כאן הוא נתן כדק
 יעמד ולהלך הוא כותב שבת ורפני מניק ליהן
 את האמור שלדה בדה ואת האמור שלדה בדה
 תל כייכצו אנשים וכי יריבון אנשים והלא
 מצותה היא מרעה ומריבה היא מצותה ליהן
 את האמור כאן להלך ואת האמור להלך כאן

כייכצו אנשים איך לילא אנשים מופן לרבות
 שתינשים אשה ואיש תל עכנש יעכנש בין
 איש בין איש מות תל אנשים ולא שוורים מייבן
 אמרו שור שכרג את האשה פכוח מדמי ולדות
 לו טאמ' וככפן אשה ויצאו ילדיה ולא יהיה אסון
 הייתי אומר עד שיהיו לה שני ולדות ובעל מנין
 שיש לה בעל ואין לה ולדות יש לה ולדות ואין
 לה בעל תל וככפן אשה הדה מפלמקום יכול
 אין כל העפן מדבר לא בבר חורין מנין לרבות
 את הגיורת ואת השפחה משוחררת תל וככפן
 אשה הדה מפלמקום ולא יהיה אסון שומע
 אט אסון באשה או אסון בולדות תל מעבד איש
 פלכו לולדות מה תל ולא יהיה אסון באשה ולא
 בולדות ולא יהיה אסון עגש האם יש שם
 אסון או כעגש עכנש בין איש בין אשה
 עכנש יענש בכסף ובשווה כסף כאשר ישית
 עליו בעל האשה יכול אם אס' מטה הוא כותב מטה
 ואם אס' מטה מטה יהא כותב מטה תל ונתן
 בפללים בדייכין אם כן למה טאמ' כאשר ישית
 עליו בעל האשה לימד שדמי ולדות לבעל
 ואם אין לה בעל הרי הוא שלה ואם אסון יהיה
 ונתנה נפש ינכאם הרג אדם ובהמה כאחד
 וקטע נאשו שלדה ואצבעו שלדה כאחד
 יכול יהא חייב מיתה ותשלומין תל נפש תחת
 כפש' ולא נפש תחת נפש ובהמה ולא נפש תחת
 נפש ונפק לה הבלל כל שיש בו אצל אדם הרג
 אדם נאחר כך הרג בהמה קטע נאשו שלדה
 נאחר כך קטע אצבעו שלדה חייב שנכפש
 תחת נפש ובהמה נפש תחת נפש ועיק' דה
 הכלל כל שיש בו עון מיתה ותשלומין סותר
 טדון במיתה וככפן מן התשלומין עין תחת
 עין משלם כדקי דמיעיכו תבא יכול סימא
 את עינו נקמא את עינו קטע את ידו כקפוכ
 את ידו שיבר את רגלו כשבר את רגלו מה תל
 מכה אדם ומכה בהמה מה מכה בהמה לתשל
 מין אף מכה אדם לתשלומין אם נפשך לומר

ולא

בשם שהשור נקקל כך בעליו נקקלין תל השור יסק
 ואין בעליו נקקלין אם כן מה תל השור יסקל וגם
 בעליו יומת במיתת הבעלים כך מיתת השור מה
 מיתת בעלים בדחיה ובמקילה ובעשרים ושלושה
 אף מיתת השור בדחיה ובמקילה ובעשרים ושלושה
 דא השור יסקל וגם בעליו יומת במיתת השור
 כך מיתת הבעלים מכאן אמרו שהיא שוף פורס
 או שצאדם פורס שהרג את הכפשאיו נקקל
 דא השור יסקל וגם בעליו יומת אין גומדין דינו
 שלשור לא בפט בעליו או יכול אין לו בעלים אינו כן
 תל השור יסקל מכל מקום עבדיה דיטאמלא
 קול כפשא אמר להון שמעון בן שפוח לחכמים
 רבנן עינכם בו וכדינכן שלחו ליה עבדך קמל כפשא
 שרדיטה להו שלחו ליה תא את נמי להכח דבת והועד
 בעליו אמרה תודה יבא בעל השור ויעמוד על שונו
 אתא ויתב אמר ליה שמעון בן שפוח עמוד על רגלי
 ויעידו בך ולא לפטנו אתה עומד לא לפני מי שאמר
 והיה העולם שכו עמודי שני האנשים אשר להם הרב
 לפני עי' אמרנו לא בשתאמר אתה לא כשיאמרו חבירי
 נפיה לוינו ולשמאלנו כבשן פניהם בקרקע אמר להם
 בעלי מחשבות אדם בעל מחשבות יפרע מכם
 אמרו לא דדן עד שבא גברל וחבטן בקרקע באותה
 שעה גדדו מלך לא דין ולא דין אהרן דא וגם
 בעליו יומת יכול מיתה מאש' הדי דה למוד מעשינו
 אם כוכר יושר עליו ואם מיתה מאש מה מע מקיים
 ולא תקחו כפר לכפש רוצח לא מיתה בידי שמים ואם
 נתן טבפר לך' אם כפר יכול שנות תל ונתן פדיון נפל
 חובה ולא שנות כפר ולא יושר עליו יכול אם אמר
 יהא כותן מטה אם אמר מטה מטה יהא כותן מטה מטה
 כאמ' באן יושר עליו וטאמ' להן ישית עליו מטה ישית
 עליו האמור להן בבית דין אף יושר עליו האמור
 באן בבית דין' ונתן פדיון כפשו' יכול פדיון כפשו
 שלצדקה או פדיון כפשו שלצדקה' ל' ישמע אבנ' שני
 ליוחכין בן בדוקה אומ' הואיל והבעל בעלים במיתה
 וכפרתם בבוכר אמור מעתה פדיון כפשו שלצדקה
 מכאן אמרו שור שלצדקה בן שהרג כל אחר מהן כ

מקילה בשורו אסור באכילה ואת שאינו בכלל
 מקילה בשורו מותר באכילה' לא יאכל את בש
 אין ל' לא בשור מטיף ליתן גידים ועצמות קרנים
 וטלפים כיוצא בבעל תל ארבעה' את לרבות'
 לא יאכל את בשורו אכלו לבלבים הרי זה' לאסרו
 בהפאה' ובעל השור נקי' בן עזאי אומר נקי
 מדמי בולב' כאדם שאומ' יצא איש פלוני כקר'
 מנכסיו ואין ל' לו בהן הפאה שלבלם' ל' אסור
 בן עזריה אומ' נקי מדמי ולדות' ל' אסור אומ'
 נקי מוח צי כזק' ואם שור כרח הוא' ודאי ולא
 הקפק' מתאוללה הרי שנים' שלשם הרי שלשה'
 מלמוד שאין נעשה מונעד עד שייעידו בו שלשה
 ימים זה אחר זה והיאך ימצא מונעד והלא מ'
 משהמית הוא נקקל כגון שהרג שלשה גוים
 ואחר כך הרג ישלל' או שהרג שלשה ישראל'
 פורס' ואחר כך הרג שלם או שהרג וברח והרג
 עברח עבדיעית נתפס' הועד בעליו' אין
 העדה לא בפט בעלים מטיף אף בבית דין תל או
 כודע בשור נגח' או כודע בבית דין' ולא
 ישמרכו בעליו אין ל' לא בעלים מטיף לרצות ש'
 שול' ושומר חנם' שביד וכושא שכל תל' ולא
 ישמרכו בעליו את שדרך שמירדע עליו אם כן
 מיה תל' ולא ישמרכו בעליו פרט לשל שאמרו
 בחזקת שהוא ל' הם ונמצא מונעד' ולא ישמרכו
 הא שמרן פמוד מן הכוכר' ולא ישמרכו את
 שיש בודעת לשמור' יצא חורש שופה וקפון
 שאין בהן דעת לשמור' שיהוא כפונדק מן העם
 והמיראיש או אשה מה אני צריך והלא כבר
 נאמ' וכי ירח שור את איש או אשה ומתא
 ל' שיהוא אומ' ואם שור נגח הוא מתאולל שלש
 יכול אל' שלם המיתו דא חייב תלו המיתאיש
 או אשה' איש או אשה מה האיש נדקין לבטן
 אף האשה נדקיה לבטן' אין הבעל יוכש בופרה
 שאין הבעל יוכש את אשתו כשהיא בקבר'
 השאר יסקל מה אני צריך והלא כבר נאמ' מקול
 יסקל השור לא לפי שהוא אומ' וגם בעליו יכול

101

ישלם מכל מקום חכר בתוך שלו והפקיר לשורת
 ונזכר פפור שבת לה בדשורתה וכה בעל הבור
 ישלם יצא זה שאין לבטלים' תבו רבנן חכר
 וכתה ומסר לרבים פפור' חכר ופתת ולא מסר
 לרבים חייב' וכך היה מנהגו של חכר וכתה חופר
 שיחין שהיה חופר ופותר ומסר לרבים'
 וכששמעו חכמי בדבר אמרו קיים זה הלכה
 קיים זה והוא לא קיים לא אמר זה קיים הלכה'
 תבו רבנן מעשה בבתו של חכר חופר
 שיחין שנפלה לבור גדול ובאו והעידו לו ח
 חנניה בן דוסא שעה מאשונה אמ' להם שלום
 שנייה אמ' להם שלום שלישייתאמ' להם עלתה'
 אמ' להבתי מי העליך אמרה להם דבר שלג' חלום
 וזקן אחד מנהגו' אמרו לו וביבית אתה אמ'
 לא בביא אבבי ולא בן נביא אבבי לא אמרת
 דבר שאותו ר' צדיק מצטער בו בשלבוקדעו
 אמ' ל אחא וחלפ' בן מתבנו בצמא שנעמדין
 נסערה מאד מלמ' שהק' מה מדקדק עם' פ
פביבית ואפלי כחופי השענה' ל חנניה אומ'
 מהבא אלכעכץ בסוד קרושים רבה ונורא על
 כל פביבין' אמ' רב חסא ואיהימא ל שמואל בר
 נחמני מיד ר' ארך אפים ולא אמר מיבי ליה
 ארך אפים לצדיקים וארך אפים לרשעים'
 בור אין לי לא בור חריצין ונעיצין שיחין ומעל
 מניין תל' נכפל שמה כל שיטבו כפילה אם כן
 למה טאמ' בור מה בור שיש בו כרי להמית וכ
 וכמה כרי להמית עשה טפחים' כייכתה
 איש בר או פלכה איש בר' איש איש' לרבותי
 שלשה תבין ולרבות פותר אחר בורה ובורה אחר
 כותה שהן תייבין' אין לי לא הפותר והכורה
 שול ושומר חנם ונושא שכר והשוכר מניין
 תל' ולא יכסנו' את שדרך פמויי עליו' ולא יכסנו
 האם כסרו פפור' וכל שמה שור עד שיפ' ל
 דרך כפילה ספרו לשור שהרתיב מקול הכנייה
 וחצר לאחוריו וכל' שוראו חמור מה אפי צני'
 אם כללמד על אדם שפפור הרי כבר פאמ' והמת

דעו יקים

יהיה לו את שהמת שלו יצא אדם שאמר בהטאה
 אם כן מה תל' שור או חמור שור ולא כליו חמור
 ולא כליו' מכאן אתה אומ' ככל לתבין שור וכליו
 ונשתבחו חמור וכליו ונתק' רבו חייב על כדק' ו
 בהמה ופפור על כדק' כלים או יכול אפלי הודק
 בה אדם יהא פפור תל' כסף ישיב לבבלין לרבות
 אתה נדקין אך לי לא שור וחמור המיוחדין מוטן
 לש' לעשות שאר בהמה חיה ועוף כיוצא בדין
 משום ל ישמעל' כאמ' כאן שור וחמור וכאמר
 להלך לענין שבת שורך וחמורך מה שורך וחמ'
 האמורין לענין שבת עשה שאר בהמה חיה
 ועוף כיוצא בישור אף שור וחמור האמורין טאן
 לענין כדקין כעשה שאר בהמה חיה ועוף כיוצ'
 בשור מה תל' שור או חמור שור ולא בן ולא בת'
 חמורה ולא עבד ולא אמה שהיה בדין מה שור שאו'
 מומד לעולם הרי הוא חייב עלהבן ועלהבת ועל
 העבד ועלהאמה' לא אם אמרת בשור שדרכו ל'
 להלך ולהדיק תאמר בבור שאין דרכו לילך ולהדי'
 תל' וכל שמה שור או חמור' שור ולא בן ולא בת'
 חמור ולא עבד ולא אמה' דא' וכל שמה שו'
 עד שיפ' למי שדרכו ליכול מכאן אמרו חייב
 חייב על כפילה בהמה לא אם כן היתה קטנה או
 חרשה או שופה או סומה או שנפלה בלילה
 אבל אם היתה פקחת ונפלה ביום וסעה פפור
 שדה כמו אונם' בעלה בור ישלם זה שאמרו
 בין איש בין אשה' דא' בעלה בור ישלם לרבות
 כל התקלה שהיא תל' רובור ואם הודק בה אדם חיי'
 וכלים פפור' תבו רבנן לא יסקל אדם מרשות
 לרשות הרבים' ומעשה באתר שהיה מקל
 מרשות לרשות הרבים ומצאו חסיד אחד אמ' ליה
 ריקה מפני מה אתה מקל מרשות שאינה שלך
 לרשות שלך להלך עליו' אמרו לא היו ימים מנופ'
 עד שנתפוך אותו אדם ומכר את פדוהו והיה
 מהלך בדרך ונפ' ונתקל באורק האבנים אמ'
 יפה אמ' לי אותו חסיד מפני מה אתה מקל מ'
 מרשות שאינה שלך לרשות שלך' תבו

פאמ' שפ' מן חיקים ינעו אין בן שנים רמיה'

פאמ' שפ' מן חיקים ינעו אין בן שנים רמיה'

כ' אינו שליח חק' וזקן מנהגו זה אברהם' פ' פלומ' לא עשה לא עדיין היא חלה בהתך המים וכך עשה שנייה

משלם כופר שלם שהלי בלאחד מהן צריך כפרה
 שלימה אשר ינשר עליו לרבות את הבן ואת הבת
 בכל אשר ינשר עליו לרבות שומד חנם ושול שבו
 ונושא שכר או בן יתום או בתיגח מה אני צריך
 והלא כבר נאמר כי יגחשור את איש או את אשה
 ומת מה ה' או בן יתום או בתיגח' לטעות קמטם
 בגדולים במיתה אף בזה לא תחלוך בו בין קמטם
 לגדולים במיתה ועוד קל וחומר מה אם במקום
 שלא חייב אתה קמטם בגדולים חייב על הקמט
 בגדולים כאן שחייב את הקמטים בגדולים אינו
 דין שנתחייב על הקמטם בגדולים לא אם אמרת
 אדם באדם שמשלם את הנושרת תאמר בזה שאין
 משלם את הנושרת ה' או בן יתום או בתיגח' אין לי
 לא מועד' הם מטיין ודין הוא חייב בבן ובבת נתיב
 באיש ובאשה מה מצינו באיש ובאשה לא חלף
 בהן בין הם למועד במיתה אף בכך ובבת לא חלף
 בהן בין הם למועד במיתה ועוד קל וחומר מזה
 איש ואשה שהורע כוחן בכקיים לא חלף בהן בין
 הם למועד במיתה הפך והבת שיפה כוחן בכק
 אינו דין שנתחלוך בהן בין הם למועד במיתה
 אמרת בך הן רכין' דטן מן החמור לקל להחמיר
 עליו ואם החמיר במועד כחמיר בהם ה' לאו בן
 יתום או בתיגח שתי נגיחות כאן נגיחה למועד
 ונגיחה לרם' אין לי לא על כולו מטיין לרבות את
 אעבדין ה' או בן יתום או בתיגח שתי נגיחות כאן
 נגיחה למיתה ונגיחה לבדקין' כמשפט הזה
 יעשה לך' כמשפט המועד במועד כך משפט
 היום בהם' וחמשה מיני בהמה מועדין הן מ
 מתחלת ברייתן ואין צריכין העדה' הדאב' והארי'
 והדוב' והכמול' והבולד' לרס' אס' עבד ית השור
 או אמה' יבול בעבד ואמה העבדים הברב' עבד
 ה' עבד ואמה' עבד ואמה שתגדוק שמה זה לזה
 יצאו עבד ואמה העבדים שאין תגדוק שונה זה
 לזה הא בכבועים הברב' כסף יבול דינר
 ה' שלשים' יבול שלשים דינר ה' שלשים' כסף
 יבול צביות ועלמיות וקפוקיות נאמ' כאן שקלי'

ש
לעבד

וטאמ' להלך שקטם מה שקלים האמור להלך
 בשקל הקדש אף שקלים האמור באן פשקל
 הקדש' יהן לאהטו בין איש בין אשה' יהן לאו
 בין קפון בין גחל' יהן לאדכו יכול בבית דין וש
 נשלא בבית דין ה' יהן לאדכו והשור יקל מזה
 שקילתו בבית דין אף כתיבתו בבית דין' והשור
 יקל מזה אני צריך והלא כבר נאמר שקול יקל הש
 מזה ה' השור יקל מכללשכ' להלך ואם שור נגח
 הוא כיון שנגח מלפני שלא המית יהא חייב תל'
 השור יקל השור יקל לרדירה שמה' מה השור
 יקל האמור להלך המית אף השור יקל האמור
 כאן המית' ומה להלך במועד ולא בתם אף כאן
 במועד ולא בתם' מנטי שהיה בפלג' ניצא לידון
 בדבר חדש החזירו הברב' לל' נאמ' כאן שור
 שור שבע פעמים חד לגופיה והשאר לרבות
 שור האשה' שור היתגמים' שור אכפורפין' שור
 המודב' ושור הקדש' נשורגר שמתגאין לנינוש
 שכולן חייבין מיתה' וכי יפתח איש בור' אין
 לי לא איש' אשה מטיין תל' בעל הבור ישלם בין
 איש בין אשה אם כך למטה נאמ' איש' איש פבט
 לקטן' איש פבט לוג' לגובה' כפיפת אין לי
 לא הבורח' הבורח מטיין תל' או כפי יכרה' יאמר
 כורה שאין צריך לומר כורה' ומה אם פוהת חייב
 כורה לא כל שכן' לא נאמ' כאן היית אומ' פוהת
 דין כפוי אבל כורה עד שיפומפום ואם כורה ש
 שאין ה' פוהת לו כן היית אומ' כורה הוא שצני
 כפוי אבל פוהת אינו צריך לכפות לכך נאמ' פוהת
 ונאמ' כורה' יכול כרה ופתח ברשותו יהא חייב
 תל' נבעד בשדה אחר מה זה מיוחד שהוא חוץ
 מרשותו אף כל דבר שחוץ מרשותו הא אינו
 חייב עד שיחפור ברשות הרבים או יחפור ברשו
 תו ניפתח לרשות הרבים' דאמ' רביל ישמעאל
 שערבנים אינו ברשותו של אדם והכל עשאו
 בלא הן ברשותו לחייב עליהן ולוהן' בוד ברשות
 הרבים' וחמץ בפסח' אין לי לא הבורח והכורה
 מטיין שצקח ושכותן לו במתנה תל' בעל הבור

ישלם

להחמיר עטין ומה מועד שיצא להחמיר עטין
 אין משלם ירב עלמה שהדיקתם שיצא להקל על
 אינודין שלא ישלם יתר על מה שהדיקת הוי לך
 דברה הגדה לא בקמץ ששניהן שווין כיוצא בו
 שור שיפה חמש סלעים שנגת לשור שיפיה
 מנה והנבלה יפה חמשים יהא דה כוטרל חסדי
 החי וחציה מתויהא דה כוטרל חציה חיוחציה ה
 המית וכמציא דה משלם שני סלעים ומחציה
 וכופול חמש ועשרים היכן מצינו שהמדיק
 נשבר בכל מקום שיהא נשבר כאן הלב בעליון ש
 שלם ישלם הבעלים משלמין ואין הבעלים כו'
 טלין הא לא דברה הגדה לא בקמץ ששניהן שווין
 או כודע בבית דין בבעלים מניין תל והועד
 בבעלין הא אין העדה לא בפני בית דין ובפני
 בעלים נגח הדי יום המולד הדי שנים שלשום
 הדי שלשה הוי אין מועד עד שיועד שלשה
 ימים ולא שלשה פעמים ולא ישמרכו לדבות
 שוטי שומר חנם ונושא שכר ושוכר כעליון
 דא ולא ישמרכו מישיש בודעת לשמור
 יצאו חרש שופה וקפון שאין בהן דעת לשמור
 שלם ישלם לדבות שחרש שופה וקפון הא
 כיצד מעמידין להן אכפודרין ומעידין בפני
 האכפודרין ואם הדיקו יהא חייבין לשלם
 שור וחת השור מלמ' שמשלם כדק שלם
 והמת יהיה לו לכיזק יכול יהא אומ' לו תקלי מאה
 תחת שור וזהלדאומ' כול שור יפה חמש סלעים
 תחת שורך תל שור תחת השור מה תחת האמור
 להלך דמים אף באן דמים והמת יהיה לו
 מיטפול בטבלה עד שימציאה לו כי יגב
 איש אין לי לא איש' אשה מניין תל ישלם בין
 איש בין אשה אפ' כן למע' אמ' איש לעטין של
 מפה' האיש כמבב בגניבו ואין האשה כמכרת
 בגניבה שור או שו' אין לי לא שור וש' המ'
 המיוחדין מניין לדבות תחת הכלאים תל או ש'
 יכול שאני מנבא את הכוי תל חמשה בקר יש
 תחת הש' את שכול' ש' יצא דה שאין כולו ש'

ופובחן לבי שמצינו בתשלומי בכל שטשה
 בהן בהמה פהורה כפומאה יכולאף זה כן תל
 ופובחן יצא בהמה פומאה שאין לה פביחה ומ'
 ומציא את חיה פהורה שיש לה פביחה תל שור
 ול' חיה שהיה בדיון ומה בהמה שאינה במצו
 בקווי הרי היא בתשלומי ארבעה וחמשה תל
 חיה שהיא במצות כקווי אפ' דין שיהא בתשל'
 ארבעה וחמשה תל שור ול' חיה ש' ולא עופ'
 שהיה בדין מה בהמה שאינה באם עלהבן הרי
 היא בתשלומי ארבעה וחמשה תל ש' ול' עופות'
 טוף שהוא באם עלהבן אינודין שיהא בתשלומי
 ארבעה וחמשה תל ש' ול' עופות' ופובחן או
 מכרן אין לי לא הוא שלוחן מטיץ תל ופובחן או
 מכרן אין לי לא גובב ומוכר גבב ונתן במתנה
 גבב והקוף גבב והחליף גבב וכפכפ בחובן מטיץ
 תל או מכרן יכול גבב וינש ואחר כך פובח' גבב
 והקדיש ואחר כך פובח יהא משלם תשלומי מל'
 וחמשה תל כי יגבב איש שור או ש' ופובחן או
 מכרן מה גניבה שאינה שלו אף פביחה ומפיל
 שאינה שלו יצא דה שהוא שלו יכול מכרן חוץ
 מידו וחוף מרגל' יהא משלם תשלומי ארבעה
 וחמשה תל ופובחן או מכרן מה פביחת כולה
 אף מבירה כולה ופובחן או מכרן מפאן לשלם
 שגבבו שאיכן חייבין עד שימכרו שפיהן או
 יפובחן תל ופובחן או מכרן ופובחן או מכרן
 מי שאין חייב על פובחן לא משום מכרן יצא ד'
 הגובב את הקדשים ופובחן שהוא חייב כדמאשו
 שוחטו קדשים בחוץ שיהא פפור מעש' ומי ארב
 וחמשה יכול יהא חייב תשלומי כגל' תל וגבב
 מצית האיש אם ימצא הגבב ישלם שטם מבית
 האיש ולא מבית הקדש ופובחן או מכרן כדפ'
 לשוחטו ונתבבל' בידו ולכוחר ולכמעקר או יכול
 שאט מוציא את הפודה תל ופובחן שחיבה
 שאינה לאויה לאכילה שמה שחיבה חמשה
 בקר ישלם תחת השור וארבע' צאן תחת הנשה'
 גזירת מלך יכול יהא אומ' הן לימאה מנה תחת

נדק שלם אבל לקרן הרי היא תמה ומשלם חצי
 נדק מאוכה עד שתעבד ומשלם נדק שלם
 כי יקח בקרן הבת מדבר איש פרט לקפו איש
 פרט לגבוה נעוהו פנפו לאחרים את נעוהו פנפו
 לגד הנשב יכול לא ישלם על ידי הגוי ולא יהא
 הגוי משלם על ידין שכן מצינו בענין הקדש
 שאין משלם על ידי הקדש ולא יהא הקדש משלם
 על ידין הלא שלם ישלם לרבות שלגוים ושלגר
 תושב יכול יהוא משלמין בהם חצי נדק ובמעמד
 נדק שלם תל שור נעוהו שור נעוהו יוצא בקדר
 הדה ולא שלאחרים יוצאין בקדר הדה ועליהן הן
 אומ' הופיע מוהר פארן הופיע פנים כנגד כל
 באיהטולם ומת' דה הוא שאמנכו לעשור
 נגיחה נשיכה רביצה נבעיפה כיוצא בנגיפה
 ומכרו את השור החי' דה הוא שאמנכו לרבות
 בלבעלי חיים ומכרו את השור החי מלמד
 שאינו משלם חצי נדק לא מגופו לפיכך אם
 אינו שווה אומ' לו הרישה דיק לפיכך והצוות
 בספר שיהן לו מכספו חצי נדקן ל יהודה אומ'
 שור שיטה מאתים שכנת לשור שיטה מאתים
 והכבלה יטה חמשים דנד דה כופל חצי החי וחצי
 המת וזה כופל חצי החי וחצי המת שכן ומכרו
 את השור החי וחצי את בספר וגם את המתי יחצון
 אמ' לו ל מאיר לאבדה דברה תורה לא דברה תורה
 לא בשאין הכבלה שווה יטה כלום האמה תלוגם
 את המת יחצון חצי את הפחת יחצון משלם לחצי
 הפחת בשבח בעילה קא מוכלגי דל יהודה פבר
 והאי דאמ' קרא וגם את המת יחצון לרבות שבח
 הכבלה שאם השביחה בין שמת נגיחה לשבת
 עמידה בדין חולקין השבח בין המדיק והטדיק
 ומכרו את השור החי וחצו את בספר וגם את המ
 יחצון יכול שור יטה מנה שכנת שור יטה חמש
 קלעים ואין הכבלה יטה כלום יהא דה כופל חצי
 החי וחצי המת ויהא זה כופל חצי החי וחצי המת
 כמצא מפמיד חמשה וכופל חמשים ופי למה
 יצא מוועד להחמיר עליו או להקל עליו הוי אומר

רבנן חסידים הנאשונים היו מצניעין קוצירון
 ודכוותיהון בתוך שדותיהן ומעמיקין להם
 שלשה פופחים כדי שלא תגלה האחרונה' דב
 ששת שדי להו בכורא' ראבא שדי להו פדיג' לר
 אמ' רב יהודה האי מאן דבאטי למנהוי חסידא לקיים
 מילי דנדקים' דאביטא אמ' מילי דאבה מאמרי
 לה מילי דברכות' כקף ישיב לבטלן דו היא ג'
 שאמנכו לרבות את הטדיקין' והמת יהיה לו'
 לנידק' מכאן אמרו שמיין לבידקין שמיין כמה
 פחת וישלם לו הפחת' והמת יהיה לו מלמ' שהו
 חייב להפריח בנבילה עד שימצאה לו' והמת
 יהיה לו פרט לשור פסולי המוקדשין שאין לו
 בעלים' וכי יקח שור איש' אין ליה לא כגיפה
 מניין לעשות בגיחה נשיכה רביצה נבעיפה
 כיוצא בנגיפה ודין הוא חייב שור באדם ושור
 בשור מה מצינו שור באדם עשה בו נגיפה
 נשיכה רביצה נבעיפה כיוצא בנגיחה' אף
 נדק עשה בו נגיפה נשיכה רביצה נבעיפה
 נגיפה' ועוד קל וחומר' מה שור באדם שלא
 עשה בו את שאין מתבויין כמתבויין עשה בו
 פלס' נשיכה רביצה נבעיפה בנגיחה' דה
 שם עשה בו את שאין מתבויין כמתבויין אינדון
 עכשיו בו נגיחה נשיכה רביצה נבעיפה
 כיוצא בנגיפה' לא אמ' אמרת בשור ואדם שגדון
 בכפשו דאמנ' בזה שאין טרדן בכפשו ולומת
 לעשות נגיחה נשיכה רביצה נבעיפה כיוצא
 בנגיפה' אין לו לא שור מניין לרבות שאד בה'
 חייב ופוק' כיוצא בשור הוא הדין והוא התשוב
 תל ומכרו את השור החי לרבות כלבעלי חיים
 מבאן אמרו שלשה אבות נדקים בשוכ' הקרן
 השן' והמגלי' תולדות הקרן נגיפה נשיכה
 רביצה נבעיפה' תולדות השן נחככה בנות
 להטורה ופוטמה פירות להטורה' ותולדות
 הרגל הדיקה בגופה דרך הילכה כשכשרה
 בשערה בשליף שעליה באוכף שעליה'
 והפחה מועדת לשן ולרגל לפיכך משלם עליהן
 פ' אכר' ארי עבלי יתרהא' פ' אקרב'

פ
 בנהר
 חרקה

להחמיר

המשפטים

שכרי והלך אצל כוול חמשה שוורים בט חמש
 חמש כלבים תחת שורך נאמ' כחן תחת ונאמ'
 להלך תחת מה תחת האמור להלך אין משלם אה
 דמים אף תחת האמור כאן אין משלם אה דמים
 שלו התבטרים את רבן יוחנן בן זכאי מכנימה
 חמירה תורה בגב יתר סגן הגדלן אמ' להם
 זה השווה כבוד עבד לכבוד קונו וזה לא השווה
 כבוד עבד לכבוד קונו כביכול נעשה עין של
 מעלה כלו איסור נואה ואוקן שלמעלה בלאיסור
 שומע' של הוי המעמקים מיני לפתיר עצה
 והיה בסתשך מעשהיהם ויאמרו מי נואיך
 נמי יורעיו ויאמרו לא יראה יה ולא עין אהי
 יעקב כי אומעים אין יבי נואה אנהו עזב ייאת
 האכץ הנא היה למאיר אומ' משום רבן גמלי
 משל' להלך לטכי בכי אדם אחד זימן בבי
 עירו ולא זימן בן המלך' ואחר לא זימן לא
 בן עירו ולא בן המלך אידה עונש מרובה
 זה שזימן בבי עירו ולא זימן בן המלך אמ'
 למאיר בוא וראה כמה גדול כבוד הבניות שור
 שהלך ברגליו חמשה' שיה שהרכיבו על
 כתימן חבשה אמ' רבן יוחנן בן זכאי כמה
 גדול כבוד שלמלאכה שור שביכולו ממלא'
 שור חמשה' שיה שביכולו ממלאכה את
 אה במחלת' אין לי אה במחלת מינו לעבות
 תצירו ורטי וקרפיכל' ה' ימצא הרב מכיל
 סקום' אם כן למא' במחלת לא במחלת
 הבה ומתאין לו דמים' יצא חוץ למחלת
 דמים לו' יבול יהא צדיק עדים ה' במחלת
 מחלת היא פירות אה כן למא' ימצא
 לענין שלמעלה' חמשה בקר ישלם כל
 פי עצמו ה' ימצא אין ימצא בכל מקום אלא
 בעדים' והכה בכל אדם' ומת בכל דבר' אין
 לו דם' אין דמים בין בחולבין בשבת' אם דחה
 השמש עפיו נבי בלבד עליו דורות נהלא עלכל
 חנוכלם כולל היא דורות לא מה דריחת שמש י
 שהיא בגללן כך כל דבר שהוא בגללי' מה דריחת

השמש שלם לו דם לרמיה לו בין חולבין שבת
 כך כל דבר שהוא שלום דם לו דמים לו שלם ישלם
 הא אם אין לו דמים אינו משלם' אם אין לו משלם
 שאין שמיך לו בראי כבמחקה' אם אין לו משלם
 שאין ממותין עד שימות אביו או עד שתבוא
 פיסתו מומדיסיהים' ונמכר בגטבת' אין
 נמכר ונשטה על ידי אחר ונמכר בגטבו עד
 שיהא דמו כבבט בגטבו הא אם יתר אכלו דינר
 איכן נמכר' ונמכר בגטבו האיש נמכר בגטבו
 ואין האשה נמכרת בגטבה' אם המצא המצא
 נאו אורט שכבבם ולא מוצאו גטבה' מוצאן בידו
 גטבה ולא נאו אורט שכבבם פטור עד שיראו
 שכבבם וימצאו בידו גטבה' בידו מכלל שטאמ'
 ורוב מבית האיס' מרדי שאיכר חייב עה שיוצאו
 מרשותה בעל' יכול אף זה כן מינין אתה אומר
 הרביון מרשות בעל הבית הרי זה חייב ה' אם
 המצא המצא בידו הרטבה' מטור אפ' מקצת
 שור לרבות שורתין שרבו' עד שיה לפי שמצי'
 בתגלומי ארבעה וחמשה שאם מוכרו חוץ מ
 מידו חוץ מרבל' שהוא פטור יכול אף זה כן תל'
 עד שיה אכלו מק צרת שיה' חיים כרפ לטחט' ומ'
 ומוכר' הרטבה מטור עד חמור עד שיה חיים'
 יאמ' שור ורטיבה והכל בכלל' לו כן הייתה אומ' מה
 זה מיוחד שיש בן בכורה למדבח אף כשאני מנבה
 אינו מרבה אה דבר שיש בו בכורה למדבח ואידה
 זה שיה תל' שיה כבר שיה אמור מה תל' רטיבה לרבות
 דבר אחר' יאמ' שור ושה ורטיבה והכל בכלל' לוכן
 הייתה אומ' מה זה מיוחד שיש בו בכורה למדבח
 לכהנים אף כשאני מרבה אינו מרבה אה דבר שיש
 בו בכורה לכהנים ואידה זה החמור תל' חמור כבר
 חמור אמור מה תל' רטיבה לרבות דבר אחר' יאמ'
 שור ושה וחמור ורטיבה והכל בכלל' לוכן הייתה
 אומ' מה זה מיוחד שיש בן בכורה לכהנים אף כ'
 כשאני מרבה אינו מרבה אה דבר שיש בו בכורה
 לכהנים ואידה זה החמור תל' חמור כבר חמור
 אמור מה תל' רטיבה לרבות דבר אחר' יאמ' שור ושה

והיה בסתשך מעשהיהם ויאמרו מי נואיך נמי יורעיו ויאמרו לא יראה יה ולא עין אהי יעקב כי אומעים אין יבי נואה אנהו עזב ייאת האכץ הנא היה למאיר אומ' משום רבן גמלי משל' להלך לטכי בכי אדם אחד זימן בבי עירו ולא זימן בן המלך' ואחר לא זימן לא בן עירו ולא בן המלך אידה עונש מרובה זה שזימן בבי עירו ולא זימן בן המלך אמ' למאיר בוא וראה כמה גדול כבוד הבניות שור שהלך ברגליו חמשה' שיה שהרכיבו על כתימן חבשה אמ' רבן יוחנן בן זכאי כמה גדול כבוד שלמלאכה שור שביכולו ממלא' שור חמשה' שיה שביכולו ממלאכה את אה במחלת' אין לי אה במחלת מינו לעבות תצירו ורטי וקרפיכל' ה' ימצא הרב מכיל סקום' אם כן למא' במחלת לא במחלת הבה ומתאין לו דמים' יצא חוץ למחלת דמים לו' יבול יהא צדיק עדים ה' במחלת מחלת היא פירות אה כן למא' ימצא לענין שלמעלה' חמשה בקר ישלם כל פי עצמו ה' ימצא אין ימצא בכל מקום אלא בעדים' והכה בכל אדם' ומת בכל דבר' אין לו דם' אין דמים בין בחולבין בשבת' אם דחה השמש עפיו נבי בלבד עליו דורות נהלא עלכל חנוכלם כולל היא דורות לא מה דריחת שמש י שהיא בגללן כך כל דבר שהוא בגללי' מה דריחת

וחמור

טא בגמ'

105

אחת שהיה בטה מיצר לה וקפצה ואמרה כל מי
 שיבוא עט איתי מחדינה וקפצו עליה בני אדם
 שאינן הרופין וכשבא דבר לפני חכמים אמרו
 לא טבוחה זו לא להגון לה' הגורבן עשרה
 ונאין הרבה יהושע בן כון שיהוא מדעין בחונשין
 ומלקטין עצים משדותיהן ומלקטין עשבים
 מכל מקום חוץ משדה הגרן וקופמין כפועה
 מכל מקום חוץ מגרונות שלדות ועין היוצא
 בתלה בני אורה העיר מסתבין הימנו ומ'
 ומחכין בימיה שלטבדיה ובלבד שלא יכרוש
 קלע ויטמין סכינה וכפגן אחורי גדר ואפלו
 בשדה מליאה בכבוס ומסתבין לצדי דרבים
 מפני יתדות דרבים ותועה בין הכרמים
 מפסג וטולה מם מפסג ויורד ומות מצוה
 קונה מקומן ושלימה תיקן שיהוא מהלכין
 בשבילי הרשות עד שהרד רביעה שניה
 שמואל ורב יהודה הוה קא אדלי באורחא והוה
 קא מסתבין שמואל לצדי הרבים אמ' ליה רבאון
 שהתבה יהושע אפלו בבבליא ליה שאמ'
 אומ' אפלו בחוצה לארץ כי תצא אש לעשות
 את שאין מתבויין כמותבויין והמדליק בתוך
 שלו יצתה אש ואכלה בתוך שלחבינו הריזה
 חייב יכול עברה טחלאו שלילית דרך היחיד
 ודרך הרבים שש עשרה אמה וגדר שהורג
 גבוה ארבע אמות יהא חייב ה' ומצאה עד
 שיהא מצוי לא יכול עד שיהא מכביש לבניה
 והולך ה' קוצים אומה קוצים שגדלו מחמת
 עצמן יכול אין לי לא דבר שגדל מעמת עצמו
 ה' גדיש אומה גדיש מיוחד שהוא הלגש מן
 הקרקע יכול אין לי לא דבר שהוא הלגש מן
 הקרקע ה' קמה או מה לגמיות דין שהן נאון
 לדלוק יכול אין לי לא דבר שראוי לדלוק מפיין
 סיפספה כירות סיפספה מצבות שליש ואבני
 שמתוקנות לו לכבשנות ה' שדה אין לי לא
 דבר שלא הובטר דבר שהובטר מתוך כבשנו
 שלמיד כבשנות שליוצתין ה' קמה או שדה

מה לו גלויין אף אין לי לא גלויין יצאו פליים
 טמונין שהוא פסול עליהן היה שור קשור
 בגדיש ודלק עמו או חמור קשור בגדיש ודלק
 עמו חייב אם היו מותקין פסול שגדיש קמה
 מה לו מיוחדין שאין יכולין לברות יצאו אלו
 נח יכולין לברוח לפי שמצונו בשור שאם מקדו
 לתוש שופה וקפון שהוא חייב יכול אף השולח
 את הבערה ביד חרש שופה וקפון ה' כי יבער
 ישלם המבעיר חייב לשלם אין לי לא לו בלבד
 מפיין אחד הביא את העצים ואחד הביא את
 האור אחד הביא את האור ואחד הביא את העצי
 מפיין שאחרון אחרון חייב ה' כי יבער ישלם
 המבעיר חייב לשלם אין לי לא לו בלבד מפיין
 אחד הביא את העצים ואחד הביא את האור
 ובא אחד וכבא המטבא הוא שחייב ה' כי יבער
 ישלם המבעיר חייב לשלם כיצתה הרוח כולן
 פסולין כיצתה הרוח חייב אמ' רבנן
 בר יצחק מסן דהאני ליבא לא משתבש קמון
 דהאני ליבא לא משתבש דבר גמיראש
 שלם ישלם המבעיר לרבות את הגדיש שאם
 הדיקה אדם הרי המבעיר משלם כדק' ויצטר
 ובושת' ושבת' וכפ' שלו הדיקה בדרג מפני
 שהוא כמי שהדיקה בחציו ובלת עתה האש
 כמנה כגון שהכית אבן או סכין או משאבאש
 הרג ונפל ברוח מצויה והדיק משלם כדק' שלם
 דא' ביה תצא אש ומצאה קצים אמ' ר' שמעון
 בר כחמני אמ' ל' יוכתן אין כונע כונע באה לעול
 לא בשביל רשעים דבר ביה תצא אש ומצאה
 קצים אימתי אש מצויה בדמן שהקוצים
 מצויין ולא אמד לא שמתחלת בצדיקים שג'
 ואכלה גדיש אין ט' כן לא וטאכלה גדיש שאכלה
 ככל' תאמר רב יוסף בשעה שניתנה להגשות
 למשתחית אינו מבחין בין צדיק לרשע ולא עוד
 איכה מרתלת לא בצדיקים דבר והכרתו ממך
 צדיק ורשע' בטרב יוסף אקדמונה נמי אמ'
 ליה אביי חשיבותא היא גביהן רבת כי מפני

ז' אכלה פ' צדיק בחכה והיא קטלה פ' פוין אטק ליא בקעני לרגלין

הזמיה לשבר ברגלה בדרך הילכה וזו
 ובער זה השן למטה כללן זה בזה לומר לך שש
 ששטין מנוערין דרך הכל לשבר דרך הסן
 לאכול וכן הוא אומ' הקר משופדו והיה לבער
 כרץ גדילו והיה למקטן בשלה אחר בשדה
 אחר הוא שתיב פרטו לרשות הדבים שאם ה'
 הכניס זה פירותיו וכליו לרשות בעלה בית שטא
 ברשות ואכלהן בהמתו של בעל הבית בעל
 הבר בפגור שט' ושלה ארבע עורה שישלח
 הדיקן וילך וידיק' ושלח ארבע עורה אין לוא
 שן לאכול את הראוי לה ולכלל לשבר בדרך
 הילכה מטיין לשן לאכול את שאין כאוי לר'
 ולכלל לשבר שלא בדרך הלכה תל' ובער
 באחר לרבות דברים אחרים יכול ללהכל ממש
 כדק שלם ודין הוא והלא שור שהדיק את חבירו
 בכלל היה נמצא יצא להקיש אליו מה שור מ'
 מיתאף שהדיק בדרכו בשאין כאוי לו בהם מ'
 משלם חצי כדק ובמועד כדק שלם כך כל דבר
 שהדיק בדרכו בשאין כאוי לו בהם משלם חצי
 כל דבר ששור נדק שלם מניטוב שדה ומניט'
 צמח מים שאין שמין לו לא מן העדית מניט'
 לרבות מים קנץ שאין שמין לו לא מן העדיות
 דל' מניט' שדה ומניטוב כרמון זה בנין אב לר'
 חצי מניט' קנץ שאין שמין לו לא מן העדיות
 מניטוב שדה ומניטוב כרמון מכלל שאין שמין
 לו לא מן המטבלטין מניטין לכל המשלם קנץ
 שלא ישלם לא מן המטבלטין תל' מניטוב שדהו
 ומניטוב כרמון זה צטק אב לכל המשלם קנץ
 שלא ישלם לא מן המטבלטין מניטוב שדהו
 ומניטוב כרמון ישלם פרטו למשועבדין ישלם
 כל מקום ששני משלם משלם נדק שלם מניטוב
 שדהו יכולים הדיקה קאה ישלם דמי קאה
 קאתים ישלם לו דמי קאתים תל' ובער בשדה
 אחר מל' ששמן מ' שאם על גב שדה
 אחרת מבאן אמנון אין שפנין בית קב מניט' שהו
 מניטוב' ולא בירבד מניט' שהוא פוגם' לא אם

ל' א' א'

אכלה קאה שמין ששים קאה מאותה קרקע כמה
 היא שונה שלימה ובמה היא שונה אחר שחמרה
 אותה קאה ומשלם' היו פירות גמורים משלם מה
 שאכלה מבאן אמנון אין מגדלין בהמה דקה בארץ
 ישראל אבל מגדלין בחורשין שלא ארץ ובסוריא
 אכלו בישוב ואין צריך לומר בחוצה לארץ והגיד
 אידך אין מגדלין בהמה דקה בארץ אבל מגדלין
 במדברות יהודה ובמדברות שלכבר עמקו יאלץ
 שאין מגדלין בהמה דקה מגדלין בהמה גסה
 שאין גודלין גדירה על הצבור לא אם כן לונה צבו
 יכולין לעמוד בה לבי שבהמה דקה אפשר להבי'
 מחוצה לארץ לארץ' ובהמה גסה אי אפשר להבי'
 מחוצה לארץ לארץ' אעפ שאין מגדלין בהמה
 דקה אבל משהה הוא קודם לכל שלשים יום
 וקודם למשהה בכו שלשים יום' הפוכה לוקח
 ושוחטו ובבד שטא ישהה לאחרונה שבהן שלשי'
 יום' שאן ארבען גמלי' בהמה דקה מהוא לגדל
 הא קאה מניכר דאסיר לא מהוא להשנות אמ' להן
 מותר ובבד שטא תצא ותעשה בעדר לא קושרה
 בכרעי המטה' תכרובין מניט' בחקיד אחד
 שהיה גופו מניט' שאן לרופאים אמרו אין לוקחה
 עד שייכך חלב רותח משהחית לשחרית הביאו לו
 עד וקשרה בכרעי המטה והיה יונק ממנה חלב
 רותח לימים כבנסן חכמים לבקרו כיון שראו עד
 קשורה לו בכרעי המטה חלמ' לחוריהם אמרו
 לפטים מקויין בבית שלקה ואכו כנסין לבקרו
 ישבו וברקו ולא ברעון חוץ משלמותה הפד בלבד'
 חף הוא אמ' בשעת מגירתו יודע אטו בעצמי שאין
 ביסוק לא שלמותה הפד שעבדת על דברי חבירי'
 הביא לו ישמעאל שקורי מבבלי בתים שבגליל
 היו בית אבא ומכט מה חרבו מכט שהן מרטיין
 בחורשין ודנין דיטו ממנוכד ביחודי' תג' דבכך
 רופה שפשה תשובה אין מחוייבין אותו למכור
 מיד לא על יד עליו' וכך מני שטר טר לבער
 בית ולישא אשה בארץ ישראל אין מחוייבין אודת
 ליקח מיד עד שימצא ההגון לו' ומניט' באשה

ביטול

אחר

ראית לזה תגלותא בלשאר תגלות לית ליה וגו'
 לזה תגלותא איקרו אבות לשלם ליתן ממיתב
 הוא דקארו ליה. תבא אמ' ל' שמעון בן לעזר
 מפני מה את גודל וחומק למחר בית דין יודו
 לבבקי וכו' ולכן שדה פנה שלי וסומכין על מה
 שבת בתורה מיטב שדהו ופויטב כדמון ישל
 לפיכך אמרה הנקדקין שמין להם בעדירת
 ומפני מה אמרה תורה בעל חוב בביכוכית
 שלא יראה אותם דירה טאה לחביכו ויאמר
 אקמוץ ולאוכו כדי שאגבה בחובי לפיכך אמרה
 תורה בעל חוב בביכוכית לא מיטתה לא ירא
 לא בדיבורית שיתר ממה שהאיש רוצה לישא
 אשה רוצה היא להינשא' תנו רבנן חזינן
 משלם גופו' כדק שלם משלם מן העלייה מאי
 עלייה מיטתה שבכבדיו וכן הוא אומ' וישכב
 חזקיה עם אבותין ויקברוהו בנעלה קברינית
 דור' אמ' ל' לעזר אתל מעולין שבמטפתה'
 ומאן כיטו רוד ושלמה' וכבוד עשו לו במות
 אמ' רבא שהושעו ישיבה על קברו' פליגי בה ל'
 נתן ורבנן חראמ' שלשה וחד אמ' שבטת וחד
 אמ' שלשים' אמ' ל' לעזר ואמר ליה במתנתא
 ארבעה דברים התורה מיטמה בשמידתן ואר
 הן הבור' ואור' ושן' ורגל' בור דבר ולא יכסכו
 הא כסהו פטור' אור דבת שלם ישלם המבשר
 אתה בערה' עד דעביר כעין מעביר' שן דבת
 ובער בשדה אחר' עד דעבר כעין מעביר' רגל
 דבת ושלח עד דעבר כעין ושלח' כן יתק איש
 אל רעהו אין מתנות קמון כלום' איש פרט לגבוה'
 אין ליה לא בדמין טבותן להקדש טתן לו הקדש מען
 תלאם לא שלח ידו במטאכת רעהו' רעהו ולא ה
 הקדש' רעהו פרט לאחרים' רעהו פרט לגר
 תנשב אין ליה בדמין שטתן לגדי' טתן לגרין מעין
 תלאם לא שלח ידו במטאכת רעהו' כן יתק איש
 אל רעהו ל' ישמעאל אומ' עד שיפקיד אצלנו ויאמר
 הא לך שמור ליה' אבל אמא' ל' תן עינך בו הני
 זה פטור' כסף מה כסף מן הגידול בארץ יכור

שאני מצינו אחת בני חס שאינן מן הגידול באל
 תלאו כלום לפי שמצוין שחייב בטענה וחייב
 בהחאה מזה הודאה בשווה פלוסוף אף הפועל
 בשווה פלוסוף תל' כסף משה כסף רברי בית
 שמאי' ובית הלל אומ' שתי כסף' כסף אוכלים
 מיה כסף שדרכו לימנות אף כלים שדרכו לימנ
 מבאן אמרו אין נשב עין' לא על דבר שבמשתקל
 נשבמדה ובמנין' דא' כסף אוכלים מקיש
 כלים לכסף בין יש בו שווה פלוסוף בין אינן
 אין ליה לא כסף וכלים שאר כל דבר מניין תל'
 לשמור' לשמור ולא לתלק לעכיים' לשמור
 ולא להשליך' לשמור ולא ליתבו במתנה' לשמור
 לרבות שמורה לכל דבר ודבר במה שהוא יש
 שפומנין אותו בקרקע' ויש שמניחין אותו
 בבית שער' לכך נאמ' לשמור' אמ' שמור' כספים
 אין להם שמירה' לא קרקע אמ' רבא ומורה שמור
 בערב שבת בין השמשות רלא אטרחה רבנן וחי
 שהא למוצאי שבת שיעור למיקברנה וכל
 קברינה חייב' ואי צורבא מנדבן הלא אמר
 דלמא בעא דודי למברית' ההוא אמר
 דא בקיד דודי רבי חברה אמ' ליה לא ידעתי
 איתבתינהו אית לקמיה דרבא אמ' ליה כל דבר
 ידענא פשיעוהו היא דיל שלים' הוא אמר
 דצדקה דאחתי לבוס בדיתא' אפקדיה רבין וקאמר
 ליה אבין והא תבוא לשמור' לא לתלק לעטים אמ' ליה
 עניי דפום בניתא מיקץ קיץ' ליהו לשמור הוא'
 ורכב מבית האיש ולא מראש הגב מגיד שאם לא
 שמר כדרך השומרים חייב' ורכב מבית האיש
 ולא מבית הגב אין הגונב אחר הגונב משלם
 תשלומי כפל ולא הטובה ומוכר אחר הגונב
 משלם תשלומי ארבעה וחמשה' אם המצא
 תמצא ביוד הג'בה ימצא הג'בה משלם שנים
 הג'בה משלם תשלומי כפל' גדלן אין משלם אלא
 קרן' אם ימצא הג'בה ישלם שנים' מהו ל' אם
 ימצא הג'בה ישלם שנים מגיד שאם שלם לצעל
 הפקדון ואחר כך גמצא הג'בה משלם כשכונמי

פ' קט"ז הלכות ר"ל ע"א
 פ' קט"ז הלכות ר"ל ע"א
 פ' קט"ז הלכות ר"ל ע"א

כבדך ונהרוב בעל הצדקה אלהים הריבאן אח
 עד האלים יבא דבר שפיהם הרי שנים אשר יוש
 אלים הרי שפיהם ל יאשיה ל יכדן אומראשון
 תחלה נאמי ואין דורשין תהלות לא עד האלים
 יבא דבר שפיהם הרי אחר אשר ירשיעון אלים
 הרי שנים אין בית דין שקול מנסיכין עליהם
 עור אחר כדי שיהא בהן רוב ומיעטפי ישלם
 שנים לרעהו ל ישמעאל אומ קורא אכיעניו
 כאן ישלם שנים וקורא אני להלך ושלם אורג
 בדאשון ותמישתי יקף עליך כיצד יתקיימו שני
 כותבים כל המשלם את הקרן חייב בחומש
 וכל המ שאינו משלם את הקרן במור כגן
 החומש ישלם שנים לרעהו לרעהו ולא
 להקדש לרעהו ולא לאחרים פי יתקיימו
 רעהו יכול שתי הכרשיות כולן בפסוק אחד וכי
 בתגב וכי איכו לא כי מלמד שהוא עטן אחד
 הוי פגשה ראשונה בשומר חנם שפיה בנשא
 שבר ושוכר שומר חנם נשבע על הכר
 ופטור שומר שוכר פטמים נשבע פטמים
 משלם פי יתקיימו אין לי אלא איש אשה
 מניין הלי ישלם בין איש בק אשה אם כן למה
 נאמי איש כרטי לקפון הבגדבכך אין מקבלין
 פקדונות לאמן הנשים ולאמן העבדים ולא
 מן הקפונים קיבלמן האשה יחזיר לאשה
 מותה יחזיר לבעלה קיבלמן העבד יחזיר
 לעבד מות יחזיר לבעל קיבלמן הקטן יעש
 לוקגולה איבא דאמרי קפד תורה ואיבא דאמ
 דקלא דאכיל מנה המרי וכולן שאמרו בטעת
 מיתהן שלם לניהן יעשה בפירושן לרעהו
 כרטי לאחרים רעהו פגשו לגר תשב רעהו
 כדפלה הקדש שאין חייבין עטו שבועה והא
 דגן בני העיר ששלחו את שקליהן ביד שומר
 חנם ונגברו אואבד נשבעות חייבין לשלם
 וכן אם בבר נטרמה התרומה נשבע לגדפין
 ובני העיר פבורין אמרו אין לצוטפו ש
 שיטבע אכו משלמין אין שומעין ליהן והי

נשבעין להקדש ומה אט מקיים להקדש יעשה
 ולא הקדש שאני אומ דקרת חכמים היא שחין
 הקדש יוצא בלא שבועה חמור או שור או שה
 אין לי לא לו המיוחדין מטין לרבות שאר בהמה
 הלי וכל בהמה מטין לרבות שאר המטלפולין הלי
 וכל לשמור יכול שאני מרבה שפורות נעבדי
 וקרקות הלי חמור או שור או שה מזה לך מיוחד
 מטלפולין אף אין לי לא מטלפולין ומת או
 נשבר או נשבה יאמי מיתה מה אט צריך לומר
 שבורה ושבויה לו כן הייתי אומ ממה מיתה מיוחד
 שאין בו רוח חיים יצאת שבורה ושבויה שיטש
 בהן רוח חיים צרך הכר לומר ממה שבורה ושבויה
 יאמי שבויה מה אט צריך לומר שבורה ומטה
 לו כן הייתי אומ ממה שבורה מיוחדת שיטש בה
 רוח חיים יצאת שבורה וממה שאין בהן רוח
 חיים צריך הכר לומר ממה שבורה ושבויה
 מנין לרבות שאר כל האונקין הלי ממה אט שכל
 או נשבה ומת שהיא מיתה ביד שומרי
 או נשבר ששבורת חיה או נשבה לרעהו
 לקטנים עדיין אמי אומ השבר והשפך שכל
 להציל בין שאין יכול להציל הלי ומת מה מיתה
 מיוחדת שאיכו יכול להצילה אף שפגש שבויה
 שאיכו יכול להציל הלי אין רואה בעדים אפנה
 מדבר נאמי כאן רואה ונאמי להלך והוא עבד אורח
 מה ראה האמור להלך שני עדים אף רואה האמור
 כאן שני עדים אין רואה שבעת נפוי היתה בין
 שניהם האיש עדים בעל הבית פפור מכלדברי
 לאיסיבן יהודה אומ אין רואה שבעת נפוי היתה
 בין שניהם האיש רואה יביא לאייה ויפטר ואם
 לאר חייב לשלם ההוא גוברא דאעבר חביתא
 דחמרא לחבריה ותרבה בשוק שלמחולא ובא
 מעטלה לפג חכמים ואמנד שוק זה בני אדם
 מצויין בו אנהביא לאייה דלא פגשנתבה ואילא
 אידין שלים שכונת נפוי היתה בין שניהם
 בנקיטת חפץ אמר רב שלוש שבועות משביעין
 אורג שבועה שלא כשעתי צה שבועה שלא

כסלית תשלומי ארבעה וחמשה עשר לז' שבע
אומ' אם ימצא הגב מהאט צריך והלא כבר
נאמ' אם המצא המצא ביד הגב מה תל' אם
ימצא הגב אם ימצאו לו עדים לבעל הבית
שטענו טענת גב הרי זה מושלם תשלומי
כפל יכוליטלם על פי עצמו תל' ימצא אין ימצא
בכל מקום לא בעדים יכוליטלם לפי שבוטח
ולאחר שבוטח תל' אשר ירשיעון אהים אימתי
כקרא נשע הוי אומ' לאחר שבוטח' אם לא ימצא
הגב אם לא ימצאו לעדים לבעל הבית שטענו
טענת גב' וכקרב בעל הבית אלהים' ש
שומע את ישל באורים ותמים תל' אשר יכש
להים' לא אמרתי לא שהן מרשיעין וכקרב בעל
הבית אלהים לטענתה' אתה אומ' לטענתה
או איכר לא לתשלומי הרי יורה דן טאמ' כאן
שליחוריד וטאמ' להלך שליחוריד מה להלך
שבועה אף כאן שבועה מה כאן בבית דין אף
לפי שבועה דין' אם לא שלח ידו עד שיטלח ידו'
היינו ששם ידו ולא שלח בית שמאי מחייבין
ובגמ' שפירין' בית שמאי אומ' על כל דבר
כבוד ופירות מתשבה כמעשה' ובית הלל'
אומ' לא שלח ידו עד שיטלח יד אס' כן למה
טענתו כל דבר נשע שיפול אין ליה הוא מעון
לדבר את עבדו ואת שלוחו תל' על כל דבר
פשע' דא' אם לא שלח ידו' אין ליה הוא ב'
בעצמו מעיין לדבר שלוחו' טאמ' כאן ידו וטא
להלך וטען בידה מה להלך שלחה כמותה אף כ
כאן שלוחו כמותו' על כל דבר פשע' מוכן הטה
אתה חבית וכפול הימנה רביעית ונשברה אין מ'
משלם אם רביעית תל' על פשע' על פשע'
עקרה משלם דמי כונה שכ' על כל דבר פשע
על פשע' העבירה ממוקם למקום ונשברה
בהך ידו לצרכי חייב' לצרכי פטור' שנאמ' לא
שלח ידו לצורך עצמו' על כל דבר פשע על
שור על חמור עלשה על שלמה על כל אבידה
אשר יאמר' יאמ' שור וכשע' והכל בבל' לו כן

הייתי אומ' מה דהמיוחד שיש בו בכורה למזבח
בענין האמור למעלה' עד דבר שיש בו חיים'
תל' שלמה יכולתה הקרקעות תל' על שור' ככנין
האמור למעלה עד שאין בהן נאיה' דא'
על כל דבר פשע' על שור על חמור עלשה
על שלמה פטו' על כל אבידה בבל' כלל ופטר
וכלל אין חתה דן' אם בעיקר הפטר מה פטר'
מפדש דבר המיטלפל וגופו ממנון אף כל דבר
המיטלפל וגופו ממנון יצאו קרקעות שאינן
מיטלפלין ויצאו עבדים שהוקשו לקרקעות
ויצאו שפודות שאין גופן ממוק' אשר יאמר
פיהוא זה' וזה אומ' איכר זה' זהו המורה במקדש
יכול יהא חייב על כחות משווה פרוטה תל' שלמה
מה שלמה מיוחדת שיש בה שווה פרוטה כן
איכר חייב עד שינודה בפרוטה ויכפור בשור'
מעין נהיה ההנדיה ממין הטענה' טענו
שור וחמור ושה' והורה באחד מהן הרי זה חייב
שכ' שור על כל אבידה אשר יאמר פיהוא זה'
פטור בשור והודה בש' בש' והודה בשור
פטור מה לאיתלה ביאתה קה' נלהו ציאתה קה'
מביא את אתה שהודה מקצת פטעה ומוציא
אני אתה שלא הודה מקצת פטעה' אשר יאמ'
כיהוא זה יכול כשם שהכפירה בשתי כסף כן
ההנדיה בשתי כסף תל' כי הוא כזה אכלו שווה
פרוטה' עד האהים יבא' פטענו בחוץ והודר'
ובא לבית דין וכפר אם ישל עדים שהודה בפניהם
חייב טאמ' לאו כפור שכ' עד האהים יבא דבר שניהם
מה שדיברו ושניהם בחוץ' עד האהים יבא דבר
שניהם דו שבועה טאמ' להלך שניהם וטאמ' כאן
שניהם מה להלך שבועה אף כאן שבועה' מוכן
אמנת שלשה כשבעין מן התורה השומד ומורה
במקצת ומי שחייבו עד אחד' מטיין שאין מטיין
על פי אחד לחובה תל' אשר ירשיעון אהים' אשר
ירשיעון אהים פטו' למרשיע עצמו מביא אומ'
אין אדם משלם קנס על פי עצמו' אשר ירשי'
אהים מוכן אמרו דיע' ממנונות בשלשה דתב'

רצון

המשפטים

ול עקיבה אומ' יטבו לט' ש' שהיו רשין כטונו
 מל' שבט' ואם טוקף יטוף זה ערד דברי ל'
 ואשיהו אעפ שאין לאיה לרבר זכר לרבר כה
 אמ' יזי פאטר יציל הנועה מפי האריות כ'
 כרעים אובדל אוקן' יביאהו ערד הפורפה ל'
 יוחנן בי' יאשיה אומ' יביאהו ערד יביא ערדים
 שכפורפה באונם' יביאהו ערד' אעפבן יהא
 חייב לשלם הדין כותהן הואיל נאבדה חסרון
 שמירה ופורה חסרון שמירה אם למטרת על
 אבדה שחייב לשלם אף פורפה יהא חייב לשלם
 תל' פורפה לא ישלם' יבול כל פורפה לא ישלם
 תל' נאם פורף יטוף בשתי פוריות הכר מדב'
 הפורפה לא ישלם' יש פורפה שהיא משלם
 ניש פורפה שאינ משלם' איז פורפה שחייב
 לשלם כגון פוריות חתול נשועל' ואיז פורפה
 שפורה מלשם כגון פוריות אריות נאב כל'
 שהוא בדרך האונם פפור' וכל שאינו בדרך
 האונם חייב בשם שחלקה תורה בין פוריות
 לפוריות נבין אונם לאונם כך תלוק בין מורה
 למורה נבין שבורה לשבורה נבין שבורה לשבורה'
 בין מורה למורה כיצד היתה נועה לפכו נעלה
 ומורה פפור' סיקפה הרעיבה בעל דל' בגביה
 ונעלה ומורה חייב' בין שבר לשבר כיצד היתה
 נועה לפכו על פתח שער העיר וכפלה נעשה
 פפור' העלה לראשי צוקין העבירן כאחד
 ורחפה אחר לחברתה וכפלה נעשה חייב'
 בר אדאסקולט הוה קא מעבר חיותה אגמול
 דבר'ש דחיתה חרא לתבניתה שדיתה למניא א'
 אתא לקמיה דרב פפא חייביה אמ' ליה מאיה הוה
 ליה למעבר אמ' ליה עיבורי חרא חרא אמ' ליה
 ידעתי גיה בבר אחתיך דמני מעבר חרא
 חרא אמ' ליה כבר תוחקמתי דקמך וליכא
 דאשכח בהן' האי מאן דאעבר חביתא לחבני
 ותברה דין תורה חייב לשלם שאין זה אורח
 גדולותיקנו רבנן ליה שבועה דלא פשע בה
 וליפטר משום תקנת השוק ואי אעברוה

פ' עליו מבקר ואדי כדש'

תבי תקינו רבנן דכשבועין ומשלמין חזירומיה
 דחבית לגבי תרין קלי' הוא וכמין פשיעודה מ'
 היא' ראבא בר חאטא אגר שקולטאוי לאעבורי
 ליה חביתא דחמלא תבריה שקלי לגלימיהן אתא
 לקמיה דרב אמ' ליה דיל' הב ליה גלימיהן אמ' ליה
 ודיטא הכי אמ' ליה הב ליה ודיטא הפי אמ' ליה
 למטין תלך בדרך פוזבים הווקא צווחי מכיכו
 אמ' ליה הב ליה אגריהן ודיטא הכי אמ' ליה ואריות
 צדיקים תשמור' בין שבניה לשבניה כיצד'
 היתה נועה לפטון על פתח העיר בארץ וכפלה
 חייב' וכי ישלם איש' כיתה הכר את השואל
 מכלל שומרי שכר ואמרו עטן בפני עצמו
 איש' אין ליה איש' אשה מניין תל' שלם בין
 איש בין אשה' אם כן למנה טאמ' איש פרט לתקון'
 מעט נעה' פרט לאחרים' מעט נעהן פרט
 לגר הנש' מעט נעה' מגיד שאינו חייב עד
 שינציחה מדשות' וכשבר או מת' אין ליה לא
 שבורה ומתה אבדה נרכיבה מניין ודין הוא
 חייב כאן וחייב בכושא שכר מה מצינו נעשה
 שכר משלם גביה ואבדה ועור' ל' חותם
 נטה כושא שאין משלם אבדה וגביה א'
 האונם אין אינו דין שישלם אבדה וגביה זה הוא
 קל וחומר שאין לך עליו תשובה' ונעשה אומת
 אין ליה שבורה ומתה' שבורה מניין ודין הוא
 טאמ' כאן שבורה ומתה' וטאמ' להלך שבורה'
 ומתה מה שבורה ומתה האמורה להלך שבורה
 עמוהן אף שבורה ומתה האמורה כאן שבורה
 עמוהן' מה שבורה ומתה האמורה להלך פרט
 לעבדים ולשכורות ולקרקעות אף שבורה
 ומתה האמורה כאן פרט לעבדים ולשכורות
 ולקרקעות' בעליו אין עמו שלם ישלם' אם
 בעליו עמו לא ישלם' וכי אין אנו יודעין אין
 עמו שלם ישלם ואם בעליו עמו לא ישלם' לא
 פעמים שבעליו עמו חייב אין בעליו עמו חייב
 כפול' כאידה' עד השואל את הפרה ושלא בעלה עמו
 השוכר את הפרה ושכר בעלה עמו' שאה ושכר

פ' אמר ר' אבהו ר' אבהו ר' אבהו

נא

שליחות בה יד שבוטח שאינה ברשות בין שפסם
 להוציא אתה חרש שטהם להוציא את שבנגוד
 חשוד על חשבוטת בין שטהם שלא ישביטנו
 הדיק בעל כרחו כרת אומ בין שטהם מגיד
 שהשבוטת חלה על שטהם שבוטת ישי יהיה בין
 שטהם מינה אינה דקה מבין שטהם אם השטע
 נשבע על שקר קופה לחקור עליו אם המשביע
 משביע על שקר קופה לחקור עליו דהא אמרי
 בין דכאי בין חייב ליד שבוטת לא תקרב ל
 חגי הוה דאריש הדין עוצרא עובדא הוה
 בחדא אתתא דאקלת מענגך גבי חבדא והוה
 קפויד בפונדא תלת דינביך כפלא מינה נאיגל
 לון בלשא ולא ידעת בהון עד דאקלת לביתה
 וכיון דאקלת לביתה בעת דינביא ולא אשכחתי
 אפוא לא אקלן לא שגבי כלבת אקלת ואמרת
 לך חמיות לית תלת דינביך דכפלו מעה הכא אמרה
 לית ליה אמרה ליה לא אקלת לקאוי אחרי הכא
 ופליג פליג אמרה אין היא אתתא ידעא בהון
 תפליג פליג אמרה בענות שמיא קבדתי מעיע
 לך ופליג פליג אמרה לולי דהוה ידעא בהון
 לא אקלת לביתה נבא שמועת קלה ואמרת רוב
 אקלת אתתא ידעא בהון תקבד ברה אוחכ
 בענות שמיא קבדתי מייעלן ורמטין חסד
 אמרה לולי דהוה ידעא בהון לא קבדתי ברה
 אוחכא שמועת קלה ואמרת רוב אין היא
 אתתא ידעא בהון תקבד ברה אוחכא בכעו
 שמיא קבדתי תגטתן מייעלן ורמטין חסד
 אמרה ליתא אקלת ומוטחמא ליה לטא אקלת ומ
 ומוטחמא ליה אפין נסיבת מן היא כיפתא תלת
 עיגולין ואקלת מוטחמא יתה קצת עיגולא חדא
 ונפליג תגטת לדינביא משה כיון דחסד ביסופי
 אפי שריא מנה ביתא מנחמא ומסבדא ליה
 אפין למה אם שקר שהיא ענא מת כך שבוטת
 שקר עצמה על אחת כמה וכמה אם לא שנת
 יודו לצרכו אתה אומ לצרכו את שלא לצרכו
 הרי אתה דן טאם כאן שליחות יד וטאם להכל

שליחות יד מה להכל לצרכו אף כאן לצרכו
 ולקח בעליו מקבל ממנו בשבוטת ולא ישלם
 מפאן אמר בעל הבטה מופכל בצבילת
 דא ולקח בעליו ולא ישלם כלה נשבעים
 שברגה נשבעים ולא משלמו מפיאן אמ
 קרא ולקח בעליו מישעליו לשלם ל השבוטת
 דא ולקח בעליו ולא ישלם כשהוא אומר
 שבוטת ישי יהיה בין שטהם אין את יודעים
 איזה ישבע ויתן הל ולקח בעליו ולא ישלם
 כיון שקיבלו בטלים שבוטת הלא פפור מכל
 שלם יכולא השכיר והכדל וזה חבל בן תל
 בין שטהם פעמים שדה נשבע ופעמים שדה
 נשבע דא ולקח בעליו ולא ישלם
 השאילי שור ורבעאת האדם ושור נגח את האר
 אם עד שלא כגמר דיכו מסרו לצבילי פפור
 ואם משכגמר דיכו מסרו לצבילי חייב שטאמ
 ולקח בעליו ולא ישלם את שדרך בעליו
 לקבלאות יתא דה שאין דרך בעליו לקבלאות
 דא ולקח בעליו ולא ישלם דהו שאמרנו את
 שדרך בעליו לקבלאות אמור מעתה אר
 המוטלילין ואם גבי אקלי לא גטבה
 אבדה מטין הרי אתה דן הואי ורבעאת חסדן
 שמינה ואבדה חסדן שמינה אם למדה על
 הגטבה שחייב לשלם עלה אף אבדה חייב
 לשלם עליה מעמנו כלשהוא עמנו אמ לו
 השאילי פדך ושי לחה לו ביד צנו ביד עבדו
 או ביד שלוחו ורבעאת בדרך יכול יהא חייב תל
 מעמנו מרשות שטאמור ישלם לצבילי
 בין איש אין אשה בין קפון בין גדול דא
 ישלם לצבילי אפליג מנה עלתה על צבילי שלא ל
 לצבילי הוא משלם אם תאמנת תיקק מקרא הוא
 הרי כבר טאם מוטב שדהו ומיכוב כרמני של
 אף כאן בעלים מה תל ישלם לצבילי ולא לצביל
 חוב לצבילי ולא לצבילי הכדק ולא לצבילי חסדן
 מפאן אתה אומ היה לרפקדון או מעלה ביד אחרי
 למייטבו ל פורפון אומ ירבו לכונש שבהן

ולקח

אשה אחת מקודשת שנים שקישרו אשה אינה
 מקודשת דא לותה לו מלמד שהאב זבאי
 בקדושי ברג קפנה' כסף ישקל' אבל לא שמענו
 כמה הדי אשה דן באמ' כאן כסף וצאמ' להלן באונק
 כסף מה כסף האמור באונק חמשים אף כסף
 האמור כאן חמשים' במורה הבתולות וכי
 מה למדנו למורה הברגלות מעשה הדי דה
 במלמד וכמה למד מה להלן חמשים אף כאן
 חמשים' חמשים כסף' או רמיה טאה שכיבה
 וחייב ליתן בושת ופגם' יתר עליו האונק שהו'
 משלם את הצער שהבעלה ברצונה אין לה
 צער' ואונקו יש לה צער' קנס שווה בשל'
 בושת ופגם לפי שניהם' מכסף מכשפה' מ'
 משמע תופש את הזכר ותפש את הקבד'
 מפני מה נקראו בשפים על שם נשים לפי דגוש
 בשפים בנשים' דהביא ל' שמעון בן יוחאי
 אומ' הכשרה בנשים בעלת בשפים' לא תחיה
 ל' יוסי הגלילי אומ' סומ' כאן לא תחיה וצאמ' להלן
 לא תחיה כל נשמה מה להלן בסיק' אף כאן בסי'
 לא תחיה דו אזהרה לבית דין שלא להחיות המכסף'
 נל עקיבה אומ' טאמ' כאן לא תחיה וצאמ' להלן
 אם בהמה אם איש לא יחיה מה להלן סקילה אף
 כאן סקילה' אמ' לו ל' יוסי הגלילי עקיבה אכז'
 דין לא תחיה מלא תחיה וארה דן לא תחיה מלא
 יחיה אמ' לו ארה דכו מן הגרים שאין להם מיתה
 לא בסיק' ואכז' דכו מישראל שיש להם מיתות הדבה'
 בן עזאי אומ' כל שוכב עם בהמה מות יומת'
 טבו ענין לו מה זה בסקילה אף בסקילה'
 כל שוכב עם בהמה מה אני צריך אם איש הבא
 עלה בהמה כבר אמור ואם אשה מביאה ער'
 הבהמה כבר אמורה מה הל' כל שוכב עם בהמה
 זה הדבור המביא את הבהמה עליו' אין לי לא
 בהמה חיה מניין הל' כל שוכב עם בהמה
 מות יומת בסקילה' קובח ל' אהים יחרם'
 יכול בקובח קדשים בחוק הבר' מה דבר הל' קובח
 ל' אהים יחרם' זה הקובח לפי עצמה אין לי אלא

זובח מקטר ומכסף מניין הל' בלתי ליני לבח'
 ריקם כל העבודות שהן לשם המיוחד מה זה
 מעשה יחידיו וחייבין עליה לפי שהוא יגדו
 בין שאינו עובדו' אף בלשהוא מעשה יחיד י'
 חייבין עליו לפי עובדו בין שאינו עובדו'
 קובח ל' אהים יחרם יכול העובד ע' יהוא ככסין
 אסורין בהטאה' יכול ע' עצמה לא תהא אסורה
 בהטאה אף העובד ע' ככסין אסורין בהטאה הל'
 שקף תשקצכו אצבע ותגבכו כי חרם הוא' ע' ע'
 עצמה אסורה בהטאה אף העובד ע' ככסין אסור'
 בהטאה' בלתי ליני לבדו להביא את המכסף'
 מכאן אמרו כל המשתק שם אחר עם שם הקבד'
 כעקבאמן העולם' וגר לא תטה' שתי אופרות
 בדבר' אחת אונאת ממון' ואחר אונאת דברים'
 ולא תלחצפנ' שתי לחיצות בדבר' אהר' לחיצת
 ממון' ואהר' לחיצת דברים' כי גרים הייתם
 אמ' להם תופשי' אדם אונתו לשם גמא אכז'
 תופש ארבע על שם גרים הייתם בארץ מצרים
 בן הוא אומ' בן אפשיטטה ערומה והצרתה
 ביום הנפדה וג' למטה ויתם' אין לי לא למטה
 ויתם מפיך לרבות כל אדם הל' כל לא הענין אם
 בן למטה טאמ' למטה ויתם ממנהר אפליכרע על'
 ידי למטה ויתם יתר מכל אדם שהאשה קובלת
 על בעלה בן קובל לאביו אבל אין להם ל' בי
 שיקבלו אף בל' דא' כל למטה' אפלו
 למטה שלמלך ויתם שלמלך אחר יתם מלא
 ואחר יתם מאם ועד אימתי נקראין יתומים
 עד שיעמדו לעצמן' לא הענין מכלל שכ'
 אם ענה תענה אותו יכול לא יהא חייב עד שיענה
 ויענה הל' לא תענו אפלו עכו' אחר אם כן למה
 כאמ' אם ענה תענה לחייב על כל עכו' ועכו'
 ענה תענה' אחר המענה גופן במלאכה' או
 ל' בן בדברים' או יכול אפלו ללמדו תורה וכו'
 וללמדו אומנות הל' תענה' אם צעק יצעק אלו
 יכול לא יכול יהא חייב גר שיצעק ויצעק תל'
 צעקתו אפלו צעקה אחת' אם כן למה טאמור

109

בעלה או שכרה ושל בעלה אעפ"י שהבעלים עומדי
 וחורשיין במקום אחר כפלה ומתה פטור שכאם
 בעליו עמו לא ישלם אבל שאלה ואחר כך שכר
 בעלה שכרה ואחר כך של בעלה אעפ"י שהבעלים
 עומדין וחורשיין על גבה כפלה ומתה חייב' של
 בעלו אין עמו שלם ישלם' אין לי לא שול' שאם
 של בבעלים פטור' שומר חנם ונושא שכר
 והשוכר מטיין אמרת קל וחומר' ומה שול' שמ
 שמשלם את הכל פטור בו שאלה בבעלים שומר
 חנם שהוא פטור מן הכל נושא שכר ושוכר
 שהן פטורין מן האונסין איכנו דין שיהוא פטור
 בזמן שהיא שמירה בבעלים' בעליו אין עמ'
 שלם ישלם' מוכרן אמרו השול' משלם את הכל
 חוץ מן המטעה בשעת מלאכה ובלעד' שלא
 ישטה' ההוא דש' כגא מתבריה ואיתבר
 אתא לקמיה דרבא אמ' ליה אית' לי קהדי דלא
 שנית ביה ואיפטר' ההוא גובדא דש' דולא
 מתבריה איבדע' אתא לקמיה דרב פפא אמ'
 ליה דל' אית' לי קהדי דלא שנית ביה ואיפטר'
 אמ' בש' שמו' יבולאם אמ' לאחר זא והנל'
 עם פלוג' ד' זא ונש' עמה יהא פטור תג'
 בעליו עמו זלא שולחן' הרי שלוש פרעיות
 לשלשה יאנין' ואשונה לשומר חנם' שמה
 לנושא שכר' שלישית לשול' שומר חנם
 נשבע ופטור מן הכל' נושא שכר נשבע
 על האונסין ומשלם את שאיך אונסין' שול'
 משלם את הכל חוץ ממיתה בשעת מלאכה
 וכולן היו בבעלים אפלו בשעת פטורין'
 והתניא ארבעה שומריהן שומר ונושא
 שכר והשוכר' והשול' נושא שכר ושוכר
 חד דתנייהו חד דיטא אית' להו והיכן הדכירין
 הכתאם שכיר הוא בא בשכרו בשוכר הכתוב
 נדבר אל תקרא שכיר הוא לא שכור הוא' בא
 בשכרו שומעאני ישבע ויהיה פטור על הכל
 הרי אתה דן הואיל ונושא שכר מהנה והשוכר
 מהנה אם למדת על נושא שכר נשבע על

פ קאודם

האונסין ומשלם את הגטבה ואת האברה אף
 שומר נשבע על האונסין ומשלם את הגטבה
 ואת האברה' והרי שומר חנם שהוא פטור מל'
 שלם הוא מוכיח על השוכר אעפ"י שהוא מהנה
 יהא פטור מל' שלם אמרתה פרש' נושא שכר
 כהנה ומהנה והשוכר כהנה ומהנה לא תביא
 שומר חנם שמהנה ואיכנו מהנה הא אם למדת
 על נושא שכר שנשבע על האונסין ומשלם את
 האברה ואת הגטבה' וכי יפתה איש בתולה
 דרך אשה להתברת מן האיש ואין דרך האיש
 להתברת מן האשה' כשהיה ל' איעד' מגיד
 לפי סוק הדא היה אומ' חבל על דא דרך אכף אשה
 קתפתה מן האיש קפץ מתבתה מן הגדול' וכן
 ירמיה אומ' פתיהג' יג' ואטר אבל באבותי' ו
 מהוא אומ' ויפתהו בפיחם וכי דרך אכף גדול' מ'
 מתבתה מן הקטן' וכנשונם יכדבו לנ' וכי דרך
 אכף גדול' מקבל דברי כדב' לא שפחה בעצמן
 וכידבו בעצמן ואעפ"י ויושיעם למען שמו'
 בתולה' פרט לבעולה ולמנוכת עץ' בתולה'
 פרט לבוגרת ולמנוכות' אשר לא ארשה פרט
 לשטתאקס וכתרשה מן האירוסין' ושכב עם
 מדעתה ובד' צוס' ושכב עמה' עד שיבוא עלי
 וב' דים' כד' ר' ר' וכול' תהא נקנית ל' בידה ויה' תל'
 מהר ימהרנה ל' לאשה' מל' שצריכה הימנ'
 קידושין' יבולאעפ"י שאינס' ראויה לנ' לאישות תל'
 מהר ימהרנה ל' לאשה את שראויה ל' לאישות
 להוציא למטה לכהן גדול' גדושה וחלוצה לכהן הדיו'
 ממזדה וטובה ל' ש' בת ישאל' לממזר
 ול' תנין יבול' ראויה ל' לאשה יהא חייב בקמה תל'
 אם מאן ימאן אביה' מל' שהדשות ביד האב'
 למאן בדמין שאין ל' אב' מטיין שהדשות בידה
 תל' מאן ימאן אף הבעל מממין תל' מאן ימאן ממל'
 מקום' ל' תהא ל' איש אחר שקידש אשה אחר
 הרי דו מקודשת' שנים שקידשו אשה אחת אינה
 מקודשת יכול' לא תהא מקודשת לשניהם אבל תהא
 מקודשת לאחד מהן תל' לתה ל' איש אחר שקדש

חלים

עד שימאן אביה אשה

רעה לבעליה ויש חכמה טובה לבעליה אבונה
 רעה לבעליה זה גלית שמר בכבשך ויראוב
 הלשטים כי סור גבורם ויבוסן גבורה פונב
 לבעליה זה דוד דבת ותעטטה הכשים המש
 והאמרטה הבה שאלו באפיו ודוד בדיבבותיו
 חכמה רעה לבעליה זה בלעם דבת ואהבלעם
 בן בעור הקוסם הדגובטי שרל בחרב חכמה
 טובה לבעליה זה יהושע דבת ויהושע בן נון
 מלך נות חכמה עושק רע לבעליו זה קרח
 ומה היה לו וידרו הם וכל אשר להם חיים שאולה
 וישאומ זה המן דבת ויסקר להם המן אתבון
 עשרו ורוב בניו ומה כתביה ניתלו את המן על
 העץ עושר פוב לבעליו זה יהושפט דבתויה
 ליהושפט עושר וכבוד לרוב ומה הילו וידעק
 יהושפט ויני עקרו שבלמי שיש לו עושר
 והוא עושה ממנו צדקה ואיכו מלכה בכבד
 בלו קיים כל התורה שכתבו לא כתן בטשך
 ושחד עלכתי לא לקח עשה חלה לא ימוט לו
 לעולם לכך הזהיר הכתאם במקף תלנה את
 עמי אם במקף הלנה יכול לשורת הלנה עטב
 תעביטכו די מחסירו חובה ולא נשות
 משום לישמוטל אמרו כל אסואם שבתנה
 נשות חוק משלט שהן חובה זה אחר מהן
 במקף אין לי לא במקף מניין לרבות בהמה פירות
 וכלים הלל תלנה אין לי לא הלנה מניין לרבות
 נדק וחצי נדק והשלומי ככל והשלומי ארבעה
 ותמשה הלל אם במקף אם כן למטה טאם תלנה
 מכאן אתה אומ' מרביץ על השכר ואין
 מרביץ על המכר הא באידה צד השכיר לו ב
 ביתו והשכיר לו שרהו אמ' לו אם מעתה אתה
 כותן לי במנה ולמחר זמן במאה וחמשים
 מותר משום רבית מכר לו ביתו ומכר
 לו שרהו אמ' לו אם מעכשיו אתה כותן לי במנה
 ולמחר זמן במאה וחמשים מקור משום רבית
 שכתאם במקף תלנה את עמי אתה עטב עמך
 מה הלנה מיוחדת לא ממה שאתה כותן לו

אותה כופל ממנו יצא זה שמעיה ויהוה כן
 אותה כופל ממנו עמי עמך אין לי לא שב
 עשיר מפיך הל עמך אשה מניין תל אתה עמי
 אם כן למטה טאם עמי ממנהר אני לופרע עכל
 די עמי יתמק העשיר בשורודם אם היה עשיר
 נלן עניים קרובים איכו מודה בהן שככל אדוי
 רש שסאזהו ואומ' גם לרעהו ישטא רש ואודבי
 עשיר רבים והקרה איכו כן לא עושר וכבוד
 לפניו והוא מחוקק על העניים שכ יחוס על דל
 ואבוק ואומ' השמים בקאי והארץ הרום ככלי
 וכו' ואלה אבית אל עמי דא אתה עמי אין
 לך בעולם קשה מן העניות היא קשה מכר
 הייסוריך תרע לך מן השטן שהיה מקפירג
 על איוב ואומ' להקפה טרטה לו ממנון וזה נוס
 נארה חס עליהן שכהחם ירא איוב אהים הלל אתה
 שכת בעדן ואולם שלח סא ידך אמ' הקצה טאיו
 מיה אתה רוצה עכודתו ייסוריך אמ' רבוק העלמ
 מקבל אחי כליסוריך ולא עניות וכיון שנגבון בו
 היסוריך התחיל צוויח מי יתן ידעתי ואמ' אדון
 וכל הענין אמ' לו איהו והלא אמרת אין אני לוצה
 עניות לא יסוריך שכתאם לתבן אלמון בי אל זה
 בחרת מעוני דרש לפיטוס בר חמא קשרה
 עמות בתך ביתו שטאדם יתר מתמשים מבת
 טל חמכי חכמי אתם רעני ומטי אהרן ליה ה
 השמר אל תבן אלמון כי עכל זה בחרת מעוני הוי
 קשה עניות מכליסוריך אמ' הקצה לאדיו עניותו
 לא שאתה כופל ממנו רבית לא תהיה לו כשה
 לא תשימון עליו כסף אתה עמי עמך מכאן שכל
 יתאדם מעותו בלא עדים לא במעמד עמך
 אמ' רב יהודה אמ' רב כל המלוה את חברו שלא בעדי
 עובר משום ולפע פור לא תתן מכשול ור שמעון
 בק לקיטאומ' גורם קללה לעצמו שכתאם למסד שפתי
 שקר הודברות על צדיק עתה בגאווה ובוז אמרו
 ליה בבכך לרבא שידאביס קח מקום כלד אמרו
 רבין שלחו ליה כוזפן מר קלי דודי שלח ליה טרטי
 קהר וכתב מר שפארא אמ' ליה וכי לתקא כמיאמ'

כאקרא קלירי רחמ'

לך אמ' לו למודה זכרת חוב נאשון בבר נשכח
 מעבי' כך אדון העולם הבריור חוטאין לפניו
 והוא מסתכל בהן עושין תשובה ומנחל לזה
 וכשהן באין להזכיר חוב הדאשון הוא אומר להן
 אל תזכרו דאשוכות ואומר כלפשיני אשר
 עשה לא יזכרו לך לזכך הוא מזהיר עלהעב
 אם כסף תלנה את עמי ארתה עמך דא
 אם כסף תלנה לישמעאל פתח יש רעה חולה
 תחת השמש עושר שמוך לבטליו ללעדנו
 ואבר העושר הוא בעטן רע אין לך אדם
 לא והקבה מנקהו אשרי מי שהוא עומד בעיונו
 העשיה מתבקה אם תהיה ידו כתוחה לעטי
 והעט מתבקה אם יכול לקבל ייקורין ואיכו
 מבטפ בהן ואם עמד העשיר בכסוכו ועשה
 צדקות הוא אוכל טוב העולם הזה וטוב העולם
 הבא וניצל מדינה שלגיהם שכאשרי מטכיל
 אל דל ביום רעה ימלטהו יי' ואם עמד העט
 בכסוכו הוא כופל כפלים לעמוד שכפי אתה עם
 עט דגשיע וכן הוא אומר ישב עלכם לפני אהים
 ביקש דוד מלכני הקבה ואמר רבנו של עולם
 עשה עולמך בולם עשירים אמר לו חקדזאמר
 מן יצרוהו' לא העטים מדכין את העשירים
 ומצילין אותן מדינה שלגיהם דכתביום רעה
 ימלטהו יי' והעטים כופלין שכך בצדק דטל
 ומה יענה מלאכי גוי כי יי' יקד ציון וצה יחמו
 עניי עמו' ועוד טק הקבה לאיוב דמד כשטניסר
 ועמד בכסיון נתן לו כפלים שכוניסך יי' את כל
 אשר לאיוב לטובה אבל עשיר שטיכור רעה מ
 מסוכו הולך ואבר העושר הוא בעטן רע
 מכני שטיכו רעה בצדקות ולא כל מי שהנד
 עשיר היום עשיר למחר ולא כל מי שהו עט
 היום הוא עט למחר לא הקבה מוריד לקר
 ומעלה לדה של כלאהים שוכט דה ישפיל ודה
 ירים' בוא וראה יש עושר שכעשה דעלעליו
 ויש עושר שכעשה פוב לבטל' יש גבורה רעה
 לבטלה' ויש גבורה פובה לבטלה' יש חכמה

אם צמק יצחק לחייב על כל צעקה וצעקה
 שמינע אשמע צעקתו לא כשם שאני שומע
 מזה אני שומע מזה' וחרה אמי טאמר כאן
 וחרה אפי' וטאמ' להלך חריאף מה חרי אף
 האמור כאן חרב אף חרי אף האמור להלך חרב
 מה חרי אף האמור להלך עצירות גשמים' אף
 חרי אף האמור כאן עצירות גשמים' ואלות'
 דא טאמ' כאן אף וטאמ' להלך אף מה אף האמ'
 להלך דבר חיה רעה אף אף האמור כאן דבר
 וחיה רעה נמציתו למידים שבכל מקום ש
 חרי אף חמשה מיט פורענות חרב ודבר וחיה
 רעה ועצירות גשמים ואלות' והרגתי אתכם
 בחרב' וכי המקום הורג אותם בחרב לאמציא
 עליהם מי שהורג אותם בחרב' והיו נשיכם
 למנות ובטכם יתומים מממשמע שז' והיו
 נשיכם למנות אטי יורע שבניהם יתומים' לו
 נשיכם למנות יושבות ומשמות בשבויין
 איכן יבולין להנשא' בטהן יושבין ומשמרין
 פשבויין ואיכן יבולין לירא לכתה' דא אם
 מעטים אהם אתה דין לסוף נשיכם מתענות
 בצל דיכין אחרים ובניהם מתענין בבתי דיני
 אחרים' אבא יודן איש צידון אומר משום רבן
 גמליא מניין שלא יאמר אדם אינו כדאי שארבל
 על בית המקדש ועל ארץ ישראל ה' שמות
 אשמע צעקתו' וכי איזו ארובה מידת הפת
 אומרת הפורענות הוי אומר מידת הכותב' ומה
 מידת הפורענות המועפת היחיד מתבלל
 המקום שומע תפלת מידת הטוב שהיא מנוב
 דין הוא שהיחיד מתבלל והמקום שומע תפלת

ובלות

אם כסף תלנה
 חובן ופולנה איזו היא ברירה שאינה חייבת להקבה
 לא שהוא חנוך ורחום ומנחל על באשון ראשון'
 מנש' לאחר שלווה קלעים מן המנלך לאחר למן
 בא ועמד לכפנו אמר לו אדוני יודע שאע תייב

לאחר מיתה דל לא תקבל חרש מה חרש מיוחד
 שהוא בחיים אף בלשהוא בחיים והמקבל את
 המת בפטור זהים לא תקבל מלמ שהמקבל
 את הדין עובר משום שהים משום דין ומשום
 תבירו וכשיא בעמך לא תאר מלמ שהמקבל
 את הנשיא עובר משום שלש משום דין ומשום
 הבירו ומשום נשיא וכשיא בעמך לא תאר
 בבוהג מטה עמך פטור לעפירשו מדרכי צבור
 כי בעם בן נבט מלואך ודמעת לא תאחר
 מלואך לו הבכורים שהן כפיכין מן המלוא
 ודמעת זו תרומה שהא בקראת דמעת לא תאח
 לא תאחר דבר שראוי להקדימו מלמד שבר
 המקדים תרומה לבכורים מעשר ראשון לתנו
 מעשר שני לראשון עובר בלא תעשה לא מפריש
 על הקדש ביכורים ואחריהם תרומה ואחריהם
 מעשר ראשון ואחריו מעשר שני ליעצר
 בן יעקב אומ' לא תאחר טל תאחר בשעור
 הגורן מליהם לבטלים בכור בכך ותק לי
 יכול לתם לו ודאי הל' ויתן משה את בקש הפרוי
 לאהרן ולבכין איך לי לא בזמן ההוא לדורות
 מניין הל' עלפי יי' כאשר צוה יי' את משה אמ
 פן למה טמ' בכור בכך תבין כל זמן שאהר
 כותבו כמצותו מעלה את עבדיך בלו לי כרתו
 ובזמן שאין אהר כותבו כמצותו מעלה את
 עבדיך בלו אחרי הפתחה בכור בכך ותק לי כן
 תעשה לשורך ליסאך מה בכור אדם בגבולך כן
 בכור בהמה בגבולך לא שאין עולין לינוטלם
 אבל טולין במומן בכל מקום דומיני משום
 אומ' זהים לא תקבל מלואך ודמעת לא תאחר
 שאם קילתה תבואתך את מקבל' וכן את מעול
 משקלך הדין תמנע מהרבוה דבר וידוי
 בימי שפמו הסופרים שהיה הנשפט שופט
 את שופט' ויהי נשכ בארץ מפני שניוודת
 את הדין אבל אם זכיתם את הדין תהיה תבואתך
 שלימה מלואך ודמעת לא תאחר ואם
 עשית כן הנויך לך בטם זכרים בכור בכך ותק

לי עשיתם בן הדי שורך ויסאך והבכרה
 מנייך בכל מקום לפי שהוא אומ' ביום השמי
 תבין לי יכול יהוא ישלל כוהבין בכור בהמה
 לכהן כשהוא בן שמונה הל' בכור בכך ותק לי
 כן תעשה לשורך ליסאך מה בכור אדם איכו
 נפדה לא לשלשים יום אף בכור בהמה לשלשים
 יום מכאן אהר אומ' עד כמה חייבין ישלל לפי
 ליטפל בבכור בהמה דקה שלשים יום יכול
 אף בגמה שלשים יום הל' כן תעשה לשורך ליסא
 כיצה לו הבה עשייה אחרת עד כמה ישלל
 חייבין ליטפל בבכור בדיקה שלשים יום ובגמה
 חמשים יום שבעת ימים יהיה עם אמו ביום
 השמיני יכול ביום השמיני כשר' ופסול למזם
 השמיני ולהלך הל' במוקדשין מיום השמיני
 והלאה יציה יכול יהוא כשרין משמיכי מאיך
 ופסולין מיום השמיני הל' ביום השמיני תרבו
 לי מטיין ליתן את האמור בזה לזה ואת האמור
 שלזה בזה הל' אמוראמו לגדירה שווה מה אמור
 האמור להלך קודש יוכק מן החול אף אמור האמור
 כאן קודש יוכק מן החול מכאן אמנו לא יינקר
 קדשים זה את זה תרבו לי מלמ שכל הקדש
 כשרים מיום השמיני ואעפ"כ משלשים יום
 ולמעלה תביב יורג' ואנשי קדש תהיון לי
 איסי בן יהודה אומ' כשהקב' מנסיק משה ליש
 הוא מנסיק להן קדשה ואנשי אין לי אלא אנשי
 נשים מניין הל' תהיון לי ובשר בשדה אין לי אלא
 שפוחה בשדה בג' בחצר' ובדובה מניין
 הל' פוחה לא תאכלי יכול שפוחה באדמה
 נכרה היא אמורה הל' לבלב השליכון אהר
 שנעשית בבשר הראוי לבלב' ליעצר בן
 יעקב אומ' פוחה לא תאכלי ליתן אזהרה על
 הפוחה אין לי לא שפוחה מניין לבשר שפוחה
 מן הבהמה שהוא באזהרה הל' ובשר בשדה פוחה
 לא תאכלי מניין לטבר עובר שיצא אחר כך נש'
 חטה אמורה בלא תעשה הל' ובשר בשדה פוחה
 ביון שיצא למקום שהוא לוכסדה פוחה אקרא בו

ל"ה כל שבן מגד דפודיק בגרסה וגר ים גברא
ההוא קללה לפעמיה' תבו הבטבן שלמה
זועקין ואיך בעטן ואי הן מישיש לזמנתו
ומכלה אהתן שלא בעדים ומי שאשתו מעושה
עליו' ודקוטה אדון לעצמו' מאי הקוטה לעצמו
איכא דאמרי זה הנותב כבסין לבבין בחיין'
ואיכא דאמרי זה התנפה מעוהו ביד גרי' ואיכא
דאמרי דביש ל"ה בהא משהא ולא אזיל למתהר
אוחרי' לא תהיה לזכונשה' אם הלית אורה לא
התקכו ולא תנקק על שורו ארכל חמורו' לא
תהיה לזכונשה שלא ירחק ולא יתעבבו כטידע
שאין לז' כי אחא רב דימיאמי מטיין לכונשה בחזי
ויודע בנשאין לז' שאקוד לעבור לפבין תל לא תהיה
לזכונשה' רב מי ורב מי דאמרי תנויהו כאלו דגו
בשט דיכין שנה רכבת אכוש למשכנ באש ובמע
לא תהיה לזכונשה היה למוד בשלמני לשלח לז'
דלון לא ישלח לז' דרין' לא תשימני עליו כשך'
אזלה חוא נשך דזה נשך סאה מבור ומלכמאמני'
וכשך דהרבית' קשה היא הקבית שכל המלוד
ברבית אין לז' חלק לעולם הבא' שכנשך כדון
ותרבת נקח וחי לא יתיה וחי חיה בעולם הזה לא
יחיה בעולם הבא' הביא ל' יוקי אום במא' שמיית
עמיחם שלמלוי רבית אהם קורא לחבירו כשב
ינדד עמו לחיין' והן מביאין לבבל ועדים וכוותבין
וחותמין כפר דה' לא ישיכיל' תבא ל' שמעון בן
לעזר אום בלשיש לז' מענות ומלנה אותן שלא ב
ברבית עליו הכת אום' כספו לא טון בעשך עשה זה
לא ימוט לעולם' הא למדת שכל המלנה ברבית
מתמעט והא קא חזינן דלא קא מנדפי נקא כ'
ממיתחדי' אמ' ל' לעלך הללו מדמעטין וענלין'
והללו מדמעטין ואיכן ענלין' לא תשימני עליו
כשך כל הענין מדבר בלשון יחידיו' אם כסף וזה
לא תהיה לזכונשה כ'אן בלשון מעובה לא תשימני
עליו כשך מלמי שהרבה בקלקין' להלואה אהר
מכאן אתה אום' את המלנה ואחד הלונה' נאמר
העבב אחד העדים בגין חייבין' רבית קצרה חחז

לשאנ

באה

צדיקין ואבת רבית אינדי' ונראה צדיקין אינדי היא
רצית קציעה הלנהו קלם צחמעה ד' יבדי' פור חכיום
בבור נקאה' ושאינה קציעה פוק שמעך שדודו
לאכול פירותיה והשת' מענות לבנות להתעסק בהן
קרוב לשכר ורחוק מן ההפסד ופועל בהן' אם
חבל תחבל יבול שהרשות בידי לחבול תל לא תבוא
אל ביתו לעבול עבולין' אם כן למנה סתמך אם תבול
תחבול מעושיש לז' רשות לחבל לשלוח בית דין הכס'
מעבדי' חבול תחבול לחייב על כל חבול נחיצות'
עבד בוא השמש אי אפשר לומר עד בוא עכבר נמו
כבוא השמש' אי אפשר לומר כבוא השמש שכב'
באור עד בוא השמש מה תל עד בן ומה תל כבוא
מלמען שמוחזיר לז' כל יום ביום וכל לילה בלילה
מחזיר את הסקוס בלילה נאית חמור ישה ביום
תכל איך מחזיר לז' את הסקוס ביום ולא את המחזיר
בלילה' תשיבכו לז' לז' אותה מחזיר מאי אתה מחזיר
ליודעין' כמות דוחלקין' שמלנה לז' מלית' לעדו
זה עור קפובולטה של' במה ישכב לזכור את הכר
ואת הכקת' את הקרין' אין לז' לא לז' אבשר מוטן לזכור
סאר הכלים תל כקורה' שמלנה לעדו במה ישכב'
יכול אכלו היו לז' שט כלים' ואין צריך לאחד מזה
ז' היא כקורה והיא שמלנה והיא לעדו' במה
ישכב' בן עזאי אום' לעדו את שמלנה משה
בה פרט למקופלות ומוטת בתעבה' והיה אין
והיה לאמיד' כ' יצחק אלו ושמעתי כי חנון אכ'
אעפ שאכעברע על ידי כן אפי הוא שכונת שכר
על ידי כך' היה ל' שמעון אום' אוהבי ממון א'
אוהבין זה את זה והגדלכין אוהבין זה את זה'
והחמקין אוהבין זה את זה' ומלוי לבית אוהבין
זה את זה' למי טאה לפדע מכל לז' אפי הוא שאין בי
אחת מכל המדות הללו' אהים לז' תל לז' מגיד
שאינו חייב עד שיפרט בשם ארבע כס'
ל' עזר בן יעקב אום' אהים לז' תל לז' ליתקאזהרה
על צדק השם' יכול אם קיבל מתוך מיתה יהא
חייב דין הוא ומעושה מעט חייבין עליו למחר
מיתה אדהרה מדנבד אינו דין שיחא חייבין עליו

למחר

ב כמאנ

שיעור לוק' תעשה כל שדך תעידג' מטאן
 אה אומ' היה חמור תעשה בדרכן וכלים מוטחין
 כדרכן אין כדקק להן' חמור מכסיג בין הכרמים
 פלים מוטחין באמצע דרך זה יזקק להן' השב
 הגיבכו' מכלל שכבוד ארמבין ואת אמך יכול
 אפלו אמנו לו אביו ואמו אלה דיר ישמע להם
 תל' השב תשיבנו' החזירה וברחה החזירה וברחה
 מניין שחייב להחזיר תל' השב תשיב אפלו מטה
 פעמים' לו' החזירם לאחיק או לנשות שהיא
 כירצאה' אין לי לא מצות עשה' לא תעשה מל
 תל' לא תראה' כר' כירצאה וכת' ביהרגע כאייר
 שהיא כפרישה' חמור שטח' שונא ואויב זה
 מי שכל הוא וכי אפשר והכר אומ' לא תשפא את
 אחיק לא זה שראו שעבר עכירה והתנה בולט
 פירש ואין עד אחד כדי ללקות ולפסודו שמצוה
 לשטח עד שיחזור למנוחב אפ' כן מצוה
 להחזיר אברת ומצוה לפרוק עליו ולטעון וכת'
 ח' איני טאם עי' אס' אחפוף במות הרשע' דובין
 ולא עומד' החת משאו ולא פדוק' וחדלת
 מעזב לו' מטן אתה אומ' היה אדם גדול או ש
 שהיה כהן והוא בבית הקבורתו שחשיבה
 ערב שבת שאין כשאי להקק לה' תל' וחדלת
 פעמים שאח' חודל פעמים שאין אתה חודל
 עזב העזב עמו' זו מצות פריקה ולהלך הנח
 אומ' הקם תקים עמו' זו מצות טעיה' פריקה
 בחנם וטעיה בשכר' מצות פריקה קודמת
 למצות פועיה' עזב תעזב עמו' הלך וישב
 לו ואמ' לו הואיל ועליך מצוה אס' רצוה לפרוק
 פדוק ואם לא תפרוק פסוד שטעמו' יכול אפלו
 דקן וחולה תל' עזב תעזב עמו' לרבות מעשוי
 שעל כתיב' ל' ישמעל ביל יוקי פגע ביר
 בה הוא גבנא דהוה דרי פיהבא דאופי אורביניה
 וקא מיהבח ואמ' ליה נדלי לי מור אמ' ליה
 כמה הוא שוי פלגיה דקוזא יהב ליה פלגיה
 דקוזא ואפקדיה דר אמת למשכא ביה אמ'
 ליה לכולי עלמא מופקר לבד מיכך דירך

פ היה כושל חבילה שלדקל

וכהאיי גאוטא ממי הוה הפקיר והא תבן בית
 שמעתי אומ' הפקר לעניים הפקר ובית הכל'
 אומ' איכו הפקר' עד שיפקיר אף לעשירים
 כשמטה' ל' ישמעל ביל יוקי לכולי עלמא
 אפקדיה והאידאמ' ליה הכי במלתא דעלמא
 הוא דאוקמיה אפיה והא דקן הוא ואינה לפ'
 כבודו הוא לפנים משורת הדין הוא דעבר
 דרב ואת המעשה אש' זה הדין אשר ישפון
 זה לפנים משורת הדין' לא תבוא משפאבו
 מהאבי צדיק והלא כבוד אמ' לא תבוא משפא'
 אחד עני ואחד עשיר מה תל' לא תבוא משפ'
 אביכך זה אביון במצות שלא תאמ' דשעהווא
 חזקת' שהוא משקר אעבר עליו את הדין
 תל' לא תבוא משפא אביכך' דא' משפ'
 אביכך' אי אתה מפה' מפה אתה את דוכו
 של אחך' מכאן אמרו ישל' רגוי שבא לדין
 אס' יש דכות לישל' בריכו' ואומרין על כך
 דיככו' ואם יש דכות לישל' בריכו' גויס דפון
 לו בדיכיהם ואומרין לו כך הוא דינכם'
 מדבר שקר תרחק' סביגורין בור וגזלן מ'
 מדומה תלמה תלמידי ותלמה בעלי דיני ס'
 סמדפוטא שומע ומצעים סימן' תבו
 רבין מניין לריין שלא יעשה סביגורין לדברין
 תל' מדבר שקר תרחק' פירוש סביגורין מליץ
 בדא אין קביגור בעשה סביגור' ומניין לריין
 שלא יושיב תלמידי בור לפטו תל' מדבר שקר
 תרחק' ומניין לריין שיודע בחביכו שהו גזלן
 וכן עד שיודע בדין שהוא מדומה שלא יאמ'
 אחתבבו ויהיה הקולר הלוי בצוארי העדים
 תל' מדבר שקר תרחק' ומניין לתלמידי שיוש
 לפטו רבו ורואה דכות לעני וחובה לעשיר מטן
 שלא ישתק תל' מדבר שקר תרחק' ומטן לתלמי'
 שאמ' לורבני יודע אתה בי אפלו כודגין לי מאה
 מטה איכ' משקר אטה יש לי אצל' פלעט ואין לי
 עליו לא עד אחד בוא ועמנו ולא תאמ' כלום
 תל' מדבר שקר תרחק' ומניין לבושה בחביכו

המשפטים

ממיין לבשר קדשים שיצא חוץ לקדשם ובשר
קדשים קלים שיצא חוץ לחומת ירושלים ובשר
כסח שיצא חוץ לעבורה שהן בלא תעשה תל נכח
בשרה פדחה כל שיצא חוץ ממחצתו בשר בש
אקרא צו לא תאכלו איך אכלו פחודה מכדיר
לכלב השליכון אורו מלמ שהיא מורגת באכלו
בהטא אותה מטה לך לכלב ואיך אתה משנה
בהמת קדשים שמתה לכלב לא תשא שמע
שוא שלא ידבר סגורו לנפוחם מטיף לדיין
שלא ישמע טענת אחד מבטלי דינן עד שלא
יבוא תבירו תל לא תשא שמע שוא ומטיף שלא
יטעון אדם טענת שקר תל לא תשא שמע שוא
לא תשא שמע שוא לא תשא שמע שוא אמ
רב כהנא איזה ערום נשע ערום זה המטעים
דבריך לדיין תחלה ומטיף אזהרה למספר לשון
הנכח ולמקבל לשון הרע תל לא תשא לא תשא
אלה שאר ידך זו אזהרה שלא ישיר בשע עם
מכאן אמנת הדשעים פסולים לעדות ואיזהו
כשע פלשע נבד עבירה שחייבין עליה מלקות
ואיך יצא לומר מיתת בית דין ומטיף לעד
אחר שיוודע בחבירו שהוא נשע מניעיד עמו
תל אלתשת ירך עם כשע אלתש תצטרף
עמו לעדות להיות עד חמס אלתשת חמסן
עד מכאן אמרו הדועים והגדלען והחמסקען
וכל החשודין על הממוקן פסולין מן העדות
לא תהיה אחרי רבים לענות מטיף שדיי
כפשות בעשרים ושלושה תל ושכחו העדר
והצילו העדה עדה שוכחות ועדה מצלות
עשרת מזכין ועשרה מחייבין שלשה מטיף
ממשמע שכל לא תהיה אחרי רבים לענת
מכלל שאי אתה הווה עמהן לנעה אבל אתה
הוה עמהן לבונה יכול שאי אתה הווה עמהן
לנעה כל עקר תל אחרי רבים להטות אמור
מענה הואיל ואמרה נדה הדוג על פי עדים
הדוג צלבו מטיף מה עדים איך פחות משנים
אף מטיף איך פחות משנים איך בית דין שקול

מוסיף עליהן עד אחד הדייטע ובעשרים
לאומ' ממשמע שכלא תהיה אחרי רבים לענת
שומע אני היה עמך לכונה אם כן למה נאמר
אחרי רבים להטות שלא תהא הפותק לפתור
כה פותק לרעה הפותק לפתור על פי עד אחד
ולרעה על פי שנים ולא תענה על נב לנפ
שלא דאמ' בשעת מטיף דיי שאתה כפלונ
לא אמור מה שבפניך דא לא תענה על
רב לכתובת שלא ילמד חובה מי שילמד קבנת
בדיני פפשות דא לא תענה על נב לנפ
מכאן שמתדירין לכתובת ואין מתדירין לחובה
דא לא תענה על נב מכהן שאין פותחין ב
בדיני כפשות תלה לחובה לא לכתובת דא
לא תענה על נב מכאן שאין מתחילין בדיני
כפשות תלה לא מן הצד לא מן הגדול על נב
כח דא לא תענה מכאן שאין מושיבין
מלך בסנהדרין אחרי רבים להטות סכדרי
שחלקו בכל הדינן כולן בין בפומאות בין
בפארות בין בדיני ממונות בין באימורין
הולכין אחרי הרוב בין להקל בין להחמיר
אחרי רבים לענות רוב וקרוב דאורייתא רוב
עדיף ודל לא תהדר בריבן יכול לא יהדרכו
בממוקן תל בריבן שלא יהדרכו בדין שלא נאמר
עני הוא זה בן פונוים הוא אצכנו בדין וכמצי
מתברכס בנקיות תל ודל לא תהדר בריבן
ולחן הוא אומ' לא תשא כנדל כיתפגעאין
לי לא מצות עשה מצות לא תעשה מטיף תל
לא תבא את שור אחיך איך לי לא אחיך אויבך
מטיף תל שור אויבך מכל מקום יכול אף
שלאחרים כן תל אחיך מה אחיך שהוא עמנת
כך כלאדם שהוא עמנת עמך אם כפסתא
יצרך לעשות שוטק אוהבך מבטיחך אכ
שאת עושה שוטק אוהבך כיתפגע יכול
פגיעה ממנש תל כיתבא יכול משירא
מחוקק תל כיתפגע הא כאיזה צד ראייה הרי
היא כפגיעה אחר משבעה ומחצה במיך

שיעור

מלכים ב' 7

מיסאידלא ימנען מר מלאקרובי בכוננים אמ
 ליה מסזק הא אמ ליה דרבטא ואיש בא מעל
 שליטה ויבא ליש לאיש האהים לחם בכורים וכי
 אישטאוכל בכורים היה לא לנס לך כל המביא
 דנון לתלמיד חכם מעלה עליו הסת באר
 מקריב בכורים קבצלי לא בעיטא דאיקביכ
 לא כידאמרת לי הא מתקדמא מקבילטא מיכך
 קבילמניה נשדריה קמיה דרב סחמין שלח ליה
 נדיכיה מר להאיי גובנדאנטא עכך פסילכא
 ליה לדיסא ביה השחד יעור אמ לא אבהובט
 נראה כמה קמיות עיניהם שלמיקבלי שחך
 אדם חש בעיניו כותך ממון הרבה ספק מוצטא
 ספק איקמטבטא והן כופלין שוונה כרוכר
 ומקמין את עיניהם שכבי השחד יעור עיי
 חכמים רבו רבכך ביה השחד יעור עיי חכמי
 קלוחומ לפוכשים ויסלף דברי צדיקים קל
 וחומ לרשעים תביא אירך יעור עיי חכ
 אכלו חכם גדול אינו כפסור מן העולם בלא
 קמיות הלב ויסלף דברי צדיקים אכל צדי
 גמור אינו כפסור מן העולם בלא פירוק הרע
 דא ביה השחד יעור עיי חכמי אומ עלאקור
 מותר ועל מותר אסור קורטא ביה הוה אתו ב
 בתרי לדיסא קמיה הוה שאקי אסתידא מיסר
 ואסתידא ממור ודאין להו דא דיסא הכי עבד
 הכי והפלא אומ ושחך לא תקח הכי מיכלי מ
 מיחך קורטא מתרויהו הוה שקי ומתרויהו
 שרי והתביא ושחך לא תקח ומה תלאם ללמוד
 שלא ידכה את החייב ולא יחייב את הדכאי
 ולחייב את החייב אמרה תורה ושחך לא תקח
 הכי מיכלי היבא דשאקי בתורה שחך קורטא
 בתורה אגרא הוה שאקי ובתורה אגרא שארי
 והא אכן תכן הנופול שכרו לדון דיניו בטיילים
 הכי מיכלי היבא דשאקי בתורה אגרא דיסא ק
 קורטא אגרא בטייליה הוה שאקי ואגרא בטייליה
 שרי והתביא מכוונר הדיין שפול שכרו לא
 שדיכין דין אגרא מאי איכמא אגרא דיסא אלא

שדיכין דין והא אמריכך דיניו בטיילין לא לא
 אגרא בטייליה הכי מיכלי דלא מוכח קורטא ב
 בטייליה מוכח הוה דהוה דטאדי בהמברא
 דחמרא ושאקי דזא בינמא רב חוטא ביה
 הוואתו בתרי לדיסא לקמיה אמ להו הבולי גבא
 דבלי בהדי קאי ואידון לבי דיסא ביה אתא רב
 דימי אמ דרש רב כחמן בר כהן מאי דכתמלך
 במשפט יעמיד ארץ אם דומה הדיין למלך
 שאיכר צדיק לכלום יעמיד ארץ ואם דומה
 לכהן המחדר על הגורנות הרטה וגר לא
 תלחץ אמ ל לוי מפני מה הזהירה תורה על
 הגר בשלשים וששה מפני שקורו רע שלא
 יחזור לסורו כי גרים הייתם בארץ מצרים
 אמ ל אי עקר מום שבך אלה אמרו בחבירך
 ושש שנים תדרע את ארצך מניין לאורק
 ולדוחן ולפלדגין ולשמשמין שהדישו לפני ראש
 השנה שכוונסין אותן בשביעית תל ואספת את
 רבואתה בשביעית יכול אעפ שלא השדישו
 תל שש שנים תדרע ואספת ששה זרעים ששה
 אסיפים לא ששה זרעים ושבעה אסיפים
 כהן בר יוסף אומ כתאחד אומ שש שנים
 תדרע שוך וכתאחד אומ שש שנים תדרע את
 ארצך כאיזה צד יתקיימו שני כתובים אחד
 כשככסן ישל לארץ ואחד כשעלן מן הגולה
 שביעית תשמטסה מלפונשש וכמשתה
 מלסקל יכול יהא משיב עליה שומרון עד
 שהגיע שעת הביעור ויתעבה להן תל וכמשתה
 ואכלו אביוכי עמך אין לי לא עני עשיר מניין
 תל והיתה שבת הארץ לכם לאכלה אם כן למע
 טא אביוכי עמך ריבה לעניים ויתגם תאכל
 חית השדה ופישלמא בנבתיך אין חית השדה אוכל
 ומה תל ויתגם תאכל חית השדה כל דמין שחיה
 אוכלת מן השדה אתה אוכל מתוך הבית כל דמין
 השדה כל מה מן הבית מכאן אמרו הכובש חמש
 מיכמבסין בחבית אחת דבן גמליט אומ מי
 שכלה מינו מן השדה מבער אותו ואהדמיני כבך

פ היתה
 אומנותו
 להדיחין
 שבאוננות
 להודיע
 אם הוא
 אם לאו
 פ היתה
 אומנותו
 לשאוב
 מים
 בדלי
 מן
 הבור
 ואם
 להם
 רבו
 ל
 איש
 שידה
 ותחז
 כלום
 במקומו
 כדי
 שלא
 מצפוני

פ אכפאש
 פ מלכות
 הקש
 מן
 השדות

המשפטים

מטה שלא יאמרו אפרכסו במאותם כרי ש
שיודע לי במטה ויהי עב לי שבועה ואגלה
עליו שבועה מימקום אחר דל מדבר שקר
תבחק ומניין לנו שיק בומטה נפטעמיהו במ
במאותם שלא יאמרו אפרכסו בבית דין ואודה
לחוק לבית דין כדי שלא אהתייב לנו שבועה
ויגלה עלי שבועה ממקום אחר דל מדבר
שקר תבחק ומניין לשלשה שנושין מטה
באחד שלא יהא אחד בעל דין ושנים עדים דל
מדבר שקר תבחק כי אתה לקמיה דנאבא
בדבר הוטא אמ' להו שלופי פדקמיכון וחוט
לדיטא מניין לדיין שלא ישמע דברי בעל דין
קודם שיבא חברו דל מדבר שקר תבחק
מניין לבטל דין שלא יטעים דבריו לדיין קוד
שיבוא בעל דין חברו דל מדבר שקר תבחק
וכקי וצדיק אל תהרג אם לאו מה עניתה על
לבי הרוג נפשות נקיים אביונים לא זה שיש
לוצר לזכודג' מבאן שאין עונשין באסדרן
הדעת מניין אתה אומ' ישנו עדים ואין לו
התראה יש לו התראה ואין לו עדים כפונד'
שנים יצטורים בו שחיללאה השבת אחד
מעיד שלי קפא תאנים ואחד מעיד שלי קפא
עלבים אחד מעיד שלי קפא שחורורה ואחד
מעיד שלי קפא לבבות יכול הוא לוחל לזדה
שבת מבלי מקום יצוא ניהרוג דל ועקי וצדי
אל תהרג ועקי וצדיק אל תהרג מלמ' שמעתי
אותו לזכות' בולי הוא מנחזיקין אותו לחובה
דל ועקי וצדיק אל תהרג ואין לילא למיתה
לגלות מניין טאמ' כאן דבר וטאמ' להלן דבר
מה דבר האמנר להלן גלותאך דבר האמנר
כאן גלות' ואין לילא לגלות למכות מעיין כ'
טאמ' כאן נשע וטאמ' להלן נשע סע' נשע
להלן מבטאך נשע האמנר כאן מבנות'
יבולאך בדיט' ממנוכות לא יהוא מחזיקין
אותו לחובה דל וכקי וצדיק אל תהרג למיותו
איהא מחזיקו מחזיקו אתה למנון' יבול

פ
אכל
אנכי

בשם שיצאן ירך כך יצאו ידי דל' כולא מצדיק נשע'
מצדיק ואכל בתשובה' נשחך לא תקח' תבו
נבכך נשחך לא תקח' איכו צדיק לנו שחך ממנון
לא אפלי שחך דברים כמי אסיר מולא כח בצעל
תקח היכי דאמרי שחך דברים כיהא דשמולא הורה
קא עכר במעברא הורה הווא רבנא יהיב ליה ידא
אמ' ליה מאי עבדתך אמ' ליה דייטא איה ליה אמ' ליה
פסיבטא לך לדיטא' אמני מור הורה יתבוקא דאין
דיטא פדחא גרמא והורה יתב ליה בדישיה אתא הווא
רבנא כסייה אמ' ליה מאי עבדתך אמ' ליה דייטא
איה ליה אמ' ליה פסיבטא לך לדיטא' מור עוקבא
הורה קא שדי עוקא קמיה אתא הווא רבנא כסייה
אמ' ליה מאי עבדתך אמ' ליה דייטא איה ליה אמ' ליה
פסיבטא לך לדיטא' כ' ישמעל ביכ יוקיה הורה רגיל
אנישיה דכלמעלי שבתא הורה מאית ליה כלכלה
דפיני יומאחד קדים איתיה כיה ליה מחמשה
בשבא אמ' ליה מאי שטא האידטא אמ' ליה דייטא
איה ליה אמניטא בהדי דאיתיה איתיה כיה למור
לא קביל מניה ואמ' ליה פסיבטא לך לדיטא' איה
ליה דאנו מרבבך וקא דאיכו ליה בהדי דאדי ואתי
אמאי בעי טעון הכי מי בעי טעון הכי אמר
דבוח דעתן שלמקבלי שחדים ומע' אמ' שכלא
כפולתי כך מקבלי השחך עלא חת כמה וכמה'
כ' ישמעל בן אישע איתי ליה הווא גוברא
דאשית הגד אמ' ליה מהיבא את מדוכתא פלגית
מהתם להבא לא אשכחתי כהס' למיהביה כיה ליה
אמ' ליה דייטא איה ליה ואמניטא בהדי דאיתיה איתיה
למור לא קביל מניה ואמ' ליה פסיבטא לך לדיטא
איה ליה דאנו מרבבך וקא דאיכו ליה דייטא בהדי ד
דאדי ואתי ואמ' אי בעי טעון הכי אי בעי טעון
הכי אמ' דבוח עצמן שלמקבלי שחך ומיהאמי
שלא כפולתי ואם כפולתי חלקי כפולתי כך מקבלי
השחך עלא חת כמה וכמה' כב עכך איתי ליה
הווא גוברא כרמא דגלדאמי דביגילי אמ' ליה
מאי עבדתך אמ' ליה דייטא איה ליה אמ' ליה פסיבטא
לך לדיטא דייטא דמנר לא בעיטא קבולי כקביל מנר
יטעון כך וכך נישע דייק' כ' קלמלא דגים קמניס הנמניאמיס
בתוך הקש שעל שפתהים

פסיבטא

מיניין תל אשר תזרע בשדה אין לי אלא שזרע
 שטלה מאליך מיניין תל אשר בשדה אין לי אלא
 שבשדה שברג ושבת צב ושבת דבה מיניין תל
 בכורי בלאש בארצם דא וחג הקציר בנו
 מעשיך מלמ שאין מביאין בכורים קודם עזר
 ואם הביא אין מקבלין מעבר וחג האסיף בל
 השנה מבלבש עשר תעשר את כל תבואת
 דרעך היוצא השדה שנה שנה איני יודע אימ
 אימתי היא שנה תל וחג האסיף בצאת השנה
 ולהלך הוא אומ' תקופת השנה אימתי שנה
 יוצאת הוי אומ' בתקופה יכול תקופת פטבת
 תל חג יצאת תקופת פטבת שאין בה חג יכול
 תקופת טסקן שהרי יש בו חג תל חג א האסיף
 שיש בה אסיף תל וחג האסיף בצאת השנה
 יצאת תקופת טסקן שאין בה אסיף יכול
 תקופת תמוז שהדי יש בה אסיף תל וחג
 האסיף בצאת השנה ולהלך הוא אומ' תקופת
 השנה תקופה שיש בה חג ואסיף ושנה יוצאה
 בו והיזו קודם תקופת תשרי באספק אר
 מעשיך אין לך בהן אלא אסיף מיניין לבר
 אחד ואחד בשנת אסיפו יכול והא ראש ה'
 השנה ראש לבלידות האילן תל באספק מעש
 בלאחד ואחד ישלן אסיף בפע עצמו' מאן
 אמרו באחד בשבט ראש השנה למילן דברי
 בית שמאי ובית הלל אומ' בחמשה עשר בו'
 כל מילן שחנטו פירותיו לפי חמשה עשר
 בשבט הדי הוא לשעבר למחר חמשה עשר
 בשבט הדי הוא לעתיד לבס' טלש פעמני
 יכול בכל רגל ורגל תל בשנה יכול בכל זמן
 שירצה תל פעמים אין פעמים לא זמנים
 שכל תקופת רגל רגלי עני פעמי דלים
 יראה פרט לקומה שאין יכול לקאות
 זבונך להוציא את הנשים כל זבונך לרבו
 את הקטנים זו היא שבידה ללא אומ' בלקמן
 שיכול לאחוז בירו שלאביו ולענת מיתתו
 להר הבית חייב באייה את פניה אדון אס

ע"כ

עושה אתה את כל האמור בענין הדיכונטה
 עסקי ואיני עוסק לא בד' לא תזבח עלחמ'
 אין לי אלא זובח' קורק וממקד מיניין תל דם
 דבחי' מכאן אמרו אחד הזובח השוחט ואח
 הקורק ואחד המקטיר או אחד מבני חבורה
 אם היה בדשוד אחד מהן כדיתחמץ בשפת
 זבחה עוברין בלא תעשה' זבחי זה הפסח'
 וכן הוא אומ' ואמרתם זבח פסח הוא לני'
 לא ילין חלב חגי עד בקד לפי שמצינו בקד
 קדשים שבקמין אכילתן הקטורת' יכול אף
 קלים כן תל לא ילין חלב חגי עד בקד' אין לי אלא
 חלבי חגיגה חלבי פסח מיניין תל ולא ילין לב
 זבח חג הפסח לרבות פסח בחגיגה' והוא הדין
 לכל האימונין שאם הליכן עובר בלא תעשה
 זה הכלל בלשקירב מותרין ביום מעלין אותו
 בליטה כל הליטה' ראשית בכורי' צאמ' כאן
 ראשית וכאמ' להלך ראשית יכולמה ראשית
 האמור להלך עד שיש ייר מקצת אף ראשית
 האמור באן עד שיש ייר מקצת' מינין שאם
 נוצה אדם לעשות כל שדהו בכורים עושה
 תל בכורי אדמתך' אם כן למען שאמ' ראשית
 ליתן בהן כח ראשית שיהו קודמין לתבומה'
 אדמתך פרט לערים' אדמתך פרט לגזלן
 רביא בית יני אהיך' מלמ' שהוא חייב בפסול
 הבאתן עד שיביאם לבית הבחירה' לא תבש
 גדי ל עקיבה אומ' חיה ועוף איכן מן התורה
 של לא תבשל גדי בחלב אמנו' לא תבשל גדי
 בחלב אמנו' שלשה פעמים כרבו לחיה ולעוף
 ולבהמה טמאה' ל יוסי הגלילי אומ' לא תאכלו
 כל גבלה וסאמ' לא תבשל גדי בחלב אמנו את שאסור
 משום גבלה אסור לבשל בחלב' עוף שאסור מ'
 משום גבלה יכול אסור לבשל בחלב תל בחלב
 אמנו' יצא עוף שאין לו חלב אמ' לא תבשל גדי
 בחלב אמנו יצא עוף שאין לו חלב אמ' לא תבשל
 גדי בחלב אין לי אלא גדי בחלב אמנו' פרה בחלב
 אמנה מיניין תל בחלב' בשן בחלב מכל מקום

הבית יכול יהא כונן מתבטחין פאחת תל כרמ
 יכול יהא כלהארצות מתבטחין כאחת תל
 דיתך מה מצינו בשני מיטין שבאילן לזה
 ביטור בפט עצמן ולזה ביטור בפט עצמן
 כך כלאחד ואחד יש לו ביטור בפט עצמן
 יכול תהא כל שדה ושדה בפט עצמה תל בארץ
 בארץ דבדתי ולא דבדתי בכל שדה ושדה מלבע
 לת בפט עצמה תל בארץ בארץ מכאן אתה
 אומ' שלש ארצות לביטור יהודה ועבר הירדן
 והגליל כן תעשה לכרמך לקידך והלא הכר
 וחצית בכלל יהיה ולמה יצא להקיש אלו מה
 כרם מיוחד שהוא בעשה ועוברק עליו בלא
 תעשה דבר ואת ענבי דקידך לא תבצר כך כל
 שהוא בעשה עוברין עליו בלא תעשה מניין
 אין מקצבין ואין מפרדין ואין מפרקין אין מ
 מעשנין אין מגדמין ואין מצדדין בעלין תל
 ברמך ומניין אין מקרקמין ואין מצדדין ואין
 מפרקין ואין מצדדין ואין מגדמין בעלין תל
 קידך ששה ימים תעשה מעשה מכלל
 שש שעות ימים תבצר ועשית כל מטבתך
 ויום השביעי תשבת יכול אין אתה שובת לא
 בשעה שאותה עושה כלמלאכה בשעה שאין
 אתה עושה כלמלאכה מעין תל וביום השביעי
 תשבת מכל מקום מקיש שבת לשביעית
 ומה שביעית שאין בה עון מיתה שוכת הוא
 מערב שביעית לשביעית בשלשים יום
 שבת שיש בה עון מיתה איכודין שצדיק
 להוסיף מחול על הקודש למען יכוח שונ
 וחמורך מלמ' שאתה מצווה על שביתת בהמ'
 ואי אתה מצווה על שביתת הבנים וינפש
 בן אמות' כ יוסי הגלילי אומ' הנת לו וכ
 עקיבה אומ' הרויח לו והגר דה גר תושב שהו
 שפידו ולקיסו שליטא שלא ינחג לעשות
 לו מלאכה אבל לפי עצמן עושה ובכל אשר
 אמרת ליכם תשמעו שלא ישכיר אדם את
 בהמ' לגוי ולתשור על השביעית כ לעזר

מתבטחין

שש

פ קבוע
 אפוא
 לרוב
 פ
 מעבדין
 כמון
 מאבקין

בן יעקב אומ' ליתן לא תעשה על כל עשה
 האמור בפלשה ושם אהים אחרים לא תזכי
 זו אזהרה לנביא המתנבא לשם על' לפי שהאומ'
 ומת הנביא הוא עונש שמעט אזהרה מע
 תל ושם אהים לא תזכירו דא' ושם אה אחרי
 לא תזכירו שלא ידור אדם בשם על' ולא יקיים
 בשמה ולא יעשה אתהגר שידור בשם על' של
 דא' לא תזכירו לא יאמ' אדם לחבירו שמור לי אצל
 על' פלונית ואפי' שמור לך אצל על' פלונית וכל
 על' שבמקרא מורה להזכירה כגון פעור ובכ
 ונבו וכמוש' גא' ישמע עלפיך זו אזהרה לכו
 למדיח ומסית' שלש רגלים ולא בעל קבין
 שלש רגלים הכל לפי רגלין של אדם אין דומה הוא
 מבית פוגי להבא מבית פקיו' תחג לי' שיקרע
 שלמי חגיגה' תחג לי' בחגיגה הבאה לשמה
 אדם יוצא ידי חובתו בחגיגה שאין באה לשמה
 אפ' כן למה טמ' תחג לי' כל זמן שאהה חוגג' במצותו
 מעלה אכי עטף כאלו אתה עולה בהר הבית ובעדה
 כן הוא אומ' כי תבאו לקראות פסח מי בקש דאר
 מידכם למש' חצרי' את חג המצות תשמור
 מכלל שכן שמור את חידש האביב ועשית פסח
 יכול אין אתה עושה פסח לא בשעה שיש לך
 אביב' בשעה שאין לך אביב מניין תל את חג המצ
 השמור' דא' מה יציאת מצרים אע"פ שאין
 לך אביב לא מצה' אף כהן אל'פ שאין לך אביב
 לא מצה' מניין ליתן את האמור בפסח מצרים
 בפסח דורות' ואת האמור בפסח דורות בפסח
 מצרים' תל שבעת ימים ואכל מצות באשר
 צויתך מלמ' שהשנה שיצאו בה ישראל ממצר
 היתה בתקסו' ולא יראו פני ליקם' אף אף כגן
 הצדקה' ולא יראו פני ליקם' אפלו כלשהוא
 וחכמ' אומ' אין פחות לעלות לאייה ממנה כסף
 ולתרגה שתי כסף' ונתה הקציר' ל' ישמעל
 אומ' כל זמן שעצרת בשבת יום טוב אחר שבת
 חוגג וקוצר' בכורי מעשיך מכלל שכן בכורי
 קציר חכמ' אין לי לא שלחבום' שלש עוריים
 כ' אלו ימשהו בדגל אפ' אוי קבועת אר' להם

מעין

כמים שבבני מעים ויש אומ' אף מכנסת אהנה
 ומוציאה קטנה לא תהיה משכלה בעשן שנ
 שפולס מתאימות ושכולה אין בהם ועקרה
 בעשן שנ לא יהיה בד עקר ועקרה ובה מתן
 דא אמ' ל' הושעבן לוי מטאי לא יהיה בד עק
 שלא יהא בידך עקור מגן התלמידים ועקרה
 שלא תהיה תבלתך עקורה מלפני המקום בה
 במיאתה מוצא במי שמשים עצמו כב
 כבה מיה' את מספר ימיו אמ' ל' בעולם
 הזה אמלא לעולם הבא וכן הוא אומ' יודע
 יגי ימית מימים וכחלתם לעולם תהיה
 דא את מספר ימיו זה' עת ללדת
 ועת למות משעה שאדם כולך נגזר עליו
 כמה שנים יחיה זכה מוסרין לו על שנותיו
 לא זכה כוחותיו לו מהם דבני' עקובה וחכמ'
 אומ' זכה משלימין לו שנותיו לא זכה כוחותיו
 לו מהן אמ' להן ל' עקובה הרי הוא אומ' והוספתי
 על ימיו חמש עשרה שנה אמרו לו משלו ה
 הוסיפו לו אמרו לו והרי הוא אומ' הנה בן גולד
 לבית דוד יאשיהו שמו ועריין לא בא מעשה
 לעולם אמ' להן מה כח המן הנה בן כולך מתקן
 בן מכל בית דוד ומילתא מר שמעון בן ח
 חלפתא מסייעא לרבנן מעשה באחד
 מגדולי צפורין שבא לו בן ודימין לכלגדולי
 עיר תאיכה ודימין את ל' שמעון בן חלפתא
 עמטין כיון שנכנס למדינה הוה המן חד מ'
 משתא וחד סי'טא דטובי קימין דקדין אמרו
 ליה סבא סבא איתא דקוד עמין אמ' להן ליה
 בחילי דאמא גבר קב איתא דקוד עמין ליה
 בחילי דאמא גבר קב מן דאמרו ע'טאויי
 אמ' להן עטין בהדי מא דאמא אמ' לבן מלך
 שיכניי דחטאה הלי בר קוביה מרע כלעכא
 דמותא הוה המן דרא דרא הפיסא אמ' להן
 הדא כין דהוה כין ולמא הדא כין דהווי כין דמ'
 דמיכא תתער אין דמיכא תתער מיד שרת
 דרא אדי'קון בני מריה שלעיר חמוון רבי

פ תפלעון תגש וישקף ואודיק

שמעון בן חלפתא קאים ביטהון נחרתוך
 וגח'כון על דגלויי אמרין ליה בבטן מיכך
 מרן שרנו ושבוך להון ולא הוין חמין למר אמ'
 להון מא נעביד לכון והא גדירתא גדירא אמ'
 דאמא יכולתאי לכון עד דאתון מפטין מן הכא
 א'לון מן המן לגדירה אפיק להון אבווי דמ'
 דמוניקא חמר טוב אמרין ליה אית לך מן הדין
 חמרא טובא אמ' לון עלון עלהדין מוניקא
 דחיי ואמא דחיי במלכיה דעלמא דבמשתא
 תיה אמא משקי לכון מניה אמרו ליה כשם
 שהכנסתו לבדית כך תכנסהו לתורה ולחופה
 מן דכפון כגוסייה נפק ל' שמעון בן חלפתא
 בתיהון בחשיכא פגע ביה שליחוהון דברייתא
 אמ' ליה בגין דאתון דחייצין על כל עובדיכון
 פוביא אתון נפקין שעה דלא שעה אמ' ליה
 ואת מן את אמ' ליה חלית ועבדית לך ש
 שליחותך והפכית ההיא דנתא אמ' ליה ומא
 אמריתך בבדייתא אמ' ליה מן אמריתך
 דבריתא אמ' ליה ומא אמריתך בבדייתא אמ'
 ליה דעלית עילאוי ואמרת כשם שהכנסתו
 לבדית כך תכנסהו לתורה ולחופה הא עמי
 פד'קיה למיסבינה בתל עסרא יומין אמ'
 ליה והיך הן אמ' ליה הוא על דידך ועל דחברך
 ליה אמא שליטא אמ' ליה למה אמ' ליה שמקלין
 במצוות ובמעשים טובים והא מוסרין לכם
 שנים אמ' ליה הא כמא דלית את שליטא עלן
 אף במליכין ליה את שליטא דהא כבר תלית
 עילוי ואמרת כשם שהכנסתו לבדית ו'אמרו
 עליו עלאות תיכור סדכה וחיה שנים הדבה
 אמ' להן ל' אין לי לא מקרא מלא את מספר ימין
 אמלא' אין לך שקידר תפלה ותחנונים כמשה
 ולבסוף טאמ' לו הן קרבו ימיו למות דא
 עת ללדת ועת למות אמ' ל' ברכיה יהלא כל
 חכמות שלשלמה שבא לומ' עת ללדת ועת
 למות לא אשרי מי ששעת מיתתו כשעת
 לידתו מה שעת לידתו נקי אף בשעת מיתתו

פ
 אכבבו
 על
 דגליה
 פ
 לבית
 המילה
 פ
 עכסה
 פ
 המקובין
 על
 הסעודה
 שעה שמינה
 דאויב לעמך
 פ
 מפני
 הבטחותך
 שהבטחת
 בבית
 מילה
 פ
 כתב
 מיתתו

פקודת

אסור אדם סוף לא תבשל גדי וטאם להלך לא
 תבשל לא תבשל אחד לאיסור אכילתו ואחד
 לאיסור הכאתו ואחר לאיסור ביטולו
 הנה אנכי שלח מלאך לפניך דהכביא זכך
 הוא אדם ויעלמלאך יני מן הגלגל אל הבוכים
 לפניך שיהא מאיר לפניך כעב שהוא מאיר
 לכל הבית לשמך בדרך להזהירך על
 דברי הגדה וכן הוא אדם בכל הדרך אשר צוה יי
 אהיכם אתכם תלבו ולהביאך לארץ ישראל
 אל המקום זה שילה אשר הכינות זה בית
 העולמים וכן הוא אדם ויצא גדולדוד ביום
 ההוא ויאמר לו עלי והקם לפני מזבח בגורן
 ארונה היבוס מהוא אדם שם ויאמר דוד זה
 דהו בית יי אהים וזה מזבח לעולה לישאל
 ואדם זאת מכותתי עדי עד השמר מפני
 שלא לעבור על גזירותיו שכל העובר עלפי
 ביהא חייב מיתה בידי שמים ושמוע בקול
 אלהתגדבן שלא תמדה על דבריו וכן קיבלו
 אבותינו על עצמנו כל איש אשר ימדה את פיך
 ולא ישמע את דבריך לכל אשר תצונו יומת
 כי לא ישאל פשעכם לא כשם שאכילנו עון
 ועובר על פשע כך הוא שלא לפני אתם ח
 חוטאים לא לפני שכי שמי בקרבן וכן הוא
 הוא אדם לא עלינו תלכותכם כי עלי יי כי
 אם שמיע השמע בקולו כל זמן שישאל
 עושיך רצונו של מקום הוא כעשה להן אוכפ
 ודיקום כנגד איביהם שכל ועשית כל אשר צוה
 ואיברי את איביך אתם עשיתם מה שאקדתי
 עליכם אף אני אעשה מנה שהבטחתי אתכם
 וכן הוא אדם בי יי אהי ישאל כלתם לישאל
 כי ילך מלאכי לפניך דהמיכאל השר הגדול
 שכל ואין אחד מתחזק עמי עלמה ביהם
 מיכאל שרבים וכן הוא אדם ויהי בהיותו
 ביריחו וישא עינו וירא והנה איש עומד
 לכבוד ויאמר לא כי אני שר צבא עי עתה
 באתי מאי עתה באתי הגיע העת שכלי ילך

פ' ב' ד' ע"ג

מלאכי לפניך והביאך אלהאמרי לא תשתח
 לאלהים לחייב על השתחוויה ואפלו שלא נדך
 עבודתה בכך לא תשתחוה אחר השתחוויה
 בפי שופט ידים ורגלים אלו שלא בפי שופט
 ידים ורגלים ולא תצדקם כדרך עבודתם
 ולא תעשה כמעשיהם שלא תעשה כטמונות
 החקוקין להם כיהרס והרסם ושבר תשבר
 לו מצות עשה הרס והרוס ושבר ושבר אפלו
 ממה פעמים ועברתם את יי אהיכם לו
 תבלה וכן הוא אדם ולעבדו בכל לבבכם אידן
 היא עבודה שבלב הוי אדם לו תבלה וכן הוא
 אדם בדביל אהך דיאטר פלח ליה בתיירא הוא
 יש זבך ובייש עבודה בבבל לא לו תבלה
 וכן הוא אדם ודמפך הגנה ביומא בך ער
 בלכוהי ומצלי ומודי קדם אהיה דא
 ועברתם את יי אהיכם עבדיהו בתורתו עבדיהו
 במקדשו וברך את לחמך ואת מימך
 אמ ליה ראבא לראבא בר מרי מטא הכי מיכילי
 דאמור איטאשי שתיך דהיפו ולא מאפו ל
 לגוברא דמצפרא כרך אמ ליה דכת לא ירעבו
 ולא יצמאו ולא יבם שרב ושמש אמ ליה ארת
 אמרת לי מבאימי אטא אומ לך מדאורייתא כ
 ועברתם את יי אהיכם לו קרית שמעוהבנה
 וברך את לחמך ואת מימך זורת במלח וקיתון
 שלמים שחרית מבאן ואיך והסירת מתלה
 מקרבך והסרת מתלה דו מרה דאמ ל איצד
 מתלה דו מרה ולמה נקרא שמה מתלה שמחל
 חלה כלגופו של אדם דא מתלה ששמונים
 ושמונה חלים תגיים בה וכוונת במלח וקיתון
 שלמים שחרית מבטלתן הבורבכך שלש
 עשרה דברים טאמוז בפת שחרית מצלת מגן
 חמה מן הצה מן הדיקין מן המדיקים
 ומחכימת פת וזוכה בתורה וזוכה ללמוד
 וזוכה ללמוד ודבריו כשמועין ותלמודו כ
 מתקיים בידו ואין בשרו מעלה הנל וכדק
 לאשר ואין מעמנה לאשה אחרת והודגת כל

פ' ב' ד' ע"ג

ככם

ואתם נוקשין בהן ומתחייבין לך כלייה לכך אכז
 מזה הדרך לא ישוב באהרן ואלמשה אמר
 עלה אל יי' זו היא שאמרת ומושה עלה אל
 האלים יכול מעצמו תל ואלמשה אמר עלה
 אל יי' מילמ' שלא עלה אל על פי שכינה יכול
 זה ענין בפני עצמו ולהלן ענין בפני עצמו
 תל עלה אל יי' אתה ואהרן ולהלן הוא אומר
 ועלית אתה ואהרן עמך והשתחויתם מרחק
 ולהלן ויעמוד העם מרחק ומושה נגש לבדו
 ולהלן ומושה נגש אל הפרכל' הוא אומר שיהיו
 ענין אחד למה נשנה להשלים ענינו' ונגש
 משה לבדו אמר' הגחום בן חמילאי בשעה
 שאמר הק"וה למשה שיכנס למחצה הפנימית
 התחילו הקנים קוטפין בדבר אמרו אם אין אנו
 כאויין ליכנס למחצה הפנימית למה נתבקשנו'
 משל' למי שמעלין אותו לגג ושומטין המולם
 מתחתיו מיד התחיל הריבור מפייסן ואמר' לכן
 הרי אתם יודעין שבמדה שאדם מורד בך
 מורדין לך מתחלה כשאמרת למשה לך ואמפ'
 את דקני ישל' ליכנס אל פרעה הרינשמותם
 מאחרין חמשה חמשה כמה שז' ואחר באו מש'
 ואהרן אל פרעה מישמקך את כפשו ליכנס
 לפני מלך שלמטה הוא יכנס לפני מלך מלבי
 המלבים ואם תאמר מפני מה לא נכנס אהרן
 עם משה מכי כבודן של הקנים' ויבא משה
 ויקבר לטם את כל דברי יי' ואת כל המשפטי'
 מקיש דינין לדיברות מה דיברות מקיני אף
 דינין מקיני' גדול הוא המשפט שהוא משנה
 את השכינה שכאתה דבר אשר ברתי אהאכו
 בצאתכם ממצרים ודוחי עומדת בתוככם
 אל תראו אידה דבר שנכרת עמו ברית בצאת
 ממצרים זה המשפט' שז' ויבא משה ויספר
 לטם את כל דברי יי' ואת כל המשפטים מהו
 אומר' הנה דם הברית אשר בדת יי' עמכם'
 נימן כלהטם קול אחד שלא עשה זה משה'
 ויאמרו כל הדברים אשר דבר יי' בעש'

שהקדימו עשייה לשמייעה שכל השומע ואין
 בדעתו לעשות כוח לו שלא כבדו והבן כל המד
 עלמטת לעשות מספיקין בידו ללמוד וללמד
 ולעשות' ויכתב משה את כל דברי יי' אלו
 דברים שקדמו למתן תורה' וישכם בבקר
 זה יום הששי' טאמ' כאן בבקר וטאמ' להלן בהיות
 הבקר אינו יודע אם דיברות קדמו לקרבנות
 או קרבנות קדמו לדיברות תל וישכם משה בבן
 ויבן מזבח ולהלן הוא אומר בהיות הבקר מלמ'
 שקדמו קרבנות לדיברות' והבן בשלשה
 דברים ככנסו ישל' לברית' במילה וטוביל'
 וקרבן' ויבן מזבח' לעבודה' נשתים עשרה
 מצבה ככר שטים עשר שפטים' וישלח את
 נערי בני ישל' לו הצבורים' דתבן משכב
 העולם עד שהוקם המשכן מקדיבין בכמות'
 ועבודה בכורים' מששהוקם המשכן טאסרו
 הבמות ועבודה בבחים' אמר' אחי ביל יאשיה
 כל המפנה עצמו מן העבירה ולא עשה את
 בישל' הוא כאוי להעלות עולה ככהן גדול' עב'
 גבי המזבה שז' וישלח את נערי בני ישל' וכל
 הצופה בבטים סוף שהוא בא לדי עבירה' וכל
 המשיב עצמו מן העבירה ולא עשה כזון מ'
 מקיו השכינה כמלאכי השנת שז' ואל אצילי בני
 ישל' ויעלו עלת על ידי כל ישל' הקריבום'
 ויעלו עלת ויזבחו זבחים שלמים' מבאן אמרו
 קרבן הגדאו עולה בהמה וקרבן שלמים או שתי
 תורים ושניהן עולות' ויקח משה חצי הדם
 מלמ' שנהלך הדם מאליו' וישם באגרת' מלמ'
 שהעולה טעונה כלי' אין לי לא עולה סיני' לדורות
 מכיין תל עולת תמיד העשניה בהר סיני' מקיש
 עולת תמיד לעולת סיני' מה עולת סיני טעונה
 כלי אף עולת דורות טעונה כלי' אין לי לא עולה
 חטאת ואשם ושלמים מכיין תל דאת התורה לטו'
 למיטה ולחפאת ולאשם ולמלאים ולקבת השלמ'
 תורה אחת לכונן' וחצי הדם זרק' רב חונתא
 בשם ר' אבון לאזה גדול מזה' וחצי הדם זרק על

יהי כקיי" את אמת אשלה לפניך זה המורה
 וכן הוא אומ' ונשמע וימס לבבנו והמות
 את כל העם זומגטה ונתת את כל איביך
 ערך כענין שכל ואיבי הנה לי ערך' ושלתת
 את הצדעה לפניך אכלו צדעין ויתושין יהו
 כלחמין לך שהיו מטיילין בהן סם ומתעורין
 ומתים קלוחומ' לאריות ודובין ושאר כל ה
 המזיקין' ולמה נקרא שמה ערערתא שער'
 מדר' לקראת ארם ומכה דבר אשר קרך בול'
 ומתגמין דענדך' לא אגדטכו מפניך
 בשנה אחת' מעט מעט אגדטכו' מטחן
 שהנשעים כבדאו לצוות לצדיקים' וכן הוא
 אומ' כל פעל יני למססור' יכול אף לעתיד
 לבוא ה' וגם נשע ליום נעה' אמ' ל' ח' ב' ו'
 אמ' רב הוטא כל אדם שיש בו יראת שמים סוף
 דבריו נשמעין של סוף דבר הכל נשמע את
 האלים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כלהאדם'
 מאדפי זה כל האדם אמ' ל' איטלר אמ' הק' ב'
 כלה עולם פול' ל' שמעון בן עזאי ואמרי
 לה בן זומא אומ' לא נבדא כל העולם אלא
 לצוות לזה' רבו רבין הרואה את אכלוסא
 אומ' ברוך חכם הרזים' מפני שפרצופותיהן
 דומין זה לזה ואין דעתן דומות זו לזו'
 בן זומא ראה את אכלוסא בהר הבית אומ'
 ברוך שברא את כלל' לשמושי' כמה יגע
 אדם הנאשון עד שמיצא פת לאכול חרש'
 דע' קצר' עימר' דש' זרה' בורר' טורן'
 ריקד' לש' אפה' ואחר כך אכל ואניאשכים
 ואמיצא את כלל' לפני' כמה יגע אדם הנאש'
 עד שמיצא בגד ללבוש' גזד' נכף' וצבע'
 וטוזה' וארג' ואחר כך לבש ואני אשכים
 ואמיצא את כלל' לפני' וכך היה בן זומא
 אומ' מורה טוב מהוא אומ' כמה טורח טורח
 בעלה בית לפע כמה יין הביא לי פמטה
 גלוקקאות הביא לי כל שעשה לא עשה לא
 בשבילי' מורה רע מהוא אומ' מה טורח

פ
יאמרה

טורח בעלה בית לפני מה יין הביא לי מנה
 גלוקקאות הביא כל שעשה לא עשה לא עשה
 בשביל אשרתן ובניו' על אורח רע מהו אומ'
 כי לא יבינו אל כעולות יני ואל מעשה ידיו
 יהרסם ולא יבט' על אורח טוב מהוא אומ'
 דבור כי תשגיא פעל אשר שרדו אנשים'
 ונתת אר' גבולך מים סוף' זה מעדבאדך יש'
 עד הנהר זה צפון אדך ישל' לא הבנת להם
 ולא היהם ברית' הרי דוא זהרה שלם לבחור
 ברית לעבדה עממים וכן יהושע אומ' אולי
 בקרבי אתה יושב ואיך אכנות לך ברית'
 מהוא אומ' ויאמר איש ישל' בסוף אנשים
 הם אמ' ל' אי עזר אירדם כחש שהלטינו
 כמותו וכן הוא אומ' ויאמר איש ישל' א'
 אל החוי ופי חוים הם לא שעשו מעשה חויה
 הוא אומ' יודע אני שאמ' להן הלצה כי ביום
 אכלך ממנו סורת רעות לא הדיכ הולך ומרמה
 בהן ואוכלין וכענשין ואני יודע הארץ לעצמי
 כך עשו לו ואמר יודעין אנו שאמ' הק' ב'
 לישל' כי החרימם תחרימם וכתל לא תברת
 להם ברית הרי אנו הולכין וכמרמין בהן וכורתין
 עמנו ברית מה נכסף יהרגונו יעברו על השבול
 עה יקיימו אחר יעברו על הגד ייה בן בך ובין
 כך נעשין ואנו יודעין את הארץ' באותה שעה
 אירדך יהושע וריחקן שלם יכנסו בקהל נסתגם
 עבדים חוטבי עצים ושואבי מים וכן הוא אומ'
 זאת נעשה להם והחיה אותם ולא יהיה עלינו
 ק' עף על השבוטה' לא ישבו בארץ דר
 אזהרה שלם יושבו גוי עובד עד ביניהם אפל'
 לעבד בארץ ישל' אין משחין אותך פס שיקבל
 פניו שבע מצוות שכתפוח בכ' טח והוא הנקרא
 גר הזעב שמוות להושיבו בארץ ישל' יכול
 על חנם תל' פן יחטיו או תך לי' כבד הבנותין
 חוסה מילין יני קניב ליריאיו ויחליט' יחליט
 מלחמות הארץ בימכם פן יחטיו או תך לי' ח'
 מותו וכן להמר דכס בי נמה תעלה יש בידלם

וחם

ולראות פנים בבל דור ודור להשם ראשון
 כהם כז' נאשו זו תודה שכ' יי' קנני נאשית דרכ'
 כהם כז' ארדבי תורה שטחמדים מודהב ומפז'
 דא רברים שבבאו פראשית חרותים בכתם
 כז' אמ' ל שמעון בן לקיש שכי אפים שנה ק'
 קרמה תורה לבדיה של עולם ומנה טעמיה'
 ואהיה מצבו אמון ואהיה שטעושים יום יום
 ויומו של הקדש אלה שכי' רבת כי אלה שכי'ם
 בעיכיה ביום התמוז קוצותיו תלתלים היא
 הקלוג' שחורות בעורב' זו האותיות דא
 שחורות בעורב' ל' איצד נל יהושע אמרין
 במי הן מתקיימין במי שהוא משחיר ומטריב
 עליהן דא שחורות בעורב' אמ' רב שמו
 בר אמ' רבדי תורה צריכין השחרה ופנמרה
 מטיין תל בעורב' מי יכין לעורב' יידו' ויעלך
 שהוא כן שהרי איהו ל' כך על ידי שהשחיר
 והערב בדברי תורה הרי דימטנו עורבים
 לבלבלו דבת' והעורבים מביאים לחם ובשר
 בבקר ולחם ובשר בערב' דא שחורות
 בעורב' אמ' רב שמו' בר אמ' רבדי תורה
 צריכין השחרה' פנמרה מטיין תל בעורב' מי
 וכין לעורב' צדן כך אם אין אדם נעשה אכזני
 עלבשו ועלבו בידו בעורב' אינו זוכה בדברי
 תורה' דא קוצותיו תלתלים במי אתה מוצא
 תלין תלין של מצוות ושל הלכות במי שהנהג
 משחיר ומטריב על דברי תורה' אמ' ל' יוחנן
 יפה הערבה מהשחרה שאין גפיה של תורה
 אא לילה דבת קומי נכ' בלינה' ל' שמעון בק'
 לקיש אומ' והגית' בן יומם ולינה מה תל' נכ' לכה
 שהלינה על עני היום' ל' שמעון בן לקיש הוה
 פאשי פקראי וכד הוה מאפי להרין פיסוקא
 ותקם בעור' לילה הוה אמ' יפה למדיע'
 ל' יוחנן הוה אמ' אתה חמיי' אולכ' כית'
 באפי למע' דעסיקת בלינה דבת יומם יצור'
 יי' חסדו ובלילה שירה עמי משום דשירין
 עמי בלינה יומם יצור' יי' חסדו חסדו של חסד

מושך עני' דא קוצותיו תלתלים' דחכך
 דציפורין אמ' כמשלים כמשלה תורה בתלולית
 זו של עפר מי שהוא טופש אומ' מי יוכל לקצות
 את דן' מי שהוא פקח אומ' הדיכי קוצה שדימ'
 משפלות היום ושה משפלות למחר שאכי קוצה
 את כולה כך כלמי שהוא טופש אומ' מי יוכל ללמוד
 תורה כולה כלים תלתי' פרקין כדקין תלתין ~
 פרקין' מי שהוא פקח אומ' ואחרים לא למדותול'
 אכי למד שתי הלכות היום ושתי הלכות למחר
 עד שאכי למד תורה' אמ' ל' יוחנן ראמנות לאויל
 חכמות למע' למע' רבדי תורה דומין' אמ' ל'
 יכאי לכבר נקוב ותלוי באוירן של עולם' מי
 שהוא טופש הוה אומ' מי יוכל להוריד את זה'
 מי שהוא פקח אומ' והלא אחד תלאו הריאכ'
 מביא שתי קנים ומקפקן זו בצדו ומורידו'
 כך מי שהוא טופש הוה אומ' מי יוכל ללמוד תול'
 שכלב חכם זה' מי שהוא פקח הוה אומ' הלא
 מאחר למד' הריכ למד שתי הלכות היום ושתי
 הלכות למחר עד שאכי למד כמנהו' ל' בני אומ'
 לקפול' נקוב ושפכו פוטלים למלאה' מי שהוא
 טופש הוה אומ' ומדאכי מונעיל שאכי מכבים
 בצדו ומנציא בצדו' מי שהוא פקח הוה אומ' הלא
 כל חבית ותביתאכי כוטל כך מי שהוא טופש הוה
 אומ' מוה אכי מונעיל שאכי תורה ומשכחה' מי
 שהוא פקח הוה אומ' לא שכר יגיעה הקבה כותק'
 ל' דא קוצותיו תלתלים' אמ' ל' דעירא אכלו
 רבנים שאדה כוואה אתן קוצים בתורה הם ת'
 תלתלים מחריבין את העולם ומושין הוות ת'
 כדבת' והיתה תל' עולם צד' כיד כר' שמע' ישרא'
 יי' אהיכו יי' אחר' אם אתה עושה דל' ריש מחריב
 את העולם' כר' לא תשתחוו לאל אחר אם אתה
 עושה ריש האל מחריב את העולם' כתיב וכל
 תל' את שם קדשי אי אתה עושה חיותי מחרי'
 את העולם' כר' כל' הכשמה תל' אתה עושה
 הי חית מחריב את העולם' ויקם משה ויהושע
 משרת' כיון שפקחו לו שרדה מן השמים כך

פ
 שחורות
 משפלות
 זכבלין

פ
 פיטאמ

העם נחצי הדם דרך על המזבח ויקח ספר הב
 ויקרא באדני העם מתחלת הקטר ועד כאן ויאמר
 כל אשר דבר ייני נעשה וכשמע לפי שהקד ימו
 בתחלה עשייה אמ' להן משה ובי אפטר לעשיי
 בלא שמיעה שמיעה מביאה לירי עשייה חזנו
 ואמרו נעשה וכשמע נעשה מה שנשמע
 מלמ שקיבלו עליהם עשייה ושמיעה קודם
 מתן תורה וכן הוא אומר זבח ומנחה לא חפצת
 אזנים ברית לי עמלה וחטאה לא שאתאזמרה
 הנה באתי במגלת ספר כתוב עלי ויקח מש
 את הדם זה שארית הדם ויזרק על המזבח
 לכפר עליהם ויאמר הנה דם הברית בזה הדם
 בכנסתם לברית אם משמדין אתם את הברית
 בפשכם אתם משמדין ומניין שהנפש כקרא
 דם חבת כי נפש כל בשר דמו היא ואומר כי
 הדם הוא הנפש ויעל משה מנחה
 בפני עצמו ואהרן אהרן מנחה בפני עצמו
 כדב ואמר ושבועים מוקד ישראל כל
 אחר מנחה בפני עצמו יכול לקדש כדב ואמר
 ושבועים זקנים עליו תל כדב ואמר ושבועי
 מוקד ישראל ויראו את' כאו ולא עלו ויראו
 כאמ' באן ויראו ולהלן הוא אומר ויראו אתהם
 המוקד מוקד מה להלן מוקד אף באן מוקד
 ויראו את אלהי ישראל אמ' לאיעזר כל המ
 המתרגם פיסוק זה בתורה הרי זה בדאי
 וכל המוקד בו הרי זה מוקד ומקדף כגון ש
 שותרגם ויראו את אלהי ישראל וחזו ית' אהדיש
 הרי זה בדאי שהק' נראה ואיכו נראה תרגם
 וחזו ית' יקר שכית יקר אהדיש הרי זה
 מוקד ומקדף שהוא עושה באן שלשה יקר
 ושכיטה ואמ' ויראו את אלהי ישראל מלמ
 שניקדו עיניהם מזיו השכיטה ותת' בגלי
 כח הכא בגליו ולהלן הוא אומר ועכנ אבך בגליו
 כח הכא בגליו ולהלן והארץ הדום בגליו
 לצנת הסכיר ולהלן כעין תשיש מה להלן
 אופן אף באן אופן יכול לבכתמניד ממש

הל' כמטשה ולהלן הוא אומר מוליאוה עינים קביב
 לארבעות ובעצם השמים לפוהל' כטהרין
 שנידקיע' יכול מטוש' תל' ובעצם השמים לפוהל'
 מלמ' שמשמיעין את האוקן מה שיכולה לשמע'
 ואמ' אצילי בני ישראל לא שכלי ידן' מלמ' שהיך
 לשליחות ידן' וכן הוא אומר יתקדשן פן יפרץ בהם
 ייני' לא אמ' הק' ביה יום שמחת יהיה אבל אמ' לא
 הריכי ממדתן להם עד שהוקם אהל מועד באהרן
 פרק השכים נרב ואביהוא ודקנים מתג ברבענה
 ל יהודה הנשיא אומר נרב ואביהוא כפולו פיפסון
 שלהם מהר קיני' אם כן למה עיכבה להם מדרת
 הדין לא אמ' הק' ביה אם ימות נרב ואביהוא היום
 אין ישראל יורעין מה חטאן ויאמרו מרת הדין
 מקובחת לא הריכי ממדתן להם עד שיחטאן בדבר
 גלוי לפי כל ישראל ויאמרו יפה כידוכו ויפה כתיבינו
 וכן הוא אומר הוא אשר דבר ייני בקרבי אקדש ועל
 פני כל העם אכבד' ויהזו את האלים ויאכלו ויש
 מר גל' בכומיה דרב העמלם הבא אף בו לא אכלו
 ולא שתייה לא משה ולא מתן לא קטאה ולא תחמת
 לא צדיקים יושבין ועפרותיהן בדאשיהן וכדכין
 מדין השכיטה ש' ויחזו את האלים ויאכלו וישות'
 ויאמר ייני אל משה עלה אל ההרה אמ' שמע
 בן לקיש מאי דכתיב עלה אלי ההרה והיה שם ואתג'
 לך את לגחור האבן' זה מקרא' והתורה זו משנה
 והמצוה כמשמעו' אשר כתבתי להוראתם זה
 תלמוד' שניתנו לנו למשה בקיני' דא לגחור
 האבן לו עשר הדיברות' והתורה זו תורה שבכתב
 והמצוה זו פירושה והיא תורה שבעלפה וכן הוא
 אומר ואותי צוה ייני בעת ההיא' ואומר ארבע הדבר
 אשר אבבי מצוה אתכם' מלמ' שהיא נקראת צויה
 אשר כתבתי' מלמ' שהתורה כתובה ועומדת
 במדום' והיכו דתבן והכתב והמכתב כתב זו
 תורה' והמכתב שעל הלוחות' וכן הוא אומר
 והמכתב מכתב אלים הוא חרות על הלוחות'
 להוראתם' להוראתם כותב מלמ' שאינה תורה
 שלימה' לא כללות ועתידין ללמוד ולקדוש וכל

וההואות

יַעֲלֶה לְכוּ אַרְוֵכָה וְאֶרְכָּא וְתַעֲבֹד
 יָרִים קַרְנֵינוּ בְּכַבֹּד וַיִּגְדְּלוּנוּ לְמַעַלְהָ
 יִזְכְּרוּ לְהַגְדֹת בְּתוֹרַת יוֹמָם וּלְיָמֵהָ
 יוֹדֵינוּ לְחַסֵּד וּלְרַחֲמִים לַחֲכִיטָה וְחַמְלָה
 אֲמֹן בֶּן יֵאמֵר מֶלֶךְ קַיִים כְּצַח לְעַד סֵלָה
 יִקְבַּל אֶרְשֶׁת שְׂפָתֵינוּ רַם עַל בְּלָגוּיִם
 יִקְשִׁיב וַיֵּאדִין טוֹעֵינוּ הַמְּהוּלָל בְּאֵיִים
 יֵהֵא בְעַדְרֵינוּ וַיִּגְן בְּעַדְרֵינוּ רֹכְבֵי שָׁמַיִם
 יִשְׁמֹךְ כַּפֵּי לַתִּינוּ רֹזֵק אֶדְרָךְ עַל מַיִם
 יִכְלוֹט עַלְיָנוּ שְׁלוֹמוֹ כַּבַּעַל כְּכַפִּים
 יִמְהַר מִשִּׁיחוֹנוּ בַר לֵיבָב נְקֵי פִיִּים
 יִבְנֶה בֵּית מִקְדָּשֵׁינוּ מִחֲמַד עֵינַם
 יִשִּׁית אַחֲרֵיהֶם לְטוֹב וַיִּבְרָעֵנוּ לְחַיִּים
 יִתֵּן אֶהְבֵּנוּ בְּלִיבֵנוּ מִקוֹר מַיִם חַיִּים
 כִּבְּתוֹב שְׁמַע בְּכִי וְקַח

שוב אין לי רשות להלך מפני אשן של סלדיפון
 פיון שכאח משה סלדיפון כבדל וכחפז וזללו
 עיניו דמעות וביקש לי פולמוז הטכז לולי שידו
 הקצה וכיחף עליו דבר וישבן כבוד ילי עלהר
 סיני ויבקהו הטכז לכך טאמ ויבא משה בתוך
 העכז ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים
 לילה קודא בדת מקרא ביום ושונה בדת משנה
 בלילה ומניין היה יודע בין יום ללילה בשעה
 שהחמה באה ומשתחווה לפני יוצרה ואומרת
 רבונש לפעולם עשיתי מה שצויתני דבר
 המימין צויתה בקר היה יודע שהוא לילה
 ובשעה שהלכה באה ומשתחווה לפני קוטה
 ואומרת עשיתי מה שצויתני דבר ידעת
 השחר מקומו היה יודע שהוא יום ומען
 שהחמה והלכה וכל צבא מלום באין ומ
 ומשתחווין דבר וצבא השמים לך משתחווים
 דא כשראה אתה חסד שהוא עמו היה יודע
 שהוא לילה דבר ואמונתך בלילה דא
 כר ואכלי עמדתה בהר וכל נאשב בהר ארבע
 יום הא ביצר כל זמן שהשכינה עמו היה
 עומד וקודא כמתלקה השכינה ממנו היה
 יושב ושונה ומזה היה יודע לילות מימים
 וכן הוא אומר יום ליום ימים אומר וליילה
 ללילה יחנה דעת אשריך בן עמרם מור
 כיתן לך אשריך בן עמרם מה זבית לנפשך
 ולכל העולם דבר ידקתי עשה ומשפט
 גם יטעל

ויקחולי תנומה

אמר וידבר לך שנות חיים
 להשה שמע בכי וקח אמר וידבר לך שנות
 חיים אמר ל יהושע שמע כדפי לחרש בני
 כדפי לגוי וקח ולא מן הגזל אמרי כדפי לאלם
 ומה שכרו וירבו לך שנות חיים וכן הוא אומר
 קחו מונסרי ואל כסף שכל לקיחה שטאמור
 להן לישאל שכרה בצדה טאמ להן לישאל
 במצדים ויקחו להם איש שיה לא הפסיד הקצה
 שכרן לא ופסח עלי על הפרתח טאמ ויקחו אלפיך
 שמן ציתך לא הפסיד הקצה שכרן לא ילכו
 יוכחותו ויהי כדיתחול טאמ ויקחו אלפיך פרה
 אדומה לא הפסיד הקצה שכרן לא ודקתי עלי
 מים פחורים וטהרדם טאמ ויקחו בשמים
 ויקחו קמים לא הפסיד הקצה שכרן לא מור
 ואהליות קציעות כל בגדותיך ואומ שמן וערק
 שמיר ואומ עלבן משחק אהים אהיך שמן שטון
 מחבידיך ואומ לשום לא ביני ציון לתת להם טאר
 תתאפר שמן שטון תחת אבן טאמ ויקחו
 עגל בן בקד לחטאת לא הפסיד הקצה שכרן
 לא כי היום ישיכר אה אליכם טאמ ונקחדם לכם
 ביום הראשון לא הפסיד הקצה שכרן דאמר ל

מירשות אדוניכו ומלומם על כל
 יהבך שמו וזכרו יחדש עליכו חודש
 יהי סוף לכל צרה ותלה לגאולה
 יכה לינו ברחמים אשר לו הגדולה
 בקצה ותהלה שומיעתה
 דה לשמחה וגיבור וחטאת ומעילה
 ומלוי כל שאלה אל כורא עליה

כקק למשה שררה ומענין שפקקו למן השמי
 דבת ושים באזני יהושע' ואלה הקנים אמר
 טבו לכו בזה' אשר יהן שצדיקים שאין מ
 מחזיקין טובה לעצמן' בוא וראה אעפ שטן
 הקבה למשה דשות ליכנס למעצה של ועילת
 יהר ממלאכי השרה התחיל מידת ומזדעד
 ואומ' לקנים בקשו עלינו רחמים שכן הוא
 סול הקנים אמר טבו לכו בזה' אמ' להם טבו
 עלינו בהגנות במקום זה' גאו לפי מי אנו
 ככנסין ולמקום מי אנו ככנסין' למקום חיות
 ועזבים ורגודי אש ואין אנו יודעין מה יהיה
 בסופו בקשו עלינו רחמים שכיכנס בשלם
 ונצא בשלום' והס' אהרן וחור עמכם'
 מלמ' שלא עלה עד שמיטה עליהן אפטרכלין'
 ויעל משה אל ההר' כיון שעלה להר
 ירד עק' ולבש את ההר' וישכן כבוד י' על
 הר סיני ויכסהו הענן ששת ימים' משה נתקש
 בענן ששת ימים' עד שנתעבה דעתו ונקרא
 ביום השביעי' אימתי עלה בשבעה כסיון דבת
 לך אמור להם טבו לכם לאהליכם' ואהרן
 כה עמד עמדי ואדברה אליך את החוקים
 ואת המשפטים וירד בשבעה עשר בתמוך'
 אמ' ל בהן מפני מה כתב משה בלאותן ש
 ששת ימים ולא שנה עליו הדיבור בשביל שיש
 שימרה כל אכילה ושתיה שבמעין כדו שיתקד
 ויהיה פמלאכי השרה' ל מרה בן חרש אומ'
 לאיים עליו כדו שיקבל דברי תורה באימרה
 ובריהו' ובזיע שנגברו את י' ביראה' ומראה
 כבוד י' תג' ל שמעון עד שלא יחטא אדם
 כורבין לאימה ויראה וכיון שהוא חוטא נוהגן
 עליו אימה ויראה' עד שלא חטא ישל מרה
 כ' בהן ומראה כבוד י' באש אוכלת בדאש
 ההר' אמ' ל אבא בר כהנא שבע מחינת
 שלמט היו בוסקות קו בדר והיו ישל כואים
 אותן ולא מותיראין ולא מותיראין ולא מתבחדין
 וכיון שחטא אפג' בבני הסרסור לא היו יכולין

להסרב ל רבות ויראו מגשת אליו' ויצא משה
 בתוך הענן' כשעלה משה לרקיע לקבל תורה
 באת הענן ורבה כנגדו ולא היה יודע א
 לרכוב עליה אם לאחוק בה מיד פתחה ענן פיה
 וכנס לתוכה ש' ויצא משה בתוך הענן והיה
 מהלך בה עד שהגיע י' ליון פרעבו קמואל
 המלאך שהוא מטונה על שנים עשר אפים מלאכי
 חבלה שהן על שער' דקיע גער בו במשה אמ'
 לו מה לך במקום קדישי עלינו כמקום פ'
 טונפות באתה' מה לך במקום פתרה ילוד אשה
 אתה מה לך במקום אישים אמ' לו אני משה בן
 עמרם שבאתי לקבל תורה לישראל' כיון שלא הכחו
 הכהו פצוע אחד ואיברו מלפניו והיה משה מהלך
 בדקיע כאדם שמהלך בארץ עד שהגיע מקום
 הדרכ' אמרו עליו על הדרכ' שהוא גבוה מחביו
 ששים רבוא פרסאות וכ' ריבור וריבור שהוא
 יוצא מפין יוצאין ממנו שנים עשר אפים ב
 דקים שלא ש' לבנה' כיון שראה את משה גער
 בו ואמ' לו ומה לך במקום קדישי עלינו
 כיון ששמע משה נכה למפניו וז' עיניו
 ומעוד רביקש ליכול מן הענן באותה שעה
 נרגולל רחמין שלהק' עליו ואמ' לו הדרכ' לא
 דעו מימיכם אנשי מדינה אתם' כשבקשתי
 לברות אדם הנאסון עשיתם קטיגוד לפי ואמ'
 מה אנוש כ' הדרכ' ולא עדברם אותי עד
 שסדפתי מכם כהנה כהנה באש עכשן אתם
 פומדים' לקטרג ואי אתם מנחין לי לירק
 תורה לישראל' אמ' לו איך ישל מקבלת תורה
 אין לי דירה לא לי ולא לכם ברקיע ש' לאברי
 יוצם ולילה חקות שמנים וארץ לא שמתי'
 כיון ששמע הדרכ' עמד בתחנות לפי
 הק' ואמ' רבו שלעולמים ג' ויודע לפיך
 שלא ידעתי בקשה עכשן שידעתי' בוא משה
 אני אהיה לו שליח והולך לפיך לפני כהלמניך
 לפי רבו' והיה הדע' מהלך לפיך עד שהגיע
 אשן שלסל ריפון כיון שהגיע אמ' לו הדרכ' למשה

מוחלץ לו ולכל העולם שכאשר משובתם כי
 שב אפי מהם לא סאם כן לא ממנו ממי אהבם
 טבה אמר לי יצחק לפי שכוונתם פרים שפתי
 שמא תאמר פני חובה ולא פרי כדבה הלא אהבם
 טבה דא ארסו משובתם אהבם כדבה לא
 טאם הפיקוק הזה לא כבגר כדבה המשכן שדא
 היתה רפואה לישראל על כל מה שעשו כיתר
 זהב יכפר להם על מעשה העגל רבה ויעשו
 להם לאיזהב וכסף יכפר להם על מכירת
 יוסף דבתי מברואה יוסף לישמעאלים בעשו
 כסף ונתת יכפר להם על קיג לבם דבר בן
 אדם היו לי צבית ישראל לקיג בנלב כחשת עבדיל
 ותכלת יכפר להם בזמן שאין עושי תכלת
 ביצית דבר נטרג על ציצית הכסף פתיכ
 תבנת ארגמן כדוי שיקבו וידאו בית המקד
 שמרכבו ארגמן רבה כפידה זהב מרכבו
 ארגמן ותכלת שש כדוי שימחלו עונותיהן
 בשש כעטן שנאם יהי חטאיכם בשש בשל
 ילביכן ושש כדוי שיקבו לשרת עם מלאכי
 שרת שנהן שש כנפים שש כנפים ואומ
 ויאמר לאיש לבוש הבדים אשר ממעל למימי
 היאר ועדים כדוי שיכפר להן בקרבן עדים
 דבר ומאת ערת בני ישראל יקח שש שיערי
 עדים וערת אלים מארמים כדוי שיקבו
 לראות משיח שכלבו מי זה בא מארומ
 וערת ותשים כדוי שיקבו להעגל בתחש בעטן
 שש ואנענך תחש ועצי שטים כדוי שיקבו
 לראות אותו במרבך ארז שטה והדק ועצי
 שמן שמן למאור כדוי שיאיר כן לעתיד
 לבוא דבר ויהי בדית הורן בשמים לשמן
 המנחה כדוי שיהא נוחן כודף לעתיד לבוא
 שש וריח לכלבכון ולקפולות הסמים כדוי
 שיקבו לעלות מן המרבך רבמי זאת עולה
 מן המרבך כתימרות עשן מקופורת מור
 ולבנה מכל אבהת רובל אבני שהם נאבני
 מלואים ששענד הקבה לבגות ירושלים באבני

מובות ומרגליות רבד ושמת כדכד שמשו
 ישעריך לאבני אקדח וכל גבולך לאבני חפץ
 דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה תכן
 ההם המטה לא יתרומק ואם תרמו אין תרומ
 תרומה החרט והשופה והקפון והתורם את
 שאיכו שלו וככדי שהם את שליש של אכרין
 ברשות אין תרומת תרומה ל שמואל ברסמ
 שמע כולחון מהבא דבר אל בני ישראל דבר
 פרט לחרט אל בני ישראל פרט לגר כל איש
 פרט לקפון אשר ידבכו לבן פרט לשופה שאין
 לבו כדברו תקחו מאדם פרט לתורם את שאיכו
 שלו דא דבר אל בני ישראל בני ישראל
 מביאין תרומת שקלים ואין הגוים מבי תרומת
 שקלים יכול לא יהא מביאין תרומת שקלים
 אבל יהיו מקדישין לבדק הבית הלא אשר תקחו
 מאדם מאדם ולא מאת אחרים וכשם שאין
 מקבלים מהן הקדש לבדק הבית כך אין מקבל
 מהן לבנין ההומות ולתיקון השערים שש לא
 לכם ולכן לבנות בית לא היכו ואומ ולכם אין
 חלק וצדקה וזכרון בית שלם יכול יהא הנשים
 חייבין בתרומת שקלים הלא בני ישראל בני ישראל
 חייבין ואין צבות ישראל חייבות או יכול הקדיש
 לבדק הבית אין מקבלין מהן הלא תקחו את תרומ
 לרבנות את הנשים ואומ כל איש ואשה אשר כדב
 לבם אותם וג' ויקחו ולא מן הגזל לי כלמדין
 שש לי הרי הוא קיים לעולם במשכן ועשו לי
 מקדש בבכורות לי כלבבור בישראל מהם תהיו
 לי ממלכת כהנים בלנים והיו לי הלויים בכהנים
 וכהכו לי בעטודי ריק אספה לי בקרבנות תשמדו
 להקריב לי בשמן המנחה שמן מנחת קדש יהיה
 זה לי בית שלם העיר אשר בחרתי לי במלכות
 בית דוד כי ראיתי בבכור לי מלך בכסף ובזהב
 לי הכסף ולי הזהב בתרומת המשכן ויקח לי
 תרומה בשלום או יחדיק במעדי יעשה שלום
 לי אמר לי שמעל בוא ודאך שלש עשרה דברים
 חייבין הקבה וקראן לי ומכולן לא ככלל השלום

המשפטים

חגי בשם ליצחק בדבור ולקחתם לכם ביום
 הראשון כהלה לכם ראשון ואני ימי ראשון ופודע
 לכם מראשון ויצא הראשון אדמוני ומביא
 לכם ראשון ראשון לציון הנה הנם ומחדש
 לכם את הראשון כסא כבוד מדום מראשון מ
 מקום מקדשיכו אף באן שני יקחו לי תרומה
 איכה לא נכפרת עצמך דבר ארפא משוברים
 אהבם כדבה דא דהשה כילקח טוב כרתת
 לכם תורת אל תעזבו לזירה ואיתימט ל
 חניכה בר פסא ואמרי לה משמא דבא בר
 מרי בוא וראה שלא כמדת הקבה מדת בשר
 ודם אדם מוכר בלי אוחפץ לחביכו מוכר
 עשב ולקח שמע' אבל הקבה כותה תורה
 לישכל והוא מחבבה ומשבחה ושמיח להם
 בה ואומ' כי לקח טוב כרתת לכם אין לך מקח
 טוב במקח תורה יש לך אדם שהוא לוקח מקח
 ישן כסף וזה באין בו יש בו דהב ואין בו אצט
 טובות יש בו אבנים טובות ואין בו רפואה
 אבל דברי תורה אינן כן לא ארך ימים בימינה
 בשמאה עושר וכבוד ואומ' הכחמרים מדוב
 ומפז רב ואומ' כי חיים הם למצאיהם ולכל
 בשרו מרפא אמ' ליה שמואל לרב יהודה
 שיטא פתח פומך קרי פתח פומך תני' כי
 היבא דתוריק חיי ודש' חיים בידך כי חיים הם
 למצאיהם אל תקרא למצאיהם לא למצוי'
 איהם בפה אמ' ליה רב לרב המנוחא בדיאם
 יש לך אוטיב לך כי אין בשאול תענוג למנות
 התמהמה חוק בשאול מני גיד לך ואם תאמ'
 אכיל לבני ולבנותי ענה כותף עלה כובל בני
 אדם דומין לעקבי השדה הללו כותפין הללו
 נובלין ולכל בשרו מרפא אמ' ליה הושב
 בק לוי המהלך בדרך ואין לו לוייה יעמוק
 בתורה שכל כי לית חן הם לראשית חש
 בראשון יעמוק בתורה שכל לראשית חש בגרונך
 יעמוק בתורה שכל וענקים לגר גדותיך חש
 בבני מעיני יעמוק בתורה שכל כפאודתיה לשל

חש בשוקן יעמוק בתורה שכל שוקני לעצמות
 חש בכל גופו יעמוק בתורה שכל ולכל בשרו מ
 מרפא אמ' ליה יהודה בדיה דל חייא בוא וראה
 שלא כמדת בשר ודם מדת הקבה מדת בשר
 ודם אדם כותף קם לחביכו יפה לזה וקשה לזה
 הקבה כותף תורה לישכל שם חיים לכל גופו של
 אדם שכל ולכל בשרו מרפא אמ' ליה לקיש בר
 העוסק בתורה יסורין בדי לין ממנו שכל וב
 רשף יגביהו עוף ואין עוף לא תורה שכל התעורר ע
 בואיכנו ואין רשף לא יסורין שכל מאי דעבולאמי
 רשף אמ' ליה יוחנן דואפלו תינוקות של בית
 רבן יודעין אותה שכל ויאמר אם שמע הגש לקול
 יי' אהיך כלה מהלה אשר שמתי במצרים לא אש
 עליך לא אימא הכי כל שאפשר לו לעמוק בתור
 ואינו עוסק הקבה מביא עלין יסורין מכווערין
 ובוערין אותה שכל למצות דומייה החשית ממנו
 וכאבי נעכר ואין טוב לא תורה שכל לקח טוב
 כרתת לכם דא כילקח טוב כרתת לכם מקח
 טוב כרתת לכם ואין בו הפסד אדם לוקח דבר ואינו
 יודע אם מפסיד אם משתבר אבל אתם לקחתם
 מקח טוב דבר שאינו מפסיד וכדוד אומ' טעמו
 וראו כי טוב יי' משל למוכרי יין שהיו מוכרין
 ייבם והן שותקין ואחר היה יניח טעום ודבון טעום
 ודבון אמרו לו כמה מוכרין כאן ואין אחר מהם
 ציה יודע אני שייכ טוב דא כי לקח טוב
 היה ל שטעון בן לקיש מושלנו משל להך לשכל
 בני אדם עוסקין בפרקמטיה אמרו בואו ותכליף
 החליפו כפול זה מה שביד זה וזה כפולמה שביד
 זה נמצא מה שביד זה אינו ביד זה ומה שביד
 זה אינו ביד זה אבל דברי תורה אינן כן שניתלם
 חכמ' כגעו זה בזה אחר שונה קדר מועד ואחר
 שונה קדר פהרות אמרו בואו ותכליף השכל זה
 את זה נמצא ביד שנים וביד זה שנים וכן הוא אומ'
 כי טוב סתרה מסחר כסף דא דהשה ארפא
 משוברים אהבם טובה כי שבאפי ממנו למאיר
 אומ' גדולה תשובה שבשבי ליהודי ששעה תשובה

מותרין

בשמים אם תשון לי מקדש בארץ הריני שוכן בו
 שכן ושון לי מקדש ושכנתי בתוכם ומכני מה
 ששה עשר דבר לא עשירים ולא שלשים שאת
 מוצא מטעם עד משה רבי ששה עשר אבות ואלו
 הן משה בן עמרם בן קהת בן לוי בן יעקב בן
 יצחק בן אברהם בן תרח בן כחור בן שרוג בן
 רעו בן פלג בן עבר בן שלח בן ארככשד בן
 שם בימי פלג ככלמה הארץ וגדר הקבה שאל
 יתן את התורה עד כלות ששה עשר דורות והוא
 משה רבינו דא למה ששה עשר אמר ל
 יהודה ביל סימון אמ' הקבה לאתה ין סבור ין
 שאתם גומלין עלי אי ששה עשר דבר שהכרש
 תם לי ככר ששה עשר דבר שעשיתי במצרים
 ואלו הן ואלבישך רקמה ואכעלך תחש ואחב
 בשש ואכסך משי ואערך ערי ואהבה צמי
 דים על ידיך ודביד על גנוכך וארחץ במים
 זאשטוף דמין מעליך ואסוכך בשמן ואהן
 כדם על אפך ועגילים על אזניך ועטרת
 הבארת בראשך ותעדי זהב וכסף ומלבושך
 שש ומשי ורקמה סלת ודבש ושמן אכלת
 ואלפכך אני מעלה עליכם כאלהם גומלין
 עלי וככרדך אני עתיד ליכרע לכם ככר
 ששה עשר דבר ואלו הן ביום ההוא יהיה צמח
 יני לצבי ולכבוד וכרי הארץ לאהון ולתבארת
 לפליפות ישראל והיה הכשאר בציון והכותר
 בירושלם קדוש יאמר לו כל ההרוב ליני בירו
 שלם אם רחץ יני את צואת בנות ציון ואה
 דמי ירושלם ידח מקרבה ברוח משפס
 וברוח בער וברא יני על כל מכון הר ציון ועל
 מקראיה עכן יומם ועשן וכרה אש להבר
 ליה כי על כל כבוד חופה ומובה תהיה לצל
 יומם מחורב ולמכסה ולמקטר מדרם ומ
 וממטר דא זהב ככר מלכות בבל
 לישיה די דהב טב וכסף ככר מלכות מדי
 חרדו יורדעוהו די כסף ונחשת ככר מלכות
 ין מעוה וירכתיה די נחש וערת אלים

מאדמים ככר מלכות אדרום ויצא הראשון
 אדמוני שמן למאור זו מלכות המלך המשיח
 מהרה יגלה שכל צמיח קרן לרוך ערבות כל
 למשיחי ועשן לי מקדש הרי זו מצות עשה
 בית לני להיות מקדש יבין בו הקרבנות וחוגגין
 אליו שלש פעמים בשנה ליוהן הדברים שהן
 עיקר בבנין הבית עושין בו קדש וקדש הקדש
 ויהיה לפני הקדש מקום אחר והוא הנקרא אולם
 ושלשה קראין היכל ועושין מחצה אחרת תגיב
 להיכל וחוקה ממנו והיא הנקראת עזרה והכל
 נקרא מקדש ועושין בו שבטה בלים מדבחו וטבט
 לעלות בו וכיור וכבו לקדש ממנו ומדבחו הקטן
 ומכורה ושלחן אבל הארון הרי הוא ללוהוד
 ואינו מבני המקדש דא ועשן לי מקדש
 אמ' ל יהודה ביל סימון כששמע משה כך
 תמה וכרתע לאחורין ואמ' רבון העולמים השמ
 בסאיך והארץ הדום רגליך איזה מקום יבילך
 וכן שלמה אומ' כי האמנם ישב אהים את האדם
 על הארץ הנה שמים ושמי השמים לא יכלולך
 אף כי הבית הזה אשר בנית אמ' לו משה לא
 כשם שאה סבור לא עשה עשירים קדשים מן
 הדרום ועשירים מן הצפון ועשר מן המערב
 ואני מצמצם שכינתי בתוכו מפני כבודך וחיב
 שלי שדל ואעפ שכר ליני הארץ ומלואה הריני
 מתחמט להשרות שכינתי אצלכם כאב שמת
 חמד להשרות אצל בכו ועליה אמ' בלעם הכשע
 מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל
 כמה פלפולות יש בעולם ולא בחר הקבה אלא
 במשכנותיך שלי שדל אמ' ל שמואל משל
 לחכוכי שפתח על שער המרחץ קכ' יון יצא
 המלך מן המרחץ לאה וערב לו ככנס אצלו
 אמ' לו הן לי לשתות טהן לו ושתה אמרו לו כמה
 חכוכים יש במדינה ולא בא המלך לשתות אלא
 משלך אשריך מה כיהן לך וכן לעתיד יתמיהו
 הכל כשהקבה משדה שכינתו בין ישראל כמושן
 והתהלכות בתוכם והיית לכם לאהים ככל

פ
 שמעורב
 בו דבש
 וכלפיין

תחמה

רבת אף חדיק במעדי יעשה שלום לי שלום יעשה
 לי ללמדך שהוא הניב סגן הכלי תרומה לאומי
 עשר תרומות הן תרומה תרומת מעשר ותבן
 חלה ותרומת בכורים ותרומת כדיר ותרומת
 תודה ותרומת הארץ ותרומת מדין ותרומת
 שקלים ותרומת משכן תרומה ותרומת כ
 מעשר וחלה ובכורים ותרומת כדיר ותרומת
 תודה לכהנים תרומת הארץ למלך המשח
 ולכהנים וללוים ולנתינים ולמקדש ולירושלם
 תרומת מדין לאמר הכהן תרומת שקלים לאומי
 תרומת המשכן הימנה היו עושין גופו שלמשכן
 ושמן המשחה וקטורת הקמים ובגדי כהנים
 ובגדי כהן גדול לכולן יש להן שיעור חוץ מ
 תרומת המשכן שאין לה שיעור לא ויקחו בין
 שווה כמות בין פחות משווה כמות מאת
 כל איש מניין אלה אומי שאין לך בלאחד ואחד
 מישראל שלא היה ראוי להעמיד אהל מועד קדשי
 וקדשיו וכל בליהוה כל איש דא בלאיש אמ
 ל שמואל כשבא משה אצל ישראל אמ להן אמ ל
 הקבה עשו לי מקדש אמרו לו הנשיאים אכו
 משלכו עשה המשכן אמ להן משה לא עוה
 אותי הקבה לא דבר אל בני ישראל ויקחו מאת
 כל איש מיד פירשו הנשיאים כד כתבינן לדע
 אסר ידבנו לבו לפי שהתגברו ישראל במלכות
 המשכן בכל לבם אף הקבה מפייסן בלב דבר
 דברו על לב ירושלים דא אשר ידבנו לבו
 משכן שהתגברו אותו בכל לב לא שלמה בו
 עין אבל מקדש שהתגברו אותו בלא לב שלמה
 בו ידאונו דא אשר ידבנו לבו בנדבות לב
 הוא מביא אעפ שלא הוציא בשפתו והוא הדין
 לכל הקדשים שאינו צריך להוציא בשפתו
 לא מלמד בלבו נתייב תקחו את תרומת
 מטאן סממט שכין על השקלים ובופין אותו עד
 שיתן וזאת התרומה מלמ שהדאה הקבה
 למשה שעתיד אחד להתגבר ואיזה זה זה חוד
 דבן וישמחו כל העם על התגברם ולמה טמ

תרומה התרומה תרומתו בענין אחד לא אחת
 למשכן ואחת למקדש ראשון ואחת למקדש
 שני להגיש בשם ל שמואל בד חמין סגן תרומה
 טמא בכנסת משכן ויקחו לי תרומה דתחומות
 זו תרומת אדנים תקחו את תרומת זו תרומת
 שקלים וזאת התרומה זו תרומת המשכן
 דהב וכסף ונחשת תרומת המשכן כנגד גוף
 שלאדם דהב זה הכסף כסף זה הקוף נחשת זו
 ברקו כדא וכוצים כעין נחשת קלל ובלת
 או הגידים וארגמן זה הבשר תלפת שני זה הדם
 ושש זה הכסף ועזים זה השיער ועדת אלים
 מאדמים זה פור הכנים ועדת החשים זה
 עור הראש ועצי שפים או העצמות שמן למ
 או העינים בשמים לשמן המשחה זה החוטם
 ולקטורת הקמים זה הפה והחך כשם שהא
 מעלה דיה הקטרת כך החך פועם את המטעם
 אבני שהם ואבני מלואים או הכליות והלב שהלב
 נמשל באבן אמ הקבה יהי לבך וכליותך שלמים
 כרי שיזכו לאכיל ולחשך וכן יוד אומי בחכמי
 יני ונסיכי צדקה כליות ולבי ללמדך שהכליות
 תליות בלב ואומי ובוחן לבות וכליות יני אמ
 הקבה כיון שאני בורקן ומוצא אותן מליאים
 שלימים אני שוכן בתוכם דבר ועשו לי מקדש
 ושכתי בתוכם דא ל שמואל אומי תרומת
 המשכן כנגד העליונים דהב דו חמה וכסף
 דן לבנה ונחשת זה מערב בשעה שהחמט
 שוקעת כפי מערב נראה כנחשת תכלת זה
 הדקיע וארגמן או העכנים תולעת שט דו
 הקטרת ושש או השרפים שש ככפים ועזים זה
 מול גדוי ועדת אלים מאדמים או הצדקים
 תלפת שכי ועדת החשים או הדעמים ועצי
 שפים או הזיקין שמן למאור או שבטה מ
 מדלות בשמים לשמן המשחה זה הפול שהוא
 יורד ומבטל את הכירות ולקטורת הקמים או
 הגפנים אבני שהם לאבני ברד ואבני מלוא
 או אבני השלג דייך שאמ הקבה כשם ששכינת

בשמים

אלקים בופומי ערמונים די לבי למוהים מורגאטא
 ולמה עדי שמים לפי שגלוי לפנו שעה ידיו לחסו
 בשמים לכך הקדים להם רפואה יבואו עדי שפי
 ניכרו על מעשה שמים ארון ככר המלאך
 שהיה מהלך לפניהם נזכה הכבי שלח מלאך
 לפניך וישאום שהארון הוא המלאך דבר הטה
 ארון הציר ארון כל הארץ אמרים וחצי ארכו
 ל מאיר ול יהודה ל מאיר אום באמה שלשה
 טפחים הרי ארכו של ארון חמשה עשר פופח צא
 מהן שנים עשר פופח לרחבן שללוחות וחצי פופח
 מכאן וחצי פופח מכאן לעביו של ארון כשתיירו
 שם שני פופחים מקום ספר הגרה ורחבו של ארון
 חמשה פופחים צא מהן ששה פופחים לארבע של
 לוחות ומקום הספר הגרה טפחים וחצי פופח
 מכאן וחצי פופח מכאן לעביו של ארון ל יהודה
 אום באמה של חמשה פופחים הרי שנים עשר
 פופח ומחצה ארכו של ארון וארבעה לוחות יבואו
 שנים שלימים ושנים שבורין והלוחות ארכו של
 כל אחד ואחד ששה פופחים ורחבו ששה צא מהן
 שנים עשר פופח לרחבן שללוחות ואצבע מכאן
 ואצבע מכאן לעביו של ארון ורחבו של ארון
 שבעה פופחים ומחצה צא מהן ששה פופחים
 לארבע שללוחות וחצי פופח מכאן וחצי פופח
 ומקום מכאן הנחת הלוחות האשור ואצבע
 מכאן ואצבע מכאן לעביו של ארון אבל ספר
 הגרה לא היה כהן לא מן הצד שכל לקוח את
 קלד הגרה הזה ושמהם אותה מצד ארון ברית
 חמשה כלים מעולים יש במדבר והם שמירר
 בכי קהת הארון והשכלח והמכורה והמצבחות
 הארון ככר האיש הצדיק שתוכן בברו והשלחן
 ככר מלכי ישראל והמכורה ככר חכמי ישראל
 ומצבח הקטרת ככר הכהנים ומצבח העולה
 ככר ישראל הארון הגרה בתוכו והצדיקים כל
 בהן הגרה לא בלבן הארון רחבו ארבע אמות
 פחות מצד כי הצדיקים מאחרין בצדכי הגוף
 ומקסיפין בעבודת המקום הארון יש בו שנים

נטר לעלות אל מלאכה כעב העופים ופיוכים אל
 חכמי ארוביטא אמר ל כפא שמע מינה האיי עיבא תגיה
 פרקי מודליי ל יוחנן קליק למשאל בשלמיה דל
 חטיה אשכחיה עסיק בהדין קרא בעתה היא יקרא
 לינו שלם כפא יי ונקוואליה כל הגרים אמר לו ומ
 ומחזקה היא ירושלם אמר ליה הקב"ה אמר ליה הדחיבי
 מקום אהלך ואום ורחבה וכסבה למעלה למעלה
 ולא לעתיד לבוא בלבד אלאף לשעבר כך היתה
 דתן עומדין צפופין ומשתחוים נוותים מהוא
 נוותים ל שמואל בר איבא בשם ל אחא קוח הרבע
 אמור אמר ל כל צד לכל אחד ואחד אמר לכל צד
 כדי שלא יהיה אדם שומע קול הגלגל שלח בירן
 אמר ל חכמא בר פפא ביקש הקב"ה לנתת ירושלם
 במדה של ואומר אנה אנה הולך ויאמר אלי ל
 למוד את ירושלם לראות כמה רחבה וכמה ארבה
 אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבונן של עולמם
 הרבה כרבים של אומות העולם בראתה בעולמך
 ולא נתת בהן מדה ירושלם ששמך בתוכה ומ
 ומיקרשך בתוכה וצדיקים בתוכה אנה נוותן בה
 מדה מיד ויאמר אלי רוצ רבד אל הכער הלל לאמ
 כרזות טבי ירושלם מרוב אדם ובהמה בתוכה
 אמר ל יוקי בשם ל לני אין את יודע שבחה שליכו
 שלם לא מן מדה דבר ואכי אהיה לך כאם חומא אש
 סביב ולכבוד אהיה בתוכה ועשו ארון עזרי
 שמים ל יוחנן רמי קראי בת וטשית לך ארון
 עץ וכל ארון עזי שמים מלמ' שללמ' חכמים
 שבטי עירו מצוים לעשות לו מלאכתו ואמר ל
 יוחנן איזהו הלמ' חכמי שבטי עירו מצוים לעש
 לו מלאכתו זה שמניח חפציו ועוסק בדרכי
 שמים למאי נקרא מינה למטרדח עליה ברטניה
 עזי שמים תבן רבבן עשרה מיני ארזים
 הן ארז שפוח הדק ועץ שמן ברנש תרהר ות
 ותאשור הני שבעה כי אהא נב דימי אמר
 הוקיפו עליהם אלונים ערמונים אלמוגים ארז
 ארזא שפה שניטוא הדם אמר עץ שמן ארזא
 ברנשים בראתא תרהר שאגא ותאשור שורביטא

אשר אני מגדאה אותך תכיא אמל יוקי ביל יוח
 ארן שלאש ושלחן שלאש ומצודה שלאש
 יכרומו השמים ונאה משה ועשה הבנות
 אין ליה משכן שידרו מעשין מן השמים מ
 מקדש טבטה שלמה מפיין ה' הכל נכתב מ
 מיד י' ענין השביל כל מצאת התבנית את
 הבנית המשכן ואת הבנית כלכליו מקיש מ
 משכן לכלים וכלים למשכן שכולן מעפפין
 זה את זה וכולן מצוה אחת וכן תעשו להבא
 דורות מבאן אהאום שאם נצו בית דין להוקי
 טל ירושלם או להוקיף על העזרות מוסיפין
 ואין מוסיפין לא עלפי מלך ועל פי נביא ובאו
 ותומים ועל פי סטרי גדולה שככלאשר אני
 מצאה אותך וכן תעשו לחרות מהמשכן
 על פי נביא ועל פי סטרי דרך ועל פי אורים ותומ
 ועל פי מלך כך לדורות ומעין אין לי מלך
 במדבר משה רבי מלך היה דכותיה בישרון
 מלך תבו רבן כיצד מוסיפין על העיר
 עושין בית דין שתי תודות ולוקחין לחם חמץ
 שבהן והולכין בית דין אחר שתי התודות
 ושתי התודות זו אחר זו ועומדין בכבודות
 ובטבלים ובצלצל על כל פטה ופטה ועל כל
 אבן ואבן שבידושלם ואומ' ארוממך י' כי
 דליתבי וג' עד שמגיעין לסוף המקום שם
 שמוקדשין אותו ועומדין שם ואוכלין שם
 לחם תודה אחת משתי התודות והשעיר
 כשרפה ועל פי הנביא שורפין את זה ואוכלין
 את זה וכיצד מוסיפין על העזרה מקדשין
 אותה בשיירי המנחה מה ירושלם התודה
 שטאכלות בה מקדשתה אף העזרה שיירי
 המנחה שאין טאכלין אה בה מקדשין אותה
 ואוכלין אותה בסוף המקום שקידשו וכל
 מקום שלא נעשה בכלאו וכסדר הזה לא
 נתקדש קידוש גמור וזה שעשה עזרת
 שתי תודות דבר הוא שעשה ולא במעשין
 נתקדש המקום שלא היה שם לא מלך ולא

אורים ותומים ובמה כתקדש בקדושה דאטטה
 שקידשה שלמה שהיא קידשה העזרה וידוש
 לשעתי ולעתיד לבוא דתבן אמל יחושב
 שמעתי שמקריבין אלפ שאין בית ואוכלין
 קדשי קדשים אלפ שאין קלעים קדשים קלים
 ומעשול שני אלפ שאין חומה שקדושה דאטטה
 קידשה לשעתי וקידשה לעתיד לבוא ל לעזר
 בן עזריה ול לעזר המדעי הון יתבין עסיקיים
 בהדין קרייה בעתה היא יקראו לירושלם כסא י'
 וכקון אליה כל הגרים אמלו ל לעזר בן עזריה
 לל לעזר המדעי מחקרת היא ירושלם אמלו
 עתיד הקב' לומר לה האריכי הדתיבי קבלי אכלוס
 יך דבית הדתיבי מקום אהלך וג' אמל יוחבן
 עתידה ירושלם להיות מגעת עד שערי דמשק
 ומה טעמיה משא רבר י' בארץ חדרך ודמשק
 מכוחה מהוא חדרך ל יודה ול כחמיה ל יודה
 אומ' אין לשון זה חדרך לא זה המלך המשיר
 שהוא חד לאומות נרך לשל' ול כחמיה אומר
 מקום הוא נקרא חדרך אבא יוקי בר דורמסקית
 אומ' העבודה שאני מדמשק ויש שם מקום נקרא
 חדרך אמ' ליה ומה את מקיים ודמשק מכוחה
 אמ' ליה מה התאים הזו צדה מלמטון ורחבה מל
 מעלך כך עתידה ירושלם פתח חבת ועולה והגליל
 באור ומכוחה תחתיה לקיים מה שכ' ודמשק יענות
 ואין מכוחה לא ירושלם דבית דאת מענותי עדי עד
 אמ' ליה ומאת מקיים וכבנתה חפצ' על תלה אמ'
 ליה שאיס' עתידה לקוד ממקומה לא מותר חברת
 ועולה מפל ירדיה לקיים מה שכ' ימין ושמו
 תפרצי הלי לאורך לרוחב מעין תלומגדל חככא
 יקבי המלך ל ברביה אומ' עד אוקיננס יקבין
 שיקבן מלך מלבי המלביסבה הרי לרוחב לגובה
 מכיין ורחבה נקבה למעלה למטה אמ' ראבין
 אמל יוחבן עתידה ירושלם שהגבה למעלה שלש
 פרסאות שנוקאמה וישבה תחתיה אל תקרא תחתיה
 לא כתחתיה אמ' ראבא אמר ל' ההוא קבא
 ירושלם קמיתא תלתא פרסי הווא ושמו תאמר יש

נשמע וידעו בייחוד ששם הארון גכה מאי הוה
 עבד אמר חלבו מתעסק בקדומו היה תני ל
 שמנו כהנים בעלי מומין היו שם מתגלעין בעני
 וכשמטה קדומון של אחד מהן וכפלה שם ויצת
 האור ואכלת ועשית כפרת זה צפוח
 תבא ל יוקי בדחטנה ועשית כפרת פהוור זה
 יבא זהבה של כפרת ויכפר על זהבן של צבול
 הכפרת היה כסוי על הארון יכול היה לארון כסוי
 תל וטה את הכפרת על הארון כפרת על הארון
 לא היה כסוי לארון אבל היה דבר אחר מצדיק
 בין הלוחות לכפרת תל אלפט הכפרת אשר על
 העדות כפרת על העדות ולא היה דבר אחר מ
 מצדיק בין הלוחות לכפרת וכמה היה עביה
 של כפרת טופח ואלפ שאיכו מפורש הרי קל
 וחומי ממסגרת של שלחן שהיה טופח לשלחן
 והיה טופח של ועשית לל מסגרת טופח סביב
 ומה טופח שללי אמרה תורה לא יהיה פחות מ
 מטופח עצמו של כלי על אחר כמה וכמה
 ושכנו ארון תשנה טופחים וכפרת טופח הרי
 עשירה כנגד עשירה דיברות ועשית שני
 כרבים כרבים הלכו למה לי כדילידע שיש
 כרבים למעלה ומניין שיש כרבים למעלה
 דבר היא החיה אשר ראית תחת אהי ישראל
 בטהר כבוד וארע כי כרבים המה ותקילי בעז
 דלמא אתי למטעא ויאמרו ליה הוא לכמה
 היו דומין פניהם ורביהן ויתדותם ואשדותם
 כמראה אדם ולכ כנפים ככנפי העוף כי
 כרמות מוכבה שלמעלה וכרבהו ודמות
 פניהם פני אדם וכל נבשותם יעופף כד הין
 הכרובים והיו דברובים פדשי כנפים למעלה
 כרובים היו עומדין על שפת הכפרת מצד
 זה ועל שפתה מצד האחר ועולין למעלה אבל
 אין אכו יודעין כמה היה גבהן של כרבים ש
 שעשה משה לא משמצינו בבית העולמים
 כרובים עומדין בשליש חבית ואף במשכן
 בשליש חבית היו עומדין בבית העולמים

הוא אומ' והבית אשר בנה המלך שלמה ליה
 ששים אמה ארכו ונעשרים לחבו ושלישים אמה
 קומתו וכת קומת הכרוב האחד עשר באמה
 וכן הכרוב השני כמצאון הכרובים עומדין בשל
 הבית אף במשכן שעשה משה קומתו ששים
 טופח ארון וכפרת עשירה טופחים וגבהן של
 כרובים עשירה הדי עשירים טופח כמצא עומדין
 בשליש חבית המשכן אמר רב בטאי אמ' שמואל
 כרובים של בית העולמים בבק היו עומדין
 של כנף הכרוב האחד חמש מאות אמות
 וכן הכנף השני עשר אמות מקצות ככפיו
 ועד קצות ככפיו אינה ורביהו היבא קימא לא
 שמעמינה בנס היו עומדין מתקיף ליה
 אביי דלמא בולטין בתורכבולית מתקיף ליה
 רבא דלמא דהשלח כנגד דה מתקיף ליה רב
 אחא בר יעקב דלמא בלפסוס הוה קאימי
 מתקיף ליה רב אשי בדיה רב יהושע דלמא
 ביהא מעלמי ראוה מתקיף ליה רב פטא דלמא
 מיכא ביפא ידיהו מתקיף ליה אשי דלמא
 שלהופי משלהפא ידיהו כאיזה צד הן עומדין
 ל יוטרן ול לעזר חד אמ' פניהם איש אל אחיו
 וחד אמ' פניהם אל כפי הבית למאן ראם פניהם
 איש אל אחיו דכול ופניהם איש אל אחיו וחד
 אמ' פניהם אל פני הבית דכול ופניהם לבית
 ולמאן דאם פניהם אל הבית הא כול ופניהם איש
 אל אחיו הא כיצד כאן בזמן שישראל עושין מצוה
 שלמקום וכאן בזמן שאין ישראל עושין מצוה של
 מקום ולמאן דאם פניהם איש אל אחיו הא כרוב
 ופניהם לבית מצד די אחדי תניא אונקלוס
 הגראומ' כרובים מעשה צעצועים היו ופניהם
 היו מצדדין בתלמיד הנכפך מרבג אמ' רב
 קפייטא בשעה שהיו ישראל עולין לנהל היו מגלין
 להן את הכרובות ומדאין להן את הכרובים שהיו
 מעורדין זה בזה ואומ' להן דאו חיבתם לפני
 המקום בחיבת דבר עם נקבה מוהיב לבחסדא
 ולא יבואו לדאות אמ' רב יהודה בשעת הכנסת

כרובות
 כנף
 אל
 כנף

יבנה

עשרה אמה בארכו ובחביו ככר שתיים עשר
 מדות מצות שטמרו בצדיק דבר ימי מגור
 באהליך ומי ישכון בה רקדשיך הולך תגים וכו'
 צדק ודובר אמת בלבבו לא כגל על לשונו ולא
 עשה לרעה רעה וחרפה לא נשא על קרבו כבזה
 בעיניו כמאס ואת יראי יי' יבד נשבע להרע
 ולא ימיד' כספו לא נתן בכסף ושחד על לבי לא
 לקח עושה אלה לא ימוט לעולם' וצפית את
 דהב פהור מיצית ומחוק' אמ' ראבא בלתי למידי
 חכמים שאין תוכו כבדו אינו תלם חכמים' והלא
 דברים קלו וחומ' ומה ארון שאינו לא שומע ולא
 מדבר ולא יודע מה בתוכו אמרה תורה מבית
 ומחוק' תצפנו כדי שיהא תוכו כבדו' תלמיד
 חכמים שהוא רואה ושומע ויודע מה בתוכו
 ונדון על השערה על אחת כמה וכמה שצדיק
 שיהא תוכו כבדו' אמ' אביי ראי תימא ל' אמ' א
 כל תלם חכמי שאין תוכו כבדו נקרא תועבה
 שנאף כי טעב וטלח' אמ' ל' שמול בר נחמני
 אמ' ל' יונתן מאי דבר למה זה מחיר ביד בסיכ'
 לקנות חכמה ולב אין' אוי לו לתלם חכמים
 שעסק בתורה ואין בו יראת שמים' אמ' ל' יטאי
 חכמי על דאית ליה ביהא ותבא לביתה' עבדי'
 דבר יראת יי' היא אונתו' אמ' להו רבא במפוחא
 מכיכו לא תינתן תבתי גהנם' אמ' ל' הושעבן
 לוי מאי דבר גזאתה תורה אשר שם משה זכה
 בעשית לו שם חיים לא זכה בעשית לו קסמות'
 וכי מאחר שהוא מצופה דהב מבית ומחוק'
 עץ למה לי לומר לך אמ' יצד רבאין שבר
 לתלם חכמי' לא שבחן שבובשין יצדן ינת'
 וכן הוא אומר' ומושל ברות מלכות עיד' ותבן
 איקו גבור הכובש את יצדו' ועשית עליו קד
 דהב סביב כדי לקבל הכפרות' ויצקתו ארבע
 פובע' דהב שתיים ברוחב מפאקו שתיים ברוחב
 מבאן' ב' פועת הארון יהיו הבדים לא יקורו
 מעמו' הרי זה באזהרה' מבאן אמרו בשמי שאין
 אורג על הכרף כושאין פנים כנגד פנים ואחורי

יבד קולטת
 פאון ד' ע' ע' ע'

ד' ע'

לחוק' וכזה דין שלא ישמחו הבדים מן הטבעות
 שהמקור אחר מן הבדים לוקה שכבד בעת הארון
 יהיו הבדים לא יקורו ממנו' וכן את מוצא בשעה
 שהכניס שלמה את הארון לקדש הקדשים האריכו
 הבדים ועבאו לחוק' ולא יכלו להסירן לא הכיחן כמות
 שהן שכוניאריכו הבדים' דב יהודה ל' ראמי בל
 ויאריכו הבדים ויראו ראשי הבדים ובל ולא ייראו
 החוזה הא כיצד דוחקין ובו נפין ואיכן נראין תבא
 במיה כיויאריכו הבדים יכול לא יהא כדאין מדגכה
 תל' ויראו ראשי הבדים יכול יהוא מקדעין ויוצאין
 בכרובות תל' ולא יראו החוזה הא כיצד דוחקיים
 ובו נפין ויוצאין בכרובות וכדאין כמין שט דדי
 אשה שכ' צדור המנד דודי לי צין שדי ילין' מאי
 ויהיו שם עד היום הזה' שא' ע' שחרב המקדש
 וכלו בלתי כלים שבו ארון גבול במקומו ולא כגלה
 לבבל' ש' ולתשובת השעה שלח המלך נבוכדנצר
 ויבאין בבבל עם כלי חמדת בית יי' ותיבא ל'
 איצד אומ' ארון גלה לבבל דבר ויצא מבית ציון כל
 הדרה זה הארון' שאל ל' מתייהבן חרש את ל'
 שמיעון בן יוחאי ברומני וכי מאחר של איצד
 מלמד ינו כעם ראשונה ושכיה ארון גלה לבבל
 אהה מה אהה אומ' אמ' לו שאכא אומ' ארון במקו
 גבול שכ' יהיו שם עד היום הזה' אמ' רבא לעולא
 מאי משמע אמ' ליה דבר עד היום הזה בלתי בא
 דבר עד היום הזה לעולם הוא והא כתיב ואת היבוקי
 יושב ירושלים לא הורישו בני בנימין וישבה יבוקי
 בקרב ישכל עד היום הזה' וכי נמי דל' גל' אמ'
 ליה בלתי התם שם ולא כתיב הכא שם וכלי יבא דבר
 שם וכלי יבא דבר שם לעולם הוא והאמ' רב יוסף
 ומהם מן בני שמעון הלכו להר שעיר וישבו שם
 עד היום הזה' וכבר עלה מלך אשור וכלכל את
 כל האמות ש' ואסיר גבולות עממים רג' הנוברא
 אמ' רב נחמן תבא וחכמים אומ' ארון בלשכת
 דיר העצים היה גכח' מעשה בכהן אחר שהי
 מונעק וראה לצפה משוסה מחברותיה נבא להודי
 אהח בילו ולא הספיק לגמור את הדבר עד שיצתה

נשמת

על השלחן כן המלך צריך לאור החכם והסביא
 וכן הוא אומ' יעש יהואש הישר בעיני יי' כל
 ימיו אשר הודהו יהוידע הכהן' וטאמ' בעדיהו
 ויהי לדרש' אהים בימי דכריה המביץ בידת האה'
 מקשה תעשה לא טאמ' אה תיעשה מלמ' שנעש
 מאליה' מקשה תעשה' הבולבן מנורה
 היתה באה מן העשת מן הזהב' עשאה מן ה
 הגרופאות פסולה' עשאה משאר מיני מתכות
 כשרה' מאי טעם מן הגרופאות פסולה מקשה
 והוא מאי טעם משאר מיני מתכות ואי טעם
 לרבות כמיהה והוא אמ' קרא תעשה לרבות
 שאר מיני מתכות ואי טעם לרבות גרופאות לא
 סלקא דעתא דא מקשה כתיבה היא תעשה כמי
 דא מקשה כות מקשה מקשה לעכב' זהב זהב
 לעכב' האי אי אמרת בשלמא מן הגרופאות
 פסולה' משאר מיני מתכות כשרה' היכו דזהב
 זהב מקשה מקשה לדאטא אה אי אמרת מן
 הגרופאות כשרה' משאר מיני מתכות פסולה'
 זהב זהב מקשה מקשה מאי דריש תביה מאי
 דאטא דתנא ככר זהב טהור יעשה אותה
 באה זהב באה בכל' אינה באה זהב אינה באה
 לכל' גביעיה כפתוריה ופתייה ממטה יהי'
 באה זהב באה גביעיים כפתורים ופרחים אימא
 כמי באה זהב באה קנים אינה באה זהב אינה
 באה קנים' ההוא כמלוב מיקרי וזה מעשה
 המנורה מקשה זהב באה זהב באה מקשה אינה
 באה זהב אינה באה מקשה' מקשה לסופא ל'
 למאי אתא למיעובי חצוצרות דתנא חצוצרות
 היתה באה מן העשת מן הכסף עשאה מן הגר'
 פאות כשרה משאר מיני מתכות פסולה' ומאי
 טעם משאר מיני מתכות פסולה כסף הוא מן
 הגרופאות כמי מקשה והוא מייעוטי לחמכב
 גבי מנורה מקשה היא ולא מן החצוצרות'
 וששה קנים יצאים מצדיה' אמ' טמון למשמ'
 רדבא גבה שלמנורה שמונה עשר טפח הוגלי
 והכרת שלשה פוכחים וטפחים חלק וטפח שבו

זהב' אמ' ל' יוחנן שלשה זירים הן שלמנבח' ועל
 שלחן' ושלמנבח' שלמנבח דבה בו וכפולו אהרן'
 שלשלתן דבה בו וכפולו דוד' שלמנבח עד אן הוא מ'
 מנבח כל הרוצה ליפול יבוא ויפול' טמון האמ'
 עהוא פחות שבהן תלבי מלכיים ימלכו ור' ל'
 יוחנן ראמי כול קר וקרי קר זכה כעשית לו קר
 לא זכה היא זרה ממנו וכעשה קר ממטה'
 ועשית קערותיו וכפותיו' קערותיו או הדפוסין
 שטושין בהן לחם הפכים' ושלשה דפוסין של
 זהב היו לכל חלה וחלה והן שהם עשירה חלולת
 הרי טשה ושלשים דפוסין ומדה היו עושיים
 בהן אחד שמכחין בו החלה והיא בצק והשכ
 שאופין אותה בו' והשלישי שנותנין אותה בו'
 אחר אפייה' כדי שלא תתקלקל צורה' וכפותיו
 או הבדיבין שמניחין בהן הלכות על השלחן
 בצד המערבות שני קומצ' לבונה בשני בצב'
 זלכושולים היו לבזכים כדי שיכחום על
 השלחן' וקשותיו או הסכיפין וארבעה סכיפין
 של זהב היו לשלחן מפורצלין מראשיהן עבהן
 סומכין שהי המערבות שנים מסדר זה ושני
 מסדר זה' ומנקהותיו או הקנים שמניחין בין
 החלות כדי שיהיה הדוח מנשבת בהן ולא יפסדו
 ושמונה ועשרים קנים היו לו ארבעה עשר
 לכל סדר וכל קנה וקנה כחצי קנה חלול ופיצו
 כותבן מניח החלה הראשונה על עצמו שלשלתן
 וכותבן בין ראשונה ושניה שלשה קנים ובין כל
 חלה וחלה שלשה קנים ובין ששית וחמישית
 שני קנים בלבד לפי שאין על הששית חלה
 אחרת כמנצאו ארבעה עשר בכל מערכה'
 וסומך כל מערכה בשתי קשות' וכתב על
 השלחן לחם פנים' הבולבן לחם פנים
 מלמ' שהיו לו פנים הרבה ומלובעות היו ארך
 כל חלה עשירה פוכחים נרחבה חמשה פוכחים
 ודומה שבע אצבעות' תמיד אכלו בשבת'
 ועשית מנורת זהב טהור' המנורה
 ככר עמוד הענך ועמוד האש והיא מאירה

שם מנורה

כלים לנדרתך שלחן במאי עסיקת אילימא ב
 במקדש ראשון מאיהואי פרוכות או במקדש
 שני ובמקדש שני מאי הוו כרובים לעולם
 במקדש ראשון ומאי פרוכות דבאבי דאמ' ל'
 דיקא אמ' רב שלש עשרה פרוכות היו במקדש
 שבע כנגד שבעה שערים ושתיים אחרת
 לפתחו שלהיכל ואחרת לפתחו שלאולם ושתיים
 בדביר ושתיים כנגדן בעלייה' ל' אחא בר
 יעקב אומ' לעולם במקדש שני וכרובים
 בצורה הוו קימי דכר ואתבל קירות הבית
 מוקלעות כרובים ותימורות ואומ' כפוער
 אש וכו' ונתקביב מאי במיעדאיש ולויתא אמ'
 רבא בר רב שיבא באיש המעורה בלוייה שלו'
 אמ' ל' שמעון בן לקיש בשעה שכב נקאגוים
 להיכל מצאן כרובים המעוררים דה בדה יסאו
 לשוק ואמרין ישאל הללו שבדכתן מרובה
 ברפה וקללתן קללה' יעסקו בדבדים הללו
 מיד הקילום שנכל מכבדיה הקילוה' וג'
 ונעדרת לך שם' ל' לעזר המודעי אומר
 הרי הוא אומ' ונועדתי לבני ישראל ונקדש
 בכבודי עתידאני להתעדר בהם ולהתקדש
 בהם אימתי היה זה יום השמיני שנוקדאכל
 העם ויפלו על פניהם או איבן אומ' לא לירק
 להם יעידה לריבנותה' ונועדתי לך' לך
 היתה יעידה ולא היתה יעידה לכל ישראל אוצני
 את ישראל שנהטערו בהר ולא אוצני הדקנים
 אוצני את הדקנים שלא נדבר עמך עם משה
 ולא אוצני את אהרן עצמו את בני אהרן ש'
 שנתעורר בריבון עם אהרן' אוצני את בני
 אהרן שלא טערו בדיבור עם משה ולא
 אוצני את אהרן עצמו שנתעורר בדיבור עם
 משה דל' אשר אועד לך לך היתה יעידה ולא
 היתה יעידה לבולם' או אוצניאם מן הדיבדות
 תלודברותך' אוצניא את ישראל ולא אוצניא
 את הדקנים אוצניא את אהרן עצמו תל' לרבו
 אלק' שם אלק' היה הריבון ולא היה הדיבור

עם כולן לפי שהוא אומ' מאוה למועד יכול מכיל
 האהל דל' מעלה הכפרת או מעלה הכפרת יכול כולה
 דל' מבין שט הכרובים דברי' ל' עקובה' ל' שמעון
 בן עדאי אומ' איני כמשה על דברי' ל' לא כמנסין
 על דברי' הכבוד שכלו הלא אהרן שמים ואהרן
 אני מלא נאם יני ראה חיתתך שלישראל לאיבן גמיה
 לכבוד הזה המרובה בלי דחק לראות מעדבר סעעל
 הכפרת מבין שט הכרובים' את כל אשר מצוה אות
 למעט אהרן מדיבנות שכתמונו שכלא לאהרן
 נאמר לא למשה שטאמ' לאהרן' ועשית שלחן
 השלחן דבר למן דכותעך לפי שלחן נגד צול'
 והוא כנגד המלכים' מה השלחן יש בו צורך ה'
 הבריות כן המלך לצורך הבריות וכך הוא אומר
 ומפיבשת יושב בידושלם כי על שלחן המלך הוא
 אוכל ואומ' ובע ברדל' הגלעדי תעשה חסד והיו
 באובלי שולחןך' ועל השלחן שתי מערכות
 כנגד עשרים שנה שעשו ישראל במדבר ועשרים
 שנה בקדש ברנע שנותטבו בקדש ימים רבים
 כימים אשר ישבתם' משה עשה שלחן אחד'
 שלמה עשה עשר שלחנות דבר נייעש שלחנות
 עשרה' שלחן טעשה משה באמצע חמש מ'
 מימינו וחמש משמאל' יכול הוא מקריב על
 כולן דל' והשלחן אשר עשו לחם הפנים דהב' יכול
 לא יהא מקריבין עלבולם דל' ואת השלחנות
 ועליהם לחם הפנים' הא כיצד מלמ' שהיו מקרי'
 על כל אחד ואחד שבראחת והלא כתבתורה לא
 תנסף עליו ולא תגרע ממנו לא כך היתה צידם
 מסורת מפי משה שכשיבנו בית אבנים יהיונו
 עשר שלחנות עשר מנורות עשרה כיוור' ים
 וכן הוא אומ' והכל בכתב מאת יי' אמנתם ארכו
 ואמה רחבו' השלחן האה ארכו שנים עשר פוטח
 ורחבו ששה פוטחים והיה מוסס ארכו לאורך
 הבית ורחבו לנחב הבית וכן שאר כל הטלם ש'
 שבמקדש ארכו לאורך הבית חוץ מן הארון שהיה
 ארכו לנחב הבית וכן טפות המנורה היו כנגד
 רחב הבית בין הצפון והדרום' ועשית עליון

זהב אמר יוחנן שלשה זירים הן שלמזבח ועל
 שלחן ושלארון שלמזבח דבה בו ונפולו אהרן
 שלשלחן דבה בו ונפולו דוד שלארון עד אן הוא
 מונח כל הרוצה ליפול יבוא ויפול שמה תאמ
 שהוא פתוח שבהן תלבי מלכים ימלכו וג' ל
 יוחנן ראמי כול קר וקרי קר זכה בעשית לו קר
 לא זכה היא דנה ממנו ובעשה קר ממנה
 ועשית קערותיו וכפותיו קערותיו או הרפוסין
 שנושין בהן לחם הכנים ושלשה רפוסין של
 זהב היו לכל חלה וחלה והן שתי עשרה חלות
 הרי ששה ושלשים רפוסין ומדה היו ענשים
 בהן אחר שמכחין בו החלה והיא בצק והשכי
 שאופין אותה בו והשלישי שנותנין אותה בו
 אחר אפיה כדי שלא תתקלקל צורה וכפותיו
 או הבדיבין שמיניחין בהן הלכות על השלחן
 בצד המערבות שני קומצי לבונה בטני בצבי
 זלכונסולים היו לבצים בדי שיכחום על
 השלחן וקשותיו או הסכיפין וארבעה סכיפי
 של זהב היו לשלחן מפורצלין מראשיהן עבהן
 סומכין שתי המערבות שטם מסדר זה ושני
 מסדר זה ומתקיותיו או הקנים שמניחין בין
 החלות כדי שהיה הרוח מנשב בתוהן ולא יפסדו
 ושמונה ועשרים קנים היו לו ארבעה עשר
 לכל סדר וכל קנה וקנה כחצי קנה חלול וכיצד
 כותבין מניח החלה הראשונה על עצמו שלשלחן
 וכותבין בין ראשונה ושניה שלשה קנים ובין כל
 חלה וחלה שלשה קנים ובין ששית וחמישית
 שני קנים בלבד לפי שאין עלה ששית חלה
 אחרת כמצאו ארבעה עשר בכל מערכה
 וסומך כל מערכה בשתי קשות וכתת על
 השלחן לחם פנים תבו רבנן לחם פנים
 מלמ' שהיו לו פנים הרבה ומלובעות היו ארך
 כל חלה עשרה טפחים נרחבה חמשה טפחים
 ודומה שבע אצבעות תמיד אפלו בשבת
 ועשית מנורת זהב פהור המנורה
 כהר עמוד הענך ועמוד האש והיא מאירה

עלה שלחן כך המלך צריך לאור החכם והסביא
 וכך הוא אומ' ויעש יהואש הישר בעיני יי' כל
 ימיו אשר הורהו יהוידע הכהן וטאמ' בעדיהו
 ויהי לדרש להים בימי דכריה המביין ביראת הלהי
 מקשה תעשה לא טאמ' לא תיעשה מלמ' שנעש
 מאליה מקשה תעשה תבו רבנן מנורה
 היתה באה מן העשרת מן הזהב עשאה מן ה
 הגרופאות פסולה עשאה משאר מיני מתכות
 כשרה מאי טעם מן הגרופאות פסולה מקשה
 והיא מאי טעם משאר מיני מתכות ואימא
 לרבות כמי זהב והיא אמ' קרא תעשה לרבות
 שאר מיני מתכות ואימא לרבות גרופאות לא
 סלקא דעתא דא מקשה בתיבה היא תעשה נמי
 דא מקשה בת מקשה מקשה לעכב זהב זהב
 לעכב האי אי אמרת בשלמא מן הגרופאות
 פסולה משאר מיני מתכות כשרה היכו דזהב
 זהב מקשה מקשה לדאטא לא אי אמרת מן
 הגרופאות כשרה משאר מיני מתכות פסולה
 זהב זהב מקשה מקשה מאי דר' ישתביה מאי
 דאטא דתנא ככר זהב פהור יעשה אותה
 באה זהב באה בכר אינה באה זהב אינה באה
 בכר גביעיה כפתוריה ופרחיה ממנה יהיך
 באה זהב באה גביעים כפתורים ופרחים אימא
 נמי באה זהב באה קנים אינה באה זהב אינה
 באה קנים ההוא פלוג' מיקרי וזה מעשה
 המנורה מקשה זהב באה זהב באה מקשה איכ
 באה זהב אינה באה מקשה מקשה לסופא ל
 למאי אתא למיעובי חצוצרות דתנא חצוצרות
 היתה באה מן העשרת מן הכסף עשאה מן הגר'
 פאות כשרה משאר מיני מתכות פסולה ומאי
 טעם משאר מיני מתכות פסולה כסף והיא מן
 הגרופאות כמי מקשה והיא מינוט רחמכא
 גבי מנורה מקשה היא ולא מן החצוצרות
 וששה קנים יצאים מצדיה אמ' שמואל מטמ
 רבא גבה שלמנורה שמונה עשר טפח הוגלי
 והכרח שלשה טפחים וטפחים חלק וטפח שבו

לשמואל

תדומה

עם כוונת לפי שהוא אומ' מאזה למועד יכול מכל
 האהל ל' מעלה הכפרת אומ' מעלה הכפרת יכול כולה
 ל' מבין שט הכרובים דברי ל עקיצה ל שמועון
 בן עזראי אומ' איני כמטע על דברי ל לא כמנוסין
 על דברי ל הכבוד ש'טבו הלא אהרן שמים ואהרן
 אני מלא כאם יני ראה חיתתך שלישראל לאיכונגמה
 לכבוד הזה המרובה בלי דחק לראות מדבר מעל
 הכפרת מבין שט הכרובים' את כל אשר אצוה אות
 למעט אהרן מדיברות שטאמרונג שלי לאהרן
 כאמרונג לא למשה שטאמרונג לאהרן ועשית שלחן
 השלחן דבר למן דברת ערך לפע שלחן נגד צול
 והוא ככר המנכים' מה השלחן יש בו צורך ה
 הבריות כך המנך לצורך הבריות וכן הוא אומר
 ומפיצו יושב בידושלם כי על שלחן המנך הוא
 אוכל ואומ' ולב בדל הגלעדי תעשה חקר והיו
 באוכלי שלחן' ועל השלחן שתי מערכות
 ככר עשרים שנה שעשו ישראל במדבר ועשרים
 שנה בקדש ברנע ש'טבו בקדש ימים רבים
 כימים אשר ישבתם' משה עשה שלחן אחר'
 שלמה עשה עשר שלחנות דבר גיעש שלחנות
 עשרה' שלחן שעשה משה באמצע חמש מ'
 מימינו וחמש משמאל' יכולי הוא מקרי יבק על
 כונת ל' והשלחן אשר עשו לחם הפנים דהב' יכול
 לא יהא מקרי יבין על בולם ל' ואת השלחנות
 ועליהם לחם הפנים' הא כיצד מלמ' שהיו מקרי
 על כל אחד ואחד שבת אחת והלא כ' בתורה לא
 תוסף עליו ולא תגרע ממנו לא כך היתה בידם
 מסורת מפי משה שכשיבנו בית אבנים יהיו
 עשר שלחנות עשר מנורות עשרה כיוור ים
 וכן הוא אומ' והכל בכתב מאת יי' אמנתם ארכו
 ואמה רחבו' השלחן הוא ארכו שנים עשר טפח
 ורחבו ששה טפחים והיה מוסח ארכו לאורך
 הבית ורחבו למחב הבית וכן שאר כל הטלם ש'
 שבמקדש ארכו לאורך הבית חוץ מן הארון שהיה
 ארכו למחב הבית וכן טרות המנוה היו ככר
 רחב הצותבין הצפון והדרום' ועשית עליו צד

כלים לבריתך שלחן' במאי עסיקת אי לימא ב
 במקדש ראשון מאי הואי פרוכות ל' במקדש
 שני ובמקדש שני מאי הוו כרובים לעולם
 במקדש ראשון ומאי פרוכות דבאבי דאמ' ל'
 דיהא אמ' רב שלש עשרה פרוכות היו במקדש
 שבע ככר שבעה שערים ושתיים אחרת
 לפתחו שלהיכ' ואחר לפתחו שלאולם ושתיים
 בדביר ושתיים כנגדן בעלייה' ל' אחא בר
 יעקב אומ' לעולם במקדש שני וכרובים
 בצורתן הוו קימי דבר ואת בלקירות הבית
 מוקלעות כרובים ותימורות ואומ' כפער
 א'ש ולויות קביב מאי כמעדאיש ולויות אמ'
 רבא בר רב שי'טא מאיש המעודה צלויה שלו'
 אמ' ל' שמועון בן לקיש בשעה שנבטאגוים
 להיכ' מצאו כרובים המעורים דה בדה יסאו
 לשוק ואמרן ישל' הללו שבבבתן סנו'רה
 ברכה וקללתן קללה' יעסקו בדברים הללו
 מיד הקילום ש'כל מכבדיה הקילוה' ג'
 ונעדרת לך שם' ל' אעזר המודעי אומר
 הרי הוא אומ' ונועדת ל'טא וקדש
 בכבודי עתידאני להתעור בהם ולהתקדש
 בהם אימתי היה זה יום השמיני שנו'ראכל
 העם ויפלו על פניהם או אינו אומ' לא לידן
 להם יעידה לדיברות הל' ונועדת לך' לך
 היתה יעידה ו'טא היתה יעידה לכל ישראל אוצי'
 את ישראל שנו'טערו בהר ולא אוצי' הקנים
 אוצי' את הקנים שלא נדבר עמך עם משה
 ולא אוצי' את אהלך עצמו את בני אהרן ש'
 שטעטעו בדיבור עם אהרן' אוצי' את בני
 אהרן שלא טעטעו בדיבור עם משה ולא
 אוצי' את אהרן עצמו שטעטעו בדיבור עם
 משה ל' אשר אונד לך לך היתה יעידה ולא
 היתה יעידה לבולם' או אוצי' מן הדברות
 הל' ודברתך' אוצי' את ישראל ולא אוצי'
 את הקנים אוצי' את אהרן עצמו ו'טא ל' דבר
 אלקי שם אלקי היה הריבור ו'טא היה הדיבור

האור ונתלעת כמו יתוש יש בכל גלגל מרחק
 עבה תובעין כדובים מלמ' שהוא טורף צורות
 צורות מעשה חשב כל מקום שנמצא מעשה
 מעשה חשב הוא שיהיה הצורה כדאית משכנ
 צדדין פנים ואחור ומעשה רקם הוא שיהיה
 הצורה כדאית מצד אחד בפני האריג בלבד אין
 לי לא חבוץ בלבד שהוא כפול ששה מניין אף הוג'
 והארגמן והולט ערשני שיהיה כולן כפולין ששה
 תל' תעשה אותם נמצא החוט כפול מאד בעד
 ועשרים תגובין היריעות חופן כפול עכ'
 שנים ושלושים דבלי' טמיה' שהיה ל' טמיה אומ'
 חוט אחד כפול לשנים שזור לאדבעה' משקר
 לשמונה נמצא חופן כפול על שנים ושלושים'
 וחכמים אומ' חוט כפול לשנים שזור לשלושה
 משקר לששה נמצא חופן כפול לעשרים וארבע'
 תבו רבין בשעה שהראה לו הק"ה למטה
 תבנית המשכן וכל בלין הראהו ארבע אשור'
 אש ארומה' אש ירוקה' אש שחורה' אש לבנה'
 ואלו הן ראשי אבות הצבעים שכל העולם
 ולמה ארבע כנגד ארבע מלביות וכן הוא אומ'
 הוא צלמא רישיה די דהב טב' חרויה ודנעוהי
 די בסק' מעוהי וירכבה די כחש' שקוהי די
 פרזל' רגלוהי מטהון די פרזל' ומטהון די חסוף'
 וכן נאה הנביא והנה ארבע מדכבות יוצאות מ'
 מבין שני ההרים' במרכבה הראשונה סוסים
 ארומים' במרכבה השנית סוסים שחורים'
 ובמרכבה השלישית סוסים לבנים' ובמרכבה
 הרביעית סוסים כדורים אמותים' וכן באדם ארבעה
 מינים' מדה ארומה' מדה ירוקה' מדה מעושנת'
 מדה מיתוננת' לכך נעשה במשכן ארבעה מיני
 צבע כדושיה זכרון להם לפני הק"ה ויצלו
 מארבע מלביות ומכל חללים ומזיקין' אך
 היריעה האחת שמונה ועשרים באמה כנגד
 מה שאמ' שלמה עת ללדת נעת למות' דא'
 כנגד שמונה ועשרים הפיקוקים שמואל'
 המשכפים עד הס' אכ"ש מלאת לפיך

וחברת את חמש היריעות ללב' היה מתברך
 לטתי כריכות אחת שלחמש ואחר שלחמש
 והיה מתברך שתי הכריכות בלולאות תבלת וקרקס
 בדרך הלולאות והיו הקרקס נראין במשכן כבו'
 ככוכבים ברקיע' ועשית יריעות עדים יריעון
 לו נעשו משער העדים בלבד וכן הוא אומר וכל
 הנשים אשר נשא לבן אתנה בחכמה טוואת העדים'
 עשתי עשרה יריעות כנגד אחת עשרה עריות ר'
 דיקרא' אך היריעה האחת שלשים באמה
 כנגד שלשים דור מיום שברא שפרת הק"ה עם
 יצחק שימול לשמונה ועד שחבר בית המקדש
 ואלו הן' צדקיהו' יאשיהו' אמון' מעשה' חזקיהו'
 אחד' יודם' עזיהו' אמציהו' יואש' אחזיה' יורם'
 יהושפט' אסא' אביה' רחבעם' שלמה' דוד' ישי'
 עובד' בועז' שלמון' כחשון' עמינדב' דם' חזו'
 פרץ' יהודה' יעקב' יצחק' הרי שלשים' וחברת
 את חמש היריעות' כנגד חמשה חומשי תורה'
 ואת שש היריעות' כנגד ששה סדרי משנה' דא'
 כול יריעות עדים עשתי עשרה' ולמעלה הוא אומ'
 עשר יריעות' אם עשר למא אחת עשרה' או לרין
 למינים שכופרין בהלכה ואומטין לאמתבו למטה
 לא עשר הדיביות בלבד ואיכן יודעין שהתורה
 והנביאים והכתובים ומצנה הלכות ואגדות ודקדו'
 קים מן עשר הדיביות' הרע לך כשם שהמשכן
 עשוי חריכות חריכות שכל קרקסין קדשין בדיחין
 ועמודיו וארבו' וכולן כתבין ונעשין אחד דבר
 לחבר את האהל להיות אחד' ואומ' והיה המשכן
 אחד כך תורה נביאים וכתובים ומשנה כולן אחד
 שכן אתמוצא נאר המשכן תעשה עשר יריעות
 לו עשר הדיביות וכת עשתי עשרה יריעות'
 וחברת את חמש היריעות' לו חמשה חומשי תורה'
 ואת שש היריעות' לו שש סדרי משנה' וכפלת את
 היריעה הששית זה תלמוד שהוא כפול ומדוקדק
 בתורה וכולם כיתבו מרועה אחד' ועשית חמשים
 לולאות כנגד ספירת העומר' ועשית מבקע לחול
 ערתיים מאדמים' לו ערת עבודים' וערת תחשים'

ג' ל' ה' י' ס'

גביע פסטרופלח וטפחים חלק וטפח כפתר
 ושפוקים יצאים הימנו אחד היקר ואחר
 היקר נמשכין ועולין ככר גבה שלמנו
 וטפח חלק וטפח כפתר ושני קנים יצאים
 ממנו אחד היקר ואחד היקר נמשכין ועולין
 ככר גבה שלמנו וטפחים חלק כשתיין
 שם שלשה טפחים שהן גביעים לתורים
 ופרחים גביעים למטה הן דומין כמין כופות
 לכסטר היה שפיהן רחב ושוליהן קצר כפתר
 למטה הן דומין כמין תבוחיה ברותיים שהן
 ארוכין מעט כביצה ששטראשיהם כרים
 כדחים למטה הן דומין כמין פרחיה העמודים
 שהן כמין קערה ושפתה כפולה לחץ נמשאו
 גביעים עשירים ושנים כפתורים אחר עשר
 פרחים תשעה גביעים מעכבין זה את זה
 כפתורים מעכבין זה את זה אפלו אחד מן
 השנים וארבעים מעכב את כולם בשלמא
 גביעים שנים ועשרים דכות ובמנוחה ארבע
 גביעים שלשה גביעים משקדים בקרה
 האחד המכסר דקנים וארבעה דידה הא עמין
 ותדין כפתורים כמי אחר עשר דכות ובמנו
 כפתורים תריששה דקנים וכפתר וכפתר
 וכפתר הא חד קר לא פרחיים השעה מכני לך
 ובמנוחה ופרחיה תריששה דקנים תמנא
 הון אמר בשלמא אמר קרא ער ירבה עד פחה
 מקשה היא ריבה לה הבה פרח אחד סמוך
 ליריבה' ושלש דגשים היו לה' טאבן היתה לפני
 המנוחה ובה שלש מענות שעליה בהן פומר
 ומפויב את הנרות ומנח עליה כלי שמנה
 ומלקחיה ומחמתיה בשנת הטובה שבעת
 קני המנוחה מעכבין זה את זה ושבעה נרות
 מעכבין זה את זה בין שהיתה שלדהב' בין
 שהיתה שלשאר מיני מתכות מאי פונמיה
 הון' כתיב בהו וכל הנרות קבועים בקטם וכל
 פגיהם לכו האמצעי והאמצעי כיון כנגד קדש
 הקדשים והוא הנקרא כר מערבו שמעול

לא כבה' ומלקחיה לו הצבתים ומחתייה אלו
 המחרות שגורפין בהן האש ומכניסין לפנים
 זהב טהור' מה מעלה זהב טהור אף הן זהב טהור
 בזמן שהיא באה זהב היא באה ככר' ויהיה כ
 מקשה' בזמן שאינה באה זהב אין מקפידין על
 משקלה' ואם היתה חלולה כשדה' תבו לבבן
 מטיין שהמנוחה באה מן הככר הלא כבר זהב טהור
 אין לי לא מעשה מנוחה מכניין לנרות קנים וכל
 ונרות שהן בכלל הככר הלא יעשה' או יכול אף
 הצבתים והמחותר יהיו מכלל הככר הלא אותה אי
 אפשר לומר אותה שכבר טאמי יעשה' ואי אפשר
 לומר יעשה שכבר טאמי אותה הא מה הדבר אחר
 שריבה הכתוב מיעט הדין מוקשין למנוחה
 מה מנוחה משמשת ואינה דקה אף אני מרבה
 את הקנים והפרחים והנרות שהן משמשים ואינן
 דקין יצאו הצבתים והמחותר שהן ככניסין ויוצאין
 ל' יהושע בן קרחה אומר למה שהמנוחה מן
 הככר הא מה אני מקיים את כל הכלים האלה לא
 מה מנוחה זהב טהור אף כלים זהב טהור
 נראה ועשה ברבניהם' מה אני צריך והלא כבר
 נאמר בכל אשר אני מראה אותך לא מלמ' שראה
 משה את המנוחה ארבעה פעמים' ראשונה על
 ידי שפיטה ושכחה וחדר והראה לו מיכל נראה אודתה
 בשעת עשייה נראה אודתה אחר שנכנסת' ואמר
 דבי' לי שמעל שלשה דברים היו קשים לי למשה עד
 שהראה לי ה' בה' באצבע' מנוחה' וראש חדש' וש'
 ושבתים' מנוחה רבותה מעשה המנוחה' ראש חוד
 דכלתה חודשה לכה ראש חודשים' שבתים דכתיב
 וזה לכם הטומא' ויש אומר אף הלכות שחיטה
 דכל נראה אשר תעשה פלה מקבת' ואת המשכן
 תעשה עשר ידיעות' ככר עשר ידיעות' שש
 משקל' שש הוא הצד והוא הפסחים והוא הבוץ
 משקל כל מקום שש משקל שיהוה החול
 כפול ששה' ודבלת' תבלת האמורה בכל מקום
 הוא הצמר הצבוע בתלעת' והתלעת היא הגלגלים
 האדומים ביותר הדומין לגלעט החרוכין והן כמו

תחת הקדש האחד לטתי ידותיו' והיה חוקף את
 הקדש מלמעלה אצבע מכאן ואצבע מכאן
 וכותן בתוך טובעת אחת של זהב כדי שלא יהיו
 כפדיון זה מזה שכ' והיו האמים מלמטה ויחד
 יהיו האמים אל ראשו אל הטבעת האחת שאין
 תל' אל הטבעת האחרת ומה תל' אל הטבעת הא
 מקום שנוהגין את הברית' ועשית את הקר
 עשרים' משכן ארכו שלשים אמה ורחבו
 עשר אמות וגבהו עשר אמות' ל יוסי אומ
 ארכו שלשים ואחת אמה במה כחלקו בעבין
 שלקדשים כחלקו' כי צד היה מעמיד את
 הקדשים כותן עשרים קרש בצפון ועשרים
 בדרום ושמונה במערב אבל במזרח לא היה
 שם קרש לא ארבעה עמודי שטים שעליהן
 היו כותנין את הפרוכות של וכתראותה על
 ארבעה עמודי שטים' תכו רבין באיזה
 צד היה מעמיד את המשכן היה מעמיד
 ארבעים ארנים שלבסק בצפון וארבעים
 בדרום וששה עשר במערב וארבעה במזל
 הרי מאת ארנים של מאת ארנים למא הככל'
 וכותן הקדשים בתוך הארנים וכל קדש וקדש
 היו בן שת' טובעת של זהב אחת מלמעלה ואחת
 מלמטה שבהן כותנין את הבריתים ואמציבין
 חלול לברית התיכון ארכן של בריחים שלשים
 אמות כנגד עשרים קדשים והאמצעי שלי
 מערב ארכו שתיים עשרה אמה כנגד שמונה
 קדשים של והברית התיכון אצל שאר שבמי
 שבמערב אינו כן לא ארכו של כל אחו' ואחד
 שמונה אמות כנגד ששה קדשים והבריתים
 מצדוים זהב והטבעות של זהב אף עבין שלי
 קדשים מקום הבריתים היו מצופין זהב של
 ואת הקדשים תצפה זהב ואת טובעתם תעשה
 זהב בתיים לבריתים שאין תל' בתיים לבריתים
 ומה תל' בתיים לבריתים אף מקום שהברית
 ככס היה מצופה זהב כאיזה צד היה עושה
 כופלשתי שכיפות של זהב ארכו של כל אחת

אמה ומחצה וכותנין בחללן של קדש מקום שכו'
 תנין את הברית' ל כחמיה אומ' הקדשים היו
 רחבין מלמעלה אמה אחת ולמעלה היו כוכ' לין
 והולכין עד כאצבע שכ' ויהיו האמים מלמטה
 ויחדו יהיו תמים אל ראשו' ולהלן הוא אומר
 והיו קדשים עולים הערבה המוכבדתו מה להלן
 בלין והולכין אף כאן בלין והולכין' ל יהודה אומ'
 הקדשים היו רחבין אמה מלמעלה ואחד מלמעלה
 שכ' והיו האמים ויחדו יהיו האמים מלמ' שכו'
 כאחד הן שווין' ל אומ' משכן שעשה משה
 רבינו רביעיה שעשה שלמה' שעשה משה
 שלשים אמה ארכו ועשר אמות רחבו' ושעשה
 שלמה ששים אמות ארכו ועשרים רחבו הרי
 רביעיה שעשה שלמה' עשרים קדשים זכר
 ליעקב אבינו שאמ' זה ליעשרים בביתך' והיו
 שמונה קדשים כנגד שמונת ימי מילה' שכו'
 ארנים כנגד העולם הזה והעולם הבא' ושכו'
 ארנים כנגד שני לוחות הברית' וארבעים ארני
 כסף כנגד ארבעים שטה שעשו יסל' במדבר'
 ששה עשר ארנים כנגד ששה עשר מלכים
 שהיו בירושלם והיתה השכינה והקדש בכותל
 והן משלמה ועד יאשיהו' והקמת את המשכן
 כמשכנו אשר הראת בזה' ומה הראהו בהר
 בשאמי לו ועשו לי מקדש' באותה שעה תהי משה
 רבי' ואמ' רבונו של עולם איזה מקום יבילך אמ'
 לו לא כשם שאתה קבור לא עשה אתה כשברא
 העולם וכשנחתם גופך כך עשה המשכן וכך
 היה המשכן דומה לעולם ולגופו של אדם'
 במשכן היו הקדשים קבועים בתוך הארנים
 ובגוף הצלעות קבועות בתוך החליות' ובטולם
 ההרים קבועים בארץ' במשכן הקדשים מצופ'
 זהב' ובגוף הצלעות מלובשות בשר' ובטולם
 ההרים מלובשים עפר' במשכן הבריתים בתוך
 הקדשים מעמידין אותן' ובגוף איבדים וגידים
 גמלתין ומעמידין את הגוף' ובטולם ארבעה
 יסודות אחוזין זה בזה' במשכן יריעוה

ל יהודה ודבן ל יהודה אומ' גלק פויטן ורבין אמ'
 מין חייה פהורה ל ליעזר ביל יומי ול אבהוא
 ול שמעון בן להיש בשם ל מאיר מין חייה פהול
 הראה להים למטה ועשה הימנה המשכן וכגדה
 אמ' ל אבון קדש היה שמה וקרן אחת הידה לה ח
 חדא היא דכות וטוב לני משוד פר מקרין מפרו
 מקרין בת' כיוצא בו ויעש המלך את עצי ה'
 האגומים מקלות לבית יי' ל חסד אומ' אי לכין
 ול אמי אמ' סביכן ול חוטא בשם ל יוסף אומר
 עצי קולרון ורבין אמרין מין אי לכין הראה
 הק' לה לשלמה בים ועשה בהן כל ערבי בית ה
 המקדש וכגדן כהאחד אומ' למגורים ובתיב
 אחד אומ' למגורים למגורים גלמים היו וכיון ש
 שמראה להן את השמיר כעשין כגדן כתוב
 אחד אומ' מקלות וכאחד אומ' מקטד' מאן
 דאמ' אכס' טילין מאן דאמ' סגלות פפוא' מקיס
 הרי ארבעה כסדיין מלמעלה יריעות תבלות
 ויריעות עדים ומכסה אלנים מאדמים ומכסה
 תחשים כנגדן עשו בבית העולמים ארבע
 תקרות דתביא היכל שבכובע הגולה היה
 מאה על מאה על כום מאה כך היטה מודת רומן
 שש אמנות אפוח כמין יסוד לו רגובה ההיכל
 ארבעים אמה ורומ כיון שבתקרא אמה ועל
 גביו גובה שתי אמנות ככח והוא הנקרא ביר
 דלכא ופני התקרא שעל גבי בית דילכא אמה
 ומעל עבה אמה הרי שתי תקרות ועליה למעלה
 גבוהה ארבעים אמה ואמה כיון ואמתיים בית
 דילכא ואמה תקרא ואמה מעל עבה הרי ארבע
 תקרות ומעקה שלוש אמנות וקולה עותב א'
 אמה בכל מאה אמה נמצו למידיים ארבע
 אל תקרות כנגד ארבע כסדיין יריעות תבלות
 ויריעות עדים ופדת אלנים מאדמים ועוררת
 תחשים הרי ארבעה כתלים הרי חמשה הרי
 ששה הרי שבעה ארבעה בלא קרשים חמשה
 בקרשים ששה בצפוי הקדש מבככים שבעה
 בצפויין מבחור' כנגדן עשו בבית העולמים

ב
 בבתיחים
 שוין
 פ
 אקמא
 מ
 שכל
 מנאט
 מ
 יתחקה
 אקמא
 הן

מן המערב ארבעה כתלים ומן הצפון ששה
 וכותל שביעי כותל האולם וכך הייתה מדרגת
 ארכו ורחבו מן המערב מן המערב למדרגת
 מאה אמה נדהו חשבוכן ארבעה כתלים זה
 לפנים מזה וביניהם שלשה מקומות כפויין בין
 כותל המערבי ובין שלככים ממזרח חמש אמנות
 ובין שני ושליש חמש אמנות ובין שלישי ורביעי
 שש אמנות והכל בעבין שלכתלים נמצא שבע
 עשרה אמה וארך הקדש עשרים אמה וכך שתי
 הכרובות המבדילות בינו ובין הקדש אמר
 וארך הקדש ארבעים אמה וענבי הכותל הימנתי
 שבו ההיכל שש אמנות והאולם אחת עשרה אמה
 ונחב כותל האולם חמש אמנות נמצא הכל מאה
 אמה מן הצפון לדרום מאה אמה ענבי הכותל
 שלאולם חמש אמנות ומכותר האולם עד כותל
 הקודש עשר אמנות וכותלי הקדש ששה כתלים
 זה לפנים מזה וביניהן חמש מקומות פכויין
 עבין וחלצן חמשה ועשרים אמה בין מתלחיצן
 ובין השני חמש ובין רביעי וחמישי שש ובין
 חמישי וכותל הפנימי שש נמצא הכל ארבעים
 אמה מצד שכנגדו ונחב הבית מבככים עשרים
 אמה הרי מאה אמה ועשר אמה הקדשים
 למשכן עצי שפויים זהו שאמרנו יבואו עצי
 שפויים ויככח על מעשה שפוח' עומדים
 תכיא ל חסא בר חמנה מאידכות עצי שפויים
 עומדים שעומדין דרך גדילתן דא עומ'
 שמעמידין את צפויין דא עומדים שמא
 דאמ' אבר סברן ובכל סיכויין תל עומדים לעולם
 ולעולמי עולמים אמ' ל ירמיה משום ל שמעון
 בן יוחאי כל המצוות בולן אין אדם יוצא בהן לא
 דרך גדילתן של עצי שפויים עומדים עשר
 אמנות ארך הקדש שתי ידות לקדש האחד היה
 עושה את הארבע חללים וחוקף את הקדש
 מלמפון רביע מבאן דביע מבאן וחוקף חציו
 באמצע ועשה לו שתי יתדות במין שם רת
 חמוקים והכעסן לתוך שני ארבע שני ארבע

עובדי הכותל מימורה הקדש או מימדת קדש
 הקדשים עשירים אמה תמימות ועשו הקדש
 ארבעים אמה תמימות והניחו אמה יתירה בין
 הקדש ובין קדש הקדשים ולא לנו כותל בבית
 שני לא עשו שתי פרוכות אחר מצד קדש הקדשי
 ואחר מצד הקדש וביניהם אמה כנגד עובי הכותל
 שהיה במקדש ראשון אבל בשני לא היתה שם אלא
 פרוכת אחת בלבד שזוהבדילה הפרוכת לכם בין
 הקדש ובין קדש הקדשים ונתת את הפרוכת
 תחת הקדשים או קדמי זה שביני ענת התבולת
 שכן מדרתן ארבעים אמה כל בריכה עשירים
 אמה והקדשים באמצע זה מהן עשר אמות לבנות
 מערביי ושלשים כנושים מלמעלה עשרה
 לקדש הקדשים והוא מקום הקדשים ועשרים
 להיכל ופגיו מסך וכל חמישה עמודים מצופים
 זהב ואדניהם נחשת כדי לסמוך מילה לומר
 שקדושת הקלעים כקדושת ההיכל ושמרת
 את השלתך מחוץ לפרוכת שיהא בצד הפרוכת
 המכונה בדרום משמאל הכבש ושלתך בצפון
 מימין הכבש ומזבח הקפרות משוך בין שניהן
 לתוך אמל יצחק הרוצה שיחכים ידרים וש
 ושיעטיף יצפין וסימכך שלתן בצפון ומכונה
 בדרום ול יהושע בן נוי אומ' לעולם ידרים
 שמתוך שמחכים מתעשר שנאמר צימית
 בשמלה עושר וכבוד והאמל יהושע בן נוי ש
 שכיטה במעמד דמצדד אצדודי אמל ליד
 חניטה לרבאשי כגון אתו דית ביתו לצפונה
 דארץ ישדל קימא רבת מצפון תבת הוער
 וא' ועשית מצבח מאימצבח לשון כופר קין
 מחיטה קרות ברבה חיים ל' איצדד אומ' מצבח
 מידיח ומדין מחבב ומכפר הינו מדיח הינו
 מכפר מדיח כדירות מכפר ענות ולמה נחשת
 לומר לך מה נחשת דו אעפ שמעליה חלודה היא
 מתמדת' כך ישל אעפ שהן חופאין א
 עושיין תשובה מתכפר להן רבו רבנן שכי
 מצבחות הן אחר זהב ואחר נחשת מצבח הזהב

היה מונח בפנים שלקודש ומצבת הנחשת
 היה נראה מצבת הזהב היה יקר ממצבת הנחש
 מצבת הזהב היו מקפירין עליו קפודת קמיה
 ומצבת הנחשת היו מקרעין עליו בשל שגבחה
 בשם שהזהב יקר מן הנחשת כך הכפש יקר
 מן הגוף וכשם שהיו מקרעין בכל יום ויום
 קרבן לפני הקדש על מצבת הנחשת כך ירד
 אדם להתעורר ולבקר מעשיו בכל יום ויום לפני
 ארון העולמים תמיד ולעבוד אותו בכפשו וגופו
 ולמה חמש אמות אורך וחמש אמות למצבת
 כנגד חמש הרגשות שבאדם עין ואוזן ואף
 ופועם ומשוש דא למה חמש אמות
 כנגד מה שבא הקב"ה בבית עולם ביום החמישי
 בא מן השמים דגים ועופות ושרצים וכל חיות
 שבים ויש בהן חמש הרגשות שכוואמר אלהים
 ישראל המים רבוע יהיה המצבח כנגד ארבע
 פנות העולם מזרחה וימה וצפנה וכרעה דא
 כנגד ארבע מודות שבאדם אזנים ועינים של
 רבוע הן שומעין ודואין אפים ופועם שלמזון
 בגוף הן ולמה שלש אמות קומתו כנגד שלשה
 חילין בכפש מחשבה ותאוה ואף דא כנגד
 שלשה חלקים שבאדם ראש ולב ובטן ראשו של
 אדם אש לברכוח בטורמים יקודן רבוע אף
 וחמדה בית התבונה הראש ובית האף הלב בית
 החמדה הבטן מצבח שעלה משה ועשה שלם
 ועשו בני הגולה ושעתידי לעשות כולן עשר אמות
 גובה כל אחד אחד מהן וזה הכל בתורה ושלוש
 אמות קומתו מקום המערכה בלבד ומצבח
 שעשו בני הגולה וכן העתיד להיבנות מדרת ארבע
 נרחבן שלשים ושתיים אמות על שלשים אמות ושתיים
 עשר אמות שלגובה המצבח מהן באמה בת חמשה
 פופחים נהשאר באמה בת ששה פופחים וכן הוא
 אומ' ואלה מדרות המצבח באמות אמה אמה וטפת
 מלמ' שיש בו שתי אמות אמה חסירה טפת ואמה
 שווה למצא גובה המצבח כולו שמונה וחמשים טפ'
 ממש אמות ארך וחמש אמות רוחב יצא מהן אמה

פרושים על הקדשים' ובגוף בשלש
 מבוסה בעור' ובעולם השמים מכסין את הארץ
 ותרדיה נקראו יריעות' במשכן אש וקרח
 ומים' אש במקב' מים בכיור' ורוח השכינה
 בו' ובגוף ראשו של אדם אש וכלו רוח ובטנומס'
 ובעולם תולדות השמים אש' תולדות אויר לוח'
 תולדות ארץ מים' אש למעלה ומים למטה
 ורוח מכריע ביניהן' במשכן ארץ ובו תורה
 שיט בה מאתים ושמונה וארבעים מצות עשה'
 ושלש מאות וחמשה ושלשים מצוות לא תעשה'
 ובגוף מאתים ושמונה וארבעים אברים כנג'
 מצוות עשה' ושלש מאות וחמשה ושלשים
 גידים כנגד מצוות לא תעשה' ובעולם שלוש
 מאות וחמשה ושלשים ימות החמה ומאתים
 ושמונה וארבעים כנגד ירחי לילה בין תשעה
 לתשעה' במשכן הכרובים כופין כנפיהן
 על הארון' ובגוף הדיאה כנפיה פרושין על
 הלב' שהלב בית הביטה ובית החכמה' ובעולם
 העופות פוסין על הארץ' במשכן היה ממנה
 ובה שבעה כירות' ובגוף בראשו של אדם של
 שבעה שערים שהן מאירין לו שתי עינים שתי
 אזנים וחוטם ופה והוא כנגד שבעה עמדי
 חכמה' ובעולם שבעה כוכבים שהן מטהרים
 לעולם' שבתאי' צדק' מאדים' חמה' כוכב'
 כוכב' לבנה' במשכן לחם הפנים נתון על
 השלחן' ובגוף הבטן לא ימוש המדון מתוכו'
 ובעולם הארץ כותלת מדון לבריית' במשכן
 היו עליו יריעות תבלת מעשה צורות' ובגוף
 עורו של אדם מזויין בכל מיני צורות' במשכן
 שני אביכין בקול בחוטמן' בשכר בשפתיו'
 וכל שוננו' ובעולם השמים מזויינת בכל מיני
 צורות חמה ולבנה וכוכבים בלינה' במשכן
 היו עליו יריעות עדים מכסין אותו' ובגוף שיעור
 מלובש על העור ומזוייכו' ובעולם העשבים
 והאילנות נעמחין בהרים ובבקעות ובמדבר
 והן זיון לעולם' במשכן שכינת הקב"ה יתה

מאידה באור שבעתים' ובגוף רוח ונשמה
 והיא מלך על הקוף' ובעולם האור שהוא מאיר
 ומטהג את העולם והוא גנד לצדיקים לעתיד
 לבוא' במשכן הפנוכה מצולת בין קדש לקדש
 הקדשים' ובגוף סעפת מדלת בין הלב לבין
 הבטן' ובעולם הרקיע שהוא מבדיל בין ה'
 התחתונים לעליונים' במשכן היו לו ארבעה
 פסויין יריעות תבלת יריעות עזים ערתאליים
 מאדמים ועלת תחשים' ובגוף ארבעה מיטן
 מתגהג בהן' בדיבור' בדיח' בשמינה' בדאייה'
 ובעולם ארבע פנות' מזרח' ומערב' צפון'
 ודרום' במשכן היו ברשעה דברים' ארון'
 שלחן' מכורה' ומקבח הזהב' וכיור' ומקבח
 העולה' ובגוף כס לסרעף פוחול מסוס' קרב
 ובטן' ובעולם מעלה ומטה מזרח ומערב צפון
 ודרום' במשכן היה הקול יוצא מבין שכי'
 הכרובים' ובגוף הקול יוצא מבין כנפי הריאה'
 ובעולם הרוח בראה הק"ה ונתנה אחר הצפון'
 ויש שם דוית שאינה מבוסה וממסה יצא הרוח
 לעולם' במשכן יתחת' ובגוף ארבע עורותיו
 של אדם משופין כידות' ובעולם וצדיק יסוק
 עולם' ועתיד הק"ה לחדש משכן וגוף ועולם'
 משכן דבר ונתתי משכני עליהם' גוף מניין
 דבר בטתח יאת קברותיכם ובה עלתה ארבע
 מקברותיכם עמו' עולם מניין דבר כי הנה'
 בודא שמים חדשים וארץ חדשה' ועשיר'
 כפרות פנוכה' הגורבנן חופי הפנוכה כפולין
 ששה ששה וארבעה מינין היו בה שש ותבלת
 וארבע ותולעות שש וכל אחד מהן כפול ששה
 הרי עשרים וארבעה חופין וטפת היה עבדה
 ועל שבעים ושנים כירין היתה נארגת ושלש
 עשרה פנוכה היו במקדש שני אבל מקדש
 שעשה שלמה לא היו בו אלא אחת עשרה פנוכה
 אחת בדביר מלמטה ואחת מלמעלה לפי שבית
 ראשון היה כותל מבדיל בין הקדש ובין קדש הקדש
 עביו אמה ובין שבנו בית שני נמנהג להן אה

כוכין אותו על החלים ועל השרץ בשבת ומוודידי
 בו את הדשן מעל המזבח ויעשו לו המעריפות
 שגורכין בהן את האש ואת הדשן היסך והיכר
 ומזרקותיו לו הבזכין שמקבלין בהן את הדם ולא
 היו להם שוליים שלא יכחום ויקדש הדם ומזלגות
 לו הצנורות והשפודין שהמכין בהן את האיברים
 ומחמתותיו לוגורכין אש שלמעדכה לבל כללי
 ועשה כחשת ואם מצאה ידם לעשהן בולם שלקהב
 עושיין ועשית לו מבצר קו שבכה שלכתשת
 למשני הרדך ובה ארבע פובעות נחשת עלארבע
 זווית השבבה ונתת אותה תחת כרכב המזבח
 שיהא מגעת עד כרכב מלמפדה עד חציו עוב
 לחות העשה אותו אותו אהה עושה איך מזבדך
 דורות כבוב מכאן אותה אומ כיצד בושן את המצבת
 מביא מלבין שלשים ושתים על שלשים ושתים
 ורבהו אמה ומביא חלקי אבנים מכולמות גדולות
 וקטנות ומביא סיד וזפת וקוציא וממעה ושופך
 וזהו יסוד ומביא מלבין עשרים ושמונה על עשר
 ושמונה ורבהו שלש אמות ומביא אבנים מכולמות
 גדולות וקטנות ומביא סיד וזפת וקוציא וממחה
 ושופך וזהו מקום המעדכה ומביא מלבין אמה
 על אמה ורבהו אמה וזהו מקום הקדחת וכך לכל
 קרן וקרן נמצא כולו אפוא חוץ מן הקדחת בלבד
 שהיו חלולין ועשית את חצר המשכן
 וכמותה עשו עזרה בבית העונומים ועושי בית
 העזרה גבולין גבולין עד כאן לישאל עד כאן
 לכהנים ובוכין בה בתים לשאר ערכי המקדש
 כל בית מהן נקרא לשבת תבן התם כל העזרה
 היתה אורך מאה ושמונים ושבע על רוחב מאה
 ושלשים וחמש מן המזרח למערב מאה ושמונים
 ושבע מקום דריסת רגלי הכהנים ישאל אחת
 עשרה אמה מקום דריסת רגלי הכהנים אחת
 עשרה אמה המזבח שלשים ושתים אמה נבין
 האולם ולמזבח עשרים ושתים אמה וההיכל
 מאה אמה ואחת עשרה אמה לאחורי בית
 הכפרת מן הצפון לרנים מאה ושלשים וחמש
 פ לחים וחזקים פ אגאג ולכחץ למדוויבין

הכבש והמזבח ששים ושתים מן המזבח למקו
 הכובעות שמונה אמות מקום הפובעות עשרים
 וארבע מן הפובעות לככסין והוא הנקרא מקום
 השלחנות שבהן מדיחין את הקרבנות שמונה
 אמות ומקום הככסין והן עמודין קצתין שבהן
 תולין ומפשיטין ושתים עשרה אמות וממחה
 ומן הככסין לכותל העזרה שמונה אמות והמזבח
 בין כבש לכותל שתיים עשרה אמות וממחה
 שש לשבות היו בעזרה בצפון ושלש בדרום
 שדרום לשבת המלח לשבת הפרוה ולשבת
 המדיחין לשבת המלח שם היו כותפין מלח יבין
 לשבת הפרוה שם היו מולחין עורות הקדשים
 ועלגבה היה בית הטבילה לכהן גדול ביום הכפורי
 לשבת שם היו מדיחין קרבי קדשים ומשם מ
 מקיפה עולה לרג בית הפרוה שבצפון לשבת
 העץ ולשבת הגזית ולשבת הגולה לשבת העץ
 אמל לעזר בן יעקב שכתתי מה היתה משמשת
 אבא שאול אומ לשבת כהן גדול היתה אחל יתין
 ורג שלשתן שווה לשבת הגולה שם היתה בור
 הגולה והרגל לטהק עליו ומשם מקפקים מים
 לכל העזרה ולשבת הגזית שם היתה קטהדרי
 גדולה שלישראל יושבת וידה את הכהוסה שכל כהן
 שכמזאבו פסול לובש שחורים ומתעטף שחורים
 ויוצא והולך לו ושלא נמצא בו פסול לובש לבנים
 ומתעטף לבנים וככנס ומשמש עם אחיו הכהן
 ויום טוב היו עושיין שלא נמצא פסול בדעתו של
 אהרן וכך היו אומ בדרך המקום בה שלא נמצא
 פסול בדעתו שלאהרן ושהי לשבות אחרות על
 שער המזרחי שלעזרה אחת מימין והיא לשבת
 פיחט המלביש ואחת משמאל והיא לשבת עושי
 חבתיין ולפני העזרה במקדח עזרת הנשים והיא
 היתה אורך מאה ושלשים וחמש על רוחב מאה
 ושלשים וחמש וארבע לשבות היו בארבע מקצעות
 של ארבעים ארבעים אמה ולא היו מקודרות וכך היו
 עתידין להיות שלני יוציאני אלה חצר החיצונה יעצורני
 אל ארבעת מקצעות החצר והנה חצר במצווע החצר

מבאין ואמה מבאין לך נותן ואמה מבאין מקום
 רגלי הבהנים נשתניד מקום המערכה אמה על
 אמה מבאין אמרו מעד ארכו ומעד לחבו ומ
 ומדת קוטנו אינן מעכבין והוא שלא יפחות מאמ
 על אמה ברום שלש אמות כשיעור מקום המעל
 שלמדבח מרבר אבל קדמותו ויסודו ורבונו
 מעכבין וכל מדבח שאין לו קדן ויסוד ורבונו
 וכבש הרי זה פסול שארבעה מעכבין זה את
 זה תבו לבין מדבח שעשו בניהגולה ומדבח
 שעתיד ליעשות מדת ארכו ורחבו שתיים עשרה
 ארך בשתיים עשרה לוחב ובוט אל ארבעה
 רבעיו וכן והעזרה ארבע עשרה ארך בארבע
 עשרה לוחב אל ארבע עשרה רבעיה והגבול סביב
 אותה חצי האמה והחיק לה אמה סביב ומעלהו
 פנות קדים אי אפשר שתיים עשרה שכבר סא
 ארבע עשרה ארך ואי אפשר לומר ארבע עשרה
 שכבר סא שתיים עשרה ארך אמור משנה שתיים
 עשרה ארך בשתיים עשרה לוחב או מקום המערכה
 וזה שגו והעזרה ארבע עשרה ארך בארבע עשר
 לוחב זה מקום הסובב וכי מקום המערכה
 שתיים עשרה ארך בשתיים עשרה לוחב וזה הגן
 כמצא מקום המערכה לחב ארבע ועשרים אמה
 ויתר על ארבע ועשרים אמה אמרת האי מתבונן
 אחת קרא קימא דבת שתיים עשרה ארך בשתיים
 עשרה לוחב שאן תל רבוט אל ארבע עשרה רבעיה
 ומה תל רבוט אל ארבע עשרה רבעיה מלמ שתיים
 עשרה למאדח ושתיים עשרה למעשב ושתיים
 עשרה למעורב לצפון ושתיים עשרה לדרום הוא
 לה ארבע ועשרים על ארבע ועשרים ורבותיה
 והפזרה ארבע עשרה ארך בארבע עשרה לוחב
 אל ארבע עשרה רבעיה הוא לה לוחב שמונה ועשרים
 על שמונה ועשרים נשתנידו ארבע אמה כונן
 במקף הסובב ואמה כונן במקף היסוד שתיים
 מבאין ושתיים מבאין הדי שתיים ושלשים אמה וכן
 הוא אומ' והגבול סביב אותה חצי האמה והחיק לה
 אמה סביב וכי חצי אמה כונן גהלא חמשה עשרים

לא מקיש. אמה שלסובב לאמה שלימוד שהן
 שלחמשה חמשה טפחים חשבן הכתוב אמר
 וחצי בקירוב כמצא מדה כן היא עלה חמשה
 טפחים וכנס חמשה טפחים זהו יסוד כמצא
 לוחב שלשים שש אמה ושש טפחים על לוחב שלשים
 אמה ושני טפחים עלה שלשים טפחים וכנס חמשה
 טפחים זהו סובב כמצא לחבו שמונה ועשרים
 אמה מרבע טפחים על שמונה ועשרים אמה
 וחצעה טפחים ומקום הקדמות אמה ואמה
 מזה ומקום רגלי הבהנים אמה סביב כמצא מקום
 המערכה לוחב ארבע ועשרים אמה וארבעה
 טפחים על ארבע ועשרים אמה וארבעה טפחים
 גובה בלקדן וקדן חמשה טפחים ודיבוע בלקדן
 וקדן אמה על אמה וכו' חלולין דתבא קדמות
 המדבח חלולות היו שני ומלאו כמזרק בקדוה
 מדבח' מה מזדק חלול כן קדמות חלולות' והא
 מדבח אבנים שלמענת תבנה אמ' לחמטא לא דמכח
 מידי ושאינו ליה כמצא חצי גובה המדבח בששה
 טפחים מסוף הסובב ולמטה וחוט שלם קרא ייה
 חגור באמצע המדבח להבייל בקדמים העטונים
 לרמים התחלטים' היסוד היה מקיף משלש נוחות
 אב קדן דרוסגית מזרחית לא היה לה יסוד ובקדן
 מערבית דרוסגית היד שש כקבים במין שני חוטמין
 דקין והן המקראין שיהיו שהדמים מזדק בהם
 ומעורבין באמה ויוצאין לפתל קדוה ומעלהה
 פנות קדים' וכי כבש במדבח היה הוא הגן וכבש
 היה בני לדומע שלמדבח ארכו שלשים ושתיים
 על לוחב שש עשרה אמה אין חצי מעלתא אהאי
 קרא קימא וכי סא ומעלהו פנות בקדים לא
 סא לא פנות קדים' שכל העולה בו פוסה לימינו
 למזרח הוה ליה כבש בדרום וגובה הכבש השש
 אמות כחות שהת ער מקום המערכה ושש כבשים
 קטנים יוצאין ממנו שבהן פונק לנסוד ולסובב ומ
 ומזבלין מן המדבח כמנהא כיסוד' ועשית סירותו
 או הפכתבין שגורפין בהן הדין והוא כלי גדול שמ
 שמתדיק לתך וששה דברים היה הפכת משמש

כונן

נר לנבי הקצה וכלמ שהוא עמל בתורה מביא
 אור לעולם שנתורה אור" הנר הזה עשירי
 רואין בו וכלמי שהכר לפמו דואה' אבל האור
 רואין בו עניים ועשירים קרובים ורחוקים' כך
 התורה מאירה לכל' ומה האור חם כך התורה'
 וכך אמ' משה רבי' ראה נתתי לפניך היום' ראה
 למדתי אתכם חקים ומשפטים' מיה הכר אפלו
 אף בני אדם רואין בו ומדליקין ממנו ואי
 חסר כך מי שהוא עושה מצוה אין הקצה'
 מחסר ממנו וכך אמ' כי נר מצוה' ודרך חיים
 והכחות מוסר' תניא ל' שמעון בן יוחאי אומר
 שלש מתנות טובות נתן הקצה' לישאל וכולן לא
 ניתנו לא על ידי יסוריך ולא הן' תורה' ארץ ישל'
 והעולם הבא' תורה דבר אשרי הגבר אשר
 תיסרנו יה' ומתורדך תלמדנו' ארץ ישראל
 דבר מדעת עם לבבך כי כאשר יסר איש את
 בנו י' אהיך מיסרך' וסמך ליה כי י' אהיך
 מציאך אלא ארץ טובה' עולם הבא דבר כי
 מצוה ותורה אור ודרך חיים והכחות מוסר'
 דא' לה' נר י' נשמת אדם חופש כל
 חרדי בפן' אמ' ל' חוטא כלמגה שביקש הקצה'
 מישראל לא לעצמו ביקש לא לצבות' הדם
 שדורקין לבפר על כפשותם דבר ביהודים הוא ה'ל'
 בנפש יכפר' חלב שמקטילין מכפר על פו
 מפשות חלב דבר טופש כחלב לבם' עולה מ'
 מכפרת על השגרות נפש כיהחטא בשגרה'
 אשם ודאי מכפר על הדוכות' שיעיר יום
 הכפורים מכפר על העונות ונשא השעיר
 עליו את כל עונותם' כנ' שמדליקין מכפר
 על נכשותם' שנ' נר י' נשמת אדם' אמ' הקצה'
 נרי בידך ונרך בידי' כנ' הקצה' דו תורה דבר
 כנ' לנרלי דברך' כנ' אדם דו נשמה דבר כנ' י'
 נשמת אדם אם שמלת אור התורה נפשך אורה
 שומר וכן הוא אומר' שמור מצוותי וחי' ותורת
 פאישון פינך' דא' לה' ענופה אמרת
 מאד ועבדך אהבה' לא טאמ' הכסוקה קה לא

כנגד מצותיה של תורה שהן הביבות לפני הקצה
 עד מאד' בוא וראה כמה הן הביבות מן הפיסוק
 הזה אתה למד צדופה אמרתך מאד מה הצורך
 הזה מבנים את הכסף לבורו צורפו ובודקו פעם
 ראשונה ושניה ושלישית כך פלטה דו טאמרת'
 כאן ובתורת כהנים ובנידבר ומה אם פתילה דו
 הוא מדהיר עליה בשלשה מקומות שאר כר
 המצוות החמורות בתורה על אחר כמה וכמה'
 וכל כך למה כדי לצבות את ישראל שעד שהן עסיק
 במצוה הוא מצווה אורן על מצוה אחרת שמצוה
 גוררת מצוה תעלך שהוא כן כיון שהשלים משה
 כלפי המשכן דבר לכל בני המשכן אמ' הקצה למש
 אלי שבו ישראל בפולין מן המצוות ולא יעשו מצוה
 לא בלב יחה דבר ויקחו אליך' מה תלוי יקחו שיקחו
 במחיר לא גדול ולא עשוק וכד' ביאני י' אורה
 משפט שוטא גדל בעולה' ואהה תצוה' מה תל
 לפי שזו עשית שלחן' ועשית מכודת' ואהה המשכ
 תעשה' ועשית את חצר המשכן שומעא חיי משה
 בעצמו הוא שמושה מניין לרבות שלוחו תל' ואהה
 תצוה את בני ישראל ויקחו הרי זה בכין אב לכורין
 מה כאן משה מצווה וישראל עושים אף להלן משה
 מצווה וישראל עושים' ויקחו אליך' שיהא משה
 גדבר עליו' דא' ויקחו אליך' אמ' ל' שמעאל בד
 נחמנו אמ' ל' יוסף אליך ולא לי לא לאורה אכ'
 צריך שהאורה שלי היא' דבר ענופה אור כשלמה
 ואומר' ונהורא עמיה שלי אמ' הקצה לא שאכ'
 צריך שהאמרו לי לא בשבינך ובשבינך אחיך
 כשאתם כבכסין דבר ובבא משה אלא הל' מועד
 דבר בדאת יבא אהרן אלהקדש' כיוצא בו שנתן
 בצמק ומכונה בדיום' אמ' ל' דריקה אמ' ל' לעד
 לא לאכילה אפי צריך ולא לאורה אפי צריך אלא
 ואכלוהו אהרן ובכיו' יערך אותו אהרן ובכיו'
 כיוצא בו ויעש לבית חלונ' שקופים אפומים'
 ראוי שקופים מבפנים אפומים מבחוץ להוצי'
 אורה לעולם לא להכניס אורה אפי צריך' שמן
 דית מדיה' מבאן אמרו שלשה דיתים וברדם

ומה אמר ר' יוחאי אומר שלש מתנות טובות נתן הקצה לישאל וכולן לא ניתנו לא על ידי יסוריך ולא הן תורה ארץ ישל והעולם הבא תורה דבר אשרי הגבר אשר תיסרנו יה ומתורדך תלמדנו ארץ ישראל דבר מדעת עם לבבך כי כאשר יסר איש את בנו י אהיך מיסרך וסמך ליה כי י אהיך מציאך אלא ארץ טובה עולם הבא דבר כי מצוה ותורה אור ודרך חיים והכחות מוסר דא לה נר י נשמת אדם חופש כל חרדי בפן אמ ל חוטא כלמגה שביקש הקצה מישראל לא לעצמו ביקש לא לצבות הדם שדורקין לבפר על כפשותם דבר ביהודים הוא ה'ל בנפש יכפר חלב שמקטילין מכפר על פו מפשות חלב דבר טופש כחלב לבם עולה מ מכפרת על השגרות נפש כיהחטא בשגרה אשם ודאי מכפר על הדוכות שיעיר יום הכפורים מכפר על העונות ונשא השעיר עליו את כל עונותם כנ שמדליקין מכפר על נכשותם שנ נר י נשמת אדם אמ הקצה נרי בידך ונרך בידי כנ הקצה דו תורה דבר כנ לנרלי דברך כנ אדם דו נשמה דבר כנ י נשמת אדם אם שמלת אור התורה נפשך אורה שומר וכן הוא אומר שמור מצוותי וחי ותורת פאישון פינך דא לה ענופה אמרת מאד ועבדך אהבה לא טאמ הכסוקה קה לא

ואתה תצוה

מנשוא אשר
 אשר בידו כפס
 יברך שמו רועע
 ויקר בדלתים לבב
 כן יגער באיבינו
 ידעם מן שמים
 ישבית שמים וזכרם
 יקבץ שארית עמו
 אמן בן יאמר מגיד
 ויתן עז למלכו
 ימלא משאלות לבנו מלא לא יחסר
 יעדכנו בטוב כותק
 יראינו בביאת
 יכלח בימיו צדיק
 יזכינו לעוקק בהגורלו
 להטייל בפחדם
 יתן אהבתו בלבנו
 ויחדקנו במצוותיו
 כפתב פינר
 שמים שפדה בלוחו
 פלתי ודורו
 הים ומשבחו בלוחו
 יוצא מרחם בגידו
 ויקדישם לטובו
 וישלך עליהם קרחו
 וימחם מרחו
 ויבט בית מנוחו
 לאדם מה שיחו
 וידם קרן משיחו
 לחם לכל בשר
 משיחו זחיט בו בבוש
 וכל מנצר וטכפר
 וכשצט לחם ובשר
 טוב על שנים העשר
 וממנו לא תוסר
 דרך חיים תוכחות מוסר
 מצוה ותורה אור

ודרך חיים תוכחות מוסר
 זשה כיכל מצוה ותורה אור אמר יהושע נמטלה
 המצוה בכל והתורה באור עשה אדם מצוה אחת
 דומה למי שמדליק כל בנותך בית שאין משתמש
 לאורו לא הוא נביתו מה כל זה רוח מעשבת ומ
 ומכבתו כך עושה מצוה אם השנה אודע יצררע
 וחטא ככבית אורה מצוה שנכל צדקותיו אשר
 עשה לא תקברנה וכמטלה התורה באור מה האור
 מאיר לפני הבריות שלא יכשלו כך התורה מאירה
 לעוסקי בה שלא יכשלו בחטא שכמצות יני צדק
 מסירות עינים וכלמי שאיכו עוסק בה ככשלוהוץ
 באפילה שכל דרך רשעים כאפילה ותנא עבירה
 מכבה מצוה ואין עבירה מכבה תורה דבת מים
 רבים לא יוכלו לכבות את האהבה דא כיכל
 מצוה ותורה אור כלמי שעשה מצוה כלו הדליק

חצר במקצוע החצר באכבער מק צמורה החצר
 חצירותן פוררות אין קפורות לא שאיכן מקורות
 ומה היו משמשות דומות מלר חיה היא היתה
 לשבת הכזירים ששם הכזירים מנשלים שפאת
 שלמיהן ומגלחין את שערן ומשליכין תחת הדוד
 מקרחית פטורה היא היתה לשבת ריד העצים
 ששם הבהנים בעלי מומין מתלעין בעצים שכל
 עץ שנמצא בו תלטה פסול מעלה המצבח צמנו
 מערבית היא היתה לשבת המצורעין כמערבית
 דרומית אמר ל אי עזר בן יעקב שכחה מה היתה
 משמשת אבא שאול שם היו כותכין יין ושמן
 והיא היתה בקראר לשבת בית שמטה וחלקה
 היתה בראשונה והקיפנה לכבוד צפורה שהנשים
 רואות מלמעלה והאנשים מלמטון כדי שלא יהיו
 מעורבין וחמש עשרה בעזרת הנשים לעזרת
 ישאל כנגד חמש עשרה מעלות שבתים שעלי
 הם הלעים עומדין בשיר לא היו רבובות לא מוק
 פות בחצי גורן עגולה ובית גדול היה בצד
 העזרה בצפון והוא הכקרא בית המוקד והיה
 בנוי כיפה ומוקף רובדין שלטבן ודק בית אב
 ישנים שם ומפתחות העזרה בידם וארבע לשנו
 היו בבית המוקד כקייטונות פתוחות לטרקלין
 שתיים קודש ושתים חול ובדאשן פסיפסין מ
 מצדין בין קדש לחול ומה היו משמשות מ
 מערבית דרומית היא היתה בית עלי קרבן
 דרומית מקרחית היא היתה לשבת לחם הפנים
 מקרחית פטורה שבה גמדו בני חשמונאי את
 אבני המצבח ששיקצום מלבי יון צפונה
 מערבית בה יורדין לבית הטבילה והיורד לבית
 הטבילה מלשכה זו היה הולך במסיבה ההולכת
 תחת המקדש בולו והנירות דולקות מבאן ומבאן
 עד שמגיע לבית הפטילה ומדונה היתה שם
 ובית הכסא שלבבוז וזהו כבודו מצאן כעול ב
 בירוע שיש שם אדם זו היא מדרגת בית אלקינו
 יהי כצנן שיבנה

גב

גב

טו

פ

מתבאר

פ

בית

אזנן

פ

לשמה

עשי

כך יאמר בעל הרמנים

תצוה

עולה מאליה ולא שרתה עולה על ידי דבר אחר
 תכן התם במה מדליקין ובמה אין מדליקין אין
 מדליקין לא בלכש ולא בחוסן ולא בבליך ולא בפת
 הארץ ולא בפתילת המדבר ולא בירוקה שעל פני
 המים ולא בדסת ולא בשערה ולא בשמן קיק ולא
 בשמן שדיפה ולא באליה ולא בחלב ל' ישמעאל
 אומ' אין מדליקין בעיפורן מפע כבוד השבת
 וחכמים מתידין בכל השמנים בשמן שומשמן
 בשמן אגוזים בשמן זכוכות בשמן דגים בשמן
 כקוננות באיפורן ובכפס' ל' טרפון אומ' אין מ
 בהן לא בשמן זית בלבד' תנו רבנן כלאן שאמ
 חכמ' אין מדליקין בהן בשבת אבל עושין מהם
 מדורה בשבת בין להתחמם כנגדה בין להשתמש
 לאורה בין על גבי קרקע בין על גבי מדורה לאחסנו
 לא לעשותם פתילה לנר בלבד' בעא מניה אביי
 מדבא שמנים שאמרו אין מדליקין בהן' מהווא
 שיהן לתוכן שמן כלשהו ומדליק' מ' גרזינן
 דלמא אתי לארלקי בעיניהו אמ' ליה אין מדליקין
 אמ' רבא פתילות שאמרו אין מדליקין בהם מה
 טעם לפי שאין מדליקין' אמ' רבא שמנים שאמרו
 אין מדליקין בהן מה טעם לפי שאין נמשכין אחר
 הפתילה' מטהגו שלטולם אדם אוכל שמן רעוסך
 בשמן דע ואינו יכול להדליק בשמן דע שאינו
 דולק' מה אמ' דברי הרשה כך' במקום מצוה לא
 כל שכן מה אמ' בשל נדם כך' מלך מלכו המלכים
 צל אחת כמה וכמה' אמ' ל' יהושע בן לוי כל
 השמנים יפין לנר ושמן זית המובחר' אמ' אביי
 מדיש הנה מר מהדר אמשחא רשומשמי אמ'
 האיי כפיש טהוריה טפי כיון דשמעיה להא דאמר
 ל' יהושע בן לוי כל השמנים יפין לדיו ושמן דית
 מן המובחר' איבי להו לגבלי אולעשן תא שמע
 תאני רב שמואל בר דוסתא כל השמנים יפין לדיו
 ושמן זית מן המובחר בין לגבלי בין לעשן דב
 שמואל מותג הבי בל השמנים יפין לדיו ועשן שמן
 זית מן המובחר' אמ' רב חנינל כל השרפים יפין
 לדיו ושמן כשב יפה מכולן' זה עולות נר המיד
 פ' שרף או זמג'יה עשב וק' לאה זמג' לעב' אביי
 פ' בבתי לית האורן זופיה התלול' מן כוב' לעשב'

הבן בלהיותא מן העץ אין מדליקין בו לא פשתן
 בלבד אמ' ל' שמואל בר יצחק כח להטלות נר המיד
 שיערו לומ' אין לך עושה שלהבת לא פשתן לכך
 אין מדליקין נרות המערכה לא בו דתאני ראמי
 בד מדגה בגדי כהונה שבלו מפקיעין אותן ועושין
 אותן פתילות למקדש' והבן מבטאי מכבמי הפה
 והמייטתן היו מפקיעין אותן ובהן היו מדליקין
 בית השאובה' דא' זה עולות נר המיד שיהא נר
 מערבי דולק תמיד' תמיד אף בשבת' תמיד אף
 בפומא' באהל מועד מחוץ לפרכת למה טאמר
 לפי שכל יושם את המכודה באהל מועד כח השלחן
 איני יודע אם קמוכה לפרכת אם קמוכה לפתח
 כשהוא אומ' מחוץ לפרכת הרי קמוכה לפרכת
 יורה מן הפתח' טבאן אמרו המכודה בדרום והשל
 בצפון ומדבח הקהב משוך מבין שניהם לחוץ נש'
 שלשתן היו עומדין בשליש הבית לחוקין מן הפתח
 שני שלישי' אשר על הפרדות' עדות היא לכל
 באי העולם שהשכיטה שרוייה בישראל אם תאמר לאורה
 הוא צריך והלא כל אותן ארבעים שפה שהלכו ישנו
 במדבר לא הלכו לא לאורו דבת וי' הולך לפניהם
 יומם בעמוד ענן וג' לא עדות היא לכל באי העולם
 שהשכיטה שרוייה בישראל מאי עדותה אמ' ראבא זה
 עמערבי שנתן בו כסע'ת חכמותיה ממנה הויר
 מדליק נבה היה מקיים' יערך אותו אהרן ובניו
 מה דל' לפי שכל אל מונל פני המכודה יאירו שבעת
 הכרות' יכול יהא טהן אחד ככנג בשבעה נרות כאחד
 הל' זה עולות נר המיד' או להעלות נר המיד יכול לא
 יהא אחד נכנג בשבעה נרות אבל יהוא שבעה פהנים
 ככנסין בשבעה נרות הל' יערך אורג' אורג עורך ולא
 שבעה עורכין' הא כיצד בהן אחד מדליק ולא שבעה
 כהנים' מנטיב חמשה נרות ומדליקן ומניח שם ויז
 ועושה מלמטה וחודר וככנג ומדליק השנים כר'
 להרגיש העזרה' וחכמים אומ' לא היו מדליקין אותן
 ממקומן אלא קבועין במכודה' ל' איכר ביל צדוק
 אומ' כמין פתח שלקה היה לה עלגבה כשהוא מטיבה
 דוחקה כלפי פיה' כשהוא כותק שמן דוחקו כלפי ראשה
 פ' צפתינה המדבר פאוקא עשב יתל' עשכול וק' לאה אחר מל'
 למכאכב' אורי ארמנת כי לאמא כ' בשמן קיק דהן לנענע אמ' שמנו

129
 פ' שרף או זמג'יה עשב וק' לאה זמג' לעב' אביי
 פ' בבתי לית האורן זופיה התלול' מן כוב' לעשב'
 פ' שרף או זמג'יה עשב וק' לאה זמג' לעב' אביי
 פ' בבתי לית האורן זופיה התלול' מן כוב' לעשב'
 פ' שרף או זמג'יה עשב וק' לאה זמג' לעב' אביי
 פ' בבתי לית האורן זופיה התלול' מן כוב' לעשב'

שלושה שלשה שמנים' הזית הראשון מגדגרו
 בראש הזית וכותש וכוונת לתוך הסל' ל יהודה אומ
 סביבות הסל' זה ראשון' פוען בקורה ל יהודה אומ
 באבנים זה שני חזר ופוחן ופוען זה שלישי'
 הראשון למכורה והשאר למכחות' הזית השני
 מגדגרו בראש הגר וכותש וכוונת לתוך הסל' ל
 יהודה אומ' סביבות הסל' זה ראשון פוען בתורה
 ל יהודה אומ' באבנים זה שני' חזר ופוען ופוחן
 זה שלישי הראשון למכורה והשאר למכחות'
 זית שלישי עופוכו בתוך הבית עד שילקה ומ'
 ומעטתו ומנגבו בראש הגר וכותש וכוונת לתוך
 הסל' ל יהודה אומ' סביבות הסל' זה ראשון פוען
 בקורה ל יהודה אומ' באבנים זה שני חזר ופוחן
 ופוען זה שלישי הראשון למכורה והשאר למכחות
 הראשון שבראשון אין למעלה ממנו' והשני
 שבראשון והראשון שבשני שווי' השלישי
 שבראשון והשני שבשני והראשון שבשלישי
 שווי' השלישי שבשני והשני שבשלישי שווי'
 והשלישי שבשלישי אין למטה ממנו' מאי שווי
 והא אמרת ראשון למכורה והשאר למכחות'
 אמ' דב' תמן בר יצחק שווי' למכחות' אף המכחו
 היה בדין שיפוענו שמן דית' דך' מה מכורה
 שאינה לאכילה פוענה שמן דית' דך' מנחור
 שהן לאכילה אינו ריין שיפוענו שמן דית' דך' תל'
 דית' כתיב למאור ולא דך' כתיב למנחות' ותבן
 תקועה אלה ל' שמן' אבא שאול אומ' שניה לה
 רב בעבר הידון וכל הארצות כשרות לא מכאן
 היו מביאין שנ' וישלח יואב תקועה ויקח מעט
 אשה חכמה מאי שנא תקועה אמ' ל' יאחזן מותר
 שרג' לין בשמן דית' חכמה מצויה בהן' ל'
 תבואה אומ' למה שמן דית' לפי שהיה סימן אורה
 לעולם שכל ותבואה לין היונה לעת ערב והנה עולה
 דית' כדרך בפי' ובן כמשל' ישראל שכל דית' רעבון
 יפה פרו' וזאת קרא י' שמן' והוא ראש' ל' ל' ל'
 השמנים כך ישראל ראש' לכל האומות שנגדש
 וישל' לין' ראש' י' רבואתו וכל רב' ששמן

בקורין

זית כך יש בישראל מה זיראין כושל'ין עלין
 בימות החמה ולא בימות הגשמים כך ישל' ל'
 אין פוסקין מן הצדקות' מה הזית הזה אינו
 מוציא שמנו לא על ידי כתישה כך ישל' ל' אינו
 דכין לא על ידי יסורין' וכן כותש הגר ודרשוהו
 מה הזית מובחר מכל השמנים' כך ישל' ל'
 מוכתבין מכל האומות' מה הזית הזה אור
 מערב אותו עם כל מיט משקין והוא עולה למעלה
 מכולן כך ישל' ל' כשהן עושין רצונו של מקום
 הן מעולין על הכל דבר ולתתן עליהן על כל הגוים
 ר' ו' אומ' ונתתן י' להן עליון' מה השמן הזה
 יש בו הרבה דברים שמן דית' דך' כתיב כך ישל' ל'
 יש בהן בעלת תורה' בעל מצוות' ויש בעל תורה ואין
 לו מצוות' ויש בעל מצוות ואין בו תורה' ויש בהן
 לא בעל תורה ולא בעל מצוות' ואיזה מהן חביב
 בעל תורה ובעל מצוות' מה הזית הזה תחלתו
 מור וסופו מתוק כך ישל' ל' כשהן בגלות הן מתמנ'
 מדין בעול המלכות וכשנאלין כמותן להן שכל
 ויבקר חלבוים ושר' מלביים תיכקי' מה הזית
 הזה עד שלא יבשל יהיה מר כך ישל' ל' עד שהן חופ'
 אין וכדבקיין בקשיותן יהיו מתמרמרים בצד ור'
 וכשעושין תשובה נענין וכשענין בבוראן' יושעין
 שכל בצד לך ומצאוך כל הדברים האלה' דך' למה
 ללמדך שבדמך שיהי' דכין ופועה דין מאיין' הבה
 אולץ ובדמך שיהי' מ'טונכפון בעונות אמ' בהם
 חשך משחור האדם' וכשיבא משיח יהיה דין
 פניהם כדיו השמש' ואומ' וזרח בחושך אור' דין
 בתית' ל' יורה אומ' אין כתיב לא כתיב' כתיב
 למאור ואין כתיב למנחות' יבליהא כתיב כמול
 למנחות' תל' ועש' דין קול' בל' בשמן כתיב' אם
 בן מה תל' למאור מכפי החסכון מטוי חסכון אמ' ל'
 לעזר התורה חסה על ממונך שלישראל' להעלת
 כרית מיד שרתא שנה בתו עולה תמיד' תאט
 לאמי בל' חמט כל הסת' למה שאמרו חכמים אין
 מור ליקק בהן במקדש משום שנ' להטלתו תפ'
 הוא תאט לה' והוא אמ' לה' פרי שרתא של חב'
 כרית מיד שרתא שנה בתו עולה תמיד' תאט

פ' כתיב למאור שהיה כותש הקנים במרתטולא היה פוחן בליתים כד' של' יהיו בשמנים ואחר שיוציאו כותש ראשונה היה
 מביטין בליתים ופוחן ואתה השמן שהיה מציא על ידי פוחן כשך למנחות ופסול למכורה שנכתבת למאור כמאור אב' עולה
 אורת פוחן'

כדי להכניס אורה לתוכן אבל חלוקותיו שלמקד
לא היו כן לא מקטינות מבפנים ומרחיבות מבחו
כדי להוציא אורה לעולם אמר ברכיה ממקום
בית המקדש היתה אורה יוצאה לעולם ומאי טעם
והנה כבוד אהי ישל בא מדרך הקדים וקולו כ
כקולמים רבים והאירה מכבודו הארץ
ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך לפי שהיה ב
במשמנו שנתבחק אהרן מאותו מעשה טאמ
ובאהרן התאסף יגי מאד להשמידו לכך אמר הקב"ה
למשה הקרב אליך קרביהו למחיצתך אתההן
אחיך ואת בכיו מקיש אהרן לבנים ובנים לאהרן
מלמ שגדולתו שווה מתוך בכי ישל למה
ישל רומין לשדה שזרעה חטים המון אומ
לא עמול לא בשבילי התבן אומ לא עמול לא בשב
הקט אומ לא עמול לא בשבילי אמרה להן החטה
המתיכו לגורן וכראה כיון שהגיש את הגורן בא
הרוח וכפול את המון כטל בעל השדה את התבן
והכיתו בארץ כטל את הקט והסיקו בהגורן כטל
את החטים מדרך ונתבן באוצר ידעו הכל שר
עמול לא בשביל החטים כך ישל בין האומור
מצרים אומרת בשבילי כבד העולם כוש אומל
בשבילי כבד העולם בכל אומדת בשבילי כבד
העולם כיון שגלה הקב"ה ורא את ישל בנים
באותה ובמופתים וקידשם ונתן להם תורה
ומצוות ועילם על כל האומות רבות ולהתק עליון
על כל הגוים אשר עשה ידעו הכל שכל העולם
בזכות שלי ישל ומניין שנמשל ישל בקטיו
דבר במוך עדימות חטים ומטה החטים הזה
עולה מהן הרדה עולה מהן קמח עולה מהן פת
כך ישל תרומה לעולם דבר קדש ישל ליגי
כאשית תבואתו וג' דרעלני תרומה לישראל
דבר בשת היא הבדיל יגי את שבט הלני
וקרע אהרן תרומה לקרע לוי דבר ויבדל אהרן
להקדישו קדש קדשים לכך טאמ מתוך בכי
ישל תבן כבן בראשונה היו אומ דגן ביהוד
והבן בגליל ומון בעבר הידרך חזרו לומר

כ מובין

לא דגן ביהודה אהרן לא תבן לא תבן בגליל מון
בעבר הידרך ולא כלום לכהנו לי כל מקום
שכ לי הרי הוא קיים לעולם אהרן טב ואביהוא
לעזר ואיתמר כדאי אהרן לעצמו כדאי טב
ואביהוא לעצמן כדאי לעזר ואיתמר לעצמן
ועשית בגדי קדש הקב"ה קדוש אין קדוש
כפי והמשכן קדוש דבר וקדשתי אתה למנוע
והמזבח קדוש דבר והיה המזבח קדש קדשי
והקרבנות קדושים דבר וקדשתי אתה האשם קדש
קדשים וישל קדושים דבר כי עם קדוש אתה לי
להיך ואהרן קדוש דבר ויבדל אהרן להקדישו
קדש קדשים יבוא קדוש וילבש בגדי קדש ויש
וישמט לפני קדוש בבית שטקרא קדוש לכך טאמ
ועשית בגדי קדש ועשית בגדי קדש לאהרן
אחיך לבגדי כהן גדול והן הנקראין בגדי קדש
והן שמונה כלים כתת ומכנסיים ומצנ ואבן
ואדבעתן שלכשתים לבנים וחופין כפול שטה
והאבנא לבדו רקום בצמר ואינו דומה בכ
במעשין לאבנא כהן הדיופי ומעיל ואמור וכ
ומעיל וחושן וציץ לכבוד ולהבארת מפאן
אמרו בגדי מצוה שיהיו חדשים טאים ומשוכ
שנין כדרך בגדי הגדולים היו מפותטטטין או
מקורעין או ארוכים יתע עלמדת או קצרים כחו
ממדת או שסילקם באבנא ועבר עבודת פמו
היו משוחקין או שהיו ארוכין וסילקם באבנא
עד שנעשו כמדת ועבר עבודת כשדה וכל
בגד מבגדי כהונה שנעשה צואי אין מלבב
אותו ולא מטבטין אותו לא מניחו לפתילות ולנבש
אחד שים ובגדי כהן גדול שכלו גוכזין אורגן
ואתה הדבר אל כל חכמי לב אי שלבן כר
מהבלי עולם וממונא בדברי חכמה ועשו
או בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי כל זמן שבגדיהן
עליהן כהונתן עליהן וקדושתן קיימת בהן
אין בגדיהן עליהן אין כהונתם עליהן ואלה
הבגדים אשר יעשו ללבוש כל בגדי כהונה
מבאן אמר טלטה בגדי כהונה הן בגדי כהן הדיו

מעט מעט עד בקר' ופי מעט עד בקר בלבו הוא
 דולק והלא כלהיום הוא דולק לא תק להן מידתן מ
 מעט עד בקר' חצי לנג לבלב' לפגי יי' לדבות
 שינה ונב ורבטון ובית העולמים' חקת עולכם
 חק הוא מסוי שאמ' והיה העולם' לדדתם' שינה
 הדבר לדורות' מאת בני ישראל משלצבול'
 דא' לדדתם' אפ' שאין לבו מקדש בעונותינו
 הרי בתי כנסיות וברי סדר שח' הביא כל ההרגיל
 בהדלקת בתי כנסיות וברי סדר שח' קופה למ
 למלכה זבת וכל הוליד את קיש וקיש הוליד את
 שאול' וכל ניה איש מבן בנימין ושמו קיש בן
 אבי' אבי' שמו ולמה נקרא שמו כן שהיה
 מדליק כירות בבתי כנסיות וברי סדר שח' לך
 זכה ויצא מפני שאול' מאת בני ישראל לדבות
 אד' ישל' אב' הוא אור ועמו שרני אור ומלבושו
 אור' ומשרתיו אש ליהו' וכורקיה שביבין דיכוד
 וכבודו מלא כל הארץ' ואינו צריך לאורה אלא
 לקנות את ישראל' אמ' להם אם היארתם משכבו
 תי בעולם הזה אני מאיר לכם ומחשיך לאומות
 העולם שנ' כי הנה החשך יכסה ארץ וערפל לאומ'
 ועלך יזרח יי' אמ' ל פי טחס אמ' לאבון עתיד
 הק' להעמיד את ידושלם על ששעה הרי ים
 גבוהים שכיר ודבור וכרמלי ולהיות מדליקין
 בדמשן וכלם פינות הפורשות בים רואות ואין מ
 משדברות מכני שיכנסו הגליות שכוהיה באחרי
 הימים ככון יהיה הר בית יי' בגאש ההרים והוא
 בבבודו מאיר לישראל דבר' לא יבא עוד שמשך
 וירחך לא יאסף כי יי' יהיה לך לאור עולם ושלם
 ימיאבלך' ל הושעיה בשם ל אפס עתידה
 וכו' שלם לי עשות כמע פנים לבלאומות העולם
 והן מהלבין לאורה ומה פועמיה והלבוגני
 לאורך ומלבים לכחה דרחך' ל יוחנן פרח
 כי עמך מקור חיים באורך נראה אור' ל יוחנן
 ול שמעון בן לקיש' ל יוחנן אומ' חדא' ל שמעון
 אומ' תבר' ל יוחנן אומ' לאחד שהיה מנהלך
 עם רמדותי חמה ובא אחד והדליק לנו את הכר

וכבה ובא אחר והדליק לו אתה נר וכבה אמ' מכאן
 ואילך איני ממתיין לא לאחד שלבקר כך ישל' אמנו
 לפי הק' רבון העולמים עשינו לך מנורה בימי
 משה וכברה' עש' מנורות בימי שלמה וכבו'
 מכאן ואילך אין אנו ממתינין לא לאורך באורך
 נראה אור' ול שמעון בן לקיש שאמ' תרתי' אמ'
 לאחד שהיה לו בן והזמין את האורחך אמ' הסלך
 לבבו בני רצונך לסעוד עם האורחך אמ' לוא אמ'
 לו ועם מי אתה רוצה לסעוד אמ' לו עמך' כך אמ'
 הק' לישראל רצונכם לסעוד עם אומות העולם
 אמרו לפינו רבון העולמים אלהו לבי לדבר כגב'
 אמ' להם הק' מפני מה אמר מפני שהן עוללות
 אמ' להם ודאי אין אתם כדאי לסעוד עמהם אמרו
 לפינו רבון העולמים וכל אלהם במנעמיהם אין
 אנו חפצים לא במנורת היפול והנעימות שלך'
 ול שמעון בן לקיש אומ' חורב' ל שמעון בן
 לקיש אמ' למלך שהיה לו בת ובא אחד ותבע לה
 גלא היה הרון לה' ובא אחר ותבע לה ולא היה הרון
 לה' וכיון שבא אחר ותבע לה והיה הרון לה אמ' לה
 קומי אנהרי דאתא טהורך כך אמ' הק' לישראל
 הואיל ואורי הוא אורכם הוא אורי אבי ואתם כלך
 ונאיר לציון קומי אורי כי בא אורך' אמ' לאתא
 כמשל' ישל' בקיד' דבר' קיד' עתן זפה פדי תואר
 קרא יי' שמך' ונמשל הק' בכר שכר יי' נשם
 אדם מה דדכו שלשמן להינתן בעד והן מאירין
 שניהן כאחת' כך אמ' הק' לישראל בני קומי אורי
 פי בא אורך' אמ' לחיטה חלכות היו בבית המק'
 ומהם היתה אורה יוצאה לעולם' ומה פועמיה
 ניעש לבית חלכו שקופים אפוסים שקופות
 היו' אפוסות היו מקטיכות מצפנים ומדתיבות
 מבחוץ כדי להוציא אורה לעולם' ל בכביה אומ'
 וחלונים לונלאולמין קביב קביב כחלכות האה'
 אין סלכן לא פה חלכות ביהות' היו אפוסות היו
 מצפנים ומדתיבות מבחוץ כדי להוציא לעולם'
 אמ' ל' לוי בנהג שבעולם אדם בונה לו בית ועשה
 לו חלונותו מקמיכות מבחוץ ומדתיבות מצפ

עד הרגלים ועושה לו במושתי ידו יוצאור
 באריג לבאן ולבאן שחוקרין אותו בהן והן הכקרא
 חשב האפי' וחושן כפול משמחה ועשרים כמו
 האפד שבו חשבאפודתו אשר עליו כמעטוהו
 ממכורו' ותפר עליו שתי כהפות כדי שיהיו
 על כתבי כהן שנ' שתי כהפות חוברות יהיה לו
 וקובע בכל כהן וכהן אבן שהם מרובע מוש'
 קע בבית שלזהב שזולקחת את שתי אבני שהם
 ומפתח על שתי האבנים שמות השבטים ששה
 על אבן זו כהן ליהודה וששה על אבן זו כהן ליהודה
 שששה משמרתם על האבן האחר' וכותבין ש'
 שם יוסף יהוסף נמצאו חמש ועשרים אותיות
 באבן זו וחמש ועשרים אותיות באבן זו וכך
 היו כותבין ראובן לוי יששכר נפתלי גד יהוסף
 על כהן הימנית שמעון יהודה דבולוק דן
 אשר בנימין על כהן השמאלית' וכל כך למטה
 כדי שעמוד לו זכותן של שבטים בכניסתו
 וביציאתו בכניסתו או שמות שבחושן כהן
 על לבו כדי שלא יבנה מזיו שביטה וביציאתו
 לו שמות שבאכר שנתן על שתי כהתיו כדי
 שלא יבנה מזיו השביטה ועשית משבצות
 זהב' היה עושה בכל כהן שתי פובעות אחת
 מלמעלה בראשה כהן' ואחת מלמטה מן
 הכהן למעלה מן החשבונותן שתי עבותות
 זהב בשתי פובעות שלמעלה שזו שתי שרשרת
 זהב פהור ונתת את שרשרת העבותות על
 המשבצות' ועשית חשן משפט מלמ'
 שהוא כעשה לדין וכך הוא אומ' ושל לו במשפ
 האורים בסדר האורים לא טאמ' אה במשפט
 האורים מלמ' כשהן יוצאין למלחמה שואלין
 באורים ותומים' אם ליכחאם ליכח לכך
 טאמ' חשן משפט' מעשה חשבבמעשה
 אפוד מה אפוד זהב תבלת וארגמן ותולעת
 שני ושש' אף החשן זהב תבלת וארגמן ותול
 שני ושש' מה אפוד חופיו משמורת ועשני
 כך חופי חושן משמורת ועשרים' רבוע

יהיה ככל' מכאן אתה אומ' שהיה אפוד ככל
 ארכו אמה ורחבו דלת וכופלו לטעם וכמזא
 דלת על דלת מרובע' ומלאת בו מלאת אבן
 יהיה קובע בו ארבעה פורים של אבנים פובות
 כל אבן מהן מרובע היה ומושקע בבית שלזהב
 שמקיפו מלמטה ומארבעה דוחותיו שנ' משוכל
 זהב יהיו במלואתם וכל פור מהן שלש לשאר
 אבנים שנ' פור אורם פודה וברקת' והפונה הש'
 ככך ספיר ויהלם' והטור השלישי לשם שבוחה'
 והטור הרביעי הרשיש שהם ויטפה' הרי שנים
 עשר אבנים כנגד שנים עשר שבטים טאמ'
 והאבנים הריינה על שמות בני ישראל שתיים עשר
 על שמותם' ומפתח עליהן שמות השבטים
 של פתוחי חוהם איש על שמו' היה כותב על
 אורם ראובן' ועל פודה שמעון' ועל ברקת לוי'
 ועל כופך יהודה' ועל ספיר דן' ועל יהלם יששכר'
 ועל לשם גד' ועל שבוחה אשר' ועל חלמה נפתלי'
 ועל הרשיש דבולוק' ועל שהם יהוסף' ועל יטפה
 מנשה בנימין' אם יאמ' אדם איך בהן קיף מה
 יעשו' אמ' ל' שמואל ביר' יצחק אברהם יצחק
 ויעקב כותבים עם ראובן על אבן של ראובן'
 ואם יאמ' אדם איך בהן פיתמה יעשו' אמר ל'
 אחא שבטי ישורון כותב שם על אבן' ^{לעמין}
 כמצאו עשרים ושתיים אותיות של שמות כהן'
 שיהיה בהן תשובה לכל שאלה' ועשית על
 החשן שתי פובעות זהב' ואומ' ועשית שתי פובעות
 זהב ושמרת אותם על שני קצות החשן על שפתו
 אשר אל עבר האפוד ביה מלמ' שהוא עושה
 ארבע פובעות על ארבע דורות נזלחשן' שתיים
 שלמעלה היה כותב בהן שתי עבותות זהב טאמ'
 ועשית על החשן שרשרת גבלת' ונתת את
 שתי עבותות זהב על שתי הפובעות אלקצור'
 החשן' ושתיים מלמטה שהיה כותב בהן שני חופיו
 של תבלת של וירכסו את החשן מעט בעתו אל לב
 האפוד ולקח שני קצות העבותות שבפובעות
 החשן העליונות ומכניסן בשתי הפובעות

וברוך ה' אלהינו ויהי כבודו כבוד
 בהן כהן גדול בית הכבודים חושן זה שעל
 לבו ואפוד זה שעל לבו ופרטיו ושמעל שהיה
 לובש אותו למטה מן הפרט וכתבת שבץ
 שהיא משובצת ועשויה בתים בתים באריהו
 כמו בית הכנסת מצנפת לו שזכף בה על
 ראשו כמו שלפף על השבר ובנו כוכבין בה כ
 כמין כובע לכך נקראת מגבעת ואבנא זה
 שחורכו על לבו ועשו בגדי קדש לאהרן אחי
 לרבות הציץ והמכנסיים ולבנו לכהנו לי
 לו בגדי כהן הדיוט והן ארבעה כהנת ומכנסו
 מכנסיים ואבנא מלכסת רבו רבין
 מעשה בגדי אחר שהיה עובר אחורי בית הכנסת
 ושמעל קולת כוכב שהיה קורא ואלה הבגדים
 אשר יעשו חושן ואפוד ומעיל אמ' למי הכבוד
 הזה למי אמרו לו לכהן גדול שהוא עומד ומ
 ומשמע על גבי המזבח אמ' אלק ואהרן על
 סנת שאהיה כהן גדול ואשמע בכהונה גדולה
 על גבי המזבח בא לו לפי שמאי הדקן אמ' לו
 גיידע על מנת שאהיה כהן גדול ואשמע בכהונ
 גדולה על גבי המזבח וחפו באמת הבטן שבו
 ואמ' לו גידא בי שא וכי לית מספקא בישל' ד
 דסתפק באומי עלמא בא לו לפי הלל הדקן
 אמ' לו גיידע על מנת שתשימו כהן גדול ג
 גיידע אמ' ליה כלום מעמידין לפי המוך אלא
 מי שיודע עכביסקי מלפנות' לך למד פכסיסי
 המוך הך וקרא ולמד הגדת בהכס כולה כיון
 שהגיע למקרא הזה והדר הקרב יומת אמ' ליה
 מקרא זה על מי טאמ' אמרו לו אמ' על דוד
 מלך ישראל מיד כשא אהרן הגר קל וחומר בעצמו
 אמ' זמא אם ישל' שפקדאו בטם למקום ועליון
 אמרה שכינה ואם תאין לי מולדת בהכסוגוי
 קדוש עליהם הכת' וזה הקרב יומת אמ' הגר
 הקל הזה של אהרן לא אונגמוט' על אחת כמה
 וכמה מיד נתפסק אהרן מאליהו לפי הלל
 הדקן אמ' לו כל בנותי שאלוהי יתברך

שלן הייתה לי כשמאי האר הדקן לא באתי בקהל
 ישל' קברינות של שמאי בי קשה לאבדכי מן
 העולם הזה ומן העולם הבא ענותנות שלך
 הביאתי לחיי העולם הזה ולחיי העולם הבא
 כולדו לו שני בטם אחד קרא לו הלל ואחד קרא לו
 גמליל והיו קורין אותן גירי הלל ואביהן הוא א
 אונקלוס הגר שתרגם את התורה והם יקחו
 את הזהב אמ' רבא אמ' רב מחסיה ש מעיין
 עושין שררה על הצבור בפחות משנים שנוהם
 יקחו את הזהב מכאן אמרו אין עושין גבאי
 צדקה פחות משנים ומאי שדרותא אית ברה
 שממישכנין עליה אפלו בערב שבת ועשו
 את האפד' הנו רבין כיצד מעשה הזהב
 שבאריגת האפר לוקח חוט אחד שלקח וכופלו
 עם ששה של ארבעין וחוט אחד עם ששה של שש
 וחוט אחד עם ששה של ששה שנוירקעו את
 פחי הזהב וקצץ פתילים ור' מלמ' שחוט הזהב
 כפול בתוכן וחולד וכופל הארבעה ועושה אותן
 חוט אחד וכמעט חוטי האפר משמונה ועשירי
 דהנו רבין בגדים שכבהן שש חופן כפול שש
 משדר שמונה מעיל שנים עשר פכית עשירי
 וארבעה חושן ואפוד עשירים ושמונה שש
 מסל' אמ' אביי דכח' ושבצת הכתבת שש ועשירי
 מצנפת שש ואת מצנפת הבד שש משדר'
 ואת האבנט שש ואת פארי המגבעות שש ואת
 מכנסי הבד שש משדר' ואת האבנט שש ומ
 ומצנפת וכובע אחר הן קראי בבגדי לבן כמה
 האוי שיתה חד לגופיה שיהיו שלבון' וחד שיהיו
 שדוקין' וחד שיהיה חופן כפול ששה וחד לשאר
 בגדים של אטא' שש' וחד לפכב' מעשה חשב
 אמ' ל' אעדד שרוקמין ממקום שחושבין ל'
 כחמיה אום' ווקם מעשה מוטו לפיכך פר צוק
 אחר' חשב מעשה אונג' לפיכך שני פצופרת'
 שרו כתבות חוברות' כיצד מעשה האפוד
 מתחילת אונג' בגד יהיה אדכו כלוחב' וכו' שאלום
 מוסק' לכתב' ואנכו מככבד אציל' ידיים מאחורי

שאכור כהן גדול זהב תבילת וארגמן ותולעת
שני ושש וזה מן הדב בלבד ויש מן הלויים היו
חוגרין אותו שהרי שמואל הנביא כתיב ופאמבו
בער חגור אפוד בד' ובן דוד היה חגור אפוד בד'
ולמה היו חוגרין אותו כדי להודיע שהגויבן
למעלת כהן גדול שמדבר ברוח הקדש את
משפט בני ישראל בשהיה אחד מן השופטים
עושה עבירה היתה האבן ששמו חקוק עליה כ'
כעשית נחשת והכהן לואה אותה ויודע הענין
באותו השבט ומפיל עליו גורלות עד שידע מי
הוא בטל העבירה ודכין אותו ועשית את מעי
האפוד מעיל שחגורו האפוד מלמ' שהוא לובש
המעיל תלתי' ואחר כך לובש האפוד וחוגרין
בתשבה האפוד לבך כקרא מעיל האפוד' כליל
תבלת מלמ' שהוא כארג כולו תבלת וחופיו כפול
שנים עשר' והיה בראשו בתוכו מלמ' שפיו
כארג בתלת אריגתו ולמ' היה לו בית יד אלא
כתלך לטעם כנפים מסוף הגרון עד למטה כדרך
כל המעילים ואינו מחובר אל כנגד כלהגרון
בלבד וכל הקודעפי המעיל לוקה שלא יקדע
והוא הדין לכל בגדי כהונה שהקודע אותן דרך
השחתה לוקה' ועשית על שוליו רמונת
וארגמן ותלעת שני כלמין משלשתן שזור
שמונה נמצאו חופי השוליים ארבעה ועשרים
ועושה מהן במין קמונים שלא פתחו פיהם
והגלה אותן במעיל ומביא שבעים ושש
זוגין ובהן שבעים ושנים עטולין הכל זהב
והגלהו שלשים וששה בשולי כנף זהב שלשים
וששה בשולי כנף זהב והזוג עם העטול התבלי
בו שניהן כקראין פעמון ונמצאו בלשולין מ'
משני צדדיו פעמון ורמון פעמון ורמון שני
פעמון זהב ורמון פעמון זהב ורמון על שולי
המעיל קביב' קביב בגימטריא שבעים ארבע
הויא מהן שנים לטעם מיכון לפעמונים ול'
לרמונים נשתירן שנים ושבעים רמונים
ושנים ושבעים פעמונים וכל כך למה לפי

שאמרו הכבכב לבית פרחם שכוני הוא לפט המן
ואינו מדרך ארץ' ל' יוחנן אומ' ואפלו לבית ל'
יכנס כדאום וכהן גדול הוא מתיקא על כפיו
שמוא ישכף עשה לו הקצה הקצה שישמע קול
הכעמונים והרמונים שנוכשמע קולו בכעסותו
וביציאתו' ועשית ציץ' ביצד מעשה הציץ'
היה עושה פס של זהב רוחב שתי אצבעות ומקיף
מאוקן לאוקן וכותב עליו בשני שפויין קדש לוי'
קדש מלמטה ולוי מלמעלה ואם כותב שפיה
אחת כשר ופעמים כתבוהו שפיה אחת והאותיות
בולטות בפניו חרפך את האותיות מאחוריו והוא
מודבק על השערה עד שבולטין' ושמות אותן
על פתיל תבלת היה כוקבו בשני קצותיו ופרתיל
הבלת למטה ממטה בכנס מנקב לנקב כדי שיהיה
קקטר בפתיל כנגד העורף' והיה על מצחאה
ונשא אהרן את טון הקדשים מלמ' שהוא מנצח
על פומאת קדשים ולא על פומאתה הוא מנצח
אל על פומאת התהום שאם היה הכהן פומא ב'
כפומאת התהום כל הקרבנות שהקריב כדצ' וכן
הציץ מנצח על פומאת הדברים הקריבין שכוניה
על מצח אהרן ונשא אהרן את טון הקדשים אכל'
איכו מנצח על פומאת התאכלין ולא על פומאת
האדם שכתמא בפומאתה ידועה אל אספן היתה
הפומאה דחוויה בצבור שהציץ מנצח עליה ואין ה'
הציץ מנצח אל בזמן שהוא על מצחו שכוניה
על מצחו המיד לדצוק להם לפני יג' ושבת
הכרת שש' מלמ' שהיא נעשית משובצת בתים
בתים בדרך שאורגין הבגדים הקשים ובית יד
שלה כארג בפני עצמו ומחברין אותו עם גוף
הכתנת בתפירה דתכו דבכך ואת בגדי השלך
ל' שמעון בן לויש אומ' אין לו מעשה מחטא אלא
מעשה אורג' אביי אמ' לא כערכה אל לבית יד
שלה כד תנא בית יד של בגדי כהונה טארת בפני
עצמה וכד בקת עם הבגד ומגעת עד כסותו
וכתבו ברוח היתה ואמר חכמת עד למעלה
ממצות' ועשית מצפפת שש' המצפפת בן

132

שנתי האפוד מלמעלה שזאת שתי קצת
 שתי העבותות ותק על שתי המטבעות גבול
 על צדבות האפוד גאחר כך לתק השרשרות
 שבטבעות האפוד ומכניסן בטבעות החושן
 העליונות ומחברן כדי שיהיו דבוקין זה בזה
 ונמצאו שתי עבמות זהב יורדות מעל כתיפו
 מכאן ושתי טבעות זהב יורדות מעל כתיפו
 מכאן ולתק שני חופי התבלת שבטבעות
 לחשן התחתונות ומכניסן בטבעות האפוד
 התחתונות מתחת צילי הידים וכובסן זה בזה
 כדי שיהיו מחוברין שכל וכל ידח החשן מעל
 האפר וכל המזיח חשן מעל אפר ומפחד
 חיבוקן דרך הקול לוקה נמצא כשלבש האפר
 עם החשן יהיה החשן על לבו בשווה והאפוד
 מאחורין נחשב האפוד קטור על לבו וחת החשן
 ושתי כרבות האפוד על שתי כרבותיו ונמצאת
 דבות השבטים עומדות לו בכניסתו וביציאתו
 ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת התם
 כדי לידע אם נגמר דינה של אומה דן ליכול
 בידן או לאו וכך היו שולין בעלה או לא בעלה
 ונקרא שמש אורים ותמים אורים מאירין
 דבריהן שכך אמרו גדילת נביא חזרת וקצת
 אורים ותמים אינה חזרת ואם האם מכני
 מה לא השלמו דבריהם בגבול בנימין לפי
 שלא הבחינו אם לכנות אם להינצח ובאחזקה
 כשהסכימו הסכימו עליהם שניאמר יי עלי
 כימחר אתבנו בידך רבו רבבן כיצד שולין
 הבהן עומר פניו כלפי הארון והשול עומר
 מאחוריו וכינו לאחורי הבהן השואל אומר
 אעלה או לא מעלה ואינו שול בקול כם ולא כ
 מהרהר בלבן לא שול בקול כמין שמות
 לל בינו לבין עצמו ומיד רוח הקדש לנבואה
 את הבהן והוא מביט בחשן ונואה בו במראה
 הנבואה עלה או לא עלה האין שולין שכל
 דברים כאחד ואם של און מולד יקל לא אחר
 ואין מחזירין לא מאשן שכל יסגרותי בעל

קמילה בידו היווד שאול כאשר שמע עכרין
 ויאמר יי ירד והאמרתי אין מחזירין לוא
 כאשן דוד של שלם כסדר והחזירו לו כסדר
 כיון שידע של שלם כסדר חזר ושל כסדר
 שכל יסגרותי בעל קמילה בידו ויאמר יי יסגרו
 ואם הוצרך הדבר לטכס מחזירין לו טכס שאם
 וישאל דוד בני לאס ארדף אחרי הגרוד הזה
 האשיגו ויאמר יי דוד כי השגת שיג והצל
 תציל רבו רבבן כיצד אותיות כדאית ל
 יחכן אומ' בולטות וז' שמעון בן לקי שאומר
 מצפורות כיצד בולטות בדמן שאומרין לומן
 השמים עלה בולטו עין שלי עקב מאודותיו של
 יעקב למד שללוי הי שלי הודה והבהן קודאן עלה
 ובדמן שאומרין לו אלת עלה בולטו אלק של אברהם
 למד שללוי היו שללתי עין שלי עקב למד של
 זבולתן הי שלי הודה והבהן קוראן אל תעלה
 וכיצד מצפורות נקרות אותיות לו וכעשית דן
 אצלן תיבה אחר וברבד זה כחלקן והלכה כל יוחנן
 וכשבולטות אין בולטות כולן כאחת לא אות אחר
 אות כדי שידע התיבה כמות שהיא לפי שיש אות
 שמות אותיותיהן שוות ואין הגיוס שווה כמו
 איעם עמיאל כתב לאתן ודומה להן ואלו בולטין
 כולן כאחת אינו יודע איזה שם הוא ואין שולין
 להן לא בבהן שמדבר בדות הקדש ושכינה שורה
 עליו ובהן שאינו מדבר ברוח הקדש ואין שפי
 שורה עליו אין שולין בו ובבית שכל אלפ שכל
 היתה שם כוח הקדש עשו אורים ותמים כדי
 להשלים שמותה בגדים נאלפ שלם היו נשלין
 בהם וכשא אהרן את משפט בני ישראל
 מה אהרן כהן גדול אף ביוכמהטם גדולים
 יכול יהוא כהפס גחלים בדור אם כן מהוא זה
 תל והבהן הגדול מאחיו כהן גדול אחד בדור
 ואין שט כהנים גדולים בדור אם כן מהוא זה
 שכל ניפלו ביום ההוא שמוכים וחמשה איש יושא
 אפוד בד לא שהיו כושאין לא שהיו ראויין לישא
 דא אפוד בד היו כושאין לא אפוד שכל כהן גדול

שאפוד

לא הקצה אומ' דבד ואיכו חודר בו אם אומר
 לטובה מיד הוא מביאה ואם אומ' לדעה הוא
 רעה אותה שמא יעשות טובה' נתן למהרץ
 כהוטה ולא חקר בזו שנהיה לו ולזה עשו אחריו
 ברית כהוטה עולם לכך נאמ' דבכך כצב בשמ'
 ואיזהו דבר וזה הרבר' הקצה כקרא זה זה אי
 ואכזהו' משה כקרא זה כי זה משה האיש'
 וישבא אומ' שירה בזה זה אלהי ואכזהו' וקיעלו
 את התורה בזה מזה ומזה הם כותבים' ולא
 עשו עגל לא בזה ויצא העגל הזה' וינדמטה
 מן הרקיע בזה קום רד מהר מזה' ולא טבכר
 לישאל לא בזה זה יתבו' ולא טבכר לאהרן לא
 בזה זה קרבן אהרן ובכיו' וישאל מקוים לזה'
 ואמ' ביום ההוא הכה אהיו זה' ואיכו נכר
 מאדום לא בזה מי זה בא מאדום' וישאל
 נכנסין בזה ובמקום הזה אתן שלום' והמזבח
 אהיה שלום לא טבכר לא בזה וזה אשר תעשה
 ענה המזבח' אהרן ובכיו' לא כהקדשן לא בזה
 וזה הדבר אשר תעשה להם לקדש אותם' בוא
 ודאה כמה גדולה קדושת כהן גדול שאי אפשר
 לא למלאך ולא לשקף לדאות פני שביטה וכהן
 גדול היה ככנס בשמוסה כלים והמעייל לקולן
 הולך ומלאכי השרת רועדן מפניו והיה ככנ'
 בטלום ויצא בשלום' לפיכך אמ' הקצה למטה
 אני קדוש ומתנות קדושים קדש את אהרן
 ואמור לו שיקדש את עצמו לכך טאמ' לקדש
 אותם' כבוד גדול חלק הקצה לאהרן שקראו
 מלאך שכל בי מלאך יפי צבאות המ' לכהן לני
 ולא לבמות' לכהן לני ולא לביה חוכיו' לקח
 פר אחד בן בקר שיכפר על מעשה העגל'
 ואלים שנים בשביל שני לוחות ששיב' מעה
 תמימים שהיו תמימים ועדת יפי תמימה'
 ולחם מצות וחלות מצות בלילות בשגור קיקי
 מצות שלשה מיני לחם יש במלואים' מצות
 מורבבת' ודקיקין' סלת חפים תעש אותם
 כל המיסות הבאות סלת באות חפים תוף

313

מעומר התכופה שהוא מעלת השעונים זמ'
 ומטות שופה שהיא קמת שעונים' וטת
 אותם עלם לאחד מלמ' שהן טעונות כלי והוא
 הדין לכל המינות שטא יבואו לא בכל' ואתמהל
 את בבויה הקריב ורחצו אותם במים' יכול בכל
 שהוא רב' ורחץ את כל בשו' במים מים שכלהומו
 עולה מהן מה להלן ארבעים סאה אף טאן ארבעי
 סאה' ולקחת את הבגדים והלבשת' ביצר סוד
 לבישת בגדים לנפש מכנסים תחלה וחורג' ל
 למענה מיטבולו' ואחר כך לנפש את הכתנת' ואחר
 כך חוגר את האבנטו כנגד אצילי ידיו ומקיפוטך
 על גבי כרך עד שגומר וקושר ועלה אבנטו ממול
 בקבלה לא יחגרו ביצע במקום שמדיעיין וכך
 קיבליו וכתן בקעדי מפי הנביאים והרגם על
 לבהון ייסרון' ואחר כך לנפש את המעייל וכל
 המעייל האפוד והחשן וחוגר בתשב האפוד עכל
 המעייל מתחת החשן' ואחר כך צונק במערת
 וקושר היץ למענה מן המצנפת ושעלוהיה
 כדאה בין היץ למצנפת ושם מכיח תפלין בין
 יץ למצנפת למצנפת' ולקחת מטמין המשחה
 מצקת' צק מן הטמין פלראשו וסך מימנו עכל
 גביעיניו כמין כי יוכי' ומלאות יד אהרן יור בשו
 דברים הללו מלואים לאהרן ולבכיו' והקל בתאת
 הפר לפי מהל מושד וסמך זה בנין אב לכל קרבנות
 היחיד שטעונות קמיבה' ושחטת את הפל לפי
 יפי זה בנין אב לכל הקרבנות שהן בשחיטה'
 ולקחת מדם הפר' שלשה דמים אמורים בכדשה
 הראשון טעון ארבע קדנות וזריקה כנגד היסוד'
 השני טעון מותן שתים שהן ארבע' השלישי טעון
 מותן בהונות ואליהו' ומותן שתים שהן ארבע'
 וטתה על קדנות המזבח באצבעך' אין לך בכל
 הקרבנות מי שטעון הדית דם באצבע' אהפואת
 בלבד' וכיצד הוא עושה פוול אצבעו הימנית
 הקמורה לגודל בדם וסומעה באצבעו הגדולה
 מבאק כנגדו למבאק מותן יורד כנגד חודה של
 קמ' אהן הוא עושה בכל קמ' וקמ' נמאיכן הוא

אצבע

שלישית אצל בני שבט יהודה ארבע עשר עשרה
 אלה והאבנא דקום יצאנה שכל אבנא דעשה
 מלשנה דוקה ונתחברו כמון שלוש אצבעות וארכו
 שתיים ושלושים אמה וכלבני אהרן אל כהנים
 היו יופים עושה להם ארבעה כלים כדגת ומבט
 ואבבטים ומאבבמות והלבשת אותם ומשחת
 אותם ומגאת עשה להם מלגאים כדך שעשית
 לאביהם ועשה להם מפכמיבד המכנמים
 בין שלבון גדול בק שלבון הדייט הם ממנהים
 ועד ירכים שהם מלמטה מן המבור קרוב מן
 הלב עד סוף הירך שהוא הארכובה ושכנים יש
 להם ואין להן לאבית הכקב ולא בית הערוה אלא
 מוקפין במיין בים והיו עלמהרן ועל בכין
 שומע אפיין בשעת עבודה בין שלא בשע
 עבודה או יכול אפלי במדינה ולבבואם אל
 אהלמנעד במקדש הק לובטין אותן לא במדי
 נהיה הוא בגדי כהונה היוצא בהם נמדי
 אקד וצמקיש בין בשעת עבודה בין שלא בש
 עבודה מורה אימימא בגדי כהונה כיהו ל
 ליהנות בהם שמוע מינה וצמדינה אקור והו
 הבין בעשרים ואחר ביום הרגרידים די ל
 למקד יום שביקשן כותים את ביה המקדש
 מלמס רוס מקדוק להחרבו ונתבולתם באר
 זהו יעו לשמועון הצדיק מה עשה שמעון
 הצדיק לבט בהן ונתעפף בהן ומיקדי ירושל
 עמון ואבוקות שטורה בידיהם והיו מהלכין כל
 הליכה הללו מהלכין מיצד זה והללו מהלכין מ
 מצד זה עני שעלה עמון השחר כיון שמלה
 עמון השחר אמר להם מיהללו אמרו כל הללו
 יהורים שמלדו בך כיון שהגיעו לאכטופטרס
 דלחה החמה כיון שראה שמעון הצדיק ירד
 ממורבבתו והשתחוה לו אמרו לו מלך גדול
 שכמוהו משוחווה ליהודי זה אמר להן המות
 דיוקני שלזה היתה מצותי לפי בזה המלות
 אמר להם לפי באיני אומר בל צמיתתם
 בו עליו ועל מלכותו שיהיה בראשית הארץ

באנה חרבו ותתנו להם אמר מי הללו אמרו לו
 כהנים שעומדין לפכך אמר להן הריהן מקורים
 בידכם מיד נקבום בעקביהם ותלאום בזבזו
 קוסיהם והיו מגרדין אותן על הקוצים ועל הבדקו
 כים עד שהגיעו להר גרידים כיון שהגיעו להר
 גרידים תרשוהו וזרעוהו כלשטן כדרך שבקשו
 לעשות את בית אהיכו ואות היום עשאוהו יום
 טוב ואיבאית אימא בגדים הראויין לבגדי
 כהונה קאמ ואי בעית אימא עת לעשות ליהי
 תורתך ולא ישאו עון ומרת מלמד שכל
 בהן שערד מחוסר בגדים הרי הוא במית
 ותילל עבודה חקת עולם הוא חק ממי שאמ
 והיה העולם לו ולדורו אחריו אהרן זכה לבטו
 ובנו לדורות וזה הדבר אשר תעשה להם
 אמר רב ענני בר ששון למה נקמטה כדשתבגי
 כהונה לכדשת קדבנות לומר לך מה קדבנות
 מכפרין אף בגדי כהונה מכפרין כהונה מכפ
 על שפיכות דמים דבר ויפולו את הכתובים
 מכנסיים מכפרין על גלוי עריות כה ועשה
 להם מפכמיבד לכפור בשד ערוה מצנפת
 מכפרת על גסי הרוח כדל חנינה דאמל חנינה
 אמר הקצה יבוא דבר שבגובה ויכפר על מעשה
 גבוה אבנא מכפר על ההור הלב אהיכא
 דאיתיה דבר והיה על מצח אהרן חשן מכפר
 על הדיבין ועשית חשן משפט אמר מכפר
 על על דבר ואין אפור ורבים מעיני מכפר
 על לשון הרע אמר הקצה יבוא דבר שבקול ויכפר
 על דבר שבקול מעשה קול חשן מכפר על עדי
 פנים דבר הבא והיה על מצח אהרן וכתהתם
 ומצח אשה זוסה היה לך קשיא פטון הרג
 ושפיכות דמים לא קשיא דאהנו מעשין בלשון
 הרע כגמים באין עטוי אילא אהנו מעשין מעיים
 מופכר ושפיכות דמים אילא ידע מאן פלוג
 מביאין עגלה ערופה זאי ידיע ולא אתרו ביה
 כהונה כמכפרת וזה הדבר זה עשה למלך
 יידי בך כעב בשמים וכי אינו כעב באר

תורה

אכילתו ואם יורג מבשר המלואים מלמ
 שהמלואים מותרין בשליפה והוא הדין לכל
 הקדשים לא יאכל ליתן לא תעשה על
 אכילתו איך לא המלואים שמוותרין בלא תעש
 שאר קדשים מינין תלביקדש הוא איך לא
 נותב פגול מינין תלביקדש הוא כל שפסול
 בקדש ליתן לא תעשה על אכילתו אמר כי יטאי
 אל תהא גזרה שווה קלה בעיניך שהרי נותר
 מגופי אחר הגדה ולא לימח הפת לא מגדיכה
 שווה דאמ' ל יוחנן תאכיל דבדאי בין לני אתיא ק
 קדש קדש כח הפא ושלפת אתה נותר באש לא
 יאכל בקדש הוא וכתהתם כי את קדש יניח
 חלל ונבדדה ועשית לאהרן ולבניו ככה
 ככל אשר צוית ארבה וג' מלמ שהמלואים
 כל שבעה וכר חטאת תעשה ליום כל האמן
 כפרשה דו ובפרשת קדבנות כשיאים הכר
 מלואים הן ואיך כונה הדין לדורות וכשם שהק'
 ריב משה מלואים למטכן כך הקריב שלמה
 מלואים בחנוכה הבית וכן הקריבו בני הגולה
 לחנוכה הבית וכן לעתיד לצא כמו שמכיל
 על ידי יתקא כל הכוגע במקדש יקדש
 מלמ שהמזבח מקדש דבר הראוי לו אין לו
 לא מזבח ל מנין לברור את הכבש תלביקדש
 יקדש וזה אשר תעשה ל יוסף הגלילי
 אומ' בתוך שכל הכוגע במקדש יקדש שומ'
 אני דברים שהן ראויין למזבח ודברים שאינן
 ראויין למזבח תלביקדש אשר תעשה כבשים
 מה כבשים המיוחדין דברים שהן ראויין למ'
 יצא דבר שאינו ראוי למזבח ל שקיבה אומ'
 בתוך שכ כל הכוגע במקדש יקדש שומע
 אני דברים שהן ראויין למזבח ודברים שאינ'
 ראויין למזבח תלביקדש מה עולה מיוחדת
 שהיא ראוייה למזבח יצא דבר שאינו ראוי
 למזבח בתוך שכ כל הכוגע במקדש יקדש
 למדכו שהמזבח מקדש את הראוי לת'
 נמטן שהכבש מקדש את הראוי למזבח

תלביקדש ומטן שהכלים מקדשין את
 הראוי להן וקדשת אותם והיו קדש קדשים
 כל הכוגע בהם יקדש כלל הלכה מקדשין את
 הלח ומדות היבש מקדשות את היבש אין כלי
 הלח מקדשין את היבש ולא מדות היבש מקדש
 את הלח כלי קדש שיקבו אסעושין הקמעין
 מלאכתן שהיו עושין זהן שלימים מקדשין
 ואם לאו אינן מקדשין וכולן אין מקדשין אלא
 בקודש כבשים בני שנה דו היא פדושת
 המידין האמונה באן ובחומש הפקודים כד
 כתבינן לרע עולת תמיד לדורותם פתח אהל
 מועד ל ישמעאל אומ' בנו שלל יוחנן בן ברוך
 קה אומ' הרי הוא אומ' ויקח משה חצי הדם ושם
 באגרת למדכו לעולת הקריב שהיא פטורה כלי
 ומניין לעולת הדורות שהיפוען כלי תלביקדש
 תמיד לדורותם עולת תמיד העשויה בנמיט
 הקיש עולת הקריב לעולת הדורות מה עולת
 הקריב פטורה כלי אה עולת הדורות תיפוען
 כלי אין לו לא עולה מניין לדבות ארבוך תל'
 זאת התגדה לעולה ולמטח ולתפוח ולמטח
 ולמלואים אשר צוה יג' את משה בהר סיני לדבות
 את כולן שכולן פטורין כלי נמטדדו שמה לצע
 ישראל וכקדש בבדי ל יהודה אומ' ביום שאכ
 עתיד לתושב עם אני מקדש עם ואיזה זה ביום
 השמיט ההו אשר דבר יג' בקדשי הקדש
 וקדשתי את אהל מועד ואת אהרן ואת בני אהרן
 מקיש קדושת מקדש לקדושת אהרן מה קדושת
 אהרן לעולם כך קדושת מקדש לעולם ושבת
 בתוך בני ישראל דו שביסה ורוח הקדש וידברו
 בואני יג' אהיהם אשר הוצאתי אותם מעלמטת כן
 הוצאתי אותם ממצרים להשרות שכיסת ביניהם
 אני יג' אהיהם אני בעולם הזה ואני לעולם הבא
 נעשית מזבח מקפור קפדת מזבח הקפור
 היה אסנה עלמטה ברומ שתי אמות והיה מוטח
 בקדושתו המזבח מוטח מנין שניהם שנוטת
 אהרן כפי הכתוב והקפיד עליו אהרן קטן קמים

מותר לומר כגון נבונה לימינו ומתבין על
 המצוה וזכות בקוץ דרומית מזרחית רחלה ואחר
 כך בקרן צפונית מזרחית ואחר כך בקרן צפון
 מערבית ואחר כך בקרן מערבית דרומית וש
 ושיעור הדם שוכך עליהם דרומי מערבי שנ
 ואת כל הדם ישפך אליהם המזבח זה יסוד דומ'
 ולקחת את כל החלב המבוקש זה חלב שעל הכבד
 את הקרב זה חלב שעל המסוק ובית הכנסוד'
 ואת היהרת דו אצבע הכבד על הכבד מלמד
 שנוטל עמו מעט מן הכבד' ואת שנתהכל
 לא בעלה שלוש ולת בעלת אחר' ואת החלב
 אשר עליהן לרבות חלב שעל הכסלים והקבול
 המזבח מולחן ומקטין על גבי המזבח'
 וארבעה הכר ואת עורו מלמ' שהוא מותר
 חתיכות בעורו וחוא הדין לכל חטאות הנשמות'
 תשלף באש' מכל מקום להכשיר כל העצים
 ושליו' מותר למנות' שומע אבי חוץ ל
 למנות שביטה' תל חטאת הוא הרי הוא ככל
 חטאת אש' מותר מה להלך חוץ לשלש סגורות
 אף לא חוץ לשלש סגורות' ואת האיל האחד
 הדין' ממשמע ש'איל איני יודע שהוא אחד
 איל' לומר לישע שאם הביא פר ואיל אחד ל'אין
 כ'איל' ש'ביא שני אילים' ושחטת את האיל
 כל האמור בסדר הפולה הוא אמור כאן חוץ מן
 ההכשר ופ'אין בה הפשוט' תל עולה הוא הדי הוא
 ככל חטאת מטה כל העולות פ'עולות הפשוט אף
 ד'שעולות הפשוט' חטאת קורסת לעולה בכל
 מקום למה שחטאת דומה לסמור יצא סמור
 כבש דמך' ולקחת את האיל השני למה חט'ת
 מ'ש' דומין למי שפרע מזבוע עשה יום פ'ת
 כ'א הדין זבוע כ'תן שהקדישו חטאת ועולם
 וכ'תן א'כ' יח חטאת א'ש' ל'ש' הפ'אן קרבן' ש'
 שלמים ז'סמכו עליו ועשו יום טוב' משחטת
 את האיל ולקחת מ'מ' ו'ע'ת' על דמך' זה האם
 של אורן שהוא גדול והוא ע'ת' וכ'א חטאת
 פ'עולות מתן בהות' לא ל'מך' ה'אין חטאת

את המצורעין ולקחת מן הדם אשר על
 המזבח והזית על אהרן מגיד הכר של אגמור
 קידוש אהרן ובכיו לא בהזיית הדם עליהם'
 ולקחת מן האיל החלב והאליה ושמת הכל על כפי
 אהרן ל'מך' היאך מנכין לחם תודה יקרבן כדיר'
 וכ'י צד עושין כותן החלבים על ידם למטה וחה
 ושוק למעלה מימנו ושתי הכליות ויוהרת הכבד
 למעלה כ'תן והלחם למעלה מכולן ומעוף הכל
 לכפי י'י' במזרח' וכ'י צד הוא מנכף מולך ומבי'
 ומעלה ומולך' ולקחת את החזה איזהו הוא
 חזה כל הרואה את הקרקע למעלה עד הצואר
 למטה עד הכס וחוקך עמו שתי עליות אילך
 ואילך' והיה לך למטה' בדוך שאין מקפח
 ש'כר כלבדיה' ומה אם מטה דבי ש'א שימ'ש
 בכהו' לא יום אחד כ'מל' חלק ממטה' אהרן
 הממשש בכל יום על אחת כמה וכמה' ובגדי
 הקדש אשר לאהרן מגיד שכהן גדול מתרבה
 בגדים בדרך שהוא מתרבה בשמן הקדש'
 שבעת ימים ילבשם הכהן וח'תו מבשר' ור'
 כי צד מ'בין אותו בגדים ל'בש' שמטה בגדי
 ופושטן וחוזר ול'בש' למחר שבעת ימים יום
 אחר יום ש'טבעת' ימים ילבשם הכהן וכשם
 ש'בין בגדים שבעה כך מ'שיחה בשמן שבע
 יום אחר יום' ואם עבד קורם שיתרבה בגדים
 כל שבעה או קורם שימשח כל שבעה עבודתו
 כשרה הוא וכתרבה או כמשח פ'טם אחת כ'ט'ה
 כהן גדול לכל דבר' ואת איל המלואים תקח'
 ובשלת את בשלו' ל'ב'ת' על' במקום קדש'
 בעזרה' האם יצא ח'ץ לעזרה כ'סל' ואכל אהרן
 וב'תו את בש' האיל מ'ה בשולו בעזרה אף אכילת
 בעזרה' ש'כ'טת אהל' מעד' וד'כלו אותם אשר
 פ'כ' בהם זהו הדין לכל החטאות והאשמות
 ש'ה'ח'ש' אוכלים י'ש'ל' מ'ת'ב'רין' וד'ר' לא
 יאכל' א'ין ל'א' מ'לואים' שהן ב'ל'ת'ע'ש'ה על
 י'ש'ל' שאר חטאות' ואשמות' וש'ל'מ'י' צ'ב'ור' מ'ע'ן
 ת'ל' ס'ק'ד'ש' הם' כל'ש'ה'וא' ק'ד'ש' ל'ית'ן' ל'א'ת'ע'ל'

אכילתו

אין ישועתה לנו באלהים סלה
 להשיה רבים אומרים לבכשי אין ישועתה לנו באלהים
 סלה ל שמואל בר אמי ורבין ל שמואל בדאמי פתר
 קרייה בדואג ואחיתופל רבים זה דואג ואחיתופל
 ולמה הוא קורא אותן רבים שהיו רבים בתורה דאמי
 ל יצחק מאי דכתיב איך סופר איך שוקל איך סופר
 את המגדלים איך סופר זה דואג שספר בר
 האותיות שבתורה קולין וחומרין ואיך שוקל
 ששקל כל כתיבין וסומיין שבתורה מהוא איך
 סופר את המגדלים אמר רבאמי ארבע מאות
 בעיי הוה באעי דואג ואחיתופל במגדל הפורח
 באויר אמר רבאמי כי הוה מאפי דואג איך סופר
 את המגדלים הוה באעי ביה ארבע מאה בעיי
 והוה פשיט בה שלוש מאותה סכורת בסוקוד במ
 במגדל הפורח באויר תסק ביה הכי לא דחמנא
 ליבא הוא באעי ואמל יוחנן בתתלה קראו דוד
 לאחיתופל רבונל בסוף קראו חביכו ולבסוף קראו
 תלמידו מינין שקראו רבו רבו ואתה אכוש כ
 כערכי אלפי ומיודעי חביכו דכתיב אשר יחדו
 כמתיק סוד תלמידו דכתיב גמאיש שלומי אשר
 בפתחי בו לכך נקראו רבים בתורה אומרים
 לבכשי אומרים לרוד אדם ששבה את הכבשה והג
 את הרושה והכיל את ישל בחב יש לו תשועה אין
 ישועתה לנו באלהים סלה אמר דוד ואתה יי מעגן בע
 אתה הסכמיה עמהן ואמרת בתודתיך מותומ
 הכואף והכואפת מעגן בעדי שהגרת עלי בזכות
 אבותי כבודי שהחזרתה אותי למנוחתי ומרים
 ראשי תחת שהייתי חייב לך הרמת ראשי תתה
 לי תלוי ראש עלידי כתיב הכביא ואמרת לי גם יי
 העביר ראשתי לא תמותי ורבין פתין קרייה
 באומרת העולם ולמה הוא קורא אותך הוי המון עמים
 רבים אומרים לבכשי אומרים לי של אומרה ש
 ששמעיה מפי הגבורה מהר סיני לא יהיה לך
 אהים אחרים עלככי ולקוף ארבעים יום אמרה
 אלה אלהיך ישל יש להן תשועה אין ישועתה
 לנו באלהים סלה אמרו ישל ואתה יי את

הסכמיה עמהן אתה כתבת בתודתיך ואמרת
 זובח לאלהים יחרם מעגן בעדי שהגרת עלינו
 בזכות אבותינו כבודי ומרים ראשי תחת שהייתי
 שהשריתה שכינתך בינינו דכתיב נשן לי מקדש
 ושכנת בתוכם ומרים ראשי תחת שהייתי חייבין
 לך הרמת ראש תתה לנו תלוי ראש עלידי משה
 רבי כיתשא את ראש בני ישל דא ל יוחנן
 פתח וישח אדם וישפלאיש ואלהישא להם וישח
 אדם אל ישל דכתיב בהן ואהבה עאמי מאן מעניתי
 אדם אתם וישפלאיש זה משה דכתיב ויהי ראש
 משה עבני מאד אמר משה לפי הקצה לבון ה
 העולמים יודע אפי ששחן ישל לעגל והושפתי
 אש ואלהישא להם לא תשא להם כיתשא את ראש
 בני ישל מה כתיב למעלה מן העטין וכפר אהרן
 על קדוהו וסמין ליה כיתשא תשא את ראש משה
 לפי הקצה לבון כל העולמים בשעה שישל
 זכות הכתיב וישפלאיש וישל ליהן זכות כתיב ואלהישא
 להן פעם אחת בשנה כד שייבוא יום הכפורים ויכפר
 עליהם דכתיב ביום הזה יכפר עליכם דא
 להשיה צדקה תרומם גויי נחמד לאומים חטאת
 תביא אמר רבן יוחנן בן זכאי לתלמידיו לבימה
 הוא זה שכתב צדקה תרומם גויי נענה ל אי עקר
 ואמר צדקה תרומם גויי אל ישל דכתיב ומי בעמך
 ישל גוי אחד נחמד לאומים חטאת אל אומות
 העולם שכל צדקה נחמד שאומות העולם עושין
 אין עושין אותה אל להגדר בו שכל די להון מ
 מקריבין כיתוחין ליה שמיא ומצלחין לחיי מ
 מלכא ובבואי נכלעביד הכי לאו צדיק גמור הוא
 והא תבא האומר סלע דזו של צדקה בשביל שיחיו
 בניו או בשביל שיהא בן העולם הבא הדי זה צדיק
 גמור לא קשיא כאן בישל כאן באומות העולם
 נענה ל יהושע ואמר צדקה תרומם גויי אל ישל
 דכתיב ומי בעמך ישל גוי אחד נחמד לאומים חט
 אל אומות העולם שכל צדקה נחמד שאומות העולם
 עושין חטא ואא להן שאין עושין אותה אכדי ש
 שתמשה מלכותן שכלהן מלכא ישל עמך

והוא

דו מצינו עשה להקפיד קפידת בכל יום ואימות
 ביד מקפידין עם תמיד של שחר ועם תמיד של
 בין הערבים נכמה מקפידין עליו בכל יום מ
 משקל מצאה דיכרין חמשים בבקר וחמשים בין
 הערבים וכן הוא אומ' בבקר בהפיבו את הלל
 ובהעלת אהרן את הכרות בין הערבים יקפידנה
 ואם לא הקפידו בשחרית וקפידו בין הערבים
 אפלו היו מקפידין ואין מחנכין את המזבח תחלה
 לא בקפידת בין הערבים קפידת תמיד אפלו
 בשבת תמיד אף בטומאה לפני לדרתכם
 מבאן אמרו מצבא שבעה מקפידין קפידת
 במקומן לדרתכם שיטוה הדבר לדורות
 לא תעל עולין קפידת דרה' בין חסרה בין יתרה
 ועולה ומנחה בין עולת יחיד בין עולת צבור
 בין מנחת יחיד בין מנחת צבור דא ועולה
 לפי שהוא אומ' מצבא נבא אחרן אל הקדש בפר
 בן בקר לחטאת ואיל לעולה יכול מקום מוהן
 רמון שלפר שם מתן רמון שלאיל אמ' ל יוסיו
 אני מקיים לאתעלו עליו קפידת דרה ועולה
 אידנא עולה שצרך הכת למעשה זו עולת
 יום הכפורים ופך אהרן על הקרנותיו זה יום
 הכפורים כל חבא אחת בשנה יכפר עולות וכות
 לבפר עולת בני ישראל מכל חטאתם אחת בשנה
 מה להלן יום הכפורים אף טאן יום הכפורים
 יכפר עליו לדרתכם לדבות דם חטאת לבט
 הנשרפות שהן טעונות מעת קרנות על מזבח
 הקרב קדש קדשים הוא לילי מכל ששה
 מקדש דבר הראוי לו נשאינו ראוי לו זה חומר
 במזבח הקרב ממצבת החטות אמ' ל אפהוא
 כול נעשית מצבא מקמד קפידתו צפית מי
 מימצבא החטות אמ' הצמיו והאמני יורג
 כמות שיעורן אם על עולת צבע אם על עולת
 תפוח אם על עולת חופי צמא נראה כמה שנים
 הקפידו עליו ישראל ולא עבדו שבעה משנה
 ותשעים שנה חסד אמת סופו שנה לא עבדו
 מכפר על עונותיהן של ישראל אמ' אמת אמת

אמרו כל האומ' ישאל כדקקין לביהם אינו לא טומאה
 נמה אם מצבת שהוא שמישראל לא עשרה ישכל עצמ
 לא כל שכן בנהג שבשולחם הזגגין הללו כשהן עו'
 שין בשעה שהן מוקיקין בבבשן האש מתו זכוכית
 כובד האור ירצא מימנו בניה שהוא דומה לעצב
 ובניה קוראין אותו סלמכדרא ואדם ששם נסך
 מרמו וכבם להבה ואיכוכיק' ישאל שכככמים
 שמככיסין וזרה לתוך גופן שהיא דומה לאש שכ
 הלא כה הברי כאש טאם יני לא כל שכן וכן הוא אומ'
 כי תעבור במים אהב אבי וצטרות לא ישפוק
 כי תלך במנואש לא תכור ולהבה לא תבער בק
 כן יאמר בעל החמנים

כי תשא

מרשות להים
 בואשיר
 רם וכעלה
 אשפוך לכפון
 יאדין שועי
 יחזק רפיי
 יכונן כעמי
 יהי למשגב לי
 יקמינו לחרות
 ימדר צביאת
 יחזק במעודי
 אמר כן יאמר

יראה בעניינו מלך הכבוד סלה

ישלח לשבריכו
 ירים קרניו
 יתן חלקיכו
 ולא לדיקניגע
 יתנונו לדאש
 ותרא אויבי
 רבוש זהמק
 האומרה זיאן
 ככותב דבים

יני חילי
 נא גדלנו בקול
 על כל מהלכי
 שיה מעלנו
 ויקשיב פלול
 ויהמוך גורכי
 לבל רמוט נרלי
 ולכל קהלי
 ולומר זה אכלי
 תשביו וחכלי
 שלום יעשה לי
 יעשה שלום לי

ירי והעבר
 ברצון ובגילה
 באש דת סלול
 ולא לבהלה
 לשם ולתהלה
 גרביה אפלה
 רצונה עולה
 ישועתה לדבאים סלה
 אומרים לנפשי

שוחט ומך

משדר ליה ספרים ומיטה לא שלח ליה לא לדרוש
 אלה מופות היה בארץ ישראל דאמל יוחנן יום
 שמתבו אחז שתי שעות יה ויום שחלה בו
 חזקיהו עשנים ושנים שעות היה שנ ויאמר
 חזקיהו מה האות ביאמלה ביתי ויש ויאמר הנני
 משיב את צלה מעלך אשר ירדה במעלת לחז
 בשמש אחורנית עשר מעלה אמרי מעאי
 הואי מלבא חזקיהו דהוה חליש ואיהב חזקיהו
 איכא גונבא כי האי וכלא בענך לשדורי ליה
 שלמא בתבו הכי שלם למלבא חזקיהו שלם
 לקרתא יתשלם שלם ללא הא רבא ניק ירא והוה
 ספריה נבוכדנצר דההיא שעתא לא הוה ההם
 כיאתא אמל להו הכי כתבית אמרו ליה היכי
 כתבית אמל להו אהא רבא קרית ליה ולבסוף
 כתבית ליה אמרו ליה היכי כתבית אמל להו
 שלמא ללא הא רבא שלמא לקרתא ינושלם
 שלמא למלבא חזקיהו אמל ליה אי הכי ק'
 קריאתא דאיגרתא ליהוי נמי פרוקטא חזקיהו
 למאנה ורהט בתיה כי פסע ארבע פמיעות
 אתא גברט וקרביה לשליחא קמיה ולאמא
 לא קרביה לא היתה תקנה לשוכתייה שלישי
 בהני ארבע פמיעות אפלו אנופי שמיא ה
 הוה מליך ואית דאמריין מרודך עצמו ע
 עמי מכסאן ופסע שלש פמיעות והחזיר
 הכתובים וכתב כתובים אחרים תחתיהן אמ
 לו הקצה אתה עמדת מכסאך ופסעת שלש
 פמיעות בשביל צדקי חייך שאני מעמיד
 ממך שלשה מלכים קלמו קלפודין שולבוין
 מסוף העולם ועד סופו ואוהן נבוכדנצר
 ואויל מרודך ובלשצר וכיון שעמדו עת
 כוקטקע הקצה את ביצתן מן העולם
 ורבן אמרי צדקה תבוסם גוי אוישר אכל
 בצדבה שהביאו למטאכרת המטכן ובאהל
 מונער טהן להם תלוי ראש על ידי משה ביתשא
 את ראש בני ישראל כי תשא את ראש אמ
 ל אבהו אמל משה לפני הקצה רבוכג שלעולם

ביתשא

במה נעים קדכן שלישיאל אמל לו בכי תשא אמ
 ל אבהו שלו את שלמיה עד כמה הוא פוחה שלי
 צדקה אמל להם צאו וראו מה פירש דוד אצא פזר
 כהן לאביונים צדקת עומדת לעד קדכו תרום
 בכבוד רבא אמל מהטא הוא מרומים ישכון
 מצדות סלעים משגבו לחמו טהן מימיו טאמנם
 משום דלהמו טהן מימיו טאמנם הוא מרומים
 ישכון אמל אבהו שלו את שלמיה איזה הוה
 בן העולם הבא אמל להם ונגד צדכו כבוד כי
 הא דיוסף בניה דל יהושע בבן לוי אינטיך כי הדר
 אהא אמל ליה אבהו היכי חזקית אמל ליה עולם הפוך
 ראיתי עליונים למטה ונתתנים למעלה אמל ליה
 עולם ברוך ראית אמל ליה אכך היכי חשבינך אמל ליה
 כי דחשבינך הכא חשבינך הרים ושמעתי שאומ
 אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו והרוגי מלבו
 אין כלבדיה יכולה לעמוד במחיצתן ומאן כהו
 אינטיאל עקיבא וחבריו בלא הכי לא הרוגי לוד
 את ראש אמל יוסף חכמה רמזנו שהוה
 עתיד לקרב ראשן של שבטים ואיזה זה ראובן
 יחי ראובן ואל ימות וג' בני ישראל ליוון נשם
 ל שמאל בר טחמן שהיה לו אפיקרסין והיה מצוה
 את עבדו ואומל לו כעדה קפלה הן דערך עבירה
 אמל לו אדוכי המלך מכלא אפיקרסין שישלך איך את
 מצוה אותי אל על דך אמל לו מפני שהיא דביקרה
 בבשרי כך אמל משה לפני הקצה רבון העלמנים
 משבטים אומות שיש לך בעלמך איך את מצוה
 אותי אל על ישראל דבר אל בני ישראל צא
 בני ישראל ואהר את צוה את בני ישראל ואל בני ישראל
 תדבר לאמר אמר אל בני ישראל כי תשא את ראש
 בני ישראל אמל לו מפני שהן דבקין בי שנובי כאשר
 ידבק האחד אל מנהג איש בן הרבקה אלי אתכל
 בית ישראל ואתכל בית יהודה יאמל ליה להיות לך
 לעם ולשם ולתהלה ולתבארת אמל לו אבוק למלך
 שהיה לו פורפודין והיה מצוה את עבדו ואומר לו
 נערו קבלו הן דעתך עטור אמל לו אדוכי המלך מכל
 כורפודין שיש לך איך את מצוה אותי אל על דך אמ

כל
יש

פ
מכין

למלך
פ

קמין
ותחטט

באדנה
הצבא

פי
אבותא

פ
כלעה

פ כאן מניין ואסתראח פ פרוסא שליח פ בלשון יון קמני עולם קילפור תפס כלום מלכים שולבוים בכל העולם

וחפזך בצדקה פדוק וענייך במתן ענין הן
 והוא ארכא לשליוהך כענה רבן גמליא ואמר
 צדקה רבומם גוי או ישל דבר ומני בעמך יש
 גוי אחר וחסד לאמים חפזת שכל צדקה וחסד
 שאומנות העולם עושין חפזת הוא להן שאין עוש
 אותה אלא להתינה ברוב כל המתיהר כוכל בגהם
 שכל צדקה לך שמו עושה בעבדת דון ואין
 עבדה אלהים שכל יום עבדה היום הוא אמר
 אמר רבן גמליא עדיין אכו צריכין למודעי
 כענה ל לעזר המודעי ואמר צדקה רבומם גוי או
 ישל דבר ומני בעמך ישל גוי אחר וחסד
 לאמים חפזת לאומנות העולם שכל צדקה
 וחסד שאומנות העולם עושין בעולם חפזת הן
 להן שאין עושין אותה אלא לחקף אותה בהם
 שכל יום ישל ימי כאשר דבר כי חפזתם ליי
 ולא שמערתם בקולו והיה לבם הרב הזה
 כענה ל חושאבן הקרה ואמר צדקה רבומם
 גוי חסד או ישל אכל לאמים חפזת אמר רבן
 יוחנן בן זכאי רוחא אבי אתרברי ל חפזת בן
 הקטה מדברי ומודביכם שהוא כותן צדקה
 לישל וללאמים חפזת מאי מדברי מכלל
 דאיהו כמי אמר מטי אמר דתניא אמר רבן יוחנן
 בן זכאי בשם שתפאת מככדת עניי שכל כך
 צדקה וחסד מככדין על אומנות העולם בעול
 הזה כי האדאפר הומיק אמיה דסאבנד מלכא
 שדדה ארבע מאה אונתי דיכרי לקמיה דל
 אמרי לא קבליטו שדרתינהו לקמיה דראבא וק
 וקבליטו שמע רבאמי ואיקרי אמר לא אית להו
 ביבוש קצירה וטברלה נשים בלחית מאי חזת
 אודת וראבא אומ' משום שלום מלכות ורבאמי
 כמי האיכא שלום מלכות מיכיל להו לעבי
 אומנות העולם וראבא נמי לעבי אומנות העולם
 כליגתה לא סיימיה קמיה דא צדקה תכנ
 גוי ל חפזת בן הקטה אמר צדקה רבומם גוי או
 ישל וחסד לאמים חפזת חסד שאומנות העולם
 עושין חפזת הוא לישל מאי חפזת למודעי

פ
 ביק
 פ
 יתמט
 לה
 לחפזת

שכל ומי שע מלך מוחבב היה כולך מהוא כוקד דעי
 והשיב לטלך ישל משה כרים ומאה אלף אלפים
 צמד מהוא אלים צמד ל אבא בר כהנא אמר
 כנוצטויא מה עשה כינס כלל אקטרוגלין של אמ
 לון לית אתון אמרין לי למטא אטא עביד קדבא עסכל
 אומיא וכחך להון ועב אלין יהודאי והיכון כצחין לוי
 אמרין ליה בדכות חד סבא דהוה אית להון אמר להון
 ומן הוא הדין סבא אמרין ליה אבדהם אמר להון ומא
 הוה בעסקיה אמרין חד בר אחידאי אתיה ע ליה
 למטא שכינ וקרביה אמר להון וקרביה נאלמיה אמרין
 ליה לא אמר להון ואין דלא קרביה מתעביד להון קסין
 ולי קרביה ואמרין עטחית רבמה וכמה וכדין בר
 יחידאי ליהווא גרמא והוא עתיד לממלך תחותיה
 והוא אדין ומקריב ליה דלמטא מתעביד ליה כסין
 הליך דבר ויקח את רבו הבכור וג' ויעלהו עלה
 על החומה על החמה כח שהיה משהחנה לחמה
 מה כח המן והיה קצף גדל עלי שכל אמר הקרה
 לישל בני אומנות העולם איכן מבידין כוחיו ומ
 ומודדין בי אתם מכידין כוחי ומודדין לילאיות
 אשה שלעובדיה כבדויו ישל מכילין באותה
 שעה שכל ואשה אחת מיכשיבנה כביאים ל
 דעידא שאינ לל דעירי אמר ליה שמעתא מהיך
 מרגליה דההו רב חוסא דניש עלה הדין פיסוקא
 צדקה רבומם גוי או ישל וחסד לאמים חפזת
 חסד שאומנות העולם עושין מידתן הוא להון לישל
 בניסא שלחכאיה מימי אלה למוד ממודודך בלאון
 אמרין ממודודך בלאון היה משהחנה לחמה והיה
 למוד לאכול בשש שנת ביתם וישן עד השג
 שנות כיון שחדר גלגל חמה בימי יחקה יהושע ל
 ועמוד ומצאו שחר ירביקש להרג את עבדין אמר
 להם הכתוב אותי ישן כל היום ההוא וכל הלילה אמר
 ליה יומא חד הוא לא שחדר אמר להון ומני חקית אמר
 ליה אהיו שפתקיהו שהוא גדול מלאהיך מיד שלח
 סכנים ומנחה לחקיהו ההו בעטה היא שלח
 ממודך בלאון בן בלאון סכנים ומנחה לחקיהו
 כי שמע כי חלה וישל משום דשמע כי חלוי חק

מלכוס
 שכל
 פ
 מלכי גיר

ואגמיה

פ סם אהבאן לעצום

משדך

ישאל עמנות וביון שעשו עגל ידרונעלו אונק
 מהם שכ' ניתכצלו בני ישאל את עדים מהר חול
 והיו אותה שעה חייבין כלייה אמ' הקצה למשה
 וכתבו איש כופר כפשו והוא שאמ' הכר כופר
 נפש איש עשור דא וכתבו איש כפר נפשו
 אמ' ל' יוחנן ביון ששמוע משה וכתבו איש כפר
 נפשו נדתע וכפל לאחורין אמ' כר בשור המועד
 אם כופר יושר עליו במה הוא כותן כבל אשר יושרת
 עליו אפלו אף מנה' ישאל שטתחייבו למקום
 כמה יהא כפרן אמ' לו הקצה לא כשם שאמרה
 סבור לא זה יהו אם יתנו זה כופר כפשב'
 אמ' ל' יוחנן מן המוציא שם רע כתיבא משה
 רבינו אמ' כר במוציא שם רע ועכשו אודת
 מאה בסף וכתבו לאבי הנערה ומה המוציא
 שם רע כותן מאה בסף ישאל שהכעיסן למקון
 ואמרו אלה אלהיך ישאל מה יהו כפר נפשם
 אני כותן האומיות כפרם שכ' כתיב כפרך מצדי
 כושם בא דתתך דא וכתבו איש כפר נפש
 בימי משה ולא יהיה בהם כקף' בימי דוד דבר
 ויוסף אף יזי לחרות בישראל ויסת את דוד למ'
 למנות את ישראל לפי שהוא אומ' אם יזי המיתך
 בי ירח מנתה ואם בני אדם אכורים הם לפני יזי
 אמ' ל' איעזר אמ' לו הקצה לרוד מקיט קראת לי
 חייך שאני מכשייך בדבר שתיכוקות שלבית
 רבן יודעין אותך' ויאמר דוד אל יואב לך מעה
 את העם מודן ועד באר שבע ביון דמיטהו ולא
 שקל מיניהו כפר דבר וישלח לך דבר בישראל
 מן הבקר ועד עת מועד מאי עד עת מועד
 אמ' ל' שמואל סבא חתניה דכ' חתניה משמא דל'
 חתניה משנת שחיטת המיד ועד שנת
 דריקת דמו' ל' יוחנן אומ' חצות ממגש
 ויפלמישאל שבעים אלף מוח ועד באר שב
 לכך אמ' הקצה למשה בזמן שאתה כותב
 למנות את ישראל כולל כלן כדי שלא תאדע
 בהן וקלה הודך בית שא את ראש בע ישראל
 וכתבו איש כפר נפשו לזי' במקד אותם ולא

יהיה בהם כקף' ל' איעזר בשם ל' יוקי ברקמנה
 אומ' נמכו לצורך לא חסרו כבימי משה' ושלח
 לצורך חסרו כבימי דוד' דבר ויאמר המלך אל
 יואב של הצבא שוט טא בכלעם ישאל מודן ועד
 באר שבע אמ' ל' שמואל בד' חמין רמז לשלך
 ששלט בו רבת הכא ש' טא וכת' והם משו פל
 בארץ ויאמר יואב אל המלך יוסף יזי' אהיך עב
 העם בהמה ובהמה מאה פעמים' אמ' ל' יודן
 בתך שנים עשר חדש באו ברכותיו של יואב
 אמ' ל' אחא ברכותיו של יואב מרובות משלמשה
 בהמה ובהמה מאה פעמים מאתים וארבע
 מאות' אמ' ל' איעזר בן יעקב ברכותיו של משה
 אין להן קצבה ש' יזי' אהי אבותיכם יוסף עליכם ככם
 אלף פעמים ויבדך אתם כאשר דבר לכם'
 ויחקה דבר המלך על יואב ועל שרי החיל אמ' ל' אם
 אני מלך את שר הצבא ואם את שר הצבא אתה מלך'
 ויתן יואב דת' מקפר מפקד העם אל המלך' ויהי
 ישאל שמוטה מאוד אלף איש שלף חדב ואיש יהו
 ארבע מאות אף' ויהי ישאל כיון שכמכו תשגו כ' א'
 כנקבה הפא אדאמ' ויהי ישאל שמוטה מאוד
 אלף איש' וכלהן אדאמ' ויהי כל ישראל אף אלפים
 ומאה אלף לא מעדה שכי פתקין כתב יואב אחד
 מרובה ואחד מינועטי' אמ' אם מקבל עליו את
 המעטוואם לאו אני כותן לו את המנוטה' ויבא
 גד אל דוד ויגד לו ויאמר התבוא לך שבע עטים
 דעב בארץ' ואם שלטה חדשים כוסך לפע אוליך
 והוא דוד פיד' ואם היות שלשת ימים דבר באר כך
 נתחשב דוד בעצמו ואם אם אבדור אני חרב יהו
 ישאל אומ' מא איכפת ליה לבר יישי שהוא בטוח
 בגבוריו' ואם מברר את דעב יהו ישאל אומ' רין
 מה איכפת ליה לבר יישי שהוא בטוח על אונותיו
 אב' דבר שהכל שוין בו' דא אמ' אם מברר
 את חרב עכשיו יהו שונאי ישראל פוכתי חרב
 בדרכים' אם מברר את דעב יהו ישאל פופורתי
 דעב בדרכים' אב' דבר שהכל שוין בו' דא
 אמ' אם מברר את חרב אין חרב בלא דעב' ואם

137

ש' טא

ד' חמין

מ' אב' דבר

לו מכניש אהתי לבשרי בשעה שמלכתי תחלה כך
 אמ' משה לפני הק' רבון העולמים משבעי
 אומות שיש לך בעולמך אין את מצוה אותי לא
 עלישלא ולא בנישלא תדבר לאמר אמר לו
 מפני שהמטעם עליהם ואמרו יי' ומלך לעו
 ועד אמ' ל ברביה לזקן שהיה לו מספורת
 והיה מצוה את עבדו ואמ' בעדה קבלה הן דעך
 עליה אמ' לו מדוע מבבל מטפורות שיש לך
 אין את מצוה אותי לא עליו אמ' לו ט' גטורתי
 בשעה שלמנית דקן תחלה כך אמ' משה לפני
 הק' רבון העולמים משבעים אומות שיש לך
 בעולמך אין את מצוה אותי לא עלישלא ולא
 בנישלא תדבר לאמר אמר לו מפני שקיבול
 עליהם עול מלכותי בסיני ואמרו כל אשר זב
 נני נעשה ונשמע אמ' ל יודן בוא וראו
 כלתה חיבה הק' את ישלא שהוא מזכירן ח
 חמשה פעמים בפיקוק אחד שכ נארה את
 הלמים בתועם לאהרן ולבנו וג' תאני ל
 שמעון בן יוחאי למלך שמסר את בנו לפרגו
 והיה מצוה אותי ואמר לו מכלברי אשרי ברי
 אקיל ברי לבית ספרא אתא ברי מבית ספרא
 כך הק' מראה להזכיר את ישלא בבטטה
 אמ' ל יודה ביל סימון לאחד שהיה יושב
 ועושה עבודה עבר אחד וראה אותי אמ' לו
 מה אתה יושב ועושה אמ' לו עבודה אמ' לו כל
 מה שאתה עושה יכול לקבוע בה דמחרין
 קבע אבנים טובות ומרגליות קבוע מפני
 שהיא עתודה להיתן במאשן שלמלך כך אמ'
 הק' למשה כלמה שאת יכול לשבח בישראל
 שבת למאן פאר מפני שאני עתיד להתאר בהם
 שניאמר לי עבדי אתה ישלא אשר בך אתאר
 לפקודיהם אמ' ל יהושע ביל נחמיה אמ'
 הק' למשה לך מנה את ישלא אמ' משה לפני
 הק' רבון העולמים כת והיה זרעך בעפראתך
 והרבית את דעך ככוכבי השמים והיה מספ
 בני ישלא כחול הים אשר לא ימנע ולא יסר
 ואתה אומר לי לך מנה את ישלא אמ' לו הק' לו

ד
מעין
סגור

ד
תאמר
תג
אומן
כדגוה

בשאתה סבור לאאם בקשה לעמוך עלמעיין
 כול ראשי אורות של שבטים ואת עומד על
 מכניך ריש דראובן תבתיך מסוון דלפין שין
 רשמעון תלטה מאוון דלפין כון דכפדלי חמשי
 לפין יוד יוסף יהודה יששכר תבתיך לפין אף
 דאשר חדלף דאך דזבולון שבעה לפין דלת
 דן ארבעה לפין גימל גד תלטה לפין בי בנימ
 תדין לפין הא חמיש מעה ותשעין ושבעה לפין
 היכון תלטה לפין אוחרתא מה שכפלו בימני
 העגל שכוכלמן העם ביום ההוא בשלשלאפי
 איש ל מסחמא בשם ל בעבי למלך שהיה לו
 צאן וככסו הזאבים לתוכן ובקעה אמ' המלך
 לרעה לך מנה אתה צאן לירע כמה חסרה כך
 הק' אמ' למשה לך מנה את ישלא לירע כמה
 חסרו בעשדה מקומות כמנו ישלא אחת
 בידיהן למצרים שכ בשבעים נכס ירדואבן
 מצרימה ואת בי ציאתך ויסעו בני ישראל
 מכעמסק סברה בשש מאות אלף ושתים
 בחומש הפקודים ואחר בדגלים ואחר
 בחילוק הארץ ושתים בימי שאול אהת בטלמים
 ואחר בצדק כד אכון עתירין כלין אמריא וכד
 אכון מסכיון כלין בדקיא ואחר בימי דויר
 שכ ויתן יואב את המסך מפקד העם אלהמלך
 ואחר בימי עזרא שכ כל הקהל כאחד ארבע לבוא
 ואחר לטניד לבוא שכ עוד תלפדה הצאן על
 ידי מוטה והדין כיהגא ונתג איש כופר
 נפשו אמ' ל אבהוא בואו וקלסן לאומה שאמ'
 לה מלכה רבו לפע שחד שכ וצדקה תציל ממות
 שם כמדת בשר ודם איש שנכתב בקפדויקין
 שלמלכותא פלו כותן ממון הדבה אי אפשר
 לצאת ממנו אבל הק' איכו כן מיטנברת
 בספר מיתה כותן צדקה ועושה תשובה מוחקו
 מספר מיתה וכותבו בספר חיים שז ומחירתי
 כעב פשעך וג' מה הלג גאלתיך אגאלתיך כ
 מספר מיתה ונתתך בספר חיים דא
 וכתבו איש כפר נפשו אמ' ל יהודה בשעה שקבלו
 ישלא את התורה ירדו ששים דבא מלכים והלויש

יש

לי יפה אמרת אמ' לה ולא כך אמרת לך אם קלה
 היא בפניך קשה היא לפני הקצה כקריעת ים סוף
 ומה הקצה עושה להן מזוהרן בעל כרחן ושלא צו'
 ברוך דבר אלהים מושיב יחידים ביהמה מוציא חסידו
 בבוטנות מהוא בבוטנות בכו שירות דבעי אמ'
 שירה ודלא בעי בכי' אמ' ל' בדכיה בלשון הזה
 השיבה ל' יוסי בן חלבתיא יושב וטושה סולמור
 מעלה לקה ומוריד לקה' מטפיל לקה ומרים לקה'
 שכ' ב' אהים שוכטו זה ישכיל וזה ידים' ל' יוכה
 בוצריה ודבכך' רבכך פתגין קרייה באהרן כהן
 גדול הושפל בלשון הזה והוגבה בלשון הזה'
 הושפל ואשליכהו באש ויצא העגל הזה' ובלשון
 הזה הוגבהו זה יתבו' זה יתבו' אמ' ל' לוי כמגין
 מיטבב שטאש הוציא הקצה מתחת כסא הכבוד
 שלו והדאה אורט למשה ואמ' זה יתבו' כזה יתבו'
 ד' זה יתבו' הגן התם העיד בן כוברי ביבטה
 שכל כהן שאינו שוקל אינו חוטא' אמ' ל' רבן יוחנן
 בן זכאי לא בי לא כל כהן שאינו שוקל חוטא' לא
 שהכהנים דורשין אתה מקרא הזה לעצמן וכל
 מוכת כהן כליל תהיה לא תאכל והוא יל והעומר
 ושתי הלחם ולחם הפנים שטבו הם היאך הן ע'
 טאכלין' אמ' ל' בדכיה טעמיה דרבן יוחנן בן
 זכאי זה יתבו' שנים עשר שבמים יתבו' כל
 העובר על הפקודים' ל' יהודה ולכחמיה' ל'
 יהודה אומ' כל דעבר בימאי יתין' ול' כחמיה
 אמ' כל דעבר על סכומיא יתין מסייע לרבן יוח'
 בן זכאי' ומאן דאמ' כל דעבר על סכומיא יתין
 מסייע לבן כזברי' מחצית השקל' ל' יודה
 אומ' לפי שחטאו בתצי היום לפיכך יהא כל אחד
 ואחד כותן מתצית השקל' ל' יהושע ב' סמיה
 בשם רבן יוחנן בן זכאי לפי שעברו על עשרת
 הדברות לפיכך יהא כל אחד ואחד כותן עשרת
 גרה' ל' פיטס בשם ל' לוי שטברו בכורה
 שלבחו בעשרים כסף וכטל כל אחד ואחד מהן
 טובע לפיכך יהא כל אחד ואחד מהן כותן שקלו
 טובע' תדומה ל' י' אמ' לאבון אף הפרשה

הדו טאמבה שלוש תדומות' תדומה ל' י' יהן
 תדומה ל' י' ל' תדומה ל' י' כנגד שלשה
 כדקים שתורמין בהן את הלשכה' כל העובר
 על הפקודים מבן עשרים שנה ומעלה' כאן
 מבן עשרים שנה ומעלה ולרורות משביא ש'
 שתי שערות' דתכן כל קטן שהתחיל אביו לשקו'
 על יד שוב אינו פוסק עד שיגדיל ויהן על עצמ'
 העשיר לא ידבה רג' מחצית השקל מצורה ש'
 שיהן כל אחד ואחד מחצית השקל שטאור הזמן
 אם תקלין תקלין' ואם סלעין סלעין ואם דדכום
 דרכום והכל שוין בו' דהבן בשעלי ישכאל
 מן הגולה היו שוקלין דרכות חזרו לשקול סלעין
 חזרו לשקול טובעים בקשו לשקול דיטין' אמ'
 ל' שמעון אפ' כן יד הכל שווה' שכהעשיר לא
 ידבה והדל לא ימעיט' ולקחת את כסף הכסו'
 כולן שוין בבפרה' וטתאורט על עבד דההל'
 מועד' מה היו עושין בה לוקחין ממוסד המידין
 ומוסקין וכמכיהן והעומר ושתי הלחם ולחם הפנים
 ושאר כל קדבות הצבור ושומרי ספחים בשביע'
 נוטלין שכרן מתדומה הלשכה' פרה ושכיר ה'
 המשתלח ולשון שבין קרבו וברדי כהוטה באין מ'
 מהדומה הלשכה' כבש פרה אדומה ובבש שעיר
 המשתלח ואמת המים וחומת העיר ומגדלותיה
 וכל צרכי העיר באין משיירי הלשכה' ל' יהודה
 בשם ל' שמואל אמ' תלמידי חכמי המלמדין הלכות
 שחיטה לכהנים והלכות דריקה והלכות קבלה נופלי
 שכרן מתדומה הלשכה' אמ' ל' יצחק בר דר כרי
 אמ' ל' אמני מבקרי מוסין שבידושלם היו כופלין
 שכרן מתדומה הלשכה' אמ' דאבא בר דתאטא
 מגיה סכמים שבידושלם היו נוטלין שכרן מתדומ'
 הלשכה' אמ' רב נחמן נשים האורגות בכרובות
 היו נוטלין שכרן מתדומה הלשכה' ואני אומ' ר'
 מקרשי צדק הבית הואיל ותחת בכין הן עשויות'
 מותיבו נשים ואורגות בכרובות מאי' בית
 גרמון על מעשה לתם הפנים' בית אבטייטע על
 מעשה הקטרת כולן נוטלין שכרן מתדומה

מבדד אפי' יעב איון לעב בלא חרב אבוא דבר שהכל
 שוין אל' ויש אומרים גר דמוז עתה דעוראה מה
 אשיב שולתי דבר' ויאמר דוד אלגר צדלימ
 מאד כפלה טא ביד יג' כי רבים רחמיך' דאכי
 רבי ל' חייא למה דוד דומה באותה שעה לתולה
 שנוטה למות אמרו ל' מה את בפי יהיך לך
 גבי אבך או גבי אמך לאו כוגזא דהכיך שמעין
 בך ויאמר דוד אלגר צד לי מאד' ויהן דבר
 בישראל ופד עת מוועד' תבי ל' שמעון שלשים
 ושש שעות שלפור ענות כגדר עשהך באותה
 שעה' ועמדו פרקליטין גדולים וביטלו אותם
 ואו הן שבעת ימי שבת' ושמונת ימי מנוחה'
 וחמשה ספרי תורה וזכות שלשה אבות' שתייל
 שם שלשה עשר מי ביפולך' תיך אמרוך תר
 אמ' זכות שנים עשר שבמים' וחודכא אמר
 זכות עשר הרבנות ושתי הלוחות נשתיידה שם
 שעה אחת יתך יג' דבר בישראל מן הבקר ועד
 עת מנועך' ל' חייא אמר' מי שחיתת התמיד ועד
 שדרכך הדם' ל' שמאל בר נחמני אמר' משכדך
 הדם ועד הכף החמה' וכבן אמרי משתבך הו'
 ועד שטמלא כל הגבל' בוא וראה כמה אכילוסין
 נפל מוהן לו היתה שעה שלימה על אחת במה
 וכמה' ויאמר דוד ויאמר לך עלה והקם מ'
 מזבח לי' בגורן ארונה היבוס' דאכי ל' שמעון
 בן יוחאי למה דוד דומה באותה שעה לאחד שהיה
 מבה ארבעו ולא היה יודע בשבילמה הכד' הו'
 באחרונה אמ' לו דע שעל מהומוות פלוט מחיהך
 כך בלאותך האכילוסין שנפלו בימי דוד לא נפל לא
 על שלא רבעו במלכות המוקדש אנו שהיה ענינו
 על אחת כמה וכמה' לפיכך התקינו הזקנים
 והנביאים הראשונים שיהוא ישראל מתבללים
 שלשה פעמים בכל יום ואמר השב שבינתך
 יסדני עמדתך ליושלים' ויאמר למלך המ'
 המשחית בעם רב עתה הרף ידיך' מאי קב אמ'
 ל' לעזר אמ' לו הקצה פול' חרב עמם שיש לו
 לי כרע מהן כמה חוננות גי' את אשתך בן צדק

ששקול כרובה שלפני רי' ובשה שחית לרא' יג'
 ניצקם מה נאה אמ' רב יעקב אבינו ראה שטאמ'
 ויאמר יעקב פאשר לאם' ושמאל אמ' מפון של'
 יצחק שז' ויאמר אברהם אלהים יראה לו הש' לעולה
 בני' ל' יצחק כפאחא אמ' בקרף הפכודים לרא'
 שז' ולקחת את בקרף הכפודים' ל' יוחנן אומר בית
 המקדש לרא' שנאשר יאמר היום בהר יג' ירא'
 פלוגי בה ל' יעקב בדאידי נל' שמאל בר נחמני חד
 אמ' בקרף הכפודים לרא' וחר אמ' בית המקדש
 נאה וכך הוא אמר' היום בהר יג' יראה' ל' חייא בר
 אבא בשם ל' איעזר בן יעקב אמ' כמעטן ישכאל
 בחול' מה החול' הזה את עולה בו גומה מצערב
 ובשחרית את מוציא אותה שנתמלאת' כך כר'
 אפים שחפרו ישראל בימי דוד אימתי נתמלאו ב'
 בימי שלמה ש' יהודה השכל רבים בחול' הים וג'
 דא' ונתבראיש כפר נפטר' אמ' ריש לקיש גלוי
 וידוע ל' מי שאמר ויהי העולם שעתיד המן הדע'
 לשקול שקלים בישראל לפיכך הקדים הקצה שקלון
 לעקלון' והיכו דתבן באחר באדר משמעין על'
 השקלים' זה יתבר' בוצריה פתח בי אלהים שוכט זה
 ישפיל נזה ירים' מפורטה אחת שאלה את ל' יום
 בן חברה אמרה לו בכמה ימים ברא הקצה את
 עולמו אמ' לו לששה ימים דבר בי ששת ימים
 עשה יג' את השמים ואר' הארץ וג' אמרה לו ומה
 הוא יושב ועושה מאותה שעה אמ' לו מזווג' יוגין
 בתו שלפלוני לפלוני' אשתו שלפלוני לפלוני ממונו
 שלפלוני לפלוני אמרה והוא היא' אף אפי' יכולה
 לעשות כן חרבה עבדים ושפחות יש לי ובשעה
 קלה אפי' מזוגרת אותך' אמ' לה אם קלה היא בעיניך
 קשה היא לפני הקצה בקריעתים סוף' מה עשה
 כ' פלה אף עבדים ואף שפחות הסמידה אותך לילה
 אחת לצבא אתך לגבה דין דישיה פטיע דין ע'
 עיניה שמיטא דין נגליה תבידא דין אמ' ליה
 אפי' כדא ודין אמרה ליתאמא בעיא לדין'
 שלחא תביאה ל' יום בן חלפתא אמרה ל' אמנת
 היא ותרתבם טאה ומשופחתה היא וכלמה שאמנת

ליפה

עמהן הדיאבועה' ודחצו ממנו' ולא בתוכו'
 מכאן אמרו אין מקדשין בתוך הכיור ולא בתוך
 אחר מכלי שרת' לא מהן' דא' ממנו מצודה
 לקדש ממני הכיור ואם קדש מאחד מכלי שרת
 כשר' את ידיהם ואת רגליהם שומעאט' יהוא
 מקדשין בין בחוץ בין בפנים הל' בבאם אלא הכל'
 מועד מכאן שאין מקדשין לא בפנים ואם קידש
 בחוץ או בכלי חוץ חילל עבודה' ידחצו מים
 יוכל בכל מים הל' וטת' שמה מים מה להלן כיור
 אף כאן כיור' מכאן אמרו הטביל ידיו ורגליו בגי'
 מקוה או במעיין אין זה קדש' ולא ימנה'
 מכלל לאו אתה למד היין' יאמ' בבאם אלא הכל'
 מועד מה הל' או בגשתם אלהי המקדש לשרת לו
 כן היית' אומ' בין נכנס לעבודה בין שלא לעבודה
 חייב הל' או בגשתם אלהי המקדש לשרת מה להלן
 עבודה אף כאן עבודה' לא מעדה יאמ' בגשתם'
 מה הל' בבאם לו כן היית' אומ' להקטרה טעון
 קידוש לשאר עבודתו אינו טעון קידוש לבד כאמ'
 בבאם ובגשתם' לשרת להקטיר' מכאן אמרו
 אין בהן צריך לקדש בין כל עבודה ועבודה אלא
 כשם אחת מקדש בבקר ועוד והולך כל היום
 וכל הלילה הוא שטא' יצא מן המקדש ולא יישן
 ולא הפיל מים ולא הסית רעה ואם עשה אחד
 מארבעתן צריך לחזור ולקדש' יצא מן המקדש
 וחדר ועבר ולא קידש אם לא הסית רעה עבודה
 כשרה' וזה הכלל' היה במקדש אין אדם נכנס
 לעזרה לעבודה אעפ' שהוא פוהר עד שהוא
 מבל' וכל המקדש אר' רגליו טעון טבילה וכל
 המפיל מים טעון קידוש ידים ורגלים' קידוש
 ידיו היום צריך לחזור ולקדש למחר אעפ' שטא'
 ישן כל הלילה שהידים נכסלות בליטה'
 ודחצו ידיהם ורגליהם' רבו רבבן כיצר
 מצות קידוש מצוח ידו הימנית על רגליו
 הימנית' וידו השמאלית על רגליו השמאלית
 ושוחה ומקדש וכל החוץ צף בטבילה חוץ צף
 בקידוש ידים ורגלים ואינו מקדש כשהוא

וכן

יושב מפני שהוא כעבודה ואין עבודה אלא
 מעומד שכל לעמד לשרת וכל העובד והא יושב
 חילל עבודה' והיתה להם חק פונלם' חק הוא ממני
 שאמ' והיה העולם כאמ' כאן חק וטאמ' להלן חקת
 עולם לו ולדעו ע' עולם אחריו' מה להלן מחלל
 עבודה אף כאן עבודה' לו ולדעו דבר השוה
 ובדעו חייבין עליו מיתה יצא קידוש בהן גדול
 ביום הכפורים שאינו מהג באהרן ובדעו חייבין
 עליו מיתה יצא קידוש בהן גדול טביל קידוש
 ידיו ורגליו בין בגדים לבגדים ובין עבודה לעבוד
 ביום הכפורים ועבר עבודתו כשרה' ואתה
 קה' שיהא משה גדבד עליו' בשמים ואש הרי
 זה כלל' מר דרור חמש מאות' וקמין בשם'
 וקנה בשם' וקדה' הרי זה פרט' כלל ופרט אין
 בכלל' לא מה שבפרט' מר דרור' הוא המור והוא
 הדם הצרור בחיה שבהודו הירוע לבשמות בש'
 מין בני אדם' וקמין בשם זה עץ הצא מאיי
 הודו שדוחו טוב שכותנין אותו במורגמור'
 וקנה בשם' הם קנים דקים כתבן ארומים והן
 באין מאיי הודו וניחן טוב' וקדה הוא הקושט'
 וכיצד עשהו משה רבינו לקח מן המור ומן ה'
 הקמרון ומן הקדה מכל אחד משלשתן חמש מאות
 שקל בשקל הקדש וקנה הבשם חמשים ומאתים
 וזה ש' וקמין בשם מחציתו חמשים ומאתים
 שיהא נשקל שני פעמים חמשים ומאתים בכל פעם
 ושחק כל אחד ואחד לבדו ועיב הכלושה אותם
 במים זכים ומתקנים עד שיצא כל בחוק צמיח
 ונכיל את המים ונתן עליהן שמן זית היך והוא שנים
 עשר לוג כל לוג ארבע רביעיות ובשל הכל על האש
 עד שאבדו המים וכשאר השמן והכיתו בכלי לוחות'
 רבו רבבן שמן המשחה שעשה משה במורב'
 בו שוקל את העיקרין דברי' יהודה אמ' לול' יוקי
 והלא לסוך את העיקרין אינו סופק לא שוקין את
 העיקרין במים ומצ'ף עליהן שמן וקולפו את הדיח
 וקופיהו אמ' לול' יהודה וכי נס אחד נעשה בשמן
 המשחה והלא תחלתו שנים עשר לוג היה ממנו

עולם

מחלל

שוקל

הלשכה' לא קשיא הא שלש עשרים הא שלדביד'
 אמר רב יהודה אמר רב אסיר גזירי גזירות שבינושל
 היו כופלין שבדן השנים השנים מענה מרומ
 הלשכה' לא רצו מוסקיפין להן לא רצו מוסקיפין
 להן לא רצו ברשיי עסקיפין הכי קאמ' אם לא
 ספקו אל'פ שלא רצו מוסקיפין להן' והיו לבני
 ישל' לצברון' בואוראה כמנה היו הקרבנות יפין
 לי של' בזכות לחם הפנים היה הלחם מתבדך'
 בזכות הבכורים מתבדכין פירות האילן' בזכו
 היין לבקך מתבדך פרי הגפן' בזכות הקרבנות
 מתבדך שגר בהמה' וכיון שגרמו העונות
 בטל הקרבנות עבדה כל שמחה וכן הוא אומר
 קרעתם הנבה והבא מעט' משבטל לחם הפני
 אבול ואין לשמחה' משבטלו הנמכים שול ואין
 לשמחה' משבטלו בגדי בהמה לבוש ואין ל'
 לחם לו' משבטלו כל העבודות והמשתבר מ'
 משתבר אל' צדור הקוב' משבטלו שקלים
 כרמסוים לא רויחא' משבטלו הבכורים
 כיוסטה לא תבדח' משבטלו הבלי לית כחש
 מעשה דית' משבטלו שמן המאור ושדמות
 לא עשה אכל' משבטלו תמידין גדר ממכלו
 צאן' משבטלו פרי המורה ואין בגר ברבנים'
 ועתיד הקצה לה' ירכם לחחזירם ולערוג מטתם
 דבת' ליי' מטת יהודה וירושלם' ואומ' עולותיהם
 וזבחייהם לרצון על מצבתי' אמ' ל' שמול חמש
 ושמונים שנה לא טרבו ישל' שקליהן מימי
 רחבעם וירבעם עד ימי אישע ומה ע' היה
 עושין אמ' להם הקצה אתם לא טרתם שקליכם
 חמש ושימונים שנה בואו ואכלו ראש חמור
 בשמונים כסף ורובע הקב דביונים בחמישה
 כסף' אמ' ל' אי עדר בדמק שבית המקדש
 קיים היו ישל' מביאין שקלים ומתבטל להן'
 עכשיו אם עושין צדקה מופרב ואם לאו באין
 אחרים ונוטלין אותם בדנוע אמ' מר עוקבא
 וא'פ כן כתוב להן צדקה שכושמת פקודת
 שלום וכגושין צדקה' כי הא רבנא אחתיה דרבן

יוחנן בן זכאי חזא להו חלמא דבען מיחסר
 שבע מאה דינדי כל יומא תקפינון שקל מיניהו
 צדקה פוט גביהו שבקר דינדי אתי בי קיסר ש
 שקלוטו מניהו יתב קא מצטעדי אמ' להו רבן יוחנן
 בן זכאי לא תקשי לכו הכי חזאי לכו בחלמא אמרי
 ליה ואמ' לי ואמאי לזתימא לך דטהביטו בולדו
 לצדקה אמ' להו ואמייטא ואי אמייטא לכו האני מ'
 מצוה שלא לשמה' אמ' ל' בדכיה הרוצה שיעך
 יין על גבי המזבח ימלא גרוכך שלת למידי חרם
 יין של איכם אישים אקרא' אמ' ל' צדיקה לא תלמ'
 תלמידי חכמי שיושבין ודוממין כנשים ועושין
 גבורה כאנשים' ואמ' ל' בדכיה אם ראה אדם
 שתודה פוסקת מזרעו ילך וישא בת תלמידי
 חכמים שלא יקין בארץ שרשו מדיח מים
 ועשית כבוד כחשת' הכיור מכלי השדת הוא
 ומקדש כלכלי טרת לביכך מי כיור נכסלין בליטה
 וכיצד היו עושין משקיעין אותם במי מקוה או
 במעיין ולמחר מעלין אותם וממליין אותם בכל
 יום בבקר' ותכן בן קפיין עשה שנים עשר
 דר לביוור שלא היה בו לא שנים' אף הוא עשה
 מוכני לביוור שלא יהיו מימיו נכסלין בליטה'
 ותכן ההם מניחו היו שומעין קול המוכני שעשה
 בן קפיין לביוור' יום שעשה שלמה כמקוה ה' יה
 מכני שאמה שלמים היתה עוברת בתוכו מעין
 עיטם לביכך לא היו מימיו נכסלין בליטה במעי
 הכיור וממנו היו ממליין הכיור' וטת אורג
 בין אהל מועד ובין המזבח לימד שמנחין אותם
 בין האולם ולמזבח משוך לדרום שהוא שמאל
 הנכנס למקדש' וטת שמה מים' מים מכל
 מקום' מובא אמרו כל המימות בשרים לקידוש
 בין נובעין בין במי מקוה ובלבד שלא ישתכו
 מראיהן' טיפו הנדוק שהפדה שוחה ושוחה
 הימנו משלים למי כיור' זה הכלל כל המשלים
 למי מקוה משלים למי כיור' דא' וטתה
 שמה מים' אף כחות מכדי לקדש ממכו או בעה
 בהים שלא הרכן ובניו והיו אעזר ואיתמר ופיטח

במקוה

בית אבטינכא היו בקיאיין במעשה הקפדת ולא רצו
 ללמוד שלחו חכמים והביאו אומנין מאבסטרדיה
 של מצרים והיו יודעין לפטם כמותן ולא היו יודעין
 לעלות עשן כמותן שלללו מתגלגלוטויה במקל
 ושללו ללו מפצע לבאין ולבאין וכששמעו חכמי בדבר
 אמרו כלמה שברא הקדש למענו בדאן טכ כלפעל
 יני למעטור וחדרו בית אבטינכא למקומן שלחנה
 חכמי ולא שוד כפלג להן שכרן באו כליום היו כופו
 שכים עשר מטה והיום עשרים וארבעה ל יהודה
 אומ' בכליום עשרים וארבעה והיום ארבעים ו
 ושמונה אמרו להן חכמי מה ראיתם שלא ללמד
 אמרוהוין יודעין בית אבא ש בית המקדש עתיד
 ליהרב שמי ילמד אחד שאינו הגון וילך ויעבד
 על בכך ופלדבר זה מיזכירין אותן לטבת ש
 שמינוכלם לא יזנה בנה מבושמת מבתיהם וכ
 וכשכושאין נשים ממקום אחר מהגין עמהם
 שלא התבשם שלא יאמרו ממעשה הקפדת
 הן מתבשמיין לקיים מה שזוהייתם בקיים מי
 ומישל' תביא אמ' ל שמואל כעם אחת מצאת
 אחד מבני בניהם אמרתו לו אבותך בקשו להרבו
 כבודן וכל כבוד המקום עכשיו כבוד
 המקום במקומו והמקום מיטוב כבוד אמ' ל
 עקיבה שח לי ל שמוון בן לנכ כעם אחת יצאת
 אני ואחד מבני בניהם לטדה לפקט עשבים ר
 ראיתו בבה ושחק אמרתו לו בני מפני מור
 בבית אמ' לי כבוד אבותי זכרתי ומפני מור
 צחקת שעתיד הקצה להחזיק לבו ומה נאית
 מעלה עשן לפני נאיתי הראיהו לי שבועה היא
 בידיו שאין מראין אותך לכל אדם אמ' רבן
 יוחנן בן גורי מצאתי זקן אחד ומגלת סמכין
 בירו אמרתו לו מאין אתה אמ' לי מבית אבטינכא
 אני ומה בידך מגלת סמכין הראה לי אמ' לי
 כל זמן ש בית אבא עושין לא היו מראין אותה
 לכל אדם עכשיו הרי היא מעונה לך לך
 והזהר בה וכשבאתי ונשחתי הדברים לפני ל
 עקיבה אמ' מנחה אסור לספר בגנותן של

מוסריין

מכאן אמ' בן עזאי בטמין יקראוך ובמקומך
 יושבוך ומשלך יהבולך איז אדם נוגע במוכן
 שלח בידך ואין מלכות כוגער בחבריה אפלו
 במלוא בימה נטף ושחלת נטף זה עצי ה'
 הקטף שיצא מהן הצרי' ושחלת זה הצפורין
 שכותגין אותן בני אדם במורגמרות וחלבה כמו
 דבש שחור היא וריחה קשה והיא שרף האילנות
 בערייון אמ' ל שמעון חסידא כלתגנות שאינה
 מפושפי ישל' אינה תעמית שהרי חלבה ריחה
 רע ומטאה הכת מסמני הקפדת אמ' אמ' מהבא
 ואגרתו עלמדך יסדה וזה הוא משקל אחד עשור
 קממנה נטף ושחלת וחלבה מפל אחד משקל
 טבעים מטה ומור וקציעה ושכולר בדד וכרבו
 מפל אחד ששה עשר מטה קושט טפם עשר מטה
 קממון תש עמנים משקל הכל שלש מאות וש
 ושמונה וששים מטה ומוסיפין לה רוב הקב מלח
 סדומית וכפת הידן ומעלה עשן כל שהוא
 ומקטין בכל יום על מזבח הזהב שלש מאות
 חמש וששים כנגד ימות החמה והשלש מנים
 הנשאות שוחק אותן בערב יום הכפורים דקה
 מן הדקה עד שמוציא ממנה מלוא חפכו להקטין
 פיום הכפורים והשאר הוא הכקרא מנות הקפדת
 ועשיה אותה קפדת לוקח מנקהת' תבו רבן
 כיצר מטבומין את הקפדת מביא תשעה קבין
 בורית ברטפה ושף בה אתה צפונך ואחר כך
 שורה את הצפונך באחר ועשלים קב שליין חזק
 ביותר ואחר כך שוחק כל אחד ואחד מן הסמכין
 בפני עצמו הדק וכשהוא שוחק אומ' היטיב
 הדק הדק היטיב כללמין ששוחק ומענה הכל
 ומעמים בטנה היו מתגידין אותה למכרשה
 בימות החמה היו מפקדין אותה כדי שלא תעפש
 ובימות הגשמים צובדין אותה כדי שלא יפוג
 ריחה טק לתוכה דבש כל שהוא פסולה חיסר
 אחד מסמכיה חייב מיתה שהדי נעשיר
 קפדת זהה כיטמה מעט מעט כמדתה
 כשדה אפלו סיפומה פרס בשחריה ופרס ביה העב

במשח המצח נבלבלו' וממנו נמשח מעשך
 ובלבלו' זה בגימטריא רבימר לגא הוא'
 ומשחתבו אתה למנוער' מלמ' שאין כל הכלים
 מרתקדישין לא במשיחה' וכח הוא אומ' וימשחם ויק'
 אותם' או יכונ' יהוא כל הכלים טמוכך משיחה לדורות
 תל' אשר ישראלים במ בקדש בשירות בלבד הן יתקדשין
 ואתה הקד' ואת בנין תמשח' אין מנושחין סג' בל
 פירות' לא בהנים גדולים ומשח מלחמה ומלכ' ב
 בית דוד בלבד' ואכלו כהן גדול בין כהן גדול פוען
 משיחה ואין מנושחין מלך' לא אם היה שם מ'
 מהלכות מושחין אותה כדי לטק את המלכות
 ואלב' ישל' תרבר לאמר' שמן משחת קדש
 יהיה זה ל' לדתכם' כל מקום שכל' הרי הוא קוי
 לדורות' ומעולם לא נמשח שמן משחה אחר
 חוץ משמן משחה שנמשח המטה וקדו' יאשיהו
 עם הארון וצנצנת המן' עלבשר אדם לא ימך
 אחר הסך את עצמו ואחר הסך את אחרים חייב
 או יכונ' אמלוך ממנו בהמה וכלים וגוים שהן
 כהמה או שסך בו מתים' הא חייב תל' עלבשר
 אדם לא ימך יצאו' או שאיני קונא בהן אדם'
 ובמתבטו לא תעשו במשקל הזה לא להוסף ולא
 לגרוע' לא תעשו כמה' הריזה באזהרה עונש
 מניין תל' איש אשר ידקח כמהו וכברת' או יכונ'
 אפלו עשה לזה למד' יהא חייב כשהוא אומר
 בקטרת איש אשר יעשה כמנה להריח בה'
 וכברת מעמיו מה להלך עד שידבין להריח
 אף באן עד שיתבין להריח יצא העושה להלמד
 או למבור לאחרים' ואשר נתן ממנו על קדש
 מזה שטבו שמן משחת קדש יהיה זה ל' הוא ש'
 שחייב לא מנסה שעשו אחרים' על קדש' להוציא
 כהנים גדולים ומלכים שאינן לריח אצלן' מבאן
 אמרו הנותן משמן המשחה על גבי מלך אובהן
 גדול כב' במשחו כפוד שכו אשר יתן ממנו
 על קדש יצאו' או שאינן דרים אצלן' או יכונ' אכלו
 סך ממנו למלך וכהן גדול' האכפוד תל' עלבשר
 אדם לא ימך כל אדם במשח מעשך משחין אחרים

בית שאן

גדול שפטל משמן המשחה שבאשר וסך במעין
 חייב והוא שיקך ממנו בבדית' וכברת מעמיו
 ועמיו בשלם' ויאמר י' אלמשה קח לך
 סמים' זה' מי זאת עולה מן המדבר עינייה
 מן המדבר' כהונה מן המדבר' ליה מן המדבר'
 כבואה מן המדבר' משכן מן המדבר' סנדי מן
 מן המדבר' דא' מי זאת עולה מן המדבר'
 עינייה מן המדבר' דאמ' ל' עזר בשם ל' יוסי כ'
 כשהיו ישל' מתנודדין ממוקע למקע היך ובריב
 וממתנה חליל' והיה עמוד אש צומח ועשן המ'
 המערכה עולה ושט' דיקוקין שלוש יוצאין מבין
 שט' בדי הארון והיו שורפין לבניהם נחשים ועקרב'
 והיר אומנות העולם כואין ומתיראך שכל' עלניהם
 אימרה ופחד' מקופרת מור ולבונה' זה אברהם
 אבינו מה המור הזה אינו מוציא ריחו לא באור
 כך לא הודיע אברהם אבי' מעשין לא בככ' לך
 האש' מה המור הזה ראש לבשמים כך אברהם
 ראש לצדיקים' מכל אפקת רובל' זה יעקב אבי'
 שהיתה מפתו שלימה ולא נמצאה פסול' אמר
 ל' תגחומא מה קופת הדובל הזה יש בה מכלמיני
 בשמים כך כהונה מיעקב ל' מיעקב' מלבנות
 מיעקב' דא' מקופרת מור ולבונה' ל' יוחנן
 פרק קרייה בקפורת בית אבביסם זה אחד מאחד
 עשר מיני סממנין שבה דאמ' ל' יוחנן קח לך
 סמים תדין' כפוף ושחלת' וחלבה סמים אמ' תאמ'
 דאכון תבין כבר טאמ' לא ב' צד בבדיה' ובן
 חמשה בנגר המטה' ולבונה דבה הרי אחר' אחר
 עשר סממנין צדקו חכמ' ומצאו שאין יפ'
 לקטרת לא אחד עשר סממנין הללו ולא הן' כפוף'
 ושחלת' וחלבה' ולבונה' ומור' וק' ציפה' ושבלת'
 כרד' ובכבוס' וקושע' וקנמון' וקלופה' לו הן
 אחד עשר סממנין שטאמרו לו למשה במי'
 והן שעושין אותן במשקל ירוב ומוספין עטרת
 בלא משקל' מלת סדומית וכבת הינדן' ועשב'
 אחר שסגולה עשן ולמה היה יודע עשב זה לא אנשים
 ידועים וקבלה היא בידם איש מביאיש דהגר לבן

כ' ענין למאן אמר ל' יוסי ל' יוחנן

כ' שג' מלכה'

בית

מתגיהו ליה אהן מהבא מדגיבן ליה ובלב כלחכם
לב טתני חכמה אמר ליה קיסר כל עקובה אמריתו
דקורטא בריך הוא יהיב חכמתא לחכימין והלא
בחכימין חכמתהון לאתני לא יהיב לפופטין אהא
ל עקובה ואיקצד שגד עליה קיסר אמר ליה ליתא טח
יכילי פקיד ואיתו ליה מייאסיי סמני בלפין דדיסין
ושדר ביה שליחא קמיה אמר ליה ל עקובה לשליחא
דרוק יתיה גו מפקת כלביא מיר אהא ואמ' לקיסר
גזר קיסר למיתיה לר עקובה אמ' ליה סמי בדיוטא
דבזיתא אמ' ליה את חסר ענענבדי אכשא איך לא
טחוק עכאוריחא דבה חכמתא לחכימין אמ' יאחד
אמריתו דהוא יהיב' מפורטה אהת ששה אתל
יוסי בן חלפתא אמרה ליה מהוא דין דכר יהיב
חכמתא לחכימין אית ליה נהוא יהיב ליה אמרה
ליה לא הוה עדיך קרייה למכתב לא יהיב חכמתא
ולא לחכימין אמ' ליה אם יבואו שני בני אדם אצלך
ללנות אחד עכי ואחד עשיר לאיזה את מלנה אותי
עכי או לאותי עשיר אמרה לעשיר אמ' ליה למד
אמרה שאם יאבדן העשיר יש לו מאיבן יפרע
לי אצלם יאבדן העני מאיבן יפרע לי אמ' ליה
ישמעו אצריך מה שפך מדבר כך אן נתן הקצה
תורה לפופטים היו יושבין והוגין בה בבתי קלקס'
אות ובבתי מרחצאות' אבן חכמי יושבין והוגין
בה בבתי כנסיות ובבתי מדרשות לכך יהיב
חכמתא לחכימין' ואת בגדי השרד' אמ' ל
יוסי בר חנינה מאי דכר ואת בגדי השרד' אמלא
בגדי כהונה לא נשתייך משונאיהון שליטתא שרד'
ופליטי' דביל שמואל בר נחמני אמרי בגדים
שגורדין אותן מרתך כולין ל שמעון בן לקיש
אומ' לו מעשה מחט' ויאמר יגי אלמשה לאו
ואתה דבר אלבני ישראל לאמ' אתה לא עלידי
מלאך ולא עלידי שליח' את שבתתי תשמרו
למה נאמ' לפי שהוא אומ' לא תעשה כל מלאכה
איך לי לא דברים שהן אסורין משום מלאכה
דברים שהן אסורין משום שבות מניין תל את
שבתות השמור להביא את הדברים שהן משום

כ תמאכץ כ בתו כסאות בלעז' כ אורגין איתק'

שבות וכבר היה לישמעאל ול עקובה ול לעזר
עזריה מהלכין בדרכך ולוי הסדר וישמעאל בגו טת
ל לעזר בן עזריה מהלכין אחריהן ונשאה שאה
מניין לפיקוח כפשות שדוחה את השבת' היה ל
ישמעאל אומ' הרי הוא אומ' אם במחרת ימצא
הרכב והכה ומתאין לו דמים' שבה ספק לגנוב
ספק שבה להרוג והלא דברים קל וחומר ומה שמיכ
דמים שהיא מפומאה את הארץ ומקלקלת את השבת'
הרי היא דוחה שבת' קל וחומר לפיקוח כפש שידחה
את השבת' ל עקובה אומ' הרי הוא אומ' מעם
מזבחית תקחנו למנות אם דוחה לציחה את העבודה
שהיא דוחה את השבת קל וחומר לפיקוח כפש ידחה
את השבת' ל לעזר בן עזריה אומ' מה מיכלה
שאינה לא אחד מאיבריך שלחם דוחה את השבת
קל וחומר לכל הגוף ממקום שבאר אומה להלך ודאי
ולא ספק אף כאן ודאי ולא ספק' ל יוסי הגלילי
אומ' הרי הוא אומ' אך' חלק' יש שבתות שאותה
שבת ניש שבתות שאי אתה שותת' ול שמעון
בן מנסיא אומ' ושמרתם את השבת כי קדש היא
לכם' לכם שבת מסורה ואי אתם מסורין לשבת'
ל עקוב' הרי הוא אומ' ושמרו בני ישראל את שבת
לעשות אתה שבת פקח עלינו שבת אחת כדי שיעשה
שבתות הרבה' כי אותה היא בינו וביניכם ולא בינו
ובין אומות העולם' לדורותיכם שיהוה הדבר
לדורות' לדעת' למה נאמ' לפי שהוא אומ' ישמ
בני ישראל את השבת שומע את אף חרש פוטה
וקמן במשמע הלב לדעת לא אמרתי לא במבי
שיש בודעת' כי אני יגי מקדשכם בעולם הזה
מניין קדושה העולם הבא מגיד שקדושת שבת
מינין העולם הבא כן הוא אומ' מזמור שיר ליום
השבת ליום שכולו שבת' כי קדש היא לכם' מגיד
שהשבת מוספת קדושה לישראל לעולם' מה
לפלוג חקות בעולה משמור שבת' מה לפלוג בפול
ממלאכה משמור שבת' ומעיד לפני מי שאמ'
והיה העולם שבלא את העולם מששת ימי בראשית

ממנו לך פה דרש' זה שאמרו כותבין בה רובע
 הקב מלך סדומים' ושחקת ממנה הדק' ד
 קטרת יום הכפורים שנכתב בה לכבי לבנים שהיא
 דקה מן הדקה' קדש קדשים יהיה לבם'
 משל צבור היתה קריבה לא משל חיד' מכאן אמר
 המקדש נבסין ונמצא בהן מותר הקטרת טמאת
 לאומכין בשכרן או אחר מקמט קטרת מתללין
 אותו על שכר האומטין וחוזרין ולקחין אותה'
 מתלומת הלשכה כדי שתהא קריבה משל צבו
 לא משל חיד' והקטרת אשר תעשה במתב
 לא תעשו' אינו חייב עד שיעשה במתבנתה
 מן אחד עשר סמנין לו ולפי חשבון משקולת
 לונהא שיעשה כדי להריח בה אכלאם עשה
 כדי להתלמד ארבי למכור לצבור מותר'
 וכברת מעמיו ועמיו בשלום' ראה קראתי
 בשם' לה' אשתי תבחר נתקרב ישפון חצי
 פויבוי דאת בחר וטובי פיבוי דאת מקרוב
 ליה' מפורס' אחת שלא אהל יוסי אמרה
 ליה' מקשו פודא הכון פסי הוא מקרוב הביא
 קמנין כלכלה שלתאטם והיתה בוררת יפה יפה
 ואוכפתה אמרה את יודעה לצבור מן דהוא חמני
 עובדוי טובין הוא בחר ביה ומקרוב ליה' הוא
 וראה אדם טוב מתיחס לפונה' אדם רע מ
 מתיחס לרעה' אדם טוב מתיחס לפונה בצל
 בן אחוי בן חור למטה יהודה' שבת ע שבת לבית
 אביו שבת למשפחתו שבת לשבת' ואדם רע
 מתיחס לרעה קרח בן יצהר בן קהת בן לוי גמאי
 לו גמאי לבית אביו גמאי למשפחתו גמאי לשבת'
 ראה קראתי בשם' אמר רבי יהודה שלשה
 מבריו עניהן הקבה בעצמו ואלו הן' רעב ושבע
 ופרע' רעב דכל כיו קרא יני רעב' שבע דכל
 וקראתי מלהדגן והרבינו אותו פרע מוב דכל
 ראה קראתי בשם בצל' אמר רבי יצחק איך מ
 מעמידין פרעם על צבור אלאם כן כמלכיים
 מן הצבור של ראה קראתי בשם' אמר רבי הקבה
 למשה משה הגון עבדך בצל' אמר לפכו רבונ

של עני למי' אהרן שלי לא כלשכן' אמר לו אעפ
 כן כך אמור להן לישל' הווי ויאמר משה אל בני
 ישראל ראו קרא יני רג' בצל' אמר ל שמואל ברכחמני
 אמר ל יוחנן בצל' אמר ל שמואל קרא שבשעה שאמר לו
 הקבה למשה אמור לצל' אמר ל משה ואלו יכלים
 ואמר לצל' אמר ל הקבה עשה ארון וכלים ומשכן
 אמר לו רבינו משה משהגון שלעולם אדם בוטה בית
 ועושה כלים ומכנס לתוכו ואתה אומר לי עשה ארון
 וכלים ומשכן כלים שאם עושה לא יכין אפי מכניסין
 שמא משכן אמר ל הקבה תתנה אמר לו כי בצל'
 אל היית' דא בצל' שעשה צל' בן אחי
 שעליו באה אורה לעולם' בן חור שעליו נעשו
 ישל' בני חורין' למטה יהודה שיצא ממנו דוד
 שמי' את העולם הודארת ו' ותשבחות' ואמל'
 אותו נוח אהים בחכמה בתבונה נבד עת וכל יני
 בחכמה יסד ארץ' כונן שמים בתבונה' בדעת
 תהומות עבד ע' חביב הוא בית המקדש כמעט
 בראשית מה מעשה בראשית בחכמה ובתבונה
 ובדעת כך המשכן בחכמה בתבונה ובדעת'
 ובשנתן כעשה מקדש שנבן משה למטה הניח
 מנפחה כפתלי ואביו איש יני חלש טחשת'
 וימלא את החכמה ואת התבונה ואת דעת' וכל
 ובשלתן שתד ליה יבכת שכ בחכמה ענה בית'
 ובתבונה יתבוכן' ובדעת חרדים ימלאן ושלשתן
 כיתבו למלך המשיח שכוונה עליו לוח יני כור
 חכמה וביסד לוח דעת וראת יני' ושלשתן שתד
 עתיד הקבה ליתקמטתה לעתיד לבא שכל יניטן
 חכמה אין כול לא פי יני יתן חכמה מפיר דעת ור
 ותבונה' סמ חנה כתר את אהרן הליאב שעשה
 אהל לאב שבעמים' בן אחיסמך שהסכימו
 דעת ששהם כאחד' למפוח דן שיצא ממנו שמעון
 שכל בו דן ידיו עמו באחד שפתי נשלא' וכל
 כל חכם לבנתת חכמה' וכלב אמר יוחנן איך
 הקבה נותן חכמה לא למני שיש בו חכמה שניה יב
 חכמתו לחכימין' שמענה רב תלפין במערכב
 ואזא אמרה קמיה דל אבהוא אמר ליה אתו מיהבא

מתנה

עורך מלפניו ומאחוריו ומהאם הארי שאינו
ממית לא בעולם הזה הרי בני אדם כזה רין ממנו
מלפניו ומאחוריו כמעט מילין קל וחומר לשבת שהי
הורגת מוחלליה בעולם הזה ולפניהם הבא ל מאיר
מושל ממשל להי למי שהוא שומר את הפרדק
אם משמרו מבפנים אינו משתמר ואם משמרו
מבחוץ הרי הוא משתמר כד המצוות צריכין
אנו לטעות להן שמירה מבחוץ ויש אומ' משל
אחר הקרב אין שמירה לא תיקה' הבגדים הללו
אין שמירה לא קופסי' אף שבתות וימים טובי
היין שמירה לא מן החול' ל יחוק אומ' ומה
אם עני הלויים שאין חייבין עליהן כרת לא
מלקות צריכין מרגש לפניהם ולאחריהם ביני
ובין בני ישראל ולא ביני ובין אומות העולם אורת
היא לעולם מגיד שאין השבד בטיול מישראל
לעולם מבני שמסרו עצמן עליה שכל דבר ש
שמסרו ישראל עצמן עליו נתקיים בידם כגון
שבת ומילה ותלמוד תורה וטבילה לפי שמסרו
ישאל כפושם עליהם נתקיימו בידם ודבר שרא
מסרו ישראל כפושם עליו לא נתקיים בידם כגון
בית המקדש והדיכין שמטים ויובילת לפי שלא
מסרו כפושם עליהם לא נתקיימו בידם כי שטת
ימים עשה יי אלה שמנים ואת האכץ וציון
השביעי שבת וינכס ממה שבת מן העבודת
או אף מן הדין הל' וינכס מגיד שאין הדין יפול
מלפניו לעולם כן הוא אומ' צדק ומשפט מבין
בסאין ואומ' עכין וערפל סביבין דא שבת
וינכס מן המאמרות של מעשה ונשלים כל חבצו
שהוא ככפשו וכלבן לכך טאמ' שבת וינכס'
גדולה היא שבת שהיא אחד מעשרה דברים שנ
בהן כרת ברית' הקטת שכאת קטת עתתי בענן
והיתה לואת ברית' המילה שכוהיה ברית בבשר
השבת שכל עשות את השבת לדרתם ברית עולם'
על שנ' ושמדתם את בריתי אמל' עקובה קו ברית
על' ותלמוד תורה של כפי עלפי הדברים האלה
כרת יאתך ברית' שחנוד עבדים של אפכי כרת

פיתגא

את אבותיכם מקץ שבע שנים תשלחן איש את
אחיו העברי' הכהונה שכל ברית מלח עולם היא
הלויה שכל להיות ברית יאת לוי' מלכות ברת דוד
שכל כרתי ברית לבחירי כשבעתי לרוד עבדי'
אכץ ישאל שכל ביום ההוא כרת עלי את אבדם ברית
לאמר לצדעך' גדולה שבת שאין התיכוק נימול
עד שתעבור עליו שבת' שני ביום השמיני תתנול'
גדולה שבת שאין הכהנים כשרים לעבודה עד
שתעבור עליהם שבת שכל שבעת ימים ילבשם
הכהן' גדולה שבת שאין המזבח עצמו כשר
לעבודה עד שתעבור עליו שבת שכל שבעת ימים
תכפר על המזבח' גדולה שבת שאין המצורע
והזב והזבה והנדה והיוולדת וטמא מת זוכין ל'
להטהר לא אם כן עברה עליהם שבת שכך הוא אומ'
בכולן שבעת ימים' גדולה שבת שאין האבל מ'
מתנחם עד שתעבור עליו שבת שכל יעש לאביו
אבל שבעת ימים' גדולה שבת שכיון שנידלדלו
ישאל מן המצוות לא עמדה להן לא כמותה כשנידלו
בימי אחאב היא עמדה להם שני חכמי אלה נוכח
אלה שבעת ימים' וכשנידלדלו בימי איהו היא עמ'
להן שכוהיה בשביעית' וכשנידלדלו בימי יהורם
היא עמדה להן שכל ויטא מלך ישאל ומלך יהודה
ומלך אדום ויטא דרך שבעת ימים' גדולה שבת
שנתנה הקב' הבנה לבחון בין גירי הצדק שהרי לא
פירש מלש משש מאות ושלוש עשרה מצוות
לא השבת בלבד שנ' ובני הנבר הנלמים עליי לשרתו
ולא הבה את שם יי להיות לו לעבדים כל שומר
שבת מחללו ומחזיקים בבריתי' מבאן אמ' ישאל
מטומס המטמעי שבת בשוק הרי הוא כישראל
לכל דבר' ושאין משמר שבת בשוק הרי הוא כגוי
לכל דברין' ויתן אלמשה' מושליו אהלו משל
להי למלך שהלך לקדש לו אשה אמ' לה איכנותך
תבטיי בידך שלא תבפגיבי ולא יהיו בידי ישראל
ותאמרי מכלב הוא לא יהיו בידי שושבין טאמק הוא
עלינו כך אמ' הקב' איכנותך התורה ביד מעשה שהו
טאמן לכך טאמויתך אל מעשה ככרתו לדר ארת'

וכתב ביום השמיני בין הוא אומ' וזהם עדי סם נבי
 אומ' אל' דא' ביקדש' היא לכם ל יחזק הסנד'
 לר אומ' המבשל בשבת בשוגג יאכל למותו שבת
 לאחרים ולא לר' במזיד לא יאכל עולמית לא לר'
 ולא לאחרים' מאי פועמס דל יחזק הסנדלר כך
 רכש' ל חי'א אפיהחא דבי בשיאה נשמדתם את הש'
 כי קדש' היא לכם מנה קדש' אסור באכילה אף מ'
 מעשה שבת אסורין באכילה' אומ' קדש' אסור
 בהטאה אף מעשה שבת אסורין בהטאה הל' לכם
 שבתם תהא' יכולתפג' בשוגג הל' מחלליה מורת
 יומת' במזיד אמרתו ולא בשוגג' פליגי בה רב
 אחא ור'אביסן חד אמ' מעשה שבת דאורייתא כד
 אמרינן נמטן דאמ' דרבנן דאמ' קרא קדש' היא
 היא קדש' ואין מעשה קדש' דקימטלן דבכל
 התורה פולה רב אחא ור'אביסן הלכתא כדל' ה
 המיהל' נשמעין כן מניה דליתה כדל' יחזק הסכ'
 דלר' אא' כל יהודה דאמ' המבשל בשבת בשוגג
 יאכל למותו שבת בין לו בין לאחרים במזיד
 יאכל למותו שבת לאחרים אבל לר' לא יאכל
 עולמית' מחלליה מורת יומת' למתאמ' לפי
 שהוא אומ' בלהעושה מלאכה ביום השבת מורת
 יומת' עונש שמעט אדהמ' לא שמענו הל'
 יום השביעי שבת לילי' אהיך למעשה כר'
 מלאכה אין ל' לא עונש מאהרה למלאכה ביום
 עונש מאהרה למלאכה לילה מניין אין ל' ל' יום
 לא להביא את הלילה למאהרה דברי ל אחי ביר'
 יאשיה' ל' יהודה בק' פתרה אומ' הרי גוים שאין
 צעיר וחלפיטל את השבת יכול יהא נשאל אומ'
 הוא יחללנו מנה ענה תוא שבת כולה מחוללת הל'
 מחלליה מורת יומת' אפג' כהקס' עיק' מחלליה מורת
 יומת' כי בלהעושה בה מלאכה ער' שיעשה
 מלאכה גמורה' הרי שבת אור' אחת בשמירת
 ואור' אחת בין הערבים ואר' חוט אחד בשמירת
 וחוט אחד בין הערבים שומעאכ' יהא חייב הל'
 כי בלהעושה בה מלאכה ער' שיעשה מלאכה
 גמורה' וכברת' למתאמ' לפי שהוא אומ' לא

העשה כל מלאכה אין ל' לא מזיד והתבאר עדי
 בינו ובין עצמו מעין הל' וכברת' להביא את המזיד
 בינו לבין עצמו' וכברת' אין הכרתה לא הפסקר'
 הכפ' ההיא מזידה דברי ל' טקיבה' מקרב עמה'
 ועמה בשלום' ששת ימים ייעשה מלאכה וכל
 אחד אומ' ל' ישמנאל אומ' כול אחד אומ' ששת ימים
 יעשה מלאכה וכל אחד אומ' ששת ימים תעב'
 ועשית באיזה ע' נתקיימר שכיבותים כש' לא
 עושין רצון המקום מלאכתך נעשית עליך יאחרים
 כן הוא אומ' נעמרו זרים נדעו צאנבם וג' וכשאין
 ישראל עושין רצון המקום מלאכתך נעשית עליך
 עצמן ולא עוד לא שאף מלאכת אחרים נעשית
 עלידם כן הוא אומ' ועברת את איביך אשר ילחנו
 י'י' בך ברעב ובעמ' ופיום השביעי שבת שבת
 קדש' לילי' למתאמ' לפי שהוא אומ' אלה מועדי יי'
 אשר תקראו אותם מקראי קדש' כשם שמועדות
 מקורין לבית דין כך תוא שבת מקורה לבית דין
 הל' ביום השביעי שבת שבתן קדש' לילי' ל'
 שבת מקורה ואין שבת מקורה לבית דין כן הוא
 אומ' שבת היא לילי' בכל מועדותיכם' בלהעושה
 מלאכה ביום השבת אפג' מלאכת המעב'
 מורת יומת' שומעאכ' בבלמיתה הל' ויאמר י'אל
 משה מות יומת האיש רגום אותו באבנים הוי
 אומ' במקילה' נשמנו בני ישראל את השבת
 זו היא של כתן אומ' פקח עליו שבת אחת כר'
 שיטמוד שבתות הרבה' ול' לעד אומ' לעשות
 את השבת דבר שהברית כרותה בו והידרו דו
 מנה' ול' לעד בן כרמא אומ' מניין שכל המ'
 המשמר שבת אחת כותנה מעליו עליו פאלו
 הוא עושה את השבת הל' לעשות את השבת לדת
 ברית עולם' ול' אומ' מנין שכל המשמר שבת
 אחת כותנה מעליו עליו כאלו הוא עושה את
 השבתות מיום שכברא העולם ועד שיחיינתים
 תל' לעשות את השבת לדתם ברית עולם'
 דא' ושמו ב' ישראל את השבת שצריך להוקי'
 מחול על קודש' מושלך אותו מעל לארי שהוא

ביתשא

משה להביא דעה יה פועג אהתקריי מצניי
 אמרו להן משה ענה לרקייע עשו לבם מישהיה
 אתכם ופינו אחר דברייהם ועליהם פאמא אולת
 קשורה בלב נערוג/ על אהרן למה באו על
 אהרן לא בשעה שבהש משה לעלדת לרקייע
 ומישה אהרן וחור עלישלא שכ והנה אהרן וחור עם
 וג/ עמוז עלחור ואמרו לוקום עשה לנו אהים
 ביון שלא קיבל מהם סקלו אותו והדקוהו עליו
 ועל דבריה בן יהוידע אמ ירמיה גם בכנסך
 נמצאו דם נפשוה אביוכים בקיים לא במחנת
 מצאתם כי על כלמה מואי על כל אלה עלשמחו
 בעז שפת בה אלה אהיך ישלא מיד כקהלו על
 אהרן שכ ויקהל העם עלאהרן ויאמרו אליו קום
 עשה לנו אהים וג/ אמ ל לני עלנב הוא הפקח
 ששכר אתהקומה שינך לפנו בדרך כך עשו
 ישלא הכחואת הקצה שכתבו וגי הולך לפניהם
 יומם והבשו עז שכת בה רגליהם ולא יהלכו
 יאמרו לאהרן המצריים היונושאין אתאון ל
 אהיהם ומשוררין ומצמרין לפשו ולחין אותו
 לפניהם עשה בלהי המצרים וכראה אותם לפטכו
 שכ אשר ילכו לפטכו כי זה משה האיש מ
 מהוא כי זה משה האיש אמ ל דבאי לאו אר
 משה תלי באויר ועומד אמרו אפלו הוא נורד
 אין אנו קומכין אותו לא ידענו מה היה ל
 אמרו שמא הקצה הכחואצלו ליפולצו עצה
 או שמא חברו עטו מלמכי חבלה וחבלוהו
 ויאמר איהם אהרן פדקן אמר להם פרקתם
 מכם ענלו שלהקצה בנוהג שבועים אדם שומע
 קול צמר מתבינו אינו הולך מאצט ארבעים יום
 והרי אינכם ארבעים יום מינם שאמרתם כר
 אשר דבר עי נעשה וכשמעו ועפשו פרקתם מכם
 ענלו שלהקצה ומגין לבם זהב שתעשו על אלו
 מצאו אבותיכם פרוטין שלחרובין באנך כנען
 לא היו יוצאין משם אם אתם דוטים החדיכו מסך
 לצעלו וכן אל הושע אומ וכסף הרביתו לה זהב
 נשו לצעל אכן משה אומ ודיקהב אמ ל לעזר

אמ משה לפני הקצה רבונשלבמליס בשביל
 כסף וזהב שהרבית להן לישלא עד שאמרו לפנדך
 די הוא גרם להם ויעשו להם אהי זהב אמני דבי
 ל יסאי משל אין ארי נהם מתך קופה שלתבן לא
 מהתך קופה שלבשר אמ ל שמול בר חמוני אמ
 ל יוסתן משל לאדם שהיתה לו בהמה פחושה בעלת
 איברים והאכילה ברשנין ושמנה והיתה מבפפת
 בו אמ לה מי גרם לי לא ברשנין שהאכילתיך אמ
 ל חייא בר אבא אמ ל יחכך משל לאדם והיה לבון
 והאכילו והשקוהו ותלה כוס בצוארו והשיבו על
 פתח דוכה מה יעשה שלא יחבא אמ לב אחא בר
 חוטא אמ לב ששה היכו ראמני איסאשי מל ברסא
 זיני בישוי שככמורעיהם וישבעו שבעו וירם לבם
 עלכן שכחונט רב פתמן ברי צחק אמ מהבאורם
 לבביך ושכחאת גי אהיך ואי בעית אימא מהבא
 וישמן ישורון ויבעט אמ ל שמול בר חמוניאמ
 ל יוסתן מכיין שחזר הקצה והורה לו למשה שכ
 וכסף הרביתו לה וזהב עשור לצעל אשר באצט
 נשיכם דך דין אהרן בעצמו אמ אמ אוממר
 להם הביאו גרופאות מביאין אף לפורין צבת אחת
 לא אבי אומ להן הביאו מן התבשיטין שלכם יכם
 ולפנולם הבשיטין שלאשה כבדין עלה להציאם
 והולביין ומבקטין מהן ואיכן כותבין להם ועור
 עושין מריבה בבטיהם הלכו ובקשו מהן ולא כתבו
 להן לפיכך קבו כשישלא אות הדוד ליכנס לארץ
 ישלא רבדים לא זכו ממין שבקשו מהם ולא סתכו
 להם שכ ויתברקו כלהעם ויתברקו כלהעם ל
 יהורהבן פזי בשם ל הן כיקרי ולא כמדת למתבר
 כלריב לב לרעה ויתברקו כלהעם לפונה וינצא
 משה את העם לקדאת האהים לרעה והקרבון אלי
 כולכם למודה אז יסיר משה ישלא לרעה
 ותשא כלהעדה אמ ל אחא בר אבא אין את
 יכל לרעמווד עלאופת שלאמה דן טבעין לפסל
 וכותבין טבעין למשכן וכותבין נתבקו מהוא
 ויתברקו אמ ל יתסיר חכמה בוא וראה ל ער
 איבך כוחו שליטת הרע בנוהג שבועים אדם שהוא

לעזר

אמר יהודה משל לקופר שהיה מלמ' תינוק כל
 ימי החול היה קורא והתינוק שוכה אחריו וכיון
 שבא להשמיע פקרא עם דבר כך מנשה בתחלה
 וידבר יי' אליו וביקש ויתן אלמנשה בכלתו לדבר
 אליו אין כות לא את' בהדסיני מלמ' שכלה תורה
 כולת מנשה ותוספתות ואגרות הכל מקיני'
 שט לוחות האבנים הערות למנה שני לוחות כדי
 שיהי על ישראל כשני עדים שז ואעידה לי עדים
 טאמנים והיו הלוחות סך הארץ והבתב מן השמ'
 והוא טאמ' להם מנשה העידתי בבם היום את
 השמים ואת הארץ לוחות אבן' אלתקרא לוחות
 אבן' לא לוחות אבן' וכן שלמנה אומ' שמענו
 בנים מוקר אב' ומה האב אומ' לבו בטם שמעו
 לי' בתנבים באצבע אהים באותה האצבע
 לקן המצרים ובאותה האצבע טרגנו ישראל
 רמז אם תשמכו הרי אתם מעולין ואם לאו כי
 עיניכם הראות' דא' לוחת למנה כותבו לוחת
 לישראל את מוצאתי תינוק שגבע לבית הספר ת
 תחלה מקרין אותו בלוח ואחר כך הוא קורא
 בספר' כך ישל' בתחלה כתיב להם לוחת העדות
 ואחר כך תורה שכל לקוח את ספר התורה הזה
 דא' למנה כתיב להם לוחת לרמוז להן שיכתבו
 דברי תורה על לוח לבם שכל כתובם על לוח לבן'
 ולמה לוחת של אבן כדי שיפואת ליבן' שהיה
 כאבן שכל והסידות את לב האבן מבשרתם'
 דא' למנה אבן ללמוד שכל מי שהוא ענושה
 לחייו כב' כאבן תורה מתקיימת בידו ותפא
 אמר' איעזר מא ידכת לחייו כעכורת הבושם
 מגדלות מרקחים אם משים אדם עצמו כ'
 בעדורה ש' שכל דשיך אותה אונמי כבושם
 שהכל מהבשמיין בו תלמודו מתקיים בידו
 ואם לאו אין תלמודו מתקיים בידו' דא'
 למנה אבן לפי שרוב עושי תורה אינו לא במקל'
 דא' למנה אבן שהאבן עשויה לשבר בה אגודי
 וישל' משולין באגוד שכל אגדת אגוד יחדתני'
 מה האגוד הזה יש לך כוגע בו וכסודך ויש לך

שהוא גפצע בקושי ויש לך שאתה מכה בו
 ושוכה ומשליש ואיכו נפצע אף כך ישל' יש מ'
 מהן ששוכין לו פרקן פעם אחת ומקבלו מיד
 ויש מהן שאתה שוכה לו ומשליש ואחר כך מקבל
 ויש מהן שלבו כאבן' ומה האגוד הזה אעפ' שהו'
 מלכוכלך בפיפו וכצואה פיון שמדיחין אותו חודר
 לבדיתג' כך ישל' אעפ' שמלכוכלבין בעונות פיון
 שחודרין בהן ועושין תשובה מיד מדק בלין' מה
 האגוד הזה עשויו מגורות מגורות כך ישל' עשוין
 כרות כרות כהנים לויים וישל' מוקרא והגוים
 מנשה ומידרש הלכות ואגרות' מה האגוד הזה
 כל זמן שהוא שלם אוכלו שמור בתוכו כפצע
 כפסד אוכלו כך ישל' כל זמן שהן עשוין אגודה
 אחת הן עשוין יפה וכן הכביא אומ' הבור'
 מעלותיו ואגודתו על ארץ יסרה' אימתי מעלתו
 שנהקבה בשמים בזמן שאגודה שלמפור'
 עשויה יפה' וירא העם כי בטש מנשה אין
 בטש לא לשון עבבה כדא' מדוע בטש רכבו
 לבוא' דא' בטש שפוער בטש שעות'
 ויקה להעם על אהרן' אמר' לוי היכן כקרא בתורה
 ולא כגש בוא וכאה בשעת מתן תורה מה כות
 ויוצא מנשה את העם לקראת האלים אבל כאן כות
 ויקה לנעשו קהלות קהלות מעצמן' העם'
 אמר' איעזר טכנסו מדבעים אף גרים שעכו'
 עם ישל' ממצרים וכקהלו על אהרן וחור ואמנו
 להם מנשה עלי וישב במדום ואתם נוצים להמית
 את כל הקהל הזה תדע לך שהיו גרים שכלי שחת
 עמך אותן שגיידתה שכולן מלוואכלו את הפסח
 עם ישל' אמ' מנשה רבוט שלטעולמים ואם עמך
 לא חטאו למנה יי' יתדה אפך בעמך הפרעמאו
 שחטאו עליו טאמ' חמרת מלך מלואבי מות ואיש
 חכם יכפרנה' משל למנה היו ישל' דומיין לבת
 מלך שהלך שושביטה להביא בתובתה באו השפחו
 אצלה אמרו לה עד שיבוא השושבין שחקי עם
 הסרים הזה אמרה להן כתיראה אני שמא יבעוס
 עלי אמרו לה והלא סרים הוא' כך ישל' עלה

מנשה

צויתם תשע לבבורה עמנו נאחת לבבודי ועברו
 ענה ואיזו צו לא יהיה לך אהים אחרים על פני
 עשוליהם עגל מעסכה אמ' לו כבורך הוא דכתב
 וימינו את בבורם בהבכית שור רג' ולא עוד
 שמט לא השתחוו לו אמ' וישתחוו לו או שמט ה
 השתחוו לו ולא זבחן לו אמ' לו ויזבחון לו או שמט
 לא קיבלו אותע עליהן באה אמ' לו ויאמרו אלה
 אהיך ישראל אמ' לו יהושע בן לוי באותה שעה
 נבהל משה ולא ידע מה להשיב עד שפטה לו
 הק' וה' ואמ' ועתה הכיחה לי ויחר אפי בהם מיד
 טתדק בתפלה מנשל לאדם שהיה פועק על בבו
 והיה אנה ברי יושב לפפו והיה מותרא לה צילו
 ועתה הכיחה לי אמ' לו אי עזר אמ' לו מקרא כח
 אי אפשר לאמרו כביכול שהפסן הק' למה
 בברוך ואעשה אותך לגוי גדול אמ' לו אי עז
 אמ' משה לפני הק' רבונו של עולמים ומ
 כסא שלשטיש כגלים איכו יכול לעמוד בשעת
 כעסק כסא שלכרל אחת היאך יכול לעמוד ועוד
 שאני בוש מאבודי עכשיו יאמרו פרעם זה ש
 שהעמיד להם שביקש גחלה לעצמו דא
 ואעשה אותך לגוי גדול אמ' לו יוחנן משום כ
 ינקי כל דבר ודבר שיצא מפיו הק' לפונה ואפל
 עלתם ואיכו חוצר בו מוט לך מעשה דבה ואעש
 אותך לגוי גדול ואעב דבטא משה עילנה דמלתא
 עיפולה אפלו הבי אוקמה בזרעיה שזבע משה
 גרשם נאי עזר ויהיובני אי עזר רחביה הנאש עב
 רחביה רבו למעלה זמני רב יוסף למעלה מששים
 רבוא ו' יוחנן אמ' אריא רבו רבו כלה כא רבו
 למעלה וכת עבני ישראל מרו וישרצו וידב
 ויחל משה את פני י' אהיו אמ' לו אי עזר מלמד
 שהתפלל משה לפני הק' עד שחילן ורב אמ'
 עד שהתיר לו כדון טת הכא ויחל וכת התם לא יחל
 רבנן ושמואל אמ' עד שהחיל עליהם מדות רחמים
 רבנן אמרין חולין הוא לך מעשורת כדבר הזה
 דא ויחל משה קה' מנה י' חונן דל נא
 וקמולו ישלם לו מנה י' חונן דל זה משה שא

שחייך את ישראל בשעה שנעשו דלים במעשה
 העגל דכת גיחל משה ושמעא הפסיד חוס שלום
 לא וגמולו ישלם לו אמ' לו יודה הוא הלנה להק' ו
 על ששים רבוא שביקש עליהם רחמים וסתן לו
 הק' יתר מששים רבוא שכ ובע דחכיה רבונג על
 מאי למעלה למעלה מששים רבוא לקיים מה שכ
 וגמולו ישלם לו דא ויחל משה קה' מנה י' חונן
 פניך בכל לב אמ' משה לפני הק' רבונו של עולמים
 כשש ילחרגי אצל פרעה לא צויתו אותי ואמרתי
 לי ישראל בני מלכים הן שניודבר י' אל משה טל
 אהרן ויצום אל בני ישראל ואל פרעה כשם שכדעה
 מלך כך ישראל בני מלכים אל תהי כוה עמם בקלות
 ראש שהם כנער שכ כינער ישראל ואוהביהו לא כך
 אמרת לי ועבשו שחטאון זכור להם אותו הדבר
 ושכך חמיתך לך כח ויחל משה את פני י' לא
 טאמ לא את פני י' אהיו אמ' לפניו רבונו של עולמים
 וכי להן צויתה עליהן סיני שטא יעשו על לא אמרת
 לא לי שכלא יהיה לך אהים אחרים על פני שמע
 אני עשיתי עגל לך טאמ את פני י' אהיו
 ויאמר למנה י' יתרה אפך בעמך מושלך
 אותע משל לה' למי שמצא אשתו מנשקרת
 לקריס אמ' לו ויכול הקריס לעשות עם אשה
 דבר או להוליד אמ' לו לאו ולמה אתה כועס חן
 בדבר מעט שמע לו והחזירה דא למנה
 י' יתרה אפך בעמך מושלך ששע
 אפסוד רבוס למדינה הך לו אצל המלך והניח את
 המדינה ושהה שם כאו בני המדינה ששה
 עמרו ומנו להם אחר שמע המלך וכעס בו ה'
 האפסוד רבוס ואמ' למלך למה אתה כועס אני הוא
 שצריך לכעוס שהניחו אותי לו המלך מלך אחר
 והניחו יפה היית כועס כן אמ' משה רבונו של עולמים
 למה אתה כועס בנים עניך חלקן וכי אמרו דר
 אהיכו אשר העלבו לא אמנא לא כי זה משה האיש
 לא הביתו לך לי הניחו לך אמ' למנה י' יתרה אפך
 בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים אמ' לפניו רבונו
 של עולמים לא מארץ מצרים הוצאתים כויבור

מוסיף להוסיף נקם מאדנו הוא מתמתק בו וא
 מאחר כך מוציא אבן ללבו שוממין אותן ואזכור
 כשמופחת גמלהם שכ ויהפך כל העם את בקמי
 הזהב אשר באדני ויקח מידם ויצל אותה בחו
 מלמ' שמואל בין הכזמים ציף אחד שרב וכתב
 עליו שם נפולו וכתבו בשלש והפילו לאור והוא
 לא ידע שפשוני לו רפוק בבזמים גימ' העגלה
 כ יהודה אומ' שמואל נכנס בתוכו והיה גרופה כדי
 להתגוררת יצא אמרו לו למהך אתה אומר
 איך זה למה אם איך אינו אלה כסאך יצא זה מיד
 נפול אהרן קודם והיה מנחה על שוקן ועל
 קדקדן אמ' להן בודאי זה למה אם זה הוא מנין
 את עצמו אמ' להקב' מה זה אהרן ממני מה
 עשיתה לבט בך כמעט שהיו שורגין ועשיתם
 מזידין כמעט שאיך מותרין ועשיתם מותרין
 מעלה את עמך בלא אותה עשיתו שכ דיפשו עג
 מסכה וכי אהרן עשאו והלכו כבד סמ' משליכו
 באש ויצא העגלה הזה מהוא די עשאו לא אמ'
 להקב' מעלה אני עמך בלא אתה עשית
 חמס' אלה אהרן יצא אלה להיכו איך בל אלת
 אלה אהרן ישל' מבאך אתה למד שלא עשו אותה
 לא גרים שביניהם אשר העלך אמ' ל יונתן
 למלך טא שבה עלך עת ייבו שנסאיהן שלשול
 בלייה' ל' שמועון בין יוחאי אומ' והלא כל המ'
 המשתק שם שמנים ודבר אחד כעקר מן העולם
 שכ בתי ליי לברו לא מה הלא אשר העלך שאנו
 להנה הרבה וירא אהרן מה דאה אמ' ל בנימין
 בין יס' אמ' ל' לעזר דאה חור שהוא קבוח לפשו
 אמ' ואיך שפנננא להו וקאימנא לאפיהו עבדו
 ל' בתור ומיקיים בהו אם ייהרג במקדש יצ' בהן
 וביא' וגלו ל' את נל' הניא להו תקסס' לא מנופב
 כימנ' להו עפידו ל' פ' איפ' דהריא להו תקס' טא
 בתשובה' וירא אהרן ויבן מקבת לפכו ל' תהי
 קורא מקבת לא מקבת לפכו שכין ששמונו על
 חגר והקגוהו סניח הוא על עצמו דא' וירא
 אהרן ויען מקבת לפכו וכי מה דאה אהרן לפמ'

מוצבת לא אמ' אם הם בוכין אותו הם ברען לשם
 על זמנתתי יבין לא אבה אותי לטם שמי
 ובעל לבבות הוא יודע אמ' להן אבן פגומה פמו
 למקבת הביאו לו אבנים אמ' להם דו לאויה ודואין
 לאויה והיה ממתקן עד שיבוא הדוכה וידע
 היאך ירעה את צאנו ויקרא אהרן ויאמר חג
 ליי מחר חג בני אדם שזבחין לחגיגה למע המון
 לפי שנתנו לו להקב' בשעה שנפרע מן המכשין
 והעוברין על התורה וכן דוד הוא אומ' יהמנו חפ'
 מן הארץ ולשטים עוד אינם בר כי נפשי את ילי'
 הלל' וישכמו ממתנות אמ' ל' תייא בר
 אבא אכן השכימו השחיתו כל עלילותם כל
 השחיה שהיו עושין לא היו עושין לא בהשכמה
 וישב העם לאכל' לעולם אין פלוגה באה מתוך
 אפילה ושתייה וכן הוא אומ' והיה ששון ושמחה
 הדוג בקר ושחופ' צאן אכול בשער ושחופ' יין אכול
 ושתי' כימחר כמות' מה סמוך ליה ונגלה בארץ
 יגי' צבאות אם יכפר העון הזה לבם ויקמו לצח
 לקלם לעד ויאמר יגי' אלמשה כך דד אמ' ל'
 לעזר אמ' להקב' למשה רד מגדולתך כלום טתה
 לך גדולה לא בשביל ישל' עבדן שישל' חופאיך
 אותה למה ל' מיד תשש כוחו שלמשה ואמ' לפכו
 רבוכו שלמשה מראתה כועק עלי וטא אדע מה
 סוכח' אמ' לו בי שחת עמך אמ' לו וכי עמו הם
 והלא הם עמך וכתבתך אשר העלית מארץ מצ'
 וביאכ העליתים ל' כך אמרת להם אנבי יגי' אהרן
 אשר הוצאתיך ל' ל' ל' ל' ל' ל' ל' ל' ל' ל' ל'
 לעדים כל קמון שהיה עושה פירות מרובין היה
 אומ' לעדים כמה יפה כרמי כמנ' יפין פירותיו
 וכל קמון שאינו מוציא פירות כדאי היה אומר
 לעדים כמה ביש כרמך כמה חסידין פירותיו
 אמ' לו אדוכי המלך בשהוא עושה פירותיו הרבה
 הוא כרמך וכשהוא עושה מעט הוא כרמי בין
 פב ובין ביים הוא כרמך כך אמ' משה בין טובין
 בין צינין והם עמך וכתבתך קרו מהר' אמ'
 ופי' בראי שמנים וארץ חדשים מן הדרך אשר

ולישאל עמו שמות להם עליהם בכתובים באורח
 שנה ודקאמ' שלמה בילכלב החי הוא טוב מן
 האריה המת בשעת מיתתו שלחך הוה בשבת
 שלח שלמה לבי מדרשא אבא מת ומוטל בחמה
 וכלבים שלביתאפא רעבים מה אטשה שלחוליה
 חתך כבלה והתלכפי הכלבים ואביך הפח עליו
 כבר אנתיכוק ופולפולו ולא יפה אמ' שלמה בילכלב
 החי הוא טוב מן האריה המת כד קרוי כר
 נשמתו שלבשר ודם קרוייה כד מוטב שרבה
 כדו שלבשר ודם מפני כדו שלהקצה אשר נשב
 להם בך מאי בך אמ' ל' לעזר אמ' משה לפי הקצה
 רבונו של עולם אמ' לא נשבעת להם בשם ובאדן
 שנתדין לי בפני ה' יתי אומ' בשם שהשמים
 והארץ בפולם כך שבוטחך בפילה עכשו שנשב
 להם בשם הגדול כשם ששמך הגדול חיוקיים
 לעולם ולעולמי עולמים כך שבוטחך קיימת
 לעולם ולעולמי עולמים ותדבר אליהם אדבו
 את זרעכם לאברהם הוא אומ' כי בך אברכך
 והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים ביצחק
 הוא אומ' והרביתי את זרעך בעבור אברהם עבד
 ביעקב הוא אומ' והיה זרעך כעפר הארץ וכל
 הארץ הזאת אשר אמרת מי בעי ליה אמר ל'
 לעזר עד כאן דברי תלמיד מכתן ואילך דברי
 הרב והאב' וכלהאכף הזאת אשר אמרת אמרת
 לי לך אמור להן לישאל ואמרת להם משמך ע
 עכשו מה אומ' להם ויכחם נפי' יש אומ' דין
 כשראה משה שלא הועיל כלום רבס מרת הדין
 ואמ' רבין העולמים יש בדעתך להחיות אר'
 המתים עשה לתים בשביל המתים ואם הורגן
 את ומאבדן מן העולם מה את מבייס לאבותם
 לעתיד כששמע מפני משה הרב הזה כויכול
 טבייס וחזר שז' ויכחם נפי' על הנש' ויפן
 וירד משה מן ההר אוי להן לעונות סכך גודמין
 לשעה קלה כפחד אדם הראשון מגן ערן ועליו
 טאמ' וחוטא אחד יאבר פדבה הרבה וכך
 נשעה קלה כפודו ישאל וכתף הקרסור שטין

וירד בבהלה שז' ויפן וירד משה לוחת כתובים
 משני עבריהם מלמ' שהיו הכתובים כדאין מצבני
 ומבחוץ אדם הזכרן מבאן וקורא ומבאן וקורא
 שז' מזה ומזה הם כתובים מבאן אמרו מים וסמך
 שבלוחות בכס היו עומדין והלוחות מעשה אהים
 המה אנבעה דברים כקראו מעשה ידיו שלהקצה
 שמים שז' כי אראה שמך מעשה אנבעותיך
 ישאל שז' בדארתו ילדין מעשה ידיך ומקדש
 שז' מקדש נפי' בוכנו ידיך והלוחות שז' והלוחות
 מעשה אהים המה מעשיו שלהקצה כפלאים שז'
 כפלאים מעשיך וכפשי יודעת מאד ולוחות
 הראשונים שלקמפלין היו והיו נבאין מעשר
 ימי בדאשית' והגו רבין עשרה דברים נבז'
 בין השמשות ולא הן הקשת' והמזן' והבאר' והכרוב'
 והמכתב' והלוחות' ופי הארץ' ופי הארץ' וקבורה
 שלמשה' ומעדה שעמד בה משה ואהו' ומקלו
 שלאהרן' וסקריה ופגחיה' וישא אומ' אף בגר' י
 אדם הראשון' וישא אומ' אף הכתוב' והמזין' ויין
 ל' יהודה אומ' משום אבין אף האיל' והשמעל' ל'
 נחמיה משום אבין אף העייר' והפדרה' ל' יהודה
 אומ' אף צבת בצבת הוא היה אומ' צבתא בצבתא
 מרעבדא צבתא קדמיתא מאי הוה האבדא הוה
 אמורלו והלא יבול לעשותה בטפסיה ולהתיבה
 לתובה' האלא בריא הוה' לא מעשה ידי אדם הוה'
 חרות על הלוחות' אמ' ל' הושע בבליום בתקול
 יוצאה מחר חורב ואומרת אוי להם לבריותי
 מעולבבוטה שלטעה שכלמי טאיכו עוסק בהגיון תל'
 הרי הוא כזוף לחיי העולם הבא שז' כזם זהבאף
 חזיר' ואומ' חרות על הלוחות אין לך בן חורין אלא
 מי שקיים דברי לוחות' וישמע מעשה אר קול
 השם ברעה וג' אמ' ל' זעירא שט' דברים דבר
 יהושע בפני משה ולא נשא בהן חן בפניכו אחד
 כאן ואחד במנוג' דקנים' כאן הוא אומ' ויאמר
 אל משה קול מלחמה במחנה' אמ' לו מעשה יהוש'
 מי שהוא עתיד להתהר בשורה על ששים רבוא
 איכו מבתיך בין קול לקול' אין קול עמרת גבורה

פ
למאן

פ
קלב
הגה
בחלפ
במפסא

אותה הוא שאמר להם שיבואו לידי הפק הזרה
 מנצח שאם אברהם במה אדע אמרת לנידע תדע
 נרגד ל עם המצרים ולמדו מהם ומה שלמדו
 שם באו ועשו במדבר לכך טאמ אשר הוצא מארץ
 מצרים אמר ל שמואל שלש עשרה דברים התחנן
 בהן משה שניחל משה את מע יי אהיו ויאמר
 מסון ואיך ער סוף הפיקוק שלש עשרה דברים
 שחלעכו לנפך מקדם למטה יאמרו מצרים
 למי וכי מצרים קיימין הם אל למטה יהדיים בדיהם
 של מצרים שאמרו ברעה הוציאם והיבן אמרו
 לאו פינעה כגד פנכם טוב מחרון אפיך
 והתחם על הרעה לעמיק ובי יש לפני חרון אף
 וכי יש לפניו נחמה והאבת כי אני יי לא שנתה
 זאו היה פעמים בועס פעמים מתבצה היה
 משתנה לא שדיבדה ועדה כלסון בע אדם
 זכור לאברהם לי יצחק ולישכא עבדיך אמר לפניו
 ובוכו שלעולמים אם שכיפה הן חייבין זכור
 להם זכות אברהם שאשכך לאור כשרים ואם
 הדיגה הן חייבין זכור להם עקי ידתי יצחק ואם
 גלות הן חייבין זכור להן זכות יעקב שגלה לחרן
 לכך טאמ זכור לאברהם לי יצחק ולישכא אמר ל
 יצחק אלפכ טעמך משה בתפלה לא נעטה עד
 שהזכיר זכור אבות משל לה לאדם שכפנעה
 לו פניעה בתוך כרמנו ולא היה יודע מה לעשות
 אם יפול אבנים ויגדור את כלמנו הרי זאיבים
 מחבלים את כלמנו טאכו כשהוא מונטמש ב
 באותו מקום מצא שלשה מותים בטוף וזקפן
 באותה פניעה ורדנה כך עשה משה בשעה שאמ
 לו הקצה לך דוד וזכור עזוב טבה לויבין שכאר
 מודת לחמים מיד הזכיר זכות שלשה אבות
 עליהם אמר שלמה ושבע אחי את המתים
 שכבר מתי מען חיים אשר המה חיים עדטה
 רבו רבבן שאן טאה לעולא מרבי תבחום
 דמן כובי מהוא לפנות בו ציניא וטהורא מקדם
 בדישא בשבתא פתח נאמ אסת שלמה אן היא
 חכמתך ואן היא סבתתך לא דיך שדבריך

חונה

סותבין דברי דוד אפיך לא שדבריך סותרין דהא
 דה דוד אפיך אמר לא המתים יהלליה ואתה אמרת
 ושבת אחי את המתים וחדרת ואמרת בי לבב חו
 הוא פתב מן האריה המט אמר להון לא קושיא דקא
 אמר דוד לא המתים יהלליה כודב יהודה דאמ
 רב יהודה לפולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות
 קודם שימות ביון שמת בטולמן התורה ומן ה
 המצוות ואין לו להקצה שבח בו והיכו דאמר ל
 יוחנן מאי דבת במתים חפשי ביון שמת אדם
 כעשה חפשי מן המצוות ורקא אמר שלמה ושבת
 אחי את המתים שכשחפואו ישכא במדבר עמד
 משה בתבלה ורחמים לפי הקצה ואמר כמה
 תבלת ותתכונם ולא כעטה כיון טאמ זכור לזכ
 לזכור ולישכא עבדיך מיד כעטה ולא יפה אמ
 שלמה ושביח אחי את המתים דא ושביח
 אחי את המתים מטהגו שלעולם מלך בשך נדם
 גדור גדירה ספק מקיימין אותה ספק אין מקיימ
 ואם תמצא לומ מקיימין אותה בחיין אין מקיימ
 אותה לאחר מותו לאו משה רבי גזר כמה גזרות
 והיקן תקנות מעצמו תקנות גדולות לי שראל
 וקיימות הן לעולם ולעולמי עולמים ולא יפה
 אמר שלמה ושבת אחי את המתים דא ושבת
 אחי את המתים כודב יהודה דאמ רב יהודה אמר
 רב מאי דבת עטה עמי אות לפובה אמר דוד לפני
 הקצה רבבן שלעולמים מעול לי עלאותו עון אמ
 לו מעול לך עטה עמי אות לפובה אמר ל בחיך
 אין אחי מודיע אבל אחי מודיע בחיי שלמה בנך
 בשעה שבעה שלמה את ביתה מקדש בקט לפהכניס
 חנוך לבית קדש הקדשים דבקן שטרים דה בדה
 אמר שלמה עשרים ואדבע לכנות ולא כעטה כיון
 שאמ יי אהים אלת עב כני מנשיחך לכה לחסדי
 דוד עבדיך מיד כעטה באותה שעה נהפכו פני
 שוטאי דוד בטולי קדחה וידעו בלישכא שמחל לו
 הקצה לדוד על אהת עון ולא יפה אמר שלמה ושבת
 אחי את המתים והיכו דבת ביום השמיני שלח את
 העם זג אשר עשה יי לדוד עבדו שמתחל לו

ולישכא

בבנו ובאחי' וכי שפתי לבי נפתחו עליו והלא שפתי
 ויאספון אליו כל לבב לוי' לא זה בכו ואחיו מישכיל'
 וכן להלך הוא אומ' האומר לאביו ולאמו לא ראיתי
 אביו זה בעל אמו מישכיל' וכן אמרו זו אשת אביו
 מישכיל' ויהי מומחרת ויאמר משה לא העם
 ארם חטאתם חטאה גדולה' ל טק ארם' שלש
 עבירות כאמ' בהן גדולה על' וגלוי עריות ושפיכת
 דמים' וישב משה אל לוי' ויאמר אטא חטאי'
 עליו הכתוב אומ' שפתי צדיק ידעונו רצון' בוא
 וראה עד היכן היא חכמות של משה רביש כל'
 ימים שלא שיהיה העגל קיים לא בא בבקשה
 לפני הק'בה ממש לאחד שיהיה מתו מופלד למינו
 ובאו לפתמו ארם להם כלום יש אדם מתנתם
 ומתורפבו כך אמ' משה אם עולה אני לבקש
 רחמים ועדיין העגל קיים אינו מקבלים אלא
 הריני מבטחן תחלה ביון ~~שפתי~~ מיד וישב
 משה אל לוי' הרי הוא אומ' ואבקש מהם איש
 גורר גדר ועומד בפני לפני' וג' ולא מצאתי'
 ואומ' אם יעמוד משה ושמואל לפני איך פפשי
 אלהים הזה' הא כיצד לא אמ' הק'בה לירמיה
 אני מבקש מי יגדור פדנותיהן של עמי ולא
 מצאתי מי שביקש עליהן רחמים ככאוי' ישכיל'
 עובדין על' ומבטחים ומוקמאין לפני ואת'
 עומד ומבקש עליהם רחמים' אם עונכ'ו
 ענו בכי' עשה למען שמנין' ידענו לוי' ר'
 כשעבנו עון אבותינו כי חטאנו לך' מקוה יגדל'
 יגי' מושיענו בעת' צרה' וג' וכיבוא כמותך
 יבקש רחמים כדאת כלום מרחמים ועדיין ה'
 המית מופלד מהוא אומ' ואתה אלתרבלל בעד
 העם הזה אלתרבלל לפני כדודך הזאת' א
 יעמוד משה ושמואל לפני או עמד משה ושמואל
 לפני בתבל' כדודך הזאת לא כתפייסתי מהם'
 היה לך ללמוד מהם שביעוד הנעה מישכיל'
 תתלה ואחר כך ביקשו עליהם רחמים' במשה
 הוא אומ' ויקח את העגל אשר עשו ויעשו
 מי ש'קף' ואחר כך ישב משה אל לוי' ויאמ' אטא

לפיכך

שפתי

חטא העם הזה' בשמואל מהוא אומ' אם בכל
 לבבם אתם שבים אל לוי' המיכו את אהי' חלל'ו'
 ואחר כך בקש עליהם רחמים' שכו ויעק שמואל
 אל לוי' בעד ישכיל' ויעטו יגי' הללו יודעין איך
 גודרין פדנותיהן של ישכיל' אבל אמרים לא ידעו
 וכן הוא אומ' בשועלים בחרבות כביא ישיבא
 היו לא עליהם בפרצות ותגדור גדר על בנת ישכיל'
 היה להן ללמוד ממני שעלה בפני' וגרר גדר ואיזה
 זה משה דבר ויאמר לה שמידם לולי משה בחי'
 עמד בפני' לפני' וכן הוא אומ' ומודה ועוזב
 ינחם' אמ' ל יודך ומודה על מעט גרעב ינחם'
 אכא חטא העם הזה חטאה גדולה ויעשו להם
 אהי' זהב' מכאן שצריך לפרט החטא דברי' ל'
 יהודה בן באבא' אמ' רב יהודה אמ' רב דאמרי כח
 מבקש פשעין לא יצליח וכו' אשרי משוי פשע
 כסני חטאה לא קשיא כאן בעבירות שבין אדם
 למקום' וכאן בעבירות שבין אדם לחבירו'
 דא' וישב משה אל לוי' ויאמר' כך אמ' משה
 לפני הק'בה רבון העולמים הם ביטולך ראש של'
 דיבור ואתה ביטלתה סופו' הם ביטולך ליהיה
 לך אהים אחדים ואתה מבטל סופו ועשה חסד
 לאלפים איזו אפים כבר הלכו והרימין אבדה ועד
 עכשיו איכו שבעה דורות עתה אמת תשא חטאת
 ואם איך משחיתא' ועתה אם תשא חטאתם
 משל לבנו שלמנך שישב עליו אביו ודכו להדכו'
 בא חטודפוס שני ואמ' אם אתה גורר הרגבי עמו'
 אמ' לזאתה לא מרדת בי מי שמודד ייהרג' כך
 ישכיל' חטאן ובקש הק'בה לאבדן אמ' משה'
 ועתה אם תשא חטאתם וג' אמ' לו מי אשר
 חטא לי אמחכו מספרי' לא בשבילך אפי' תגלה
 להם וביום ספק'תי פלדי עליהם חטאתם'
 אימתי שאני יושב עליהם בדין ביום הפפורים'
 אזכה אתה דכאי ואתייב את החייב' ועליו הוא
 אומ' משחית בפשו הוא יעשנה' ל מנחמיה
 בשם' ל תתום אומ' כלל כנס שאינו משחית
 ומשחית עליו ישכיל' איכו פלנס' במשה הוא

במשה הוא

כך אומר ישאל ואין קול ענתה לנשה כדא
ויהי ענין קול ענתה אכבי שומע אמר
יוסי קול קילס שלכל אכבי שומע ויהי באש
קרב אל המחנה וידא את העגל אוי להן לבני אדם
שהן מנידין מנה שאיך הואין וכיאפשר למשה
שלא האמין להקבה שכן הוא אומר וידא את
העגל לא הורה לישל דרך ארץ שאכלו אדם
שומע ממני שהוא ממך אסור לך להעיד עדי
שיראה וכן הוא אומר מרא והנה חטאתם לני
ויהי אף משה וישלך מידיו את הלוחות עליו
אם שלמה אל תבהל במחך לבעוס זה משה אם
לו הקבה אתה בעסרתה אתה השלבתה אתה
שבדתה את הלוחות אתה החליף אתה בעסרתה
ויהי אף משה אתה השלבתה וישלך מידיו
את הלוחות וישבר אותם וחרה הרג אתה תחלוין
פמלך שכל עוונת אפנים וישלך מידו כל
אמר מאיר כיון שאה משה את ששן ישל
מיד הביט בלוחות וראה שפחת הכתב מהם
והשליסן לארץ מושל להוד לאדם שהיה ביד
כך וככה כיון שראה שכבה הכר אמר וזה
למה ביד מיד השליכו מידו כך כיון שששן
ישל אתו מנעשה פחת הכתב מן הלוחות אמר
משה לו למה לו מיד ויהי אף משה ל מאיר
אמר כשהיה הכתב בהן היו בידו כדבר קל
וכשפחת הכתב לא יכל לסבלם ולא שברם לא
שלא לחייב את ישל מושל לאחד שנתעקק
עם בת מלבים והיו ביניהם רגאים הלך השושב
וברג לה התבאים בא לתן אותן לה מצארה
שזאת קרען כך התבאין שישמנעו ישלאל
בפה וטחין לא קיבלו אותן בבת עלה מטה
לכתבן בלוחות כיון שראה שביפולו דיבור
שבהן שיבר הלוחות שלא לחייבן דא
משל למלך שנטול אשה וכתב לה כתובה ונתן
הכתובה ביד השושבין יצא עליה שם רב
עמק השושבין וקדע את הכתובה אמר מושב
תמן כפכניה ולא באשר איש כך משה שיבר

הלוחות שהיה חסדן לזהים יחרם ואמר
להקבה לא היו יודעין מהו בל בהן ועליו כאמר
גבורי כוח עשה דברו גבור היה משה ששיבר
את הלוחות דא מפני מה שיבר משה את
הלוחות דן קל וחומר ומה פסח שאין בלא מצוה
כל אחת אמר הקבה בן ככר לא יאכל הללו שיש בהן
חבילות חבילות של מצוות אינו דין שיטבו לעו
לעוברי עץ מיד וישבר אותם תחת ההר
ויקח את העגל אשר עשו התיכו באש וכתרו
בעמד הגרץ והשקה את ישל לבדקן בשופר
וכל מי שביטק לו בכל לב היו שפתיו כעשיר
מצורעות דומות לזהב ושברו לוי באין והורגין
אותו ויאמר משה אל אהרן מה עשה לך וגו'
תבא מנעשה העגל הראשון נקרא ומתרגם ולא
חישין לבבדקן של ישל כי היכי דתהוי לר
כפרה ומנעשה העגל השני נקרא ולא מתרגם
משום כבודו שלא הרן מן מה עשה לך העם הזה
עד וידא משה אתה מסם בפרוע הוא ועוד פיסוק
אחר ויהי אף משה וידא משה את העם כי
פרוע הוא בל הפא פרוע ולחלן הוא אומר וראשו יהי
פרוע מהלחלן צבעת אף כאן צבעת כי פרעה
אהרן בל בהי פנגד חמש עבודות זבחה והזאת חיו
וקיפור וכיסוך וקיבול באנה לשמעה בקמיהם
יצא עליהם שם רע לדורות ויעמוד משה בשל
המחנה ויאמר מי לני אלי כיון שראה משה כך
ישבלו בבית דיכו וקרא מי לני אלי מי שלא
נשהתק במנעשה העגל יבוא אצלי ויאספואין
כלבם לה מגיד שלא נשהתק שבטלני באותו
מנעשה ועליו הוא אומר כי שמרו אמרתך וברו
יכצרו ויאמר להם כה אמר יי אלי ישלאל
שימו איש חתבו על יריכו היכן אמר קובח לזהים
יחרם עבדו ושובו משער לשער במחנה
אמר להן הדבור בתי דינן כל מי שיבוא עליו עדים
שעבד עץ אחר התראה טהר ויעשו בני לוי
ויפל ביום ההוא פלג של אפי איש היון חסר היו
ית' ויאמר משה מלאו ידכם היום לני כי איש

ביתשא

אהיה שם שהיה חקוק ורעבן אמרין מאכלין
 היה מתקלקל ויתבטל בכו יטל את עורתי
 מהר חורב אמר ל חמואל חכמה בחורב פועל
 ובחורב פרקן אלכפון כשבוע הקצה שהוא מ
 מחזיקו להם לעתיד לבוא שכחתי את שם יי
 כולם בעדי תלמידי ואומ' ופרויי יגי יעובדו ת
 ושמוחת עולם על ראשם ושמוחה על ראשם אין
 כח בן אלו שמוחת עולם אותה השמוחה שהיתה
 להם מעולם היא חוזרת להם אמר לעד אמר
 חנינה עתיד הקצה להיות עטרה בראש בני צדיק
 וצדיק שכביום ההוא יהיה יי צבאות לעבודת
 יבי ולצפירת תפארה לעושים צביונו ולמחכים
 לתפארתו יבול לבנותו לצאח עמו למי שמושים
 עצמו בשיירים ולדוח מטפס זה הרודה את
 יצדן ליושב על המשפט זה הדין אין אמר
 לאמתו ולחבורה זה המתגבר על יצרו בכל
 יום משיבי מלחמה זה שמשא וגותן במלחמ
 שלתורה שעה זה המושכים ומעדי לבתי
 כנסיות ולבתי מדרשות ומשה יקח את האהל
 ל שמועון בן לקיש אומ' באותה שעה דן משה
 קל והומ' בעצמו אמ' מנודה לדב מנודה לתלמי
 מה עשה כפול בית מדרשו והוציאו מתוך למחנה
 סיד כתבולתו דחמיון של הקצה על ישראל והיה
 כל מבקש יי יצא אל אהל מועד ל יחה ביר
 לעזר לעמי אומ' והלא רבים קל וחומ' ומר
 מכוחק שבישאל שאינו מדוחק אל שלש פרסאות
 נקרא מבקש יי תלמידי חכמים שמכרתניך
 רגליהם מעיר לעיר וממדית ל מדויכה ללמוד
 תורה על אהר כמה וכמה הרחק מן המחנה
 אמ' ל ירחק טאמ' באן הרחק וטאמ' להלן אף
 רחוק יהיה ביניכם וביניו מה להלן הרחק האמור
 לפים אמה אף הרחק האמור באן לפים אמה
 והיה כל מבקש יי מלמ' שאין שכינה יוצא
 עמו והיה כצאת משה אל האהל יקומו בלהעם
 ויגור רעבן חכם עובר עומד לפניו ארבע אמות
 וציוק שעבר יטב אב בית דין עובר עומד לפניו

אהיה המעשים נהג לראות למעלה מן הכל שב
 וייראו מגשראנו ושכחתי לפיך מלך בקש
 הקצה למסרו ביד מלך ולא כרתיים אל ביהוש
 שכחתי את שם יי עתה צאתי כי לא אעלה
 בקרבך בקש הקצה שלא להשמר שכינת בי
 עד שעמד משה ובקש עליהם רחמים ויטמ
 העם את הדבר הרעה זה ויתאבל אמ' לשמעון
 בן לקיש אמ' משה לפני הקצה רבוכו שטעולם
 מי שבת בהן וישמענה עם וידאבל אתה אומ'
 בהם עם קטה עקף ולא שזאיש עדין ענין
 מלמ' טהרו בעצמך כזיפה במנודין לשמים
 ועתה הורד עדיך מעליך ל כהן אומ' משעם
 ל סימאי אן עפירות שכינתו מהן שבטעה ש
 שטמרו יטל על הר סיני ואמרו בלא שדבר
 יי כעשה ונשמע ירו מלכא שדה והנחו ע
 עפירות בראש כל אחד ואחד מעיטל טאמ'
 המשביע בטוב עדיך ובשק לקל מעשיהן
 ירו מלכא חבלה ונטלום מעל ראשיהם וה
 והפמידו אותם כמון אשה פרועה הוץ ויתנצלו
 בני ישראל את עדיים ל יוחנן אומ' בשעה
 שקיבלו ישראל את התורה מסיני ירו ששים
 רבוא של מלכא שדה ונטגן עפירות בראשם
 ל אבא בר כהנא בשם ל יוחנן משה ועשרים רב
 אחד כותן עפורה ואחד חוגרו סיני ל סימאי אומ'
 פורפיראות הלביטן שכח ואלביטך רקמה ל
 חונא די ציפרי אמ' דימות חגדן של ואחבשך
 בשש ל שמועון בן יוחאי אומ' דיין נתן להם
 ושם המפורש כרוב עליה שנה משביע בטוב
 עדיך וכיון שחטאו כפול מנהן ל איבי אומ'
 מאליו היה כקלקל ורעבן אמרין מלך היה
 יורד ומקלמו כיוצא בו הנני מוסב את כלי
 המלחמה אשר בידכם זה שם המפורש שהיו
 יוצאין בו ולא היו צריכין לעשות מלחמה
 והיו השוטאין כופלין בידם כען שחטאו גרמו
 עונות חרב הבית והיו כופלין ביד שוטאיהם
 ל איבו ורעבן ל אעבא אומ' המלכא כיום היו מקלפין

פחור' כ' בלג'

אחת שכ' וארא אל אברהם באל שדי ושם המכרש
 לא גלית להם שכ' ושמי יג' לא כודעתי להם אבל לך
 גלית שבעים שמורת ושם המכרש שבו בראתי
 פולמי שכ' ידעתך בשם ועכשיו אתה אומ' הנה
 מלאכי ילך לפניך למלאך אתה מנוסרני ובוט
 שלטולם אם כן מצאתי חן בעיניך הודיעני כח
 את דרכיך היאך אתה מתנהג עם העולם אמ'
 ל יוחנן משל לדומא שהיה לו תלמיד לימדו כל
 הרבואות חוץ מרפואה שלמכת סלכיא אמ' לול
 כל הרפואות גלית לי אבל רפואה שלמכת פלכיא
 לא גלית לי כך אמ' משה לפני ה' רבונו של
 עולם אתה אומ' אלי ידעתך בשם וגם מצאת
 חן בעיני אם כן מצאתי בעיניך הודיעני כח
 את דרכיך באיזו מדה את מנהג את עולמך
 פעמים אתה מפייק אותי עליושלא פעמים
 אני מפייק אותך עליהם אמ' ל יוחנן משום
 ל יוסף שלשה דברים ביקש משה מלפני ה' ק' צה
 ונתן לו ביקש שתשרה נשכיטה בישאל שני ילך
 יג' בקרבנו ביקש שלא תשרה שכיטה באומ'
 העולם שכן פלינו אני ועמך וג' ביקש לידע
 דרכיו והודיעו שכ' הודיעני כח את דרכיך ויאמ'
 אני אעביר כל טובי על פניך אמ' משה לפני
 ה' ק' צה רבונו של עולם מפני מה יש צדיק ודע
 לו ויש צדיק ופוטב לו ויש רשע ודע לו ויש
 רשע ופוטב לו אמ' לו צדיק ודע לו צדיק בן
 רשע צדיק ופוטב לו צדיק בן צדיק אמר
 מר צדיק ודע לו צדיק בן רשע רשע ופוטב לו
 צדיק רשע עבך לא יהא צדיק בן רשע כרשע
 בן צדיק והא כח פוקד עון אבות על לבטם וכל
 לא יומרו אבות על לבטם ורמיכן קדאייא הודי
 ומשניכן כאן שאוחדין מעשה אבותיהן וכאן
 בשאין אוחדין מעשה אבותיהם לא הכי קאמ'
 צדיק ופוטב לו צדיק גמור צדיק ודע לו צדיק
 שאינו גמור רשע ופוטב לו רשע שאינו גמור
 רשע ודע לו רשע גמור ופליגא דל מאיר
 דאמ' ל מאיר שנים טבולו ואחר לא טבולו

דבר וחכתי את אשד אחן אלכ שאינו הגון דא
 תניא צדיק ופוטב לו צדיק למקום ופוטב לצדיק
 צדיק ודע לו צדיק למקום ודע לצדיק רשע
 ופוטב לו רשע למקום ופוטב לצדיק רשע ודע לו
 רשע למקום ודע לצדיק דא ואדעך למען
 אמצא חן בעיניך מגיד שכל היודעך הוא מוצא
 חן בעיניו ועלפי הדעה הוא מוצא וכך דור אומ'
 לשלמה בנו ואתה שלמה בע דע את אהי אביך
 ועבדיהו וג' וראה כי עמך הגוי הזה ביקש
 להודיעו מדות שלחמים ומדות שלדין שהעול
 מותהג בהן כדי שיטהור בהן את ישראל שכן ראה
 כי עמך הגוי הזה ויאמר פני ילכו אמ' ל
 יוחנן משום ל יוסף אמ' לו הק' צה למשה המידן
 לי עד שילכו פנים שלצטם והכיתה לך דא
 אמ' ל יוחנן משום ל שמועך בן גמליאל מנאן
 שאין מדעין לו לאדם בשעת בעסקן שכ' פני ילכו
 ויאמר אליו אמ' אין פניך הולכים אמ' משה רבונו
 של עולם אמ' לא יעברו פנים שלצטם אלה תגלו
 מזה וכפלינו אכי ועמך דו היא שאמר כו
 ביקש שלא תשרה שכיטה על אומות העולם
 תניא שבעה נביאים טבטבו לאומות העול'
 בלכס ואביו איוב בלדד השוחי צופר הכעמדי
 ואיפד התימני וליהוא בן בכאל הבדני איוב
 מישראל הנה ואינמי הוא דאהבבו לאומות העולם
 כולו נביאי כמי אתגברו לאומות העולם כולו דו
 עיקר נבואתיה לישאל האיי עיקר נבואתיה לאומ'
 העולם תבא וכולן היו קודם לדיבור דה שלונכפלינו
 ויאמר יג' אל משה גם את הדבר הזה אשר
 דברת אעשה לה'שה רצון יראיך יעשה כבגד
 מי אמרו דוד למקרא הזה כבגד משה רבו בשעה
 שבאו ישראל לאורג מעשה עמד משה וביקש
 עליהם רחמים ונמחל להם אמ' ל שמיעוך בן
 יוחאי מנקהין היו ישראל מאותו מעשה ומכפי
 מה בא עלידם כדי להודיע לכלבאי העולם ש
 שיאמרו ומה אם ישאל שבאו לדי אורג מעשה
 ולא דבר קפוך הוא לא דבר גדול כיון שעשית שנים

מלוא עיפוד ופיון שבער ישב' כשיא עובר פועל
 לבני מלוא עיל' עיכור ואינו כשיא ליטב פועל
 שישב במקומו' שכ' והביטו אחרי משה ערה
 בואו האהלה' אמ' ל' יוחנן בימי דבן שמעון בן
 גמלי' כשנית משטה זו רפד הוא עיפי רבן שמעון
 בן גמלי' ול' מאיד הור' קימא מותיבתא כנולה מוק'
 מקמיחו אמ' לחוד רבן שמעון בן גמלי' מה בין
 אמ' לכשיא אמ' לרבנן דלאו כשיא טעהו תיקון להו
 תקטא ול' מאיר ול' כתן לא הוה התם ההיא ששתא
 למחר ביאות חזו דלא הוה קימי מקמיהו כי רגיל'
 טא מי' לרא אמ' משי' האיי אמ' להו הכי תיקון
 רבן שמעון בן גמלי' אמ' ליה ל' מאיר לל' כדן
 אמ' חכם ואת אב בית דין ביה קי' כיהא מי' לרא
 לא הוי כן אמ' ליה דמאי' בנבין ליה אמ' ליה תא
 נימא ליה למחר כתני בעוק צין דלית ליה וכיון
 דלא גמיר' שמא ליה מי' מלל' גבורות י' יש
 ישמיע כל' תלתו למי' טאה למלל' גבורות י' י'
 למי' שיכול' לה שמיע כל' תלתו וכעבדיה וכהוי
 מר' כשיא ואמ' אב בית דין שמעיהו ל' יעקב
 בן קודשא אמ' למלא חוס ושלים אתיא מי' לרא
 לדי' בסופא אזל וידעב אחורי עיליתא דרבן שמעון
 בן גמלי' כשטה גרס טבא אמ' מי' דקמ'
 מי' לרא דלמא חוס ושלים מי' לרא איכא בין
 מדרשא יהב דעתיה עי' בהו גירסא למחר אמ' ו
 ליה ליהב מר' בעוק צין פלח והגור בתג דאנבי'
 אמ' להו אמ' הוה גמיר' טאה הוה פכסי' פתון ל'
 אפקוטו מבי' מדרשא בחלישות דעתי הוה
 כרבי קושי' אתא בפיתקי' ושאר' בי' מדרשא די
 הוה מי' כר' מי' כר' ודלא הוה מי' כר' הוה הדרי'
 וכתבו פירו' קיה ושלי' לבי' מדרשא אמ' להו
 ל' יוסי וטרה בחוץ ואכו בפעם קסל' יוסי למ'
 למי' כר' קמות כנולה מותיבתא אמ' להו רבן שמעון
 מעיל' טא מעיל' טא להו מיהו וקבסי' טאה דלא
 נימא שמיעהו מ' פומיהו עי' ל' פהו אסיקו ל'
 מאיר אחרי' אמ' ול' מאיר טתן יש' אמ' אח' ו
 ליה בחלמיה ל' טתן דיל' פייסטהו ל' רבן שמעון

נמי

בן גמלי' אמ' ליה רב' ד' זמנ' ופייסיה אמ' ליה
 כהי דאהני לך קמ' ר' ר' ר' למהווי אב בית דין
 למהווי עשי' מי' אהנו לך' לל' מאיר לא חמדו ליה
 בחלמיה משום דסבי' ליה רבני' חלמיה לא
 מעלין ולא מורדין' פגע ביה ל' מאיר ביעקב
 קודשא אמ' עדיין יש ליה בעולם טח כפשיה והינו
 דיהב ל' וקא מותג ליה ל' שמעון בדיה אחרי' אמ'
 לו היה המורה לא היה קרב אמ' ליה לאבנה מסך
 אחרי' אמ' ליה ל' מאיר' מסך יש' אמ' אמ' ליה ל'
 נתן' אמ' לו מי' מיהם אכו שותין ושמותיהם אין
 אכו מזכירין אמ' לו הם בקשו ל' עקוד כבודך
 וכבוד בית אביך' אמ' ליה גם אהבתם גם שטאתם
 גם קטאתם כבר אבדה אמ' ליה האוי' בתמו חרבות
 לכח' וערים טתשת אבד זכרם המה' אמ' ליה הכי
 היכא דאהנו במעשהו הדר אהביה כך אמרו משו
 ל' מאיר לו היתה תמורה לא היתה קדימה' אמ'
 ראבא אמ' רבי דענותא' הוה אמרו משום ל'
 מאיר אמ' לא אמר' דא' והביטו אחרי' משה
 תבין אמרו' חד אמ' ל' גמלי' חמי' שוקין חמי' כרעין
 אבי' ל' שאתי מן דיהודא' וכל' דליה מן דיהודא'
 ומאן דאמ' ל' שבת חמי' צדיקא חמי' טאה זכא
 ומדכי' לכו' ע' למא' פו' ביה פו' ב' מי' לדיה' והיה
 כבוא משה ירד עמוד הענן ודבר עם משה'
 מאיד הכו' שמעיהו שלמשה כבי' למעלה ממעון
 שלכל' הנביאים טת' אין מתבאין בכל' עת' י' צו
 אב' למשה רבי' אין לא בכל' עת' שידעה ירד עמוד
 הענן ודבר עם משה' ודבר י' עם משה פ' כ'ם
 אל' פ' כ'ם' אמ' ל' י' צחק אמ' לו הק' לה' למשה משה
 ה'ב בכעס ודה' למי' בכעס יש' טאה תהא עליהן
 אם אתה חודר בך מ' ו' ואם לאו יהושע' משמש
 תחתך' אמ' לאב' א' לא י' דבר ל' מלה שכ'
 ומשד' יהושע' בן נון כיון שדאה משה' ש' נתגלו'
 כחמין ש' ק' על' יש' מ' כ' כ' ל' כ' כ' כ'
 בר' ל' ו' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ'
 אמ' ל' מהו' דאה' אמ' ל' כ' כ' כ' כ' כ' כ'
 כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ'

נלא לאחד מהן וכצבת על הצור איך יציבה
לא כוח הקודש כדא רחמי יאיתי יי כצב על המהב
ואין צור לא שכינה שז צור ילך תשי' והיה
בעבר כבודי ושמתוך בעקרת הצור ושפתי כפי
עליך עד עבדי' מלמ' שסיבך עליו הק' בה מומ
המיזיקין שלא יכזה מדיו השכינה' והסידות
את כפי וראית את אחורי' מלמ' שהשיג מאמ'
התו של הק' בה כמיו שהסר כל בצורת חבירו מ
מאחוריו שהוא יורשו מכוח אותה הראייה
וכבדל בדעתו משאר הברואים ושוב אינו
מתחלף לו באחרים כלל

ויאמר יי אל מעשה

פסלך זהו ה' יי
לך תעלומות חכמה כי כפלים לתעשה במשה
רבינו הבל מדבר שבשעה ששיבר את הלוחות
וברק את ישראל כראוי בא ועמד בתבלה לפני
הק' בה ואמ' לפכו רבוכו של עולמים הם חטאו
בעגל ואני חטאתי ששיברתי את הלוחות
ועדה אם תשא חטאתם ואם אין מחני כח'
אמ' לפכו רבוכו של עולמים התורה שנתת לי
כונה מינה לא וידבר יי אל משה רבר אל בני
ישראל אם את מבנה את ישראל מה אני עושה
בתורתך לכך טאמ' ואם אין מחני טאמ' מספק
אשר כרבת' ולא זדמשה עד שנמחה חטאתך
שלישראל שכ ויחס יי על הרעה כיון שנמחל
להן אותו המון חזר אותו צדיק ואמ' לישראל
היה להם מליביקט עליהם רחמים אני מי יבקש
עלי והתחיל מצטער על שיבר הלוחות אמ' לו
הק' בה אל הצטער לוחות ראשונים בהם אעשר
הדיברות בלבד' אבל לוחות שניים שאני עותק
לך יש בהן הלכות ומדרשות ואגרות שכוונת
לך תעלמות חכמה כי כפלים לתעשה' ולא
מוד לא שאתה מבגשר שמחלתי לך ודע כי
ישה לך זה המעונך' פסלך' ל' חנן אומ'
מתצב של סכפירין בגא לו הק' בה למטה בטן
אהלך שפסל כממלך הלוחות וממכו העשיר

משה' דא פסלך אמ' חמא בית חמנה
מפסולת הלוחות העשיר משה הודך פסלך
הפסולת שלך שכל ישראל כטלו מבדת מצרים
ומשה היה עסוק בעצמות יוסף לכך טאמ'
פסלך שני לוחות אבנים כראשונים' מהוא
כראשונים שיהיו שוין לראשונים בקומרה
ובמראה' יתירין לוחות השניים על הראשון
בארבע מדות' לוחות הראשונים לא נעשה
להן ארון מתחלה' לוחות שניים נעשה להן ארון
שכ ואעש ארון עשי שמים ואפסל שני לוחות
אבנים כראשונים' והיו דומין ככלה ככנסת
לחופתה' לוחות הראשונים לא היה בהן פוג
אבל לוחות שניים היה בהן פוג של למען ייטב
לך' לוחות הראשונים לא הבהיק בהן קלסטר
כיון שלמשה' לוחות שניים הבהיק בהן קלסטר
כיון שלמשה' לוחות שניים הראשונים ידו ומ'
ומצאו ישראל באותו מעשה' לוחות שניים ירדו
ביום הכפורים נקבלום בצום והתכוננים'
אשר טברת' אמ' ל' שמעון בן לקיש אישר כוחך
ששיברת את הלוחות וזה אחר משלשה דברים
שעשה משה והסכימה שכינה ל' צתני' שיבר
הלוחות' ופרישה מן האשה' ושטה כבוד
בשכינה' ולא ככנס לאהל מיוחד עד שקרא לו
הק' בה' והיה ככונ לבקר' לבוקרן שלא בוד
ועליו אמ' דוד יי בקר תשמע קולי' ואיש לא
יעלה עמך' אין לי אה איש' אשה מניין תל וגם
איש' אין לי אה שלא יעלה שלא יראה מניין תל
ואיש אל ירא בכל ההר' הצאן והבקר אל ירבו
אין לי אה צאן ובקר שאר בהמה חייה ועוף מניין
תל גם הצאן' אל מול ההר ההוא' אין לי אה למ'
למזרחו שנהר' לצפוכו לדרומו למערבו מניין
הל' והגבלת את העם סביב לאמר וכלכך למדה
לא אמ' הק' בה לוחות הראשונים ניתנו בכדהסיה
ולא במדון עכשו יהא בצניעות' ויפסל שכי
לוחות אבנים וג' ויעלאלהדסיני' אימדתעלה
ל' יודה בין שלום אומ' לוחות הראשונים ירדו

כדברך שאלו באי העולם עכ' אחת כמה וכמה
 כיוצא בו אתה אומ' ויאמר דוד אל כהן המזבח
 ויאמר כהן גם יגי העביר חפזך לא המעות
 מיוצא היה דוד מאותו החפז ומכבימה בא
 על ידו כדי שיהא פד לבאי העולם וכך הוא אומ'
 אהם עדי טאם ישי ועבדתי אשר בחדתי למען
 תענו ותאמרו לי אמ' ליוסי בלעתים שחרת
 לתפלה יש עת שאדם מתפלל ורגלתי נשמעות
 מיד וכך הוא אומ' והיה פדס יקראו ואכאענה
 ויש עת שאדם מתפלל ואיכונפסה בעטן של
 סכרה בעכף מיעבור תפלה וכך ישעיה
 אומ' בעת לצון עפיתך וכך דוד אומ' ואכתי
 תבטלי יגי עת צוק' גם את הרבר הזה
 ולמענה הוא אומ' ובמה יורע אכוא' מושל למען
 שהיה לו ספיטה ביק גלי הים אמ' לו החובר
 אדונה מוליך אק אני יבול לעמוד בה לעצמי
 סיוע אדונה עמי ואולי אמנלו מכאן אטוספי
 הך כך ישאל בשפה שהפילן השטן לתוך גללים
 קטים מיד עמד משה אומ' אינו יכול לעמוד
 בגללים א' לעצמי א' רבוך העולמים ראה
 אנה מקיי ענו עד שכענה מירידה זו הקשה
 ראה אתה אומ' אני העל וכך דוד אומ' כיואמרת
 פן ישמחו לי במנופי רגלי עולי הגרילון אמ' לו
 הק' לה משה משה גם את הרבר הזה וג'
 גם את הרבר הזה אשר דברת אעשה אמ' ליוסי
 לאחת שיצא עליה שם כע הלך השושבין ואמ'
 לה אמרה לו אין מזה הדבר כלום אמ' לה הוא מ'
 משקה אורק מיהמורים אמרה ישקה השקה
 אותה ומצאה פהורה אמ' לו השושבין חזור
 לביתך שלא תציא לעד עליה' כך כשענין
 ישאל את העגל השקה אורק משה שכ' וישק
 את בני ישאל' כיון שבדקם אמ' להק' מוחל
 עונם אמ' לו הק' כלמה שאמרת אענושה
 גם את הרבר הזה אשר דברת אעשה ואם
 תבייה אתה ממשה שאמ' לו הק' אשר דברת
 אעשה הרי אסרתי כשכבסוה אצל אחשורוש

ונשאה חן בעיניו מה אמ' לה מה שאלך ותבתי
 לך' ואת תמיה על שמושה שאמ' לה הק' כל
 מה שאותה מבקש אני עושה למה כי מצאת
 חן בעיני ואדעך בשם' אמ' ל שמו' הק' לה
 עושה בשביל הצדיקים והצדיקים כותבין כבוד
 לשמו וכך דוד אומ' הללניה כי טוב יגי זמרון
 לשמו כי כעים' ויאמר הדאכיתא את כבודך'
 ביקש לידע אמרת המצאן שלהק' כמות שהו'
 כדי שיהא כפרד בדעתו משאר הבדואים והודיעו
 הק' לה שאין בוח בבליה להשיג את הכבוד כ
 כמות שהוא לא הודיעו מה שטא ידע אדם לכין
 ולא ידע לאחרי' ויאמר אני אעביר כלפתי
 על כניך' מלמ' שהעביר הק' לה לכין כל בדואי
 כראשית כהן הכא אטאעביר כלפתי וכך התם
 וידא אהים את כל אשר עשה והנה פות מואר'
 והחאהו מטהרן והגיהרן והפסידן וכך הוא אומ'
 בכל ביה טאמן הוא' וקראתי בשם יגי לכפר'
 לו מדות שלחמנים שנתכטה בהם המקום
 וחצתי אר אשר אחק אעפ שאיכו הגון כד' ר'
 מאיר' ויאמר לא תוכל לדאות את פני'
 הודיענו שאי אפשר להשיג את הכבוד כמות
 שהוא' כי לא יראי האדם חוי' לדוסא אומ'
 הרי הוא אומ' כי לא יראי האדם חוי' בחייהן איכן
 כואין אכלתן רחוקין בשעת מירתן וכך הוא אומ'
 לכין יכענו כל יודי עפר וכפשו לא חיייה'
 ל עקובה אומ' כי לא יראי האדם חוי' חיות
 הקורט הכושא את הכבוד איכן כואות את
 הכבוד כמות שהוא' אמ' ל שמעון בן עדאי
 אינו כמטיב על דבריל לא כמנוסיף על דבריו
 כי לא יראי האדם חוי' מלא כיה שרת שחיהן
 חיי עולם איכן כואין את הכבוד' ויאמר יגי
 הנה מקום אתי' לפי שהוא אומ' ברוך יגי מ'
 כמקומן אינו ידע אם הוא מקום עולם או אם
 עולם מקומן בשהוא אומ' הנה מקום אתי ל
 למודך מקומן שהוא של עולם ואין עולם בן
 מקומן שהכל צריכין לו והוא אינו צריך להן

נענו ייטת עונות מכתא דקנות מכתא דקנות
 מונה בלפי חסד דמות דגתיה דביתא דכל דכל
 נכח חסד מפה בלפי חסד' נוצר חסד ללפנים
 יכונל לבנים בלבד הל' לאף דוד' יכונל לאף בלבד
 הל' לאפים הריאומ' לאף לפים דוד' נושא עון
 נכשע וחטאה' וטא דביר' עשמשל שהוא מ
 מעביר ראשון וכך היא המדה כלום אדם ישר
 והמים בדרכיו אם ככשלבחטא ועדיין לא
 בא חטא עליון מעולם אותו החטא אין הק'ה
 כותבו עליון לא מעבירו כך היא מדה של הק'ה
 שלא לחייבו מבתחלה דכותהן כלמה יטעלא
 פעמים ואמ' ראבא ועון עצמו איכו נמדחק
 דאי איכא כובא עונות מיחשב בהדיהו'
 דא' נושא עון אמ' ראבא בלה מעביר על
 מדותיו מעבירין לו פשעין שכ נושא עון
 ועובר על פשע למי הוא נושא עון למי
 שנובר על פשע' דא' נושא עון עונות
 או הזכות וכך הוא אומ' הכרת הברת הכפש
 היא עונה בה' פשעים או המידים וכן הוא
 אומ' מלך מואב פשע בי' חטאות או השגרו
 וכן הוא אומ' וכפש כי חטא בשגרה וכי מאחר
 שהוא נושא דונות ומידים שגרות למה לי
 לא לומ' לך כיון שהתודה על הדונות ועל
 המידים נחשביך לו כשגרות' ונקה לא ינקה
 מנקה הוא לטבים ואיכו מנקה לטאיכו טבים'
 מנקה הוא בעולם הזה ואיכו מנקה לעולם
 הבא' פוקד עון אבות על בנים וג' לארבע
 דייפות דו למעלה מדן בדו יין ובדן שמן ובדן
 דבש ובדן מים' כפלה דליקה באחת מנהן הן מ
 מכות דואת דאבל אם היו כולן שמן כולן כ'
 טעפות' כך בזמן שהן נופשין מעשה אבותיהן
 דור אחר דור' דור אחר דור' הן כידוכין על ידם
 אבל אם היו מסורגין דור אחר צדיק ודוד אחד
 רשע' לא יזמוג אבות על בנים ובנים לא יזמוג
 על אבות' באותה שעה שמעך משה ואמר אין
 בישראל קוצץ בן קוצץ' וימהר משה ויקד אל

וישתחו' מנה ראה ל חנניה בן גמליאל אומ'
 ארך אפים ראה' ורבנן אמרי ל חנה הוה קא אציל
 ועליך בדרכא דבי רבא בר שי לא שמעיה ליהוה
 ינקא דקא אמ' עדתיך טאמנן מאר וג' ובתיב
 בה היא עניסא תבלה למשה איש האהים אמר
 שמע מינה ארך אפים ראה' ויאמר אם כח
 מצאתי חן בעיניך יי' ילך טא יי' בקרבנו דהו'
 שאמרנן שביקש שתגדה שבינה בישראל
 ומלחת לעונתו ביקש שימחול להן על אונות
 עון' ויאמר הנה אנכי כרת ברית' אמר רב יהודה
 אמ' רב ברית כרותה לשלש עשרה מדות שאין
 חוקרות ריקם של הנה אנכי כרת ברית'
 נראה כל העם אשר אלה בקרב את מעשה יי'
 כי כורא המ' זו קרינת פנו' וכן הוא אומ' גייראון
 מגשת אלי' השמר לך פן תברת ברית ליטב
 הארץ דואזהרה שלא לברות ברית לעובדי כח'
 כי את מצד בחרם התצון' הרי זו מצות עשה לאבד
 ע' וכל משמושיה וכל הנעשה בשבילך' כילא
 תשתחוה לא אחר לחייב על השתחויה אפלו
 שלא דרך עבודתה בבך' פן תברת ברית ליטב
 הארץ וזנו אחרי אהיהם ודפחו לאהיהן מאחר
 שהזהיר שלא לאבול מזבחן אלה למט' שזכרון
 אסור מכתא אמרו שחיפות הנכרי כלה' ומ'
 ומטמאה במשא' ולקחת מצבתיו לבניך'
 מאחר שהזהיר שלא ליקח מהן אתה למד שדך
 אסורין ולהלך הוא אומ' לא תתתן בם' אהימסכ
 לא תעשה לך' הא אם אכל מזבחם הוא כנשא
 מיבכותם והן מנטעין אותן והוא עושה ע' לא
 תעשה לך אפלו לבואי' אהימסכה לא תעשה
 לך' את חג המצות תשמר' מכתא אמרו כר
 המבזה את המנועדות כאן כיטפל לע' את חג
 המצות תשמר' לימד על חולו של מנועד שהוא
 אסור לא טרי שלא יהיה כיום חול לכל דבר'
 למנועד חדש האביב' יכונל בזמן שיש אביב אתה
 עושה פסח ואם לאו אין אתה עושה פסח ול' את חג
 המצות תשמר בין שיש לך אביב בין שאין לך אביב

בי"ז בתמוז ופשתבדל עשה משה עם ישראל
שני ימים עד שהחזירם בתשובה ועלה לבקש
עליהם לחיים בפשרים בתמוז ושהה ארבע
יום בתפלה של ואהבבל לפי ע"י ארבעים יום
עד שאמר לו הק"ו כסלףך ועלה בלוחות שנים
בראש חדש אלול ונשתהה ארבעים יום ונמסא
יורד ביום השמיני ויעבר י"ז עלפני ויקר
אמ"ל יתכן אמלא מקרא כולא אפטר לממו
מולמ שבת עמוף הק"ו בשליח צבור והוא
למושה בקיפ ואמר לו כל דמין שישראל חוטאין
עשה לפי כסדר הזה אם מוחל להן ויקרא
ל"י מיקרא מוקד אמקול שקרא דבר קולאומ
קרא ומתן דאמי שביה בקרא י"ז ל"ז
קריאה אמר חום וחכין שהוא מרחם על עולמו
וחוכן את ברואיו ארך אפים ארך רחמים
ל"ה אמ"ל יתכן ארך אפים שמאריך רוחו לצדי
ומאריך רוחו עם הרשעים מאריך רוחו עם
הצדיקים וגובה מהן מי עונו מעשים רעים
שעשו בעולם הזה בשביל ליהנות להם שבין
מושלם לפתח לבוא ומשפיע שלמה לרשעים
ומשלם להם מי עונו מעשים פורנים שעשו
בעולם הזה בשביל ליפרע מהן מושלם לעת
לבוא ל"שמואל בר חמון בשם ר' יוחנן ארך
אף אין פת לא ארך אפים מאריך אפן עד שאל
יגבה בא לגבות מאריך וגובה אמ"ל חמרה
מאן דאמי דחממא ותקן יתודבן בני מעוהי
לא מאריך אפיה וגאבי דיניה אמ"ל ל"י מהוא
ארך אפים רחוק רגל למנלך שהיו לו שני לגיונים
קשים אמ"ל המלך אם דרין עמי במדינה עכשין
הרי בני המדינה מי עמי מכעמין אותי והן עומ
עליהן ומבלין אותן לא הריע משלחן לדרך
רחוקה ואם מכעמין אותי בני המדינה עד
שאני משלח אצלן ומביתן הן באין ומפייסין
אותי ואני מקבל פיוסן דבר באים מאריך יתחך
מקצה השמים י"ז וכלי זעמן לחבל כל הארץ
אמ"ל יתחך ולא עווד לא שהוא נועל בפניהם

הוא

דבר פתח י"ז אתאוצת ויודיא את בני דעמו
עד דהוא טתח עד דהוא פריד לחמויי קריבין
ורב חסד הבא בית שמאי אומ' שלוש כותות
הן ליום הדין אהרן של צדיקים גמורים נכתבו
ונחתמין לאלתר לחיי העולם הבא ורשעים
גמורים נכתבין ונחתמין לאלתר לגיהנם שכ
ורבים משינו עכר יקיצו אלה לחיי עולם ואלה
לחרפות בינונים שטונותיהם ודביותיהם
שקולין יורדין לגיהנם ומצפצפין ועולין שכ
הבאתי את השלישית באש ועליהם אמרה
חנה ע"י ממית ומחיה מוריד שאול ויעל
ובית הלל אומ' ורב חסד מטה כלפי חסד ועליהן
אמ' דוד אהבריבי ישמע י"ז את קולי דתכוני
ועליהם טאמרה כלה פרשה כולה דלותי ולי יהוש
בינונים דקאמרי בית הלל ורב חסד מטה כלפי
חסד דוקא שאין בכלל עונותיהן עון פוטע
ישלם בגופן ומחיה הוה קרקטרא דלא מיטרחין
לה תפלין מעולם אם בכלל מחצה עונות
שנהן עון פוטעי ישלם בגופן יורדין ומצפצפי
ועולין דבר הבאתי את השלישית באש ועליהן
אמרה חנה י"ז ממית ומחיה אבל שטונותיה
מירובין מזכיותיו ובכלל עון פוטעי ישלם כל
בגופן וכן פוטעיה אומרת העולם בגופן והם
עובדי עבירה כגון עריות יורדין לגיהנם וכדונ
בה שנים עשר חדש לאחר שנים עשר חדש
גופן כולה ונשמתי נשדפת ורוח מפדחן ותה
כפי הצדיקים שכ ועשותם רשעים כיהיו אמר
תחת כפות רגליכם אבל המיטע והמיטום
והמוקרים והאפיקורוסים ושכפרו בתורה
ושכפרו בתחיית המתים ושפידעו מירדפי צב
ושטבו חתימה בארץ חיים והן הכרכסים
המטיילים אימה יתירה על הצבור שלא לשון
שמים ושחפאוג ושהחפאוג את הרב עם כגון
ירבעם בן נבט וחביריו יורדין לגיהנם וכחונ
בה לדורי דודות שני צאו ולאוב כרדי האכש
רא ורב חסד ל' יעדד אומ' כף מאדכב

מעווינת

ומצא אתיוות קובצין אותה ומעשה באחד שהכח
 בית הנורכלק ובא ומצא חותלת מקורעות בפיהן
 לקיים ולאיחמוד איש את אלצך לא הגשחו על
 חמיץ אחד השוחט ואחד המקבל ואחד הזורק
 ואחד המקטיר וכן אחר מבני חבורה אם היה בגשו
 אחד מהן כדית חמץ בשנת שחית הפסח
 עוברין בלא תעשה ולא ילין לבקר זבח חג
 הפסח מבאן אמרו כל המלין אימורין עובר בלא
 תעשה ראשית בכורי אדמתך פסח כאן ראש
 וטאם להלן ראשית מה ראשית להלן שבעת
 מינים אף כאן שבעת מינים אדמתך פרט
 לעדיו ולקלן הביא בית יג' אהיך מלמ שהו
 חייב להפסל בהן עד שיביאם לבית הבחירה
 לא תבשל גדי בחלב אמרו הדי זה בא כאסור
 בישול רקל וחומר אפילתו איך לא בשר וחלב
 אם בשר שור בחלב מניין תל לא תבשל גדי
 אם ליתחך בשלשה מקומות כול לא תבשל
 גדי בחלב אמרו חד לענינו וחד לעטן תורה
 ואחר לענין המעשרות לענינו מה כתראש
 בכורי אדמתך וכת בתיה הטה אנכי שלח מלא
 לפניך לענין תורה מה כתראשית בכורי אדמ
 מה כתבתיה ויאמר יג' אל מעשה כתב לך
 אמר הק"ה למשה מעשה עד דקטרלך בגלך
 כנוש כנבא מלא תבשל גדי בחלב אמרו כתב
 לך וג' לענין המעשרות לא תבשל גדי בחלב
 אמרו וקמין ליה עשר תעשר אמרו אל תגרמו
 לי לבשל גדיים במעי אימן שאם אין אתם
 עוסקים בתורה ומוציאן מעשיותכם כגאוי
 כוח אחת שלקדים אני מוציא ושונפתן היך
 דכתב ושדמה לבניקמה ויאמר יג' למש
 כתב לך את הדברים זו תורה שבכתב כי על
 פי הדברים האלה זו תורה שבעל פה דרש
 יהודה בר טחמפ מתורגמניה דל שמעון בן
 לקיש כתלך את הדברים האלה וכתביעלפי
 הדברים האלה הא טאיה יד דברים שבכתב
 אי אתה כשאי לאמנך על פה ודברים שבעל פה

פ' אשך דנג וקין נבוכין

אי אתה כשאי לאמנך בכתב תאני אלה אלה
 אתה כותב ואין אתה כותב הלבנה אמר לאעך
 תורה רוב בכתב ומיעוט בכתב עלמה שכאכתב
 ליה דובי תגתי כמון זר נחשבן ול יוחנן אומר רוב
 עלפה ומיעוט בכתב שכביעלטה הדברים הזה
 ואידך כמי הא כת אכתב ליה דובי תגתי ההוא
 אתמוהי קא מיתמה אכתב ליה דובי תגתי
 ולא כמון זר נחשבן ואידך כמי הא כתביעלפי
 הדברים האלה ההוא משום דתקיכי ואית בהו
 תערא למגמרינהו רבא ורב יוסף דאמר
 תגויהו האי ספר אפכרתא אסיר למקרי ביה
 צטבתא מאי פועטא דלא כיהן למבדב מר בר
 רב אשיאם לטלפתלי כמי אסיר מאי טעמא דהא
 לא חאזי למקרי ביה ולא הוא שאני למקרי ביה
 ושאי לטלפתליה דל יוחנן ול שמעון בן לקיש
 מעיינב בספרא דאגדתא בשבתא אמר והא לא
 ניהן לכתב לא כיון דלא אפשר עת לעשות ליה
 עלכן הפדו תורתך כי עלפי הדברים האלה
 כרתי אתך בבית אמר ל טק לא כרתי הק"ה ברית
 עם ישראל בשביל דברים שבעל פה שבעל
 פי הדברים האלה ויהי שם עם יג' ארבעים
 יום ל יוחנן הוה מייטייל נסליק מטובידי
 לציפורי והוה מסורמין על כתבא דל חייא בר
 אבא מטון חד חקל אמר דין בית חקלא הוה דיילי
 ודביטתיה באני מלעני באוריתא מטון לחד דווי
 אמר הדין קויהא הוה דידי נביסתי באני מילעני
 באוריתא שריל חייא בביאמ ליה מא לך בכי
 אמר ליה בביטא על דלא נשברת לך לסיבותך אמר
 ליה חייא בני קלה בעינך מה עשיתי מכדתזבד
 שכתן למשת ימים וקכיתי דבר שניתן לארבעים
 יום שכל הטולם כולו נבדא לששה ימים שכל
 ששה ימים עשה יג' את השמים ואר הארץ
 והתורה שהגה לארבעים יום דבר ויהי שם עם
 יג' ארבעים יום בד דמך ל יוחנן היה דוכו קורא
 עניו אתה פיסוק הקה אם יתן איש את כל הון ביתו
 באהבה בוד יבדוק לך ויהי בדרת מעשה מהדסיני

פ' בעסקו בתורה

אם כן מיה תל למנוע חוש האביב עשאו הכותב
 קימק ל' ומכאן שמעברין את השנה מפני האביב
 כל פטר חוס ל' יכול אמל נקבה תל נפל מוקד תזכ
 מה בכור בהמה זכר ולא נקבה אף בבית אדם זכר
 ולא נקבה וכל מקבך אפלו גמל וקוס תל פטר
 שור ושה הרי זה כלל ופטר אין בכלל אהמה אפטר
 דא ל' וחסקס בן קדחה אומ' כל פטר חוס ל'
 הרי זה כלל יכול אף שלמחרים תל מקבך
 יכול אף שלטקבה תל תזכר יכול אף שלחיה תל
 פטר שור ושה והוא כלל שצריך לפטר נפטר
 חמור הפיה בשה נפטר חמור שכי פעמים
 עד שיהיה חולד חמור והכולד חמור הברה
 בשא' שיה מכל מקום בין זכרים בין נקיבות
 בין גמלים בין בעל מומין בין קטנים בין
 גדולים דא' בשה לא בעל ולא בחיה ולא
 בפוסה ולא בכלאים ולא בפני ולא בפסולי המ
 המוקד שין שהרי נאמ' בהן פציו וכו' מיה
 צבי ואיל אין פודין בתן אף פסולי המוקד שין
 אין פודין בהן דא' הברה בשה ממיך אם
 אין לשה לפדותה שידא פודהו בשיוך וכודין
 דמא לכהן תל הברה מכל מקום לא אמרה
 וגדה שיה להחמיר עליך לא להקל עליך שאם היה
 לו פטר חמור ששחה עשר סלעים כודהו בשה
 אכלו שונה דיכר תפדה בשה ואם לא הברה
 וערפתו מצות פרייה קודמת למצות ענייפה
 וערפתו נאמ' כאן עריפה ונאמ' להקל עריפה
 מה להקל בקפוס ומאחוריו ואסור בהטא אף כאן
 בקפוס ומאחוריו ואסור בהטא כל בכור בנק
 הפדה מגיד שאם היו לו חמשה בנים מחמש
 נשים וכו' בבורים שחייב לפדות את כולו
 דא כל בכור בנק תפדה שאם עבר האב וכל
 פדהו כשיגריל חייב לפדות את עצמו כל בכור
 בנק תפדה ולא ילאו פני כיקם הרי שיה לפטר
 פדיון בכר ועולת דאיה ואין לעכדי לדה וכדי
 לדה פדיון בכר קודם שכל בכור בנק תפדה
 ואחר כך ולא ילאו פני כיקם ששה ימים תעב

ביום השביעי תשבית בחריש ובקציר תשבית
 והלא חריש וקציר בכלל כל מלאכות היו ולמה
 יצאו לומר לך כשה חריש וקציר מיוחדין שהן
 אבות מלאכות וחייבין עליהן בפט עצמן כך
 שאר אבות מלאכות חייבות עליהן בפט עצמן
 דא בחריש ובקציר תשבית ל' שמעון בק לעל
 אומ' מכלל שכל בחריש ובקציר תשבית ישלך
 קציר בממה שהוא רוחה את השבת תל והיזה זה
 זה קציר הטומר ל' ישמעאל אומ' יכול תהא
 חרישת הטומר רוחה את השבת תל בחריש
 ובקציר תשבית קציר שקמנו קבוע יסא חריש
 שאין קמנו קבוע ל' יהודה אומ' בחריש ובקציר
 תשבית חריש שקצירו אסור זה חריש שלטלב
 שביעית וקציר שהרישן אסור זה קציר שלמונ'
 שביעית ול' שמעון אומ' שבות מן החריש
 בשבת קציר ישבות מן הקציר בשבת חריש
 וחג שבו עורה הגשה לך זה חג העצרת בכורי
 קציר חטים מטאן שאין מביאין בכורים קודם
 עצרת וחג האסיף תקופת השנה ולהלך הוא
 אומ' בצאת השנה איהו חג שיש בו אסיף ותקופה
 ושנה יוצאה בו הוי אומ' זה תשני' שלוש פעמים
 בשנה אין פעמים אף דמנמ' יראה כלל בכור
 לרבות את הקפון מטאן אמרו כל קפון שיכור
 לאחוז בידך שלא ביד ולעלות מירושלם להו הנית
 אביו חייב להעלותו את פני האדון יגי' אדון אבי
 על כל באי העולם יכול אף אדה ביוצא בהן תל
 אהי ישלל יכול עליך בלצד תל את פני האדון יגי'
 הא ביצד איה אבי על כל באי העולם ושמי יחול
 עליך בני אורי' גוים מפכך ולא יחמד איש
 את ארצך וצגה תגה כנגד היצר שלא יאמרו
 ישלל היאך אנו מנחיק את ארצינו ובהיכו וש
 נשדותינו וכדמינו ועולין לרגל שמא יבואו
 אחריים וישבו במקומותינו לפיכך ערב להם
 הק' ולא יחמד איש את ארצך בעלותך ליראות
 ולא עוד לא שאין רשות לאחד מן המדיקין להזיק
 ארבע ומעשה באחד שהכית את פלו' ובא

שלמשה שכן נאמר כי קרן עור פפר
 קדנה שלתורה שנוכח באוריה קרנים מיד
 לו קדנו שליוסף שזקדנו יראם קדנו קדנה
 שלכהונה שזקדנו לראייתם קדנו תדום בבנו
 קדנה שללוייה שז כל אלה בכים להימן חודה המלך
 ברבדי הימים להרים קרן קדנה שלבואה שז
 רמיה קדניביו קדנו שלבית המקדש שז
 ומקדני רמיה עכיתני קרן ישל דבר וידם
 קרן למנו אמי אבא בר כהנא כולהון קדנות
 היו טענות בדאשן שליטנא וכיון שהתאו כ
 כטלו מהן היך דבר גדע בחדי אף כל קרנישנא
 וכיאלנו לאומות העולם דבר ועל קדנא עטר
 די ברישיה וכשיעשו תשובה הקבה מחדירן
 למקומן שזוכל קדני דשעים ארבע הדוממנה
 קדנות צדיק אותן הקדנות שגידע צדיק
 זשלעולם מחזיקן למקומן ואמתה לבשידום
 קדנו שלמשיה שז ויתן עוד למלכו וידם קרן
 משיחו אמון כן יאמ בעל הרחמים

ויקדשה בחוקים טובים לישר אורבתינה
 להיות לה במלכותים חוקים חסיד קפובה
 לשמור נבשה מפלדע ולכפא מכאובה
 ושבת קדשו הכחילה לעשות לאות בקרבה
 ופדב לבש מחזקת לכפול את פובה
 כפר אשני אנוש יעשה זאת נבן אדם

יחזיק בה להשה אשני אנוש יעשה זאת
 ובן אדם יחזיק בה שומר שבת מחלל ושומו
 ידו מעשות כלדע לישמעל אומ אשני אנוש
 יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה אשני המקיים כל
 מצוותיה שלתורה ועוסק בה לשמה ואין זאת אף
 תורה שז וזאת התורה אשר שם משה שומר
 שבת מחללנו כמשמען בוא נראה כמרה
 חמורה שבת שהיא שקולה כנגד כל מצוותיה
 שלתורה וכך היה ל עקיבה אומ גדולה שבת ש
 זבתורה ובכביאים ובכתובים היא שקולה כנגד כל
 המצוות בתורה זאת פו אנה מאתם לשומר מצו
 וכך נאמר כי יש טעם לשבת בכביאים דת ועליו
 סיני ירדת ודבר עמם משמים ותתן להם משפטים
 ישרים ותגדת אמנת חוקים ומצוות מצבים ואת שבת
 קדשך הודעת להם ומצוות חוקים ותענות יענית להם
 ביד משה עבדך מלמ שהיא שקולה כנגד הכל
 ושומר ידו מעשות כלדע ל עקיבה אומ חמורה
 שבת שכל המשמרה כדאוי כלן שומר ידו מעשות
 כלדע ובכל המוחללה כלן הוא עושה כלדע ובאן עבר
 על כל המצוות שבתורה לכך משבת הכביא ואומר
 אשני אנוש יעשה זאת וג' ולא עווד אש בכ
 עונותיו מחולקין שזמחללן אל הקרא מחללן
 לא מחוללן ל אי עדר אומ גדולה שבת שהיא
 שקולה כנגד עשר הדיברות בעשר הדברות כול
 וידבר אהים את כל הדברים האלה לאמר גבעשדת
 כול אלה הדברים מניין מעמה שקריכו בענין ויקהל
 משה את כל עדת בני ישראל ויאמר איהם אה הדברי
 אשר יגו ליעשות אותם כך אמר הקבה למשה
 לך אמור להם לישל אפלן אין בידכם לא מצוה
 שבת בלבד מעלה אני עליכם כלן עשיתם ככל

ויקהל משה

מקצות כולא
 פלא הלא מסרתי
 פנה אל תבלתבן
 טבעו בארץ רגליו
 ארבו לו במספרים
 האר פניך אליו
 שמיחיהו כימור עכידה
 יעלה הפודץ לבכיו
 ישב עולם לפני אהים
 אז יאמרו בגוים הגדיל
 יעזריכו השם היוסר ארץ ומצובה
 כוהן נשמה לעם פליה
 רבוחר ביומרה
 הכוקם לה מצריה
 במלואך פנו הושיעה
 יסוככיה בעני כבוד
 תהלות עשה
 ובבוד עולם מלא
 מעול איביו חולה
 ואין לו מושה נדולה
 ואין לחלו גולה
 פודם ביגון יכלה
 וחד שלו הור בולה
 ואל בית קדשו יעלה
 וכימי קדם ישלד
 יני לעשות עם אה
 יעזריכו השם היוסר ארץ ומצובה
 כוהן נשמה לעם פליה
 רבוחר ביומרה
 הכוקם לה מצריה
 במלואך פנו הושיעה
 יסוככיה בעני כבוד

152

ופאשה לא ידע נג' מבאן אמרו בלהנורה משה
 לחבירו והיא עשויה להיגלות אינו צריך להודי
 שפאשה לא ידע ביקרן עוד פנו דבר זה
 רמז לו הק"ב והוא לא ידע שג' הנה אנכי בודת
 בדית כגד כלעסק אעשה נספאות אמ' לו אכ
 נותן לך דין מבהיק שאין ישראל יבולין להביט
 בו ומחייבן בידן להוד' רבבן אמרי מן במערה
 כשנתן הק"ב פפועליו שג' ושכתי כפי עליו ער
 עברי' וכן הוא אומ' קרנם מידולן ושם חביון
 עזו' בשעה שהק"ב מלמדו הגדה עתה
 יצאו מפי שכינה וכפול קרע ההוד' ו' שמואל
 בר נחמנע אומ' הלוחות ארבען ששה פופה ים
 ורחבן שלשה והיה משה מחזיק בשני פופחי
 הק"ב מחזיק בשני פופחים משם כסלמט
 קרע ההוד' ו' שמואל אומ' ער שהוא בודת
 בלוחות נשתיר בקולמוס קימעה והעבירו
 על ראשו וממנה נעשה לו קרע ההוד' שג'
 ומשה לא ידע כי קרן עוד פנו ועליו הוא אומ'
 ומי כהתם ומי יודע פשר דבר מי כהתם
 זה משה רבינו שכתבו עיר גבורים עלה חכם
 ומי יודע פשר דבר זה משה שעשה פשרה
 בין ישראל לאביהן שבשמים דא' שפירש
 אתה תורה לישראל תשע וארבעים פנים טהור
 ותשע וארבעים פנים פנים פנים ומה שכר כפול
 על כך חפמת אדם האיר פנו ומשה לא ידע
 ביקרן עוד פנו' ועוד פנו ישנה ושמואל האמ'
 זה הוא שפרו ה' ועוד פנו ישנה עדיין העוד
 כולו פנו' וכן הוא אומ' קרנים מידולן הרי
 זה בעולם הזה' ושם חביון עזו' הדיזה לפתח
 לבא' וירא אהרן וכל בני ישראל רואין ולא מ'
 מתיראין ועכשיו וייראן מהשת אליו' ויקרא
 אליהם משה וישובן אליו אהרן וא' אהרן תחלה
 ואחר כך השואים בעדה' ואחר כך כל בני ישראל
 ש' ואחריו בן נגשו כל בני ישראל הגדבבן
 כיצד סדר משנה למד משה מפי הגבורה ל'
 נבכס אהרן ושנה לו משה פרקו' נסתלק אהרן

וישב לשמו משה ככנסו בניו ושנה להן פרקן
 נבנסן זקנים ושנה להן פרקן' נבנסן בלהעם
 שנה להן פרקן' כמצא ציד אהרן ארבעה וביד
 בניו שלשה וביד זקנים שנים' וכך וביד כל העם
 אחר' כסתלק משה שנה להן אהרן' נסתלק אהרן
 שנה להן בניו' נסתלקו בניו שכולהן זקנים'
 כמצא ביד כל אחר ואחר ארבעה' מבאן אמ' ל'
 לעזר בן עזריה חייב אדם לשנות לתלמידיו
 ארבעה פעמים קלוחו ומנה אהרן שלמד
 מפי משה ומשה מפי הגבורה כך אנבער'
 הדיוט מפי הדיוט על אחת כמה וכמה'
 וליעלו בולחו ולילכו מומטה כדי לחלוק כבוד
 לאהרן וכבוד לבניו וכבוד לזקנים' וליעול אהרן
 ולילך ממטה וליעול בניו ולילכו מאהרן'
 וליעלו זקנים ולילכו מבניו וליעלו לגמול'
 לכל ישראל' משה כיון דמפי גבורה גמר מ'
 מסת' ישא מילתיה' אמ' מר ל' יהודה אומר
 לעולם אהרן לימין משה הוא חודר ל' כמות
 אדל' הא דתניא שלשה שהיו מהלכין בדרך
 גדול מימינו קפון מושמא' כמאן לימין ל'
 יהודה היא ולא רבבן' אפלו תימא רבבן משום
 פרחא דאהרן' ויכל משה מדבר אתם כיון
 שהרגיש בעצמו ויהן על פניו מסוה' ובבא
 משה לפניו ל' לדבר אתה יסיר את המסוה'
 בוא וראה גדולת שלמטה שנתן לו הק"ב
 גדלה יתירה על מלואבי השרת' מלואבי השרת
 כשהן משבחין לפני המקום מבסין פניהן כלפי
 שכינה שג' בשמים יבסה פנו אבל משה רבינו
 אינו בן מוגלה פנו ועומד לפני שכינה שג'
 יסיר את המסוה עד יצאת ויצא ודבר מגיד
 שבחו שלמטה שלא עיבב בשליחות המקום
 ולא פנה לעסיקין אחרים אלא ויצא ודבר אל
 בני ישראל' ולא בני ישראל ארבע משה
 ב' תניא עשר קצוות הן' קרנו שלמה ביהם
 כדם היה לידידי בקרן בן שמן' קרנו של צחק
 שג' והנה אילת אחר נאחז בסבך בקרנו קרנו

שלמטה

על

מזכיר מיד כפסה לה ועשה לה שמחה לצמצמה
 כך ביום שציוה הקב"ה את משה על עשיית משכן
 אמרה שבת לפני הקב"ה רבוב של עולמים בנות
 אותי מששת ימי בראשית וקדשת אותי עבשין
 את מזהיר את ישראל לסקי משכן ושמי איך אתה
 מזכיר שמוא מרוב חיבתך שלישראל בעשיית
 המשכן יחללו אותי מיד כפסה לה הקב"ה ואמר
 למשה כתוב פקודת שבת בתוך מלאכת המשכן
 שאין בנינו דוחה לה את השבת ולא את יום
 טוב דא ויקהל משה למלאכה לפי שהו
 אומ' ועשולי מקדש שומע אבי בין בחול בין
 בשבת מה אבי מקיים מחללה מות יומת
 בשאר כל המלאכות חוץ ממלאכת המשכן
 או אף במלאכת המשכן ומה אבי מקיים ועשו
 לי מקדש בשאר כל הימים חוץ מן השבת או אף
 בשבת והדין בנותן הואיל ועבודה קדוה עבודה
 ומכשירי עבודה קדוה עבודה אם למרדתי
 לעבודה שהיא דוחה את השבת קל וחומר אף
 למכשירי עבודה שדוחין את השבת ועוד קל
 וחומר מה עבודה שאינה באה לא מכוח מכשיר
 כיון הרי היא דוחה את השבת מכשירי עבודה
 שאין עבודה באה לא מכוחן מכיין שאם יפגמה
 קדושת המזבח או שפגמה סבין שומע אבי
 ותקנש בשבת הלא ויקהל משה את כל עדות בני
 ישראל ויאמר אליהם ור' בחול לא בשבת
 ויאמר אליהם אלה הדברים ל' אומ' להביא ארבע
 מלאכות חסר אחת שכאמרו לו למשה על פה
 תבן התם אבות מלאכות ארבעים מלאכות
 חסר אחת א' החודש ב' הזרע ג' הקוצר
 ד' המעמר ה' הדש ו' הזורה ז' הבונל
 ח' הפוחן טו המרקד י' הלש יא
 האופה יב הגוזז את הצמר יג המלכך
 יד המכפזל טו הצובען יו הפוהו יז
 והמסיך יח והעושה שני בתי טריין יט
 והאורג שני חוטיין כ והצובע שני חוטיין
 כא הקושר כב המתיל כג והגפר

שתי תפירות כף הקודע עלמטר להגור שתי
 תפירות כף הזר את הצבי כו השוחפון כז
 והמפשיטון כח והמולחו כט והמעבדן
 לו המוחקו לא והמחורבו לב המורב שתי
 אריות לג והמוחק עלמטר לברוב שתי אריות
 לד הבוסה לה והקורב לו והמכבה לז
 והמבעיר לח והמכה במ' בפניש לט
 והמוציא מרשות לרשות לו אבות מלאכות
 ארבעים חסר אחת היכו מעבד היכו מולח ל
 יוחקן ול שמעון בן לקיש דאמרי תבויהו אפיכ
 חדא מניה ועיי' לשפוט' מכיין לאבות מלאכה
 מן התורה אמ' ל שמואל בר נחמן בשם ר' יוסף בנגד
 ארבעים חסר אחת שכול בתורה מלאכה ומלאכה
 בענין קומי ל אחת כל היך דכל מלאכות שתם טהו
 אמ' ל אשיחן אשגרת עיניה דל אחת בכל אריותא
 ולא אשכח כח הדא מילתא ויכל להים ביום
 השביעי מלאכת מטהו דאמ' ל שמעון בן יוחי
 ששתי ימים האכל מצות וביום השביעי עזרת
 לי' אהיך לא תעשה מלאכה הרי זה בא להשלים
 ארבעים חסר אחת מלאכות שבתה יתע ל
 יוחנן בן עכמאי וכל יוכתן בן לעזר ויתב ל
 חנינה בר אחא חמא גביהו ויתבי קא מיבעיא
 להו הא דהבן אבות מלאכות ארבעים חסר אחת
 כנגד מאי אמ' להו ל חנינה בר חמא כנגד עבודת
 המשכן אמ' להו ל יוסף בן לעזר כד אמ' ל
 שמעון בן יוסי בן לקוחא כנגד מלאכה וכ'
 ומלאכות שבתה בעי לב יוסף ויבא הביתה
 לעשות מלאכתו ממכיינא היא אם לא אמ' ליה
 אביי ולית ספר תורה ולמכ' מילא אמ' לבא בר
 בר חמא אמ' ל יוחנן לא עזן משם עד שהביאו
 ספר תורה ומכאום אמ' ליה כי קא מסתפקא לי
 והמלאכה היתה דים דשלימא להו עבדתהו תיקו
 ל יוסי ביל אבון בשם ל שמואל בר נחמן כנגד
 ארבעים חסר אחת שכול במשכן מלאכה ועבודה
 אמ' ל יוסי ביל חנינה זה הדברים אשר צוה י' א'
 איך כותבן לא הדברים דבר דברי דברים מכאן

התורה מנחה שמהם הדברים ולתכלת הוא אומר וידבר
 לאישים אשר יקראו בשמות האלה לאמרי' דא' ז' ו' ו'
 במקהלות ישראל אהים דורשי אמה אומי מתחלת
 התורה ועד בארץ ישראל באמנה פדשה בהקדשה אה
 זו ולמה אה כד אה הקדשה למטה הקהלות בטי'
 במעור שבת כד ישא יה שמורה לדורות להעשות
 קהלות קדוה ולהמנהג בבתי כנסיות ובבתי מדרש
 לשמור רבדי תורה ולקדש את שמי הגדול בעמך
 שכל במקהלות ברכו אהים יגי ממוקד עשאר
 מהוא ממוקד ישל' סייסי אוממה הקדשה שהוא
 מוקד שלי שכלי ושהוא מוקדן ושחונא קדן ושהוא
 סייסי ונשור בשמון נכן הוא אומ' כי עקבו מוקד
 מים חיים את ישא אומ' מקדוה אומ' וואומ' אומ'
 יגי ראשן נהא אומ' אה הוא' אומ' ענד קדשה
 אה הוא ועד שיבה אה אסכול ואמלמ' ואומ' א'
 ישל' כושע ביידי שועת ענולמים' דא'
 ממוקד ישל' אומ' אומ' אומ' אומ' אומ' אומ'
 המוקד לאומ' אה בעשה ממוקד אומ' ממוקד
 אומ' אומ' אומ' אומ' אומ' אומ' אומ' אומ'
 עשה אומ' אומ' אומ' אומ' אומ' אומ' אומ'
 את כל עדת בני ישראל אומ' אומ' אומ'
 אה נקהלין אומ' בכל שבת שבת כנסיות
 וקורין בתורה מעלה אומ' עליכם סוף היעדות
 עלי אומ' מלכם' וכן ישעיה מפדש אומ' אומ'
 אומ' עדי טאם יגי ואומ' אומ' אומ' אומ' אומ'
 ישל' עושה מוקדיל קהלות עושה עושה ודוש
 וכן הוא אומ' בשרתי צדק בקהלות ממוקד שהיה
 דור הצדיק מעמק אה צומח בבית המדרש
 ויושב ודורש לישראל בשמחה טובות וכתומות
 הלכות פסח בפסח והלכות עזרת בעצרת וזבחה
 חג בת' אומ' מוקד' והלכות בקהלות' אומ'
 כל האוהב בהמון' ל' תבואה וכן הוא אומ' ומיאוהב
 בהמון' ל' תבואה' דוש כ' סימני מאי דכת' וס' ג'
 אוהב בהמון' ל' תבואה למי טאה להלכה ממון למי
 שכל תבואה ש' והיכו דאמ' ל' אי עקד מאי דכתיב
 מי יסגל גבורות יגי ישמיע כל תהלותיו מי טאה

למעלה גבורות ש' ל' מי שיפנה ל' כל תהלות'
 רצון מאי י' י' י' י' י' י' י' י' י' י' י'
 מחבירי ידג מרבותי זמות למסר' י' י' י'
 דוש ל' י' י' י' י' י' י' י' י' י' י'
 נכחלו חרב על צמרי שח' י' י' י' י' י'
 שושבן ועוסקין בתגבור' עבד ולא עוד אה
 שמטופשין כל הבא וטאלו זכות אה אש' אומ'
 ומתבר מיין דאי פוסטא' זל' עמ' אה שחונאין
 דבת ואש' חפאכו' ואי בעית אימא מהבא כוא'
 שרי צוען' וכן דוד מולך ישל' אומ' ערקתך לא
 בסיתי צדק' לבי אפונתך ותשועתך אמרתי לא
 בחרתי חסדך ואמתך לקהל רב' מלמ' שהיה יושב
 ודוש בסתרי תורה ומחזיק פועיותיהן שלישל' א'
 ומגלה להם רדים וסודות עד שמטך לבם לדשי'
 תורה לכך הכת' מטפחו ואומ' רק לא היה כדוד
 ולא עוד אה ששקלו כנגד שביטה דכת' אחר'
 יטובו בני ישראל וצקשו את יגי אהיהם ואה דוד
 מלכם' דוש ל' יהושע בן לוי מאי דכת' שיר
 המעלות לדוד שמחתי באומרים לי בית יגי כלך'
 אמ' דוד לפי הקדשה רבוכו של עולמים שמעתי
 צט אדם שאומריק אימתי ימות קקן דה ויבוא
 שלמה וענה בית התורה ונעלה לכגלוש מחתי
 אמ' לו הקדשה כי טוב יום בח צריך מאמלך' טוב
 יום אחד שאהה עוסק בתורה לכפי מאמלך עולות
 ושלמים שעתיד שלמה בך להקדש לפי עכל
 גבי המדב' ואמ' ל' יהושע בן לוי מאי דכתיב
 עומדות היו רגליכו בשערך ידושלם' מי גרם
 לרגליכו שיעמדו במלחמה שעדי ידושלם'
 שהי עוסקין בהן בתורה' דא' ויקהל משה
 ל' יהודה אומ' והלא בעבודת המטבח ה' מ' מ' מ'
 נמה עמך שבת אצל מטבחן לא מושל' אומ'
 משל' ל' ל' ל' ל' ל' ל' ל' ל' ל' ל'
 ואמ' ל' עשה לי פלמורין ועשה לי ביה כך וכך
 עליות והתקין לי ביה כך וכך כלים ודיקדו עכ' י'
 נשמע בני שמחה גדולה ככנסה אפרכוה לפגיו
 אמרה לכפני אדוכי המעלך ושמחה שלי אין אהה

מזבין

כפופו כי רה קפונה לשפנות עליה יונה קפונה
 רב אחא בר יעקב אמר אין עבירות במקום עשיות
 לא שכן קדש שפלה בו דנטא מפויף לתבו אבר
 וסותמלו וכן בכולן אית להו דומיא בעבורה
 במשכן מבאן אמרו כל המלאכות בולן ממנשן
 גמרינן להו כישה דמתגיתין אבות מלאכות
 ארבעים חסר אחת וסופה לו מלאכות ארבעים
 חסר אחת למא לי אמר ל יוחנן שאם עשאן בולן
 בעלמאחד חייב על כל אחת ואחת הגן הרם
 כלל גדול אמרו בכזבת כלה שוכח עיקר שבת
 ועשה מלאכות בשבת הרבה אינו חייב אלא
 חפזת אחת והיורע עיקר שבת ועשה מ
 מלאכות הרבה בשבת הרבה חייב על כל
 שבת ושבת והיודע שהיא שבת ועשה מ
 מלאכות הרבה בשבת הרבה חייב על כל
 מלאכה ומלאכה ורקסין הנעשה מלאכות
 הרבה מעיך מלאכה אחת אינו חייב אלא חפזת
 אחת והוא הדין לעושה אב ותולדותיו שאיכו
 חייב על אחת אשר ענה יגי לעשות אדם
 אמר למענון בן לקיש אמר הק"ה למשה אמור
 להם לישל בני היו יודעין שלא הרצאתי אתכם
 ממצרים אלא על תבאי שתקיימו מצות שבת
 וכן הוא אומר על כן צוץ יגי להיך לעשות אתיוס
 השבת ששת ימים תעשה מלאכה זו היא
 של ישמעאל אומר בראחד אמר ששת ימים
 תעשה מלאכה ובראחד אומר ששת ימים
 תמכר ועשית כל מלאכותיך באיזה ע
 טתקיימו שני כתובים הללו כשישלא עושין
 כצו המקום מלאכה נעשית על ידי אחרים
 כן הוא אומר ועמדו דרים וכעו זאנבם וצמון
 שאין ישל עושין כצו המקום מלאכה כ
 נעשית על ידי עצמן ולא עוד אלא מכלו מלאכה
 אחרים נעשית על ידיהן כן הוא אומר וטב
 את אויביך אשר ישלחו יגי בך וג' וביום
 השביעי יהיה לכם קדש למען מאמ שלא יהיו
 הבהנים אומר הואיל ומותצין אנו במקדש

אלא

אומר

כהא מותצין בהבולין תל וביום השביעי יהיה לכם
 קדש לכם קדש ולמקדש חול שבת שבתך ליש
 שהיא מקורה לשם לא לבית דין כל העושה בו
 מלאכה יומת לא בנבחבין הרישכתב בשבת
 ואחד ביום הכפורים שומע אמי יהא חייב על דה
 בסבי עצמו וטל דה בפני עצמו תל כל העושה בו
 מלאכה יומת לא בנבחבין כיוצא בו שבת
 וכבוד לפטו ועשה מלאכה בין השמשות יבול
 יהא חייב תל כל העושה בו עד שיבקע היום אין
 לי לא מלאכות ותלדות שהן אסורין מעיך ליקור
 שבות תל כל מלאכה יכול יהוא חייבין חפזת
 על איסור שבות תל מלאכה מעלה המיוחדת
 חייבין עליה ואין חייבין על איסור שבות
 מניין למקח וממכר והפואה ופקדונות ש
 שנקדאו מלאכה תל אם לא שלח ידו במלאכה
 כעו מניין לדיכין ולטענות ולענדונדין וכל
 מעשה בית דין שנקדאו בית דין מלאכה תל
 בכניהו ובכיו למלאכה החיצונה על ישל לטופו
 כים ולטופטים מניין לקידושין ולקטין ש
 שנקדאו מלאכה תל אבל העם רב והערה טמים
 והמלאכה לא ליום אחד ולא לטחים מניין
 להשבונות שנקדאו מלאכה תל ויבא הביתה
 לעשות מלאכה לא הבערו אש למא טמ
 לפי שהוא אומר בחריש נבק ציד תעבת שבות
 מן החריש בשעת החריש מניין לא ששובר
 מערב שביעית לשביעית מערב שבת לשבת
 מניין ודין הוא הואיל ושביעית לשם השם אם
 למדת ששונות מערב שבת לשביעית אף הוא
 שובת מערב שבת לשבת ועוד קל וחומר מה
 שביעית שאין חייבין עליה מיתר בית דין הרי הוא
 שובת מערב שביעית לשביעית שבת שחייבין
 עליה מיתר בית דין הוא שישבות מערב שבת
 לשבת או לא יהא דשאי להדליק לו את הכר ולעש
 לו מורה ולהפומין לו את החמין מבעוד יום תל
 לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת
 ביום השבת אי אתה מעביר מעביר אתה

לאבות ולתגלות כחניטה דיכניח בשם כ
 אבהא אף חד למד תגתיך הא רבד חד לבני
 הרבים תגי מבאן לארבעים חסד אחר מלאכות
 שבת בתגדה לבכך דקסריאמנין אפלו מן התגה
 לא חסרה כלום אף חד למד תגתיך וחיה מלא
 לא מתמנענין רבכך דרשיך גיך הא לחיה ל
 יוחכך ול שמועך בך לקיש עבדך הויא בהדין
 פיסקא תגת שכיך ופלא ואמקון מניה ארבעים
 חסד אחת תגרות על כל חדא וחדא הא דאשבחון
 מקמך סמבך והא דלא אשבחון מקמך עבדו
 כיהו משום מכה בפמיש בכניי לך חירה
 רבא עבדך האני בהדין פיסקא שרא יחתיך אפיקון
 מניה שית מליך על כל חדא וחדא דהוון להון
 בעיפות אבוהון דתגל חיה הקוצר הבוצר
 המוסיק הגורד התלש האורה כולתון משום
 קוצר כמצאנו למידין שאבות מלאכות ארבע
 חסד אחת כולך למעדים מאלאכת משכך
 מעשה חשב מעשה דקם מעשה אורה מעשה
 כוקע מעשה עבות מעשה חרש ודמיין
 ושאר מלאכות שלא נתברשו כאן הדין מוכיח
 בבית העולמים מעשה שבת מעשה ששנות
 מעשה המכונה מעשה יצוצעים ודומיין
 וכולך נקראו מלאכה שזו המלאכה גדולה
 תגיא כמאן דאמ' כירא בהן מלאכה נעבודה
 שבמשכך לפיכך איך חייבין לא על מלאכה
 שכירא בה היתה במשכך כיצד הם דרבר
 אתם לא תדעו הם קצרו אתם לא תבצורו
 וכן בכולך הם הפלו את הקדשים מקדק
 לנגלה אתם אל תבטחו מעשות הרבים לכשו
 היחיד הם הודירו את הקדשים מעגלה קרקע
 אתם אל תצאו מעשות היחיד לעשות הרבים
 הם הושיפו את הקדשים מעגלה לנגלה אתם
 לא תצאו מעשות היחיד לעשות היחיד מאי
 קאי עבד אביי ולאבא דאמרי תגויהון ואיתמא
 רבא דאבא בר אבא מעשות היחיד לעשות היחיד
 דלך נשות הדבים מאי חלישה דהואי במשכך

שהיו חונשיך ליוצב סממכין מאי קשייה והתגה
 דהואי במשכך אמ' לפיכך מתגפלי יכיעו
 למדו כפסק החופו היה קושכו חזר וכפסק
 לעשות שכי קשדים מי אפשר לא חוזר ומתגד
 את הראשון לא קשייה במשכך היבא הואי
 אמ' רבא שכן קושכין ביתדות אנהלים אמ' ליה
 אביי ההוא קושך על מנת להתיר לא אמ' אביי
 שכן אורגי יכיעות שכפסקה להן יד יעה כימה
 קושכין אורה גבי צת קושך מתיר מאי איבא
 למימל וכי תימא דאי מתבמו ליה תביק פורי
 בהדי הדארי שאני חד וקפד חד השתא לפי
 מלך בשך דם איך עושין בך לא לפי מלך
 מלכי המלכות בך עושין בך לא אמ' רבא נאי
 תימא ל אפאי שכן צדי חלדון קושכין ומתוכין
 תפודה היתה במשכך היבא הואי נאבא ול זעירא
 דאמרי דגויהו שכן יכיעה שפלא בה דלכא ק
 קורעין אורה ודפריך אורה מאי יביעה
 הואי במשכך שכן היו משדבטיך בבהמיה
 ובעורות אלים מאדמים מאי יביעה הואי
 במשכך שכן עושין האורגין אם פועו נעשו
 תבלת במקום ארגמן או ארגמן במקום תבלת
 נובעין אורה וחודכין ואורגין כסוד מאי
 עיבוד הואי במשכך שכן כותערת אים מאד
 מאי מאדמים עבודין מאי מחיקת עור
 הואי במשכך אמ' רב זעיר בל חנה בשם ל
 חניטה שהיו שפיך את העור על גבי העמות
 מאי שדפוט הואי במשכך אמ' רב שכן מ
 מסקרגליך בעצים וחודכין וכנסכין מאי תגבה
 הואי במשכך אמ' ל יהודה שכן היו כותבין ב
 בקרשים אף בית להודיע בן דורו מאי
 מחיקה הואי במשכך שכן מותקין אם פועין
 מאי חפיה הואי במשכך שכן מעשליך סממכין
 מאי בבייה כל שהוא דהואי במשכך שכן תפרי
 וריעות חופרין גומה בך מחפיהם אמ' אביי
 פיון דמשתיבי לא עיבוד הכי לא שכן מעשלי
 סממכין לציבוע יכיעות שחסרה מלאכת עושין
 פ תגלעתי כיתיה ל

כפמט

מה שהיה עשה במחלוקת עשה בשבת אמר
אני יודעבך שפיר היה עשה גדלת לא נאית
שהם דרים בחצר אחת אם איך זה כותף עירוב
לזה וזה כותף עירוב לזה שמא הן מותרים
לפולטול אבל אם היה אחד ידו בכל החצר הוא
מפולטול בכל החצר עם שוכני החצר והקצה
הוא יל והעולם כולו שלך ואיך נשאת לאחר עמו
לפיכך הוא מפולטול בתוך פולטול ולא עוד
לא נאית שהן מרליקין את הכימות מערב שבת
והן דולקין והולכין בלהטבת כולה והן ממחין
בשיר על גבי האש והוא מתבטל והולך בלהט
כולה ומאליה הוא כעשה כך הקצה ברא כל
מעשה בראשית ופובעו לעשות בלאחר
ואחר לפי מה שהיה והן כעשין המיד מאיהן
ולא עוד לא שהרי אובלי המן מעידין עליו
שכל ימות השבת היה יורד ובשבת לא היה
יורד אמר הנה לאוכט מן שאיכו מצוי ולא
עוד לא שנהר סבפיון מטיד עליו שכל
ימות השבת הוא מושך ובשבת איכו מושך
אמר לו אף בכהר הזה איני מאמיכך שאיכו
באמציו אמר לו משלה דבוכו מעידין עליו
שכל ימות השבוע הוא עולה בידם ובשבת איכו
עולה בידם ואם לית את מה ימין איזילנדק
באבוק אצל בחר בשבתא ואוקמיה בתרי בשב
ואוקמיה בתלת בשבא ואוקמיה בארבע
ואוקמיה בחמשה ואוקמיה בערב שבת
ואוקמיה בשבתא ולא קם אצל בחר בשבתא
ואוקמיה אמר ליה אבא אף את כפור שבתא א
אימות דמיהת אתגבידת יהודאי אמר ליה צב
בלמי שאיכו משמר שבתא צלכם כדתקנה
באן הוא מעשמה בעלברחן אמר ליה ובשבת
ימים מה יגיעה יש באן אמר ליה בכי ביגיעה
גדולה אכו יגיעים באן שכל ימות השבוע אכו
נדוכין ובשבת אכו נחים ובמוצאי שבת לבשה
קדרים שלמים מלאך אחד ודומה שמו ונפשות
שלמות האכשים בידו ושדביטו שטאש בידו

והוא מורה אותנו למקום חשיכה ששמה ארצות
ומה פועמיה ארץ עיפחה במו אפל צלמות ולא
קדרים צאו למות שכבר שלמו הקדרים אומות
העולם שאין קורין קדרים יודין ליהם אבל ישאל
שקורין קדרים כיצלין מדינה של גיהנם ואמר
משה אל כלעדרת צב ישאל קחו מאהבם תדומה
לפי בשתי דומותה כול מדבר אחת תדומה שקלי
ואחת תדומה משכן תדומה שקלים יש לה קצבה
צקע לגלגלת אבל תדומה משכן אין לה קצבה
לא כלכדע לבו יבואה את תדומה שני נגד אמר
לעקר תדומה גדולה ביקש מהם ובמה שיעודה
אחד מארבעים להודיעך כמה במקף וזהב היה עמיה
בצאתם ממצרים שני ויהי כל זהב התכופה נגד וצא
וחשב כמה היה ממנון זהב וכסף וכחשת ל
יצחק חום לא בא הבר לא להודיע עשדן שליטול
שלא יהיו אומות העולם אומ' עניים היו ישאלו
במצרים סכופים ומורדים נראה עשדן ונגלה
שבחן שהיו מציאין והולכין זהב וכסף נמשך
וכל דבר שביקש עד שהכריז עליהם לא יביאו יתר
נראה שבתן במעשה המושכן מהן היו חושבין ומהן
היו נוקמין ומהן היו נוקעין ומהן היו דוהבין ומהן
היו פוורין ומהן היו פופוטין נוקח מרקחת ומהן
היו נורכין זהב נראה שבתן שליטול בגבורה
שעשו אותו לששה חדשים מה שלא מצינו בשלמה
ששלמה בנה את בית המקדש לשבע שנים ועליהם
הבראומ' שחורה אכי נאווה אמרה כנסת ישאל לפגי
הקצה שחורה הייתי במצרים ככל וימדנו בילא אבו
לשמוע אלי ונאווה עלים קוף שאמרת לפטך זה
אלי ואנוהו דא שחורה אכי נאווה שחורה אכי
בשעה שהייתי ברפורים כפר שם המקום מקד ומל
ונאווה בשעה שאמרת לפטך עלהר סיני כל אשר
דבר פי כעשה ונשמע לא שחורה אכי שחורה
אכי בשהייתי בארצי ביקש ממני הכביא לגמ חפואתי
ולא אמרת כבוד הכי כשפס אורף על אמרך לא
חפואתי וכיון שגלית מהווא אומ' על כהרות בבל שם
ישבנו גם בביכו ואומ' חפואכו עם אבותינו הנמינו

בדמך

ויקרא

מעלה שבת למועד דא לא תבעו אש
למה נאמר לפי שהוא אש תגיד דוקדוק
המקדש לא תבנה שזמנא אני בין בחולצון שש
ומה אני מקיים מחלליה מותר יוסד בשאמכ
המטאבות חוץ מן המערכה אוף במערכה
מהאני מקיים לא תבנה בשאר כל הימים חוץ
מן השבת אוף בשבת תל לא תבעו אש בכל
מושבתיכם במושבתיכם אי אתה מבעיר
מבעיר אתה במקדש אמ תלמיד אחד
מתלמידי ל ישמעאל לא תבעו אש למה נאמר
לפי שהוא זכיה באיש חפוא משפט מותר
והומת שזמנא אני בין בחולצון ששבת מהאני
מקיים מחלליה מותר יוסד בשאר כל המטאבות
חוץ סגמית בית דין אוף במיתר בית דין מה
אני מקיים והומת ותלית בשאר כל הימים
חוץ מן השבת אוף בשבת תל לא תבעו אש
בכל מושבתיכם זה מושב בית דין שריטה
בכלל היתה ולמה יצאת להקיש אליה מה שנתה
מיוחדת שהיא מארבע מיתר בית דין ואינה
דוחה את השבת אוף כל שאר מיתר בית דין
לא ידחו את השבת מפאך שאין עונשין בשב
ל כתן אוסלא תבעו אש בכל מושבתיכם
למה נאמר לפי שהוא אוס ויקהל משה אהב
עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדבנים
שומע אני לא יהא חייב עד שיעבור על אנבעי
חסר אחר אבות מטאבות תל בחדיש ובקציר
תשבת או יכול עד שיעבור על שתיים ואם לאו
לא יהא חייב תל לא תבעו אש הבטחה בכלל
היתה ולמה יצאת להקיש אליה מה הבטחה
מיוחדת אחת משלשים ותשע אבות מטאבות
וחייבין עליה בפני עצמה אוף תשעה נשלשים
אבות מטאבות יהא חייב על כל אחת ואחת בפני
עצמה ול כתן אוס לא תבעו למה נאמר
לפי שהוא אוס אך אשר יאכל לכלבטש הוא
לכדו יעשה לכם שזמנא אני לא יהא כשאי ל
להדליק לך את הבג ולעשור לך מדורה ולחפזין

למה נאמר לפי שהוא אוס ויקהל משה אהב
עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדבנים
שומע אני לא יהא חייב עד שיעבור על אנבעי
חסר אחר אבות מטאבות תל בחדיש ובקציר
תשבת או יכול עד שיעבור על שתיים ואם לאו
לא יהא חייב תל לא תבעו אש הבטחה בכלל
היתה ולמה יצאת להקיש אליה מה הבטחה
מיוחדת אחת משלשים ותשע אבות מטאבות
וחייבין עליה בפני עצמה אוף תשעה נשלשים
אבות מטאבות יהא חייב על כל אחת ואחת בפני
עצמה ול כתן אוס לא תבעו למה נאמר
לפי שהוא אוס אך אשר יאכל לכלבטש הוא
לכדו יעשה לכם שזמנא אני לא יהא כשאי ל
להדליק לך את הבג ולעשור לך מדורה ולחפזין
למה נאמר לפי שהוא אוס ויקהל משה אהב
עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדבנים
שומע אני לא יהא חייב עד שיעבור על אנבעי
חסר אחר אבות מטאבות תל בחדיש ובקציר
תשבת או יכול עד שיעבור על שתיים ואם לאו
לא יהא חייב תל לא תבעו אש הבטחה בכלל
היתה ולמה יצאת להקיש אליה מה הבטחה
מיוחדת אחת משלשים ותשע אבות מטאבות
וחייבין עליה בפני עצמה אוף תשעה נשלשים
אבות מטאבות יהא חייב על כל אחת ואחת בפני
עצמה ול כתן אוס לא תבעו למה נאמר
לפי שהוא אוס אך אשר יאכל לכלבטש הוא
לכדו יעשה לכם שזמנא אני לא יהא כשאי ל
להדליק לך את הבג ולעשור לך מדורה ולחפזין

שכל נכמרים בזמנת סנה אתה פושפי ע לחן את כל
 הפונה הזאת מי זאת געלה סמן המדבר המן
 הנודת להם הפאר העלית להן וענני הכבוד
 מקיפות אותם ואנו עובדים עלן והם עובדי עלן
 אנו מגלין עריות והם גלו עריות מפני מה אתה
 משפיכ עליהן את כל המטבה הזאת משעבה
 אותם בנסת ישכל מפני מה אתם עכלים בני
 ערלים פושמים בני פושמים אבל אני אעפ ש
 שכבשלת במעשה העגלמה כרבי עבדו ושונ
 משער לשער במחנה וג' ויכל מן העם ביום
 ההוא בשלשת לפי איש ועשיתי תשובה ומו
 ועלה הנביא וביקש עלי דחמים וקבל הקבר
 הגוברתי ולא עוד לא שמה לעשות משכן ות
 והיקטני אותה מה בור ויכא משה את כל המטובה
 ועבד אותם משה והבלת וארגמן בוא וראה
 כנגד חמשה עשר שהביאו לתגומת המשכן
 שבחן הקצה בחמשה עשר מיני שבת דבתיב
 הכך יפה דעיתי עיניך יונם שעריך בעדר
 הנצים שעריך בעדר הקצבות בחופו השני
 שפתותיך בפלח התמוז הקתך במגדל דויד
 צוארך שכי שדיך כעני עפרים חמוקי ירכיך
 כמד חלמים שררך אגן הסהר בפוך ערימת
 חפים אפך במגדל הלבנון ראשך עליך ככרמון
 דאתגומתך דמותה לתמוז וחכך כייך הטוב
 ובכרך שבה כנסת ישל להקצה בחמשה
 עשר מיני שבת יכור המור דודי לי אשכול
 הכופר דודי בתפוח בעצי היער דומה דודי
 לציבי דודי יח וארום דגול מנצבה ראשו כ
 כתם פד קוצותו תלהלים שחורות בענודב
 עיניו כיוכים על אפיקי מים לחיו בענדוגת
 הבושם שפתותיו שושנים ידיו גלילי להב
 מעיו עשת שן שוקיו עמודי שש מנאהו
 בלבנון בחור בארזים חבו ממותקים וכונו
 מחמודים דא דהב ובקף נחשת בנת
 וראה כנגד חמשה עשר דברים שכתבדבו
 ישל לעבודת המשכן כנגד עתוד הקצה

להשפיכ להם פושפי ולפדוע להם כפלי כפלים
 עד לאין קץ דהב ובקף נחשת תחתה נחשת
 אביא זהב ותחרה בלדל אביא בקף ותחת העצים
 נחשת והבלת וארגמן ותלפתר שש עווי עווי
 לבשי עקף ציון לבשי בגדי תפארתך יכשל עיר
 הקדש ואומ' לשום לבי ציון לתת להם פאר תחת
 אפרוג' ואומ' ומלבושך שש ומשי ורקמה
 ועדת אלים מארמים אילי כביות ישרתוך ועדת
 החשים ואכעלך החש ועצי שפים אתך במדבר
 ארז שפה והדס ועצי שמן ושמן למאור
 והיה לך יגי לאור עולם ובשמים לשמן המשחה
 שמן ששון ותחת אבל מעטפה תהיה תחת דוח כהה
 אבני שהם ואבני מלמים ושמתי בדכד שמשה
 ושעריך לאבני אקדה מאי ושמותי בדכד לאבא
 בד בהטא אמ' כדון וכדון ל לוי אומ' בודכותיה
 ל יהושע אומ' בודכותיה ל יהושע בן נוי קם
 רבי איהו ל לא אמ' ליה לית מור מחמילי אליך אבני
 בודכותיה אמ' ליה חין והראן לו על ידיבס
 מעשה במפיסה אחת שלגנים שהיתה מפדשת
 בים גדול והיתה בולה גרים והיה בה תינוק אחד
 יהודי עמוד עליה כחשול שבים וביקש לפוצצה
 והיה אותה תינוק מצטער על עצמו אתגלי ליה
 איהו ל לא ואמ' ליה אם את אדיל בשליחותי לגבי ל
 יהושע בן לוי ומחמילי ליה אליך אבני בודכותיה
 אמא משידיב להדיך לפא בדכותך אמ' ליה בני ל
 יהושע בן לוי הוא גדול הדור ולית הוא מהימין ל
 אמ' ליה ליל ולא תחמי יתהוך ליה קדם בר נש אכלת
 דבניה למעדתא דחיקא מלוד תלתא מיניך נאר
 מחמי יתהוך ליה תמן' בעיד בעשה לו נס ויחא משם
 בשלגם אדל ההוא מיכוקא לרבי יהושע בן לוי
 ואשכחיה דיתבי ודריש במנותבא דבא בלוד אמ'
 ליה מדי מלא דצפנו אית לי מימור קדמך קם ליה
 ל יהושע בן לוי איתגן חמון ענותבניה דל יהושע
 בן לוי דעבר מיח לך אחורי מיכוקא תלתא מיניך
 ולא אמ' ליה מא את בני עד דמפון לרגע מעדתא
 וכיון דמפון לתרע מעדתא אמ' ליה מדי אין איכון

הרשענו דא שחוראמי ופאנה כשהיות יד
בשליות ביקש פאנא אש אחד ולא מצא בבתוב
מבקש מהם איש גורר גורר ועומד במדף למכ
בעד הארץ לבלתי שחתי ולא מצאתי ופיון שבאתי
לבבל הצמחתי לנשמה צמחים חכמה מישראל
ועזריה שאמרו לנבוכד כצר לא תשחין אכח בא
על דכא פתגם להתבונן אמר לה הקב"ה לבנות ישל
כמה כחא לבם גלות כשהיותם באמצעם בקשרי
מכם אחד ולא מצאתי ועכשיו הצמחתם לי שלשו
צמחים כמה גלות יפה כמה עניות יפה כי יצחק
נבוא מושל מושל לה"ה לאדם שהיתה לאשה
ושמה חנה והיתה משמשתי יתב מדאי ועומדת
עלי לבלי צרכי והיתה שחורה ביותי לימים בא
אליו בעל החלב אמר לו כצנך שאלצין חנה אשתך
אמ' לה הין מיד חלבינה חנה אשתך למחר כפולה את
המלאה וכאתה את עצמה שהלבינה מיד קחתה
דעתה עליה וישבה לה בקרדינה ובקשה בעלה
לשמש אותה ולא סיפנה בו כלום אמ' יפה עשה
לי בעל החלב ששאתי שלא בהקן לימים בא אליו
בעל החלב אמר לו מה אתה מבקש אמ' לו בבקשה
מומך תחזור חנה לשחנותה מיד חזרה לשחור'
תה' והיתה משמשת את בעלה יתב מדאי אמ' לה
בעלה כמה טאה שחנות' כך אמ' הקב"ה לישראל
בבי כמה טאה לבם שחנות גלות וכך את מונח
בהן בישראל כל זמן שהן שרויין במונה הן מ
מבצטין בהקב"ה כענין שכי ישמין ישונון ויצטו
וכיון שבאין לידי צרות מה ביהם ויצטקו אמ'
יפי בצר להם' אין לך שהבעים להקב"ה יודג כ
מומנשה שלא הניח עץ בעולם שלא עבדה וכיון
שבא לידי צרות מה ביה ובה צר לו חלה את פני
יפי אהיו ויכבדו מיד מלפני אהי אבותיו ויהם כל
אליו ויעתד לו וישמע תחנה וישיבהו ינושלים
למלכות' דא שחורה אמי וטאה אמנה בכסות
ישל לפי הקב"ה אפ"ש אש שחורה אמי טאה בוא
ודאה שאין לך דוד חייב בדודו שלא אחאב ומה ב
ביה והשארתי בישראל שבעת לפים שבעת לפים

והלכה

כל היום אשתי לנשמה לבשל ואין לך מולך
כשע עתה עתה אשתי כלת הניח עץ בעולם שלא עבדה
וכשע עתה בן הוד על ספר תורה לקחתה אמ' לו כל
אשר שלחה אמי בבאשונה אעשה והדבר הזה לא
אנכל לעשות אמ' לו אחאב הכל בדעתך והכל
שליך חוץ מספר תורה באותה שעה עלה מפר תורה
וכשתפוח לפני הקב"ה אמ' לפני רבוכו שלטנו למים
זה שחמל עלי יתן ביד בן הודי והנה מיד בביד
אחר נגש אל אחאב מלך ישראל ויאמר כה אמר יי
הראית את כל ההמון הגדול הזה הנני כותבו בידך
היום וידעת ביאמי עלי ואין לך מולך לשע מיהודים
בנו בחוראה מה כתבו וירא העם והנה השק עכ
בשור מבית ביון שראה בצרתך שליטנו מיד לא
יכל לכוש את עצמו ארשט מבחוק ובשר מ
מבצטין לכך כנסת ישראל משתבחת לפני הקב"ה
ואומרת שחורה אשתי אפ"ש שאמי שחורה אמי
טאה' מהוה כאחלי קדר אהלים הללו שלטנו ביי
אדם רואה אותך מבחוק ומבזה אותך וביון שכבדק
לדוכן מוצאן מלואים אבנים טובות ומרגליות אף
בך ישל אומנות העולם דואין אותך כשהן חומות
ומבצין אותך ומקטרגין ואינם יודעין שיש בהם
צדיקים ומכסאים וחסידיים ואנשי מעשה' או מה
אוהלים שלטנו ביי הללו אם יבואו כל באי העולם
לכבד אותך איכן יבולין להתבבס יבול אף ישל כן
תל בידיעת שלמה מה היריעה הדאת אפ"ש שהיא
מותלבת מתבבקות מיד וחזרת לבריתה אף כך
ישל אפ"ש שהן מלכות לבין בעוכות ביון שנתלשין
תשובה מיד מתקבלין' או מה אוהלים הללו כעקדין
ממקומן יבול אף ישל כן תל בידיעות שלמה
הרי הן בבית המקדש שבנה שלמה מה מקדש
בבנה שלמה אפ"ש שהוא חרב הוא בקדושתו עומד
וקומו להיבנות על סבוכו כך ישל אפ"ש שבאין
עליהן יסורין בעולם הזה יש להן קורת רוח לעולם
הבא' אל תבאני שאש שחורות מהוה אר
תבאני שאמי שחורות שהיו אומנות העולם
קוראין תיגר אחריהן שליטנו ואומריין לפטו רבוכו

שלמה

עמוריהן עמורי המצבת עמוריהן ואת אהרן
 לו ארבע מקדשים וארבע המצבת והמקדש ואת
 הארון זהו עמוריהן עמוריהן עמוריהן ואת אהרן
 לו המצבת שכוונתו אותה בהם ואת המצבת
 זה כפני הארון ואת מצבת המקדש דו המצבת
 המצבת בין הקדש לקדש הקדשים ואת השלחן
 זה שמוכחין עליו לחם הפנים ואת אהרן אלו
 שכוונתו אותה בהם ואת אהרן אלו הדפוסין
 והבדלים והקניפים והקנים ואת לחם הפנים
 לחם שיש לו פנים הרבה ואת מצבת המאור
 דו המצבת ואת בליה אל העצבים והמחנות
 והבוז והפז ואת מצבתה אל שבנה כירור
 הקבועים בה ואת שמן המאור זה שמן דית
 דך כתוש ואת מצבת הקפודת זה מצבת הקהב
 ואת אהרן אלו שכוונתו אותה בהם ואת שמן ה
 המצבת זה שמוכחין בו כהנים גדולים ומצבת
 ואת קפודת המים דו שמוכחין מצבתה בכל
 יום על מצבת הקהב ואת מקדש הפתח לפתח
 המשכן דו פכודת שעל פתח ההיכל ואת מצבת
 העולה זה מצבת הכחשת ואת מצבת הכחש
 אשר לו דו הכחשת ואת אהרן אלו המצבות שכוונת
 אין אותה בהם ואת כלכלי אלו הימים והמצבת
 והמצבת והמצבת ואת הכיור זה שמוכחין
 ממוכו לעבודה ואת כנו זה כן שלו שמוכח
 עליו את קלפי החצר אלו הקלעים ואת
 עמוריהן אלו עמורי החצר ועמורי המקדש של
 שער החצר ואת אהרן אלו אהרן החצר ואת
 מקדש שלה ואת מקדש שער החצר זה שער
 החיצון ואת יתרת המשכן ואת יתרת החצר
 אלו יתרת שתוקעין אותן בארץ קביב למשכן
 ולחצר לקשור בהם היתרים שלהם ואת
 מעגיהם אלו היתרים ביריעות ובקלעים לנפוח
 בהם ליתרות ואת בגדי השדר וג' אלו בגדי
 כהונה שמוכחין בהן במקדש ויש אומרים
 ואת בגדי השדר וג' אלו שבעה בגדים שמוכחין
 שין על גבי הארון והשלחן והמצבת והמצבת

וכל השבת בדרך בשבת משווי אהרן
 לו בגדי כהונה ואת אלו המצבת ושלושים יתוויין
 ככד השבת ושלושים אבות מצבת שמוכחין
 בשבת ומכחין שכלכלי אלו המצבת ואת אומ'
 את המשכן זה שכן ואת המשכן המצבת עשר
 יריעות שש ואת אהרן זה שכן ועשית מקדש
 לאהל ואת קדשיו זה שכן ועשית חמשים קדשי
 זהב ועשית קדשי כחשת חמשים ואת קדשיו
 זה שכן ועשית את הקדשים למשכן ואת אהרן
 זה שכן ועשית בריחים עצי שפנים ואת עמוריהן
 זה שכן ואת אהרן על אהרן עמורי שפנים ועשית
 למקדש חמשה עמורי שפנים ואת המצבת זה שכן
 ועשית כפרת זהב פהור ואת מצבת המקדש
 זה שכן ועשית את הבדים עצי שפנים ואת כל
 פליו זה שכן ועשית את הכלים אשר על השלחן
 ואת לחם הפנים זה שכן ואת על השלחן לחם פנים
 ואת מצבת המאור ואת בליה ואת מצבתה זה שכן
 ועשית מצבת זהב פהור ועשית את מצבתה
 שבעה ומצבתה ומצבתה זהב פהור ואת שמן
 המאור זה שכן ואת מצבת אהרן כשכל ויקחו ארץ
 שמן דית דך ואת מצבת הקפודת זה שכן ועשית
 מצבת מקדש קפודת ואת אהרן זה שכן ועשית
 את הבדים עצי שפנים ואת שמן המשחה זה שכן
 ועשית אותן שמן משחת קדש ואת קפודת הק
 זה שכן ועשית אתה קפודת ואת מקדש הפתח קדש
 שכן ועשית מקדש לפתח האהל ואת מצבת העולה
 זה שכן ועשית את המצבת עצי שפנים ואת מצבת
 הכחשת אשר לו זה שכן ועשית לו מצבת ואת אהרן
 זה שכן ועשית בדים למצבת ואת כלכלי זה שכן
 לכל פליו המצבת ואת הכיור ואת ככודת שכן
 ועשית כיור כחשת וככודת ואת קלעי החצר
 זה שכן ועשית את חצר המשכן ואת עמוריהן זה שכן
 ועמוריהן עשירים ואומ' ולשער החצר מקדש עמור
 אהרן ואת אהרן זה שכן ואת אהרן עשירים ואת
 מקדש שער החצר זה שכן ואת יתרות וכל יתרות
 החצר קביב כחשת ואת מיתריהם זה שכן לכל

לכתוב וכן כפי חשבונו של כל אחד מהם בשרו וכו' וכן
 הרצאתי מייד בעשרה וכו' וכן כפי חשבונו וכו' וכן
 שם מלכאבי השדה מוקדתי וכו' וכן מוקדתי
 אמרו לו דהוה שפך המוקדתי שלבית המקדש הנד
 ושני פשיפשויו אבן אחת שלמדרגות' ובלגבולך
 לאבטחפץ' אמל'בטמנין בן לוי עתידין תחומי
 יכושלם להיות מלואים מבטם פוזרת ומקדלות וכו'
 ישל' באין וכופלין חפציהן מהן לבי שבעולם הזה
 ישל' מותחמנין באבנים ובחצובות אבל לעתיד
 לבוא הן מותחמנין באבנים פוזרות ומקדלות' אמ'
 ל לוי עתידין תחומי יכושלם להיות מלואים שמונה
 עשר מיל'עלש'שים שממנה עשר מיל'אבנים מוצ
 ומקדלות לבי שבעולם הזה אדם חייב לחבירך
 והוא אומ' לו סלך וכידוך אצל הדיין פעמים שהו
 עושה ביניהם שלום ופעמים שאיכרעושה ביניהן
 שלום לית תרתי אפיא נפקין מדיין' אבל לעתיד
 לבוא אדם חייב לחבירך הוא אומ' לו כלך וכדין אצל
 המלך המשיח ביהושלם וכיון שהן מגיעין לתחומי
 יכושלם הן מוצאין אותן מלואים מבטם פוזרות
 ומקדלות והוא נסב דהתיך מטהוין ואמ' ליה יתיר
 מן איין הויסא חייב לך והוא אמ' ליה לך הן הא שדי
 והא שביק לך דבר השם גבולך שלום' אבבע
 שלומות אידבהו יפכח בימיו תדיק ורוב שלום
 עד בלי ידיח' שלום רב לאוהבי תורתך' ועכמים
 יכשוואדך וההצבנו על רוב שלום' והדין נכבצך
 למודי אדט ונב שלום בכך' וכל חכם לצבם
 יבזאו ופשו מלמ' שכל אחד ואחד חייב לסעד
 בעשיית המעשך בגופו ובממונו אחד אנשים
 ואחד נשים וכן במקדש דורות' את המעשך
 אתה לך' את המעשך זה קדש הקדשים והויכ' כל
 אתה לך' אז מיעות שפודשין עליו' את מכסדו
 לו שט מכסאות שטליו אחד שלפדת אים מאדמ'
 ואחד שלפדת תחשים' את קדסיו' לו קדסי
 זהב וקדסי כחשת שללולאות שבהן מתברין את
 הידיעות' ואת קדשין לו הקדשים' את בדיחיו
 אז שמעבריתך בתוך הקדשים לחבר אותך' ואת

אבנו מוקדתי ובעין שחרמן לו הנהיקה בללך
 מאונך והשליך לארץ זבדון' שמעונוך' ים
 שורף' ושפדיך לאבטחפץ' ל' יכושלם ל
 שמו' בן מבי יתק עתיד הק'בה לעשות שער
 המוקדתי שלבית המקדש הוא נשכ פשיפשויו
 אבן אחת שלמדרגות' ל ינחך הנה יתב דריש
 במותבא רבא ד'פודר' עתיד הק'בה לעשות שער
 המוקדתי שלבית המקדש הוא נשכ פשיפשויו אבן
 אחת שלמדרגות' והוה המן חד מיטפדוש אמר
 אפלו בהדא בינדה דשפטיט לא משהבדחא
 והדין יתב ודריש בין כמה גלגולין מוגלגלין כ
 כשהוא מפרש בים הגדול שקעה ספיטתו בים
 וירד לעמוקן שלים ודאה שם מלכאבי השדרת
 מוקדתיך בו מוקדתיך בן אמ' להם מהו זה אמרו
 לו זה שער מוקדתי שלבית המקדש הוא נשכ
 פשיפשויו אבן אחת שלמדרגות' מיד כעשה לו
 נס ויצא משם בשלום' לשתא מחכרתא מעכ'
 תיה לך ינחך יתב ודריש בהדין טכייטא עתיד
 הק'בה לעשות שער מוקדתי שלבית המקדש הוא
 נשכ פשיפשויו אבן אחת שלמדרגות' אמ' ליה
 קבא סבא כלמא דאת יבונ' למגלגלא גלוג למ'
 למגלגלא שבה דלולי דחמוך טיכויי לאהויסא
 מהימטא יתך אמ' ליה בישאידא דהוה גוברא
 דלולי דחמוך טיכך לא הויסא מהימטא למכ'יא
 דאמרי' לאורייתא תלמ' טיכוהי ואסתבלציה מיד
 כעשה גל' שלפדת' טוב מעשה בחסיד
 אחד דהוה מוימיי' בהדא שונעידא דימא' ר' חיי'א
 הרהר בלבו ואמ' תאמר שהק'בה עתיד לעשות
 שער המוקדתי שלבית קדש הקדשים הוא נשכ
 פשיפשויו אבן אחת שלמדרגות' מיד יצאת בת
 קול ואמרה לו אל'י שאת חסיד גמור כנגד היתה
 מדת הדין כוגעת באוהו האיש הנמלם בולע בכאתי
 בששה ימים דברבי ששת ימים עשה יגי את
 השמים ואת הארץ ושער מוקדתי שלבית המקד'
 אי אפשר לעשותו הוא נשכ פשיפשויו אבן אחת
 שלמדרגות' מיד ביקש רחמים על עצמו ואמ'

פ
 יכמור
 כלאמה
 ויעצמוה

פ
 כלמה
 שאמה
 יכנ
 לפאר
 פאר

פ
 מוגלגלין
 בו
 יתקבצו
 תבא
 סתמי
 חותם
 בגלם
 דעלקא

ואתה יתקבצו סתמי חותם בגלם דעלקא

עמודין

וכל ימימי לא ימימי עתה בלתי עימי שלמה
 לבטן בית המקדש כד מפני שיען לדע' כל איש
 ואשה אשר כתב אותם לגושה ביד משה תרומה
 זו עלידי מעשה לצדקות עלידי גזברין ואמרו כל
 לין וקדתיקין ויאמר יש אלמשה לאו קרא יש
 בשם אמר ל יוחנן הכל בקריאה בין לפונה בין
 לבעה לפונה מהוא אומ' וקראת אל הדגן והרבי
 אות' לרעה מהוא אומ' ויקרא רשב על הארץ וכן
 לענין נשיאות לפונה מהוא אומ' לאו קרא יש בשם
 בצלאל אבל לענין רעה מהוא אומ' ופושע מבפון
 קורא לך לאו קרא יש בשם ל יוחנן אומ' בשם
 שאמר הקב"ה למשה ראה קראת בשם בך אמר
 משה לישאל לאו קרא יש בשם אמר להן משה
 הגון עליכם בצלאל לפי שאין מעמדין פרנס על
 הצבור עד שנמליין בצבור אמרו לו רבינו
 משה לפי המקום ועליך הגון עלינו לא כלשכן
 תאמ' וכי בצלאל שמנו והלא כאיה שמנו דתבנע
 יהודה פכץ הצדקן וכרמי נחזק ושכל נראה
 בן שובל הוליד אתיחות ויחזק הוליד את אחימי
 נאמר לה' שובל הוא אנכי וראה הוא בצלאל
 נכמה כקרא שמו בצלאל שבשעה שאמר הקב"ה
 למשה אמור לצלאל יעשה מעשן וארון וכלים
 וג' כד בתבין לענין דא בצלאל שם שקל'
 אה לו אמר ואומרת' והקב"ה קרא לו חמשה שמו
 על שמו של מעשן ראה שהראה הקב"ה לישאל
 שהוא מעתקן מעבדות ארזה מעשן
 שנבלש הוא בא להפסידו יחזק שנתן חתינתו של
 הקב"ה על ישאל אחימי שאיחה ישאל להקב"ה
 להד' שהעמיד המעשן שהנא הודן והדכן של
 ישאל ול תייה אמ' להד' שהדל של ישאל שבשב'
 מים נקדווג לע ש' ואתה אלהי אב' בצלאל בג אנכי
 בן חזק' בוא וראה כמה יטה בוח דורות ראשונים
 דתבו רבנן המסוקלת בבנה הקפון והענה בה
 בית שמאי אומ' פסלה מן הכהונה נבית הלל אומ'
 מכעילין אמ' תייה בניה דרבא בג חמנ'
 אמ' רב חסדא אמ' רב אמרי לה אמ' רב חסדא אמ'

זעירי הכל מנורים בבן תשע שנים ניום אחד
 שביאה ביאה פחות מבן שמונה שאין ביאה
 ביאה לא תחלקו לא בבן שמונה דבית שמאי סברי
 גמריכן מאזנות ראשונים ובית הלל סברי לא גמ'
 גמריכן מדורות הראשונים דורות הראשונים
 מטאלן דאוליד אי לימטא מרכות הלא זאת בת שבכ
 בת אינם אשת אנכיה החתי וכת אינם בן אחיתפל
 הגילנש וכת וישלח ביד כהן הכהן ויקרא את שמו
 ידידיה בעבור נפי' וכת ויהי לשטרם ימים ויהיו
 גוקדים לא בשלם וכת ואבשלם ברח וילך גשורה
 וישב שם שלוש שנים וכת וישב אבשלם בידוש
 שנתים ימים ופני המלך לא ראה וכת ויהי מקץ
 אנבעים שנה ויאמר אבשלם אל המלך אלכה נא
 ואשבעה את רדי אשר טרדתי לני' בתבון וכת
 כי נדר נדר עבדך בשבתי בגשור וכת ואחיתפל
 ראה כי לא נעשתה עזתו וג' ויקם וילך אל ביתו לא
 עמו ויצא אל ביתו וייחנק וכת אנשי דמים ומרמה
 לא יחזן ימיהם והגיא כל שנותיו שלדואו איכן לא
 שלשים וארבע וכל שנותיו של אחיתפל איכן אכל
 שלשים ושלש כמה הניח לה תלתין והגת דל שבכ
 דהוה שלמטא פשו לה עסקין ושית דלגרת דלתתיה
 עיבורי אשכוח לכלחד וחד בתמו אולדי וממנאי
 ודלואי הגויהו בתשע אוליד אחיתפל לאיעם וכת
 שבע הוא דאוליד בשית משום דאיתתא בריא תידע
 דהא הוה ליה ולך מעיקרא נא מיהבא ואלה דגלית
 תרין דבח הוליד את אברם את חזק ואת הרן אברהם
 גדול מחזק שנה חזק גדול דגהרן שנה נמצא
 אברם גדול מהרן שתי שנים דכת ויקח אברם וטחו
 להם נשים שם אשת אברם שרי ושם אשת חזק
 מלכה בת הרן ואמר רב יצחק יסכה דושרה שמו'
 כה בנות הקדש הינו דכת רב אשר תאמר אלף
 שרה שמע בקולה דא יסכה שהכל סוכך ביפיה
 וכת ניכל אברהם על פניו יצחק ויאמר בלבו העבן
 מאה שנה יולד ואם שנה הברת תשעים שנה תולד
 כמה קשיש אברהם משה עשר שנים וקשיש
 מאחזיה דגרת' אשתבת כד אולדה הרן לשרה

158

בט המטבחן אבל סבורתי אתבדוקי הפירי זה שנ
 נטייתו תבדוקי קדש ואל' הילול תשנה זש לטעמם
 ירוויך שמוע פנחה שמי קדוש ובמנות ענה משה
 אתי שכל לא הוסיף ולא העב ועליו הוא אומ' בכל
 ביתי טמון הוא שלם הוסיף ולא העב בעשיית
 המטבחן ויצאו כל עבד תבני ישראל מלפס משה
 מגיד הבר שבינו שנתבשלו ישל במתי לתאווע
 עון ושביקש מהך הקבה לבכודת מטבחן פדיל לה
 להטרוט שביטת ביניהן שמחו שמחה יתירה
 ויצאו פולק בקדושת מייר להביא כל ממונם
 הודי רבאו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר
 נדבה לחאבאו ונפי שחנטיבו בכל לבם ובכל
 רוחם למוסף צתיד הקבה לחודש להן לבונח'
 וכך הוא אמר וכתת לם לבחודש ונחח חרש
 מהן בקרבם ויצאו האנשים על הנשים מ'
 מלמ' שהיו הנשים מקדיסנין לאנשים לפיכך
 עבו כשים שלמותו החד יתג מק האנשים שאו
 נכנסו לארץ ואו למבטמו הביאו חח נכס' חח
 לו השיריק שמטותין באדנים נבאם וטבעת
 דו נבשע עליה וכומד דע צפנס שעל הודיק
 כלכלי קחב לרבות תבשיטי כשים וכל איש
 אשר הכיף הנכפת זהב ליני זה שהקדש זהב
 לבפרת ועדת תתשים מאי תתשים שיש בו
 הוועם הדבה אמר לב ינסף הבי הינו דמות גמי
 נן סקגופא ששש בגוונים הנבה באעי ל
 אינעז פור בהמה פומאה מהוא שיפומא צומ'
 אוהלין מאי קא מיבעיא ליה פומא היה או פהור
 היה אמר לב ינסף ומאי תבי ליה תבטא לא הובשנו
 למלאכת שמים לא עור בהמה פוהודה בלבד
 אמ' ל לשאי תתש שהיה בימי משה בריה בפג
 עצמו היה ולא הכריעו בו חכמים אם מיקתיה
 הוא או מיק בחמס וקרק אחת היה לו במצדו
 ולפי ששה נדמק לו למשה ועשה ממכו מ'
 מטבחן וכגכד' מדקאמ' קרק אחת היתה לו במ'
 במצדו שמוע מיטה טהור הוא דאמ' ל יהודה
 נזור שהקרב ארם האשון קרק אחת היתה לו

כ
 מיצויר
 במינים
 המטה
 כול
 הוא
 שמח

במצדו שני והימים ישי מטור פד מקרק מ
 לפנים יקדתי מעט מעט אמ' לב כחמק בכ יצחק
 מוקפק בת ריכטו מייסח לויך בדמדהוא כיון
 דאיכא קרש דמקן חיה הוא ולית ליה לא חדא קרק
 איכא למימר מיין חיה הוא וכלאשה חכמת לב
 בידיה פחו מגיד שהפחו היא מטובה מיחדרת
 לנשים היכודתבן אנטאכורת שהאשה עשה
 לבטלה פוחטת ואופה ומבבסת ומבשלת ימכיקה
 אהבנה ומצפת את המבנה ועשה בצמק'
 הכניסה לו שפחה אחת לא פוחטת ולא אופה
 ולא מבשלת שתיים אינה מבשלת ואינה ימכיקה
 את צנה שלוש אינה מצבת את המבנה ואינה
 עשה בצמק' ארבע ינש בתבקתרה ל אינעז
 אומ' אמר הפסוק לו משה שפחות בופה לעשו
 בצמק שהבולה מצביאח לירידמה לבן שמעון
 בן אמלט אומ' אף המדיר אתאשתו מלעשור
 מלנכה יוציא ויתן בתובה שהבולה מצביאה
 לירי שעמנם בצמק איך בפשתן לא כדל יהודה
 ראמ' ל יהודה איכו כופה לעשות בפשתן מפגי
 שהפשתן מקריח את המה ומטלביט את ה'
 השפתים ודוקא בפתגא נומחה וכל הנשים
 אשר נשא לבן אתנה בחכמה פווחאת העדים
 מלמ' שמלכותן קשה מן הכל לפי שהשענות
 שלעדים דקיין ביותר וקשים והנשיאים
 הביאו אמ' ל שמנו' בשעה שבא משה אתלישכל
 ואמ' להם אמ' לי הקבה עשו לי מקדש אמכו לו
 הנשיאים אמכו מושלכו נעשה מקדש נאלישתתבן
 בז שכל אמ' להן לא כך יצנף הקבה לא דבר אכל
 בני ישראל מקחדלי תרומה מייר פירשו ולא נש
 נשחלבו עם היעבור ומה תל והנשיאים הביאו
 שבתגלם על ישראל בענגים כדא מעלה נשיאים
 מקצה האכץ נאל תרמה על הדבר והלא בשיבור
 הגחות בלא לו הקבה מתצב שלם בפירין בתוך
 ביות וממכו נתצב לגחות גשניים וממכו העשיר
 משה לביכו ואל תרמה על הדבר הרי שמור
 שבתבו אבני שוהם ואבני מלגאים לא נמצית

אלהם ושמרתם להם הנהם והנהם ויהוה ודע
למען כל הנהם וכל הנהם וכל הנהם
בטקטייקי בקטטים וטקטייקי כמות שנהל
וידיע לטקטייקי כמות שנהל וכל הנהם
באמצעות טקטייקי כמות שנהל וכל הנהם
למטות כל הנהם ולחשוב כל הנהם ועשה
בכל הנהם ולחשוב כל הנהם ולחשוב כל הנהם
יוחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו
וחס וחס וחס וחס וחס וחס וחס וחס וחס
יחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו
הנהם ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו
בחקר לטקטייקי כמות שנהל וכל הנהם
שנהל למה ברכה בברכותם ויחזקו ויחזקו
העושים איש איש מעמלם כל הנהם וחס
ואחר הביא מעין מלמדם ויחזקו ויחזקו
למען חס וחס ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו
כהנהם ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו
דעתם לדעת המנהגים ויחזקו ויחזקו ויחזקו
אשר עשה לטקטייקי כמות שנהל וכל הנהם
עומד עומד עומד עומד עומד עומד עומד
שעשה עשה עשה עשה עשה עשה עשה
מלמדה ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו

חיותם ופניהם ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו
הנהם ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו
אשר עשה לטקטייקי כמות שנהל וכל הנהם
שנהל למה ברכה בברכותם ויחזקו ויחזקו
העושים איש איש מעמלם כל הנהם וחס
ואחר הביא מעין מלמדם ויחזקו ויחזקו
למען חס וחס ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו
כהנהם ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו
דעתם לדעת המנהגים ויחזקו ויחזקו ויחזקו
אשר עשה לטקטייקי כמות שנהל וכל הנהם
עומד עומד עומד עומד עומד עומד עומד
שעשה עשה עשה עשה עשה עשה עשה
מלמדה ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו

קאלי לה הוצאה שמע מינה הוצאה וכל הנהם
היא דכל הוצאה יש בה הנהם וכל הנהם יש בה
הוצאה וכל הנהם יש בה הנהם וכל הנהם יש בה
הוצאה קאלי לה אמר לחיוב מהביתך נמי
דוקא דקא תאמי יציאת השבת שנים שהן ארבע
וקא מכריש לה פשוט הענין ומענין להוצאה
שבת שקרויה מלמדה ב' פסוקים במקום שבת
ל יוסקן שהנהם הוצאה נמי משהו עשה עשה
במחנה לאמר עשה מאשה לא עשה עשה עשה
כמות חס וחס ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו
למחא בשבת ל' חס וחס ויחזקו ויחזקו ויחזקו
בשם שנגעו חס וחס מלמדה חס וחס ויחזקו
למחא בשבת ל' חס וחס ויחזקו ויחזקו ויחזקו
ולמחא בשבת ל' חס וחס ויחזקו ויחזקו ויחזקו
שהנהם ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו
הנהם ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו
מכות הם בניו השבת הגדולה וכל הנהם
ישנהם ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו
והנהם ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו
עשות היחידים ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו
הנהם ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו
במאם ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו

חיותם ופניהם ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו
הנהם ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו
אשר עשה לטקטייקי כמות שנהל וכל הנהם
שנהל למה ברכה בברכותם ויחזקו ויחזקו
העושים איש איש מעמלם כל הנהם וחס
ואחר הביא מעין מלמדם ויחזקו ויחזקו
למען חס וחס ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו
כהנהם ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו
דעתם לדעת המנהגים ויחזקו ויחזקו ויחזקו
אשר עשה לטקטייקי כמות שנהל וכל הנהם
עומד עומד עומד עומד עומד עומד עומד
שעשה עשה עשה עשה עשה עשה עשה
מלמדה ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו

ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו ויחזקו

בתמיני אנלדה וממאי ודלמא אברהם דופות
 דאחיה הוה נדרך חבמתך קא חשיב תידע דחשיב
 קרא דרך חבמתך וכת ויהי כוח בך חמש מאות
 שטה ויולד נח את שם את חם נאח יפת שם גדול
 מחם שטה וחם גדול מיפת שטה נמצא שם גדול
 מיפת שתי שנים וכת וכת בך שש מאות שכה
 והמבול היה וכת אלה תולדת שם בן מאת
 שטה ויולד את ארפכשך שטנים אחר הסבוכ
 בן מאת שטה בר מאה ותרתיה הוואי לא דרך חבמתך
 קא חשיב אמ' נב בהכא אמלחה לשמעתה קמיה
 דרב זביד מטה דרשא אמ' אתון מהכא מהנתון
 לה אכן בהדאי מתנכך לה ולשם ילך גם הוא אבי
 כל בני עבר אחי יפת הגדול הגדול שבאחיו
 ולא מנא לך מהכא בצלל בן אורי בן חור וכת
 והמת עדובה ויקה לך כלב את אפרת ותגד לך
 את חור וכי עבד בצלל משכן בר כמה הוה הוה
 בר תג' סך דכתיב איש ממלאכתו ותגוא שטה
 ראשונה עשה משה משכן שטיה הוקם המשכן
 ושלי מרגלים אל הארץ וכתבן ארבעים שטה
 אכבי בשלח אותי משה עבר ימי מקדש ברנב
 כמה הוה ליה דלא רבע סרי דהוה בצלל פשו לה
 נקניץ ושית דלתרתי שטין לתתה עברתי אשתבח
 דכתיב וחד בתמיני אנלדה והאי דאנלדה בת שבע
 בשיה מעשה גבורה הוה דתבו לבבן מעשה
 בימיהו בתו של אורי ויחוס בן יספריכו שבאת לפכ
 ל אמנה לראשה בבמה נשארה אמ' לה בת שלש שנים
 ויית אחי ובבמה מרגבת בת אחת עשרה שטה
 ויחוס אחי אמנה לנ' אכ' כשמה בשש וילדת בשבע
 זאוי לה לטלס שנים שאברתים בבית אבא ומי
 מי עברא והא האט רב ביני קמיה דרב נתמן שלש
 כשים משמעות במוך ולו הן קפטה מעונבת
 נמניקה קפטה שמא התגבר והמות מעונבת
 שמא תעשה ענברה סכדל מניקה שמא תגמול
 את בנה ואיזו הוא קפטה מעת אחת עשרה שטה
 עד בת שנים עשרה שטה יום אחך פחות מכאן
 ויתר עלבאן משמעות בדרכה והולכת דברי ל

מאיר וחכמים אדם אחד לו ואחד לו משמעות
 בדרכה והולכת נאח השמים ירוחמו משום שסמ
 שומר צנאים יי' ואי בגידת אימא אשע פיהם
 דבר שאו ואי בעית איסור אשע בשעל חמוריים
 בשלם וימלא אותה לוח אהים בחכמה בתבונה
 וברשת חביב הוא המשכן שנעשה בחכמה ובתבון
 וברשת במעשה בראשית בת יג' בתכמה יסראכץ
 בוכן שמים בתבונה ברשתה הווערת בבקענו וכת
 וימלא אתה לוח אהים בחכמה ובתבונה וברשת
 ומנין שנעשה במשכן במעשה בראשית בוא
 וראה ביום הראשון נבראו שמים וארץ שנבראש
 ברא אהים את השמים ואת הארץ וכתב שמים
 וימתחם פאהל לשבת ובגדו ש עשו יריענות
 עשר ואחת עשרה ועשו ארון שלטן והכחו בו
 לוחות אבנים שהן מבדיתה של ארץ בשכי
 נברא הנקייע להבדיל בין מים למים ובגדו
 עשו פרוכת להבדיל בין הקדש ובין קדש הקדשי
 בשלשי נקון המים ונבראו המים ובגדו עשו
 כיור לרחצה ובן ביום נבראו רשאים וכלמי
 דרמים ואילכות שהן עושיין פרי תמיד ובגדו
 עשו שלחן ועליו לחם התמיד הפלים ברביעי
 נבראו מאורות ובגדו עשו מכורה ובה שבעה
 כירות בחמישי נבראו עופות דבר ועוף עוף
 ובגדו עשו כרובים וכתבהן ובשמים יקנוכף
 בששי נברא אדם והכניסו לגן עדן לעבדה ושמרה
 וכנגדן ניתנה אהרן ובניו וכמשה הוא ובניו לבוא
 אל אהל מועד לעמדת לשרת לפני יי' בוא וראה
 שחביב אהרן יתר מאדם הראשון לא עמד בגן עדן
 אפלו יום אחד כולו לא חפוא ונתחייב ונתגדש מיד
 אבא אהרן ובעד עומדין נמשמטין לפט הקדש
 לעולם ולעולמי עולמים שכן והיתה להם משחותם
 לכהונתם ולע לדרוהם בשביעי ייבט
 ובמשכן והבלי בבית עולם ויברך אתם אהים
 ובמשכן ויברך אותם משה בשביעי ייבט
 אהים ובמשכן ויהי ביום כלות המשה בשביעי
 ויקדש אותה ובמשכן ויקדש אתם ולהורותהן

אשר יצא אלהים מן הים וישב על המים וישב על המים וישב על המים
 מורדי לך אמר רב הונא קראי בפתע מעיקר דבר
 דבר וכופתני לך שם וגו' והגיא ארון תשעה
 וכפרת טפח הריבאן עשנה ונבסקוף כלהבית
 אשר בנה המולך שלמה לניששים אמה ארכו
 ועשרים ארבע ושלישים אמה קומתו וכתבה
 אמר יני השמים כסאי והארץ הדום רגלי ההוא
 קא אדיל ואמר היא טמיטא ודיקולא שפול אמר
 ליה שמואל לך יהודה קרא כות בעצרתם ימך
 המקרה ובשפלות ידים ידלק הבית ההוא דהוה
 קא אדיל ואמר גוברא די כתיבס עליה לרגליה
 וקם אמר ליה שמואל לרב יהודה גמ איש שלמיני
 אשר בפתחתי בו אוכל לחמי הגדיל עלי עקב
 ההוא דהוה קא אדיל ואמר דבירטא שקל גלמיה
 קא מדמור ואדיל בחורחא אמר ליה שמואל לרב
 יהודה קרא דבר וגם כל העם הזה על מקומו
 יבא בשלום ההוא דהוה קא אדיל ואמר שבבכדי
 בידי למשלמטא וסליק מורא לדעבר ביש אמר
 ליה שמואל לרב יהודה קרא כתיב שבעי פול צדיק
 וקם וכשעים יבשל בדעה ההוא דהוה קא אדיל
 ואמר ארתרי וארתרי גטבא לא מקפול אמר ליה
 שמואל לרב יהודה קרא כות פה אמר יני על שלמה
 פשעי ארום ועלארבעה לא אשיבכו ההוא
 גוברא דהוה קא אדיל ואמר טוביה למאן דשמע
 ואר'יש חלפימינה בישאתא מאה אמר ליה שמואל
 לרב יהודה קרא כות פופוד מים ראשית מדון
 פופוד מעטון מאה דיניק ויעשאת מקדבא הקפ
 לא יעזר אומ' חביבה היא הקפודת שייחד לה הכות
 מקדבא בפני עצמה ומערכתאש בפני עצמה
 בנא ונאה שלוש פשרה מיניקרבנות צוה בהן
 הקצה וכולן נעשיין על מצבת אחד נאו הק' עולה
 נעולת העוף תפואת וחפואת העוף אשם ודאי
 ואשם תלוי שלמים ותורה ובכור ומעשר
 וקרבן פסח וחמשת מיני מנחות מבחת קולת
 מנחות מצות דקיקין מנחות מחצת מנחות
 מנחות וכולן על מערכה אחת אבל הקפודת
 פ כשישנה ככל הפל' פהרים כלי דיכו עלי פ דכשהוא כשר
 ודמים אם יפול בשבע בנות הוא עולה מדין פ למי ששומע ושותף

לה מקדבא בפני עצמה ומערכה בפני עצמה ל
 לעזר אומ' חביבה היא הקפודת שארבע עשרה
 קרבנות ישלש מקדיבין בינם הכפודים ואין כהן
 גדול שול יבכו לא בשעת הקפודת הקפודת שכל
 נדה את הקפודת על האש לפני יני והבן טמא
 הבית ועשין יוצא לאחוריו ועממ' בהיכלו
 ומתפלל מינין שבאותה שעה היה מתפלל שכל
 תבון תבלתי קפודת לכבוד קשה עונשה לקפודת
 שעל צמיחה נענש אחז שנגם קהלו דלתי' האולם
 הקפודת לא הקפויכו מהוא ויבא עליו הגר' פלסטר
 וכי מפגימה היא חביבה כל כך לפי שאינה באה
 על חטא את מונצא שכל הקרבנות יש להן במטה
 יתלו אבל הקפודת איך לה לפיכך איך היחיד מתבט
 קפודת חוץ מקרבן נשיאים שהיה לפי שעה
 ייעט את שמן המשחה קדש ואת קפודת הקמנים
 מזהור' פוהור מכלל דמקבל פומטא ופיאכל הוא
 לא מפני חובת הקודש אפלו האש והנצים והקב'
 מקבלין פומטא ויעט למקדבא מכבוד ה' וזאת
 כרכבו' תבו כבנ' איקו כרכב בין קרן לקרן
 ומקום נגלי הכהנים אמה' אפון הכהנים בין קרן
 לקרן מסגה אמה מקום נגלי הכהנים אמה והבת
 תחת כרכבו מלמטה עד חציו אמר רב סמון
 האוי חד לבואי וחד לכהנים דלא נישתקרו ויעט
 את הכיור נתשת ואת בכונתשת בכלאת הצבאות
 לא יעזר אומ' בנא ונאה כשים צדקיות שבדור
 מה עשן שכל אחת נאחר הביאה מדאה אחר שכל
 כשת כרי שיהיה להן שם בפני עצמן באותה שעה
 דן משה נבינו בינו לבין עצמו נאמ'מה אני עשה
 במנאות הלל' לא מתק שבעשור לבריקה בתולה
 יהיו לבריקה במקף תרעלך שהדיאשה בודקת צמח
 במדאה שלה ומתקטבה וכן הוא בודק בה ומתקטה
 שאם שפודאניה תתראישה ולא ידע אם נפומטא
 או לא נפומטא והיא אומרת פוהורהאכי ולא קתלתי
 עצמי ואומרת לו הברקי במדאה הקו הכאה ולקח
 הבהן מים קדשים בבלי חרש תבא חצי לגה מים מן
 המים אם פוהורה היא פניה מקהינות ואם לאו פניה

הוא יצא אחריו ועממ' בהיכלו ומתפלל מינין שבאותה שעה היה מתפלל שכל תבון תבלתי קפודת לכבוד קשה עונשה לקפודת שעל צמיחה נענש אחז שנגם קהלו דלתי' האולם הקפודת לא הקפויכו מהוא ויבא עליו הגר' פלסטר וכי מפגימה היא חביבה כל כך לפי שאינה באה על חטא את מונצא שכל הקרבנות יש להן במטה יתלו אבל הקפודת איך לה לפיכך איך היחיד מתבט קפודת חוץ מקרבן נשיאים שהיה לפי שעה ייעט את שמן המשחה קדש ואת קפודת הקמנים מזהור' פוהור מכלל דמקבל פומטא ופיאכל הוא לא מפני חובת הקודש אפלו האש והנצים והקב' מקבלין פומטא ויעט למקדבא מכבוד ה' וזאת כרכבו' תבו כבנ' איקו כרכב בין קרן לקרן ומקום נגלי הכהנים אמה' אפון הכהנים בין קרן לקרן מסגה אמה מקום נגלי הכהנים אמה והבת תחת כרכבו מלמטה עד חציו אמר רב סמון האוי חד לבואי וחד לכהנים דלא נישתקרו ויעט את הכיור נתשת ואת בכונתשת בכלאת הצבאות לא יעזר אומ' בנא ונאה כשים צדקיות שבדור מה עשן שכל אחת נאחר הביאה מדאה אחר שכל כשת כרי שיהיה להן שם בפני עצמן באותה שעה דן משה נבינו בינו לבין עצמו נאמ'מה אני עשה במנאות הלל' לא מתק שבעשור לבריקה בתולה יהיו לבריקה במקף תרעלך שהדיאשה בודקת צמח במדאה שלה ומתקטבה וכן הוא בודק בה ומתקטה שאם שפודאניה תתראישה ולא ידע אם נפומטא או לא נפומטא והיא אומרת פוהורהאכי ולא קתלתי עצמי ואומרת לו הברקי במדאה הקו הכאה ולקח הבהן מים קדשים בבלי חרש תבא חצי לגה מים מן המים אם פוהורה היא פניה מקהינות ואם לאו פניה

הקמנכה לרשות הנבים אנג דדחקי רבים ונעו
 להם כיון דלא נחא תשמיעיה ככרמלית
 דמיא כי אהא רב דימי אמ' ל יוחנן אף כרמלית
 פחותה מארבעה פוחים ולמעלה מעשרה
 פוחים בארץ רשות הרבים ובארץ כרמלית
 ובכל מקום שאין בן ארבעה פוחים הכל מקום
 פסול הוא ומגיד לפולטל בגלגל והמלאכה
 היה דים לכל המלאכה לעשות אותה והוה
 אמ' משה לפני הק' בבונוש לפולטל עשיו
 כלום חמסין מה נעשה ביותג אמ' לו נעשה
 ארבע מדות למסכן הינו דבת ומשה יקח את
 האהל זה בית מדרשו שלמשה דא והמלאכה
 היחדים שלם שלם פסולו על פחותהם של
 ישראלי ארבעה המספן אמ' בק' יאן מ
 מעשה המספן שבו דים ריבול על מעשה
 המל' שבו דים דבת ויקח מידם דים זירם חרד
 מילתא יא בחינתא ויעשו כל חכם לב בעשיו
 המלאכה את המספן ל ידוע דקכך בשם
 ל' ב' בס' ש' אמ' הק' למשה עשה לי מספן
 היה לו להביא ארבעה קפוסין ולמדת את המספן
 כן עשה אמ' להוה לו הק' למעשה
 לפעולת אש אדומה אש ירוקה אש שחורה אש
 לבנה אמ' לו עשה לי כזה אמ' משה לפני הק' עשה
 לבן העללים וכי מניין יש לי אש אדומה אש
 ירוקה אש שחורה אש לבנה אמ' לו ברבעותם
 אשר אתה מראה בהן ל ברכיה בשם בעלה
 למלך שגראו לבן ב' ב' ב' א' מרגלי פון אמ'
 לו עשה לי עדה אמ' לו אדוני המלך וכי מניין לו
 לבנה או מרגלי פון אמ' לו אהה בס' מניין ואכ
 בכבודי כך אמ' לו הק' למשה משה אם עשה
 אהה מה שלמען למפון אש מנח ספק לי פון
 של למען ויודד ומצמח שרשני ציניכס
 למספן מה למען שרבים עומדין אף למספן
 עצי שפיים עומדין מה למען כרובים ש
 יושב הכרובים הופיעה אף למספן שנייהו הכרובים
 מה למען כרובים אף למספן כרובים דאמר ל

ל

עמרים
כמו
חוסין

חייא במ' שהיו קדסי דרב קמסן
 כבנים הק' קיע' ויחבר את חמט הינו
 ללהב הוא אומ' והב' את חמט הינו עמט וחמט
 ירעות חוברות ל יודג בש' ח' פ' א' ק' י' י'
 ול שמעון בן לקיט חד אמ' משה היה עמט ב' כ'
 אחת ואחר והיו מעתה ברות כולן באחת וחורט
 אמ' וחברתו יחבר אחו' היה למדידה ואחד למ'
 למשיחה ויעש מכסה למחל עשה לו שכי
 מכסאות למענה מן היריעות עד ששמעון
 במר ארבע הק' אה' איעש אה' הק' רשית למען
 מעבן קדו' שכן חוין קדשים קדו' מנחם הוה
 למען ויחרין יהיו חמטים על י'
 באשוראם הטובשת האחת מלמד י'
 שפטן לגשת טובשת גדולת י'
 צפורה הזיוה למען פ' ל' צוק י'
 פוף קדשים ש' ברות וס' צפון עמט קדשים
 שש' למתן צפורה למען ב' ב' ח' היה חורט
 קצה הקדש שבקדן רדומית עם קצה הקדש
 ש' בקדן מערבית הקדש ליה ומכניס טבטת
 בשדהו כרי לחברן וכך היה עשה בקדן צפון
 מערבית לבן באמ' אל הטובשת האחת מלמד
 שהן צפון בקדן בטבטת אחת מנא שיהן וכך
 היה עושה מלמפון ויעש בעל את הארון
 עצי שפיים אמתיים ל מאיר אומ' כל האמרות
 היו ביכונות והאמ' ב' ש' ט' פוחים חוץ
 ממקבץ הזה והקדן והקובב והיסוד שיהיו
 באמ' בת חמטה פוחים ויעש שני כרובים
 זהב מאי כרוב אמ' לא בהווא בדביא שכן קורין
 בצבל ל' כרובא לבן אמ' לה רב פמל לאביי אלא
 מעטה דבת פט האחד כע הכרוב והשני פט
 אדם וכרוב חד הוא אמ' ליה אפי' לבדבי ואפי'
 דופרי ויהיו הכרובים פוחים פנכים למען
 נעשו כרי ש' שדה שכינה ביניהם הוה ומעדת
 לך שם דברת אוק מעל הכפרתוג' וכלבך למען
 מבע ח' ש' ש' הוא רהוה קא אזיכ
 ואמ' כי הוה דחמתיך עליזא אבותיא דספיקא

ויקהל
 ויחבר את חמט הינו עמט וחמט ירעות חוברות ל יודג בש' ח' פ' א' ק' י' י'
 ול שמעון בן לקיט חד אמ' משה היה עמט ב' כ'
 אחת ואחר והיו מעתה ברות כולן באחת וחורט אמ' וחברתו יחבר אחו' היה למדידה ואחד למ'
 למשיחה ויעש מכסה למחל עשה לו שכי מכסאות למענה מן היריעות עד ששמעון במר ארבע הק' אה' איעש אה' הק' רשית למען מעבן קדו' שכן חוין קדשים קדו' מנחם הוה למען ויחרין יהיו חמטים על י' באשוראם הטובשת האחת מלמד י' שפטן לגשת טובשת גדולת י' צפורה הזיוה למען פ' ל' צוק י' פוף קדשים ש' ברות וס' צפון עמט קדשים שש' למתן צפורה למען ב' ב' ח' היה חורט קצה הקדש שבקדן רדומית עם קצה הקדש ש' בקדן מערבית הקדש ליה ומכניס טבטת בשדהו כרי לחברן וכך היה עשה בקדן צפון מערבית לבן באמ' אל הטובשת האחת מלמד שהן צפון בקדן בטבטת אחת מנא שיהן וכך היה עושה מלמפון ויעש בעל את הארון עצי שפיים אמתיים ל מאיר אומ' כל האמרות היו ביכונות והאמ' ב' ש' ט' פוחים חוץ ממקבץ הזה והקדן והקובב והיסוד שיהיו באמ' בת חמטה פוחים ויעש שני כרובים זהב מאי כרוב אמ' לא בהווא בדביא שכן קורין בצבל ל' כרובא לבן אמ' לה רב פמל לאביי אלא מעטה דבת פט האחד כע הכרוב והשני פט אדם וכרוב חד הוא אמ' ליה אפי' לבדבי ואפי' דופרי ויהיו הכרובים פוחים פנכים למען נעשו כרי ש' שדה שכינה ביניהם הוה ומעדת לך שם דברת אוק מעל הכפרתוג' וכלבך למען מבע ח' ש' ש' הוא רהוה קא אזיכ ואמ' כי הוה דחמתיך עליזא אבותיא דספיקא

שכנין

עושיך שררה עלה ציבור באמונה בפתח משכנים
 מותבי והא משה רבינו יחיד היה אמרי משרה
 במקום שבעים אחד הנה ואי בעית אימא משה
 לא הנה עביר חושבנא גבי כפשיה לא היה לנו אחרים
 ומחשיב על ידך מניין ממה שקרינו בענין אלה
 פקודי המשכן משכן העדות מנה שקרא משה
 לכלי שראו ואמ' להם צאו וכעשה עמכם חשבון
 נתקבצו אליו ואמ' להם אלה פקודי המשכן וכימה
 עריך לכך והלא הקב"ה האמינו שנבנה ביתי ואמ'
 הא' לא הוא החמיר על עצמו' הבו רבנן איך
 מתשבין בצדקה עם גבאי צדקה ולא בהקדש
 עם הקצבין אעפ שאיך נאיה לדבר זכר לדבר
 אך לא יחשב אתם הבקש הכיתך עליהם כי באמו
 הם עושים' הבן התם איך פוחדין משלשה
 גזברים ומשבעה אמורבלין ואיך עושיך שררה
 על הציבור באמונה בפתח משכנים חוץ מעבד א'
 אחייה שעל חולי מעיים ולעזר שעל הפרוכות
 שאותן קבלו הציבור עליהן' תאמ' ואיך פוחדין
 משני קתילוקין הה"ד ויחיל ועזדיהו ונחל' זבלין
 ועשה' ורימות ויוקבד ואיאל ויסמכיהו ומתה
 ובניהו אמורבלין' פקידים מיד כנניהו ושמעני
 אחיו קתילוקין' במפקד יחדקיהו המעלך ועזריהו
 נגיד בית האלים זה מעלך ובהן גדול' כשהוא חותם
 גזבר חותם' וכוהנו למעלך וכשהוא מתיר המעלך
 רואה חותמו ומתיר' בהן גדול רואה חותמו ומ'
 ומתיר' וקתילוק רואה חותמו ומתיר' אמורבול'
 רואה חותמו ומתיר' גזבר רואה חותמו ומתיר'
 תנו רבנן שלשה גזברין מה היו עושיך פודין
 את הערכים ואת החלמים ואת ההקדישות ומ'
 ומעשר שני וכל מלאכה הקדש בהם נעשית'
 ושבעה אמורבלין מה היו עושיך' שבעה מפתחו
 העזרה בידים נצה אחד מהן לטמא אינו יכול
 עד שיתכנסו כל האמורבלין כותחין וגזברים
 ככנסים' הבן התם ואיך הממונים שהיו
 במקדש יוחזקו בן פיסוס על החותמות אחייה
 על הסלתות' מענה בן שמול על הפייסות'

פתחיה על הקנים' ולמה נקרא שמו פתחיה שהו
 פותח דברים ודורשן ויודע שבעים לשון' בן
 אחייה על חולי מעיים' כחוכיא חופר שיחין'
 ורבינו ברוך' בן גבר על כנילת שערים' בן בני
 על הפקע' בן ארזא על הצלצל' הוגדס בן לוי על
 השיר' בית גדמו על מעשה לחם הפנים' בית
 אבפויכס על מעשה הקטרת' לעזר על הפרוכות'
 ופיכס המלביש' מאי חותמות' דרבן אדבעה
 חותמות היו במקדש וכתוב עליהן עגל דבר גדי'
 חופא' שכל מי שטח יעבד נכסים כותן לו רמים הוא
 כותן לו חותם לפי קרבנו' או רבד או גדי או חפוא
 והוא המצורע ואותו האיש הולך אצל אחייה שעל
 הסלתות כותן לו החותם והוא כותן למה שהתבבל'
 מתיה בן שמול על הפייסות' דרבן ארבע פייסות
 היו במקדש בכל יום כד מפרשינן לרע' פתחיה
 על הקנים שהוא מספק קנים לכל צרכי קנים
 ופתחיה זהו מדב' בלשן העולה מבבל' בן אחייה
 על חולי מעיים שהוא מתעסק בלפוחה הכהנים
 להביך להם בכל יום מיני משקין וסממנין כדי שלא
 יבואו לידי חולי' כחוכיא חופר שיחין בידושלם ובדרך
 לעולי רגלים כדי שיהיו המים מן מצויין בכל מקום'
 ורבינו ברוך שהוא עומד בכל יום בשחר ומכריז
 עמדו כהנים לעבודה לוי' לזוכן ישאל למעמד'
 בן גבר על כנילת שערים שעל פיו פותחין השערים
 וסוגרין בכל יום' בן בני על הפקיע זה המחזר על
 השומרין בלילה וכל משמר שמצאו ישך רשות יש
 לו להלקותו ולשנוף את כסותו' בן ארזא על הצלצל'
 שהוא מותקן כלכלי שיר' הוגדס בן לוי על השיר'
 שהוא ראש למשוררים הינו דרבן הוגדס בן לוי היה
 יודע פרק בשיר ולא רצה ללמד' אמרו עליו בשמה
 שהיה פותח בשיר היה כופץ גודלו בתוך פיו וגודלו
 אחת על הארץ והיו יוצאין ממנה כמה מיני קמח'
 עד שהיו אחיו הלנים כדרכין בבת ראש לאחוריהם
 בית גדמו על מעשה לחם הפנים הינו דרבן ביוגדמו
 על מעשה לחם הפנים ולא רצו ללמד' הבו רבנן בית
 גדמוהו בקיאיך במעשה לחם הפנים ולא רצו ללמד'

כ
 כנסת
 צבת
 אחת
 כמדת

וזבחיחם לבינת על מזבחי כי ביתו בית תפילה
יקרא לכל השנים כן יאמר בפני הכתמים

אלה פקודי

מזבחות להי עולם
 ימינו כמדרי בבוח
 קרב לבשברי לב
 מקשיב לשונות יונק
 בן ישמע צעדה עמו
 ישלח דברו וירטאם
 ינסוף שמת ידו
 ויחדש להם כמקדם
 אז ידעו בלב שלום
 כי אל דעה יי יגלו
 יעבינו יונדיו ארון כל הממלכות

יקיר אפנו וחסדנו
 יקרב קצי האולתנו
 יעלה למבאוינו
 יטבור קשרות אויב
 יבוש יחפיד
 יאחד עקבו פח
 יושיב לפנמי עמו
 אשרי המכה לעת
 ויאמין בלב שלום
 כי בשבר חמורה
 בדרך שכ איש אמונות רב ברכות

זהשה איש אמונות רב ברכות ר הגחונמא פתח
 איש אמונות רב ברכות ר זה משה שפרטובבל
 ביתי טאמן הוא רב ברכות שהרבה ברכות נתברכו
 ישלח ענין שכל מי שהח טאמן מביא הברכות
 עליו שכל איש אמונות רב ברכות רא איש
 אמונות רב ברכות זה משה שכל אותה הדברים
 שנעשה עליהם גדול מתברכו עליו מאך העשר
 לא ינקה זה קרח שהיה לנו וציקש עוד בהוטר
 להדר ליותו וטפול הכל מידו הגן התם אין

מוניקות ואין אומר לחזיקה לו בדת עתמיך
 בינוך לבינוך לא הגדלת לבינוך במה קיא באותה
 שעה און לאותה זנושה און לאותה כלמה יעש
 את החצר החצר היא היתה כנגד העדה בבית
 העולם ולא היה לה לא שער אתר דבת ומסך
 פתח שער החצר אבל לדורות היו בה שבעה שערי
 שלשה בצפון ושלשה בדרום ואחר במזרח שבצפון
 שער הכניסה שער הקרבן שער בית המקדש
 שבדרום שער חזקה שער הקרבן שער המים
 ואחד במזרח והוא הטרקרא שער ניקנור ולמזרח
 נקרא שמו שער ניקנור על שם גבאי רבא קראו
 ליה הינו דהבן ניקנור נעשו כמים לדלתותיו
 אמרו משהלך ניקנור להביא דלתות מלאכסרדיא
 של מצרים בחזקתו עמד כחשול שבים וביקש
 לפזען כפולו אחר מהן והמילה לים ועדין לא
 כח הים מועט פוקשו להפיל את חברתה עמד
 וכרכה על גוכו ואמר המילת עמה מיד נח הים
 מצעפון והיה מצפונם על חברתה כיון שהגיע
 לבמילה שלטכו ראה שהיא מבצבצת ויוצאת
 מותר דפי הקפיטה ויש אומר בריה שבים לעתו
 והקיא את ליצה ועניה אמר שלמה קודר בתיו
 אקדים להיפוכו בנותים אל תקרא בנותים אלא
 בנותים לפיכך כלישעיים שבמקדש נשתבו
 להיות שלקה חץ משערי ניקנור מפני כעשה
 בהן נס ויש אומר כתשרן מנחבת לא עקר בן
 ינקב אמר בחושת קלונתיה היתה נהיתה סמארה
 כשלקהב אמר לא יעזד שמעתי שכשהיו בונים
 בהיכל עושים קלעים להיכל וקלעים לצדקנות
 לא שבהיכל בוכין מבחור נבעדוה בגון מצפון
 אמר יהושע שמעתי שהיו מקדיבין אעפ שאין
 בידגאובלין קדשי קדשים אעפ שאין קלעים קדשי
 קלים ומעשר שכי אעפ שאין חומה שקדושה
 ראשונה קידשה לשעה וקידשה לעתיד לבוא
 הרחמן יקרב קצי אולתנו ויעלנו בקרב למדענו
 ויבנה בית קדשנו והבארתנו ויקיים בעוהביאות
 אל חר קדשי ושמותם בבית הפלתי עלתיה

ב
שם
מקום

עשר

מעשה המכונה ולא ענין לא אף מעשה טרקה
 בה עד שהדאה ליה הקב"ה דבר וראה ועשה בהבט
 אשר אתה מראה בהל' כל הקהב העשוי למלא
 לא בא הכהן לא להודיעך עשרך שלמבותכו וכך
 הוא אומ' ויוציאם בבקש וזהב ואיך בשבפיו בושל
 ובקש פקודי העלה מואהבבר וג' בקשת לגלגלת
 וכת' מאת ככד' הבן רבנך של קופרניקוס
 הגמון את רבך יוחנן בן דבאיאמ' ליה בקע לגלגלת
 וברמאת ככר משה רבכם אי רב הוא אילא הוה
 בקי בחשבון דבר בקע לגלגלת איך תעביד קפידא
 מואה לפרין חד משתא רבב ואיך תעביד קפידא
 שתין לפרין פלגא רבב אמ' ליה הוה כפשיה
 דההוא רבבא משה רבי' קזבר טאמנה יהו ובקי ב
 בחשבון הוה לא כבדו שלקדש כפול היה אמ'
 שמואל הבן רבנך איך מוקסיפין על המדות הן משות
 מאי פועמא אי כימא משום אפקועי שערים אי
 הכי שותת נמי לא ואילא משום אנטאה דל' טווי
 ביפולמקח' וזה אמ' טבא כלדבר שבמדה ^{שבמשה}
 ושכמטין אכלג פחות מכדי אנטאה חזק ואילא משום
 פסידא דתגארי פסידא הוה דלא טהרי להו דודא
 לא בעיי קבון וקביק ותגארי איקרי' אמ' טב חקרא
 שמואל קדא משבח ודרש והשקל עשירים גרה
 עשירים שקלים חמשה ועשרים שקלים עשרה
 וחמשה שקל המטה יהיה לכם מטה מאתך ^{יחזק}
 הואי שמע מיטה תלת שמע מיטה מטה שלקדש
 כפול היה שמע מיטה מוקסיפין על המדות ואיך
 מוקסיפין יתר על שתות ועמע מיטה שתות מלבד
 ואת האלק' ושבע המאות' אחרים אומ' חישב
 מה שהוציא בכל דבר ודבר ושכח מה שהוציא ^{בעשיות}
 הוריק והיה תמיה והן תמיהין עמו עד שתלה את
 עיניו וראה את הנויץ מיד אמ' ואת האלק' ושבע המ'
 עשה וויים לעמודים ולהלך הוא אומ' ווי העמודי
 וחשקיהם כסף ווי העמודים לימוד על פרב הקדש
 שלא נשתנה מעולם כד אמ' ל שמעון בן לעזר
 שאמ' משום ל לעזר בר פדוא שאמ' משום ל
 לעזר המורעי בתבדה לא נשוגה מעולם שכ

מעשה גבר על תגוסת הלשכה ^{הוא} טב אביהא
 גדולים מוטע לא יפה מעשה סוף שמתוך לערעך
 ואמ' שמיא יאמרו ישאל מענון תבומרת הלשכה מעו
 לקיים והיידם כקיים מיני ומישל' אמ' ל שמעון
 בתורה בכביאים ובבועבים מצאנו שאדם צריך
 לצאת ידי הבדיות כדרך יוצא ידי המקום' מן
 התורה מניין שכ' והיידם כקיים מיני ומישל' אמ'
 מן הכביאים מכיין אל' אלהים יג' אל' אלהים הוה
 ידע וישאל הוא ידע' מן הכותבים דבר ומצא
 חן ושכל פוטב בעיני אלהים ואדם' מוכן אמרו
 הכופול שכרו לדון דינו בפול' הכופול שכרו
 להעיד עדות בפול' הכופול שכרו להקות מי
 חפאת מימיו מי מענה נאפרו אפר מוקלה'
 הכופול שכרו לכאות מומי בכורות אין שוחטין
 על פיו ויכל כך למה כדי שלא יחשד שאדם
 צריך לצאת ידי הבדיות בכל מקום וכך הוא
 והנער שמאל' הולך והדל ופוטב עם יג' ופוטב עם
 אנשים' ויצל' בן אוריבן חור' ואהו אהליאב
 מפני מה נבחרו שני שבטים הלל' למלכות
 משכן מפני שהן משולין באריה' ביהודה כר
 גור אריה יהודה' נבון כר דן גור אריה והקב"ה
 נקרא אריה' אריה שאר מי' לא ירא' ובית המן
 נקרא אריה דבר הוי ארי' ארי' אמ' הקב"ה יבואו
 שני שבטים המשולין באריה ויבכו בית המקד'
 שנקרא אריה לשמי שנקרא אריה' ובן את מוצא
 בבית העולמים אריה בטאו זה שלמה' ואריה
 החריבו זה נבוכדנצר הנשיע דבתציה עכר
 אריה מסבבו' במקל אריה זה חדש אב דכרש
 גלות ירושלם בחדש החמישי' והחריב אריאל
 הוי ארי' ארי' קרית חנה דניד' ועתה לבוא אריה
 במקל אריה ויבנה ארי' אריה זה הקב"ה דבתבי
 אריה שאר מי' לא ירא' במקל אריה והפכת אבם
 לששון' ויבנה ארי' בונה ירושלם יג' בן יאמר
 רחום' עשה את כל אשר צוה יג' את משה'
 תבא כל שאמ' משה עשה בצל' חוץ מן המורה
 שטרקשה בה עד שהראה לו משה ואמר וקד

שלחן חכמים וחביאו אומנותן מאבסכרדיה שלמנו
 והיו יודעין לאפות כמדתן ולא היו יודעין לנדות
 כמדתן שהלכו מומיקין מבחור ואופן מבפגם
 והלכו פיתן מתעפשת וכששמונה חכמים בדבר
 אמרו כל שבחא הקב"ה לכבודו בראו שכל יתקרא
 בשמי נלכודי בראתיו יחדורו ביתגמול למקומן
 שלחו להם חכמים ולא באו ככל להן שכרן עבאו
 בכל יום היו נטפין שטם עשיר מטה והים עשירים
 וארבעה י' יהודה אומ' בכל יום עשירים וארבעה
 והים ארבעים ושמונה אמרו להם חכמים מה
 ראיתם שלא ללמד אמרו להם היו יודעין ביתאבא
 שבית המקדש עתיד ליחרב ושמואל ילמד אדם
 שאינו הגון וילך ויעבוד ע"ז בבד ועל דבר זה
 מזכירין אותם לשבח שמעולם לא כמצאת פת
 נקיייה ביד בטהם שלא יאמרו מלחם הפנים הן
 כי קצין להקיים מה שכוהידיהם כקיים מיני ומ'
 ומי שר' בית אבפויכם על מעשה הקטורת
 דתבו לבנן ביתאבפויכם היו בקיין במעשה
 הקטורת ולא רצו ללמד כד פתבינן לגי' לעזר
 על הפרוכות שהוא ממונה על מעשה הפרוכות
 דבן ואין עושין שררה על הציבור בממון בסחות
 משנים לא יתנוי סמי לא יתנוי קופה של צדקה דתבו
 רבין קופה נגבית בשטם ומתחלת בשלשה
 נגבית בשטם שאין עושין שררה על הצבור
 בסחות משנים ומתחלת בשלשה מפני שהיא
 כדי כמנוכות המחווי כגבה בשלשה ומתחלק
 בשלשה מפני שהיו וחילוקו שווין ומפני מה
 קופה נגבית בשטם והמחווי בשלשה שהקופה
 דבר קצוב הוא על כל אחד אחד ואין הרבאים
 גורעין ולא מוספין אבל המחווי אינו דבק קצוב
 לא לצורך שעה הוא כגבה לעניי עולם והרבאים
 צריכין להקצוב על כל אחד אחד כפימה שראוי
 ליתן וכמציא כדינו ממונות ולפיכך צריך שלשה
 המחווי כגבה בבלייתם והקפה מערב שבת לערב
 שבת המחווי לעניי עולם והקופה לעניי העיר
 וישאין בזה הפירוש לעשות קופה המחווי והמחווי

קופה ולשלוש קופות וישאין בני העיר
 להתברר על השערים צלמה מודת ועל שכיכות
 הפועלים ולהסיע על קיצות אמ' אר אין עושין
 שררה על הצבור בסחות משנים מוטלן אמ' רב
 נחמן בר כהסא דאמ' קרא והם יקחו שררה הוא דלא
 לעבד הוא הימור מעימך מקיימא כל חכמה
 דאמ' מעשה ומינה ל' שכי אחיק בקופה מעי
 שררותא אמ' רב נחמן אמ' רבא בר אבון לפי ש
 שממטבין עלה צדקה אפלי בערב שבת אינו
 והא ב' ופקדתי על כל לחצין ואמ' רב יצחק בר
 שמואל בד מדהא משמא דרב אן גבאי צדקה לא
 קשיא הא דאמיר הא דלא אמיר כי הא דרבא כסא
 ליה ל' טק בר אמי ואפיק מטה ארבע מאה דודי
 לצדקה אלה פקודי המשכן משכן העדות
 מה תל המשכן משכן העדות שפ פעמים מלמ'
 ששע משכנות עשו משכן שכינה ומשכן לבית
 מדרשו דא המשכן משכן אמ' ל' שמואל
 מפני שעתיד להתמשכן על עונותן של ישראל
 שכי פעמים חדבן לא שון ושט והוא שאמרו
 אנשי כנסת הגדולה חבל חבלכו לך וכך אמר
 הקב"ה לישראל אם אתם עושין צדע שספת' אתם
 במקום הזה לעולם ואם לאו והבית הזה אשר היה
 עלינו כל עובר עליו ישום וישדק משכן העדות
 עדות היא לישראל ששרתה שכינה ביניהן דא
 משכן העדות שלא נעשה לא בשביל לנחות העדות
 שיהיו צנועין בו" אשר פקד עלפי משה מלמ'
 שמשה החמיר על עצמו ועשה חשבון עם הצבור
 על יציאת המשכן דא עלפי משה אשרי
 תלמיד שרבו משבחן ומעיד לו שכך הקב"ה מעיד
 על משה שכל דעת עשה וכן הוא אומ' אשר פקד
 על פי משה ואומ' כאשר צוה יג' את משה כן עשו
 בני ישראל עבודת הלויים שכל עבודת על ידי
 הלויים מעין משנדרין מעין שועבדין מהן טועבין
 בעגלות מהן סובלין עלה כרתן וכן הוא אומ' כל
 הבא לעבד עבדה עבדה ועבד משה באהל מועד
 ביד איתמר בן אהרן הכהן מלמ' שמינה אותו
 פ' יג' מן תלמידי על קמפיהם וקמיהם אף נקמיה

משה

ויקי דחמרא אהא פרא שיכא פירא ונזכירי
 נמיא ומתימסוי בגבאי דעמרא ביהא מ
 מעטאי ושכביה לעמרא וממיתוי סליק ויהיב
 באי לנא ביהא סייקיה לגשפניה גליי
 אשכתיא חמרא אמר בלך היין הנמה שפר
 פלשו גבול לא יחכם וכת דמה זיין והנדוש יקח
 לב לא אשתי כי נהא לא סגיא ליה אשתי לון
 וגרא נחית בביה ובן יהודיע שרא ביה שושלית
 שם פטמה בי אתער אשתבח דהוה קא
 בעא לתקושה אמר ליה שמא דמקרך עלך
 שמא דמקרך עלך נקיפו ליה ותהא מפת ד
 דקלא חף ביה שדייה מטא גבי כובא
 ההיא כפרא מי חננא ליה כפא לקמתיה מניה
 איתבר ביה גרמא אמר הינו דבת ולשון רבר
 תשבר גרם חזא ההוא סמיה דהוה קא פואבי
 באורחא אסקיה חזא רניא דהוה קא פואבי
 באורחא אסקיה חזא חרותא דהוה קא סנהרני
 לו בבא שמעיה להוה גבא דהוה קא אמליה
 לאושכפא עביר לי מקאני דפלאי שבע שבע
 אחיק תהא להוה קאמא דהוה קא קסים אחיק
 בי מטא להדם לא שייקה לגבי שלמה עד
 תלתה יומי אמר להו יומא קמא אמאי לאקא
 עייז לי מלכא שלמה לגביה אמרו ליה אקלי
 משהיא שקא לביבתא אונתב אחבתה אירנו
 אמרו ליה לשלמה אמר להו הכי הדור אשקיוה
 עד דפצח ליה חמרא למחר אמרו ליה אבקסיה
 מיכלא שקא לביבתא מחבתה אונתב אמרעא
 ארג אמרו ליה לשלמה אמר להו הכי אמר לכון
 כגודו ליה מגיכליה לסוף תלתה יומין עיינה
 לקמיה שקא גמיא משבחה ארבעה גרמירי
 ושדא קמיה אמר לה מיכדי כי מייה הוא גבא
 לית ביה בהוה עלמא לא ארבעה גרמירי ה
 השהא כבשהיה לכנול עלמא ולא סבעת עד
 דכפשת נמי לדידי אמר ליה לאקא בעיטא מ
 מדירי לאקא בעיטא למבעיה לצית המקדש
 וקא מיבעי לי שמירא אמר ליה לדידי לאמקר

לי לא יסקרא דימא סמר ליה ולא יחוס ליה לא לתל
 כולא בקא דמה ימנן ליה אשבעתיה ומאי עביר
 ביה ממפי ליה לפורוי דלית בהו ישוב ומנח ליה
 אשיטא דפורא ופקע פורא ומינקיפו ומאירני
 בי דרוזי מאילני ושארית התם והוי ישוב והינן דמ
 דמרגמינן בגר פורא בדקו קיפא דתול כולא
 בנא דאית ליה בט וחפיוה לקינה בדכוכיתא חוהיה
 ביהא באני למיעל ולא מינצי אקא איהו שמירא
 אונתביה עילייה למוביה קלא שדייה שקליה אתא
 חנק כפשיה אשבעתיה אמר להו בענה בן יהודיע
 מאי פועמא כי חדיתיה להווא סמיה דהוה קא
 באורחא אסקיה אמר ליה דקא מבדצי עלה ברהיע
 דצדיק גמור הוא ומאן דעבר ליה כח כפשיה דפי
 לעלמא דארני ומאי פועמא כי חדיתיה להווא
 קויא דהוה קא פאעי באורחא אסקיה אמר ליה דקא
 מבדצי עלה בדקיעא דרשע גמור הוא ועבר
 מדוי ליה הכי ביהיבי דליצליה לעלמיה ומאי פועמ
 בי חדיתיה להווא חדיתא בכיתאמ ליה ההיא בעיא
 למיעת גובההו תלתה יומין ובעיא למינפרא
 ליבם קטן עד תלי סר שני ומאי פועמא כי שבעיה
 להווא גוברא דאמ ליה לאושכפא עבירי לי נמאני
 לשבע שני אחיבתאמ להו ההו שבעה יומי לית
 ליה מטאני לשבע שני באני ומאי פועמא כ
 חדיתיה להווא קאמא דהוה קא קאסים אחיבתאמ
 ליה ההו הוא יתבאפו גלא דממוכא ליקסום מאי
 דאיכא תותיה תלחיה לגביה עד דבעיה לבית המקדש
 יומא חד הוה יתיב איהוה טהליה בביתא אמר ליה
 בת בתעפות דאם לו ואמרינן כתועפות או מלאכי
 השרת דאם לו אן חשידיש מאי לבותיכו מינן אנ
 ליה שקול שושיטא ממאי ודב לי עקקתך והשרת
 קא מחויטא לך לבודאי שקלה לשושיטא מניה והב
 ליה עקקתה בלעה דעץ חד גפא בארעא וחד גפא ב
 בדקיעא פתקיה לשלמה ארבע מאה פקסי וכל ביהו
 דמטא אמרני קהלת הייתי מלך עלישדא בידושלם
 אמרו נבכך מיכדי שופה אחרא מייתא לא סריך מאי
 האיי אמרו ליה לבגיה ובן יהודיע קא בעולך מלכא

א' להודיע
 ב' ענין
 ג' אגב
 ד' חגר
 ה' פאכר
 ו' גבא
 ז' שבע
 ח' אקדש
 ט' גבא
 י' אקדש
 יא' אקדש
 יב' אקדש
 יג' אקדש
 יד' אקדש
 טו' אקדש
 טז' אקדש
 טז' אקדש
 יז' אקדש
 יח' אקדש
 יט' אקדש
 כ' אקדש

וזו העצמדיים מה שממדיים לא נשנה אף ווי נמי
 לא נשנה ואומעטאל היהודים כבודם נבלשונ'
 מה לבלש לא נשנה אף כדבם נמי לא נשנה
 תביא ל מאיר אומ' בתחלה כדב זה טהבה ונל
 לישאל ביון שחמואן טהפך להם לנמץ' ביון
 שזכו בימי עזרא חזר להם שזשנו לבצרון
 אמיכי התקוה גם היום מגיד משנה אשיב לך
 לפיכך נקרא אסור' כרב המיושר באותיותיו
 למאן דאמ' כרב לה נשתנה פועמא רבא וכתב
 הנשנה בתבא ארמית ומתרגם ארמית ואומ'
 ומ' בתל' כדבא למתא' ורבין האיי לא כהכין
 כדבא למתא' פמי דנשיביה אמ' רב בגימטריא
 אי כדבא לתן ימות יפות ארך פוקחמט' מאי
 בירושה מנא מנא תקל ופרסק' מנא מנא אהך
 מנבנותק והשכלמה' תקל תקי יתא במוזכיא וה'
 והשתבח חסיד' פריס פריסת מנבנותק ויהיבת
 למודי ופרס' ושמואל אמ' ממותק נקפו אמ' לך
 ל יוחנן אומ' אכס אמ' לקתניסדפו' רב אשי אמ'
 נמא כמא קתל פירסון' וכחשת התבונה שבע
 ככר' לאו ככר כסף הוא ככר הנחשת לא כפול'
 ומוכפל היה האיי לחוד לכך טאמ' מואת ככר
 הכסף ככר לכסף וככר לנחשת' ומן התבלת
 והארגמן עשו בגדי שרד' או בגדי כהנים ה'
 הדיופנים' ויעשו ארבעדי הקדש אשכ לאו
 או בגדי כהן גדול' הבו לבבן בגדי כהונה
 ענשין מהן מחלצות הדבה ככרד כלה כהנים
 הראויין לעבודה נמחלקין לכל משמר ומשמ'
 לפי מנינתן וששה ותשעים חלונות היו במקדש
 בבית הפוענות ארבע חלונות לכל משמר ומשמ'
 להכח להם בגדיהם' האטא וכוף סתמנות
 כבס משמר לעבודה בשבת שבו פותחין לו
 חלונות ונופלין ולבשין ועבדין בלימי שבת
 שלמה שבת מחדירין הבגדים לחלונות' וכו'
 ולמה ארבע לכל משמר ומשמ' אחת למכשיות
 וכתב עליה מבחון כהנות' ואחת למצבת
 וכתב עליה מבחון מגבעות' ואחת למבטחים

נכח עליו ויהי חסדו כד שטא יהוא
 מעגל פתח' ויהי חסדו כד שטא יהוא
 ויהי חסדו כד שטא יהוא ונקראת לטכר
 פלודרין' ויעשו ארבע השנה מפותחות
 פתוחי חותם' הבו לבבן דברים אל איך כותבין
 עליהן בדיו משום שכתוחי חותם' ואיך מסרין
 להם בארמית משום שכתבולותם לא כותב עליהן
 בדיו' ומראה להם שמיר מבחון והן כבקעין מ'
 מאיליהן כותאים הנבקעת בימות החמה ואיעה
 חסידה כלום' הבו לבבן שמיר זה גופו' בעונה
 ומששת ימי במשית נבדא ואיך כלבצר קשה
 יכול לעמוד לפנו במה משמדין אותו כוכבין
 אותו בסימון כן שלצמר ומטחין אותו באיפופו
 שלצמר מלא סובין שלשעמדין וכמה כצפוער
 עליו המלך שלמה עד שהביאו לבבן בית המקדש
 הינו דכר עשיתי לי שרים ושדות ותעטרוהבט
 האדם שדה ושדות' שרים ושדות' אלמיני זמר'
 והענוגות בני האדם אל בריבות מעדחצאות'
 שדה ושדות הכא תגומנו שידא נשידתן' ב
 במערבא אמרי שידאתא' דאמ' ל יוחנן שלש
 מאות מיני שדה הן בשיחין ושדה עצמה אינ
 יודע מה היא' שידא נשידתן למא ליה דכתיב
 והביר בה בכורתאבן שלמה מסע נבטה' אמ'
 להו שלמה לרבבן בנימ' למבני ביתא לקב' היכי
 אינעביד אמנו ליה בקי שמירא דאית משור'
 לא בני אפוד' אמ' להו היכי משתבח' אמרי ליה
 איתנ שידא נשידתן למבני ענל הדדי אמרו
 ליה אכן לא ידעיכון דלמא אשמדאי מלבא דשידי
 ידע היכא איתיה אמ' להו היכא איתיה אמרו
 ליה בדוכתא פלונות בפותא בריא ומיכסיא ב
 בפותא דגלמ' וחתומא בגושפכקיה וכל יומא
 סליק למתניביתא דרקיעא וסדר כחית למתניביתא
 דארעא ואתי' סאיר ליה לגושפכקיה ומגלי ליה
 ושאר' ומבמי ליה והדר חתים ליה וגאמי' שדריה
 לבטה בר יהודע שדר בהדיה שושילתא דחקיק
 עליה שם ועזקרתא דחקיק עליה שם וגאמי' לעמרא

רב לנשות צדקה ומשפט ויצר מצרים זה
 שאינו מקמטני חביד בזהרים אמאק בצע
 מעטקות כגון לישמעל בן אישע מער בפין מ
 מעמק בשחד כגון ישמעל ביל יומי אופס אקנו
 משמורע דמים דלא שמע זילותא דצורבא מ
 מרבנן ושתיק ועוצם עיניו מדאור בגע כדל
 חייא בר אבא דאמ' כלמי שאינו מסתכל בגשים
 בשעה שהן עומדות על הכביסה וכל הוא מרומים
 ישכון באמניבה והעמידן על שלט הגיד לך אדם
 מה טוב ומה יגי דור שממך כי אם עשות משפט
 זה הדין ואהבת חסד זו גמילות חסדים והצנע
 לכת לו הוצאת מות והבנת בלה והלא דברים קל
 וחומ' ומה דברים שאין דרכן לעשות בצנעה
 אמרה תורה והצנע לכת עם אהיך דברים שדרכן
 לעשות בצנעה על אחר פמה וכמה חקר ישעיה
 והעמידן על שמים ועמד ואמר שמרו משפט
 ועשו צדקה כי קרובה ישועה לבוא ובא עמוס
 והעמידן על אחת דרשוכי וחיו' מרדכי ליה רב
 נחמן ברי יצחק דרשוכי בכל התורה כולה לא בא
 תבוק והעמידן על אחת שכינדיק באמונתן
 יתיה' הא גדולה אמונה שהיא שקולה כנגד כל
 התורה כולה ותכל כל עבודת משכן אהל
 מועד ויעשו בני ישראל אמ' ל שמעון בן לקיש
 חביב משכן יהוה מומעשה בדאשית מעשה
 בדאשית לא כבדאו לא בעמלו ולא ביריעה ולא
 פיעה בו כלב ריה לא בדבר יי שמים נעשו
 אבל משכן משה וישלל טעסקו בו בעל אכל
 ותלמידיו אהליאב ותלמידיו נתעסקו בו דבר
 ויעשו בני ישראל בכל אשר צוה יי ומניין שאף
 משה כהנאק בו תלאת משה בן עשו ומעין
 שאפלו שכינה קיינה בו תל מקדש יי כוכבי יי
 וידא משה את כל המלאכה ויבדק אותם
 משה' האני מה בדכה בירכך אמ' להן יהי רצון
 שיתשרה שכינה במעשה ידיכם והן מה אמ'
 לו ויהי כוננם יי לחיכו עלינו ומעשה ידינו בוננה
 עלינו אע"פ שאין כת בתורה מכורש בבתגים

שכל יי יראה אל עבדיך כעלך ל מאיר אומ' בלשון
 הזה בירכך אמ' להן יי אהי אבותיכם יוקף עליכם
 ככם אף פעמים אמ' להם בשם שזכיתם ועסקתם
 במלאכת המשכן ושדת שכינה על מעשה ידיכם
 כך תקכו ותבכו לפני בית הבחירה ותשרה שכינה
 במעשה ידיכם ביום החדש הראשון באחד
 לחדש תקים את המשכן' האטא בשנה ראשונה
 נעשה משכן ובשנה שניה הוקם מלמ' שהיה
 המשכן וכל בלי עשויין ועומדין עד שאמ' לו
 הק"ה ביום החדש הראשון באחד לחדש תקים זה
 ראש חדש טקן שהוא ראש השנה ליציאת מצרים
 ושמת שם את ארון העדות מלמ' שהראה לנו הק"ה
 למשה כיצד מסדר הקדשים וכיצד מעמיד את
 המשכן ואחר כך הראהו כיצד מעט כלי וכלי
 במקומו וסדר לו כל העבודות כיצד מקטיר
 הקטרת כיצד מעריך הזבחות כיצד מוש יח
 כל הכלים כיצד מקדיש כל הקדשות כיצד מקדש
 אהרן ובניו כיצד מלבישן כיצד מושחן וכיצד
 שורפין את הפכה' האטא חמשה עשר צוויין
 כצפונה בזביות ואיזה צו יום שהוקם המשכן
 אדם כי יקריב צו את אהרן קח לך עגל יין ושכר
 אלתה' איש איש מבית ישראל אשר ישחפו
 כמעשה ארץ מצרים קדשים תהיו אמר אל
 הבהנים וישלחו מן המחנה כה הדבר קח
 מאדם כשיא אחד ליום בועלך קח את הלויים
 ויקחו אליך פדה ארומה ומעין שעשה משה
 בסדר שכתפונה לא חסר ולא יתג' דבר ויעש
 משה ככל אשר צוה יי אונג כן עשה ובן היה
 עתיד ליעשות ויהי בחדש הראשון בעשירי
 בשלטה באדר קירבו המלואים עשירים ושלטה
 ושבעה הרי שלשים ובאחד בניסן שלמ המלואים
 כלשבעת ימי המלואים היה משה מעמיד את
 המשכן בכל בקר ובקר ומקריב קרבנותיו ומ
 ומפקדן ובשמיט העמידו ולא פירקן ל יוסי ביר
 יהודה אומ' אף בשמיט קרא משה הנאיום שמניע
 לקדושת אהרן ובניו יוכל שמניע בחדש תל ויהי

יתחיל לומר כי ביום הזה יבא משיח
 ויגדל את המלכות וישלם כל
 למחר סוף המלכות וזה מקדש אמונה הינו דבר
 ואיש אמונתו בני ימנא בוא ודא כמה גדלים
 בעלי אמונה שהן דוכין לחיי העולם הבא שנפטר
 שפנים ויבא גוי צדיק שומר אמונתם אל תקרא
 אמונתם לא אמונתם גדולה אמונה שהיא שקולה
 כנגד כל התורה בולה כדודש נ' שמלאי שש מאות
 ושש עשרה מצוות שאמרו לו למשה בקיט שלש
 מאות ששים וחמש כנגד ימות החמה ומאתים
 ושמונה מאתים כנגד אבדיו של אדם אמר רב
 המכונה מאי קראה תורה צוה לנו משה מורה
 בגימטריא הכי האר שית מאה וחד סר האר
 מכי ולא יחיה מפיה הרבונה שמעוה בא דויד
 והעמידו על אחת עשרה דבר מצדמור לדוד ילי
 מי יגור באהלך הולך תמים זה אברהם והיכו דבר
 התהלך לפני הויה תמים ופועל ידק כגון אבי
 חלקיה ודבר אמת בלבבו כגון רב ספרא לא
 רגל על לשונו כגון יעקב אבינו דבר ביה או כרי
 ימשט אבי לא עשה לרעהו רעה שלא יד לאומנות
 תבירו וחרטה לא נשא על קלבו זה המקב אר
 קרוביו כבדה בפניו כמאס זה חזקיה מלך יהודה
 שגירר עצמו אבי על מטה שלחבלים ואת ידאי
 ילי יבד זה יהושפט מלך יהודה בשעה שהיה
 רואה דלמיד חכמים עומד מכסאו ומחבקו ומ
 ומנשקו וקורא לו רבי רבי מורי מורי עשבע להדע
 ולא ימיר בדל יוחנן דאמ' ל יוחנן מה אבת עשר
 עד שאבוא לביתי בספר לא טרן בכסף אפלע לבית
 גוי ושחד עכתי לא לקח כגון ל ישמעאל ביל יוקי
 עושה אלה לא ימרו לעולם כשהיה רבן גמליא
 מגיע לדה הפיקוק היה בוטה מסך דעבר לריו
 לכולהו דלא ימוטו בחדא מניהו מופא אמ' ל
 עקיבה לא מנשה אל הבוראן בכל אלה בבולה ואין
 בחדא מניהו לא לא באחת מכל אלה הכא נמי באחת
 מכל אלה נא ישעיה והעמידן על טעם הוכח
 צדקות ודבר מיישרים הולך צדקות זה אברהם

שלמה לגביה אמ' לא לא שלחו לה למלכותה קאאתי
 שלחו לה בידך צדקיה שלחה לה צמחיה קאאתי
 וקאאתי לה בגבוליה וקאאתי לה לבת שבט אמ'
 אמה איתה לשלמה אהבנה עניה עקאתה יק'
 ענה שם ושויילתא דחקיק עליה שם בידעא ילי
 חדייה גבוליה וידב שלמה במלכותה ואפלג הכי הוה
 ליה בעתה והיכו דבר הנה מצות שלמה ששים
 רבדים סביב לה מאגריי שכל גלים אחודי חרב
 מלכותי מלכותה איש חרבו עלי ירכו מסתף לילת
 אמ' ליש לקיש מהו למלך שלמה על העלונות
 ולבסוף על חסד צפנים על העלונות דבר יישב
 שלמה בגמרא ילי למלך על התחלתים דכתב
 ביה הלא נוחה בעל עבר ובה מתפקח נשך עדה
 רב ושמואל חד אמר תבא בקוף העולם וחד אמר תבא
 ועדה חדי חדי קיסין אמ' ששם שמואל על תבא
 ועדה כך מלך על כל העולם כנלן ולבסוף לא מלך
 לא על ישראל דבר אפי קהלתה יד מלך על ישראל
 ולבסוף לא מלך אמ' על ירושלים דבר דברי קהלת
 בן דוד מלך בירושלים ולבסוף לא מלך אמ' על
 מפורג שפה הנה מפורג שלמה ששים רבדים
 סביב לה ולבסוף לא מלך אמ' על מלכות שלמה
 יתרון לאדם בבני עמלו שיעמל תחת השמים
 ודה היה חלקי מכל עמלי למה שבידי רב ושמואל
 חד אמ' מעלו וחד אמ' קורו אמרי הדר אמ' הדר
 רב ושמואל חד אמ' הדר נחד אמ' לא הרל מאן אמ'
 לא הדר מאן דאמ' לא הדר מלך והדינוט נמאן
 דאמ' הדר מלך והדינוט ומלך נכל כך למעו כדי
 להקדיע שאין הגדולה והגבורה וההבארה והכח
 וההוד לא למלך מלכי המלכים הקב' בלבד
 תמן תבין משחרב בית המקדש בטרל שמיר
 וכופת יופים ובטלו אנשי אמונה שכ הושיעה
 ילי כי גמר חסיד כי פסואמונים מבני אדם
 שמיר הוא דאמרו וכופת יופים מאי היא
 אמ' רב סולת שצפה על גבי כפה שהיא דומה
 לעיקה שכלישה ברב שושמן חיוק נפקו
 אנשי אמונה מאן ניטרו אנשי אמונה אמ' רב

פ
על
מן
סוף

פ
תחלה

קרוי אהל לא שלבגד שלבגד דבר ויפדש את
 האהל וישם את מקדש האהל ויפדש את האהל
 מאן דאמ' משה רבינו ארכו עשר אמות הורה
 דבר ויפדש את האהל על המשכן ובר עשר אמו
 אכר הקדש אמרו לו אמ' בן משה רבי בעלמגם
 דרבן הארוך והנש לא מה אכ' מקיים ויפדש
 את האהל מעשה גבורה שאכ' ויקח ויהן
 את העדות אל הארוך לו לוחה העדות בש הוא
 אומ' את לדבות שבדי הלוחות בד אמ' ל מאיר
 הלוחות ושבדי הלוחות היו מונחין בארון מפ
 לן מדרב חוטא דאמ' רב חוטא מאי דבר אשר
 בקרא שם שם שם יי' צאנות מלמ' שהלוחות ושבדי
 הלוחות מונחות בארון' וכן האכ' רב יוסף מאי
 דבר יב אשר שבת ושמרתם בארון מלמ' ע
 שהלוחות ושבדי הלוחות מונחות בארון מכאן
 ל' תלמיד חכמ' ששכח תלמודו מחמת אונסו
 שאין נוהגין בו מטה גביון' ל' שמעון בן
 לקיש אמ' פעמים שביטול תורה הוא יסודה
 דאמ' קרא אשר שבת יישר כוחך ששיבת
 וישם את הברים על הארון מלמ' שהיתה כפרת
 על הארון אין כסוי לארון ויבא את הארון אל
 המשכן זהו אכ' ויפדש את המלך שלמה
 מעתי הלבנון אכ' ויפדש את האהל מועד עשה לו
 המלך שלמה המלך שהשלום של' מעצי הלבנון
 עתי שפים עומדים עמו ויפדש את כסף ווי
 העמודים ותשוקיהם כסף לפדל קרב ואת
 הקדשים יפה קרב מרכבו ארגמן ועשית פרשת
 תכלת וארגמן תוכו לצוף אהבה זה הארון שבו
 לוחות הברית ל' יודה אומ' לו דכות תגדה וצדיקים
 ל' עזריה בשם ל' יורה ביל' סיון אומ' לו שביעה
 וישם את פרשת המסך ויסך על ארון העדות
 תבו רבבן פל' הכלים שהיו במקדש ארכו לארכו
 שלבית חוץ מארון שארכו לרחבו שלבית וכך
 היה מוטח וכך בדיו מונחין מאי קאמ' הכי קא
 אמ' וכך היה מוטח כדרך שבדיו מונחין ובדיו
 מוטח לך כד תגא ויאריבו הברים לא היו כוגעין

בפרוכת תל' ויראו כד כתבינך לעיל ומטא לך
 ולפתיח דארון בדיו מוטח דלמא לאורכא דארון
 הון מטחי אמ' רב יהודה רבי גבולא באמטא ופלגא
 לא מאינו בארו ומטא לך דארבעה דארון ליה דבר
 וכסעו הקלים כושאי המקדש הקהלים רב
 כושאי רבי ויהן את השלחן באהל מונח על
 ירך המשכן צפס' מחוץ לפרכת מה תל' מחוץ
 לפרכת והלא ממשמע שכ' באהל מונח שומע
 אני שהוא חוץ לפרכת אם בן מה תל' מחוץ לפרכת
 שיהא סמוך לפרכת' תגא שלחן בצפון משוך
 מן הכותל שתי אמות ומחצה ומצבח מעומצב
 ועומד באמצע ומשוך קימעה כלפי חוץ ובעדיה
 לבהדיהו ביון דכל ואת המכורה כופת השלחן
 בענן דחקן הרדי' רב רבבן עשדה שלחנות
 עשה שלמה שכ' ויעש שלחנות עשדה ויטל ר' יצח'
 חמשה מימין וחמשה משמאל' אם תאמר
 חמשה מימין הפרת וחמשה משמאל הפרת
 אם בן מימין שלחן בדרום והתורה אמרה וה'
 והשלחן תהן על צלע צפון לא שלמשה חמשה
 מימין וחמש משמאל' רב רבבן עשר
 מכורה עשה שלמה שכ' ויעש את המכורות
 הזהב עשר כמשפטם ויהן בהיכל חמש מימין
 וחמש משמאל' אם תאמר חמש מימין הפרת
 וחמש משמאל הפרת מימין מכורה והת'
 אמרה ואת המכורה כופת השלחן לא שלמשה
 באמצע וחמש מימין וחמש משמאל' תג'
 חדא משליש הבית ולפנים היו מונחין ותג'
 אידך מחצית הבית ולפנים היו מונחין לא קשיא
 מר חשיב קדש הקדשים בהדיהיכל ומר לא
 חשיב קדש הקדשים בהדיהיכל' רב רבבן
 מדרח ומערב היו מונחין דברי ל' לעזר ביר
 שמעון אומ' צפון ודרום מאי טעמא דל' יליף
 ממכורה מה מכורה מדרח ומערב אף הכינמי
 מדרח ומערב ומכורה מטא לך דבר במערבי
 לפני יפי' ואי סלקא דעתא צפון ודרום כולהו כמי
 לפני יפי' הו' ול' לעזר ביל' שמעון מאי טעמיה

ד
 ר
 יקדו
 וחמל'

בחדש הראשון בשנה שבתית מלמ' שבדאש חוד
 טק' הוקם המושב וכל חוקם המושבן בבאש חדש
 נשד' שכינה המושב וכל חוקם המושבן
 כקה העבך את המושב מלמ' שביום חוקם המושבן
 בו ביום שרת שמיטה על המושב ידי אהרן שכל ש
 שבפת' ישיחמולאים שהיה משה מושבט לא שרת
 שביטה על ידיו צד צבא אהרן ושימט בגדי בהונה
 ושרת שביטה על ידיו שכל בי היום יני כלאה אליכם
 ויהי צד צד אהרן' המסמאות היום כמל
 עש' די במות שר מנפג שיתן לרע' ובו ביום הקריבו
 וש' ארבעים ותרבה חטאות ואשמות בכונות
 נמש' שרת ועל אהרן היום הוא אומ' ענוני צפון
 נבואי ונמק' עזוב יצוקו לו עולה שטח פה בצפו
 נבואי ה' יסוף על המושב ששחטיין בדרום
 הפיחי גר' זה המושב יק' בשמין לו קטרת
 סמים' על אהרן' לג' ארבעים ויאכל פרי מ
 מגרין' זה הקדש הזה שאת' יח' חח' באר' לג'ט
 אחוד' כל' זה היום ואשמות שהוא יום הקמ
 המושב' ארית מורי עם בשמיני לו קטרת סמים
 ולבנה' אפ' יערי עם דבשי או איברי עולה
 ואימורי קדשי קדשים' שתידי יוכ עם חלבי
 לא חמכים ואימורי קדשים קשים' אכלו כשים
 זה משה אהרן וסמים' שתי ושכנו דודים לו כ'
 פג' ישרא' בו ביום לאת אי שבע בת עמינדב
 שמוחה יתירה על ישרא' וראת יבמה מלך בעלה
 כח גדול' ואחיה נשיא יבמה שט' סג' בהונה
 ויש אומ' אף בן בנה מנשות מלחמה זה כי טח'ק'
 בשט' בו שרף אעזר כנה אדומה' ובארבעה
 עשר בו שחטו ישרא' את פסחיהן ויום שבת היה
 ויקם משה אתה מושבן' להש' מי עלה
 שמים וירד' מי ענה שמים זה משה דת' ביר
 ומשה על אהרן היום' יירד זה משה דת' ביר
 וירד משה מן ההר' מי אסף כותב חפניו קר
 משה דת' ביה צמתי אתה עיר אפגש את כפי
 אלי' ור' מי ירד מים זה משה דת' כצבו כמ
 כדל' מ' מיהקים כלאפסי ארץ זה משה וכי

משה הקים כלאפסי ארץ לא זה אהל מושב' שה'
 עולם הוקם עמו' כי הושט בן לוי בשם נשמעון
 בן יוחאי אומ' ויקם משה המושבן אין כול לא את
 המושבן לבנות' ומה הקים עמו עולם הוא שהוקם
 עמו שער של אהרן המושבן היה העולם כותר
 ומשהוקם המושבן כצבוסס העולם' וירק אה
 ארכיו' ובגרבן כינד הקים משה את המושבן
 טק' ארבעים ארבע בדרום ארבעים ארבע בצפון
 ושש עשרה ארבעים במערב וחמשה במזרח
 והביא עשרים קדשים וקבען בתוך הארבעים בדרום
 ועשרים בצפון ושמונה במערב וחמשה עמודי
 במזרח והביא חמשה בריחים והכניסן בפובעות
 שלקדשים בדרום וחמשה בצפון וחמשה במערב
 ארבעה בארבע עבעות ואחד בתוך חלל הקדשים
 מעבדיח מן הקצה אל הקצה' ובמעשה גם היה
 עומד והביא יריעות התבלת וכרשן למעלה
 ארכן ארבעים אמה ורחבן שמונה ועשרים
 נמצאו חופין מלמעלה ויורדין ומחפין מן
 הצדדין עד מקום הארבעים' והביא יריעות עדים
 ארכן ארבעים וארבע ורחבן שלשים פרסן ל'
 למעלה נמצאו חופין ארבע עד לארץ וסדח מאחורי
 המושבן שתי אמות ושתי אמות כפולתן על מרח
 ההיכל והביא מבכה עורות אלים מארמים ופרס
 עליהם' והביא מבכה עדרת תחשים ופרסן למעלה
 מן הכלותלה את הכוכב על ארבעה עמודים
 תחת הקדשים נמצאת הכוכב בשלש המושבן
 והוא מקום הארון והוא הנקרא קדש הקדשים
 ושני שלשים לחוץ שבהן היה שלחן ומכורה
 ומדבח הזהב והוא הנקרא היכל' ויפגש את
 האהל' הבן הדם כלה יוצא מן העץ אין מ
 מתפומא פומא אהרן לין לא פשה מן לך אמ'
 ל' עזר אתיא אהל מושבן כול הכא אדם כי
 ימות באהל וכל הדם יפגש את האהל על המוש
 מה ל' קרוי אהל אף כרוי אהל אומה ל' הלך
 שדוכין וחופין כפול ששה אף כן שדוכין וחופין
 כפול ששה וכל אהל ל' כיפה אפל' כלמני' נמי ואין

לתוך חפכיו של מקדש ומשחתוה וירצא ואומ
למקדש הזהר שלא תתחיל למלפניך שלא תבנה
והוא כותהן הקפדת על האש בנחת כמו שמרדך
אתה סולת מיכנו מקפיר עד שנותבין לו נשורת
להקפיר ואם היה כהן גדול אומ אישי כהן גדול
הקפיר וכל העם פורשין והוא מקפיר ומשתחו
ניוצא וישם את מסך הפתח למשכן קו פ'
פרוכת שעל היכל ואת מצבח העולה שם
פתח משכן מלמשה יה מכון כנגד פתחו של
היכל ובאור קלעים היה ולתחתה הנוח את
עמוד העשן ולא כבו הגשמים את עצי המעול
ולא במקדש בלבד מדבר אף במקדש בית
העולמים הינו רתגן עשרה נמים כעשן
בבית המקדש לא הפילה אשה מדיח בשר
הקודש מעולם ולא הקריח בשר הקדש מעולם
ולא כראה דבנב בבית המטבחים ולא אירע קרי
לבהן גדול לבנים הכפורים ולא נמצא פיסול ב'
בעומר נבשתי הלחם ובלחם הפנים עמדין
צפופין ומשתחוים לווחים ולא הזיק טחש וע'
ועקר בירושלם ולא אמר אדם לחבירו צר לי
המקום שאלין בירושלם פתח במקדש וסיים
בירושלם איבא הנה אוחר צא הוא במקדש ר'
דתבא מעולם לא כבד גשמים אש המערכה
ועשן המערכה אכלו כל רוחות העולם באור
וכושב ותבו אין מדידות אותו מי מקומן ותולא
איבא והא תבא אמר לב שמוע שברי כלי חרש
נלענין במקומן ואמ' אביי מוראה ונצה ודשון
מקדש הפכמי ודישון המנורה נלענין במקומ
פסולין תלת הון חשביתו בחר אפיק דגי ועיול
דגי אי הכי בלועין כמי במה הון תגי חשביתו
בחד אחרון להו הא איבא חדא אחריתי דאמ'
ל יהושע בן נוי נס גדול נעשה בלחם סילוקן
כסידורו מה סידורו חם כך סילוקו חם שכל לשום
לחם חום כיום הלקחו ות ליכא אמל לוי דבר זה
מסורת הוא בדינו מאבותינו מקום ארון איכנ
מן המדה ואמ' רב בטאי אמ' שמואל ברובי

בכס היו עומדין כסיב ראי קא חשיב כסי דגמאי
לא קא חשיב אי הכי לחם הפנים כמי כסי דגמאי
הוא לחם הפנים כסי דבראי הוא דאמ' ל שמעון בן
לקיש היו מגביהין אותו ומראין אותו לבעלי גלים
ואומ' להן ראו חיבתכם לפני המקום שסיפקן כסידורו
שכל לשום לחם חום כח כיום הלקחו ות ליכא והא
אמ' ל הושעיה בשעה שבסד שלמה את בית המקד'
כפוע בן כל מיני מגדים שלזהב והיו מוציאין פירות
בזמניהם וטע' הוא וכשהרוח נושבת בהן משידין
טוהיהן שז ידעש כלבבן פגיו ומדן היתה גמ'
לכהונה וכיון שככנסו גימ' אל היכל יבשן טסמ'
ופרח לבבון אמל' ועתיד הקבה להחזירן לעתיד
לבוז שז כרוח המלח והגל אף גילת ודנך כבוד
הלבבון ניהן לה כסי דקביעי לא קא חשיב השתא
דאתית להכא ארון וכרובים כמי דקביעי טכר'
אמ' רב יהודה אמ' רב כשהיו יטל עולין לרגל עומדי
צפופין ומשתחוים לווחים וכמשכין אחת עשרה
אמה אחורי בית הכפורת מאי קאמ' הכי קא אמר
אעג שנמשכין אחת עשרה אמה אחורי בית ה'
הכפורת עומדים צפופים ומשתחוים לווחים אמ'
מר עשן המערכה ומי הוה עשן למערכה והא ת'
חמשה דבדים כממנו באש המערכה דבוצה כאר'
וברא כחמה ויש בה ממש ואוכלת לחים כיבשים
ואינה מעלה עשן כי קא אמרינך בהדינו דתבא
וכתבו בביאה הנהיב אש וג' אלף שהאש יורד
מן השמים מצוה להביא מן ההדינו ועשן המערכה
אכלו כל רוחות שבעולם באות ומעשבות בגא' כן
דקי אותה ממנוסנג' דאמ' רב יצחק כפה כלפי חלח
הכל שמחים כלפי מערב הכל עתים דכאין פשיט'
כי דיקלא חייגורי לא הוה מיבד' ניכלעליו את
העולה רב אמ' מאי עולה שהיא מעלה את ישרא
מדינה שלגיהם על כל העולם שכ ואתה עג במנהימ'
הדרך דא עולה שהיא מעלה את ישרא מדינה
שלגיהם דאמ' ל שמעון בן יוחאי אין העולה באה
לא על הרהור הטב ומקרא מלוא הוא והעולה על
רוחכם ממי אתה למר מצבנו שלא יוצאת חלה והלכו

כקודי

יליף סמלון מה ארון צפון ודרום אף הכי צפון חדרו
 ואידך במי יליף סמלון דעין חוץ מחוץ ואין דעין
 חוץ סמלון ואידך פמי לילף ממכורה אמ' לך
 ממנה גופה צפון ודרום מנחא והא בתי יענדך אונג
 אהרן מערב עד בקד לפי יני דמצוד ליה אצדודי
 דתבוא אלמול פני המכורה יאירו שבגת המנות
 מלמי שהיו מצודדין פניהם כלפי כד מערב' אמ'
 ל כהן מפגי שהאמצעי מכוונ' בשלמא למאן
 דאמ' מזרח וסמלון חייג דהון יתבי עשרה בעסקה
 לא למאן דאמ' צפון ודרום עשרה בעסקה היכי
 יהיה מציע עשרה בדרום ותי כהנים היכי הון
 עלי' ותי עשרה דאמ' איכא מנת ליה מיסבדת
 חד דאמ' דאמ' דאמ' דאמ' בנו' בשלמא למאן דאמ'
 צפון ודרום שפתי' לא למאן דאמ' מזרח ומערב
 מבדי במה שפתי' משוך מן הכותל שתי אמות
 ומתנה ואמה דידיה ושתי אמות ומתנה
 דביני ביני ואמה דידיה ושתי אמות ומתנה
 דביני ביני ואמה דידיה אשתבח דהא אפי' כ
 שלחן כלמא דאמ' בדרום' מי עבדת שלחן
 דמשה בהדיה הנה מנת ליה מולי מנת ליה
 לדידיה ומתנה ליהן פורתא בתלמוד היישוב
 בפג' דבו' תגו רבנן עשרה שלחנות עשה
 שלמה ולא היו מעדדין לא על שלמשה שנות
 השלחן אשר עליו לחם הפנים קהב' ועשר
 מכורות עשה שלמה ולא היו מדדין לא על של
 משה שנו ומכורת הזהב וכרותה לבשר בערב'
 ל יוסי ביל יהודה אומ' על כולן היו מסדדין שכ
 אה השלחנות ועליהם לחם הפנים' ובכולן היו
 מדדין שכל ואת המכורות וכרותיהם לבערם
 במשפטו ולא בקשיא ליה לל יוסי קראי קמאיי
 דמתביץ להון דבסודדין קאמ' דכלתך וחד
 שבתא' ייערך עליו ערך לחם' תגו רבנן
 כיצד סדר המערכה למאיד אומ' השלחן אדבו
 שנת עשר פותח' ורחבו ששה' לחם הפנים
 ארכו עשרה ורחבו חמשה' כהן ארכו כבד
 רחבו שלש' וכול' פופחיים מכהן ופופחיים

מבאן ופופחיים לוח באמצע כרישה הוא הרוח
 מעשבר ביניהן' אמ' שאול אומ' שם היו כותבין
 שני בזכי לבונה שללחם הפנים ושתי שלחות היו
 שם אחד שלבקה ואחד שלקרב' שלבקה כותבין
 עליו לחם הפנים בבקורת ועל שלקרב' ביציאה
 שמעלין בקדש ולא מורדין' ואחד שלקרב' ש'
 שכותבין עליו לחם הפנים המיד' ארבעה כהנים
 נכנסים שנים בידם שני קרדיים ושנים בידם
 שני בזכים וארבעה מקדימיין לפניהם שנים
 לימין ושני קרדיים ושנים לימין שני בזכים'
 הכבשים עומדין בצפון ופניהם לדרום והיו צאין
 עומדין בדרום ופניהם לצפון או מושכין ואלו
 מנחין וטבחו שללה בתוך פותחו שללה שכ
 לפי המיד' וישם אתה מכתה באהל מועד
 ויעל הכירות לפי יני' תגו רבנן כיצד סדר
 הפובר הכירות מי שזכה בדשן המענה נבג
 תחלה וכוד שלקרב' בידו מדשן בוש ייריפתלות
 ושיידי שטנים וכותק שמן ופתיחות בכל כד
 ומטיב חמשה כרות ומנח הכוד במקומו
 ויוצא וחודר וכבש ומטיב שני הכרות וכונס
 הכוד בידו ומשהחה ויוצא' ולמה עושין כן
 כדי להקיש את העזרה' וישם את המזבח
 הזהב ויקטר עליו קטורת קמים' תגו רבנן
 כיצד סדר הקטרה בכל יום מי שזכה בדשן ה
 המזבח הפטמי נכנס תחלה וטוב שלקרב' בידו
 מחזיק קביים ומחצה מעטחו בארץ וחופ'
 בידיו האפר והפתם שפלה המזבח וכותק לרגל
 הפכי ומנחו ויוצא' אחד כך מי שזכה בקטרת
 כופל בלי מלא קמורת גרוש וכסמי היה לו עקד
 שמו וכותבו לתוך כף שלקרב' מכוסה בבגד
 אוחד הכף בידו וכבש ואחר עמו במחתה עליו
 וחודר ומקדים לפניהם זה שדישן המזבח
 תחלה וכופל הפוכי ומשהחה ויוצא' וזה
 שהמחתה בידו עוברת על המזבח ומרודה
 ומשהחה ויוצא' וזה שבידו הכף כופל בק
 הקטרת וכותבו לתוך או לתדו והוא מערה

פ שותת שותת

פ כדן באם קניל

לעך

ישרב ויוסף מלה נופא חזקתה נגד קול ישי בהו
מבדך השנים כנגד קול ישי שבע ארזים כך
אמ' ל פיטחם בשם ל' אכתדרי טבדכו השנים
נשהגרו בעלי בדים ומ' יעי שערם מקבץ
נדחי עמו ישאל כנגד וישבד ישי אהאדדי העב
שכיון שנתקבצו גליות נשהגרו אומות הנקלם
שהן משולטין בארזים דכח הנה אשור ארז ^{בבבון}
אוהב צדקה ומשכפו כנגד קול ישי חוצב להבות
אש וכתבי באש ישי נשפטו מנציע קדים כנגד
קול ישי יחיל מדבר' משענן ומצפוח לצדיקים
כנגד יחיל ישי מדבר קדש' בונה ינושלים כנגד
קול ישי יחולל איילות' ובן הוא אומ' השבטותי אתב
בנות ינושלים בצמורהאן באילות השדה' מגדן
דוד כנגד יושב ישי מנלך לעולם' שומע תפלה
ישי למנוול ישב שהתבלה מצפונה את הגדרה
כוצה עבודה אן ההוראות מעון השלם כנגד ישי
עמך לעמנו יתן ישי יברך את עמנו בשלום' ואיק
להוסיף על מצודות אן בכל שאם לחכמה דעה הרי
הוא בכלל חונן הדעת' ואם לפקידת עקרונות הרי
הוא בכלל נופא חולי עמו ישאל' ואם לפכנסה הרי
הוא בכלל ברכת השנים' מעניין שמתבלגין על
מדר ברכות דכת ויהי ככלות שלמה להתפלל אל
ישי את כל התבלה והתחנה הדארת' ותביא ל'
שמעון הפקולי הסדיר שמונה עשרה ברכות
לפני רבן גמלי' על הסדר אמ' ל' ירמיה ואיתומא
ל' חייא בר אבא ואמרני לה במתבניתא תאמא מאה
ועשרים דקנים ומעהם כמה עבאים תקנו שמונ'
עשרה ברכות על הסדר' דתבו רבנן מענין שאומ'
אבות שכל הבו לישי בטאליים' ומניין שאומ' גזונות
שכל הבו לישי כבוד ועוז' ואומ' ישי עקוד וקבור'
ומנין שאומ' קדושת השם שכל הבו לישי כבוד עמ'
ומה ראו לומר ביעה אחר קדושה דכת והקדישו
את קדושי עקב וסמין ליה וידענן תועי רוחבינה'
ומה ראו לומר השובה אחר בינה דכת ולבבן עיין
ושב ורפא ל' אי הכי נמא רפואה בתר תשובה
וכת ושב ורפא ל' לא סלקא דעתא דסלי וישוב

אל ישי וינחמהו ואל' להיכו כי יבנה למלוח' אמא
בוטח השובה קליחה הוא ומאי חדית דקמנית אהאי
קמוך אהאי כח קרא אחריטא הקוליה לבלעוניכי
הדופא לבלתחלואיכי' אמא דגאולה נרפואה ברב
קליחה והא כתושב ורפא ל' ההיא רפואה לאו ר'
דתחלואים היא ההיא רפואה דקליחה היא' ומעו דאן
לרמ' גאולה בשביעית אמ' ל' חייא בר אבא מותך
שישאל עתדין לי גאל לפיכך קבענה בשביעית
ובשביעית נגאלין' והאמ' מר בששית קולור
בשביעית מלחמיות במנותאישביעית בן דוד בא'
מלחמה כמי התחלה גאולה הוא ובשביעית הוא
התחלה דגאולה' ומה ראו לומר רפואה בשביעית
אמ' ל' חייא ואיהימא ל' לרי מתוך שכתב מיכא
בשמיני שצריכה רפואה לפיכך קבענה בשביעית
ומה ראו לומר ברכות שנים בתשיעית אמר' יבי
לכסררי כנגד מפקיעי שטורים דכל שבד קווע
רשע' ודוד כי אמרה בפלשון תשיעית אמרה'
ומה ראו לומר קיבוץ גלויות ישאל אחו' ברכות ש
שכל ואדם הרי ישאל ענכס התנן וכריכה רשע
לעמי ישאל כי קדבו לבוא' ובין שתי גזונות
כעשה דין בדשעים' שכל ואשיב די ענין' ומה
ואשיבה שופפוך כבאר אשונה' ובין שתי גזונות
דין ברשעים כלן המיעים שכל נשבר כושעיה ורפא
יחרו ועוזבי ישי יכנע' ובין שכל המיעים כותבומ'
מות קדוה צדיקים שכל נבל קרני רשעים אגו יב
תדוממנה קדנות צדיק' וכולל גרים עב הזדיק'
דכל מפכטי שובה תקום וסמין ליה וכי יגור אהרן ג'
והיכן מתדוממות קדנות הצדיקים בינושלים שכל
ודרשו את שלום העיר וג' ואומ' שכל שלום ינושלו
וכיון שבאה ינושלים בא דוד שכל אחר ינושבו בני
ישאל ובקשו את ישי איהם נאת דודי מלכם' ובין
שבא דוד באה תפלה שכל והביאחדשם אלהר קדשי
ושמחתים בבית דבלתי' וכיון שבאה תפלה באה
עבודה שכל עולותיהם ודבתייהם לדצוק עלמלכותי
וכיון שבאת עבודה באת הוריייה דכת ודובחתייה
יבדנני' ומה ראו לומר בברכה בהנים אחר הוריייה

בני נפשו משתה ל מאיר אומ שכך דרך בני מלכו
 להיות קוראין לאחיותיהן למעודה ול תחום בינ
 חייא אומ להטפל בהן הלכו שני שכל אינב ויקדש
 על דעתיה דכ מאיר דימכך למעודה כד איתחא
 נאל העם האם ההקדשו למעור ועל דעתיה דכ
 הגחום להטפל בהן שקידשם להם לטשים והשכו
 בבקר והעלה עולתם ספר בולם ל יוחנן אומ יספר
 ימיו ומספר בניו ובנותיהן חומא בשב ל מאיר
 אומ מספר קרבנות שבתורה בי אומ אינב אולי
 חמאן בני נבדכו אהים בצפם הרי איהן העולה
 באה לא על ההודר הלב דא עולה אמר ל איעד
 כך אמר להם הקבה לישאל הציאו לפני עולה כרי
 שינעלה קרבכם לפני לפתח שני יזכור כלמסונך
 ועולתך ידטה סלה וכי עולה בלבד חקר יבו
 ישאל לפני המקום אהכך אמרוד לפני המקום
 אידו היא עולה מעולה שהכל בדבורה דו עקידת
 יצחק דבר והעלה שם לעולה ואומ ויקח אברה
 את האינב ויעלהו לעולה תרבונו דו היא למעלה
 מן הכל וישם את הכיור בין אהלמועד מגיד
 שמרומי בין האולם ובין המזבח לפני מן המ
 המזבח משוך לדרום ורחצו ממנו משר
 ואהרן ובניו אמר ל יוקי ביל חניפה כלבניו שאין בו
 לקדש מדבעה כהנים פסול לקדש בו שני ורחצו
 ממנו משה אהרן ובניו בבואם אל אהלמועד
 דה ההיכל שהוא מקדש יודע שאין נבם לשם
 לא נחוצ ידיים נרגלים ובקרבנם אלה המל יחוצו
 דו עבודה ומגביין שאם עבד בלא קידוש ידיים ורגלי
 חייב עבודה וחייב מיתה תל ורחצו ידיהם ורגליה
 ולא ימועד ירחצו כיבה הכל לחיצה אחרת
 ואיזו דו טבילה שאין בהן יבגם לעולה הדלה
 עד שיטבולו ל שמעך בן גמטה בשם לאחור
 אומ הים שעשה שלמה בירטבילה לבהכים הוא
 דכח והים לרחצה לכהנים בו ולא בלי הוא דאמר
 יהושע בן לוי אמר המים היתה מושכת לו מעיק
 עיטם והיו נגלים השוורים פרחין ככמונים
 תאמר ל חייא ים שעשה שלמה מחדקת מאה

וחמשים מקוה טהרה דשלאים בתי כילוכמה
 היא הבר הכי הוא אומ עשרת הברתם חומע וגם
 עשרת צנים לבלמר וכור הרי סמותים כור צל
 מהן חמשים כור תגם עלמאה וחמשים הרי י
 מאה וחמשים מקוה טהרה שכל מקוה ומקוה
 מחדיק ארבעים סאה נמטיך שמחדיק מאה
 וחמשים מקוה טהרה אם תאמר בלו עגולאיכו
 מחדיק ואם תאמר בולג מדובע מחדיק יותר
 ומטיך מה שקול הוא מלמאעלך שני ושטר כמעשה
 שטר כוס עגול למדכו שהוא עגול מלמאעלה
 ומכנין שהיה מדובע מלמאפוך שני עומק עלשים
 עשר בקד ששעה פוטם צפונה ושלשה פוטם
 נגבה והא כול שלשה אפוס בת יכילה הוא לראשא
 כאשר צוה יי אה משה שמונה עשרה
 ציוויין כאמרו בפגשה וכוון דקף חיבור דקד זידע
 וכברך תיקכו חכמים שמונה עשרה ברכות
 בהגלה לומר לך שהתפלה מקום עבודה היא
 רבותינו אומ כנגד שמונה עשרה חליות שבשורה
 לקיים מה שכל בלעצמותה תאמרה יי מי כמון
 ל שמעון ביל אומ כנגד שמונה עשרה מזמורות
 שמראש ספר תלים ועד יהיו לרצון אמרי פי
 נסמך ליה יעקב יי ביום צרה ששאר
 מותגל אומדין לו התעב בצלותך בן יהיו לבן
 אמרי פי וסמך ליה יעקב יי ביום צרה דא
 כנגד שמונה עשרה פסוקים שבשירת הים ל
 סימון אומ כנגד שמונה עשרה אזהרות שבמל
 הבו ליני בני אלים וכך את מוצא מגן אברהם
 כנגד הבו לני בני אלים מעיה המתים כנגד הבו
 ליני בבור ועמ' הא הקדוש כנגד הבו ליני בבור
 שמו חונן הדש כנגד השוחו ליני בהדרת קדש
 הרצה ברגובה כנגד קול יני עלהמים מככ
 שהתשובה נמשלה במים שני שפכי במים לבך
 המדבה למנוח כנגד יני עלמים רבים שכיון ש
 שאדם עושה תשובה הקבה מתמלא עליו לחמים
 שני וישבאל יני וירחמה' גואל ישאל כנגד קול
 יני במח וכך הוא אומ גאלת בקרוע עמך בכ

יעקב

כפי שיש להודיע תידין חסד עם ניברכם ויכר מעש
החפץ ולימרה מקמי עבודה איבת לעשות כד
קא דמרת הש"ת דבת מעשות שבע מינה בת
עבודה ולימרה בור עבודה דבת ודובח הגדה
יבדעו וימתי חקית דסמכת אחאי קמוך אחאי
מקובלא דעבודה והודאה חדא מלימרה היא ומה
כאו עמי שלם שלם אחר בדכת כרעם שכושמואת
שמי על בעי ישנה ואני אברכם וברכה דהקב"ה
שלם היא דכת יני ענד לעמו יתן יני יברך את
עמו בשלום ל יוסי אומ שמונה עשרה אדכמות
שבקרית שמע ויכס הענן את אהל מועד
זה שיה וצדיקים יירשו ארץ וישכנו לעד עליה
ל יצדק אומ צדיקים ישכנו לעד עליה והדשעים
היבן הן פורחין באויר לא מהוא וישכנו לעד
עליה ישכנו השכינה עליה את מוצא עיקר השכינה
בתחלתיה היתה וכיון שחטא אדם הראשון כפי
נפולתו לדין הוסיף עמו דוד אנוש וחטא
ועלוקה מן הראשון לגבי עמד דוד המבוכ
וחטא ונסתפחה מן השכינה לעליון עמד דוד
תלקה מן השכינה שילדביעי

עמד דוד מצדדים בימי אברהם ונסתלקה מן הרביעי
לחניש עמד דוד סדומיים ונסתלקה מן החמישי
לשבי עמד דוד מצדדים בימי משה ונסתלקה מן
הששי ולשביעי עמד דוד שבעה צדיקים
והודידה לארץ עמד דוד דהם ודכה והודידה מן
השביעי לששי יצחק קבל והודידה מן הששי
לחמישי דוד יעקב והודידה מן החמישי לרבי
לוי דכה והודידה מן הרביעי לשלישי קהר
דכה והודידה מן שלישי לשני עמרם דכה
והודידה מן השני לבאשון עמר משה ודכה
והודידה לארץ דוד וכבוד יני מלא את המשכן
ומלאוהו עמי הא אומ יבוא דודי לבנו ויאכל
לוי מגדוד אמר ל חוטא לי מדתך התורה דרך
ארץ גלה יהא חזק נכנס לחוטה עד שהכלה
יתנה לרשות יבוא דודי לבנו ואחר כך באר
לג אחות כלה ל עקדיה בשם יודה בירבי

סימני מנושגו גלגלך למלך שבועם על מפורד
נה ופורה והוציא העתך פליפין שלו לאת
למן ביקש להחזירה אמר יחדש לי דבר ואחר כך
הוא מחזירנו כך לשמע היה הקב"ה מקבל קרבנו
מלגטון שכן בארתי לבני אחי כלה ל שמעון בן
לקיש אומ חביב משכן מרגן עדן שזה נקרא גן
שני ויטע אהים גן בעדן מקדם אבל משכן נקרא
גני שנ בארתי לבני אחי כלה ל מעתה חתונה
דל לעד בר אבונה בשם ל שמעון בר בוסרה
בארתי לבני אין פת בן לא בארתי לבני לבנו למקום
שהיה עיקרי מתחלה עיקר השכינה בתחתית
היתה וכיון שחטאו סתלקה דכת וישמנה את קול
יני אהים מתהלך מן מקדש וסליק ויחבא האדם ו
אמר איבן באותה שעה גדע קמטת שטודם הראש
ונעשית שלמאה חמה דא בארתי לבני אחי
כלה אמר ל יודה ביר לנאי לוד למלך שהיתה לו
בת יחידה עד שכל הגדולי ובאת לידי סימני
היה דואר בבעד ומדבר עמד במידות ומדבר
עמה וכיון עמד על עמה לדי סימנים אמר אין
כבודה שלבתי שאהא מדבר עמה בפרהסיא אלו
עשו לה כפליין אהא מדבר עמה מתוך כפיטין
כך בתחלה ביעד שכל ואזהביו וממזרי יב
קדארתי לבני במצרים ואו אוני ועברתי בדרך
מצרים ביש ראחונה וירא ישכל אה היד הגדולה
בסיני דאו אוני ויאמר יני מלך בא וכיון
שקיבלו את התורה נעשו עומוה שלימה אמר
אין כבוד שליבתי שאהא מדבר עמהם בפרהסיא
לא יעשו לי משכן ואהא מדבר עמהן מתוך
המשכן הוד ויקרא אל משה וידבר יני אי מאהל
מועד לאמב וכבוד יני מלא את המשכן ל
יהושע דסכנן בשם ל לוי למטה היה אהל מעד
דומה למענה שהיא נתנה על שפת הים עליהם
והציק את המענה המענה כמעלה והים לא
חסר כלום כך אהל מועד נתמלא מלך השכינה
והעולם כולו לא חסר אה מלא כל הארץ כבוד
ואומ והארץ האירה מכבודו ל אבא בר כהנא